EDITURA UNIVERSITATII DIN BUCUREȘTI
20 ANI

ADINA BERCIU-DRĂGHICESCU

FACULTATEA DE LITERE A UNIVERSITĂȚII DIN BUCUREȘTI

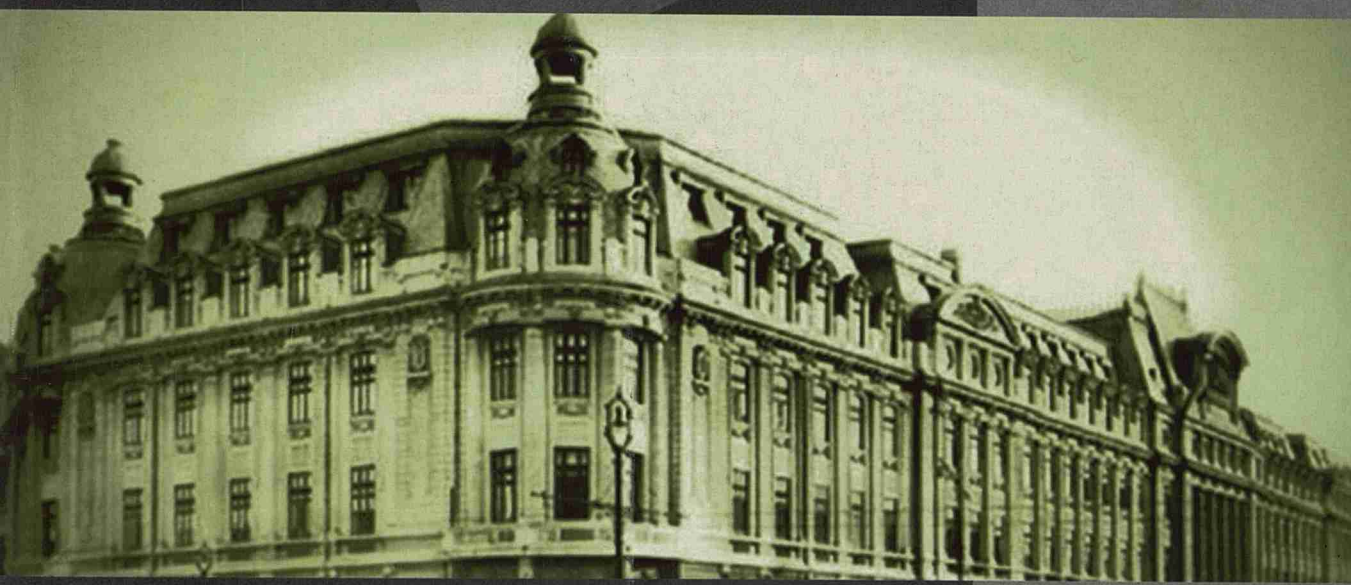

150 DE ANI DE ÎNVĂȚĂMÂNT FILOLOGIC ROMÂNESC 1863-2013

PARTEA II

ADINA BERCIU-DRĂGHICESCU

FACULTATEA DE LITERE A UNIVERSITĂŢII DIN BUCUREŞTI 150 DE ANI DE INVĂŢĂMÂNT FILOLOGIC ROMÂNESC 1863–2013 TRADIŢIE ŞI VALOARE

Reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea prin orice mijloace şi sub orice formă, cum ar fi xeroxarea, scanarea, transpunerea în format electronic sau audio, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informațiilor, cu scop comercial sau gratuit, precum şi alte fapte similare săvârşite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale şi se pedepsesc penal şi/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

ADINA BERCIU-DRĂGHICESCU

FACULTATEA DE LITERE A UNIVERSITĂŢII DIN BUCUREŞTI 150 DE ANI DE ÎNVĂŢĂMÂNT FILOLOGIC ROMÂNESC 1863–2013 TRADIŢIE ŞI VALOARE

Partea a II-a

Colaborator principal:
Prof. univ. dr. OVIDIU BOZGAN
Colaboratori:
Lector univ. dr. CRISTINA GUDIN şi SILVIU NEDELCU

editura universităţii din bucureşti®
2013

Referenți științifici: Conf. univ. dr. **ALEXANDRU OFRIM**
Lector univ. dr. **VIRGIL COMAN**
Universitatea „Ovidius", Constanța
Conf. univ. dr. **AGNES TEREZIA ERICH**
Universitatea „Valahia", Târgoviște

Coperta I: *Facultatea de Litere. Universitatea din București. Cartea Facultății de Litere*, București, s.a., coperta I.
Coperta IV: Decretul domnesc nr. 1047 din 30 octombrie 1863 de înființare a Școlii Superioare de Litere din București; publicat în „Monitorul Oficial", nr. 219 din 2/14 noiembrie 1863, p. 912.

© *editura universității din bucurești*®
Șos. Panduri, 90-92, București – 050663, România
Telefon/Fax: (0040) 021.410.23.84
E-mail: editura.unibuc@gmail.com; editura@g.mail.ro
Librărie online: http://librarie-unibuc.ro
Centru de vânzare: Bd. Regina Elisabeta, nr. 4-12, București,
Tel. (004) 021.314.35.08/2125
Web: www. editura.unibuc. ro

Grafică copertă: Smaranda Murăruș (voluntar)
Tehnoredactare computerizată: *Victoria IACOB*

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
BERCIU-DRĂGHICESCU, ADINA
Facultatea de Litere a Universității din București: 150 de ani de învățământ filologic românesc: tradiție și valoare: 1863–2013 / Adina Berciu-Drăghicescu; colab. Principal: Ovidiu Bozgan; colab.: Cristina Gudin și Silviu Nedelcu – București: Editura Universității din București, 2013
2 vol.
ISBN 978-606-16-0301-5
Partea 2 - ISBN 978-606-16-0303-9

I. Bozgan, Ovidiu
II. Gudin, Cristina
III. Nedelcu, Silviu

378(498 Buc.) Universitate:82"1863/2013"

Profesorilor Facultății care s-au dedicat învățământului filologic românesc, celor care au suferit persecuțiile comuniste precum și tuturor celor care-l slujesc cu credință.

Cuprins

Cuvânt înainte 9

Partea I

Capitolul I. Începuturile învățământului superior filologic din București – 1863–1918. (Adina Berciu-Drăghicescu) 13
1. Înființarea Facultății de Litere și Filosofie 16
2. Legislație. Regulamente 26
3. Organizarea studiilor 33
4. Localul unde a funcționat Facultatea de Litere 45
5. Profesorii Facultății de Litere și Filosofie 51
6. Facultatea de Filosofie și Litere în perioada 1916–1918 63
7. Studenții 65
8. Fundația Universitară „Carol I" 68

Capitolul II. Prezența Facultății de Filosofie și Litere în peisajul cultural și științific al României. Apogeul Facultății de Filosofie și Litere în perioada interbelică (Adina Berciu-Drăghicescu,Ovidiu Bozgan) 71
1. Evoluția cadrului legislativ universitar 76
2. Profesorii. Sociabilitatea universitară. Publicații. Institute de cercetare 82
3. Studenții. Organizații studențești. Asistența socială 88
4. Structura Facultății de Filosofie și Litere din București în preajma și în perioada celui de-al doilea război mondial 106

Capitolul III. Avatarurile Facultății de Filosofie și Litere de la „eliberare" până la instaurarea regimului comunist și în perioada imediat următoare (Adina Berciu-Drăghicescu) 111
1. Etape și evenimente ale instaurării comunismului în Facultatea de Litere și Filosofie 1944–1948 111
2. Aspecte ale epurării cadrelor didactice și consecințele acesteia pentru Facultatea de Filosofie și Litere 124
3. Studenții (Ovidiu Bozgan) 153

Capitolul IV. Facultatea de Filologie în perioada 1948–1963 (Adina Berciu-Drăghicescu, Ovidiu Bozgan) 157
1. „Reforma" învățământului din 1948 cu consecințele acesteia 157
2. Canalul Dunăre – Marea Neagră 1949–1950 168
3. Evenimentele din 1956 și consecințele lor 169
4. Exmatriculările studențești din anii 1957–1959 177
5. Studenții (Ovidiu Bozgan) 180
6. „Tovarăși de drum", „criminali", „dușmani ai poporului", „legionari", „fasciști", „elemente dubioase" (Adina Berciu-Drăghicescu, Ovidiu Bozgan) 183

Capitolul V. Facultatea de Limba şi Literatura Română în perioada 1963–1989 (Adina Berciu-Drăghicescu) 247
1. Momente şi evenimente 247
2. Cursurile de vară ale Universităţii din Bucureşti desfăşurate sub egida Facultăţii de Filologie/Litere – 1960–2012 268
Capitolul VI. Facultatea de Litere în perioada 1990–2013 (Adina Berciu-Drăghicescu) 277
1. Facultatea de Litere în anul 2000 282
2. Facultatea de Litere astazi, la 150 de ani de învăţământ filologic 287
3. Biblioteca Facultăţii – 1892–2013 329

Partea a II-a

Capitolul VII. Galeria profesorilor (Adina Berciu-Drăghicescu) 337
Capitolul VIII. Profesori şi Discipoli. Mărturii şi Memorii (Adina Berciu-Drăghicescu) 529

Partea a III-a

Lista documentelor privind 150 de ani de învăţământ filologic la Bucureşti 1863–2013 585
Documente privind 150 de ani de învăţământ filologic la Bucureşti – 1863–2013 (Adina Berciu-Drăghicescu) 601

Partea a IV-a

1. Decanii Facultăţii de la înfiinţare până în prezent (Adina Berciu-Drăghicescu) 1047
2. Bibliografie (Adina Berciu-Drăghicescu) 1049
3. Indice onomastic (Silviu Nedelcu) 1071
4. Ilustraţii 1087

PARTEA A III-A

LISTA DOCUMENTELOR PRIVIND 150 DE ANI DE ÎNVĂŢĂMÂNT FILOLOGIC LA BUCUREŞTI 1863-2013*

1. **1863 octombrie 22/noiembrie 3, Bucureşti.** Raportul lui Dimitrie Bolintineanu, Ministru al Cultelor şi Instrucţiunii Publice către Domnul Al. I. Cuza prin care îi solicita înfiinţarea unei Şcoli Superioare de Litere în Bucureşti.

2. **1863 octombrie 30/11noiembrie,Bucureşti.** Decretul nr. 1047 de înfiinţare a Şcolii Superioare de Litere din Bucureşti.

3. **1863 noiembrie 2/14, Bucureşti**. Primul Regulament al Şcolii Superioare de Litere din Bucureşti

4. **1863 noiembrie 9/21, Bucureşti.** Condiţiile de concurs pentru admitere la Şcoala Superioară de Litere. Actele şi obiectele de studiu la care se dau probele.

5. **1863–1864, Bucureşti.** Programa, orarul, profesorii şi primii studenţi ai Facultăţii de Litere şi Filosofie din Bucureşti.

6. **1864 iulie 4/16, Bucureşti.** Decretul nr. 765 de înfiinţare a Universităţii din Bucureşti prin reunirea facultăţilor existente. Se hotăra şi alegerea Decanilor şi a Rectorului.

7. **1864 noiembrie 25/decembrie 7, Bucureşti.** Legea Instrucţiunii publice.

8. **1864–1865, Bucureşti.** Programa Facultăţii de Litere.

9. **1864, Bucureşti.** Primul Stat de prezenţă şi de plată al profesorilor Facultăţii de Litere şi Filosofie.

10. **1864–1894, Bucureşti.** Tabel cu studenţii şi licenţiaţii Facultăţii de Litere şi Filosofie.

11. **1865 aprilie 29/mai 11, Bucureşti.** Proces verbal cuprinzând modificările aduse la Legea Instrucţiunii publice din 1864, pentru înlesnirea aplicării ei. Modificările se referă la vacanţele şcolare, la venituri, la normele şcolare universitare.

12. **1865 iunie 5/17, Bucureşti.** Jurnalul Consiliului de Miniştri prin care se aprobă modificările referitoare la perioada vacanţei Şcolilor Publice şi abrogarea dispoziţiei din Legea Învăţământului referitoare la compatibilitatea calităţii de profesor cu ocuparea altor funcţii publice.

13. **1868 ianuarie 15/27, Bucureşti.** Listă cu numele studenţilor bursieri de la Facultatea de Litere, anul I şi II.

14. **1870 iulie, Bucureşti.** Stat cu prezenţa profesorilor de la Facultatea de Litere din Bucureşti. Numele, materiile predate, salariul, reţinerile şi semnăturile lor.

---

* Unele documente au fost preluate din lucrarea noastră *Istoria Universităţii din Bucureşti. Documente (1864–1972),* adunarea şi selecţionarea documentelor de Adina Berciu-Drăghicescu, Bucureşti, Ed. Universităţii din Bucureşti, 2008.

15. **1872, Bucureşti.** Regulamentul Facultăţii de Litere şi Filosofie din Bucureşti cuprinzând articole referitoare la materiile de studiu, la durata şi ordinea studiilor, la grade şi examene, la condiţiile de înscriere şi frecventarea cursurilor.

16. **1877 mai 30/iunie 11, Bucureşti.** Decret al principelui Carol, prin care este numit în funcţia de Rector al Universităţii din Bucureşti, Ioan Zalomit, profesor la Facultatea de Litere şi Filosofie.

17. **1889, Bucureşti.** Tabel cu profesorii de la Facultatea de Litere. Pe verso se află tabelul cu foştii profesori.

18. **1889, Bucureşti.** Tabel cu numărul studenţilor înscrişi la cele patru facultăţi ale Universităţii şi cu numărul celor licenţiaţi între anii 1864–1889.

19. **1889 octombrie 22/ noiembrie 3, Bucureşti.** Discursul ţinut de profesorul Alexandru Orăscu, Rectorul Universităţii Bucureşti, cu ocazia aniversării a 25 de ani de la înfiinţare.

20. **1889 octombrie 22/ noiembrie 3, Bucureşti.** Discursul lui C. Boerescu, Ministrul Cultelor şi Instrucţiunii Publice, cu ocazia aniversării a 25 de ani de la înfiinţarea Universităţii din Bucureşti.

21. **1890 august, Bucureşti.** Stat de prezenţă şi de salarii pentru profesorii de la Facultatea de Litere şi Filosofie a Universităţii din Bucureşti, pe lunile iulie–august 1890.

22. **1890, Bucureşti.** Orarul Facultăţii de Litere şi Filosofie din Bucureşti pe anul universitar 1890–1891.

23. **1891, Bucureşti.** Programa de studii a Facultăţii de Filosofie şi Litere.

24. **1894–1904, Bucureşti.** Tabel statistic (după naţionalitate) cu studenţii înscrişi la Facultatea de Litere şi Filosofie.

25. **1894–1928, Bucureşti.** Tabel cu studenţii, licenţiaţii şi doctorii Facultăţii de Litere şi Filosofie.

26. **1895 ianuarie 14/26, Bucureşti.** Jurământul depus de profesorul I. Petricu în prezenţa unui preot şi a Ministrului Cultelor şi Instrucţiunii Publice.

27. **1895 octombrie 24/noiembrie 5, Bucureşti.** O Adresă a Ministerului Cultelor şi Instrucţiunii, către Nicolae Iorga, prin care era înştiinţat că, în urma concursului şi a recomandării juriului examinator, din data de 1 noiembrie este numit profesor provizoriu la catedra de Istoria Medie şi Modernă de la Facultatea de Litere din Bucureşti, unde funcţiona doar ca suplinitor. Pe acelaşi document se află şi o notă a Decanului Facultăţii de Litere adresată Rectorului Universităţii Bucureşti.

28. **1897 aprilie, Bucureşti.** Stat de plată al personalului Seminarului pentru limbile slave de pe lângă Facultatea de Litere din Bucureşti, pe luna aprilie 1897.

29. **1897 octombrie, Bucureşti.** Stat de plată al profesorilor de la Facultatea de Filosofie şi Litere din Universitatea Bucureşti pe luna octombrie 1897.

30. **1904 decembrie 18, Bucureşti.** Raportul Rectorului Universităţii din Bucureşti adresat Ministrului Cultelor şi Instrucţiunii publice, prin care-l informează că s-a aprobat de către Consiliul profesoral al Facultăţii de Litere şi Filosofie şi de Senatul Universităţii, ca D. Drăghicescu (doctor în filosofie la Paris), să deschidă un curs liber de Psihologie socială la această facultate. Se solicită acordul Ministerului. Pe nota tergală a documentului este dată aprobarea.

31. **1904–1914, Bucureşti.** Tabel statistic (după naţionalitate) cu studenţii înscrişi la Facultatea de Filosofie şi Litere.

32. **1907 octombrie 13/26, Bucureşti.** Cererea Rectorului Universităţii Bucureşti adresată Ministrului Cultelor şi Instrucţiunii Publice pentru susţinerea unor cursuri libere şi gratuite de agrologie, la Facultatea de Ştiinţe şi de arheologie, la Facultatea de Litere. Ministrul a aprobat.

33. **1909 decembrie 15/28, Bucureşti**. Memoriul înaintat Ministrului Instrucţiunii Publice şi Cultelor de Vasile Pârvan doctor în filosofie şi litere, profesor suplinitor de istorie veche şi epigrafie, la Facultatea de Filosofie şi Litere din Bucureşti cu ocazia concursului de ocupare a catedrei de istorie veche.

34. **1910 aprilie 3/16, Bucureşti.** Proces verbal semnat de toţi membrii Senatului Universitar şi ai Colegiului profesoral al Facultăţii de Filosofie şi Litere din Bucureşti, aceştia fiind de acord cu numirea lui Vasile Pârvan cadru didactic titular la catedra de Istorie antică şi epigrafie.

35. **1910 mai 4/17, Castelul Peleş (Sinaia).** Decret semnat de regele Carol I şi de Ministrul Instrucţiunii Publice şi Cultelor, prin care George G. Antonescu, docent universitar, este numit din 1 aprilie 1910 în postul de conferenţiar de pedagogie la Facultatea de Filosofie şi Litere din Bucureşti.

36. **1910 mai 22/iunie 3, Bucureşti.** Decret semnat de regele Carol I şi de Ministrul Instrucţiunii Publice şi Cultelor, prin care Vasile Pârvan este numit „agregat definitiv" la catedra de istorie antică şi epigrafie, post vacant la Facultatea de Filosofie şi Litere din Bucureşti.

37. **1910 iunie 7/20, Bucureşti.** Referat semnat de un membru delegat al Consiliului Permanent din Ministerul Instrucţiunii şi al Cultelor în care se fac referiri asupra examenului de docenţă la specialitatea Literatura română modernă susţinut de Eugen Lovinescu. În urma cercetărilor efectuate, delegatul a găsit că „toate prescripţiile regulamentului au fost îndeplinite" şi, propune Ministrului a aproba numirea ca docent a lui Eugen Lovinescu la Facultatea de Filosofie şi Litere din Bucureşti.

38. **1910 noiembrie 23/decembrie 6, Bucureşti**. Decret semnat de regele Carol I şi de Ministrul Instrucţiunii Publice şi Cultelor, prin care Petre P. Negulescu, profesor de logică şi istoria filosofiei moderne, la Facultatea de Litere din Iaşi, este numit profesor la catedra de Istorie şi enciclopedia filosofiei, conform legii în vigoare, la Facultatea de Filosofie şi Litere din Bucureşti.

39. **1910 decembrie 9/22, Bucureşti.** Decret al regelui Carol I, prin care George Murnu este numit profesor titular la catedra de Arheologie de la Facultatea de Filosofie şi Litere din Bucureşti.

40. **1910 decembrie 28/ianuarie10, Bucureşti.** Decret semnat de regele Carol I, şi de Ministrul Cultelor şi Instrucţiunii Publice, prin care Ioan Bogdan este numit Decan al Facultăţii de Litere şi Filosofie din Bucureşti pe o perioadă de 2 ani.

41. **1914–1928, Bucureşti.** Tabel statistic (după naţionalitate) cu studenţii înscrişi la Facultatea de Filosofie şi Litere.

42. **1921 octombrie 24, Bucureşti.** Decret semnat de regele Ferdinand I şi de Ministrul Instrucţiunii Publice, prin care profesorul Nicolae Iorga este numit director al Şcolii Române din Paris, iar profesorul Vasile Pârvan este numit director al Şcolii Române de la Roma.

43. **1921 octombrie 24, Bucureşti.** Regulamentul Facultăţii de Filosofie şi Litere.

44. **1925 martie 27, Bucureşti.** Nota Ministrului Cultelor făcută către Ministrul de Externe prin care-l înştiinţa că l-a delegat pe profesorul Vasile Pârvan să reprezinte România la Întrunirea arheologică de la Leptis Magna.

45. **1925 octombrie 29, Bucureşti.** Raportul adresat Ministrului Instrucţiunii semnat de preşedintele şi secretarul general al Academiei Române, prin care se solicita ministrului să înlesnească plecarea lui Nicolae Iorga la Congresul al IV-lea al istoricilor polonezi de la Poznan, unde trebuia să reprezinte Academia Română.

46. **1926 martie 23, Bucureşti.** Legea de înfiinţare a Institutului de Studii Bizantine.

47. **1927, Bucureşti.** Cadrele didactice ale Facultăţii de Filosofie şi Litere.

48. **1927, Bucureşti.** Statistică pentru anii 1924–1926, privind totalul de studenţi, pe facultăţi, din Universitatea Bucureşti clasificaţi după naţionalitate, confesiune, sex.

49. **1926–1927, Bucureşti.** Tabel cu studenţii (clasificaţi după ani de studii, sex, specialitate şi naţionalitate) Facultăţii de Filosofie şi Litere.

50. **1927, Bucureşti.** Expunere de motive la Proiectul de lege a învăţământului.

51. **1927, Bucureşti.** Legea învăţământului superior.

52. **1927, Bucureşti.** Cererea unui grup de profesori de la Facultatea de Ştiinţe adresată Rectorului Universităţii, pentru înfiinţarea unei catedre de Geografie fizică la aceeaşi facultate şi apoi a unui Institut de Geografie.

53. **1927, Bucureşti.** Proiect de lege privind înfiinţarea de catedre la solocitarea Universităţii din Bucureşti, în conformitate cu dispoziţiile art. 78 din Legea învăţământului secundar şi superior.

54. **1927–1928, Bucureşti.** Orarul Facultăţii de Filosofie şi Litere, cu repartizare pe zile şi săli de curs şi de seminar.

55. **1928–1929, Bucureşti.** Programa şi orarul cursurilor Facultăţii de Filosofie şi Litere.

56. **1928 ianuarie 23, Bucureşti.** Propunerea Consiliului Facultăţii de Filosofie şi Litere, de numire în funcţia de conferenţiar la catedra de Filologie Română a lui Tache Papahagi, şi a lui Al. Rosetti la Catedra de Fonetică experimentală, ambele posturi fiind prevăzute în bugetul Facultăţii pe anul financiar 1928.

57. **1928 ianuarie 27, Roma.** Discursul lui Al. E. Lahovary, Ministru Plenipotenţiar al României la Roma, rostit cu prilejul punerii pietrei fundamentale a Institutului Academic Român de la Roma.

58. **1928 ianuarie 30, Roma.** Raportul Ministrului României la Roma, Al. E. Lahovary adresat Ministrului Cultelor privitor la punerea pietrei de temelie a

Institutului Academic Român de la Roma. Textul scris pe pergamentul care s-a pus la temelia edificiului.

59. **1929 iunie 4, Bucureşti.** Moţiunea profesorilor universitari privind pensionarea la limită de vârstă.

60. **1929 octombrie 12, Bucureşti.** Cererea lui Emmanuel de Martonne, profesor la Facultatea de Litere din Paris, vicepreşedinte al Comitetului Director al Institutului Francez de Înalte Studii din România, de a se facilita schimbul de profesori între universităţile româneşti şi cele franceze. În special trimiterea profesorilor români în Franţa.

61. **1929 noiembrie 14, Bucureşti.** Cerere adresată Ministrului Instrucţiunii Publice de către Rectorul Universităţii Bucureşti, în vederea aprobării susţinerii la Facultatea de Filosofie şi Litere a cursului liber şi gratuit despre: „Începuturile renaşterii italiene (pictura şi sculptura până în secolul XV)", avându-l ca profesor pe Al. Busuioceanu.

62. **1930 februarie 28, Bucureşti.** Ordinul de numire prin decret regal a următorilor profesori universitari: Şt. G. Longinescu, P. Bogdan, dr. I. Iacobovici, E. Botezat, C. Radulescu-Motru, N. Dascovici, Sextil Puşcariu şi Christophor Coroamă, membri în Comisia de judecată a corpului didactic universitar.

63. **1930 martie 17, Bucureşti.** Anteproiectul de Lege a învăţământului, înaintat de Rector, Ministrului Instrucţiunii Publice cuprinzând modificările aduse de facultăţile din Universitatea Bucureşti.

64. **1930 noiembrie, Bucureşti.** Invitaţie adresată de Rectorul Universităţii din Bucureşti, Ministrului Instrucţiunii de a participa la şedinţa solemnă, la Palatul Universităţii, cu ocazia şedinţei festive de mulţumiri adresate Ministrului Spaniei la Bucureşti pentru înfiinţarea unui post de lector de limba şi literatura spaniolă la Facultatea de Litere, plătit din bugetul Spaniei.

65. **1931, Bucureşti.** Regulamentul Facultăţii de Filosofie şi Litere.

66. **1931 iulie 15, Bucureşti.** Legea pentru autonomia universitară.

67. **1931, Bucureşti**. Actul Constitutiv şi Statutele Cooperativei studenţilor Facultăţii de Filosofie şi Litere.

68. **1932, Bucureşti.** Concluziile Asociaţiei profesorilor universitari din Bucureşti referitoare la legiferările din Învăţământul Superior.

69. **1933 noiembrie, Bucureşti.** Memoriul studenţilor de la Facultatea de Filosofie şi Litere din Bucureşti adresat decanatului, solicitând reducerea şi eliminarea taxelor, repartizarea mai judicioasă a examenelor, reformarea practicii pedagogice, ş.a.

70. **1934 februarie 23, Bucureşti.** Oferta făcută de Nicolae Iorga, directorul Institutului de Studii Sud-Est Europene, către directorul Institului de Bizantinologie, de a împărţi terenul pe care-l posedă cu Institutul de Bizantinologie pentru ca amândouă să-şi poată construi câte un local adecvat bibliotecii şi valorilor artistice pe care instituţiile le deţin.

71. **1934 iulie 25, Bucureşti.** Numirea prin decizie ministerială a profesorilor Nicolae Iorga, Demostene Russo şi Nicolae Bănescu, ca membri în Comitetul de

conducere al Institutului de Studii Bizantine, pe 3 ani. Nicolae Iorga va fi director al Institutului.

72. **1934 noiembrie 16, Bucureşti.** Notă Informativă privind activitatea studenţilor legionari de la Facultatea de Filosofie şi Litere din Bucureşti desfăşurată în preajma alegerilor pentru conducerea Societăţii Studenţilor de la aceeaşi facultate.

73. **1934 noiembrie 18, Bucureşti.** Informare privind consfătuirea studenţilor legionari de la Facultatea de Filosofie şi Litere în vederea alegerilor ce urmează să aibă loc, în scurt timp, pentru Societatea Studenţilor în Litere şi Filosofie.

74. **1934 noiembrie 21, Bucureşti.** O nouă listă de candidaţi, studenţi, pentru alegeri în Societatea Studenţilor Facultăţii de Filosofie şi Litere din Bucureşti.

75. **1934 noiembrie 22, Bucureşti.** Notă informativă privind activitatea studentului Constant Guţulescu care candidează în fruntea listei legionarilor, pentru alegerile de la Comitetul Societăţii Studenţilor în Litere şi Filosofie.

76. **1934 noiembrie, Bucureşti.** Manifestul lansat de gruparea legionară pentru alegerea studentului Constant Guţulescu în Comitetul de conducere al Societăţii Studenţilor de la Facultatea de Litere din Bucureşti. Cuprinde platforma şi numele candidaţilor.

77. **1934 noiembrie, Bucureşti.** Activitatea grupării democrate pentru alegerile în Societatea Studenţilor de la Facultatea de Filosofie şi Litere. Apel către studenţi pentru a vota Lista propusă de gruparea democrată în vederea realizării deziderateloracestora privind îmbunătăţirea condiţiilor universitare. Aleşii urmau să facă parte din Comitetul Societăţii Studenţilor în Litere şi Filosofie.

78. **1934 noiembrie, Bucureşti.** Cu ocazia alegerilor pentru Societatea Studenţilor în Litere şi Filosofie studenţii democraţi de la Facultatea de Filosofie şi Litere din Bucureşti au lansat un apel către colegii lor de a se alia spre a-şi atinge obiectivele. Este prezentată Platforma democrată a studenţilor de la Litere.

79. **1934 noiembrie, Bucureşti.** Apelul lui Stelian Comşa, student la Facultatea de Filosofie şi Litere din Bucureşti şi fostul Preşedinte al Societăţii Studenţilor în Litere, cuprinzând propunerile lui privind promovarea intereselor studenţilor şi declaraţia sa de a-şi repune candidatura pentru Comitetul Societăţii Studenţilor în Litere şi Filosofie.

80. **1934 noiembrie, Bucureşti.** Apelul studenţilor democraţi de la Facultatea de Filosofie şi Litere şi programul lor privind îmbunătăţirea condiţiilor de studiu.

81. **1935 martie 18, Bucureşti.** Articol din ziarul „Lupta", despre limitarea numărului studenţilor.

82. **1935 octombrie 4, Bucureşti.** Nota Ministerului de Interne adresată Ministrului Instrucţiunii Publice de a nu permite următorilor profesori, să plece la Moscova la serbările aniversării Marii Revoluţii Socialiste din Octombrie, ca membri ai delegaţiei Asociaţiei „Amicii URSS-ului": Petre C-scu-Iaşi, Ion Macovei, Radu Cernătescu, Iorgu Iordan, Constantin Drăgulescu, Dr. Herşcovici, Alex Bârlădeanu ş.a.

83. **1935 decembrie 12, Bucureşti.** Referat informativ privitor la constituirea Asociaţiei Licenţiaţilor în Litere şi Filosofie. Se dau toate datele: structură, persoanele alese, venituri etc.

84. **1936 octombrie, Bucureşti.** Proiect de Regulament al Facultății de Filosofie şi Litere votat de Consiliul Facultății.

85. **1936 noiembrie 14, Bucureşti.** Raport privind Adunarea Generală a Societății Studenților în Litere şi Filosofie care a avut loc la sediul Facultății din Bucureşti. Se dau informații privind discuțiile şi deciziile care au avut loc. Se raportează că legionarii au preluat conducerea în cadrul acestei Societăți.

86. **1936 decembrie 12, Bucureşti.** Observațiile profesorului Ovid Densuşianu privind Proiectul de Regulament al Facultății de Filosofie şi Litere.

87. **1936, Bucureşti.** Cuvântarea profesorului Nicolae Iorga la deschiderea anului universitar 1936–1937.

88. **1937 februarie 27, Bucureşti.** Memoriul lui Nicolae Georgescu-Tistu pentru a ocupa Catedra de Bibliologie.

89. **1937 martie 7, Bucureşti.** Articol din ziarul „Epoca" despre intenția lui Nicolae Iorga de a părăsi Universitatea.

90. **1937 mai 25, Bucureşti.** Regulament pentru organizarea şi funcționarea Institutului pentru studiul Istoriei Universale, înființat prin Legea din 29 decembrie 1936. Membrii activi ai acestuia proveneau în primul rând de la Facultatea de Litere din Bucureşti.

91. **1937 decembrie 4, Bucureşti.** Regulamentul Facultății de Filosofie şi Litere aprobat prin decret de regele Carol al II-lea.

92. **1937 decembrie 15, Bucureşti.** Scrisoarea Ministrului de Interne, adresată profesorului Fl. Ştefănescu Goangă, subsecretar de Stat la Ministerul Educației Naționale, prin care este înştiințat de participarea a 53 de studenți la biserică şi sediul politic al partidului „Totul pentru Țară".

93. **1937, Bucureşti.** Memoriul Asociației Asistenților Universitari din România şi propunerile de modificare a legii învățământului.

94. **1938 octombrie 28, Bucureşti.** Adresa trimisă Rectoratului de către Decanul Facultății de Filosofie şi Litere privind propunerile de numire de profesori suplinitori.

95. **1938 decembrie 3, Bucureşti.** Decizia Ministrului Secretar de Stat ad-interim la Departamentul Educației Naționale, prin care Al. Busuioceanu şi George Cantacuzino sunt numiți conferențiari definitivi la Facultatea de Filosofie şi Litere.

96. **1938, Bucureşti.** Lista profesorilor de la Universitatea Bucureşti şi partidele la care au aderat. A fost cerută de Ministerul Educației Naționale.

97. **1938, Bucureşti.** Adresa Ministrului Educației Naționale către Decanul Facultății de Litere, de înființare a lectoratului de limbă rusă, pe lângă Catedra de Istoria slavilor de răsărit.

98. **1940 ianuarie 29, Bucureşti.** Notă Informativă privind inițiativa studenților de la Facultatea de Filosofie şi Litere din Bucureşti de a strânge fonduri băneşti pentru înfrumusețarea sălii de cursuri de limbă română de la Universitatea din Filadelfia, S.U.A.

99. **1940 ianuarie 30, Bucureşti.** Notă Informativă privind poziția Cercurilor studențeşti de la Facultatea de Filosofie şi Litere față de hotărârea profesorului Scarlat Lambrino de a reâncepe activitatea politică în rândul studenților.

100. **1940 februarie 1, Bucureşti.** Notă Informativă privind iniţiativa studenţilor democraţi conduşi de Miron Constantinescu pentru a suspenda Cercul studenţilor în sociologie şi activitatea profesorului Scarlat Lambrino.

101. **1940 martie 22, Bucureşti.** Notă Informativă privind afirmaţiile lui Nicolae Iorga referitoare la „schimbarea mentalităţii studenţeşti" şi poziţia acestora faţă de cele enunţate.

102. **1940 aprilie 10, Bucureşti.** Notă Informativă privitoare la atitudinea studenţilor de la Facultatea de Filosofie şi Litere faţă de afirmaţiile profesorului Ion Sân-Giorgiu vis à vis de politica externă a României.

103. **1940 iunie 1, Bucureşti.** Notă Informativă privind declaraţia profesorului Dimitrie Gusti făcută studenţilor săi privitor la democraţie.

104. **1940 iunie 3, Bucureşti.** Notă Informativă privind zvonul răspândit de studenţii democraţi de modificare a Legii învăţământului şi acordarea de libertăţi sporite universităţilor.

105. **1940 iulie 19, Bucureşti.** O adresă prin care este anunţat Rectorul, că Anita Belciugăţeanu, asistentă la Facultatea de Filosofie şi Litere, este de origine evreiască, născută Anita Lazăr Linden.

106. **1940, Bucureşti.** Tabel cu studenţii din Universitatea Bucureşti pe facultăţi şi originea lor etnică.

107. **1941 martie 24, Bucureşti.** Scrisoarea studenţilor români adresată Ministrului Educaţiei solicitau reorganizarea ţării din punct de vedere economic şi cultural şi pregătirea lor pentru a fi buni soldaţi.

108. **1941 martie 27, Bucureşti.** Raportul Decanului Facultăţii de Filosofie şi Litere, Alexandru Marcu adresat Ministrului Educaţiei privind starea de spirit a studenţimii. Anexează şi un manifest legionar.

109. **1941 aprilie 10, Bucureşti.** Notă Informativă privind activitatea studenţilor legionari de la Facultatea de Filosofie şi Litere din Bucureşti în legătură cu apariţia revistei „Făurar".

110. **1941 aprilie 10, Bucureşti.** Notă Informativă privind activitatea studenţilor democraţi de la Facultatea de Filosofie şi Litere din Bucureşti.

111. **1941 mai 5, Bucureşti.** Decizia generalului Radu Rosetti, Ministru Secretar de Stat la Departamentul Instrucţiunii, Educaţiei, Cultelor şi Artelor, de suspendare a profesorului P. P. Panaitescu din 1 ianuarie 1941 cu suprimarea plăţii salariului pe timpul suspendării.

112. **1941 mai 13, Bucureşti.** Notă Informativă privind activitatea intensă de propagandă legionară a fiicei lui Nichifor Crainic, studentă la Facultatea de Litere.

113. **1941 iunie 15, Bucureşti.** Decizia Curţii Militare de Casaţie şi Justiţie privind condamnarea inculpaţilor: Horia Sima, Viorel Trifa, dr. Al. Popovici, P. P. Panaitescu ş.a. Sunt precizate şi pedepsele.

114. **1941 iulie 26, Bucureşti.** Aviz privitor la decretul pentru transformarea suspendării profesorului universitar P. P. Panaitescu, în destituire conform Legii 969/1941.

115. **1941, Bucureşti.** Manifest al studenţilor adresat românilor îndemnându-i la luptă şi unitate, aşteptând de la guvern şi rege, organizarea ţării şi întărirea armatei.

116. **1941 (septembrie) Bucureşti.** Decretul generalului Ion Antonescu de excludere a profesorului P. P. Panaitescu din învăţământ.

117. **1941, Bucureşti.** Anteproiect de lege pentru Organizarea şi funcţionarea Învăţământului superior şi a Şcolilor Speciale Superioare.

118. **1941, Bucureşti.** Regulamentul Şcolilor Române de la Roma şi Paris. Studenţii Facultăţii de Litere ocupau un loc distinct.

119. **1915–1942, Bucureşti.** Tabel statistic pe facultăţi privind numărul de studenţi din Universitatea Bucureşti, în perioada 1915–1942.

120. **1942 octombrie 31, Bucureşti.** Notă Informativă privind participarea studenţilor de la Facultatea de Litere din Bucureşti la deschiderea de către profesorul Dimitrie Gusti a cursului său de sociologie.

121. **1943 februarie 15, Bucureşti.** Cererea Ministrului Culturii Naţionale de numire a profesorului Victor Papacostea, titularul catedrei de Istoria Popoarelor Balcanice de la Facultatea de Litere şi Filosofie, ca director al Institutului de Studii şi cercetări balcanice.

122. **1943 septembrie 20, Lisabona.** Raportul lunar asupra activităţii pe care o desfăşoară asistentul universitar Victor Bunescu, lector la Facultatea de Filosofie şi Litere, detaşat la Universitatea din Lisabona.

123. **1943 decembrie 8, Bucureşti.** Cererea lui Mircea Eliade de a i se permite înscrierea la concursul de ocupare a Catedrei de Filosofia Istoriei şi a Culturii la Facultatea de Filosofie şi Litere din Bucureşti.

124. **1943 decembrie 11, Bucureşti.** Cererea lui Constantin Noica doctor în filosofie, de a fi înscris la concursul pentru ocuparea Catedrei de Filosofie a Istoriei şi Culturii de la Facultatea de Filosofie şi Litere din Bucureşti.

125. **1943, Bucureşti.** Convenţia de înfiinţare la Zagreb a unui lectorat de limbă şi cultură românească, iar la Universitatea din Bucureşti a unui lectorat de limbă şi cultură croată. Facultatea de Filosofie şi Litere din Bucureşti urma să pună în aplicare convenţia.

126. **1944 ianuarie 25, Bucureşti.** Decretul de transferare a lui Mihail Ralea, profesor titular la Catedra de Estetică şi Critică Literară de la Facultatea de Litere şi Filosofie din Bucureşti, la Catedra de Psihologie din cadrul aceleiaşi facultăţi.

127. **1944 februarie 2, Bucureşti.** Referatul profesorului Lucian Blaga privind concursul de ocupare a Catedrei de Filosofie a Culturii şi Filosofia Istoriei, de către Constantin Noica şi Ion Zamfirescu la Facultatea de Filosofie şi Litere din Bucureşti.

128. **1944 februarie 3, Bucureşti.** Proces verbal de ocupare prin concurs a catedrei de Filosofia culturii şi Filosofia Istoriei la Facultatea de Filosofie şi Litere din Bucureşti. Constantin Noica a fost respins câştigând Ion Zamfirescu.

129. **1944 februarie 3, Bucureşti.** Referatul profesorului Dimitrie Gusti privitor la admiterea lui Constantin Noica la examenul oral de ocupare a Catedrei de Filosofia Culturii şi Filosofia Istoriei de la Facultatea de Filosofie şi Litere din Bucureşti.

130. **1944 februarie 5, Bucureşti.** Contestaţia lui Constantin Noica referitoare la respingerea sa la concursul de ocupare a Catedrei de Filosofia culturii şi Filosofia Istoriei de la Facultatea de Filosofie şi Litere din Bucureşti.

131. **1944 februarie 17, Bucureşti.** Memoriul profesorului Al. Rosetti, titular al catedrei de Limba Română şi Dialectele ei din Facultatea de Litere şi Filosofie, cu privire la necesitatea creării unui Institut de Lingvistică. Memoriul este însoţit de un proiect de Decret-lege de înfiinţare, de o Listă cu personalul institutului precum şi de un Proiect de buget.

132. **1944 februarie 17, Bucureşti**. Decizia prin care se încadrează la Catedra de Limbă şi Literatura Latină de la Facultatea de Filosofie şi Litere pe post de conferenţiar definitiv D. Pippidi şi M. Lişcu.

133. **1944 martie 17, Bucureşti.** Decizia Ministrului Culturii Naţionale de numire a lui Ion Zamfirescu conferenţiar cu titlu provizoriu la Catedra de Filosofia Istoriei şi Filosofia Culturii de la Facultatea de Filosofie şi Litere din Bucureşti.

134. **1944 martie 31, Bucureşti.** Decizie prin care profesorul Nicolae Bănescu se numeşte pe un termen de 2 ani începând din 19 martie 1944, ca delegat al Facultăţii de Filosofie şi Litere din Bucureşti în Senatul Universităţii.

135. **1944 iulie 5, Bucureşti.** Numirea lui Tudor Vianu, începând de la 1 octombrie 1944, profesor titular la Catedra de Estetică şi Critică Literară de la Facultatea de Filosofie şi Litere din Bucureşti.

136. **1944 septembrie 6, Bucureşti.** Memoriul intelectualilor români de ieşire a României din război, adresat Mareşalului Antonescu, publicat în ziarul „România Liberă".

137. **1944 septembrie 9, Bucureşti.** Articol din ziarul „România Liberă" intitulat *Universitate şi Libertate* semnat de profesorul Basil Munteanu în care sunt descrise perspectivele învăţământului românesc „perspectivele nelimitate" şi „libera evoluţie a spiritului" pentru perioada ce va urma după actul de la 23 august 1944.

138. **1944 septembrie 12, Bucureşti.** Convenţia de armistiţiu pe care a semnat-o România.

139. **1944 septembrie 12, Bucureşti.** Articolul lui V. Condrea din ziarul „România Liberă" referitor la începerea epurărilor în învăţământ.

140. **1944 septembrie 21, Bucureşti.** Cererea profesorului Tache Papahagi adresată Ministrului Educaţiei Naţionale de reînfiinţare a Institutului de Filologie şi Folclor.

141. **1944 septembrie 23, Bucureşti.** Articol denigrator la adresa istoricului Gh. I. Brătianu publicat în ziarul „Scânteia".

142. **1944 septembrie 28, Bucureşti.** Articol din ziarul „Scânteia", semnat de Mihnea Gheorghiu despre lupta tineretului universitar.

143. **1944 septembrie 30, Bucureşti.** Articol din ziarul „Scânteia" referitor la problema epurărilor.

144. **1944 octombrie 8, Bucureşti.** Legea pentru purificarea administraţiilor publice.

145. **1944 octombrie 26, Bucureşti.** Articol din ziarul „România liberă" în care sunt denigrați: profesorul P. P. Panaitescu şi Directorul Muzeului de Antichități Vladimir Dumitrescu. Se solicită darea lor afară din învățământ.

146. **1944 noiembrie 2, Bucureşti.** Cererea preşedintelui Comisiei de Revizuire adresată Ministrului Culturii Naționale şi al Cultelor de a pune la dispoziția Comisiei de Revizuire dosarele profesorilor şi conferențiarilor aflați pe listă, urmând a fi verificați.

147. **1944 noiembrie 14, Bucureşti.** Articolul lui Radu Boureanu din ziarul „Victoria" în care-l ataca vehement pe Alex. Marcu, profesor la Facultatea de Filosofie şi Litere.

148. **1944 noiembrie 23, Bucureşti.** Decret-lege cu privire la purificare aparatului de stat.

149. **1945 ianuarie 16, Bucureşti**. Articol din ziarul „Scânteia" privind deschiderea anului universitar 1945–1946 care trebuiea să fie „un capitol nou în viața Universității".

150. **1945 ianuarie 29, Bucureşti.** Articol din ziarul „România Liberă" în care sunt acuzați profesorii mai în vârstă ai Universității care nu au fost încă epurați şi care mai pot fi considerați profesori onorifici. Se cere să le fie aplicat tratamentul pentru trădători.

151. **1945 februarie 16, Bucureşti.** Articol din ziarul „Scânteia" în care un număr mare de profesori cer constituirea unui guvern F.N.D. (Frontul Național Democrat).

152. **1945 aprillie 24, Bucureşti.** Legea nr. 312 pentru urmărirea şi sancționarea celor vinovați de dezastrul țării sau de crime de război.

153. **1945 august 11, Bucureşti.** Decretul prin care se prelungea mandatul profesorului Scarlat Lambrino de la Facultatea de Litere din Bucureşti ca Director al Şcolii Române din Roma pe termen de 2 ani, începând cu 13 iunie 1945.

154. **1945 decembrie 12, Bucureşti.** Cererea profesorului Radu Vulpe adresată Preşedintelui Comisiei de Epurare de a se reveni asupra epurării sale din Universitatea de la Iaşi pentru a putea ocupa postul de profesor la Facultatea de Filosofie şi Litere din Bucureşti.

155. **1946 februarie 20, Bucureşti.** Propunerea profesorului George Călinescu, titularul catedrei de Istoria Literaturii Române, ca Adrian Marino să ocupe postul de asistent în aceeaşi Catedră a Facultății de Filosofie şi Litere, ocupat mai înainte de Barbu Theodorescu, în prezent suspendat.

156. **1946 februarie 21, Bucureşti.** Decret de transferare a lui Mircea Florian, profesor titular la Catedra de Introducere în Filosofie, Logică şi Istoria Filosofiei Vechi şi Medievale de la Facultatea de Filosofie şi Litere din Bucureşti, ca profesor titular la catedra de Filosofie Generală (epistemologie şi metafizică) Istoria Filosofiei Moderne şi Contemporane, din cadrul aceleiaşi facultăți.

157. **1946 mai 13, Bucureşti.** Numirea profesorului Mircea Florian pe termen de 2 ani, ca membru în Senatul Universitar din Bucureşti din partea Facultății de Filosofie şi Litere.

158. **1946 mai 14, Bucureşti.** Cererea Ministrului Afacerilor Străine G. Elefterescu, adresată Ministrului Educaţiei Naţionale, de înfiinţare la Universitatea din Bucureşti a unei catedre de Limba engleză, solicitare care a fost făcută de Reprezentantul politic al Marii Britanii la Bucureşti.

159. **1946 mai 15, Bucureşti.** Articolul profesorului Al. Rosetti, Rectorul Universităţii din Bucureşti despre binefacerile democraţiei în viaţa studenţească şi despre rolul revistei „Studentul Român".

160. **1946 mai 15, Bucureşti.** Articol din ziarul „Studentul Român" despre universitarii români şi poziţia lor faţă de mareşalul Ion Antonescu.

161. **1946 mai 25, Bucureşti.** Numirea profesorului George Oprescu până la 1 octombrie 1946, decan al Facultăţii de Filosofie şi Litere din Bucureşti.

162. **1946 iunie 8, Bucureşti.** Colaj de articole din ziarul „Studentul Român" care se referă la Congresul Naţional al Studenţilor Democraţi; articolul profesorului Paul Cornea despre tipul studentului bulevardier şi inadaptat; articolul semnat de Al. Rosetti despre salutul intelectualilor adresat Congresului Naţional al Studenţilor Democraţi.

163. **1946 iunie 11, Bucureşti.** Articolul lui Henri Wald din ziarul „Studentul Român" în care-l critică pe prof. Ion Zamfirescu de la Facultatea de Filosofie şi Litere că „tot ce spune, tot ce scrie" este confuz, învăţământului trebuindu-i un profesor cu o altă orientare.

164. **1946 august 5, Bucureşti.** Legea nr. 658 pentru modificarea unor dispoziţii din legea 386 din 1943 privind organizarea învăţământului superior. Se desfiinţa autonomia univesitară.

165. **1946, Bucureşti.** Articolul profesorului H. H. Stahl din ziarul „Studentul Român" despre necesitatea reformei în Universitatea din Bucureşti.

166. **1946, Bucureşti.** Articole marxiste din ziarul „Studentul Român" semnate de Henri A. Wald şi Iulian Petrescu.

167. **1947 august, Bucureşti.** Legea nr. 291 pentru urmărirea şi sancţionarea celor vinovaţi de crime de război.

168. **1947 octombrie 16, Bucureşti.** Legea nr. 486 referitoare la purificarea administraţiei publice şi comprimările din Universitatea Bucureşti. Fragmente.

169. **1947 noiembrie 3, Bucureşti.** Articol din ziarul „România Liberă" despre deschiderea anului universitar 1947–1948 la Universitatea din Bucureşti.

170. **1947 noiembrie 14, Bucureşti.** Articol din ziarul „România Liberă" despre necesitatea unui învăţământ „realist şi democratic".

171. **1947 decembrie 13, Bucureşti.** Articol din ziarul „România Liberă" privind scoaterea din librării a unor cărţi „de propagandă imperialistă" şi de dezinformare a opiniei publice.

172. **1948 august 3, Bucureşti.** Decretul nr. 175 din 3 august 1948 privind „Reforma" învăţământului şi decretul 176 din 3 august 1948 privind naţionalizarea bunurilor aparţinând bisericilor, comunităţilor religioase pentru asigurarea învăţământului.

173. **1948 august 19, Bucureşti.** Decretul nr. 207 pentru modificarea art. 1, 2, 3 şi 7 şi abrogarea art. 12 din legea nr. 291 din 18 august 1947 pentru urmărirea şi sancționarea celor vinovați de crime de război sau împotriva păcii ori umanității.

174. **1948–1949, Bucureşti.** Tabel cuprinzând date statistice despre studenții Facultății de Filologie.

175. **1949 februarie 8, Bucureşti.** Procesul verbal al şedinței Consiliului profesoral al Universității Bucureşti. S-au discutat în special măsurile ce decurg din „Reforma" învățământului.

176. **1949 octombrie, Bucureşti.** Decizia de îndepărtare din funcție a profesorului suplinitor Mihnea Gheorghiu

177. **1949 noiembrie 11, Bucureşti.** Decizia Ministerului de înlăturare de la catedră a unui grup de profesori, conferențiari şi asistenți din Universitatea Bucureşti, printre care şi de la Facultatea de Filologie.

178. **1949 decembrie 12, Bucureşti.** Proces verbal al şedinței Consiliului profesoral al Universității care avea drept obiectiv principal prelucrarea *Îndreptarului pentru alcătuirea unui plan de muncă al colectivului de catedră.* Se anexează şi planul primit de la Minister. Urma să se aplice în fiecare facultate.

179. **1950 aprilie 20, Bucureşti.** Instrucțiuni de la Ministerul Instrucțiunii Publice referitoare la aplicarea H.C.M. nr. 65 din 17 ianuarie 1950 privind organizarea Examenului de Stat în facultățile Universității.

180. **1951 martie 12, Bucureşti.** Instrucțiuni provenite de la Ministerul Învățământului şi Cultelor referitoare la funcționarea Cercurilor Ştiințifice Studențeşti în fiecare facultate din Universitate.

181. **1951 mai 28, Bucureşti.** Proces verbal al şedinței Consiliului profesoral al Universității. S-a discutat problema noului local al Universității, exmatricularea unor studenți ai Facultății de Filologie, diverse.

182. **1951 iunie, Bucureşti.** Circulara Ministerului Învățământului către întreg corpul didactic şi Direcția Administrativă a Universității privind pregătirea Sesiunii de examene din iunie.

183. **1951 septembrie 25, Bucureşti.** Meniul de la Cantina studențească nr. 1 a Universității din Bucureşti.

184. **1951 octombrie 13, Bucureşti.** Proces verbal al şedinței Consiliului Profesoral al Universității. S-a discutat pregătirea Lunii Prieteniei româno-sovietice şi sărbătorirea a 50 de ani de la naşterea lui Gh. Gheorghiu Dej.

185. **1951 octombrie 23, Bucureşti.** Decizia Ministerului Învîțământului de îndepărtare din funcție a lui Silvian Iosifescu, conferențiar la Facultatea de Filologie.

186. **1951 octombrie 30, Bucureşti.** Proiectul de hotărâre al Consiliului de Miniştri de înființare a burselor „Gh. Gheorghiu Dej" şi Regulamentul privind atribuirea acestora.

187. **1951, Bucureşti.** Eliberări din funcție prin Ordinul Ministrului Învățământului Public a unor profesori de la Facultatea de Filologie.

188. **1952 februarie 14, Bucureşti.** Decizia Ministerului Învîţământului Public de eliberare din funcţie a profesorului Tancred Bănăţeanu de la Facultatea de Filologie din Bucureşti.

189. **1952 martie 19, Bucureşti.** Proces verbal al şedinţei lărgite a Consiliului Profesoral al Universităţii. S-a discutat problema Cercurilor ştiinţifice studenţeşti.

190. **1952 mai 10, Bucureşti.** Procesul verbal al Şedinţei Consiliului Profesoral al Universităţii în care s-au discutat printre altele numeroase cazuri de exmatriculare. Printre aceştia s-au aflat şi studenţi de la Facultatea de Filologie.

191. **1952 mai 31, Bucureşti.** Decizia Ministerului Învăţământului Public de eliberare din funcţie a lui Ion Coteanu şi Alex. Balaci, conferenţari la Facultatea de Filologie.

192. **1952 iunie 14, Bucureşti.** Proces verbal al sedinţei Consiliului Profesoral al Universităţii. S-a discutat problema şcolarizării şi îmbunătăţirea conţinutului învăţământului superior precum şi comisiile de licenţă.

193. **1953, Bucureşti.** Referatul citit în şedinţa Consiliului Profesoral, probabil de Rectorul Universităţii, acad. C. I. Balmuş privind activitatea ştiinţifică la nivelul tuturor facultăţilor pe anul universitar 1952–1953. Fragmente.

194. **1953/1954, Bucureşti.** Structura Facultăţii de Filologie din Universitatea Bucureşti conform instrucţiunilor primite de la Ministerul Învăţământului Public.

195. **1954 decembrie 20, Bucureşti.** Articol-anunţ din ziarul „Scânteia", în care li se comunică absolvenţilor Şcolii de partid „Ştefan Gheorghiu" şi ai Şcolii superioare de ştiinţe sociale „A. A. Jdanov", că pot da examene de diferenţă şi să le fie apoi asimilate studiile cu acelea de Învăţământ Superior de Stat.

196. **1954, Bucureşti.** Cuvântul academicianului C. I. Parhon, la încheierea celei de a doua Sesiuni ştiinţifice a Universităţii Bucureşti.

197. **1955 ianuarie, Bucureşti.** Schema trimisă de Rectorat facultăţilor pentru întocmirea dărilor de seamă pe anul universitar 1954/1955.

198. **1955 ianuarie 26, Bucureşti.** Darea de seamă a Facultăţii muncitoreşti, pe semestrul I al anului universitar 1954/1955.

199. **1955 februarie 12, Bucureşti.** Notă trimisă de Ministerul Învăţământului Universităţii din Bucureşti, în care se dădeau instrucţiuni privind prelucrarea articolului *Intensificarea muncii de educaţie a tinerei generaţii, sarcină centrală a şcolii noastre.*, apărut în ziarul „Scânteia".

200. **1955 august 22, Bucureşti.** Adresa trimisă Universităţii din Bucureşti de către Ministerul Învăţământului prin care se comunica decizia de admitere la oral la orice instituţie de învăţământ superior a candidaţilor de la Facultăţile muncitoreşti.

201. **1955 decembriet 5, Bucureşti.** Regulamentul de înfiinţare peste tot în învăţământul superior a Cabinetelor de Bazele marxism-leninismului, economie politică, materialism dialectic-istoric, conform Ordinului Ministerului Învăţământului.

202. **1955 decembrie 17, Bucureşti.** Proces-verbal al şedinţei Consiliului Profesoral al Universităţii în care s-au propus şi s-au aprobat candidaţii, cadre didactice, care au obţinut premii pentru activitatea ştiinţifică.

203. **1955, Bucureşti.** Tabel cu cadrele didactice şi personalul ajutător de la Facultatea de Filologie propuse spre a fi date afară din învățământ.

204. **1956 februarie 18, Bucureşti.** Proces-verbal al şedinței de la Rectorat cu decanii Rectorul şi prorectorii pentru acordarea burselor universitare.

205. **1956 octombrie 15, Bucureşti.** Extras din Buletinul Ministerului Învățământului, din 15 octombrie 1956, privitor la echivalarea studiilor făcute în şcolile „care au funcționat în trecut", în urma HCM nr. 2000, din 1955 şi nr. 1360 din 1956.

206. **1956, Bucureşti.** Situația statistică a cadrelor didactice de la Catedrele de Ştiințe Sociale din Universitatea din Bucureşti în perioada 1953–1956. Se poare observa numărul foarte mare al acestora.

207. **1957 ianuarie, Bucureşti.** Discuții pe marginea Dării de seamă a Bibliotecii Centrale Universitare din Bucureşti pe anul 1956. Materialul nu este semnat.

208. **1957 iunie 26, Bucureşti.** Hotărârea Consiliului de Miniştri al RPR nr. 882 privind unele măsuri pentru continuarea studiilor în învățământul tehnic superior de către maiştrii şi muncitorii din producție.

209. **1957 iunie, Bucureşti.** Instrucțiunile de la Ministerul Învățământului, privind introducerea Statelor de funcțiuni în facultăți şi stabilirea sarcinilor cadrelor didactice.

210. **1957 august 6, Bucureşti.** Ordinul de exmatriculare emis de Rectorul Universității din Bucureşti pentru studentul Agapie Petrică de la Facultatea de Filologie, care a încercat să mituiască pe profesorul examinator.

211. **1957 noiembrie, Bucureşti.** Regulamentul alcătuit de Ministerul Învățământului şi Culturii privind funcționarea Caselor de Cultură studențeşti.

212. **1957/1958, Bucureşti.** Instrucțiunile venite de la Ministerul Învățământului privind aplicarea HCM nr. 1009/1957 referitor la sprijinirea salariaților care-şi vor completa studiile medii şi superioare la forma de învățământ „fără frecvență".

213. **1958 ianuarie 7, Bucureşti.** Cerere de exmatriculare pentru o serie de studenți din Facultatea de Filologie cu absențe nemotivate şi pentru „lipsă de respect, dispreț şi impertinență față de Universitate".

214. **1959 martie 16, Bucureşti.** Nota şefului Catedrei de Istoria Literaturii Române, profesorul George Ivaşcu, privind analiza cursului profesorului Al. Piru.

215. **1959 august 6, Bucureşti.** Ordinul Ministerului Învățământului şi Culturii, nr. 236 din 6 august 1959, privind instituirea premiilor pentru activitatea ştiințifică a cadrelor didactice din învățământul superior.

216. **1959 decembrie 14, Bucureşti.** Ordinul Rectorului Universității din Bucureşti Jean Livescu de exmatriculare a studentei Doina Teodoru de la Facultatea de Filologie, pentru declarații false.

217. **1959, Bucureşti.** Referat asupra cursului de Literatură franceză, predat de lectorul Valentin Lipatti, la Facultatea de Filologie, în anul universitar 1958–1959. Se analiza conținutul politico-ideologic al cursului.

218. **1959–1960, Bucureşti.** Adresa Rectoratului Universității din Bucureşti către Ministerul Învățământului, solicitând sprijin pentru îmbunătățirea calificării profesionale a cadrelor didactice prin lărgirea bazei de masă a învățământului.

219. **1959, Bucureşti.** Regulament privind organizarea şi funcţionarea Învăţământului Superior seral şi fără frecvenţă, aprobat prin Ordinul Ministerului Învăţământului şi Culturii, nr. 125/1959. Se aplica cu caracter experimental din 1959/1960.

220. **1960 iulie 8, Bucureşti.** Ordinul Ministrului Învăţământului şi Culturii, Ilie Murgulescu, privind îmbunătăţirea învăţământului seral şi fără frecvenţă.

221. **1960 septembrie 15, Bucureşti.** Adresa Ministerului Învăţământului şi înştiinţarea Universităţii din Bucureşti privind posibilitatea continuării studiilor universitare la forma „fără frecvenţă", de către absolvenţii Institutelor Pedagogice.

222. **1960 octombrie 11, Bucureşti.** Tematica Cercurilor de învăţământ ideologic ale cadrelor didactice din învăţământul superior, în anul universitar 1960/1961 transmisă de Ministerul Învăţământului şi Culturii.

223. **1963 septembrie 11, Bucureşti.** Hotărârea Consiliului de Miniştri de desfiinţare a Facultăţii de Filologie şi constituirea Facultăţii de Limbă şi Literatură Română în cadrul Universităţii Bucureşti.Totodată, se înfiinţa şi Institutul de Limbi şi Literaturi Străine în cadrul Universităţii din Bucureşti.

224. **1963 octombrie 8, Bucureşti.** Ordinul Ministerul Învăţământului de aplicare a HCM nr. 683/1963 privind înfiinţarea Facultăţii de Limbă şi Literatură Română şi a Institutului de Limbi şi Literaturi Străine în cadrul Universităţii din Bucureşti.

225. **1964, Bucureşti.** Raport referitor la Istoricul Universităţii Bucureşti, din perioada 1944–1964, redactat de profesorul Vasile Hurmuz. Fragmente. Conţine foarte multe inexactităţi privind profesorii Facultăţii de Litere.

226. **1972, Bucureşti.** Raportul Rectoratului privind activitatea Universităţii din Bucureşti, la a 25-a aniversare a Republicii Socialiste România (1947–1972). Fragmente.

227. **1980, Bucuresti.** Materiale critice aflate în dosarele CNSAS privitoare la activitatea şi perso-nalitatea academicianului Iorgu Iordan. Sunt analizate şi criticate pagini întregi din volumele de *Memorii* ale academicianului Iorgu Iordan. Unele materiale nu sunt semnate, iar la altele nu se pot descifra semnăturile.

228. **1981 ianuarie 29, Bucureşti.** Notă Informativă, cu caracter strict secret, privind atitudinea şi câteva activităţi ale academicianului Iorgu Iordan. Sunt comentate ca acţiuni de dizidenţă faţă de N. Ceauşescu.

229. **1981 februarie 21, Bucureşti.** Raport, strict secret, al generalului Aron Bordea (Ministerul de Interne) privind concluziile urmăririi academicianului Iorgu Iordan. Se sugerează continuarea supravegherii acestora dar şi a persoanelor din anturaj.

230. **1981 februarie 25, Bucureşti.** Notă, cu caracter strict secret, în care este sesizată atitudinea anticeauşistă a academicianului Iorgu Iordan.

231. **1995, Bucureşti.** Legea învăţământului. Fragmente.

232. **2001 octombrie 8, Bucureşti.** Hotărârea Ministerului Educaţiei şi Cercetării privind organizarea învăţământului „la distanţă" şi cu „frecvenţă redusă".

233. **2011 octombrie 10, Bucureşti.** Carta Universitară a Universităţii din Bucureşti.

234. **2013 ianuarie 27, Bucureşti.** Date statistice referitoare la Facultarea de Litere în perioada 1999–2013.

DOCUMENTE PRIVIND 150 DE ANI DE ÎNVĂŢĂMÂNT FILOLOGIC ROMÂNESC LA BUCUREŞTI - 1863-2013

1

1863 octombrie 22/noiembrie 3, Bucureşti. Raportul lui Dimitrie Bolintineanu, Ministru al Cultelor şi Instrucţiunii Publice către domnul Al. I. Cuza prin care îi solicita înfiinţarea unei Şcoli Superioare de Litere în Bucureşti.

Raportul Domnului Ministru de Culte şi Instrucţiune Publică către M. Sa *Domnului*

Prea-Înălţate Domn,

Lipsa cea simţită în învăţătura pubică, de a avea profesori bine pregătiţi pentru şcolile secundare şi superioare, au obligat Guvernul să trimită un număr de tineri în străinătate, cu îndatorirea, când se vor întoarce înapoi, de a servi Statului în diferitele ramuri ale Instrucţiunei Publice. Dar cu toate sacrificile pe care le-a făcut Statul până acum, scopul abia a putut a se ajunge în parte, din cauză că trebuinţele Ţării, de când a început a se dezvolta poporul Român, sunt cu mult mai mari decât ar putea să se împlinească pe drumul încercat.

Încă din anul 1860, s-au deschis aici în Bucureşti două cursuri speciale de învăţământ superior, adică: cursul de Istorie Naţională şi cursul de Istoria Literaturii Clasice, cu scopul de a le completa succesivcu celelalte cursuri indispensabile pentru compunerea unei facultăţi de litere, care va putea să servească drept şcoală normală, pentru formarea de profesori de gimnaziu. Însă completarea aceasta s-a amânat din an în an; şi cele două catedre, rămânând izolate, n-au putut să aducă „fructul dorit".

Sub-scris, încurajată de înalta solicitudine cu care Măria Voastră aţi binevoit a aproba punerea în lucrare a şcolii superioare de ştiinţe matematice şi fizice, crede că a sosit momentul de a completa şi şcoala superioară de litere cu catedrele cele indispensabile; şi de a-i da o direcţiune cât se va putea mai practică *pentru formarea de profesori la învăţământul secundar, în ramurile literaturei, filosofică, istoriei şi geografiei* (subl. ns.). Punerea ei în lucrare nu cere nici un sacrificiu însemnat. Două actedre există deja, adică aceea de Istoria Românilor şi cea de Istoria Literaturii Clasice, rămâne dar a se acoperi numai remuraţiunea

Celorlalte două catedre, adică Istoria universală critică şi de Istoria filosofiei; ce există în gimnaziu şi cărora, pentru lunile Noiembrie şi Decembrie, li se va adăuga câte 500 lei pe lună, prevăzându-se în anul viitor în bugetul Statului salariul întreg pentru aceste două catedre. De asemenea va trebui pentru cele două luni menţionate să se achite suma de 1,500 lei pentru cinci burse, rămânând ca în bugetul anului

viitor să se prevadă suma de 15 burse. În fine tot în acel buget se va putea prevede crearea altor catedre pentru cursurile anului 1865.

Condus de aceste considerente, vin cu adânc respect, Prea-Înalțate Domn, a supune spre aprobarea Măriei Voastre, alăturatul *Regulament* pentru Şcoala superioară de litere în capitala Bucureşti, în care se cuprinde şi programa elaborată de Consiliul Superior de Instrucțiune Publică, şi vă rog să bine-voiți a decreta instituirea ei; şi a mă autoriza ca, din rezerva ce lasă bugetul Instrucțiunii Public, să acopăr spusele de mai sus, în sumă de 3,500 lei, pe aceste două luni.

Sunt cu cel mai profund respect
Prea-Înalțate Domn,
Al Măriei Voastre,
Prea-plecat şi prea-supus servitor,
Ministru Secretar de Stat la Departamentul Cultelor şi Instrucțiunii Publice
D. Bolintineanu

➢ „Monitorul oficial", nr. 219 din 2 noiembrie 1863, p. 911–912.

2

1863 octombrie 30/noiembrie 11, Bucureşti. Decretul nr. 1047 de înființare a Şcolii Superioare de Litere din Bucureşti.

ALECSANDRU IOAN I,

Cu mila lui Dumnezeu şi voința Națională, Domnul Principatelor-Unite-Române; La toți de față şi viitorilor sănătate. Asupra raportului prezentat de Minisrul Nostru, Secretar de Stat la Departamentul Cultelor şi Instrucțiunii Publice, sub Nr. 30,222;

Am decretat şi decretăm:

Art. I. Se instituie la Academia din Bucureşti o *Şcoală Superioară de Litere*, în scopul de a forma profesori gimnasiali în ramurile limbilor clasice şi moderne, ale literaturii şi filosofiei, istoriei şi geografiei.

Art. II. Regulamentul acestei şcoli se aprobă şi se va pune în aplicare de la 1 noiembrie, anul curent.

Art. III. Spezele necesare se vor acoperi, până la 31 decembrie 1863, din rezervele bugetului Instrucțiunii Publice, dar de la 1 ianuarie 1864, se vor trece în bugetul Statului, conform trebuinței, până la completarea cu toate catedrele necesare.

Art. IV. Ministrul Nostru, Scretar de Stat la Departamentul Cultelor şi Instrucțiunii Publice, este însărcinat cu executarea Decretului de față.

Datată în Bucureşti, la 30 octombrie, 1863.

➢ „Monitorul oficial", nr. 219 din 2 noiembrie 1863, p. 912.

3

1863 noiembrie 2/14, Bucureşti. Primul Regulament al Şcolii Superioare de Litere din Bucureşti.

REGULAMENTUL
pentru şcoala de litere din Bucureşti

Art. 1. Şcoala *Superioară* de Litere din Bucureşti, destinată a deveni o Facultate de Litere, are de scop de a servi de şcoală normală pentru formarea de profesori gimnaziali în ramurile limbilor clasice şi moderne, ale literaturii şi filosofiei, istoriei şi geografiei.

Art. 2. Cursurile Şcolii Superioare de Litere vor fi deocamdată pe doi ani, dintre care în anul şcolar 1863–65, anul II.

Art. 3. Profesorii acestei şcoli vor fi supuşi tuturor legilor şi regulilor prescrise pentru profesorii de învățământ superior; şi vor constitui un corp sub direcțiunea unuia din sânul lor, care se va alege de către dânşii; şi se va întări de către Ministrul Instrucțiunii Publice.

Art. 4. Programa actuală a acestei şcoli va fi cea următoare:

Anul I

a) Istoria filosofiei.
b) Istoria literaturii clasice.
c) Istoria critică universală antică.
d) Istoria critică a Țărilor Române.

Anul II

a) Filosofia (Psychologia, Logica, Metafisica şi Ethica).
b) Istoria literaturii moderne.
c) Istoria critică universală medie şi modernă.
d) Istoria critică a Țărilor Române şi a literaturii Române.
e) Gramatica comparativă a limbilor Elene, Latine, Române, Italiene, Franceze, Hispanice şi Portugalice.
f) Arheologia clasică.
g) Pedagogia şi metodica.

Art. 5. Profesorii vor fi datori a detalia, la începutul anului şcolar, programele pentru lecțiile pe care le vor face, care se vor supune Consiliului Superior de Instructiuni Publice, spre aprobare.

Art. 6. Fiecare materie din programa prescrisă se va propune de 3 ori pe săptămână, adică profesorii vor ține fiecare câte două lecții şi câte o conferință cu studenții lor.

Art. 7. Studenții Şcolii Superioare de Litere se vor înscrie, la începutul anului şcolar, într-un registru ținut de Directorul şcolii; lista studenților se va comunica Ministrului Instrucțiunii Publice şi tuturor profesorilor acestei şcoli.

Art. 8. Studenții vor fi datori a urma regulat cursurile şi a face toate lucrările prescrise, cu care se vor prezenta la conferință, iar profesorii vor fi obligați a le da note regulat; după rezultatul fiecărei conferințe.

Art. 9. Studenții vor fi supuşi la două examene pe an, atât în scris şi orale; iar profesorii îi vor clasifica după meritele lor.

Art. 10. Studenții care au trecut cu succes bun examenele finale ale anului II, vor căpăta o diplomă de capacitate teoretică şi se vor aplica ca suplenți la institutele gimnaziale, iar după această probă de capacitate practică vor avea dreptul de a fi numiți profesori.

Art. 11. Cinsprezece burse, de câte 150 lei pe lună, se deschid pentru studenții fără mijloace ale acestei şcoli. Obținerea burselor va urma prin concurs.

Concurenții trebuie să prezinte:

a) Actul de naştere.
b) Atestatul că au absolvit gimnaziul.
c) Document de paupertate.
d) Ei vor subscrie un act prin care îşi vor lua angajamentul că vor servi 10 ani Statului, retribuiți ca profesori de şcoli superioare.

Note rele obținute pentru neglijență, lipsă de progres şi purtare imorală, aduc cu sine pierderea subvenției.

Pentru lunile noiembrie şi decembrie, bursele se vor da umai la cinci studenți care vor ieşi mai buni la concurs, rămânând ca de la 1 ianuarie 1864 să se reguleze bursele şi pentru ceilalți 10 studenți.

Art. 12. Cursurile vor incepe în fiecare an la 1 octombrie; şi se vor închide la 30 Iunie, făcându-se o vacanță de 15 zile la Crăciun şi de Paşti.

Examenele semestrului I se vor face dupa Paşti; iar ale semestrului II dupa sfțârşitul vacanței, la 1 octombrie.

Pentru anul curent cursurile vor începe la 1 noiembrie.

Art. 13. Profesorii Şcolii Superioare de Litere vor fi retribuiți ca profesori pentru învățământul superior.

Art. 14. Din an în an se vor lua măsuri spre a se crea succesiv toate acel cadre care se vor afla necesar pentru completarea învățăturilor ce se țin de resortul acesta, pe de o parte este menită a servi de şcoală normală superioară, iar pe de altă parte a devenit o facultate de litere corespunzătoare trebuințelor intelectualen şi morale ale acestei Țării.

Ministru,
D. Bolintineanu

➢ „Monitorul oficial", nr. 219 din 2 noiembrie 1863, p. 912.

4

1863 noiembrie 921, Bucureşti. Condițiile de concurs pentru admitere la Şcoala Superioară de Litere. Actele şi obiectele de studiu la care se dau probele.

Ministerul Cultelor şi Instrucțiunii Publice

În vederea opțiunii exprimată de Consiliul Superior prin procesul verbal încheiat în şedința de la 5 ale curentei şi conform Regulamentului pentru instituirea

Şcolii Superioare de Litere din Bucureşti se publică spre ştiința tuturor, că la 15 ale curentei se va ține concurs în sala academiei, la orele 12 din zi, pentru achitarea în această şcoală a 5 elevi bursieri şi cu salarii de 150 lei pe lună.

Obiectele asupra cărora se va ține concursul vor fi din limbile clasice şi română, din istorie şi filosofie.

În afară de aceste cunoştințe, cuveniții trebuie să prezinte:

a) Actul de naştere
b) Atestatul că au absolvit gimnaziul
c) Documentele de paupertate
d) Angajamentul că vor servi 10 ani statului retribuiți ca profesori de şcoli secundare.

Juriul examinatoriu se va compune din profesorii Şcolii Superioare de Litere, sub preşedinția domnului P. Poenaru, membrul Consiliului Superior de Instrucțiune.

Ministru D. Bolintineanu
Nr. 31974, noiembrie 7

➢ „Monitorul oficial", nr. 224 din 9 noiembrie 1863, p. 934.

5

1863–1864, Bucureşti. Programa, orarul, profesorii şi primii studenți ai Facultății de Litere şi Filosofie din Bucureşti.

Programe, regulamente, state
anul şcolar 1863–1864
Profesori

A. Treb. Laurian, Profesor de Istoria Literaturii clasice (elenice şi latine).
Aaron Florian, Profesor de Istorie Universală critică.
Ion Maiorescu, Profesor de Istoria Românilor şi de Istoria Literaturii Române.
Ion Zalomit, Profesor de Istoria Filosofiei.

Programa cursurilor Facultății de Litere
cu distribuirea orelor pe 1863/4

Zilele	Obiectele	Profesorii	Obiectele	Profesorii
	8–91/4		91/4–10½	
Luni Marți	Istoria Filosofiei	I. Zalomit	Istoria Literaturii	A. T. Laurian
Miercuri Joi	Istoria universală	Aaron Florian	Istoria Românilor	I. Maiorescu
Vineri Sâmbătă	Istoria Filosofiei	I. Zalomit	Istoria Literaturii	A. T. Laurian
	Istoria universală	Aaron Florian	Istoria Românilor	I. Maiorescu
	Istoria Filosofiei	I. Zalomit	Istoria Literaturii	A. T. Laurian
	Istoria universală	Aaron Florian	Istoria Românilor	I. Maiorescu

Lecțiile încep luni, 2 Decembrie 1863, la orele indicate în programă.
Directorul Şcolii de Litere, A. Treb. Laurian.

PRIMII STUDENȚI ÎNSCRIȘI ÎN FACULTATE
Anul școlar 1864–1865

1. Augustin Ratiu
2. Bădulescu Ioan
3. Caliman Georgiu – Bursier
4. Călugăreanu Gregorie
5. Demarat Zossima – Bursier
6. Davidescu George
7. Georgescu Dimitrie
8. Grandea H. Gregorie
9. Ionescu Constantin – Bursier
10. Leonardescu Constantin – Bursier
11. Laurian Dimitrie
12. Marescu Ioan – Bursier
13. Marțianu Iuliu P. – Bursier
14. Mihăescu Marin
15. Nacu Constantin
16. Obeanu Dimitrie
17. Romanescu Ion
18. Stoicescu Constantin – Bursier
19. Strajan Mihail – Bursier
20. Ștefu Constantin – Bursier
21. Zamfirolu George
22. Zahariade Nicolae – Bursier (...)

➢ Marin Popescu-Spineni, *Contribuțiuni la istoria învățământului superior. Facultatea de Filosofie și Litere din București de la început până în prezent. Istoric, biobibliografie, programe, regulamente, statistici, diagrame*, București, Ed. Cultura Națională, 1928, p. 221–222.

6

1864 iulie 4/16, București. Decretul nr. 765 de înființare a Universității din București prin reunirea facultăților existente. Se hotăra și alegerea Decanilor și a Rectorului.

ALECSANDRU IOAN I

Cu mila lui Dumnezeu și voința națională
Domn al Principatelor Unite Române
La toți de față și viitori, sănătate
Asupra raportului Ministrului Nostru, Secretar de Stat la Departamentul Cultelor și Instrucțiunii Publice sub Nr. 21133

Am decretat și decretăm:
Art. I. Facultățile din București vor purta numele de Universitatea din București;

Art. II. Profesorii facultăților se vor aduna împreună şi vor alege pe Rectorul Universității;

Art. III. Profesorii fiecărei facultăți în parte vor alege pe Decanul facultății respective;

Art. IV. şi cel de pe urmă: Ministrul nostru, Secretarul de Stat la Departamentul Cultelor şi Instrucțiunii Publice este însărcinat cu executarea ordonanței de față.

Datu-sa în domneasca noastră capitală Bucureşti în anul mântuirii 1864, iar al domniei noastre al şaselea.

Nr. 765 iulie 4
(ss) D. Bolintineanu (ss) Alecsandru Ioan Cuza
Ministrul Cultelor şi Instrucțiunii Publice

➢ SANIC, fond Ministerul Cultelor şi Instrucțiunii Publice, dosar 522/1864, f. 165.

7

1864 noiembrie 24/decembrie 6, Bucureşti. Legea instrucțiunii publice.

(...) CAP. IV. INSTRUCȚIUNEA SUPERIOARĂ
Secțiunea I
Despre instituirea facultăților şi despre cursurile lor

Art. 249. Sunt patru specii de facultăți, adică: de filosofie şi litere, de drept, de medicină şi de stiințe fizice, matematice şi naturale.

Art. 250. Mai multe facultăți, aflându-se înființate într-o localitate, constituiesc o Universitate.

Art. 259. Facultatea de filosofie şi litere va coprinde:

1. Psichologia, logica şi metafisica;
2. Filosofia morală şi estetica;
3. Istoria filosofiei;
4. Istoria universală critică;
5. Filosofia istoriei;
6. Literatura latină şi elenă;
7. Istoria literaturii antice şi moderne;
8. Pedagogia şi didactica.

Art. 260. Fiecare facultate se va organisa prin regulamente speciale date în forma regulamentelor de administrațiune publică. Aceste regulamente vor avea de obiect:

1. Înfiițarea gradată, după mediile țării, a catedrelor necesare pentru cursurile menționate în precedentele articole.
2. Înființarea de alte cursuri accesorii pe lângă fiecare facultate, după trebuințele ce s-ar ivi în urma înființării celor din precedentul paragraf.

Art. 261. Durata cursurilor facultăților va varia între trei şi cinci ani după trebuințele fiecărei facultăți.

Secțiunea II

Despre admisiune, cursuri, examene şi disciplină

Art. 263. Cursurile din facultăți vor începe la 15 octombrie şi se vor termina la finele lunii lui iulie.

Art. 264. Vor fi primiți ca studenți regulați în facultăți acei cari vor fi terminat cursurile învățăturilor de liceu şi vor fi trecut examenul general.

Art. 265. Vacanțele de peste an vor fi aceleaşi ca şi la licee.

Art. 266. De la punerea în lucrare a acestei legi până în doi ani vor putea primi ca studenți regulați în facultăți şi acei elevi cari vor fi urmat cursurile gimnasiale fără să fi trecut un examen general.

Art. 267. Pedepsele disciplinare aplicabile studenților vor fi:

Admonițiunea, interdicțiunea provizorie de la unul sau mai multe cursuri, pierderea temporară a dreptului de a trece examenul, excluderea din facultate.

Art. 268. Cea întâi pedeapsă se va pronunța de decan, celelalte două de consiliul facultății, cea din urmă de consiliul permanent.

Art. 269. În fiecare facultate studenții vor fi datori a trece întâi examenele anului spre a câştiga dreptul de a se înscrie ca regulați la cursurile anului următor; al doilea, examenul general spre a câştiga dreptul de diplomă. Se vor hotărî prin regulamente speciale pentru fiecare facultate, numărul, obiectele, forma şi epoca examenelor generale.

Art. 270. Nu va fi admis niciun student să treacă examenul anual de nu va justifica că a luat în cursul acelui an de la secretariatul facultății pentru inscripțiuni şi de nu va consemna mai înainte cu o săptămână cel puțin.

Se va decide prin regulamente speciale pentru fiecare facultate taxa unei inscripțiuni de la 15–40 lei şi taxa consemnării de la 60 până la 120 lei. În caz de eliminare de la examen studentul va pierde jumătate din taxa consemnării.

Art. 271. Pentru diploma de gradul întâi studentul va plăti o taxă de opt galbeni; pentru cea de gradul al doilea taxa va fi de zece galbeni.

Art. 272. Vor fi admisibili la examenele generale şi cei care nu vor fi urmat cursul facultății, sau care-l vor fi urmat în străinătate cu condiția însă de a răspunde mai întâi toate taxele răspunse de studenții regulați.

Art. 273. Diplomele câştigate la Universitățile străine nu vor conferi niciun drept în România fără un examen prealabil.

Secțiunea III

Despre administrațiunea specială a instrucțiunii superioare

Art. 274. Toți profesorii diverselor facultăți ce compun o Universitate formează corpul universitar. Profesorii şcoalelor de aplicațiune alăturate pe lângă o facultate nu fac parte din corpul universitar.

Art. 275. În capul fiecărei facultăți va fi un decan; profesorii facultății împreună cu decanul vor forma consiliul facultății.

Art. 276. În capul fiecărei Universități va fi un rector care împreună cu toți profesorii facultăților acelei Universități vor forma consiliul universitar.

Decanii și consiliile facultăților

Art. 277. Profesorii fiecărei facultăți vor alege dintre dânșii un decan, care se va întări de Domn după recomandarea ministrului. Decanul va fi ales pe trei ani și va fi reeligibil. El va avea etatea cel puțin de 30 de ani și nu se va putea alege decât dintre profesorii numiți definitiv.

Art. 278. Decanul reprezintă facultatea, are administrațiunea morală și materială, priveghiază exacta aplicare a legilor și regulamentelor facultății.

Art. 279. Funcțiunea decanului este onorifică.

Art. 280. Decanul are inspecțiunea cancelariei facultății, regulează examenele școlarilor, numește comisiunile examinatorii pentru școlari, ține corespondență cu autoritățile superioare.

Art. 281. Decanul convoacă și prezidează adunările consiliului facultății.

Art. 282. În lipsa decanului, cel mai vechi dintre profesori îi va ține locul.

Art. 283. Decanul va raporta ministrului sau rectorului Academiei despre orice neregularități, neglijențe sau abateri din partea vreunui profesor al facultății.

El va avea dreptul de a face observațiune profesorilor abătuți sau neglijenți.

Art. 284. Decanul are generală priveghere asupra disciplinei școlarilor din facultăți și va aplica pedepsele disciplinare conform legii.

Art. 285. Decanul va face raport prin intervențiunea rectorului Universității sau de-a dreptul către minister, acolo unde nu este rector.

Art. 286. Consiliul facultății se adună de câte ori se va convoca de decan.

Când trei din profesorii facultății cer adunarea consiliului, decanul va fi dator a-l convoca.

Art. 287. Consiliul fiecărei facultăți formează programa generală a studiilor și împărțirea pe zile și ore, deliberează asupra programei detaliate ca fiecare profesor va fi dator a face asupra cursului său. Programa generală și programele detaliate se vor prezenta pe fiecare an, mai înainte de începerea cursurilor, la examenul consiliului permanent.

Ele fiind aprobate de ministru, decanul facultății le va publica și afige în facultate.

Art. 288. Consiliul facultății deliberează asupra executării legilor și regulamentelor disciplinare. El s-ar servi, propune ministrului sau rectorului Universității măsurile de îmbunătățire și deliberează asupra oricărei cestiuni i s-ar pune de autoritățile superioare în interesul facultății.

Măsurile regulamentare nu pot avea putere până nu se vor aproba de minister după formele prescrise de lege.

Art. 289. Consiliul facultății se pronunță asemenea asupra cestiunilor de dispense de examene, de înscriere sau admitere la cursuri.

Art. 290. La finele fiecărui an școlar, consiliul facultății va face către rectorul Universității un raport despre starea studiilor din facultate.

Art. 291. Cancelaria facultății se va ține de un amploiat sau doi, numiți de ministru, după recomandarea decanului și cu remunerarii defipte prin buget.

Rectorul şi consiliul Universităţii

Art. 292. Profesorii facultăţilor din aceeaşi Universitate aleg din sânul lor trei persoane, dintre cari minsitrul va numi pe rectorul Universităţii prin decret Domnesc.

Art. 293. Rectorul va trebui să fie român sau naturalizat român, să aibă etatea de 40 de ani şi să fi servit 8 ani ca profesor.

Art. 294. Rectorul este ales pentru patru ani; el este reeligibil.

Art. 295. Rectorul are generală priveghiere asupra exactei aplicări a legilor şi regulamentelor relative la instrucţiunea superioară.

El are dreptul de a inspecta fiecare facultate, de a asista la cursuri, de a face observări profesorilor şi decanilor, de a se informa despre studii şi despre progresul studenţilor, şi de a informa, la caz de trebuinţă, pe ministru despre orice abateri sau neregularităţi.

Decanii vor răspunde la orice informaţiuni ce se vor cere de rector, verbal sau în scris.

Art. 296. Rectorul are dreptul de a pune consiliului fiecărei facultăţi sau consiliului Universităţii, orice cestiuni cari interesează o facultate în specie sau Universitatea în genere.

Art. 297. Rectorul priveghiază, într-un mod special, muzeele, bibliotecile, galeriile şi cabinetele cari fac parte din Universitate.

Art. 298. La finele fiecărui an şcolar rectorul va face către ministru un raport despre starea generală a Universităţii.

Art. 299. El va avea orice alte atribuţiuni disciplinare şi de administraţiune cari i se vor da prin legi şi regulamente.

Art. 300. Rectorul convocă consiliul universitar şi-l prezidează.

Art. 301. Când rectorul va lipsi, cel mai vechi în funcţiune din decani îi va ţine locul.

Art. 302. Corpul Universităţii este represintat: prin decanii facultăţilor, împreună cu rectorul, ca consiliul special; prin toţi profesorii facultăţilor, ca consiliu general sau universitar.

În consiliul general vor lua parte numai profesorii titulari numiţi definitiv; iar profesorii numiţi provizoriu vor avea voce consultativă.

Art. 303. Consiliul general se va aduna ori de câte ori rectorul îl va convoca sau din oficiu sau după iniţiativa luată de majoritatea decanilor.

El deliberează, mai cu seamă, asupra aplicării legilor şi regulamentelor relative la facultăţi, asupra măsurilor de disciplină generală şi asupra oricărei alte cestiuni care interesează facultatea.

Art. 304. Hotărârile regulamentere ale consiliului special nu pot fi executorii mai înainte de a se aproba de minister, conform legilor stabilite.

Art. 305. Consiliul special, mai înainete de a lua o hotărâre, poate supune cestiunea la deliberaţiunea consiliului general universitar. El poate supune acestui consiliu orice alte cestiuni cari interesează instrucţiunea generală în genere.

Art. 306. Consiliul general universitar se convocă de rector.

Rectorul va putea convoca acest consiliu sau din oficiu sau după iniţiativa luată de minister, ori de consiliul special al decanilor.

Art. 307. Consiliul universitar va delibera asupra tuturor cestiunilor de administraţiune, de ordine, disciplină şi instrucţiune, cari se referesc la facultăţi sau la instrucţiunea superioară în genere.

Art. 308. Consiliul universitar poate lua iniţiativa de a propune ministrului orice îmbunătăţire în ramurile instrucţiunei superioare.

Art. 309. Hotărârile regulamentare ale consiliului universitar nu sunt obligatorii decât după ce se vor aproba de minister.

Art. 310. Rectorul va avea o diurnă pe lună de lei 500. (...)

➢ *Antologia legilor învăţământului din România*, Bucureşti, 2004, p. 39–43.

8

1864–1865, Bucureşti. Programa Facultăţii de Litere.

Zilele	Obiectele	Profesorii	Obiectele	Profesorii	Obiectele	Profesorii
	8–9		9–10		11–12	
Luni	Istorie Universală	A. Florian	Istoria Filosofiei	I. Zalomit	Literat. elenă	Epam. Francudi
Marţi	Istoria Românilor	V. Alessandrescu	Literat. franceză	U. Marsillac	Literat. Latină	A. Treb. Laurian
Miercuri	Istorie Universală	A. Florian	Istoria Filosofiei	I. Zalomit	Literat. Elenă	Epam. Francudi
Joi	Istoria Românilor	V. Alessandrescu	Literat. franceză	U. Marsillac	Literat. Latină	A. Treb. Laurian
Vineri	Istorie Universală	A. Florian	Istoria Filosofiei	I. Zalomit	Literat. Elenă	Epam. Francudi
Sâmbătă	Istoria Românilor	V. Alessandrescu	Literat. franceză	U. Marsillac	Literat. Latină	A. Treb. Laurian

Decanul Facultăţii, A. Treb. Laurian

➢ Marin Popescu Spineni, *Contribuţiuni la istoria învăţământului superior*, p. 223.

9

1864, Bucureşti. Primul Stat de prezenţă şi de plată al profesorilor Facultăţii de Litere şi Filosofie.

Nr. crt.	Numele şi Prenumele	Catedra	Lei vechi	Lei Noi (franci)	B.
1	Aug. Treb. Laurian	Limba latină	2000	740	75
2	Aaron Florian	Istorie universală	2000	740	75
3	Ion Zalomit	Istoria filosofiei	2000	740	75
4	Ulysse de Marsillac	Literatura franceză	1250	463	–
5	Catedra de istoria Românilor, vacantă prin încetarea din viaţă a lui Ion Maiorescu (5 septembrie 1864) este ocupată în Noiembrie 1864 de dl Vasile Alexandrescu Urechia, fost profesor la Universitatea din Iaşi, adăugându-i-se şi literatura română		1250	463	–
6	Epaminonda Francudi (numit 14 noiembrie 1864)	Literatura elenă	1050	388	–

➢ Marin Popescu Spineni, *Contribuţiuni la istoria învăţământului superior*, p. 224.

10

1864–1894, Bucureşti. Tabel cu studenţii şi licenţiaţii Facultăţii de Litere şi Filosofie

	ANII ŞCOLARI														
	1864/65	1865/66	1866/67	1867/68	1868/69	1869/70	1870/71	1871/72	1872/73	1873/74	1874/75	1875/76	1876/77	1877/78	1878/79
Nr. studenţilor din anul I	22	12	7	18	11	10	8	16	7	6	12	12	13	3	9
Nr. licenţiaţilor	–	–	–	–	4	–	1	–	1	1	–	1	3	–	–
Nr. doctorilor	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–

	1879/80	1880/81	1881/82	1882/83	1883/84	1884/85	1885/86	1886/87	1887/88	1888/89	1889/90	1890/91	1891/92	1892/93	1893/94
Nr. studenţilor din anul I	21	39	18	39	28	27	42	50	51	81	87	95	169	171	146
Nr. licenţiaţilor	1	2	4	3	1	4	5	1	4	17	10	4	14	18	19
Nr. doctorilor	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–

➢ Marin Popescu Spineni, *Contribuţiuni la istoria învăţământului superior,* p. 283.

11

1865 aprilie 29mai 11, Bucureşti. Proces verbal cuprinzând modificările aduse la Legea Instrucţiunii publice din 1864, pentru înlesnirea aplicării ei. Modificările se referă la vacanţele şcolare, la venituri, la normele şcolare universitare.

Din citirea şi dezbaterea în tot a noii legi de Instrucţiune, Consiliul s-a încredinţat ca pentru înlesnirea aplicării acestei legi care trebuinţă a se face oarece modificări ce se aştern mai jos.

Modificarea epocii înlănţuindu-se trage cu sine neapărat şi modificarea epocilor atât a sesiunii Consiliului General al Instrucţiunii, cât şi a examenelor şi conferinţelor la care legea obligă pe învăţătorii săteşti.

În vederea acestora, în locul articolelor 25, 49, 50, 71, 75, 133, 104, 142, 264, 265 şi 340 din noua lege de Instrucţiune, se propune următoarea modificare:

Art. 1. Şcolile vor ţine vacanţe la epocile următoare:

a) Cele primare rurale de la 25 iunie până la 1 septembrie;
b) Cele primare urbane de la 1 iulie până la 1 septembrie;
c) Cele secundare de la 1 iulie până la 1 septembrie;
d) Facultăţile şi alte şcoli superioare de la 1 iulie până la 15 septembrie.

Art. 2. Afară de această vacanţă mare, şcolile de orice grad vor ţine şi altele mai mici, adică: duminicile, sărbătorile duminicale şi naţionale, 8 zile la Crăciun (din ziua de ajun până în cea de anul nou) şi 10 zile la Paşti (din Joia mare până la Duminica Tomii).

Art. 3. Școlile primare și secundare vor ține două examene generale pe an și anume:

a) Cele primare rurale: unul de la 2–5 ianuarie și altul de la 16 22 iunie.

b) Cele primare urbane: unul de la 2–5 ianuarie și altul de la 20–27 iunie.

c) Cele secundare: unul de la 2–12 ianuarie și altul de la 10–27 iunie.

Gonirea se va pronunța de către Minister după raportul Directorului.

Cu stipendiații nu se face milă, ci statul îi crește pentru ca să aibă oameni distinși în toate ramurile. Pe lângă acestea stipendiații sunt destinați și în scopul de a se ridica prin ei nivelului studiului. Din amândouă punctele de vedere ei nu se pot suferi mediocri și acesta este și înțelesul legii speciale pentru stipendiații din 1861. Cât pentru obligarea ce li se impune de a termina studiile, se justifică tot cu scopul cu care se dau stipendiile, fără să mai adăugăm că este impusă și fetelor stipendiate prin art. 195 și prin urmare n-ar fi cuvânt să nu se aplice băieților.

IV. La art. 116 în lista obiectelor de studiu pentru gimnazii și licee se va adăuga desenul și caligrafia, care se vede că au fost numai scăpate din vedere, cum dă să se înțeleagă art. 114.

V. Articolul 118 să se modifice așa:

Toate învățăturile din art. 116 sunt obligatorii, afară de limba italiană și germană.

La desen, caligrafie, muzică vocală și gimnastică, deși obligatorii deja fiindcă sunt obiecte secundare, obținerea notelor se va face în parte și independent de celelalte studii obligatorii.

Această modificare se justifică parte prin omiterea limbii române ca acest obiect de studiu obligatoriu, parte prin măsura ca s-a luat pentru stipendiati.

VI. În fine aliniatele 1) și 5) din art. 369 caută să se modifice și articolul să se formuleze așa:

Arbitrii care vor judeca titlurile și aptitudinea candidaților de învățători vor fi:

1) Pentru învățătorii sătești, revizorul, institutorul de clasa III și inginerul sau în lipsă, medicul județului, român fiind.

2) Pentru institutorii și institutoarele din Comune urbane, doi dintre profesorii gimnaziului local sau cel mai apropiat, trage la sorți, revizorul județului și doi delegați din partea Primăriei locale.

3) Pentru profesorii de gimnaziu, trei profesori de clase superioare ai liceului celui mai apropiat trag la sorți, trei delegați din partea Municipalității și Directorul liceului.

4) Printre profesorii claselor superioare de liceu, Directorul liceului, câte doi profesori trași la sorți din corpul profesoral al facultăților din București, pentru partea de dincolo de Milcov și din Iași pentru cea de dincolo de Milcov, de litere și de științe, și doi sau trei membri, după trebuință spre completarea numărului de șapte, delegați din partea Primăriei locale sau dintre particulari numiți de Ministru.

5) Pentru profesorii de facultăți, Decanul și 4 profesori ai facultății acelei științe luați prin sorți, doi membri din consiliul de stat din secțiunea corespunzătoare acelei facultăți, doi membri aleși, după natura facultății sau din Curtea de casațiune, sau din Consiliul medical sau din Consiliul Tehnic ... delegați din partea Ministerului.

Dacă s-a pus în aliniatul 1) instituționarul de cls. III în loc de a IV, cauza e că astă din urmă clasă după noua lege nu va mai exista cu începutul anului şcolar următor. Iar vorba român s-a pus pe lângă medic nu numai pentru cuvinte naționale, ci chiar şi ştiințifice. În fine din elementul 5) s-au şters vorbele *pentru Bucureşti de la facultatea din Iaşi şi pentru Iaşi de la cea din Bucureşti,* pentru că prin această condițiune, până să se aducă nici o garanție mai mare la alegerea candidaților, s-ar cauza numai pierderi deşarte prin diurnele ce ar căuta să se dea profesorilor şi altor persoane numite, ca să se strămute dintr-un oraş în altul.

După cel de-a doilea examen se va face împărțire de premii.

Facultățile şi alte şcoli superioare vor ține un singur examen de la 15–30 septembrie.

Art. 4. Vor fi două sesiuni pentru examenul general de Bacalaureat: una de la 1–15 februarie şi alta de la 1–15 septembrie.

Art. 5. Sesiunea Consiliului General de Instrucțiuni se va ține de la 6–31 august.

Art. 6. Conferințele ce sub-revizorii sunt obligați a ține cu învățătorii comunelor rurale vor avea loc de la 2–29 august.

B. Înființarea anticipată a Consiliilor şcolare.

Consiliile şcolare şi universitare, cum şi conferințele de pe lângă şcolile reale şi seminare, fiind mâna dreaptă a Consiliului permanent, aşa încât acesta nu poate funcționa, după lege, fără acelea, se propune:

Art. 1. Se vor pune anticipat în lucrare dispozițiunile legii de Instrucțiune privitoare pe de o parte, la înființarea Consiliilor şcolare şi universitare cum şi a Conferințelor de pe lângă şcolile reale şi seminare, iar pe de alta, la atribuțiunile corpurilor susnumite şi anume: articolele 97–114 de-a rându, apoi 203, 204 şi 202, pe urmă 274–310 de-a rându, în fine 359–363 de-a rându. [...]

Art. 1. Învățătorii, institutorii, profesorii de orice grad, numiți odată definitiv, sunt neomovibili.

Art. 2. Articolele 392, 393 şi 394 din legea de Instrucțiune se abrogă.

D. Diverse

Consiliul propune încă următoarele modificări de articole de diversă natură şi anume:

I. Articolul 18 se va formula aşa:

Consiliul, în ceea ce priveşte cărțile didactice, va propune Ministerului concursuri pentru elaborarea lor, dându-se premii din fondurile bugetului Instrucțiunii pentru stimularea bărbaților capabili, deosebiți de beneficiile din vânzarea acelor cărți, care se vor decerna de Consiliul permanent după cazuri.

Consiliul va chema ... pentru consultare doi profesori specialişti asupra materiei şi va judeca definitiv acele concursuri.

Când va fi urgență de o carte scolastică precum şi când după publicarea unui concurs pentru asemenea cărți nu se va căpăta un bun rezultat, Consiliul va propune Ministerului a însărcina cu luarea lor persoane dovedite cu cunoştințe

speciale în materiile de care vor avea să trateze cărţile. Concursul cu toate acestea va rămâne deschis.

Modificarea stă deci aici în adaosul aliniatului al III-lea, care se justifică prin experienţa căpătată până acum. Concursuri repetate pentru diverse cărţi s-au publicat până astăzi fără nici un rezultat. Dacă deci pentru alte cărţi de altă natură asemeni eventualităţi nu aduc rele curând simţite, nu se poate zice aceste şi pentru cărţile şcolare. Dacă la 1 septembrie viitor nu am avea, de exemplu, abecedare, atunci clasa I de la toate şcolile elementare, ar căuta să stea închisă.

II. Articolul 32 se va formula aşa:

Instrucţiunea elementară obligatorie va cuprinde următoarele obiecte de studiu: citirea, scrierea, calcularea noţiunii de limbă, de religie, de istorie şi geografie, de drept administrativ, cunoştinţe despre natură, agricultură şi igienă, muzică vocală.

S-au adăugat cum se vede, de o parte noţiuni despre natură şi agricultură care se justifică de sine, iar pe de alta muzica vocală, pentru cuvântul că o şcoală elementară caută să cuprindă şi ea un cerc de cunoştinţe, restrâns negreşit, dar complet în felul său: nu pot lipsi din cadrul unei asemenea şcoli cunoştinţele de arte frumoase, şi dintre acestea caută să se pună muzica ca una ce joacă rolul cel mai decisiv în educaţie prin energia cu care deşteaptă în inima omului sentimente nobile şi entuziaste.

III. Aliniatul b) de la art. 176 se va modifica şi adăuga astfel:

Stipendiştii care la examenele anuale vor avea la vreun obiect de studiu obligatoriu o notă mai mică decât şapte, vor pierde stipendiul, afară de cazul de boală.

Stipendiştii nu pot părăsi internatul înainte de a fini cursul învăţăturilor.

➢ SANIC, fond Ministerul Cultelor şi Instrucţiunii Publice, dosar 731/1865, f. 111–114

12

1865 iunie 5/17, Bucureşti. Jurnalul Consiliului de Miniştri prin care se aprobă modificările referitoare la perioada vacanţei Şcolilor Publice şi abrogarea dispoziţiei din Legea Învăţământului referitoare la compatibilitatea calităţii de profesor cu ocuparea altor funcţii publice.

Jurnal

Astăzi sâmbătă 5 iunie 1865 Consiliul de Miniştri luând în deliberare referatul domnului Ministru al Justiţiei, Cultelor şi Instrucţiunii Publice relativ la introducerea unor modificări în Legea Instrucţiunii Publice Nr. 19492 decide:

Alăturatul proiect de lege pentru modificarea timpului vacanţelor la Şcolile publice şi abrogarea dispoziţiunilor din legea Instrucţiunii relativ la incompatibilitatea misiunii de Profesor cu orice altă funcţiune revăzut şi de Consiliul de Stat se aprobă şi d-l Inspector este autorizat a-l supune Corpurilor Legiuitoare.

Dispoziţiunile acestui Jurnal se vor aduce la împlinire de către dl. Ministru al Justiţiei, Cultelor şi Instrucţiunii Publice, după ce se va dobândi mai întâi Înalta aprobare.

(ss) C. Bosianu

➢ SANIC, fond Ministerul Cultelor şi Instrucţiunii Publice, dosar 731/1865, f. 146.

13

1868 ianuarie 15/27, Bucureşti. Listă cu numele studenţilor bursieri de la Facultatea de Litere, anul I şi II.

Listă de nume al studenţilor bursieri de la Facultatea de Litere, anul I şi II.

Anul I
Ioan Stoianu
Petru Festeri
Michăilă Moldovanu
Nicola Şienchea
Filimon Ilea
Alesandru Niculescu
Panajote Manolescu (se elimină dintre bursieri fiind numit profesor)
Demetriu Ursian
Demetriu Dobrescu
Deonisiu Miron

Anul II
Cetăţeanu Panaeţiu
Cacit Ioann
Dimitrescu Angel
Pesicu Constantin
Orăşan Georgescu
Fortunatu Constantin

1868 ianuarie 15, Bucureşti
Decan, (ss) Laurian

Secretar, (ss) D. Georgescu

➢ SANIC, fond Ministerul Cultelor şi Instrucţiunii Publice, dosar nr. 702/1864, f. 8.

14

1870 iulie, Bucureşti. Stat cu prezenţa profesorilor de la Facultatea de Litere din Bucureşti. Numele, materiile predate, salariul, reţinerile şi semnăturile lor.

Stat de prezenţă funcţionarilor personalului administrativ al Universităţii Bucureşti pe luna iulie 1870.(...)

Facultatea de Litere					
Dl. Treb. Laurian,	Literatură Latină	740	74	666	
Epaminonda Francudi,	Literatură Elină	550	55	495	
Ion Zalomit,	Filosofie	740	74	666	
Petre I. Cernătescu,	Istorie Universală Critică	643	64_{30}	495	
Vasile Al. Urechia,	Literatură Română	740	74	666	
Ulysse de Marsillac,	Literatură franceză	550	55	579	

Rector,
(ss) G. Costaforu

Secretar,
(ss) D. P. Georgescu

➢ SANIC, fond Ministerul Cultelor şi Instrucţiunii Publice, dosar nr. 649/1870, f. 128–129.

15

1872, Bucureşti. Regulamentul Facultăţii de Litere şi Filosofie din Bucureşti cuprinzând articole referitoare la materiile de studiu, la durata şi ordinea studiilor, la grade şi examene, la condiţiile de înscriere şi frecventarea cursurilor.

Titlul I
Materiile studiului Facultăţii

Art. 1. În Facultatea de Litere şi de Filosofie se vor face deocamdată următoarele cursuri:

Literatura latină
Literatura elină
Istoria literaturii latine
Istoria literaturii eline
Filosofia
Istoria filosofiei
Istoria universală critică
Istoria românilor şi a literaturii române
Literatura franceză şi istoria ei
Pedagogia şi Didactica

Titlul II

Durata şi ordinea studiilor

Art. 2. Durata studiului va fi de trei ani.

Art. 3. Studiile fiecărui an încep la 15 septembrie şi se termină la finele lui iunie.

Programele generale şi detaliate se vor face conform art. 287 din legea Instrucţiunii.

Titlul III

Despre grade şi examene

Art. 4. Gradul 1. sau de licenţă prevăzut la art. 271 din legea Instrucţiunii se obţine trecând examenele următoare:

Examenul I. va fi asupra literaturii latine; asupra istoriei universale antice şi asupra istoriei literaturii latine.

Examenul II. asupra filosofiei; asupra literaturii eline şi a istoriei aceleiaşi şi asupra Istoriei universale moderne.

Examenul III. va consista într-o teză scrisă asupra filosofiei şi asupra literaturii latine şi eline, pe care candidatul o va susţine oral, răspunzând şi la chestiunile ce i se vor pune de juriul examinator.

Art. 5. Subiectul tezei se va trage la sorţi în prezenţa decanului, după cererea prealabilă a candidatului.

Art. 6. Teza imprimată după aprobarea decanului se va depune în 15 exemplare la cancelaria facultății minimum cu 10 zile înainte de ziua fixată pentru susținerea tezei.

Această teză se va comunica tuturor profesorilor facultății cu cinci zile mai înainte de examinare.

Art. 7. La finele tezei, candidatul va expune câte o chestiune din Istoria filosofiei şi literatura latină şi elină. Aceste chestiuni vor fi aprobate de decan.

Art. 8. Examenele se vor trece înaintea unui juriu compus dintre profesorii facultății. Juriul pentru examenul I şi al II-lea va fi de trei profesori, pentru al III-lea de patru profesori.

Art. 9. Profesorii examinatori se vor numi de decan conform art. 280 din legea Instrucțiunii.

Art. 10. Candidații înscrişi pentru a trece un examen, fiind mai mulți, se pot împărți prin îngrijirea secretarului după examenele ce-şi propun a trece în serie, compuse cel mult din patru candidați.

Fiecare serie se introduce deodată în sala de examinare şi fiecare profesor termină cu examinarea tuturor candidaților din serie, mai înainte de a începe un alt profesor examinator. La trecerea tezei nu poate fi examinat decât un singur candidat în acelaşi timp.

Art. 11. După terminarea examinării fiecărei serii, profesorii se retrag şi se pronunță asupra admiterii sau respingerii candidaților mai înainte de a trece la examinarea altei serii.

Art. 12. Se exprimă prin bile albe, roşii şi negre.

Art. 13. Candidatul nu poate fi admis decât având la examenul anterior cel puțin două bile roşii. La cel de al doilea şi al treilea având cel puțin toate bilele roşii. La cel de al patrulea având cel puțin două bile albe şi niciuna neagră.

Art. 14. Candidatul care va dobândi unanimitate de bile albe va fi admis *Magna Cum Laude*.

Art. 15. Examenele se vor trece de la 15–30 septembrie; de la 10 până la 25 ianuarie; de la 1–15 aprilie şi de la 1–15 iunie. Decanul va putea pentru cauze bine cuvântate, acorda examinare şi la alte epoci, afară de vacațiuni.

Art. 16. Nici un candidat nu va fi admis a trece examenele decât în ordinea şi asupra materiei prescrise la art. 4.

Art. 17. Diplomele de Licență concepute în numele Domnitorului şi purtând sigiliul statului, vor fi subsemnate de Ministrul instrucțiunii publice, de Rectorul Universității şi de Decanul Facultății.

Titlul IV

Despre inscripțiuni şi înscrieri pentru examene

Art. 18. Spre a trece examenul de Licență, candidatul trebuie să justifice că posedă inscripțiunile următoare:

Pentru I. examen 8 inscripțiuni

Pentru II. examene 10 inscripțiuni

Pentru III. examene 12 inscripțiuni

Pentru IV. examene 14 inscripțiuni

Art. 19. Aceste inscripțiuni se vor da de către Secretar dintr-un registru cusut (à souche).

Epocele cele reglementate pentru luarea inscripțiunilor sunt cele reglementate prin art. 15 al acestui Regulament.

La alte epoci, nu se mai pot libera fără prealabila autorizare a decanului.

Art. 20. Pe lângă plata inscripțiunilor, candidatul va plăti şi taxa pentru consemnarea de examen conform Art. 270 din Legea Instrucțiunii.

Art. 21. Consemnările pentru examene se vor face într-un registru special al facultății.

Art. 22. Acest registru se va închide cu opt zile mai înainte de ziua fixată pentru examene (art. 270 din Legea Instrucțiunii).

Candidatul care nu se va fi înscris până la acea epocă, nu va fi primit de a mai trece examenul în acel trimestru decât după prealabila autorizare a decanului.

Art. 23. Candidatul refuzat nu se mai poate prezenta decât în sesiunea următoare regulată prin art. 15.

Art. 24. Secretarul, după ce va cerceta dacă candidatul a trecut seria examenelor în ordinea prescrisă la art. 4, va scoate o copie în care se arată notele ce a avut candidatul la examenele precedente, precum şi cererea că este conform sau nu cu acest regulament.

Art. 25. Această copie aprobată de decan se va pune în vederea juriului examinator.

Titlul V

Despre înscrierea şi prezentarea cursurilor

Art. 26. După 20 octombrie nu se mai poate înscrie ca studenți ai facultății în cursul acelui an, afară de aprobarea motivată a decanului.

Art. 27. La începutul fiecărui an şcolar se vor trimite tuturor profesorilor cataloage de studenții ce au să frecventeze cursul lor.

Art. 28. Toți studenții sunt datori a frecventa cursurile anului unde sunt înscrişi.

Art. 29. Se va ține în cancelaria facultății într-un registru general de numele studenților după rândul alfabetului.

Art. 30. Se vor menționa în el examenele ce a trecut studentul, notele ce a dobândit la fiecare examen, precum şi numele profesorului ce l-a examinat.

O coloană va fi rezervată pentru diverse observațiuni.

➢ SANIC, fond Ministerul Cultelor şi Instrucțiunii Publice, dosar nr. 1578/1872, f. 227.

16

1877 mai 30/iunie 11, Bucureşti. Decret al principelui Carol, prin care este numit în funcţia de Rector al Universităţii din Bucureşti Ioan Zalomit, profesor la Facultatea de Litere şi Filosofie.

Carol I
Prin graţia lui Dumnezeu şi voinţa
Naţională
Rege al României
La toţi de faţă şi viitori, sănătate

Asupra raportului Ministrului Nostru,
Secretar de Stat la Departamentul Cultelor şi
Instrucţiunii Publice sub nr. 5256.

Am decretat şi decretăm:

Art. I. Dl. profesor I. Zalomit se numeşte în postul de Rector al Universităţii din Bucureşti, post în care a fost reales prin unanimitatea votanţilor corpului profesoral universitar.

Art. II. Ministrul Nostru, Secretar de Stat la Departamentul Cultelor şi Instrucţiunii publice, este însărcinat cu executarea decretului de faţă.

Dat în Bucureşti la 30 mai 1877.

(ss.) Carol I

Ministrul Cultelor şi Instrucţiunii Publice
(ss.) G. Chiţu

➢ SANIC, fond Ministerul Cultelor şi Instrucţiunii Publice, dosar nr. 3534/1877, f. 124.

17

1889, Bucureşti. Tabel cu profesorii de la Facultatea de Litere Pe verso se află tabelul cu foştii profesori.

TABEL DE ACTUALII PROFESORI AI UNIVERSITĂŢII
(...)

	Facultatea de Litere		39	„ – „	Z. Petrescu
13	D-nu prof.	Ep. Francudi, Decan	40	„ – „	Iulius Teodori
14	„ – „	V. A. Urechia	41	„ – „	N. Măldărescu
15	„ – „	P. I. Cernătescu	42	„ – „	D. Grecescu
16	„ – „	B. P. Hasdeu	43	„ – „	D. Sergiu
17	„ – „	Al. Odobescu	44	„ – „	At. Demosthene
18	„ – „	I. Crăciunescu	45	„ – „	C. D. Severeanu
19	„ – „	N. Quintescu	46	„ – „	M. Petrini Galatz
20	„ – „	G. L. Frollo	47	„ – „	Al. A. Suţu
21	„ – „	Gr. G. Tocilescu	48	„ – „	N. Manolescu

22 „ – „ T. Maiorescu
23 „ – „ C. D. Dimitrescu
49 D. Drăghiescu
50 G. Stoicescu

Secretarul Universității,
(ss.) I. Niculescu

Secretarul Facultății de Medicină
(ss.) Dr. Georganta

Al II-lea Secretar al Universității
(ss.) Dr. A. C. Dimitria

TABEL DE FOȘTII PROFESORI AI UNIVERSITĂȚII
(...)

Facultatea de Litere

1. Aron Florian
2. Ulysse de Marsillac
3. August Treb. Laurian
4. I. Zalomit

(...)

➢ SANIC, fond Ministerul Cultelor şi Instrucțiunii Publice, dosar nr. 4987/1889, f. 13

18

1889, Bucureşti. Tabel cu numărul studenților înscrişi la cele 4 facultăți ale Universității şi cu numărul celor licențiați între anii 1864–1889.

TABEL
cu numărul studenților înscrişi la diversele Facultăți şi al titraților ieşiți de la înființare până în prezent

Anul şcolar	DREPT		ŞTIINȚE		LITERE		MEDICINĂ		
	Înscrişi	Licențiați	Înscrişi	Licențiați	Înscrişi	Licențiați	Înscrişi	Licențiați	Doct.
1864–65	92	–	11	–	**23**	–	–	–	–
1865–66	13	1	11	–	**11**	–	–	–	–
1866–67	31	3	15	–	**6**	–	–	–	–
1867–68	31	11	9	–	**18**	–	–	–	–
1868–69	20	5	8	3	**11**	4	–	–	–
1869–70	44	5	17	–	**9**	–	40	–	–
1870–71	42	6	10	1	8	1	38	1	–
1871–72	63	13	18	–	**13**	–	42	–	–
1872–73	84	1	12	–	**7**	–	31	2	2
1873–74	68	10	17	2	**6**	1	32	–	5
1874–75	38	16	9	1	**12**	–	24	1	14
1875–76	76	14	35	–	**16**	1	23	–	8
1876–77	64	34	29	–	**13**	3	103	1	13
1877–78	51	29	18	–	**12**	–	37	1	15
1878–79	37	31	10	–	**10**	–	81	2	12
1879–80	46	47	35	1	**21**	1	132	3	5
1880–81	43	40	39	5	**19**	2	113	–	21
1881–82	28	33	21	1	**10**	4	96	–	10
1882–83	51	22	53	–	**18**	3	57	–	11
1883–84	48	40	58	1	**27**	1	61	5	5

1884–85	73	33	76	–	**30**	4	63	1	9
1885–86	78	28	52	1	**27**	3	55	1	26
1886–87	44	28	36	5	**23**	1	35	2	9
1887–88	67	42	70	–	**24**	4	47	–	25
1888–89	106	38	63	8	**61**	17	54	–	28
Total	1338	530	732	29	**435**	50	1194	20	218

➢ SANIC, fond Ministerul Cultelor şi Instrucţiunii Publice, dosar nr. 4987/1889, f. 14.

19

1889 octombrie 22/noiembrie 3, Bucureşti. Discursul ţinut de profesorul Alexandru Orăscu, Rectorul Universităţii Bucureşti, cu ocazia aniversării a 25 de ani de la înfiinţare.

UNIVERSITATEA DIN BUCUREŞTI

Discursul
ţinut de dl profesor AL. ORĂSCU, Rectorul Universităţii,
cu ocazia solemnităţii aniversării a XXV-a de la înfiinţarea Universităţii.

Sire,
Alteţă Regală,
Onorată Adunare,

Corpul profesoral al învăţământului superior din capitala Regatului vine, prin glasul meu, să arate, mai întâi de toate, cât de fericiţi ne simţim toţi, că Maiestatea Voastră a binevoit să onoreze cu Augusta Sa prezenţă, prima serbare aniversară a Universităţii noastre.

UNIVERSITATEA DIN BUCUREŞTI, înfiinţată prin legea constitutivă din anul 1864, împlineşte acum al 25-lea an din existenţa sa. Această perioadă, de un pătrar de secol, constituie un prim stadiu de vârstnicie, pe care noi l-am socotit vrednic de a fi serbat, pentru ca, mai ales, să fie un pronostic şi un îndemn la viitoarea dezvoltare şi înflorire a Înaltului Institut naţional, în numele căruia, ca Rector, îmi este dată onoarea de a lua azi cuvântul.

Deşi este scurtă până acum, viaţa legală a Universităţii din Bucureşti, totuşi, trebuie să recunoaştem că ei nu-i lipsesc rădăcini temeinice, afundate în trecutul istoriei noastre. Nu e timpul acum, şi nici pretind a dezgropa acele rădăcini şi a vi le prezenta cu de-amănuntul, în cuvântarea mea. Destul ne va fi numai să ne aducem aminte că, încă cu trei şi patru sute de ani mai înainte, în Ţara Românească, un Neagoe Basarab, ucenicul patriarhului Nifon, a pregătit însuşi educaţiunea morală, politică şi ştiinţifică a moştenitorului său la tronul românesc; că, sub domniile luminate ale lui Matei Basarab, Şerban Cantacuzino şi Constantin Brâncoveanu au fost, dintre români, oameni cu o înaltă cultură, dobândită de ei chiar în patria lor, unde ei au şi răspândit-o: astfel au fost Udrişte Năsturel, Eustratie logofătul, fraţii Greceni, Constantin Cantacuzino şi alţii.

Asemenea trebuie să recunoaştem că, cu o deosebire cronologică de câteva secole, s-a întâmplat la noi un fapt analog cu acela care a răspândit în toată Europa occidentală acel gust, acea dezvoltare a literelor şi a ştiinţelor, care s-a numit *Renaşterea*. Pe atunci, adică la căderea Constantinopolului sub jugul aspru al mahomedanilor, grecii învăţaţi au strămutat ştiinţa, cărţile şi şcolile lor, mai ales în Italia. Dar, când însă trebuinţele diplomatice ale Porţii făcură să se îmblânzească oarecum sălbăticia musulmană, grecii prinseră din nou suflet în imperiul Otoman şi, atunci când scaunul domnesc al României ajunse a fi încredinţat unor voievozi greci mai luminaţi, precum Mavrocordaţii, Ghiculeştii, Ipsilant, Alexandru Moruz şi I. Caragea, şcolile din Fanar trimiseră până pe malurile Dunării, în capitala Munteniei, dascăli străini cu cunoştinţă de înaltă carte, care întemeiară aici, precum au zis istoricii acelor timpuri, o nouă Atenă. Astfel, avem ştire despre hrisovul lui Grigorie Ghica Voievod din anul 1749, care înfiinţa în Bucureşti, pe lângă şcoala slovenească şi o *Şcoală Elenistă* de învăţături filosofice; astfel, ştim că Constantin Mavrocordat, la anul 1761, a aşezat acea Şcoală domnească în mănăstirea Sf. Sava, aici chiar, pe locul unde se înalţă astăzi palatul Universităţii; ştim încă, despre Alexandru Vodă Ipsilant că, la anul 1785, el a trimis pe dascălul Manusi Iliad din Macedonia, ca să aducă, din Italia şi Germania, instrumente ştiinţifice pentru Şcoala din Bucureşti. În fine – spre a nu vă osteni cu prea multe reamintiri –, voi mai face menţiune numai despre hrisoavele prin care, la 1814 şi 1816, Ion Caragea Voievod reorganiza Şcoala domnească, înzestrând-o cu profesori greci care predau *Literele, Umanităţile, Filosofia şi Limbile străine*. În decursul acestui timp s-au văzut strălucind în Şcoala elenistă din Bucureşti profesori renumiţi ca Lambru, Comita, Vardalah, Neofit Duca şi alţii.

Învăţăturile predate în Ţara Românească de aşa mulţi eruditi elenişti deteră patriei noastre acea pleiadă de oameni cu merite mari, unii fii de boieri pământeni, alţii oameni de rând ai locului, dar toţi dedaţi cu scrierile oratorilor şi poeţilor antici, precum chiar şi cu oarecare cunoştinţe de filosofie şi de matematici.

Aici trebuie să constatăm cu mândrie un fapt care dovedeşte statornicul simţământ de patriotism, de care au fost întotdeauna însufleţiţi românii. Acei discipoli ai şcolii greceşti nu întârziară a recunoaşte că şi Românii ar putea să aibă şcoala *în limba ţării*, pentru ca să înveţe carte pe copiii lor. Pe dată atunci Eforia Şcolilor, şi ne pare a fi o datorie sfântă de a aminti aici numele acelor bărbaţi care, încă de la început, au contribuit mai cu stăruinţă la întocmirea şi întemeierea Şcolii româneşti, şi de a închina, prin urmare, unei eterne rememorări, numele virtuosului Mitropolit Dionisie Lupu, ale vornicilor Constantin Bălăceanu şi Dinu Golescu, adevăraţi mecenaţi ai românismului, precum şi numele eruditului jurisconsult, logofătul Nestor! – Eforia Şcolilor, zicem, dete atunci voie lui Lazăr, dascălul român din Avrigul Transilvaniei, „să deschidă o şcoală Românească de deosebite învăţături şi ştiinţe, predate Românilor în limba lor".

Cu puţin mai înainte, tot acei patrioţi luminaţi chibzuiseră să trimită la învăţătură în Austria, în Italia şi în Franţa, pe călugărul Eufrosin Poteca, pe Pandele Stamate, răposat foarte tânăr, pe Constantin Moroiu, pe Simion Marcovici şi, ceva

mai în urmă, pe Petrache Poenaru, care aveau să studieze filosofia, jurisprudența, literatura, matematicele şi fizica. Aceşti bărbați, precum vom vedea, erau meniți a pune în viitor baza studiilor universitare în şcolile naționale din Bucureşti.

Pe când încă ei se aflau în străinătate, Lazăr aşeza şi dânsul temelia învățământului românesc, căpătându-şi ca discipol şi ajutor principal pe ilustrul nostru literat, Ion Eliade Rădulescu, Şcoala lui Lazăr din mănăstirea Sf. Sava – şi scurtă îi fu durata –, avu însă marele merit de a deştepta cu tărie, în tinerime, simțul patriotic. Învățămintele sale româneşti aprinseră şi mai tare iubirea de țară şi înlesniră mult cultivarea limbii naționale. Astfel se generaliză şi se răspândi asupra întregii națiuni, neprețuita şi nesecata avuție, pe care nemuritorul patriot, banul Ienăchiță Văcărescu, cu câteva zecimi de ani mai înainte, o lăsase moştenire urmaşilor săi, adică:

„Creşterea limbii româneşti
Şi a Patriei cinstire!"

De la închiderea şcolii lui Lazăr şi până după sosirea tinerilor Români trimişi cu stipendii în străinătate, se întinde un interval de restrişte şi de întuneric, în care războiul şi holera bântuiră zece ani de-a rândul sărmana noastră țară; dar, pe la anul 1830, Eforia Şcolilor, având la îndemână pe zeloşii bărbați întorşi din străinătate, inaugură redeschiderea Şcolii româneşti în câteva săli din hanul Şerban-Vodă, pe al cărui loc se înalță astăzi Banca Națională. Acolo se țineau – pe lângă alte materii de studii inferioare, şi câteva prelegeri izolate de filosofie, de matematici şi de literaturi, elenă şi franceză. Un an în urmă, Petrache Poenaru fu însărcinat cu organizarea mai dezvoltată a acelei şcoli şi cu reinstalarea ei în localul de la Sf. Sava, deşertat de oştirile Ruseşti. În noua programă, aprobată, la anul 1832 de Eforii Alexandru Filipescu (Vulpe), Ştefan Bălăceanu şi Barbu Ştirbei (fostul în urmă Domnitor). *Învățăturile începătoare* cu patru clase şi cele *Umanitare* cu şase clase, erau urmate de *Cursuri Complementare* şi *Speciale*, adevărate cursuri Universitare, în care Simion Marcovici preda retorica, Constantin Moroiu dreptul roman, Alecu Racoviță dreptul comercial, Ştefan Ferechidi dreptul civil românesc şi Dimitrie Pavel (sau Pavlid) matematicele. În fiecare din anii următori, sub domnia lui Alexandru Vodă Ghica, se mai adăugară şi alte clase superioare, unde materii de drept fură predate de Constantin Brăiloiu, limba şi literatura elenă de George Ioanid, limba latină şi Filosofia de Aug. Treboniu Laurian. Astfel, în vechea şcoală din Sf. Sava au fost puse, între anii 1832 şi 1847, bazele învățământului Universitar, predat în limba românească, atât cu materii literare şi ştiințifice, cât şi cu jurisprudența. Totuşi, programa legiuirii şcolare anexată la *Regulamentul Organic*, programă aprobată de generalul Kiselef, prevăzuse, ca învățământ superior, sau – precum se exprima dânsa – ca *Învățături Complementare* şi *Cursuri Speciale*, mai multe materii decât cele pentru care s-au înființat catedre până la 1848. Într-adevăr, în cele trei clase *Complementare* ar fi trebuit, după lege, să se predea retorica, limbile elenă şi latină, istoria literaturii, logica şi morala, arheologia, matematicile, fizica şi chimia; iar în *Cursurile Speciale*, matematicile superioare şi aplicate cu mecanica şi arhitectura, agricultura cu toate ştiințele naturale şi cu economia industrială, în fine jurisprudența

în dreptul civil şi comercial, cu procedura, cu istoria dreptului şi cu economia politică. Erau încă prevăzute şi *Cursuri slobode* pentru limbile vii.

Este învederat că, în mintea legiuitorilor de la 1832 încăpuse mai multe şi mai întinse învăţături Universitare, decât guvernele, de pe atunci, *au putut*, ori *au voit* să aplice.

Evenimentele din anul 1848 întrerupseră cursurile pe un timp de trei ani; dar, la 1851, vechiul Efor de la 1832, devenit acum domn al Ţării, Barbu Dimitrie Ştirbei, redeschise şcolile româneşti în tot Principatul şi – spiritul său practic, preocupat fiind de necesitatea răspândirii învăţăturilor tehnice – el înfiinţă o Şcoală de agricultură, una de Comerţ şi alta de Ingineri-Conductori pentru poduri şi şosele, la direcţiunea căreia am avut eu onoarea a fi chemat.

Tot pe atunci, eminenţii şi mult regretaţii noştri colegi, Constantin Bozianu şi George Costaforu, reîncepură, cu o notabilă autoritate, predarea studiilor juridice, în clasele superioare ale Şcolii din Sf. Sava, primul cu dreptul roman, celălalt cu dreptul civil.

Cu doi, trei ani în urmă, şi cu scop de a împlini lipsa de medici ce se simţea mai ales în armată, Barbu Ştirbei creă, la anul 1856, din îndemnul şi sub direcţiunea unui medic francez, răposatul Carol Davila, care a binemeritat de la patria sa adoptivă, cred, zic, o Şcoală secundară de medicină, la care s-au adăugat, în anii următori, una de Farmacie şi alta de artă veterinară. Să nu uităm, însă, a reaminti că prima iniţiativă pentru asemeni instituţiuni salutarii, fusese luată, încă de la anul 1842, de venerabilul domn dr. Nicolae Creţulescu, secundat pe atunci de alţi doi medici români, răposaţii Gusi şi George Polizu. Pe acesta îl regăsim în pleiada medicilor români, care au predat ştiinţele medicale în şcoala înfiinţată de Davila la anul 1856, în mănăstirea Mihai-Vodă din Bucureşti. Această şcoală, întemeiată şi dezvoltată fără întrerupere, avea să devină cu 13 ani în urmă, Facultatea noastră de Medicină. (...)

În ceea ce privesc celelalte două Facultăţi, se cuvine să arătăm, că sub domnia lui Alexandru Vodă Cuza, la anul 1863, s-a făcut un pas mare către înfiinţarea lor. În luna octombrie, la distanţă de 22 de zile, se înfiinţară o *Şcoală Superioară de Ştiinţe* şi alta de *Litere*. În cea dintâi figurau ca profesori de matematică, de fizică şi de istorie naturală, răposatul Ioan Fălcoianu, împreună cu d-nii Emanoil Bacaloglu, Dimitrie Petrescu, Grigorie Ştefănescu şi cel care azi are mulţumirea să culeagă şi să vă arate toate aceste pietre unghiulare ale Universităţii noastre, colegului nostru din catedra de Arheologie, d-lui Alexandru Odobescu, pe atunci Ministru al Instrucţiunei Publice, îi revine meritul de a fi creat această *Şcoală Superioară de Ştiinţe*, pe lângă care, cu câteva zile mai în urmă, succesorul său, neuitatul poet Dimitrie Bolintineanu institui o *Şcoală Superioară de Litere*. Într-însa cursurile de limba latină, de filosofie, de istorie universală şi de literatură franceză, erau încredinţate profesorilor, acum dispăruţi dintre noi, August Treb. Laurian, Ioan Zalomit, Aron Florian şi Ulysse de Marsillac. La catedra de Limba şi literatura elină a fost chemat, în curând după aceia, actualul decan al Facultăţii de litere, d-nul Epaminonda Francudi; iar la cea de chimie din *Şcoala Superioară de Ştiinţe*, actualul decan al Facultăţii de ştiinţe, d-nul Alexe Marin.

Acestea sunt, Sire, Alteță Regală şi Onorată Adunare, elementele constituite printr-o progresiune normală şi continuă, care au justificat pe deplin înființarea Universității noastre din Bucureşti. Legea Instrucțiunii publice, decretată la 25 noiembrie, anul 1864, putem zice că n-a făcut altceva decât a da o sancțiune legală unei stări de lucruri încă pe atunci existente, când ea a stabilit că vor fi în Universitatea din Bucureşti „patru specii de Facultăți, adică una de filosofie şi litere, alta de drept, alta de medicină şi, în fine, alta de ştiințe fizice, matematice şi naturale". Acea lege prevedea un număr de *nouă* studii de predat în Facultatea juridică; *douăsprezece* în cea medicală, unde foarte multe materii diferite se aflau prea strâns condensate şi aglomerate; în Facultatea de ştiințe, studiile prevăzute erau în număr de *douăsprezece*; în cea filosofică şi literară erau numai *opt*.

Totuşi, la 1864, în primul an al înființării Universității noastre – care pe atunci cuprindea numai *trei* Facultăți, cu exclusiunea celei medicale, rămasă până la 1869 în stare de *Şcoala Specială* –, catedrele indicate în lege nu au fost toate deîndată împlinite; Facultatea de Drept avea numai *opt* profesori, şi nu *nouă*; cea de Ştiințe, *şase*, în loc de *doisprezece*; cea de Litere *cinci*, cu trei mai puțin decât erau prevăzuți. Cu timpul însă, şi cu experiența, se împliniră aceste lipsuri, şi chiar se făcură adause la studii şi la catedre. În unele locuri, materiile, prea mult aglomerate, s-au împărțit între două sau mai multe catedre – şi acesta a fost cazul mai ales la Facultatea de Medicină. În alte locuri, şi mai cu seamă, în Facultatea de Drept, pentru aceleaşi studii s-au creat îndoite şi întreite catedre. În fine, s-au şi înființat prin legi speciale catedre pentru studii neprevăzute în legea de la 1864, deşi unele din acele studii fusese înscrise în legea de cu 29 ani mai înainte. Voi semnala că, aparținând acestei categorii de noi înființări, cursurile de *Filologie Comparativă* şi de *Arheologie*, adăugite la Facultatea de Litere, printr-o lege din 1877; apoi catedrele de *Teoria Funcțiunilor* şi de *Chimie Organică*, înființate la Facultatea de Ştiințe, unde acum de curând, a mai fost înscrisă şi o catedră, încă neocupată, de *Termodynamică* şi *Fizică Practică*. La Facultatea de Litere, asemenea este o nouă catedră fără profesor, aceia de *Limbile Slavice*, pe când cea de *Istoria Literaturii* este înlocuită prin catedra de *Limbi şi Literaturi Neolatine*, iar cea de *Istoria Universală Critică* e împărțită în două catedre, cu adausul *Epigrafiei* la una din ele.

Toate aceste preschimbări şi adause sunt fapte naturale, căci, precum neîncetat în lumea întreagă creşte cercul cunoştințelor omeneşti, aşa şi la noi, pe toată ziua se simt noi trebuințe în cultura intelectuală şi se ivesc noi factori, apți a răspândi acea cultură în țara noastră.

Sire, mulțumită puternicei impulsiuni şi luminatei protecțiuni, ce Majestatea Voastră binevoiți a acorda la tot ce se atinge de dezvoltarea şi de mărirea națiunii, mulțumită şi dispozițiunilor, prin care, în diferite rânduri, guvernul a secundat aceste înalte planuri ale Majestății Voastre, Universitatea din Bucureşti este în stare de a constata în sine, pe lângă ceva lipsuri, mari îmbunătățiri, şi de a proba, prin fapte, însemnatele progrese, ce s-au săvârşit într-însa în cursul primului ei stadiu de un pătrat de secol.

Pentru aceasta – adică pentru a învedera şi binele efectuat *în* Universitate şi *prin* Universitate, şi necesitățile ei pentru viitor –, nu voi face mai mult – temându-mă a vă obosi peste măsură cu simple date statistice – decât a rezuma în câteva cuvinte mişcarea Universității noastre, din trei puncte de vedere: 1° Nomenclatura corpului profesoral, care a ocupat până acum catedrele Universitare; 2° Numărul studenților care au frecventat cele patru Facultăți şi au obținut titluri universitare într-însele; în fine, 3° Administrarea averii proprii a Universității.

Am mai spus, că Universitatea din Bucureşti s-a deschis, acum douăzeci şi cinci de ani cu 19 profesori la cele trei ale sale Facultăți de pe atunci, pe când Şcoala de Medicină avea 14 profesori; prin urmare, erau ocupate în Bucureşti 33 catedre de învățământ superior.

Dintre cei de la înființare, cincisprezece profesori, pe care mai toți am avut ocaziune a-i numi ocupă astăzi încă locurile lor; alții au venit succesiv să complinească catedrele existente sau create de pe vremi; dintre aceştia, douăsprezece au intrat în Universitatea din Bucureşti prin transferarea lor de la un post analog în Universitatea soră din Iaşi, printre care cei mai vechi sunt d-nii V. A. Urechi, dr. Brânză, Titu Maiorescu, regretatul Al. Şendre şi alții. Cei mai mulți profesori, adică un număr de 32 au câştigat catedrele lor în conformitate cu legea existentă, iar alții precum d-nii D-ri Kalenderu, Babeş şi Assaky prin lege specială.

Ca rezultantă a acestui scurt conspect asupra personalului didactic al Universității noastre în curs de 25 de ani, aduc la cunoştința publică lista actualilor titulari de catedre, care sunt în număr de 57 şi adică, 11 profesori la Facultatea de Drept; 11 la Facultatea de Litere, dar cu o catedră mai mult, care este încă vacantă; 12 profesori la Facultatea de Ştiințe, asemenea cu o nouă catedră fără profesor; şi 23 profesori la Facultatea de Medicină. Cu totul, Universitatea noastră a numărat până acum 80 de profesori. (...)

Atâtea aveam a zice despre corpul profesoral al Universității noastre, despre al lui trecut şi despre aspirațiunile sale pentru viitor. Ca reprezentant legal al lui, şi după al său mandat, rezum acele aspirațiuni în următoarele două voturi: 1° adaos de unele catedre devenite indispensabile la câte şi patru facultățile, şi mai cu seamă 2° înzestrarea tuturor catedrelor ce au necesitate de material didactic, cu tot ce le trebuie spre a face ca învățământul lor să dea rezultate bune.

Trecând acum la a doua parte a expunerii ce mă simt dator a face azi, adică la mişcarea populațiunii de studenți, care au frecventat până acum Universitatea noastră, voi numai să o caracterizez prin câteva cifre. Am dobândit convingerea – pe care țin a v-o împărtăşi – că nimic nu este mai mulțumitor pentru tot omul ce doreşte înaintarea națiunii noastre pe căile ştiinței, decât datele statistice pe care sunt fericit a le comunica. Într-însele, progresul se învederează în mod patent.

Ar fi, poate, destul să arăt numai că, în cursul primului an universitar, adică la 1864–1865, studenții înscrişi la cele trei facultăți primitive erau, grație negreşit unui avânt prematur, în număr de 136; dar, în anul următor, 1865–1866, acest număr se redusese numai la 36 auditori. Însă, cu 24 ani în urmă, adică în ultimul an universitar

1888–89, Facultatea de Litere a avut 61 studenți înscrişi; cea de Ştiințe 63, cea Juridică 106 şi cea de Medicină 181; adică 411 studenți cu toții.

Aşadar, în 24 de ani proporțiunea a crescut cu aproape şapte ori mai mult la cele trei Facultăți de Drept, Ştiințe şi Litere, iar la Facultatea de Medicină, din 82 studenți ce au frecventat în anul 1869–70, când ea s-a constituit, numărul elevilor, adeseori exagerat prin lipsa de o lege restrictivă, lipsă la care abia în 1885 s-a remediat, numărul elevilor a ajuns a fi de 223 în acel an şi de 181 în anul acesta. (...)

Drept este a spune, că inscripțiunile anuale la Facultăți atârnă mult şi de la mai multă sau mai puțină rigoare pe care o exercită comisiunile de profesori universitari în cercetarea şcolarilor de Licee la examenul de Bacalaureat. Au fost ani când inscripțiunile la Facultăți erau extraordinar de abundente, precum anul 1875–76, când vedem 77 studenți înscrişi la Drept, 35 la Ştiințe şi 16 la Litere; pe când în alți ani posteriori, numărul inscripțiunilor se reduce în mod foarte simțitor; bunăoară, la 1881–82, când nu vedem decât 28 studenți intrând la Drept, 21 la Ştiințe şi 10 la Litere. Aceste variațiuni depind, învederat, numai de norma adoptată de către comisiunile examinatoare la Bacalaureat. (...)

Îmi mai rămâne încă o datorie de îndeplinit şi aceea este o sarcină mai anevoioasă. În calitatea mea proprie de Rector, sunt dator să vorbesc aici şi despre nevoile materiale ale Universității. Investit acum pentru a doua oară cu această onoare, atât prin încrederea colegilor mei, cât şi prin bunăvoința guvernului Majestății Voastre Sire, nu pot uita că îmi este impusă datoria de a nu rămâne, în apărarea drepturilor Universității Bucureştene, mai prejos decât predecesorii mei, mult regretații colegi şi amici, George Costaforu, care a fost primul ei Rector, de la 1864 până la 1871, Vasile Boerescu, care puțin tmp a păstrat Rectoratul şi, în fine, Ioan Zalomit, care ales fiind la 1873, a fost menținut în această sarcină până la moartea sa, în anul 1885.

Fiecare dintre aceşti Rectori anteriori a contribuit, după puterile sale, la întinderea şi dezvoltarea activității intelectuale în Universitatea noastră, şi văzurăm cum, în mod treptat, ei au reuşit să aducă într-însa o stare din ce în ce mai bună, din ce în ce mai prosperă. Însă, 25 de ani s-au petrecut în această stăruitoare şi necurmată lucrare. Azi, în Universitatea din Bucureşti, au crescut nemăsurat, trebuințele. S-a crezut mai înainte că însuşi acest locaş, acest palat, în care suntem adunați astăzi, are proporții mult prea vaste pentru cele patru ale noastre modeste şi odinioară puțin populate Facultăți; deci, succesiv, părți, părți dintr-însul au fost cedate ca adăposturi provizorii pentru diferite corpuri şi instituțiuni de Stat sau particulare. *Senatului*, îndeosebi, s-au concis aceasta, *Aula* de onoare, de unde dezbaterile politice au alungat de mult timp serbările şi solemnitățile Şcolii. *Senatul* a mai cuprins şi cele mai principale încăperi împrejmuitoare. Apoi, tot aici s-au mai dat locuință şi *Academiei Române* şi *Bibliotecii Centrale*, şi *Muzeelor de Antichități şi de Istorie Națională* şi *Şcolii de Bele-Arte* şi *Pinacotecii* şi *Facultății de Teologie*, astfel încât astăzi în Palatul pe care însumi am avut fericirea, acum treizeci de ani, sub Locotenența domnească a Principelui Alexandru Ghica, să-l clădesc pentru viitoarea noastră Universitate, astăzi

eu, Rector al acelei Universităţi, după 25 de ani de existenţă a ei, mă văd în neputinţă de a o instala după cum cer imperios, chiar actualele ei trebuinţe. Oaspeţii Universităţii au ajuns să cuprindă mai toată casa ei, lăsându-i abia câteva săli, insuficiente pentru cursurile celor patru Facultăţi, insuficiente pentru examenele universitare şi pentru cele ale Bacalaureatului, în care lipsa de local împiedică orice supraveghere serioasă; insuficiente, în fine, pentru cancelariile Rectoratului şi ale celor patru decanate, care toate se află grămădite într-o singură cameră, astfel încât lucrările de administrare ale Universităţii suferă toate strâmtorile şi toate neajunsurile, atât din lipsa de local, cât şi din aceea de personal.

Este foarte uşor de înţeles pentru oricine că, unica cameră şi cei doi, trei împiegaţi, care la 1865 puteau fi de ajuns pentru administrarea unui Institut şcolar, frecventat pe atunci de un număr de 40 ori 50 de studenţi, acelaşi local şi aceeaşi cancelarie nu mai pot fi astăzi câtuşi de puţin în stare să satisfacă cerinţele unei Universităţi, care a ajuns să aibă peste 550 de auditori regulaţi, auditori al căror număr creşte pe tot anul în proporţii considerabile.

Binevoiţi a scuza, Sire, Alteţă Regală şi Onorată Adunare, această cuvântare finală „pro domo mea". Scuzaţi mai ales că printr-însa am terminat expunerea – prea lungă poate – a originilor, a creaţiei, a dezvoltării, a dorinţelor şi a speranţelor Universităţii noastre din Bucureşti. Am urmat, însă, într-astfel ca să mă feresc de a da precădere actualelor ei nevoi materiale, asupra acţiunii intelectuale ce ea a ştiut să exercite până acum, şi care, sunt încredinţat, că va creşte repede şi puternic de aici înainte. (...)

➢ SANIC, fond Ministerul Cultelor şi Instrucţiunii Publice, dosar nr. 4987/1889, f. 19

20

1889 octombrie 22/noiembrie3, Bucureşti. Discursul lui C. Boerescu, Ministrul Cultelor şi Instrucţiunii Publice, cu ocazia aniversării a 25 de ani de la înfiinţarea Universităţii din Bucureşti.

DISCURS

Ţinut de dl. C. Boerescu, Ministrul Cultelor şi Instrucţiunii Publice,
cu ocazia solemnităţii pentru a XXV-a aniversare a Universităţii din Bucureşti

Sire,
Alteţă Regală,
Onorată adunare,

Sunt acum 20 de ani când, tot în acest locaş, Majestatea Voastră, Sire, prezidaţi la inaugurarea Universităţi din Bucureşti. Mulţi din cei de faţă trebuie să-şi amintească cât de mare a fost entuziasmul manifestat la acea serbare, cea dintâi în felul ei, pe care o văzuse capitala României.

Rectorul Universităţii, unul dintre cei mai iluştri profesori, răposatul G. Costaforu, V-a adresat, Sire, la acea epocă cuvintele următoare:

Măria Ta,

D-zeu V-a dat în mână destinele României, ca să o conduceți pe calea măririi şi fericirii; ilustre au să fie zilele regimului Înălțimilor Voastre!, dar nu ne îndoim că cea mai mare glorie, ce aveți a Vă atrage în fața posterității, va fi aceea de a se pomeni în secole că sub Carol I s-au înființat şcoli în toate satele şi oraşele; s-au fondat colegii şi licee; s-au înavuțit biblioteci şi muzee şi s-a centralizat instrucțiunea superioară în Universitatea română, care va ține locul cel dintâi în Orient. Atunci va fi mare secolul Măriilor Voastre, când se va zice: „toți românii au învățat carte sub acest Domn luminat, şi toate carierele științei s-au ilustrat".

Fiți, dar, bine venit între noi, şi primiți titlul de protector al științei şi al artelor. Universitatea română va deveni, sub Augusta Casă a Alteței Voastre, nu numai cel mai frumos ornament al națiunii, dar încă şi o sorginte inepuizabilă de prosperitate pentru toate direcțiile activității sociale.

Toate speranțele acestea, Sire, s-au realizat în cursul acestor 20 ani! Şi astăzi suntem fericiți să salutăm în Majestatea Voastră nu numai pe Căpitanul cel mare care, în fruntea ostaşilor români, a ridicat țara la rangul de Regat, dar şi pe Regele înțelept, care de un pătrar de secol veghează la consolidarea şi propăşirea României, dezvoltând instituțiile binefăcătoare ale păcii!

Între aceste instituții, cea mai roditoare este sigur şcoala. În şcoală se pregăteşte viitorul națiunii; dintr-însa ies cetățenii de mâine şi printr-însa se poate transmite neatins patrimoniul generațiilor trecute şi prezente la generațiile noi capabile de a-l păstra şi mări.

Toți bărbații noştri de Stat au fost pătrunşi de aceste adevăruri şi ajutați de Majestatea Voastră şi de Parlament, au făcut sacrificii însemnate pentru răspândirea instrucțiunii în toate clasele societății.

Prin ştiință şi lumină, ziceați Majestatea Voastră la 1869, putem întări prezentul şi prepara bazele solide ale unui viitor prosper... Puterea unui stat modern se măsoară mai ales după gradul culturii sale intelectuale... Voi fi, deci, pe deplin mulțumit în ziua când fiecare român va şti să scrie şi să citească, căci numai atunci traiul său moral şi material va fi asigurat.

Dar, dacă învățământul primar este temelia şcolii, învățământul superior este încoronarea ei; fără acest din urmă, şcoala este lipsită de organul necesar prin mijlocirea căruia spiritul ştiințific se răspândesc în tot corpul social.

De aceea, cu drept cuvânt, Majestatea Voastră, inaugurând această Universitate la 1869, ați numit-o „farul prezentului şi al viitorului României..., templul științei care are să lumineze calea viitorului".

Şi nu mă pot împiedica de a reproduce din discursul Majestății Voastre frumoasele cuvinte cu care V-ați adresat către corpul profesoral universitar:

„D-voastră, sacerdoți ai științei ziceați, Sire, la 1869, căutați a infiltra ştiința cu ardoare şi devotament în inimile noii generații, ce are să lucreze pentru un viitor şi mai mare. Din parte-mi, şi din partea Doamnei, vă pot promite tot concursul şi interesul pentru a ajunge acest nobil scop. Tare prin voința națiunii care a văzut în mine

realizarea unui principiu, știu că puterea mea rezidează în lumină și abstracție făcând de pasiunile lăturașe (...)"

Astăzi, când suntem chemați a sărbători aniversarea unui pătrar de secol al acestei Universități, astăzi, când fiecare din noi privim cu mândrie trecutul și cu încredere viitorul, să ne fie permis ca, înainte de toate, Sire, să Vă aduc omagiile de recunoștință, iubire și devotament ale întregului corp didactic, care vede în Majestatea Voastră pe protectorul său natural.

Asemenea, în numele guvernului, sunt dator să mulțumesc d-lor profesori care, înlăturând orice preocupații străine, s-au devotat exclusiv nobilei cauze a învățământului.

D-voastră, D-lor profesori, „sacerdoți ai științei", ați format generațiile cele noi care, pătrunse de datoriile lor către patrie, au să lucreze mâine la întărirea și prosperitatea Regatului român.

Țara își va aduce totdeauna aminte, că din acest locaș au pornit toate impulsurile nobile, toată mișcarea literară și științifică; și că la flacăra aprinsă pe altarul ridicat deasupra școlii lui Lazăr și Heliade s-au încălzit și inspirat vitejii de la Plevna!

Lazăr și Heliade! nume scumpe, în jurul cărora se împletesc începuturile școlii moderne române! Exemple mărețe de ce poate convingerea în viitorul patriei, amorul și devotamentul pentru o cauză sfântă.

„M-am pus în mijlocul zidurilor celor dărâmate din Sf. Sava, zice Heliade într-una din scrisorile sale adresate lui Constantin Negruți – m-am pus un biet dăscăluș cu 50 lei pe lună, înconjurat de câțiva școlari săraci, hotărâți și fanatici în hotărârea lor și în prieteșugul meu; am împărțit leafa mea între dânșii, și am început lecțiile mele de la gramatică, până când am sfârșit cu dânșii un curs de matematică și de filosofie în limba națională în vreme de șase ani, fără să mă întrebe cineva ce fac, fără să vie cineva să încurajeze pe școlari. Venea iarna; lemne nicăieri; fiecare școlar aducea câte un lemn de unde găsea, care abia era în stare să încălzească preajma unei sobe sparte, ce umplea casa de fum, și să topească fulgii de zăpadă, ce vijelia îi repezea pe ferestrele cele sparte. Tremurând cu mâna pe compas și pe cretă, ne făceam lecția, și D-zeu a binecuvântat ostenelile noastre, ce erau niște minuni ale dragostei și ale hotărârii".

Astăzi, pe ruinele Sf. Sava, se înalță mândru palatul Universității. Temelia acestui palat s-a pus în unul dintre anii cei mai însemnați ai istoriei moderne a României – în anul 1857 –, când divanurile ad-hoc din amândouă principatele au votat *Unirea* și *Prințul străin*.

Și să nu uităm numele multor profesori, care au ilustrat facultățile noastre, care au fost în același timp bărbați de Stat, consilieri ai Tronului sau învățați distinși; să nu uităm pe Bosianu, Boerescu, Costaforu, Vioreanu, Laurian, Aron Florian, Zalomit și pe atâția alți bărbați de elită, care ne-au părăsit înainte de timp.

Amintirea acestor bărbați este un îndemn puternic pentru cei tineri, ca să lucreze cu aceeași ardoare pentru ridicarea științei și a patriei. Numai din munca continuă și neîntreruptă a generațiilor va rezulta o operă măreață și durabilă, care va fi gloria statului român.

Universitățile noastre din Iași și București sunt dintre cele mai tinere ale Europei.

Celebrele universități din Salerno și Bolonia, în Italia, care au servit ca model Europei întregi, străluceau încă din secolul XI și XII.

Universitatea din Paris s-a creat la începutul secolului XII; iar cea din Cambridge şi Oxford, în Anglia, s-a întemeiat la începutul secolului XIII.

Asemenea, în Germania, Spania, Olanda, universităţile se formează între secolele XIII şi XV.

Când ne amintim evenimentele istorice ale patriei noastre, nu ne putem mira de această târzie apariţie a universităţilor în România.

La Dunărea-de-Jos, ca şi în toată Peninsula Balcanică, invaziunile barbare au fost mai multiple şi mai dezastruoase decât în restul Europei. In interval de una mie ani aproape, multe neamuri, unele mai barbare ca altele, vin şi se duc, sfărâmând în trecerea lor orice urmă ale culturii romane de odinioară. (...)

Cu toate acestea, literele şi artele nu sunt cu desăvârşire părăsite. O parte din societatea română, setoasă de lumină, o caută pretutindeni, fie în ţară, fie în străinătate. (...)

În secolul XVII se întemeiază la Trei-Sfetite, în Iaşi, şcoala Vasiliană de către Vasile Vodă Lupul, cel mai învăţat principe din Europa, după cum l-au judecat contemporanii săi.

Literatura bisericească numără scriitori de frunte: un Varlaam, un Dositheu, în secolul XVII; un Antim, Damaschin, Climent, Kesarie, Filaret, Cosma, în secolul XVIII; atâţi alţi episcopi, mitropoliţi, egumeni, traducători ai cărţilor bisericeşti, fac mândria bisericii române.

Toţi aceştia, ca şi Udrişte Năsturel, fraţii Greceni, poeţii Văcăreşti, Samuel Clain, Petre Maior, George Şincai, sunt precursorii şi adevăraţii întemeietori ai culturii naţionale. Dânşii au pregătit în realitate mişcarea de regenerare de la începutul acestui secol şi numele lor merită să fie amintit într-o ocazie atât de solemnă ca cea de astăzi.

Universitatea este coroana edificiului nostru cultural, d-le Rector. De la dânsa naţiunea aşteaptă victorii neîntrerupte pe câmpul literaturii şi ştiinţei. Ea este adevăratul focar al vieţii noastre morale şi intelectuale; şi universităţii mai ales i se cuvine de a da o dezvoltare puternică generaţiilor tinere, care sunt chemate mâine să ia locul celor care cad în munca pentru binele public.

Şi d-voastră, d-lor profesori şi colegi, nu trebuie să uitaţi, că dacă justiţia şi biserica sunt fundamentele oricărui Stat civilizat, şcoala este incontestabil podoaba şi gloria naţiunilor; nu trebuie să uitaţi, că mărirea unui popor stă în raţiune directă cu prosperitatea şcolii, şi că numai conchistele şcolii sunt eterne, întocmai cum sunt eterne adevărurile ştiinţifice.

Mergeţi, dar, curajos şi hotărât pe calea progresului! Creşteţi tinerimea, ce vă este încredinţată, în amorul binelui şi al frumosului, în credinţa a tot ce onorează omenirea, şi fiţi încredinţaţi, că veţi avea aprobarea naţiunii şi sprijinul Augustului nostru Suveran!

Să trăiţi Maiestate, să trăiască M.S. Regina şi Alteţa Sa Regală, să trăiască corpul profesoral al României!

➢ SANIC, fond Ministerul Cultelor şi Instrucţiunii Publice, dosar 7/1899, f. 15–16.

21

1890 august, Bucureşti. Stat de prezenţă şi de salarii pentru profesorii de la Facultatea de Litere şi Filosofie a Universităţii din Bucureşti, pe lunile iulie–august 1890.

Stat de prezenţă şi de salarii pentru profesorii de la Facultatea de Litere şi Filosofie din Bucureşti, pe lunile iulie–august 1890

Nr. crt.	Numele şi prenumele personalului	Numirea post. sau a gradelor	Anii grad	Retribuţiuni	10%	Total reţineri	Suma de plată	Taxa	Suma plătită
1	Ep. Francudi	Decan prof. L. Elină	20	1760	176	176	1584	79,20	1504,80
2	V. A. Urechia	Ist. Rom.	20	1760	176	176	1584	79,20	1504,80
3	P. I. Cernătescu	Ist. Univ.	20	1760	176	176	1584	79,20	1504,80
4	B. P. Hasdeu	Filologia	10	1430	143	143	1287	64,35	1222,65
5	Al. Odobescu	Arheol.	10	1430	143	143	1287	64,35	1222,65
6	I. Crăciunescu	Psich. Ped. şi lit.	10	1430	143	143	1287	64,35	1222,65
7	G. L. Frollo	Ist. Liter. Latină	15	1518,80	151,80	151,88	1366,92	68,34	1298,58
8	N. Quintescu	L.Latină	20	1760	176	176	1584	79,20	1504,80
9	Gr. G. Tocilescu	Ist. Veche şi Epigr.	5	1265	126,50	126,50	1138,50	56,92	1081
10	T. Maiorescu	Ist. Fil. Cont.	10	1430	143	143	1287	64,35	1222
11	C. D. Dumitrescu	Ist. Fil. Veche	15	1540	154	154	1386	69,30	1316,70

Rector,
(ss) Al. Orăscu

Secretar,
(ss) I.Niculescu

➢ SANIC, fond Ministerul Cultelor şi Instrucţiunii Publice, dosar nr. 599/1890, f. 44.

22

1890, Bucureşti. Orarul Facultăţii de Litere şi Filosofie din Bucureşti pe anul universitar 1890–1891.

COPIA

După orarul Facultăţii de Litere şi Filosofie din Bucureşti pe anul şcolar 1890–1891

a) Secţiunea literară
Limba elină, Luni, Miercuri şi Vineri, 10½–12, prof. Ep. Francudi
Limba latină, Marţi, Joi şi Sâmbătă, 10½–12, prof. N. Ormintescu
Arheologia şi Antichităţi, Luni şi Miercuri, 9½–10½, prof. Al. Odobescu
Filologia comparată, Luni şi Miercuri, 5–6, prof. Hasdeu supl. C. Şaioreanu
Literaturile neo-latine, Luni şi Miercuri, 8½–9½, prof. G. L. Frollo

b) Secţiunea filosofică
Logica, Joi, 5½-6½, prof. T. Maiorescu
Istoria filosofiei contemporane, Vineri, 5½–6½, prof. T. Maiorescu
Istoria filosofiei moderne, Marţi, 5½–6½, prof. C. D. Dimitrescu-Iaşi
Psihologia comparată, Sâmbătă, 5½–6½, prof. C. D. Dimitrescu-Iaşi
Psihologia, Pedagogia şi Estetica, Marţi, Joi şi Sâmbătă, 9½–10½, prof. I. Crăciunescu

c) Cursuri comune

Istoria antică şi Epigrafia, Joi, Vineri şi Sâmbătă, 8–9½, prof. Gr. G. Tocilescu

Istoria medie şi modernă, Marţi şi Vineri, 9½–10½, prof. P. I. Cernătescu

Istoria şi literatura românilor de la Mihai Viteazul, Luni şi Joi, 4–5, prof. V. A. Urechia

Istoria şi literatura românilor până la Mihai Viteazul, Miercuri, 6–7, Sâmbătă 4–5, prof. Gr. G. Tocilescu

Secretar,
(ss) I. Niculescu

➢ SANIC, fond Ministerul Cultelor şi Instrucţiunii Publice, dosar nr. 1/1890, f. 1.

23

1891. Programa de studii a Facultăţii de Litere şi Filosofie.

Nr. de ordine	STUDIILE	Durata studiilor	Ordinea studiilor
		Ani	Anul
	I. Secţiunea filosofică		
1	Psihologia, pedagogia şi estetica	2	I-II
2	Logica	1	I
3	Morala	1	III
4	Istoria filosofiei	3	I-III
5	Limba şi literatura elenă	2	I-II
6	Limba şi literatura latină	2	I-II
7	Istoria şi literatura românilor	1	III
8	Istoria universală critică antică	2	I-II
9	Istoria universală medie şi modernă	2	I-III
10	Filologia comparată	1	III
	II. Secţiunea istorică		
1	Istoria universală critică antică cu epigrafia	3	I-III
2	Istoria universală critică medie şi modernă	3	I-III
3	Istoria şi literatura românilor	3	I-III
4	Arheologia	2	II-III
5	Limba şi literatura elenă	2	I-II
6	Limba şi literatura latină	2	I-II
7	Limba paleo-slavă	1	III
8	Istoria filosofiei	1	III
	III. Secţiunea filologică		
1	Limba şi literatura elenă	3	I-III
2	Limba şi literatura latină	3	I-III
3	Istoria şi literatura românilor	2	II-III
4	Istoria literaturilor neo-latine	2	II-III
5	Filologia comparată	2	I-II
6	Istoria universală critică antică cu epigrafie	2	I-II
7	Istoria universală critică medie şi modernă	1	III
8	Arheologia	1	III
9	Logica	1	III

➢ Marin Popescu Spineni, *Contribuţiuni la istoria învăţământului superior*, p. 247.

24

1894-1904, Bucureşti. Tabel statistic (după naţionalitate) cu studenţii înscrişi la Facultatea de Litere şi Filosofie.

Anii şcolari	După sex		După naţionallitate																	
			Români																	
	B.	F.	V. Regat	Trans.	Basarabia	Macedonia	Evrei	Francezi	Germani	Sârbi	Bulgari	Poloni	Englezi	Italieni	Austrieci	Greci	Ruşi	Turci	Ungari	Total
1984/95	221	43	219	24	2	8	9	1	2	1	–	–	–	–	–	–	–	–	–	264
1895/96	281	63	297	27	1	12	7	–	4	–	–	1	–	–	–	–	–	–	–	344
1896/97	308	86	329	26	2	11	18	–	4	–	–	–	1	1	1	–	–	–	–	394
1897/98	404	64	434	25	2	11	20	–	3	–	–	–	1	1	1	–	–	–	–	498
1898/99	314	118	367	20	2	10	18	–	2	–	–	–	1	1	1	–	–	–	–	432
1899/00	290	132	400	5	–	3	13	–	1	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	422
1900/01	386	159	517	6	–	3	18	–	1	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	545
1901/02	292	183	450	1	–	2	21	–	1	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	475
1902/03	254	116	370	–	–	2	15	–	1	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	388
1903/04	207	163	350	–	–	2	18	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	370

➢ Marin Popescu Spineni, *Contribuţiuni la istoria învăţământului superior*, p. 285.

25

1894–1928, Bucureşti. Tabel cu studenţii, licenţiaţii şi doctorii Facultăţii de Litere şi Filosofie.

	ANII ŞCOLARI																
	1894/95	1895/96	1896/97	1897/98	1898/99	1899/900	1900/01	1901/02	1902/03	1903/04	1904/05	1905/06	1906/07	1907/08	1908/09	1909/10	1910/11
Nr. studenţi	264	344	394	498	432	422	545	475	388	370	339	415	376	358	374	422	402
Nr. licenţiaţi	32	38	27	18	22	29	21	16	24	33	20	43	37	40	73	44	59
Nr. doctori	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1	1	–	1	–	–

	1911/12	1912/13	1913/14	1914/15	1915/16	1916/17	1917/18	1918/19	1919/20	1920/21	1921/22	1922/23	1923/24	1924/25	1925/26	1926/27	1927/28
Nr. studenţi	442	514	456	516	523	127	129	634	757	793	1022	1419	1636	2182	3293	4725	6424
Nr. licenţiaţi	47	54	74	33	46	–	–	41	83	58	41	107	81	174	203	416	238
Nr. doctori	1	1	–	–	1	–	–	1	3	1	1	1	1	3	6	4	6

➢ Marin Popescu Spineni, *Contribuţiuni la istoria învăţământului superior,* p. 284.

26

1895 ianuarie 14, Bucureşti. Jurământul depus de profesorul I. Petricu în prezenţa unui preot şi a Ministrului Cultelor şi Instrucţiunii Publice.

Ministrului Cultelor şi Instrucţiunii Publice
Jurământ

Jur în numele lui Dumnezeu şi declar pe onoarea şi conştiinţa mea:

Credinţă Majestăţii sale Regelui României Carol I şi constituţiunii ţării mele.

De a îndeplini cu sfinţenie datoriile ce-mi impune funcţiunea mea.

De a aplica legile şi de a-mi conforma legile între toţi şi pentru toţi, fără pasiune, fără ură, fără nici un interes direct sau indirect.

Aşa să-mi ajute Dumnezeu

Semnătură,
(ss) I. Petricu

Ţinut în prezenţa mea
Preotul,
(ss) indescifrabil

Ţinut în prezenţa Noastră Ministrul Instrucţiunii Publice şi Cultelor astăzi 14 ianuarie 1895

Ministru,
(ss) indescifrabil

➢ SANIC, fond Ministerul Cultelor şi Instrucţiunii Publice, dosar nr. 401, a I/1895, f. 58.

27

1895 octombrie 24/noiembrie 5, Bucureşti. O adresă a Ministerului Cultelor şi Instrucţiunii, către Nicolae Iorga, prin care este înştiinţat că, în urma concursului şi a recomandării juriului examinator, din data de 1 noiembrie era numit profesor provizoriu la catedra de Istoria Medie şi Modernă de la Facultatea de Litere din Bucureşti, unde funcţiona doar ca suplinitor. Pe acelaşi document se află şi o notă a decanului Facultăţii de Litere adresată Rectorului Universităţii Bucureşti.

D-lui Nicolae Iorga profesor suplinitor la Facultatea de Litere şi Filosofie
Ministrul Cultelor şi al Instrucţiunii Publice

În vederea rezultatului concursului ce-aţi depus la octombrie a.c. la Universitatea din Iaşi, şi a recomandaţiunii juriului examinator instituit conform legii subscrisul are onoare a vă face cunoscut că ministrul vă numeşte pe ziua de 1 noiembrie a.c. professor cu titlu provizoriu la catedra de Istoria medie şi modernă de la facultatea de litere şi filosofie din Bucureşti, unde funcţionaţi actualmente ca suplinitor.

Comunicându-vă această decisiune, sunteţi rugat a vă prezenta în pretoriul acestui minister pentru a depune jurământul cerut de lege şi apoi să urmaţi cu împlinirea atribuţiunilor funcţiunei ce vi s-a încredinţat,

D-lui Decan al Facultăţilor de Litere şi Filosofie
Loco

Am onoarea a vă face cunoscut că Dl. Nicolae Iorga, s-a numit în urma concursului depus, şi a recomandaţiunii juriului examinator, profesor cu titlu provizoriu pe data de 1 noiembrie a.c., la catedra de Istoria medie şi modernă de la acea facultate unde funcţionează actualmente ca suplinitor.

D-lui Rector al Universităţii
Loco

➢ SANIC, fond Ministerul Cultelor şi Instrucţiunii Publice, dosar nr. 401, a I/1895, f. 150.

28

1897 aprilie, Bucureşti. Stat de plată al personalului Seminarului pentru limbile slave de pe lângă Facultatea de Litere din Bucureşti pe luna aprilie 1897.

STAT
Constatând prezenţa şi achitarea personalului Seminariului pentru Limbile slave de pe lângă Facultatea de Litere din Bucureşti, pe luna aprilie, anul 1897

NUMELE ŞI PRENUMELE	Funcţiunea sau numirea posturilor	Nr. şi data chit. de plata contrib.	Zile	Diurnă	Total	Suma de plată
Ioan Bogdan	Director	1206 iunie 96	30	150	150	150
G. I. Chelanul	Îngrijitorul bibliotecii		30	70	70	70

Se verifică prezenţa în serviciu a personalului cuprins în acest stat şi exactitatea cifrelor

(ss) I. Bogdan

➢ SANIC, fond Ministerul Cultelor şi Instrucţiunii Publice, dosar nr. 106 a/1897, f. 274

29

1897 octombrie, Bucureşti. Stat de plată al profesorilor de la Facultatea de Filosofie şi Litere din Universitatea Bucureşti, pe luna octombrie 1897.

STAT
Constatând prezența şi achitarea d-lor profesori ai Facultății de Filosofie şi Litere, pe luna octombrie 1897

NUMELE ŞI PRONUMELE	Numirea posturilor sau a gradelor	Retrib.	10 la sută	Total reţineri	Suma plătită
T. Maiorescu	Rector şi prof. filoz.	880	88	88	792
V. A Urechia	Decan şi prof. istorie	880	88	88	792
B. P. Hasdeu	Prof. Filologie	797 50	79 75	79 75	717 75
I. Crăciunescu	Prof. Psihologie	797 50	79 75	79 75	717 75
G. L. Frollo	Prof. Neolatine	880	88	88	792
N. Quintescu	Prof. Latină	880	88	88	792
Gr. G. Tocilescu	Prof. Latină	797 50	79 75	79 75	717 75
C. Dimitrescu Iaşi	Prof. Filosofie	880	88	88	792
I. Bogdan	Prof. Slavice	500	50	50	450
N. Iorga	Prof. Istorie	554	55 40	55 40	498 60
D. Onciul	Prof. Istorie	500	50	50	450
Gr. G. Tocilescu	Prof.	350	35	35	315
C. Erbiceanu	Prof. Greacă	350	35	35	315
D. Evolceanu	Prof. Latină				360
C. Rădulescu-Motru	Prof. Filosofie				360
Ov. Densuşianu	Prof. Română	350		113 75	236 25

Decan,
(ss) V. A. Urechia Secretar,

➢ SANIC, fond Ministerul Cultelor şi Instrucţiunii Publice, dosar nr. 106 a/1897, f. 92.

30

1904 decembrie 18/decembrie 31, Bucureşti. Raportul Rectorului Universității din Bucureşti adresat Ministrului Cultelor şi Instrucţiunii publice, prin care-l informează că s-a aprobat de către Consiliul profesoral al Facultății de Filosofie şi Litere şi de Senatul Universității, ca D. Drăghicescu (doctor în filosofie la Paris), să deschidă un curs liber de Psihologie socială la această facultate. Se solicită acordul Ministerului. Pe nota tergală a documentului este dată aprobarea.

Universitatea din Bucureşti
No. 379

Domnule Ministru,

Am onoarea a vă aduce la cunoştință că, Consiliul profesoral al Facultății de Filosofie şi Litere, precum şi Senatul Universitar în şedința de la 13 decembrie 1904 a acordat permisiunea d-lui D. Drăghicescu, doctor în filosofie de la Paris, de a deschide un curs liber de Psihologie Socială pe lângă sus-numita Facultate, şi a vă ruga să binevoiți a da şi aprobarea Dv., conform art. 55 din lege.

Rector, Secretar,
(ss) C. Dimitrescu (ss) Cernescu

Domnului Ministru al Cultelor şi Instrucţiunii Publice

Nota tergală

La adresa Dv. nr. 379 din 18 decembrie 1904, am onoarea a vă răspunde că Ministerul aprobă încheierea Senatului acelei Universităţi relativă la deschiderea unui curs liber de Psihologie socială de către Dl. D. Drăghicescu, la Facultatea de filosofie şi litere de la acea universitate.

➢ SANIC, fond Ministerul Cultelor şi Instrucţiunii Publice, dosar nr. 409/1904, f. 21.

31

1904–1914, Bucureşti. Tabel statistic (după naţionalitate) cu studenţii înscrişi la Facultatea de Filosofie şi Litere.

Anii şcolari	După sex		PE NAŢIONALITATE																TOTAL
	B.	F.	Români	Evrei	Francezi	Germani	Sârbi	Bulgari	Polonі	Englezi	Italieni	Austriaci	Greci	Ruşi	Turci	Unguri	Elveţieni		
1904—1905	189	150	319	20		—	—	—	—						—	—			339
1905—1906	231	184	392	19	—	2	—	2	—	—	—	—		—	—				415
1906—1907	216	160	347	17	—	3	—	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—		376
1907—1908	213	145	339	12	—	3	—	2	1	—	—	—	1			—	—		358
1908—1909	216	158	362	6		2		2	1	—	—	—	1	—	—	—			374
1909—1910	274	148	414	4	1	—	—		1	—	—	—	2	—	—	—			422
1910—1911	255	147	387	10	—	—	—	—	3	—		—	2	—	—	—	—		402
1911—1912	266	176	428	10	—	2	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1		442
1912—1913	302	189	491	18	1	2	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1		514
1913—1914	269	170	439	12		3	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1		465

➢ Marin Popescu Spineni, *Contribuţiuni la istoria învăţământului superior,* p. 286.

32

1907 octombrie 13/26, Bucureşti. Cererea Rectorului Universităţii Bucureşti adresată Ministrului Cultelor şi Instrucţiunii Publice pentru susţinerea unor cursuri libere şi gratuite de Agrologie, la Facultatea de Ştiinţe şi de Arheologie, la Facultatea de Litere. Ministrul a aprobat.

Universitatea din Bucureşti
No. 707

Domnule Ministru,

Senatul acestei Universităţi, în şedinţa de la 8 octombrie c., având în vedere avizele motivate ale Consiliilor Facultăţilor de Ştiinţe şi de Filosofie şi Litere a încuviinţat ca D-nii I. Bistreanu, agronom şi diplomat al şcolii din Hohenheim, şi G. Murnu, doctor în litere de la München, să deschidă cursuri libere şi gratuite; cel întâi de *agrologie*, pe lângă Facultatea de Ştiinţe, şi cel de al doilea de *arheologie*, pe lângă Facultatea de Litere.

Aducându-vă la cunoştinţă cele de mai sus, am onoarea a vă ruga să daţi şi aprobarea Dv. conform art. 55 alin. II din lege.

Se aprobă
(ss.) indescifrabil

Rector,
(ss.) Dimitrescu Iaşi

No. 64.259

23.X.907
Rector Universitatea Bucureşti

Note tergale:

Luând cunoştinţă despre cele comunicate cu adresa Dv. sub nr. 707/1907, avem onoare a vă face cunoscut că am autorizat pe D-nii I. Bistriţeanu şi G. Murnu a face cursuri libere: cel dintâi de *Agrologie* la Facultatea de Ştiinţe, iar cel de al doilea de *Arheologie* la Facultatea de Litere.

(ss.) Min<istru>

No. 64.259

Decan Facultăţii de Ştiinţe
Loco

În vederea încuviinţării Senatului Universitar, dată în şedinţa din 8 octombrie a.c. şi a avizului Consiliului Facultăţii în capul căreia vă aflaţi, avem onoare a vă face cunoscut că Ministrul a autorizat pe Dl. I. Bistriţeanu a face curs liber de Agrologie la acea Facultate.

ss Min<istru>

➢ SANIC, fond Ministerul Cultelor şi Instrucţiunii Publice, dosar nr. 1670/1907, f. 8.

33

1909 decembrie 15/28, Bucureşti. Memoriul înaintat Ministrului Instrucţiunii Publice şi Cultelor de Vasile Pârvan doctor în filosofie şi litere, profesor suplinitor de istorie veche şi epigrafie, la Facultatea de Filosofie şi Litere din Bucureşti cu ocazia concursului de ocupare a catedrei de istorie veche.

MEMORIU

Calităţile şi titlurile; lucrările ştiinţifice pe temeiul cărora candidez la ocuparea definitivă a catedrei de istorie veche şi epigrafie de la Univ. Bucureşti, sunt următoarele:

I. Calităţi şi titluri; pregătirea academică

1. Sunt licenţiat în istorie la Universitatea din Bucureşti (1904)
2. Sunt dr. în filosofie la Universitatea din Breslau (1908)
3. Titlul de sub nr. 2 mi-a fost echivalat de Facultatea de litere din Bucureşti cu acel de doctor în filosofie şi litere de la universităţile româneşti (1909).

Sunt profesor secundar, titular, la Iaşi (spec. 1. latină şi istorie). Sunt suplinitor al catedrei la care candidez: am fost recomandat pentru aceasta onor. Minister al Cultelor şi Instrucţiunii de consiliul Facultăţii de litere şi filosofie din Bucureşti pe baza titlurilor şi activităţii ştiinţifice de până la data cererii mele de a suplini catedra, în octombrie c.

Pregătirea ştiinţifică, în specialitatea istoriei, mi-am început-o la Universitatea din Bucureşti. Aici am fost timp de trei ani membru al seminarilor de istoria românilor (sub direcţia profesorului D. Onciul) şi de istoria universală (sub direcţia profesorului N. Iorga) şi timp de doi ani membru al seminariilor de filologie slavă (sub direcţia profesorului I. Bogdan) şi de geografie (sub direcţia profesorului S. Mehedinţi). Am mai fost apoi timp de doi ani pregătit în filologia clasică de prof. D. Evolceanu.

În seminariul de istoria românilor am făcut trei lucrări. Din acestea, două au fost şi publicate: „Alexăndrel Vodă şi Bogdan Vodă. Şapte ani din istoria Moldovei", Bucureşti, 1904 (pe cheltuiala Fundaţiunii universitare „Carol I", – şi „Relaţiile lui Ştefan cel Mare cu Ungaria", Bucureşti, 1905.

În seminariul de istoria universală am făcut o lucrare asupra „Tezaurului de monumente istorice", publicat de A. Papiu Ilarian: această lucrare am dezvoltat-o apoi ca o monografie completă asupra „epocei, vieţii, activităţii şi ideilor" istoricului Papiu şi am înaintat-o în anul 1903 Academiei Române, spre a fi publicată în Analele ei. În urma raportului domnului I. Bogdan ea a fost admisă, cu condiţia unor modificări de amănunte. Împrejurări independente de voinţa mea m-am împiedicat până în prezent de a revedea manuscriptul. La timpul său mă voi folosi însă de favoarea obţinută de a tipări acest studiu în „Analele Academiei Române". (Fragmente din acest studiu au apărut însă, ca articole de sine stătătoare, în revistele: „Convorbiri literare" (1903), „Luceafărul" (1903) şi „Semănătorul" (1903), – iar un întreg capitol: „Activitatea politică", în „Prinos lui D. A. Sturdza la împlinirea a şaptezeci de ani" (februar 1903).

În seminarul de filologie slavă am pregătit diferite cercetări de amănunte asupra documentelor şi manuscriselor slavo-române: aceste cercetări au fost folosite şi publicate în lucrările de istorie românească mai sus pomenite, ori care se vor cita mai jos.

În seminarul de geografie am făcut o lucrare despre „Răspândirea elementului unguresc la răsărit şi miază-zi de Carpaţi": această lucrare rămăsese, în urma dorinţei exprese a directorului seminarului, să fie şi publicată. Plecarea mea la studii în străinătate m-a împiedicat însă de a mă mai ocupa cu ea.

Universitatea din Bucureşti m-a trimis în toamna anului 1904 ca bursier al ei din fondul „Hillel", în Germania, spre a mă specializa în istoria antică.

În Germania am urmat cursuri de istoria antică arheologie, epigrafie greacă şi latină, filologie clasică, istorie universală şi a artelor, filosofie, economie politică şi alte ştiinţe ajutătoare sau înrudite specialităţii mele principale, la universităţile din Jena, Berlin şi Breslau, – fiind membru activ al următoarelor seminarii:

Istoria antică: la prof. Gelzer (Jena) – un semestru; la prof. Eduard Meyer – un semestru, la prof. Otto Hirschfeld – cinci semestre şi C. F. Lehmann-Haupt – două semestre; trei în Institutul „für Altertumskunde" de pe lângă Universitatea din Berlin; la prof. C. Cichorius (Breslau) – un semestru.

Istoria medie şi modernă, la prof. D. Schäfer – două semestre, la M. Tangl – trei semestre şi la M. Lenz – un semestru: toate trei în „Seminarul istoric" de pe lângă Universitatea din Berlin.

Arheologie, în Berlin, la prof. Kekule von Stradonitz – trei semestre.

Epigrafie, în Berlin, greacă, la prof. Lehmann-Haupt – un semestru; latină, la prof. Hirschfeld şi Dessau – câte un semestru.

Papyrologie, în Berlin, la prof. P. M. Meyer – un semestru.

Numismatică, la prof. doc. dr. K. Regling – un semestru.

Geografie istorică, la prof. Sieglin, în Berlin – 2 semestre.

Ca o completare a cunoştinţelor de ordin teoretic şi ca o aplicare a metodei ştiinţifice, căpătate în institutele şi seminarile mai sus citate, am făcut în primele patru luni ale anului 1908 o călătorie de studii în Italia, vizitând antichităţile şi muzeele din Florenţa, Roma cu împrejurimile, Neapole, Herculaneum, Pompei, Capri şi Paestum, şi asistând şi la săpăturile, ce se făceau atunci în Roma: pe Palatin şi în For, şi în Pompei.

Totodată am fost admis să lucrez şi în biblioteca Institutului arheologic german din Roma.

II. Activitatea ştiinţifică; lucrări

Mi-am început activitatea literar-ştiinţifică cu o notiţă de psihologie socială în „Noua revistă română" din 15 august 1900.

În anul 1902 am început a colabora la revista „Convorbiri literare", unde am publicat apoi multe din cercetările mele de istorie românească, ori antică, mai întinse.

În 1903 am devenit colaborator regulat al revistelor „Luceafărul", din Budapesta (apoi Sibiu) şi „Semănătorul". În Luceafărul am publicat cu deosebire studii istorice privitoare la viaţa culturală mai nouă a Românilor de peste munţi.

Apoi am mai publicat diferite studii, articole ori recenzii – toate istorice – în revistele „Neamul românesc" şi „Viaţa românească", în calendarul „Minervei" şi în

ziarele „Tribuna" – la început „Tribuna poporului", din Ardeal; „Epoca" şi „Voința națională" din Bucureşti.

În februarie 1903 am fost chemat de N. Iorga să colaborez la „Prinosul" adus de istorici d-lui D. A. Sturdza la împlinirea a şaptezeci de ani. Tot în acest an am fost numit funcționar la biblioteca Academiei Române, secția manuscriptelor, încredințându-mi-se sarcina ştiințifică de a pregăti materialul pentru „Catalogul manuscriptelor româneşti" – în curs de publicație, la care am făcut apoi şi indicele amănunțite pentru primul volum, de d-l I. Bianu, p. VIII.

Socot de prisos o înşirare a tuturor studiilor şi articolelor – în număr de peste şaizeci – publicate în diferite reviste şi ziare, mai sus citate, – cu atât mai mult cu cât numai o parte restrânsă din acele cercetări privesc obiectul de frunte al memoriului de față: istoria antică şi epigrafia. De aceea mă voi mărgini la cele ce urmează: enumerarea studiilor mai întinse ori apărute în formă de cărți, deosebind

A. Studii cu privire la Istoria românilor

1. „Câteva date nouă cu privire la familia Cuza" (extras din „Convorbiri literare"), Bucureşti, Socec, 1904, 15 pag. in 8°. (Vezi în „Semănătorul" pe 1904, p. 493, o critică de N. Iorga asupra acestui studiu).

2. „Alexăndrel Vodă şi Bogdan Vodă, Şapte ani din istoria Moldovei, 1449–1455", Bucureşti, „Minerva ", 1904, 128 pag. în 8°. (Vezi în „Semănătorul", 1.c., o critică de N. Iorga asupra acestei cărți).

3. „ Un vechiu monument de limbă literară românească, 1639-1668" (extras din „Convorbiri literare"), Bucureşti, Socec, 1904, 56 pag. în 8°. (Vezi în „Semănătorul ", pe 1904, p. 766, o recenzie de N. Iorga).

4. „Relațiile lui Ştefan cel Mare cu Ungaria" Bucureşti, Socec, 1905, 142 pag. în 8° (Vezi asupra aceste cărți, N. Iorga, în „Semănătorul" pe 1905–1906. Cf. şi o recenzie de I. Ursu, în „Convorbiri literare" pe 1906, p. 1159–60).

5. „Unire" Conferință ținută la „Societatea Academică română" din Berlin în ziua de 24 ianuarie st. V., 1906, Budapesta, „Luceafărul", 1906. 37 pag. în 12°.

6. „Începuturile poporului românesc" şi „Istoria statelor româneşti până la 1526": o scurtă istorie a românilor până la 1526, publicată în „Luceafărul" pe 1906, numărul jubiliar, p. 272–9 şi 287–301. (Vezi o apreciere a acestei lucrări în Semănătorul, pe 1906, p. 739, de la dl. N. Iorga.

B. Studii de Istorie antică şi epigrafie

1. „Câteva cuvinte cu privire la organizația provinciei Dacia Traiana, cu prilejul unei cărți noi asupra acestei cestiuni" (tipărit întâi în Convorbiri literare, Bucureşti, „Carol Göbl", 1906, 64 pag. in 8° (vezi asupra acestei lucrări un referat în „Byzantinische Zeitschrift" a prof. Krumbacher, vol. XVI (1907), pag. 363-4 – şi recenziile d-lui N. Iorga în „ Semănătorul" pe 1906, p. 559 şi 820).

2. „Salsovia": o contribuție la „ istoria străjii romane la gurile Dunării" (tipărit în „Convorbiri literare"), Bucureşti, „Carol Göbl", 1906, 47 pag. în 8°. (Vezi asupra acestei lucrări o dare de seamă în „Byzantinische Zeitschrift", XVI 1907, p. 706 şi aprecierile din scrierea „Aus Rumänien. Streifzüge durch das Land und seine Geschichte" de R. Netzhammer, Coln a. Rh., 1909, p. 197, din Convorbiri literare, pe Noembre 1908, p. 501, n. 1, de C. Moisil etc.).

3. „Începuturile poporului românesc": istoria pe scurt a țărilor noastre în epoca romană, bazată pe cercetările proprii din scrierile de mai sus citate, în Luceafărul, pe 1906 etc.: cf. mai sus, A, 6.

4. „Heinrich Gelzer". O schiță biografică, în „Neamul românesc", pe 1908, p. 20–23.

5. „Die Nationalitat der Kaufleute im romischen Kaiserreiche Eine historisch-epigraphische Untersuchung", Breslau, 1909, 132 p. in 8°: disertație de doctorat. (Despre ea au apărut până în redactarea memoriului de față numai recenziile din „Byzantinische Zeitschrift" XVIII (1909, p. 656, de P. Marc, din „Neamul românesc literar" pe Februar 1909, p. 159–60, de N. Iorga, şi din „Convorbiri literare" pe Mai 1909, p. 569–70, de C. Moisil. Pe lângă acestea lucrarea a fost până acum citată ca principală în chestiunea ce o tratează, în „Archiv fur Papyrusforschung und verwandte Gebiete", vol. V (1909) de directorul revistei, prof. Wilcken – din partea redacției – într-un articol despre populația Alexandriei, al unui colaborator care nu avusese încă ocazia s-o vadă).

6. „M. Aurelius Verus Caesar şi L. Aurelius Commodus. A. D. 138–161. Studiu istoric", Bucuresti, „Minerva", 1909. 239 p. 8° (Vezi o recenzie aspra acestei cărți în „Neamul românesc literar" pe noiembrie 1909, p. 895, de dl. N. Iorga).

7. În sfârşit sunt dator să enumăr tot aici încă o lucrare – şi mai întinsă ca cea de sub No. 6, redactată până acum apare din pricină că n-am găsit un editor iar eu personal n-am mijloace s-o tipăresc: „Untersucchungen uber die negotiatores der romischen Kaiserzeit", 503 p. în fol. Legea neadmițând înaintarea lucrărilor inedite, mă văd nevoit să n-o prezint împreună cu celelalte, spre cercetare – adaug însă că o țin la dispoziția atât a onor Minister cât şi a onoratelor comisii examinatoare de la cele două Universități.

Pentru completarea expunerii de mai sus, cred că nu e de prisos a cita aici, pe de o parte lucrările ştiințifice pe care le am acum în imediată preparație, iar pe de alta cursurile şi exercițiile de seminar ce fac ca profesor suplinitor de istoria antică şi epigrafie la Universitatea din Bucureşti.

A. Lucrări în preparație

1. „Creştinismul în provinciile iliro-tracice până la Iustinian": un memoriu istorico-epigrafic, pe care-l voi înainta, pentru publicare în „Anale", Academiei Române şi care aduce, pe baza noilor descoperiri arheologico-epigrafice din peninsula balcanică, lămuriri noi asupra începuturilor creştinismului în aceste ținuturi.

2. „Viaţa romană la Dunărea de Jos", o lucrare întinsă de istorie culturală asupra originilor naturei şi rezultatelor Romanismului din sud-estul Europei, – care va ieşi în cel puţin 2 volume: I, „Autohtonii", II. „Cultura romană".

Pentru ambele lucrări mai sus pomenite am încă de acum strânsă o bună parte a materialului, astfel că apariţia lor nu va putea întârzia prea mult.

B. Prelegeri universitare.

1. Istoria antică: „Istoria Elenismului" (de la ridicarea puterii macedonene până la cucerirea Egiptului de către Romani).

2. Epigrafia: „Epigrafia latină", cu aplicare specială la inscripţiile provinciale din părţile noastre şi cu „exerciţii epigrafice" corespunzătoare.

3. Seminarul de istorie antică şi epigrafie: „Cultura romană la Rin şi la Dunăre". Ca punct de plecare al exerciţiilor s-au luat descrierile văii Moselei, de D. Magnus Ausonius şi Venantius Fortunatus şi, pentru viaţa de la Dunăre pe vremea năvălirilor, „Vita Severini" a lui Eugippius.

Bucureşti, în 15 decembre 1909.

➢ SANIC, fond Ministerul Cultelor şi Instrucţiunii Publice, dosar nr. 1720/1910, f. 106–110.

34

1910 aprilie 3/16, Bucureşti. Proces verbal semnat de toţi membrii Senatului Universitar şi ai Colegiului profesoral al Facultăţii de Filosofie şi Litere din Bucureşti, aceştia fiind de acord cu numirea lui Vasile Pârvan cadru didactic titular la Catedra de Istorie Antică şi Epigrafie.

Universitatea din Bucureşti
Senatul Universitar şi
Colegiul profesoral al Facultăţii de Filosofie şi Litere

Proces verbal

Şedinţa de la 3 aprilie 1910

Preşedinte: C. Dimitrescu Iaşi, Rectorul Universităţii
Membrii prezenţi:
(ss) din Senat: Bogdan I., Cantacuzino I., Chiricescu C., Mehedinţi S., Nazarie C., Negulescu P., Teodorescu Em.,
din Facultate: Bianu I., Burileanu N. D., Densuşianu O., Dragomirescu M., Evolceanu D., Iorga N. şi Onciul D.

Subsemnaţii, membrii Senatului Universitar şi ai Colegiului profesoral a Facultăţii de Filosofie şi Litere, întruniţi la Universitate astăzi 3 aprilie 1910, în urma convocării Rectoratului cu No. 127/910, pentru a decide asupra cererii d-lui

Vasile Pârvan de a fi numit la catedra vacantă de Istoria veche şi Epigrafia de la Facultatea noastră de Filosofie şi Litere, ne-am constituit în Consiliul prevăzut de art. 69 din lege, sub preşedinţia d-lui C. Dimitrescu Iaşi, Rectorul Universităţii şi deliberând, am decis cele ce urmează:

Având în vedere lucrările anterioare acestei şedinţe şi anume:

În şedinţa de la 2 martie 1910, s-a dat citire raportului Comisiei de referat delegată cu examinarea titlurilor şi lucrărilor candidatului. Dl. Profesor Burileanu a făcut o întâmpinare acestui raport, prin care conchidea că lucrarea d-lui Vasile Pârvan „Marcu Aureliu" este luată în parte după Paully Wissova. În acea şedinţă, consiliul a numit o comisie care să cerceteze şi să refere asupra celor afirmate de dl. Profesor Burileanu.

Această comisie, în şedinţa sa de la 17 martie 1910, după cercetări făcute, a conchis că, scrierea d-lui V. Pârvan „nu poate fi cu nici un preţ calificată ca plagiat, cum de altfel nici dl. Burileanu n-a susţinut, ci că d-sa a utilizat numai această scriere de natură enciclopedică, în limitele permise, completând-o chiar uneori cu lucrări ştiinţifice apărute posterior".

Având în vedere referatul Comisiei de examinare a titlurilor şi lucrărilor, care conchide la recomandarea d-lui Vasile Pârvan, spre a fi numit cu gradul de agregat definitiv, referat alăturat la prezentul proces verbal;

Având în vedere propunerea d-lui C. Dimitrescu-Iaşi, de a se primi concluziile acelui referat, întrucât lucrările d-lui V. Pârvan îndeplinesc cerinţele legii, spre a justifica numirea pe temeiul lor;

Considerând că obiecţiile făcute în această şedinţă de dl. Profesor Burileanu nu au fost de natură să schimbe concluziile Comisiei însărcinată cu cercetarea întâmpinării D-sale;

Pentru aceste motive,

Consiliul, cu majoritate de 13 voturi, recomandă Ministerului pe dl. Vasile Pârvan spre a fi numit cu gradul de agregat definitiv la catedra de Istoria antică şi epigrafie, pe temeiul lucrărilor sale ştiinţifice şi în virtutea art. 69, lit. d din lege.

Dl. Profesor D. Burileanu a fost contra acestei recomandări.

Dl. Profesor Dragomirescu a părăsit şedinţa înainte de votare.

Preşedinte,
(ss.) C. Dimitrescu Iaşi

şi: Membrii Consiliului,
(ss): I. Bogdan, D. Onciul, C. Chiricescu, D. Evolceanu, I. Bianu, C. Cantacuzino, S. Mehedinţi, P. Negulescu, Densuşianu, Nazarie

➢ SANIC, fond Ministerul Cultelor şi Instrucţiunii Publice, dosar nr. 1720/1910, f. 92–93

35

1910 mai 4/17, Castelul Peleş (Sinaia). Decret semnat de regele Carol I şi de Ministrul Instrucţiunii Publice şi Cultelor, prin care George G. Antonescu, docent universitar, este numit din 1 aprilie 1910 în postul de conferenţiar de pedagogie la Facultatea de Filosofie şi Litere din Bucureşti.

Carol I
Prin graţia lui Dumnezeu şi voinţa
Naţională
Rege al României
La toţi de faţă şi viitori, sănătate

...

Asupra raportului Ministrului Nostru, Secretar de Stat la Departamentul Cultelor şi Instrucţiunii Publice, sub nr. 23912,

Am decretat şi decretăm

Art. I. Dl. G. Antonescu, docent univ. se numeşte pe ziua de 1 aprilie 1910 în postul de conferenţiar de pedagogie la Facultatea de Litere şi Filosofie din Bucureşti, înfiinţat prin bugetul exerciţiului 1910/911.

Art. II şi cel din urmă. Ministrul nostru, Secretar de Stat la Departamentul Cultelor şi Instrucţiunii Publice este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a decretului de faţă.

Dat în Castelul Peleş, la 4 mai, 1910.

Carol I,
(ss) Carol

➢ SANIC, fond Ministerul Cultelor şi Instrucţiunii Publice, dosar nr. 1720/1910, f. 236.

36

1910 mai 22/iunie 4, Bucureşti. Decret semnat de regele Carol I şi de Ministrul Instrucţiunii Publice şi Cultelor, prin care Vasile Pârvan este numit „agregat definitiv" la Catedra de Istorie Antică şi Epigrafie, post vacant la Facultatea de Filosofie şi Litere din Bucureşti.

Carol I
Prin graţia lui Dumnezeu şi voinţa
Naţională
Rege al României
La toţi de faţă şi viitori, sănătate

Asupra raportului Ministrului nostru, Secretar de Stat la Departamentul Cultelor şi Instrucţiunii Publice, sub No. 29587

Am decretat şi decretăm:

Art. I. Dl. este numit „agregat definitiv" la catedra de istorie antică şi epigrafie, post vacant la Facultatea de litere din Bucureşti., în conformitate cu art. 69 din legea învăţământului secundar şi superior.

Art. II. Şi cel din urmă. Ministrul nostru, Secretar de Stat la Dep. Cultelor şi Instrucţiunii Publice este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a decretului de faţă.

Carol I-u. Prin graţia lui D-zeu şi voinţa naţională. Rege al României. La toţi de faţă sănătate.

Dat în Bucureşti, la 22 mai, 1910.

(ss) Carol

➢ SANIC, fond Ministerul Cultelor şi Instrucţiunii Publice şi Carol dosar nr. 1720/1910, f. 86.

37

1910 iunie 7/20, Bucureşti. Referat semnat de un membru delegat al Consiliului Permanent din Ministerul Instrucţiunii şi al Cultelor în care se fac referiri asupra examenului de docenţă la specialitatea Literatura Română Modernă susţinut de Eugen Lovinescu. În urma cercetărilor efectuate, delegatul a găsit că „toate prescripţiile regulamentului au fost îndeplinite" şi, propune Ministrului a aproba numirea ca docent a lui Eugen Lovinescu la Facultatea de Filosofie şi Litere din Bucureşti.

Ministerul Instrucţiunii şi al Cultelor
Consiliul Permanent

Emis la 7 iunie 1910

Referat
Domnilor Colegi,

Delegat fiind de Dv. a mă referi asupra examenului de docenţă, în specialitatea *Literaturii române moderne*, depus de d. Eugen Lovinescu, înaintea facultăţii de litere din Bucureşti, am cercetat dosarul acestui examen şi am găsit că toate prescripţiile regulamentului au fost îndeplinite. Un singur lucru n-a fost observat: foile, prevăzute la art. 19, al. III din regulament, cuprinzând părerile d-lor membri ai Comisiei examinatoare, asupra lecţiilor publice făcute de d. candidat, nu sunt semnate de d. preşedinte.

Dar, această prescripţie pur formală nu poate, prin neobservarea ei, să atragă nulitatea examenului; aceasta cu atât mai mult cu cât d-nii profesori din comisie au scris şi subscris observaţii amănunţite asupra candidatului.

După terminarea probelor, comisia, cu majoritate de patru contra unu, recomandă pe d. Eugen Lovinescu a fi numit docent în specialitatea Literaturii române moderne, iar d. O. Densuşianu într-o opinie separată, anexată la dosar, este de părere că d. Lovinescu nu are o pregătire suficientă şi deci, nu poate fi recomandat.

Subsemnatul, având în vedere consideraţiile cuprinse în procesul verbal no. 8 al majorităţii comisiei, este de părere să propunem d-lui Ministru a aproba numirea ca docent a d-lui Eugen Lovinescu.

Membru delegat
(ss.) indescifrabil

➢ SANIC, fond Min. Instr. Publice şi Cultelor dosar nr. 1720/1910, f. 166.

38

1910 noiembrie 23/decembrie 5, Bucureşti. Decret semnat de regele Carol I şi de Ministrul Instrucţiunii Publice şi Cultelor, prin care Petre P. Negulescu, profesor de logică şi istoria filosofiei moderne, la Facultatea de Litere din Iaşi, este numit profesor la catedra de Istorie şi Enciclopedia Filosofiei, conform legii în vigoare, la Facultatea de Filosofie şi Litere din Bucureşti.

Carol I
Prin graţia lui Dumnezeu şi voinţa
Naţională
Rege al României
La toţi de faţă şi viitori, sănătate

....

Asupra raportului Ministrului Nostru, Secretar de Stat la Departamentul Cultelor şi Instrucţiunii Publice, sub nr.

Am decretat şi decretăm:

Art. I. Domnul Petre P. Negulescu, profesorilor de logică şi istoria filosofiei moderne, de la Facultatea de Litere din Iaşi, se numeşte pe ziua de 1 decembrie 1910 a.c. în conformitate cu art. 66 din regulamentul pentru numirea docenţilor, agregaţilor şi profesorilor universitari, profesor la Catedra de istorie şi enciclopedia filosofiei de la Facultatea de Litere din Bucureşti.

Art. II. Şi cel din urmă. Ministrul Nostru, Secretar de Stat la Dep. Cultelor şi Instrucţiunii Publice este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a decretului de faţă.

Dat în Bucureşti, la 23 noiembrie 1910.

Carol I
(ss) Carol
Ministrul Cultelor şi Instrucţiunei Publice

➢ SANIC, fond Ministerul Cultelor şi Instrucţiunii Publice, dosar nr. 1720/1910, f. 162.

39

1910 decembrie 9/22, Bucureşti. Decret al regelui Carol I, prin care George Murnu este numit profesor titular la Catedra de Arheologie de la Facultatea de Filosofie şi Litere din Bucureşti.

Carol I
Prin graţia lui Dumnezeu şi voinţa
Naţională
Rege al României
La toţi de faţă şi viitori, sănătate

Având în vedere raportul Ministrului Nostru, Secretar de Stat la Departamentul Cultelor şi Instrucţiunii Publice sub No. 86743 din 1910;

Având în vedere dispoziţiile prevăzute în art. 69 şi 71 din legea învăţământului secundar şi superior;

Am decretat şi decretăm:

Art. I. Domnul George Murnu se numeşte agregat definitiv la Catedra de arheologie de la Facultatea de litere din Bucureşti.

Art. II şi cel din urmă. Ministrul Nostru, Secretar de Stat la Departamentul Cultelor şi Instrucţiunii Publice, este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a decretului de faţă.

Dat la Bucureşti la 9 decembrie 1910.

➢ SANIC, fond Ministerul Cultelor şi Instrucţiunii Publice, dosar nr. 1720/1910, f. 2.

40

1910 decembrie 28/ianuarie 10, Bucureşti. Decret semnat de regele Carol I, şi de Ministrul Cultelor şi Instrucţiunii Publice, prin care Ioan Bogdan este numit Decan al Facultăţii de Filosofie şi Litere din Bucureşti pe o perioadă de 2 ani.

Carol I
Prin graţia lui Dumnezeu şi voinţa
Naţională
Rege al României
La toţi de faţă şi viitori, sănătate

Asupra raportului Ministrului Nostru, Secretar de Stat la Departamentul Cultelor şi Instrucţiunii Publice, sub nr. 23912,

Am decretat şi decretăm:

Art. I. Domnul Ion Bogdan se numeşte decan al facultatea de litere şi filosofie pe o perioadă de 2 ani.

Art. II. Şi cel din urmă. Ministrul Nostru, Secretar de Stat la Dep. Cultelor şi Instrucţiunii Publice este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a decretului de faţă.

Dat în Bucureşti, la 28 decembrie1910.

(ss.) Carol

➢ SANIC, fond Ministerul Cultelor şi Instrucţiunii Publice, dosar nr. 1727/1910, f. 21.

41

1914-1928, Bucureşti. Tabel statistic (după naţionalitate) cu studenţii înscrişi la Facultatea de Filosofie şi Litere.

Anii şcolari	După sex		PE NAŢIONALITATE																TOTAL
	Băieţi	Fete	Români	Evrei	Francezi	Germani	Bulgari	Polonezi	Ucraineni Ruteni	Italieni	Turci	Greci	Ruşi	Armeni	Unguri	Elveţeni	Cehi	Alte naţionalităţi	
1914—1915	297	219	488	23	—	—	1	—	—	1	—	2	—	1		—	—	—	516
1915—1916	299	224	508	10	—	—	3	—	—	1	—	—	1	—		—	—	—	523
1916—1917	51	76	124	2	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	127
1917—1918	45	84	119	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	129
1918—1919	379	265	606	35	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	1	—	—	—	634
1919—1920	471	286	707	38	2	—	3	1	—	—	—	1	—	4	—	—	1	—	757
1920—1921	428	365	737	48	—	3	2	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	793
1921—1922	501	521	919	72	—	1	7	—	—	4	—	—	16	—	2	1	—	—	1.022
1922—1923	667	752	1.247	112	2	3	17	—	—	1	—	3	30	—	1	1	1	1	1.419
1923—1924	725	911	1.550	77	3	—	—	—	—	4	—	—	—	—	2	—	—	—	1.636
1924—1925	806	1.376	2.020	160	—	—	—	—	—		—	—	—	—	2	—		—	2.182
1925—1926	1.433	1.860	2.949	225	—	12	44	1	1	—	1	14	30	—	2	—		11	3.293
1926—1927	2.121	2.604	4.216	348	4	17	61	2	—	3	—	15	40	—	4	—	3	12	4.725
1927—1928	2.814	3.610	5.731	489	2	35	72	2	3	2	1	17	48		5		3	14	6.424

➢ Marin Popescu Spineni, *Contribuţiuni la istoria învăţământului superior,* p. 287.

42

1921 octombrie 24, Bucureşti. Decret semnat de regele Ferdinand I şi de Ministrul Instrucţiunii Publice, prin care profesorul Nicolae Iorga este numit director al Şcolii Române din Paris, iar profesorul Vasile Pârvan este numit director al Şcolii Române de la Roma.

Ferdinand I
Prin graţia lui D-zeu – voinţa Naţională Rege al României.
La toţi de faţă şi viitori sănătate.

Asupra raportului Ministrului Nostru Secretar de Stat la Departamentul Instrucţiunii sub
No. 97024:

Am decretat şi decretăm:

ART. I. D-l profesor N. Iorga se numeşte Director al Şcoalei Române din Paris, iar dl. V. Pârvan se numeşte Director al Şcoalei Române din Roma.

ART. II. şi cel din urmă. Ministrul nostru secretar de stat la Departamentul Instrucţiunii este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a decretului de faţă.

Dat în Bucureşti, la 24 octombrie 1921.

(ss) Ferdinand

Ministrul Instrucţiunii
(ss) indescifrabil

➢ SANIC, fond Ministerul Cultelor şi Instrucţiunii Publice, dosar nr. 167/1921, f. 60.

43

1921 octombrie 14, Bucureşti. Regulamentul Facultăţii de Filosofie şi Litere.

Regulamentul
Facultăţii de Filozofie şi Litere din Bucureşti

Titlul I
Cursurile se fac la Facultatea de filosofie şi litere

Art 1. La Facultatea de filosofie şi litere se fac următoarele cursuri:

1. Enciclopedia filosofică şi istoria filosofiei;
2. Logica şi teoria cunoştinţei;
3. Psihologia;
4. Estetica;
5. Etica, sociologia şi politica.
6. Pedagogia şi istoria pedagogiei;
7. Geografia;
8. Istoria Românilor;
9. Istoria antică, epigrafia şi antichităţile greco-romane;
10. Istoria universală medie, modernă şi contemporană;
11. Istoria artelor;
12. Arheologia;

13. Limba şi literatura latină;
14. Limba şi literatura elină;
15. Filologia comparată a limbilor clasice;
16. Filologia romanică;
17. Limba română;
18. Istoria literaturii române;
19. Literatura română şi estetica literară;
20. Limba şi literatura franceză;
21. Limba şi literatura italiană ;
22. Limba şi literatura germană;
23. Filologia slavă;
24. Filologia bizantină;

Aceste cursuri se vor putea spori prin dispoziţiuni ulterioare.

Art. 2. Cursurile Facultăţii se vor putea preda de unul sau mai mulţi profesori, agregaţi, conferenţiari ori docenţi, conform dispoziţiunilor legii asupra învăţământului superior.

Art. 3. Profesorii titulari şi agregaţi ai Facultăţii de filosofie şi litere de la altă facultate vor putea face cursuri suplimentare, facultative şi gratuite, asupra unor materii afară de cursurile prevazute sau afară de specialitatea lor, cu autorizarea consiliului Facultaţii, conform art. 87 din lege.

De asemenea docenţii de la altă facultate vor putea face cursuri libere şi gratuite din specialitatea lor, la Facultatea de filosofie şi litere, în legătură cu materiile ei şi cu autorizarea consiliului Facultaţii.

Art. 4. La Facultatea de Filosofie şi Litere se vor putea face cursuri şi conferinţe libere şi gratuite de către persoane cari nu aparţin corpului profesoral universitar, conform prevederilor ar 61. din lege.

Titlul II

Durata şi întinderea cursurilor

Art. 5. Durata studiilor este de 4 ani pentru licenţa şi de 5 ani pentru doctorat. În cazuri excepţionale, când un student va trece toate examnele partiale cu bile albe în 3 ani, consiliul

Facultăţii poate să-l disperseze de anul al IV-lea şi să-l admită la examenul de licenţa. În acest caz nu se poate acorda şi dispensa de anul al V-lea pentru doctorat, prevazut de art. 68 din lege.

Art. 6. Anul scolar începe la 1 octomvrie şi se termină la 30 iunie.

Art. 7. La Facultatea de filosofie şi litere se fac cursuri teoretice şi lucrări practice de seminar,organizate pe langă diferitele cursuri .

Durata unui curs se poate întinde de la unul pană la cel mult 3 ani.

Lucrările practice de seminar sunt obligatorii la cursurile din materiile alese pentru examenul delicenţă (art 30) şi facultative la alte cursuri.

Art. 8. Programa de împarţirea materiilor pe zile şi ore se face începutul fiecarui an şcolar, în consiliul Facultăţii.

Art. 9. Introducându-se cursuri noi la Facultate,combinarea acestor cursuri cu gruparile de materii prevazute în acest regulament se va hotarî în consiliul Facultății.

Hotărârile luate se vor aduce la cunoştința studenților de către decan.

Titlul III
Grade şi examene

Art. 10. Facultatea de filosofie şi litere conferă 2 feluri de diplomă, anume:

A. Diploma de licență, care este de 2 feluri:

1. Licența generală în filosofie şi litere;

2. Licența de specialitate:

a) în filosofie;

b) în filologia clasică;

c) în filologia modernă;

d) în istorie şi geografie;

B. Diploma de doctor în filosofie şi litere.

Art 11. Licența generală în filosofie şi litere este un grad de ordin ştiințific şi dă dreptul de a se prezenta la examenul de doctorat, în condițiunile prevazute în acest regulament.

Licența de specialitate are în vedere pregatirea pentru învațamantul secundar, dând dreptul de a se prezenta şi la examenul de doctorat.

Art. 12. Diploma de licența va fi dată în numele M.S. Regelui, va purta sigiliul Universității şi va fi semnată de ministerul instrucțiunii, de rectorul Universității şi de decanul Facultății.

În diplomă se va arăta şi specialitatea licenței.

Diploma va fi semnată de licențiat la primirea ei, în prezența secretarului Facultății.

Art. 13. Diploma de doctor va fi dată în numele M.S. Regelui, va purta sigiliul cel mare al Universității şi va fi semnată de ministrul instrucțiunii, de rectorul Universității şi de decanul Facultății.

Ea va fi tiparită pe pergament.

Art.14. Pentru dobândirea gradelor academice conferite de Facultate, studenții sunt datori sa treacă două feluri de examne:

A. Examene parțiale pe materii;

B. Examene pentru diplomă;

Examenele parțiale pe materii au drept scop să arate întrucât studentul a câştigat, treptat pe mersul studiilor, cunoştințele necesare pentru pregătirea la examenul de diplomă.

Examenul pentru diploma de licența are drept scop să dovedească întrucât candidatul şi-a însuşit în mod temeinic cunoştințele speciale asupra unui grup de materii, aşa ca să fie în stare, pe de o parte, a urmări progresele ştiințelor în care s-a specializat, iar pe de altă parte, a se folosi de cunoştințele sale special în vederea carierei de profesor.

Examenul pentru diploma de doctor are de scop să dovedească întrucât candidatul a aprofundat o specialitate, aşa ca să poată lucra cu succes la dezvoltarea mai departe a ştiinţei în care s-a specializat.

Art. 15. Candidaţii la doctorat, spre a fi admişi la examenul acestui grad, trebuie să fi trecut mai întai una din licenţele în filosofie şi litere şi să prezinte o disertaţie originală asupra unui subiect ales de dansii din materiile Facultăţii, cu aprobarea profesorului de specialitate.

Art. 16. Facultatea de filosofie şi litere poate libera certificate de cursurile urmate şi de examenele trecute, conform dispoziţiunilor art. 67 şi 68 din lege.

Aceste certificate vor purta sigiliul Facultăţii şi vor fi semnate de decanul şi secretarul Facultăţii.

Certificatele de lucrări practice de seminar se vor libera de directorul seminarului respectiv.

A. Examenele parţiale pe materii:

Art. 17. Examenele parţiale se pot trece numai de studenţii Facultăţii la sfarşitul cursului întreg, care se poate întinde de la 1 an pana la 3 ani (art. 7), sau la sfarşitul fiecărui an şcolar, din materia audiată.

Aceste examene se vor trece din materiile fiecarei specialităţi, precum se arată la art. 18–26.

1. Pentru licenţa generală în filosofie şi litere

Art. 18. Studenţii care se pregătesc pentru această licenţă sunt obligaţi a trece examene parţiale din 7 materii, după libera alegere, dintre cele arătate la art. 19–22.

II. Pentru licenţa de specialitate:

a) În filosofie

Art. 19. Studenţii acestei specialităţi sunt obligaţi a trece examene parţiale din urmatoarele materii:

1. Logica şi teoria cunoaştinţei;
2. Psihologia;
3. Estetica;
4. Etica, sociologia şi politica;
5. Enciclopedia filosofică şi istoria filosofiei;
6. Pedagogia şi istoria pedagogiei;
7. O materie după libera alegere;

b) În filologia clasică

Art. 20. Studenţii acestei specialităţi sunt obligaţi a trece examene parţiale din următoarele materii:

1. Limba şi literatura latină;
2. Limba şi literatura elină;
3. Filologia comparată a limbilor clasice;
4. Istoria antică, epigrafia şi antichităţile greco-romane;
5. Arheologia;
6. O materie după libera alegere;

c) În filologia modernă

Art. 21. Studenţii acestei specialităţi sunt obligaţi a trece examene parţiale din următoarele materii:

1. Filologia romanică şi limba română;

2. Istoria literaturii române (obligatorie pentru limba română ca materie principală de licenţă), sau o limbă şi literatură romanică;

3. Literatura română şi estetică literară;

4.Limba şi literatura franceză sau limba şi literatura italiana,sau limba şi literatura germană;

5. Limba şi literatura latină, sau filologia comparată a limbilor clasice;

6. Istoria veche a Românilor (obligatorie pentru limba română ca materie principală de licenţă), sau istoria universală medie sau modernă, sau istoria artelor;

7. Filologia slavă (obligatorie pentru limba romană ca materie principală de licenţă), sau o materie după libera alegere.

Studenţii care vor alege limba şi literatura germană ca materie principală de licenţă vor putea înlocui filologia romanică şi limba română cu alta materie, după libera alegere.

d) În istorie şi geografie

Art. 22. Studenţii acestei specialităţi sunt obligaţi a trece examene parţiale din urmatoarele materii:

1. Istoria Românilor;

2. Istoria antică şi epigrafia (cu antichităţile greco-romane, obligatorii pentru istoria antică ca materie principală de licenţă);

3. Istoria universală medie, modernă şi contemporană;

4. Geografia;

5. Interpretarea de texte istorice latine;

6. Interpretarea de texte istorice elene (obligatorie pentru istoria antică ca materie principală de licenţă), sau filologia bizantină (obligatorie pentru istoria Românilor ca materie principală de licenţă);

7. Filologia slavă (obligatorie pentru istoria Românilor ca materie principală de licenţă), arheologia (obligatorie pentru istoria antică ca materie principală de licenţă), sau o materie după liberă alegere.

Studenţii care vor alege geografia ca materie principală de licenţă vor putea înlocui una din materiile filologice (de sub 5 şi 6) cu o altă materie, după libera alegere.

Art. 23. Pentru examenele parţiale, studenţii sunt obligaţi să urmeze cursurile complete şi să treacă examene din ele numai asupra materiilor alese pentru licenţă;la celelalte materii, ei sunt obligaţi să urmeze cursul respectiv cel puţin un an şi să treacă examen din materia audiată.

Art. 24. Deosebit de cursurile pentru examenele parţiale prevazute, studenţii care se pregătesc pentru învatământul secundar sunt obligaţi să urmeze, într-un an, un curs de pedagogie (conform art. 24 din legea asupra învăţământului secundar şi superior) şi să treacă examen din această materie.

În vederea pregătirii ştiinţifice şi literare, studenţii pot urma şi alte cursuri, în afară de cele obligatorii, şi trece examene parţiale din materiile audiate.

Art. 25. Examenele parțiale se trec înaintea profesorului de materia respectivă şi consistă, după aprecierea lui, din probe scrise sau orale, sau din ambele feluri de probe. Rezultatul examenului se exprimă prin bile albe, roşii şi negre.

Nota obținută la examen se trece în foaia de examen a studentului (art. 28), prezentată de acesta profesorului examinator, care o va depune la secretariatul Facultății, după terminarea examenului.

Nota de admitere se trece şi în caietul şi foaia de cursuri a studentului.

Examenele parțiale se țin de la 1 până la 20 iunie şi de la 1–20 octombrie.

Art. 26. Studentul care va avea bilă neagră la o materie va fi amânat pentru sesiunea următoare.

Dacă un student e amânat de două ori la aceeaşi materie, el poate cere ca consiliul Facultății să avizeze.

Art. 27. Examenele parțiale ce nu vor fi trecute până în anul al IV-lea de studenți vor trebui să fie trecute neapărat în cel mult doi ani imediat următori.

După expirarea acestui termen, studentul nu se mai poate prezenta la examene decât reînscriindu-se în Facultate, cu aprobarea consiliului Facultății.

Art. 28. Pentru examenele parțiale se va percepe o taxă de 30 de lei de fiecare materie predată în cursul unui an şcolar,care se va depune la secretariatul Facultății.

Secretarul va libera studentului o foaie de examen pe care acesta o va prezenta profesorului examinator.

Din taxele de examen se vor reține 2% pentru secretar, iar restul revine profesorului examinator.

Bursierii sunt scutiți de taxele pentru examenele parțiale. Ei sunt însă obligați să treacă cu succes cel puțin două examene parțiale în fiecare an şi să ia parte activă la lucrările de seminar obligatorii (art 7). În caz contrar, ei nu vor beneficia de această scutire în anul urmator.

B. Examenele de licență

Art. 29. Trecerea examenelor parțiale pe materii (conform art. 17–26) conferă studenților titlul de absolvenți ai Facultății şi le dă dreptul de a se prezenta la examenul de licență.

Art. 30. Examenul de licență se trece din trei materii, una principală şi două secundare, alese de candidat din materiile cursurilor complete la care a trecut examenele parțiale prevazute în art 18–23.

Dintre acestea nu poate să lipsească una din următoarele materii:

a) Pentru specialitatea în filosofie: Logica şi teoria cunoştinței, sau psihologia, sau pedagogia;

b) Pentru specialitatea în filologia clasică: Limba şi literatura latină, sau limba şi literatura elină, sau filologia comparată a limbilor clasice;

c) Pentru specialitatea în filologia modernă: Filologia romanică şi limba română, sau istoria literaturii române, sau literatura română şi estetica literară, sau limba şi literatura franceză, sau limba şi literatura italiană, sau limba şi literatura germană.

d) Pentru specialitatea în istorie şi geografie: Istoria Românilor, sau istoria antică, sau istoria universală medie, modernă şi contemporană, sau geografia.

Art. 31. Pentru a fi admis la examenul de licență, candidatul va prezenta decanului, cu cel puțin o lună înainte de sesiunea respectivă, o lucrare, asupra unui subiect din materia principală de licență, dat de profesorul de specialitate la începutul anului scolar, în legătura cu chestiunile tratate în seminar.

Această lucrare va fi examinată de profesorul respectiv, care va referi asupra ei până la data fixată pentru examenul de licență. După aprobarea ei, candidatul va putea fi înscris pentru examenul de licență.

În caz de neaprobare, el va fi amânat pentru un an.

Art. 32. Examenul de licență constă din:

a) Un examen în scris;

b) Un examen oral.

Art. 33. Examenul în scris de licență se trece înaintea unei comisiuni examinatoare, compusă din trei membri numiți de decan dintre profesorii materiilor respective, sub prezidența decanului sau a unui membru al comisiunii delegat de dânsul.

În caz de absență a unuia dintre profesorii de specialitate, decanul îl va înlocui prin un alt profesor.

Art. 34. Examenul în scris de licență consistă din două probe asupra unor subiecte date de comisiunea examinatoare, şi anume:o probă din materia principală de licență, alta din materiile secundare. Se acordă trei ore de lucru pentru fiecare probă. Candidatul va lucra sub supravegherea profesorului examinator.

Examenul poate fi trecut deodată de mai mulți candidați, la aceeaşi materie.

Probele scrise vor fi apreciate cu privire atât la fond cât şi la forma de expunere.

Asupra rezultatului se încheie proces-verbal semnat de toți membrii comisiunii.

Art. 35. La examenul oral de licență vor fi admişi candidații care la examenul în scris vor fi obținut cel puțin toate bilele roşii. El poate fi trecut sau în aceeaşi sesiune sau în sesiunea următoare.

Art. 36. Examenul oral de licență se trece din cele 3 materii (art 30), înaintea unei comisiuni examinatoare compusă din 3 membrii numiți de decan dintre profesorii materiilor respective, sub prezența decanului sau a unui membru al comisiunii delegat de dânsul.

În caz de absență a unuia dintre profesorii de specialitate, decanul îl va înlocui prin un alt profesor.

Art. 37. Examenul oral de licență nu se poate ține decât în prezența tuturor membrilor comisiunii.

Când un membru al comisiunii nu se va prezenta la ora fixată, conform convocării decanului, el va fi înlocuit de un alt profesor, fie dintre cei prezenți în Facultate, fie la o nouă convocare.

Art. 38. Examenul oral de licență este public şi durează cel mult două ore (o oră pentru materia principală, câte o jumătate de oră pentru materiile secundare).

Art. 39. Notele obținute la examenul oral se dau prin bile albe, roşii şi negre. Candidatul va fi promovat dacă va obține cel puțin 3 bile roşii.

Art. 40. Dupa terminarea examenului oral de licență, preşedintele comisiunii examinatoare adună notele de la examenul oral şi proclamă rezultatul.

Candidatul care va avea majoritatea de bile albe va fi promovat „cum laude"; cel care va avea toate bilele albe va fi promovat „Magna Cum Laude". În ambele cazuri, se va face menţiune de acest rezultat în procesul-verbal şi în diploma de licenţă.

Art. 41. Când candidatul va avea bilă neagră la o singură materie secundară , el va putea să repete examenul din materia respectivă o singură dată, în sesiunea următoare. Examenul se va trece înaintea unei comisiuni examinatoare, după normele stabilite pentru examenul oral. Neobţinând nota de promovare, candidatul va fi ţinut să repete examenul oral întreg.

Examenul oral înteg poate fi repetat numai de două ori. În cazuri excepţionale, consiliul Facultăţii poate admite o a treia şi ultimă repetare a examenului.

În acest caz , candidatul va fi ţinut să repete examenul întreg, trecând din nou şi examenul în scris .

Art. 42. Rezultatul examenului de licenţă se va trece în registrul proceselor verbale asupra examenelor de licenţă.

Procesul-verbal va fi semnat de toţi membrii comisiunii examinatoare.

În procesul-verbal ca şi în diploma de licenţă se va arăta felul sau specialitatea licenţei. La licenţa generală în filosofie şi litere, se vor menţiona cele 3 materii din care candidatul a trecut examenul. La licenţa în filosofia modernă, se va arăta specialitatea principală: limba şi literatura română, sau franceză, sau italiană, sau germană.

Art. 43. Licenţiaţii Facultăţii de filosofie şi litere cari vor dori să obţină titlul de licenţiaţi pentru a doua specialitate vor trebui să treacă examenele parţiale de diferenţă pentru specialitatea respectivă.

Examenul de licenţă se va trece alte trei materii decât cele ce au fost alese pentru prima licenţă. Consiliul Facultăţii va putea admite ca materia principală sa fie aleasă din dintre materiile secundare ale primei licenţe.

Art. 44. Licenţiaţii Facultăţii de ştiinţă vor putea obţine diploma de licenţiaţi în geografie la Facultatea de filosofie şi litere, dacă vor fi urmat timp de trei ani cursurile şi seminarul de geografie ale acestei Facultăţi şi dacă vor fi trecut examenele parţiale din această materie.

Examenul de licenţă se va trece în acest caz numai din geografie, înaintea unei comisiuni examinatoare compusă dintr-un profesor de specialitate şi alţi doi profesori şi se va ţine după aceleaşi norme ca pentru absolvenţii de filosofie şi litere.

Art. 45. Licenţiaţii sau doctorii altor facultăţi din ţară sau din străinătate vor fi admişi să treacă examenul de licenţă la Facultatea de filosofie şi litere, dacă vor fi urmat cursurile şi seminarele pentru specialitatea respectivă şi trecut toate examenele parţiale prevăzute în acest regulament, fiind înscrişi cel puţin un an ca studenţi ai facultăţii, după absolvirea facultăţii la care au obţinut gradul academic ce posedă.

Diplomele străine vor trebui să aibă echivalenţa cu cele din ţară, conform legii asupra învatămâtului superior.

Art. 46. Examenele de licenţă se ţin de la 10–30 iunie şi de la 10–31 octomvrie. Pentru cei ce vor repeta examenul se acordă o sesiune de la 21–31 ianuarie.

Art. 47. Pentru examenul de licenţă se va percepe o taxă de 200 lei. Din această suma se vor reţine 10% pentru decan, 2% pentru secretar, iar restul se va împărţi între membrii comisiunii examinatoare.

Profesorul care a examinat lucrarea scrisă pentru admitere la examenul de licență va primi ca membru al comisiunii 2/4, iar ceilalți doi membrii câte ¼ din cota comisiunii.

Pentru repetarea examenului oral, atât întreg cat şi din o singură materie, se va percepe numai jumătate de taxă. Taxa se va depune la secretariatul facultății odată cu înscrierea la examenul de licență.

Deosebit de aceasta candidatul va plăti taxa pentru diplomă, conform regulamentului pentru taxele universitare.

C. Examenele de doctorat

Art. 48. Titlul de doctor in filosofie şi litere se poate obține în următoarele condițiuni:

a) Candidatul să fi obținut mai întai titlul de licențiat;

b) Să fi luat parte activă, cel puțin un an după absolvirea Facultății, la lucrările de seminar ale specialității alese pentru examenul de doctorat;

c) Să prezinte o lucrare originală de valoare ştiințifică, din o specialitate aleasă dintre materiile predate la Facultate, această lucrare prezentată în manuscript, va servi drept teză de doctorat.

În mod excepțional, lucrarea va putea fi prezentată cu aprobarea consiliului Facultății, chiar tipărită.

De obligațiunea de sub litera b) consiliul Facultății poate sa dispenseze pe un candidat care va dovedi o neîntreruptă activitate ştiințifică în specialitatea respectivă, după trecerea examenului de licență.

Art. 49. Teza de doctorat va trebui să fie examinată şi aprobată, în cel mult două luni după prezentarea ei, de profesorul materiei respective şi de un al doilea profesor, delegat de decanul Facultății dintre profesorii materiilor înrudite. Rezultatul examenului tezei se va comunica celorlalți profesori în cea mai apropiată şedință a consiliului Facultății, când candidatul va fi declarat ca admis ori respins, potrivit raportului comisiunii.

Art. 50. Examenul de doctorat consistă în susținerea orală a tezei şi într-un examen.

a) din specialitatea din care s-a facut teza;

b) dintr-o altă materie, după libera alegere a candidatului şi cu aprobarea decanului, cu preferință însă dintr-o disciplină înrudită cu materia tezei.

Acest examen se va ține într-o singură şedință

Art. 51. Comisiunea examenului de doctorat se formează din cinci profesori: decanul ca preşsedinte,doi profesori de specialitatea tezei şi alți doi specialitățile înrudite, numiți de decan. Numai în caz de boală sau absența din țară, decanul poate delega pe un alt profesor în locul său.

Admisibilitatea se va hotărî cu majoritatea membrilor comisiunii.

În cazul când candidatul este admis cu unanimitatea voturilor, majoritatea hotărăşte dacă merită să i se acorde distincțiunea „cum laude" sau „Magna Cum Laude".

În amândouă cazurile, se va face mențiunea despre acest rezultat în procesul-verbal şi în diploma de doctor. În aceasta se va face mențiune şi de titlul tezei.

Art. 52. În caz de respingere a candidatului în examenul oral, teza ramâne încă valabilă şi pentru un al doilea examen oral.

Art. 53. După trecerea examenului oral va trebui să-şi tipărească teza până în cel mult un an, iar diploma de doctor i se va libera numai după depunerea tezei tipărite, la cancelaria Facultăţii.

Pe contrapagina foii cu titlul tezei tipărite, se vor menţiona profesorii din comisiunea examinatoare după al căror raport lucrarea a fost admisă de consiliul Facultăţii.

Netipărirea tezei în termenul prescris atrage după sine anularea examenului.

Art. 54. Pentru examenul de doctorat se va percepe o taxă de 350 lei, care va fi depusă la secretariatul Facultăţii odată cu cererea pentru admitere la examen.

Această sumă se va împărţi între membii comisiunii examinatoare, câte 2/7 pentru cei doi profesori care au examinat teza şi câte 1/7, pentru ceilalţi trei membrii ai comisiunii.

Art. 55. Pentru diploma de doctor, candidatul va plăti afară de suma prevazută în regulamentul taxelor universitare şi costul diplomei.

Titlul IV

Înscrierea în Facultate, frecventarea cursurilor şi lucrările practice de seminar

Art. 56. Cursurile Facultăţilor de filosofie şi litere sunt frecventate;

a) De studenţi;

b) De auditori.

Art. 57. Ca studenţi sunt admişi numai absolvenţii şcolii secundare de fete de gradul II secţia clasică-modernă, conform legii învaţământului secundar şi superior.

Absolvenţii secţiunii clasice a liceului se pot înscrie pentru oricare specialitate de licenţă.

Absolvenţii secţiunii clasice-modernea liceului şi absolventele secţiunii clasice-moderne a liceului şi absolventele secţiunii clasice-moderne a şcoalei secundare de fete se pot înscrie pentru licenţa generală în filosofie şi litere, pentru specialitatea în filosofie, în istorie şi geografie, în filologia modernă.

Absolvenţii secţiunii reale a liceului se pot înscrie pentru licenţa generală în filosofie şi litere, pentru licenţa generală în filosofie şi litere, pentru licenţa în geografie (art. 44) şi pentru specialitatea în filosofie.

Art. 58. Studenţii sunt înscrişi în registrul Facultăţii şi sunt supuşi la toate obligaţiunile cuprinse în reulamentul de faţă.

Fiecărui student se va libera, la înscriere, Cartea de student pentru fiecare an şcolar, caietul de cursuri pentru toată durata studiilor, cum şi foaia de cursuri pentru fiecare an şcolar. În caietul de cursuri se vor trece cursurile audiate şi se va constata la începutul anului prezentarea la curs, iar la sfarşitul anului, frecventarea cursurilor, prin semnătura profesorilor respectivi. În ele se va trece, la fiecare curs audiat, şi nota obţinută la trecerea examenelor parţiale.

În caz de pierdere a unui caiet de cursuri, se va libera studentului un duplicat după ce caietul pierdut va fi anulat prin publicare în „Monitorul Oficial". În duplicat se vor trece, de către secretarul Facultăţii, cursurile Facultăţii, cursurile audiate şi

notele obţinute, după foia de cursuri a studentului, păstrată la secretariatului, păstrată la secretariatul Facultăţii.

Art. 59. Ca auditori pot fi admisi, cu permisiunea decanului, absolvenţi ai şcoalelor secundare ori speciale cari se înscriu ori nu pot fi înscrişi ca studenţi, sau persoane care, neavând un certificat de absolvire a învăţământului secundar, cu totuşi maturitatea pentu a audia cursuri universitare.

Auditorii se pot înscrie într-un registru special şi primesc la înscriere o foaie de cursuri. Ei vor plăti, la înscriere, o taxă de 10 lei pentru cancelarie şi taxa pentru bibliotecă prevăzută în regulamentul taxelor universitare.

Auditorii vor putea trece şi examene asupra cursurilor audiate, plătind taxele prevăzute pentru examenele parţiale.

Nota obţinută se va trece în foaia de examen şi în foaia de examen şi în foaia de cursuri.

Auditorilor se vor putea libera de către profesori certificate de frecventarea cursurilor audiate şi de examenele trecute. Aceste certificate vor fi vizate de decanul Facultăţii.

Dacă un auditor se va înscrie ulterior ca student îndeplinind condiţiunile cerute, consiliul Facultăţii se va hotărî întrucât se poate ţine seama de cursurile audiate şi de examenele trecute.

Art. 60. Studenţii se înscriu în registru de la 1–31 octombrie, la secretariatul Facultăţii. După acest termen, înscrierea nu se poate face decât cu avizul decanului şi cu aprobarea rectorului, până la cel mult 31 decembrie. După acest ultim termen, nu se mai poate face nici o înscriere.

La trecerea dintr-un an într-altul, studenţii trebuie să dovedească frecventarea cursurilor şi seminarelor prevăzute. Minimul cursurilor ce un student trebuie să frecventeze într-un an sunt 10 ore de curs pe săptămână şi seminarele obligatorii.

Art. 61. Studenţii Facultăţii sunt datori a urma toate cursurile pentru cari s-au înscris, şi a lua parte la lucrările seninarelor de specialitatea lor.

Art. 62. În cazul când un student n-ar îndeplini în cursul unui an şcolar obligaţiunile din art 60–61, nu se va ţine seama de acel an. Îndeplinirea acestor condiţiuni se constată în caietul de cursuri, prin semnătura profesorilor la care studentul a urmat cursurile şi lucrarile de seminar, şi prin viza secretarului, care va verifica, la înscierea în fieare an următor, că condiţiunile cerute au fost îndeplinite.

La absolvirea Facultăţii caietul de cursuri va fi vizat de decan, spre a fi valabil pentru înscrierea la examenul de licenţă.

Art. 63. Cursurile şi lucrările de seminar, cum şi examenele se vor ţine numai în zilele de lucru între orele 8–12 dimineaţa şi 2–7 d.a. Între orele 12–2 nu se vor face nici cursuri nici lucrări de seminar, nici nu se vor ţine examene.

Art. 64. În luna mai, decanul va comunica tuturor profesorilor catalogul studenţilor ce au dreptul să se prezinte la examenele parţiale. După 20 iunie şi 20 octombrie, decanul va cere de la profesori rezultatul examenelor parţiale şi va lua dispoziţiuni ca notele să fie trecute în registrul Facultăţii.

De asemenea fiecare profesor va înainta anual decanului, conform art. 105 din lege, un raport de activitate a seminarului în cursul anului şcolar, împreună cu propunerea pentru premierea lucrărilor meritoase.

Art. 65. La decanatul Facultăţii se va ţine un registru general de numele studenţilor, în ordine alfabetică, în vare se va menţiona:

a) Numele şi prenumele studentului;

b) Locul naşterii, varsta, religia şi naţionalitatea lui;

c) Locuinţa lui în oraş;

d) Numele, profesiunea şi locuinţa tatălui sau tutorelui;

e) Liceul sau şcoala de unde vine şi actele pe temeiul cărora s-a înscris;

f) Specialitatea aleasă;

g) Examenele trecute şi notele obţinute precum şi numele profesorilor examinatori.

Notele vor fi trecute în registrul după foile de examen, cari se vor păstra în dosarul fiecărui student, în acest fel notele se vor trece şi semna de profesorul examinator.

Titlul V

Echivalenţa titlurilor universitare străine cu cele din ţară

Art. 66. Studenţii care şi-au facut studiile universitare în străinătate şi vor să dobândească titlul de licenţiaţi în litere şi filosofie din ţară vor trebui să dovedească:

a) Absolvirea învaţământului secundar din ţară sau din străinatate; în acest din urmă caz ei trebuie să fi dobândit echivalenţa ceruta de art. 61 din lege;

b) Terminarea a cel puţin a unui trieniu academic entru specialitatea pe care voiesc să obţină titlul de licenţiat.

Ei vor trebui să treacă examenul de diferenţă din materiile prevăzute în acest regulament pentru specialitatea respectivă şi să prezinte lucrarea scrisă cerută de art. 31. Pentru acest examen ei vor fi obligaţi să urmeze cel puţin un an cursurile respective şi seminarul de specialitate.

Dacă trecerea cu succes a examenului de diferenţă şi după aprobarea lucrării scrise, ei vor fi a trece examenul de licenţă conform prevederilor acestui regulament.

Art. 67. Pentru examenele de diferenţă candidatul va plăti taxele prevăzute în acest regulament pentru examenele parţiale.

Art. 68. Licenţiaţii facultăţilor străine care vor voi să treacă examenul de doctorat vor trebui să îndeplinească condiţiunile cerute de art.66 litera a şi b şi să fi dobândit echivalenţa diplomei de licenţă la una din facultăţile din ţară, conform art. 61 din lege.

Ei vor fi admişi apoi să treacă examenul de doctorat, conform art 48–55 în acest regulament.

Art. 69. Licenţele şi doctoratele străine vor putea fi recunoscute echivalente cu cele din ţară în următoarele condiţiuni:

Posesorii respectivelor diplome vor trebui să dovedească:

a) Absolvirea învaţământului secundar din ţară sau străinătate; în acest din urmă caz ei trebuie să aibă şi echivalenţa cerută de art. 81 din lege;

b) Ei vor tebui să dovedească terminarea cel puţin a unui trieniu academic.

Facultatea va putea supune la un examen de încercare pe licenţiaţii şi doctorii cu diplomă din străinătate, când va găsi de cuviinţă.

Acest examen se va face asupra materiilor principale din specialitatea pentru care candidatul a obţinut diploma. El se va trece înaintea unei comisiuni numite de decan şi conpusă conform art. 33, 36 şi 51 din acest regulament.

Comisiunea va fi prezidată de decan sau, în caz de boală sau absenţă de un profesor delegat de dânsul.

Art. 70. Pentru echivalenţa diplomelor de licenţă şi de doctorat se vor plăti taxele prevazute în reulamentul taxelor universitare, art 7.

Taxa se va împărţi egal între membrii comisiunii pentru examenul de încercare. Când examenul nu se va ţine, taxa se va împarţi egal între profesorii care au luat parte la şedinţa consiliului Facultăţii în care s-a dat echivalenţa.

➢ Marin Popescu-Spineni, *Contribuţiuni la Istoria învăţământului superior*, p. 248–257.

44

1925 martie 27, Bucureşti. Nota Ministrului Cultelor făcută către Ministrul de Externe prin care-l înştiinţa că l-a delegat pe profesorul Vasile Pârvan să reprezinte România la Întrunirea arheologică de la Leptis Magna.

Ministrul Instrucţiunii
Direcţia Generală a Învăţământului Superior

Domnule Ministru,

La adresa Dv. No. 15180 avem onoarea a vă răspunde că am delegat pe D-l profesor V. Pârvan, membru al Academiei, ca să ne reprezinte la întrunirea arheologică ce se va ţine la Leptis Magna la 1 mai a.c.

Ministru,
(ss.) indescifrabil

Director General,

Domnului Ministru de Externe

➢ SANIC, fond Ministerul Instrucţiunii, dosar nr. 478/1925, f. 4.

45

1925 octombrie 29, Bucureşti. Raportul adresat Ministrului Instrucţiunii semnat de preşedintele şi secretarul general al Academiei Române, prin care se solicită ministrului să înlesnească plecarea lui Nicolae Iorga la Congresul al IV-lea al istoricilor polonezi de la Poznan, unde trebuie să reprezinte Academia Română.

Pe document se află şi răspunsul Ministerului, care, nedispunând de fonduri, nu poate da curs acestei cereri.

Domnule Ministru,

În zilele de 6, 7 şi 8 decembrie viitor se va ține la Poznan al patrulea Congres al istoricilor poloni.

Academia Română, primind invitațiunea de a lua parte la lucrările acelui Congres, a delegat pe d-l profesor N. Iorga s-o reprezinte. Colegul nostru a răspuns că primeşte însărcinarea, dacă Statul îi va acorda mijloacele trebuitoare ca să se poată înfățişa cum cere demnitatea țării şi a societății noastre.

În consecință, repetăm intervenţiunea noastră din adresa No. 1473/1925, rugându-vă să primiți încredințarea prea distinsei noastre considerațiuni.

Preşedinte,
(ss) indescifrabil

Secretar General,
(ss) V. Pârvan

Domniei Sale,
Domnului Ministru al Instrucțiunii

LOCO

➢ SANIC, fond Ministerul Învățământului, dosar nr. 478/1925, f. 12.

46

1926 martie 23, Bucureşti. Legea de înființare a Institutului de Studii Bizantine.

Ferdinand I
Prin graţia lui Dumnezeu şi voinţa
Naţională
Rege al României
La toți de față şi viitori, sănătate

Adunările legiuitoare au votat şi adoptat, iar noi sancționăm ce urmează:

LEGE

Art. 1. Se înființează în Bucureşti, în legătură cu Ministerul de Instrucție, un „Institut de studii bizantine", al cărui scop este de a contribui la dezvoltarea cercetărilor cu privire la istoria şi civilizația bizantină şi la influențele lor asupra vieții trecutului nostru.

Art. 2. Pentru atingerea acestui scop, institutul va sprijini misiuni ştiințifice române în locurile indicate pentru asemenea cercetări şi va publica lucrări din această specialitate. El se va îngriji, în acelaşi timp, de crearea unei biblioteci speciale, spre a pune la îndemâna cercetătorilor aparatul ştiințific trebuitor.

Art. 3. Institutul se va conduce de un consiliu, alcătuit din profesorii titulari de bizantinologie, arheologie, istorie universală şi istorie a românilor de la Universitățile din țară.

Acest Consiliu va delega din sânul său, pe timp de 3 ani, un comitet format din 3 persoane, din care una va îndeplini funcțiunea de director al institutului. Comitetul va fi ales pe timp de 3 ani.

Art. 4. Un regulament special va indica celelalte dispoziţiuni de funcţionare a Institutului.

Această lege s-a votat de Adunarea Deputaţilor în şedinţa de la 12 martie, anul 1926 şi s-a adoptat cu unanimitate de 98 (nouăzeci şi opt) voturi.

Vice Preşedinte,
(ss.) Ştefan C. Ioan

(L.S.a.D.)
Secretar, Mişu Marinescu

Această lege s-a votat de Senat în şedinţa de la 23 martie, anul 1926 şi adoptat cu unanimitate de şase zeci şi şapte voturi.

Vice preşedinte, G. I. Duca
(L.S.S.)

Secretar, I. Popescu-Pasărea

➢ SANIC, fond Ministerul Învăţământului, dosar nr. 524/1934, f. 7.

47

1927, Bucureşti. Cadrele didactice ale Facultăţii de Filosofie şi Litere.

A. Corpul didactic

1. Profesori titulari: Antonescu G. G., Andrieşescu I., Burileanu D., Bianu I., Cancel P., Candrea A. I., Densusianu Ovidiu, Dragomirescu Mih., Drouhet Charles, Evolceanu D., Gusti Dim., Iorga N., Mehedinţi S., Murnu G., Mândrescu S., Negulescu P. P., Ortiz Ramiro, Russo D., Rădulescu-Motru C., Rădulescu-Pogoneanu I., Valaori I.

2. Profesori agregaţi: Giurescu C. Constantin

3. Profesori suplinitori: Lambrino Scarlat

4. Conferenţiari: Cartojan N., Caracostea D., Constantinescu A. N., Dianu N. I., Florian Mircea, Ionescu N., Marcu Al., Petrescu N., Panaitescu P. P., Papahagi Tache, Rosetti Al., Sân Giorgiu Ion, Vlădescu Ion, Vianu Tudor

5. Şefi de lucrări, Lectori şi Asistenţi: Belciugăţeanu A., Borănescu Ol. – lector, Cernăzeanu Eugenia, Cancel Vera, Conea I., Florescu Gr., Gabrea I. I., Grecescu C., Istrătescu Alexandrina, Marinescu Constanţa – şef de lucrări, Metaxa H., Mihăilescu Vintilă, Murăraşu D., Olmazu M., Perieţeanu M. – lector, Petrescu I. C., Russu N., Simonescu Dan, Şoimescu Şt., Ştefănescu Iulian, Teodorescu Raul, Valescu Constanţa, Vlădescu G. Răcoasa, Vulpe Radu, Zaharescu G.

B. Personalul administrativ

Ion Bianu, Decan; Marin M. Popescu, Secretar; Ion Cucoaneş, ajutor secretar; Dumitru G. Chiriacescu, arhivar; Petre Niculescu, împiegat; Nicolae Popescu, telefonist.

➢ Marin Popescu Spineni, *Contribuţiuni la istoria învăţământului superior,* p. 225–226

48

1927. Statistică pentru anii 1924–1925, 1925–1926, 1925–1926, privind totalul de studenți, pe facultăți, din Universitatea Bucureşti clasificați după naționalitate, confesiune, sex.

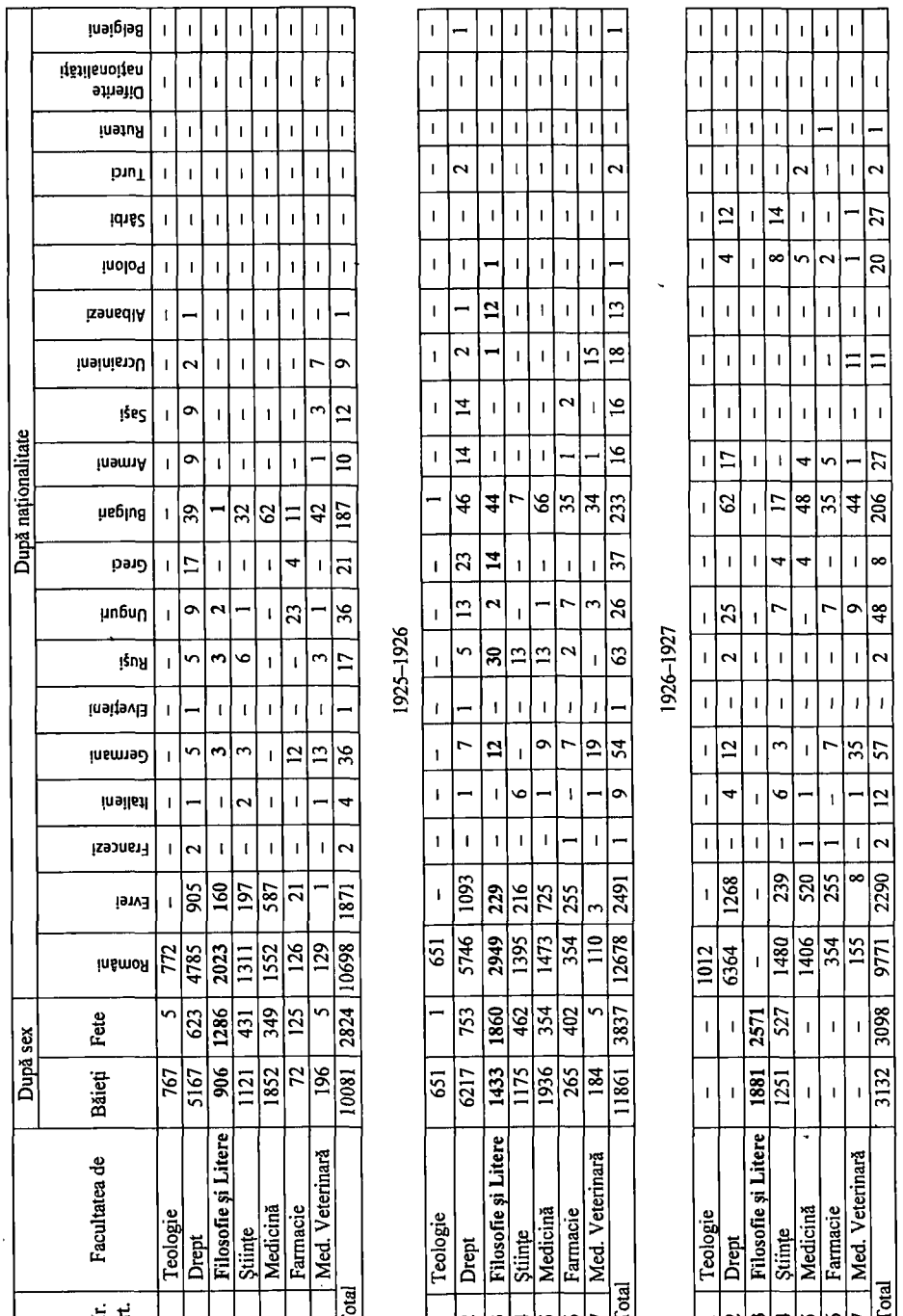

1924–1925

Nr. crt.	Facultatea de	După sex		După naționalitate																				
		Băieți	Fete	Români	Evrei	Francezi	Italieni	Germani	Elvețieni	Ruşi	Ungurі	Greci	Bulgari	Armeni	Saşi	Ucraineni	Albanezi	Polonі	Sârbi	Turci	Ruteni	Diferite naționalități	Belgieni
1	Teologie	767	5	772	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
2	Drept	5167	623	4785	905	2	1	5	1	5	9	17	39	9	9	2	1	–	–	–	–	–	–	–
3	Filosofie şi Litere	906	1286	2023	160	–	–	3	–	3	2	–	1	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
4	Ştiinţe	1121	431	1311	197	–	2	3	–	6	1	–	32	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
5	Medicină	1852	349	1552	587	–	–	–	–	–	–	–	62	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
6	Farmacie	72	125	126	21	–	–	12	–	–	23	4	11	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
7	Med. Veterinară	196	5	129	1	–	1	13	–	3	1	–	42	1	3	7	–	–	–	–	–	–	–	–
Total		10081	2824	10698	1871	2	4	36	1	17	36	21	187	10	12	9	1	–	–	–	–	–	–	–

1925–1926

1	Teologie	651	1	651	–	–	–	–	–	–	–	–	1	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
2	Drept	6217	753	5746	1093	–	1	7	1	5	13	23	46	14	14	2	1	–	–	2	–	–	–	1
3	Filosofie şi Litere	1433	1860	2949	229	–	–	12	–	30	2	14	44	–	–	1	12	1	–	–	–	–	–	–
4	Ştiinţe	1175	462	1395	216	–	6	–	–	13	–	–	7	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
5	Medicină	1936	354	1473	725	–	1	9	–	13	1	–	66	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
6	Farmacie	265	402	354	255	1	–	7	–	2	7	–	35	1	2	–	–	–	–	–	–	–	–	–
7	Med. Veterinară	184	5	110	3	–	1	19	–	–	3	–	34	1	–	15	–	–	–	–	–	–	–	–
Total		11861	3837	12678	2491	1	9	54	1	63	26	37	233	16	16	18	13	1	–	2	–	–	–	1

1926–1927

1	Teologie	–	–	1012	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
2	Drept	–	–	6364	1268	–	4	12	–	2	25	–	62	17	–	–	–	4	12	–	–	–	–	–
3	Filosofie şi Litere	1881	2571	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
4	Ştiinţe	1251	527	1480	239	–	6	3	–	–	7	4	17	–	–	–	–	8	14	–	–	–	–	–
5	Medicină	–	–	1406	520	1	1	–	–	–	–	4	48	4	–	–	–	5	–	2	–	–	–	–
6	Farmacie	–	–	354	255	1	–	7	–	–	7	–	35	5	–	–	–	2	–	–	1	–	–	–
7	Med. Veterinară	–	–	155	8	–	1	35	–	–	9	–	44	1	–	11	–	1	1	–	–	–	–	–
Total		3132	3098	9771	2290	2	12	57	–	2	48	8	206	27	–	11	–	20	27	2	1	–		

➢ SANIC, fond Ministerul Învățământului, dosar 577/1927, nepaginat.

49

1926–1927. Tabel cu studenții (clasificați după ani de studii, sex, specialitate și naționalitate) Facultății de Filosofie și Litere.

SPECIALITATEA	Anii de studii	NAȚIONALITATEA																				Alte naționalități		Total		Total pe ani și specialitate	Total general pe specialități
		Români		Evrei		Bulgari		Ruși		Greci		Francezi		Germani		Cehi		Italieni		Sași		Unguri		Poloni					
		B.	F.	B.	F.	B.	F.	B.	F.	B.	F.	B.	F.	B.	F.	B.	F.	B.	F.	B.	F.	B.	F.	B.	F.	B.	F.		
Filosofie	I	280	153	16	18	3	2	2	—	1	—	1	1	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	305	175	480	1.284
»	II	169	52	18	15	2	2	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	190	70	260	
»	III	363	124	38	14	2	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	404	140	544	
Total																													
Filologie modernă	I	180	418	18	56	1	4	2	1	—	1	—	—	2	1	1	2	1	1	—	—	1	—	—	—	207	484	691	2.141
»	II	99	278	8	47	2	1	1	2	1	2	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	114	333	447	
»	III	252	645	14	58	1	11	2	4	—	5	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	4	2	—	—	278	725	1.003	
Total																													
Filologie clasică	I	7	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	—	7	43
»	II	4	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	1	5	
»	III	23	3	2	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	27	4	31	
Total																													
Istorie-Geografie	I	202	222	4	7	5	2	1	3	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	213	235	448	1.257
»	II	134	149	2	4	5	4	2	4	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	143	164	307	
»	III	208	250	3	5	5	9	7	7	—	—	—	2	1	2	—	—	—	—	—	—	1	—	2	—	229	273	502	
Total																													
Total (pe sex)		1921	2295	123	225	26	35	18	22	3	12	3	4	10	6	1	2	2	1	1	—	4	1	8	4	2121	2604	4.725	4.725
Total general		4.612		348		61		40		15		7		16		3		3		1		4		12		4.725			

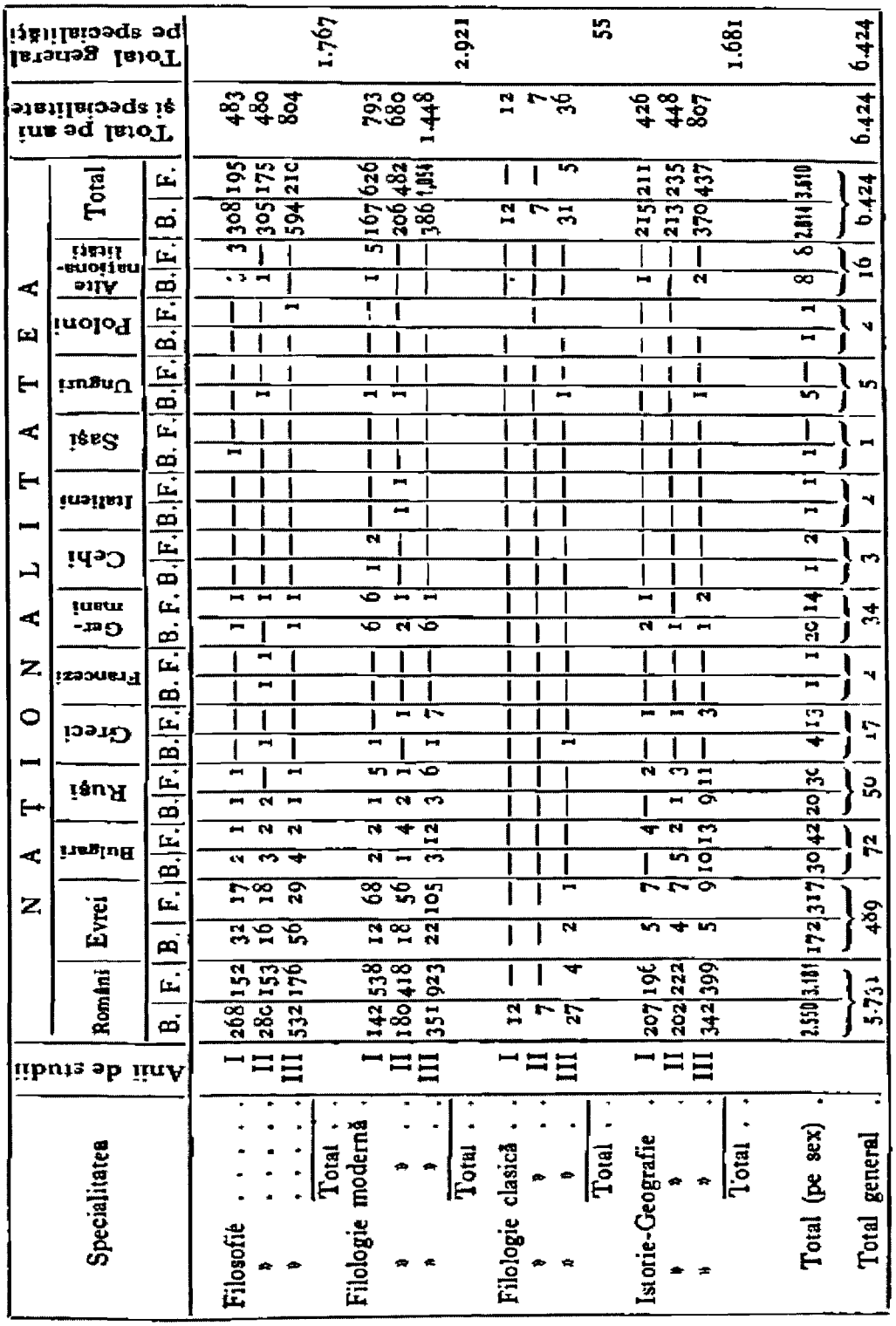

Specialitatea	Anii de studii	NAȚIONALITATEA: Români B.	Români F.	Evrei B.	Evrei F.	Bulgari B.	Bulgari F.	Ruși B.	Ruși F.	Greci B.	Greci F.	Francezi B.	Francezi F.	Germani B.	Germani F.	Cehi B.	Cehi F.	Italieni B.	Italieni F.	Sași B.	Sași F.	Unguri B.	Unguri F.	Polonі B.	Polonі F.	Alte naționalități B.	Alte naționalități F.	Total B.	Total F.	Total pe ani și specialități	Total general pe specialități
Filosofie	I	268	152	32	17	2	1	1	1	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	3	308	195	483	1.767
»	II	280	153	16	18	3	2	2	—	1	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	305	175	480	
»	III	532	176	56	29	4	2	1	1	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	594	210	804	
Total																															
Filologie modernă	I	142	538	12	68	2	2	1	5	1	—	—	—	6	6	1	2	—	—	—	—	1	—	—	—	1	5	167	626	793	2.921
»	II	180	418	18	56	1	4	2	1	—	1	—	—	2	1	—	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	206	482	680	
»	III	351	923	22	105	3	12	3	6	1	7	—	—	6	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	386	1.014	1.448	
Total																															
Filologie clasică	I	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12	—	12	55
»	II	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	—	7	
»	III	27	4	2	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	31	5	36	
Total																															
Istorie-Geografie	I	207	196	5	7	—	4	—	2	—	1	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	215	211	426	1.681
»	II	202	222	4	7	5	2	1	3	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	213	235	448	
»	III	342	399	5	9	10	13	9	11	—	3	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2	—	370	437	807	
Total																															
Total (pe sex)		2.550	3.181	172	317	30	42	20	36	4	13	1	2	34	14	1	2	1	1	1	1	5	—	1	1	8	6	2.811	3.610	6.424	6.424
Total general		5.731		489		72		50		17		2		34		3		2		1		5		2		16		6.424			

➢ Marin Popescu Spineni, *Contribuțiuni la istoria învățământului superior,* p. 288.

50

1927, Bucureşti. Expunere de motive la Proiectul de lege a învăţământului

EXPUNERE DE MOTIVE

Legea învăţământului superior modificată în 1922 a creat un nou grad în corpul profesoral universitar, pe acela de conferenţiar. Această creaţiune a fost de mare folos învăţământului superior, atât înainte de război, cât şi mai ales în urmă, după întregirea României, când numărul Universităţilor s-a mărit la 4, adăugându-se cele de la Cluj şi Cernăuţi şi unde au fost numiţi profesori dintre conferenţiari.

În afară de aceasta, numărul studenţilor – în special, la Facultăţile de Drept şi Medicină – cifrându-se cu miile, este evident că un profesor, oricât de binevoitor ar fi, nici nu poate face curs la miile de studenţi, nici nu găseşte săli de curs ca să-i poată cuprinde pe toţi.

Această stare de lucruri a făcut ca Universităţile să înfiinţeze noi conferinţe şi titularilor să le impună obligaţiunea să facă cursuri paralele şi să examineze.

Astăzi, situaţiunea multor conferenţiari este următoarea: au docenţa, sunt definitivi, au gradaţii, fac curs la sute de studenţi, fac examene regulat cu ei, iar situaţia lor la Universitate este cu totul nelămurită, deoarece legiuitorul din 1912 a creat acest rang în corpul profesoral universitar, care stă însă suspendat în aer, având toate obligaţiile de profesor, dar nici un drept.

Prin acest proiect de lege, din iniţiativa parlamentară, nu se face altceva decât să clarifice situaţia conferenţiarilor cu vechime şi merituoşi, fără a se crea nici o catedră nouă, care urmează să se facă numai când forurile competente – Facultăţi, Universităţi şi Ministerul de resort – vor găsi de cuviinţă.

În acest proiect de lege s-a căutat să se respecte în totul principiul autonomiei universitare, fiindcă prin el nu se acordă vreun drept decât numai acelor conferenţiari pe care consiliul profesoral respectiv îi recomandă Ministerului.

Urmărind, prin urmare, încurajarea numai a elementelor cu vechime şi meritorii, din rândul conferenţiarilor şi după avizul consiliului profesoral, acest proiect de lege cuprinde următoarele dispoziţiuni:

Se acordă dreptul conferenţiarilor definitivi, care au o gradaţie, să fie înaintaţi la rangul de agregaţi, cu dreptul de a face cursuri şi cu drept de examinare.

Pentru ca un conferenţiar să beneficieze de această favoare, trebuie ca consiliul profesoral să dea un aviz favorabil, în termen de 45 de zile, asupra activităţii lui didactice şi ştiinţifice.

Ministerul, întocmai ca şi în cazul când numirea unui profesor s-ar face pe baza art. 81 din legea învăţământului superior, poate să admită sau nu ridicarea unui conferenţiar la rangul de agregat, motivând refuzul.

Proiectul de lege mai prevede dispoziţiunea că, în cazul când se face vacantă o catedră identică sau similară cu specialitatea vreunuia din aceşti agregaţi, recomandarea să se facă pe picior de egalitate dintre aceşti agregaţi şi alţi profesori sau agregaţi de la alte Facultăţi, bineînţeles din aceia care au catedre identice şi similare.

În fine, pentru a nu îngreuna bugetul Statului, în anul 1927, se prevede dispoziţiunea că toţi conferenţiarii care vor fi ridicaţi la rangul de agregaţi vor fi retribuiţi cu aceleaşi lefuri ca acelea care le-au primit în calitate de conferenţiar.
Pentru aceste motive, subsemnaţii deputaţi, propunem alăturatul

PROIECT DE LEGE

Art. 1. – Conferenţiarii definitivi, care au cel puţin o gradaţie, vor putea fi înaintaţi la rangul de profesori agregaţi, urmând să facă cursuri, paralele sau părţi din cursurile profesorilor titulari, având dreptul de examinare şi bucurându-se de toate drepturile agregaţilor.

Această înaintare nu se va putea face decât numai cu avizul favorabil al Facultăţii respective, care însă nu se va referi decât numai la valoarea candidatului, iar nu la necesitatea creării acestor agregaţii. (...)

➢ SANIC, fond Ministerul Învăţământului, dosar 579/1927, f. 79.

51

1927, Bucureşti. Legea învăţământului superior.

(....)

Secţiunea I

Universităţile şi împărţirea lor

Art. 56. Sunt două universităţi: una în Bucureşti şi alta în Iaşi.
Fiecare universitate va cuprinde:
Facultatea de teologie ortodoxă
Facultatea de drept
Facultatea de medicină
Facultatea de filosofie şi litere
Facultatea de ştiinţe
Universităţile sunt întreţinute de Stat.
Ele sunt supuse controlului Ministerului Instrucţiunii şi Cultelor. (...)

Secţiunea II

Studenţi, audienţi, cursuri, examene, diplome şi disciplină

Art. 63. Numai absolvenţii liceelor se pot înscrie ca studenţi universitari.

Art. 68. Regulamentele fiecărei facultăţi se vor elabora de către o comisiune compusă din profesorii acelei facultăţi. Prin regulamente se vor stabili care sunt, pentru fiecare facultate şi secţiune, titlurile cu care se pot înscrie studenţii şi audienţii: apoi cursurile, conferinţele, lucrările practice, clinicile, precum şi examenele care privesc fiecare facultate şi care sunt necesare pentru obţinerea fiecărei diplome universitare; de asemenea, şi condiţiile în care se eliberează certificatele universitare.

Pentru facultăţile de litere şi ştiinţe, regulamentele vor trebui să ţină seamă de dispoziţiunile art. 23, 24 şi 25 din această lege. Ministerul va hotărâ asupra regulamentului şi-l va supune sancţiunii regale.

În nici un caz, numărul anilor de studiu la o specialitate, nu va putea fi mai mic de trei ani pentru licenţă şi de cinci ani pentru doctorat.

Art. 69. Pentru a dobândi doctoratul în drept, fiecare candidat va aprofunda o specialitate, despre care diploma sa va conţine o menţiune specială. În acest scop, candidatul va urma cel puţin două cursuri speciale pentru doctorat, în afară de acele generale. Facultăţile de drept vor propune regulamentarea acestor cursuri generale.

Facultăţile de medicină vor elibera diplome de doctor în medicină, de licenţiaţi şi de doctori în farmacie, de doctor în specialitatea artei dentare, precum şi certificatul de specializarea în medicină legală; acestea din urmă se vor acorda doctorilor în medicină care au făcut studii şi lucrări practice speciale în institutele de medicină legală de la fiecare universitate.

Facultăţile de ştiinţe pot să elibereze diploma de licenţiat sau doctor în: a) matematici, b) ştiinţele fizice, c) ştiinţele chimice, d) ştiinţe naturale, e) ştiinţe aplicate.

Examenele trecute înaintea universităţilor pentru obţinerea unei diplome sunt examene de Stat.

Diplomele obţinute în virtutea acestor examene conferă posesorilor lor toate drepturile prevăzute prin legi şi regulamente.

Doctorii în drept vor fi dispensaţi de stagiul în barou şi de jumătate din stagiul cerut pentru a fi numit în magistratură.

Facultăţile nu pot conferi diplome fără trecerea tuturor examenelor prevăzute în regulament, nici titluri onorifice, afară numai de certificatele universitare prevăzute la art. 67.

Art. 70. Pentru o mai strânsă legătură între diferitele facultăţi, studenţii unei facultăţi vor fi obligaţi prin regulamente, să frecventeze anumite cursuri şi lucrări practice la alte facultăţi. Cum, de pildă, studenţii facultăţilor de drept vor urma cursurile de medicină legală la facultăţile de medicină, drept canonic la facultatea de teologie, logica la facultăţile de litere care se vor stabili de consiliile facultăţilor respective.

Odată prevăzute prin regulamente, aceste cursuri comune devin obligatorii, iar studenţii vor fi obligaţi să treacă toate examenele şi lucrările legate de acele cursuri, făcându-li-se menţiune despre aceasta în diplomă.

În afară de aceste cursuri comune obligatorii, orice student al unei facultăţi poate – în mod definitiv – frecventa cursuri şi lucrări practice de la alte facultăţi şi trece examene, având numai aprobarea profesorilor şi decanilor respectivi şi dacă nu împiedică pe studenţii obişnuiţi ai facultăţii în lucrările lor. În caz când au trecut cu succes examenele teoretice şi practice, ele vor fi menţionate la diplomă.

Studenţii se vor supune în totul regulamentelor facultăţii şi ale laboratorului ori seminarului unde doresc a urma şi vor fi obligaţi a plăti taxele obişnuite de inscripţie, de laborator, ori de seminar. Rectorul, după propunerea decanului, poate să acorde scutiri de taxe celor lipsiţi de mijloace şi merituoşi.

Art. 71. (modificat prin legea promulgată prin Monitorul Oficial Nr. 54 din 8 Martie 1925). Diplomele şi certificatele obținute în străinătate vor putea fi recunoscute la noi, după ce se va stabili de Minister echivalența lor, întrucât există reciprocitate între cele două țări respective şi întrucât aceste diplome şi certificate au valabilitate în țara care le-a emis.

Când între programul studiilor unei şcoli străine şi programul şcolii similare din țară, cu care se cere echivalența, va fi deosebire de materii, candidatul va trebui să treacă, pentru a obține echivalența, un examen de diferență asupra materiilor pe care programul şcolii străine nu le posedă.

Echivalența diplomelor şi certificatelor de studii universitare se va judeca de consiliul facultății respective, conform dispozițiunilor prevăzute în regulamentul fiecărei facultăți, după ce se va fi stabilit, mai întâi, de Minister echivalența cu bacalaureatul, potrivit art. 19, alin. III din această lege.

Secțiunea III
Corpul profesoral universitar

Art. 72. Corpul profesoral al universităților se compune din profesori titulari, profesori agregați, conferențiari şi docenți.

Numărul acestora din urmă va f limitat pentru fiecare facultate de către consiliul profesoral al facultății (....)

Art. 78. Pentru viitor, creadrea unei catedre, suprimarea sau schimbarea de destinație a unei catedre universitare devenită vacantă se va face numai prin lege, după cererea facultății respective şi cu avizul senatuluiuniversității, sau după propunerea ministrului şi după ce va lua avizul conform al senatului universității, unit cu consiliul profesorilor facultății respective.

Numai după satisfacerea acestor condițiuni, se vor putea trece, pe viitor, catedrele în bugetul ministerului instrucțiunii.

Art. 79. Când o catedră ocupată de un profesor titular rămâne vacantă, ministerul însărcinează cu suplinirea ei pe unul dintre profesorii titulari, profesorii agregați, docenții sau conferențiarii facultății, care va fi fost recomandat cu majoritate de consiliul profesoral al facultății respective.

Pentru suplinire, consiliul facultății trebuie să recomande ministerului un suplinitor, cel mai târziu până la 20 de zile de la data când catedra a devenit vacantă. În caz când consiliul facultății nu se conformează dispozițiunii de mai sus, ministerul va numi un suplinitor din oficiu (...).

Art. 91. Profesorii titulari, profesorii agregați şi conferențiarii sunt obligați să facă regulat cursurile şi conferințele cu care sunt însărcinați, conform programelorşi regulamentelor. Numărul orelor de curs, conferințe sau lucrări practice pe săptămână, se determină de consiliul fiecărei facultăți care va căuta să armonizeze lucrările facultății cu nevoile de pregătire ale fiecărei specialități. Ei sunt datori să ia parte la examen, consilii de facultate sau universitate. Profesorii titulari mai sunt datori să primească şi să îndeplinească însărcinările de membri în senatul universitar.

Membrii senatului universitar care în timp de şase luni vor lipsi, din orice cauză, cinci şedinţe de la senat, vor fi consideraţi de drept ca demisionaţi din această însărcinare; iar dacă sunt şi decani, vor fi consideraţi demisionaţi şi din decanat.

Ei sunt datori să facă parte din juriile examinatoare în care vor fi numiţi, fie de rector, fie de decani, fie de consilii, fie de ministru, conform legii şi regulamentelor. Când însă aceste însărcinări ar fi în afară de universitate, ei vor fi îndemnizaţi după regulile ce se vor stabili prin regulament.

Orice lipsă nejustificată de la una din aceste îndatoriri, va atrage după sine o reţinere proporţională din apuntamente, care se va vărsa la Casa şcolilor. În caz de recidivă, se vor putea aplica şi alte pedepse disciplinare.

Art. 92. Ministerul va înlesni publicarea cursurilor, conferinţelor şi a tratatelor de lucrări practice ale profesorilor titulari, ale profesorilor agregaţi şi ale conferenţiarilor. Când consiliul facultăţii opinează cu majoritate a se tipări atari lucrări, ministerul va fi obligat a o face (...)

După 35 de ani de serviciu împliniţi, profesorii titulari şi profesorii agregaţi universitari pot fi puşi la pensie din oficiu de către ministerul instrucţiunii, cu avizul conform al senatului universitar.

După vârsta de 70 de ani împliniţi, punerea la pensie din oficiu a profesorilor titulari şi a profesorilor agregaţi universitari este obligatorie.

Profesorii universitari trecuţi la pensie în virtutea acestui articol, vor păstra titlul de profesori onorifici.

Art. 95. Profesorii titulari universitari vor primi salariile de 1000 lei lunar, iar profesorii agregaţi, salariu de 600 lei lunar.

Salariile profesorilor titulari şi ale profesorilor agregaţi universitari sunt supuse gradaţiunii conform art. 38.

Catedrele suplinite se plătesc cu salariul prevăzut pentru profesorii agregaţi.

Salariile prevăzute în acest articol se vor micşora cu 20% pentru suplinitori în folosul Casei Şcolilor.

Secţiunea IV
Administraţia interioară a universităţilor

Art. 96. Fiecare universitate se administrează de către un rector, numit prin decret regal, pe termen de trei ani, din o listă de trei persoane alese de consiliul universitar dintre profesorii titulari în activitate.

Rectorul este reeligibil o singură dată în continuare.

El are o diurnă de 500 lei pe lună.

Rectorul trebuie să aibă vârsta de 60 de ani şi să fi servit cel puţin opt ani ca profesor universitar.

Art. 97. Afacerile interioare ale fiecărei facultăţi sutn conduse de către un decan, ales de consiliul facultăţii dintre profesorii titulari în activitate, pe termen de doi ani şi confirmat prin decret regal.

Decanul este reeligibil o singură dată în continuare.

El are o diurnă de 300 lei pe lună.

Decanul controlează regulat frecventarea la cursuri şi la celelalte lucrări ale membrilor corpului didactic al facultăţii.

El are sub autoritatea sa cancelaria facultăţii.

El regulează examenele şi numeşte comisiunile examinatoare.

În lipsa decanului, funcţiunile sale sunt îndeplinite de cel mai vechi dintre profesorii titulari ai facultăţii.

Art. 98. Atât rectorul, cât şi decanii pot fi revocaţi prin decret regal, dat după un raport motivat al ministerului. Cel revocat nu mai poate fi reales timp de trei ani.

Art. 99. Rectorul administrează universitatea cu concursul senatului universitar, care se compune, afară de rector, din decanii facultăţilor şi din câte un membru ales de consiliul facultăţii dintre profesorii ei titulari. Membrii ordinari ai senatului se aleg pe câte doi ani şi nu sunt religibili în perioada imediat următoare. Alegerea lor va fi confirmată de ministru.

Senatul e prezidat de rector sau, în lipsă, de cel mai vechi dintre decani.

El se întruneşte în şedinţă ordinară o dată pe lună şi în şedinţe extraordinare de câte ori este convocat de rector (...)

Art. 109. După 30 de ani de serviciu, un preparator, asistent, prorector ori şef de lucrări poate fi pus la pensiune din oficiu.

Pentru aceasta, ministerul va cere avizul consiliului facultăţii. Când avizul este negativ, ministerul, în interesul învăţământului, poate cere, după trecerea de un an, din nou avizul facultăţii.

După vârsta de 65 ani împliniţi, punerea la pensie din oficiu este obligatorie.

Art. 110. Un preparator, asistent, prorector ori şef de lucrări poate cere şi obţine transferarea sa la un laborator, clinică ori seminar similar, cu toate drepturile câştigate, numai dacă directorul ori şeful instituţiei la care doreşte a se transfera consimte în scris la aceasta.

Art. 111. Pe lângă fiecare universitate, se va organiza câte un seminar pedagogic, menit a pregăti personalul didactic pentru învăţământul secundar.

Lucrările acestui seminar vor fi teoretice şi practice. Din punctul de vedere teoretic, seminarul pedagogic are ca scop familiarizarea candidaţilor cu discuţii pedagogice şi cu literatura pedagogică. Din punctul de vedere practic, seminariştii vor face practică didactică într-o şcoală secundară de băieţi şi una comercială, care vor fi alipite pe lângă seminar, cu şcoală de aplicaţie; iar seminaristele vor face practica didactică în câte una din şcolile secundare sau normale de fete din Iaşi şi Bucureşti, după modalităţi ce se vor regulamenta.

Art. 112. Studenţilor români fără mijloace, afară de cei din facultatea de teologie, li se vor da burse de studiu. Aceste burse se vor da prin concurs. O parte din burse vor fi în special rezervate studenţilor care se destină carierei didactice. Bursele vor fi de câte 100 lei pe lună cel puţin.

Studenții bursieri vor fi supuși unei supravegheri deosebite în ceea ce privește studiile și purtarea lor. Vor pierde bursa acei care nu vor fi exacți la cursuri, conferințe și lucrări practice, cei ce nu își vor trece examenele cu succes la epocile fixate prin regulament și cei ce nu vor avea purtare bună.

➢ „Anuarul Universității din București", 1926–1927, p. 53–77.

52

1927, București. Cererea unui grup de profesori de la Facultatea de Științe adresată Rectorului Universității, pentru înființarea unei catedre de Geografie fizică la aceeași facultate și apoi a unui Institut de Geografie.

Domnule Rector,

Potrivit datoriilor impuse de autonomia universitară, socot că e bine să aducem la cunoștința colegilor noștri următoarele fapte:

Cea dintâi catedră de geografie a fost înființată de noi, după exemplul Sorbonei, la Facultatea de Litere. Mai târziu, profesorul de geografie a propus înființarea unei catedre pentru facultatea de Științe din Iași, ca să avem astfel reprezentate în țara noastră cele două ramuri principale ale acestui studiu.

Aceasta a fost situația până la război.

După întregirea statului, am dobândit două catedre la Cluj și un Institut geografic, rămas de la unguri, iar în anul din urmă s-a adăugat o catedră de geografie și la Universitatea din Cernăuți.

Privind acum situația învățământului geografic în toată țara, constatăm următoarele:

Știința aceasta, care ia mare avânt în toate universitățile din lume, și care, prin natura ei, are legături strânse cu o mulțime de discipline de la Facultatea de Științe și de Litere, se află la București într-o situație de inferioritate nu numai față de străinătate, dar și față de celelalte universități din țară, afară de Cernăuți. (...)

Împrejurarea că în București avem o Societate de Geografie, un institut meteorologic, un institut geologic, altul botanic, altul cartografic etc., ne dă putința să organizăm un institut geografic corespunzător tututor nervilor științei. Potrivit prevederilor Regulamentului Facultății de Litere și chiar planului clădirii universitare, încă dinainte de război, se făcuse încercarea de a păși spre înființarea acestui institut. Războiul și lipsa clădirii au împiedicat realizarea acestui gând. Azi însă, ținând seama de marele număr de studenți al Universității din București și de rolul cu totul special, acordat geografiei în toate țările atinse mai adânc de prefacerile războiului, ar fi o grea răspundere să mai amânăm măcar o zi crearea unei catedre la facultatea de Științe și organizarea unui Institut Geografic potrivit cu împrejurările de azi ale statului nostru. Îmi împlinesc datoria de a aduce la cunoștința Dv. Această penibilă situație.

Concluzia acestei expuneri este propunerea înfiinţării unei catedre de Geografie Fizică la Facultatea de Ştiinţe şi mai apoi crearea unui Institut de Geografie, grupând cele 2 catedre şi alte discipline sub forma de conferinţe de specialitate.

(ss) S. Mehedinţi
(ss) E. A. Pangrati
(ss) D. Bungeţeanu (ss) L. Mrazek
(ss) A. Zaharia (ss) E.C. Teodorescu
(ss) D. Solacolu (ss) R. M. Georgescu
(ss) Paul Riegler
(ss) I. Poenaru
(ss) Minovici
(ss) A. Popovici-Bâznoşanu

Aş fi de părere ca la Facultatea de Ştiinţe, catedra să poarte titulatura de Catedra de Geofizică.
(ss) G. G. Mironescu
Pentru conformitate
Ecat. Vasiliu

➢ SANIC, fond Ministerul Învăţământului, dosar 579/1927, f. 96.

53

1927, Bucureşti. Proiect de lege privind înfiinţarea de catedre solicitarea Universităţii din Bucureşti, în conformitate cu dispoziţiile art. 78 din Legea învăţământului secundar şi superior.

PROIECT DE LEGE

Art. I. Se înfiinţează, în învăţământul superior, următoarele catedre cerute de Universităţi, în conformitate cu dispoziţiunile art. 78 din legea învăţământului secundar şi superior:

LA UNIVERSITATEA DIN BUCUREŞTI

Facultatea de Filosofie şi Litere

1) Catedra de „Istoria Artelor" (Avizul Univ. No. 32263/1925)

2) Catedra de „Dialectologie şi Folclor Romanic" (Avizul Univ. No. 140254/923 şi 122698/926)

3) Catedra de „Logica, Teoria Cunoaşterii şi Filosofia Generală", creată din scindarea catedrei de „Psichologie, Logica şi Teoria Cunoştinţei" (Avizul Univ. No. 76526/926)

4) Catedra de „Sociologia Comparată a Instituţiilor" (Avizul Univ. No. 151167/926) (...)

➢ SANIC, fond Ministerul Învăţământului, dosar 579/1927, f. 12.

54

1927–1928, Bucureşti. Orarul Facultăţii de Filosofie şi Litere cu repartizare pe zile şi săli de curs şi de seminar.

LUNI

8–9	I. N. Dianu	Curs
9–10	M. Dragomirescu	Curs
10–11	M. Dragomirescu	Seminar
10–11	S. Lambrino	Antichităţi
1–12	M. Dragomirescu	Seminar
	S. Lambrino	Curs
14½–15½	Şte. Şoimescu	Seminar
	I C. Petrescu	Seminar
15–16	P. P. Panaitescu	Curs
16–17	G. G. Antonescu	Curs
	I. Sân-Giorgiu	Curs
	P. P. Panaitescu	Seminar
16½–18	G. Murnu	Seminar
17–18	M. Perieţeanu	Seminar
	S. Mehedinţi	Curs
	C. Rădulescu-Motru	Curs
	G. G. Antonescu	Îndrumări pentru Doctorat
	N. A. Constantinescu	Seminar
18–19	O. Densusianu	Curs
	N. Iorga	Curs
	P. P. Negulescu	Seminar
	G. Murnu	Curs
	M. Perieţeanu	Semiftar

MARŢI

9–10		D. Evolceanu	Curs
10–11	II	D. Evolceanu	Curs
		S. Mândrescu	Seminar
10–12		Eug. Cernăzeanu	Seminar
11–12		S. Mândrescu	Seminar
		I. Andrieşescu	Curs
		I. Valaori	Curs
14–15		Gr. Florescu	Seminar
15–16		N. Cartojan	Curs
		I. Ştefănescu	Seminar
		V. Mihăilescu	Proseminar
15–17		S. Lambrino	Seminar
		M. Florian	Seminar
		I. Valaori	Curs
		N. Cartojan	Seminar
		Ch. Drouhet	Curs
16–17		C. C. Giurescu	Curs
		D. Russo	Seminar
		I. Ştefănescu	Seminar
		N. Petrescu	Curs
16–19		M. Dragomirescu	Seminar
		C. Rădulescu-Motru	Seminar

17–18	D. Russo	Curs
	D. Gusti	Curs
17–19	G. Murnu	Curs
18–19	Al. Marcu	Curs
	N. Iorga	Curs
	I. Conea	Seminar
	I. Rădulescu Pogoneanu	Curs

MIERCURI

9–10	D. Evolceanu	Curs
	I. Bianu	Curs
9–12	A. Belciugăţeanu	Seminar
10–11	Eug. Cernăzeanu	Seminar
	D. Evolceanu	Curs
10–12	D. Caracostea	Seminar
	M. Dragomirescu	Seminar
11–12	I. Valaori	Curs
11–12	S. Lambrino	Curs
14½–16	T. Papahagi	Curs
14½–15½	I. C. Petrescu	Seminar
	N. A. Constantinescu	Curs
15–16	I. Andrieşescu	Proseminar
	P. P. Panaitescu	Seminar
	H. Metaxa	Seminar
15½–17	G. G. Antonescu	Seminar
15½–16½	I. I. Gabrea	Seminar
15–18	Gh. Zaharescu	Seminar
16–17	O. Densusianu	Seminar
	I. Vlădescu	Curs
	I. Andrieşescu	Convorbiri
	D. Burileanu	Curs
	S. Mândrescu	Curs
17–18	S. Mehedinţi	Curs
	C. Rădulescu-Motru	Curs
	I. A. Candrea, supl. de T. Papahagi	Seminar
	N. Iorga	Curs
18–19	S. Mehedinţi	Seminar
	P. P. Negulescu	Curs
	T. Papahagi	Curs
18–19½	G. Murnu	Seminar

JOI

9–10½	Al. Marcu	Seminar
9–10	I. Rădulescu Pogoneanu	Curs
10–12	R. Ortiz	Seminar
11–12	I. Andrieşescu	Curs
11–12	I. Valaori	Seminar

14–15	I. Sân-Giorgiu	Seminar
14½–16	T. Vianu	Curs
15–16	I. Sân-Giorgiu	Seminar
16–17	I. Vlădescu	Seminar
16–18	Ch. Drouhet	Seminar
	C. C. Giurescu	Seminar
	D. Guşti	Seminar
	M. Dragomirescu	Seminar
16-19	Raul Teodorescu	Seminar
	N. Russu	Seminar
	Constanța Valescu	Seminar
	C. Rădulescu Motru	Seminar
17–18	S. Mândrescu	Curs
	T. Papahogi	Seminar
	V. Mihăilescu	Curs liber
18–19	D. Caracostea	Curs
	M. Perieţeanu	Seminar
	P. Cancel	Curs
	I. A. Candrea, supl. de T. Papahagi	Curs
	M. Florian	Curs
	S. Mehedinți	Seminar

VINERI

9–12	I. Rădulescu Pogoneanu	Seminar
10–11	R. Vulpe	Seminar
10–12	Eug. Cemăzeanu	Seminar
11–12	Gr. Florescu	Seminar
14–15	N. Petrescu	Seminar
15–16	N. Cartojan	Seminar
	H. Metaxa	Seminar
	N. Petrescu	Seminar
	Al. Rosetti	Curs
15–17	Ol. Borănescu	Seminar
	C. Grecescu	Seminar
	I. Andrieşescu	Seminar
15–19	N. A. Constantinescu	Proseminar
	Gh. Zaharescu	Seminar
16–17	G. G. Antonescu	Curs
	P. Cancel	Seminar
	I. A. Candrea, supl. de T. Papahagi	Curs în sala de seminar
	Al. Rosetti	Laborator
17–18	D. Burileanu	Seminar
	R. Ortiz	Curs
	C. C. Giurescu	Curs
	N. Ionescu	Curs
18–19	0. Densusianu	Curs
	S. Mehedinți	Curs
	P. P. Negulescu	Seminar

SÂMBĂTĂ

9–11	I. Bianu	Curs
9–10	R. Vulpe	Seminar
10–12	N. Cartojan	Seminar
14–15	I. Sân-*Giorgiu*	Proseminar
14½–16	N. Ionescu	Seminar
	T. Vianti	Seminar
15–16	I. N. Dianu	Curs
	Al. Istrătescu	Seminar
	I. Sân-Giorgiu	Proseminar
16–17	I. N. Dianu	Seminar
	Ch. Drouhet	Curs
	D. Russo	Seminar
	I. Ştefănescu	Seminar
	N. Petrescu	Curs
	Al. Rosetti	Curs
17–18	M. Perieţeanu	Seminar
	P. Cancel	Seminar
	D. Russo	Curs
	D. Guşti	Curs
17–19	D. Caracostea	Seminar
18–19	M. Perieţeanu	Seminar
	R. Ortiz	Curs
	N. Ionescu	Seminar

Amfiteatrul „ALEXANDRU ODOBESCU" Parter

Orele	Luni	Marţi	Miercuri	Joi	Vineri	Sâmbătă
8–9	Conf. I. N. Dianu curs					
9–10	Prof. M. Dragomirescu curs	Prof. D. Evolceanu curs	Prof. D. Evolceanu curs	Prof. D. Evolceanu Seminar		
10–11	Prof. M. Dragomirescu curs	Prof. D. Evolceanu curs	Prof. D. Evolceanu curs			
11 –12	Prof. M. Dragomirescu curs	Prof. I. Valaori curs	Prof. I. Valaori curs	Prof. M. Dragomirescu Seminar		
14–15						
15–16			Conf. N. A. Constantinescu curs		Conf. N. A. Constantinescu pro-seminar	Conf. I. N. Dianu Seminar
16–17		Prof. M. Dragomirescu Seminar		Prof. M. Dragomirescu Seminar		Conf. I. N. Dianu curs
17–18	Conf. N. A. Constantinescu Seminar	Prof. M. Dragomirescu Seminar	Prof. D. Burileanu curs	Prof. M. Dragomirescu Seminar	Prof. D. Burileanu Seminar	
18–19	Prof. N. Iorga curs		Prof. N. Iorga curs			

Seminariile netrecute în acest tabel se ţin în sălile speciale de seminar.

Amfiteatrul „TITU MAIORESCU" Etaj I

Orele	Luni	Marți	Miercuri	Joi	Vineri	Sâmbătă
8–9						
9–10			Prof. I. Bianu curs	Prof. I. Rddulescu-Pogoneanu curs	Prof. I. Rădulescu-Pogoneanu Seminar	Prof. I. Bianu curs
10–11 11–12			Conferențiat D. Caracostea Seminar			Conf. N. Cartojan Seminar
14–15				Conf. T. Vianu curs		Conf. T. Vianu Seminar
15–16	Prof. G. G. Antonescu Seminar	Conf. N. Cartojan curs	Prof. G. G. Antonescu Seminar		Conf. N. Cartojan Paleografie	
16–17	Prof. G. G. Antonescu curs	Conf. N. Cartojan Paleografie		Prof. D. Gusti Seminar	Prof. G. G. Antonescu curs	Conf. N. Petrescu curs
17–18	Prof. C. Rădulescu-Motru curs	Prof. D. Gusti curs	Prof. C. Rădulescu-Motru curs		Conf. N. Ionescu curs	Prof. D. Gusti curs
18–19	Prof. P. P. Negulescu Seminar	Prof. I. Rădulescu-Pogoneanu curs	Prof. P. P. Negulescu curs	Conf. D. Caracostea curs	Prof. P. P. Negulescu Seminar	Conf. N. Ionescu curs

Seminariile netrecute în acest tabel se țin în sălile speciale de seminar.

Amfiteatrul „B. P. HASDEU" Etaj II

Orele	Luni	Marți	Miercuri	Joi	Vineri	Sâmbătă
8–9						
9–10			Asistent A. Belciugățeanu Seminar	Conferențiar Al. Marcu Seminar		
10–11		Profesor S. Mândrescu Seminar		Profesor R. Ortiz Seminar	Asistent E. Cernăzeanu Seminar	
11–12						
14–15			Conferențiar Tache Papahagi curs	Coeferențiar I. Sân-Georgiu Seminar		Conferențiar I. Săn-Giorgiu Seminar
15–16				Profesor Ch. Drouhet Seminar	Conferențiar Al. Rosetti curs	
16–17	Conferențiar I. Săn-Giorgiu curs	Profesor Ch. Drouhet curs	Profesor O. Densusianu Seminar		Conferențiar Tache Papahagi curs	Profesor Ch. Drouhet curs
17–18	Lector E. Perieteanu Seminar	Profesor D. Russo curs	Profesor S. Mândrescu curs	Profesor S. Mândrescu curs	Profesor R. Ortiz curs	Profesor D. Russo curs
18–19	Profesor O. Densusianu curs	Conferențiar Al. Marcu curs	Conferențiar T. Papahagi curs	Profesor I. A. Candrea curs	Profesor O. Densusianu curs	Profesor R. Ortiz curs

Seminariile netrecute în acest tabel se țin în sălile speciale de seminar.

Amfiteatrul „VASILE PÂRVAN" Etaj III

Orele	Luni	Marţi	Miercuri	Joi	Vineri	Sâmbătă
8–9						
9–10						
10–11						
11–12	Prof. suplinitor S. Lambrino curs	Profesor I. Andrieşescu curs	Prof. suplinitor S. Lambrino curs	Profesor I. Andrieşescu curs		
14–15						
15–16	Conferenţiar P. P. Panaitescu curs		Conferenţiar P. P. Panaitescu Seminar	Conferenţiar I. Vlădescu Seminar	Profesor I. Andrieşescu Seminar	
16–17	Profesor G. Murnu Pro-seminar	Profesor C. C. Giurescu curs	Conferenţiar I. Vlădescu curs		Profesor P. Cancel Seminar	Profesor D. Russo Seminar
17–18		Profesor G. Murnu curs			Profesor C. C. Giurescu curs	Profesor P. Cancel curs
18–19	Profesor G. Murnu curs		Profesor G. Murnu Seminar	Profesor P. Cancel curs		

Seminariile netrecute în acest tabel se ţin în sălile speciale de seminar.

Amfiteatrul „GEOGRAFIE" Etaj III

Orele	Luni	Marţi	Miercuri	Joi	Vineri	Sâmbătă
8–9						
9–10						
10–11						
11–12						
14–15						
15–16						
16–17						
16–17	Profesor S. Mehedinţi curs	Asistent V. Mihăilescu Seminar	Profesor S. Mehedinţi curs	Docent Vintilă Mihăilescu curs liber		
18–19		Asistent Ion Conea Seminar	Profesor S. Mehedinţi Seminar	S. Mehedinţi Seminar	Profesor S. Mehedinţi curs	

➢ Marin Popescu Spineni, *Contribuţiuni la istoria învăţământului superior*, p. 237–246.

55

1928–1929. Programa şi orarul cursurilor Facultăţii de Filosofie şi Litere.

FILOSOFIA

1. Psihologia, Logica şi Teoria cunoaşterii

Profesor: C. Rădulescu-Motru
CURS: Luni 17–18, Psihologie generală.
Miercuri 17–18, Psihologie aplicată.
SEMINAR: Marţi şi Joi 16–19, Lucrări practice.
Conferenţiar şi Asistent: N. Ionescu
Curs: Vineri 17–18, Metafizică.
Sâmbătă 18–19, Filosofia catolicismului.
Seminar: Sâmbătă 14½–16, Metafizica lui Aristot, exerciţii.

2. Sociologia, Estetica, Etica şi Politica

Profesor: D. Gusti
Curs: Marti 17–18, Sociologie generală
Sâmbătă 17–18 Sociologie generală
Seminar: Joi 16–18, Problema Familiei.
Asistent: Gh. VlădulescuU-Răcoasa
Conferenţiar: N. Petrescu
Curs: Sâmbătă 16–17, Sociologie comparată: Instituţiile sociale în Evul Mediu.
Seminar: Vineri 14–16, Lecturi
Conferenţiar: T. Vianu
Curs: Joi 14½–16, Curs de estetică (Analiza sentimentului estetic. Categoriile estetice).
Seminar: Joi 14–½16, Lucrări din istoria doctrinelor de estetică.

3. Enciclopedia filosofiei şi Istoria filosofiei

Profesor: P. P. Negulescu
Curs: Miercuri 18–19, Enciclopedia filosofiei.
Seminar: Luni 18–19, pentru studenţii înscrişi la doctorat.
Vineri 18–19, cu studenţii de la licenţă.
Conferenţiar: M. Florian
Curs: Joi 18–19, Istoria filosofiei: Descartes şi cartesianismul.
Seminar: Marţi 15–17, Interpretare din Platon.

4. Pedagogia teoreică şi Istoria pedagogiei

Profesor: G. G. Antonescu
Curs: Luni şi Vineri, 16–17, Istoria Pedagogiei: Doctrinele pedagogiei modeme în raport cu problemele actuale de educaţie şi învăţământ.
Seminar de licenţă: Miercuri, 15½–17, pentru studenţii care au ca obiect principal de licenţă pedagogia teoretică.
Luni 17–18, îndrumări pentru lucrările de doctorat.
Asistent: Şt. Şoimescu

Seminar: Luni 14½–15½, Probleme de Pedagogie generală cu privire specială la educația socială și estetică.

Luni, Miercuri și Vineri 17–19, îndrumări pentru lucrări de Seminar și Recenzii.

Asistent: I. C. Petrescu

Seminar: Miercuri 14½–15½, Probleme de Pedagogie generală cu privire specială la educația morală și religioasă.

Luni, Miercuri și Vineri 17–19, îndrumări pentru lucrări de Seminar și Recenzii.

Asistent: I. I. Gabrea

Seminar: Miercuri 15½–16½, Probleme de pedagogie generală cu privire specială la individualizarea și naționalizarea educației și învățământului.

Luni, Miercuri și Vineri 17–19, îndrumări pentru lucrările de Seminar și conducerea Bibliotecii Seminarului.

5. Pedagogia practică

Profesor: I. Rădulescu-Pogoneanu

Curs: Marți 18–19 și Joi 9–10, Probleme ale învățământului secundar.

Seminar: Vineri 9–12, Principii, programe, metode.

Asistent: M. Olmazu

FILOLOGIA CLASICĂ

1. Limba și literatura latină

Profesor: D. Evolceanu

Curs: Marți 9–10, Istoria literaturii latine.
10–11, Interpretare din Lucretius.
Miercuri 9–10, Interpretare din Catullus.
10–11, Interpretare din Lucretius.

Seminar: Joi 9–11.

Conferențiar: I. N. Dianu

Curs: Luni 8–9, Chestiuni de gramatică.
Sâmbăta 16–17, T. Livius.

Seminar: Sâmbătă 15–16, Traduceri în limba latină.

2. Limba și literatura elenă

Profesor: D. Burileanu

Curs: Miercuri 17–18½, Elocința greacă.

Seminar: Vineri 17–18, Interpretări din Demostene.

3. Filologia comparată

Profesor: I. Valaori

Curs: Marți și Miercuri 11–12, Semantica, Vocabularul și Etimologia.

Seminar: Joi 11–12, Lucrări din domeniul Semanticii și Vocabularului.

FILOLOGIA MODERNĂ

1. Filologia romanică şi Limba română

Profesor: O. Densuşianu
Curs: Luni 18–19, Reconstruiri lingvistice.
Vineri 18–19, Fonetica limbii române în sec. XVI-lea.
Seminar: Miercuri 16–17, Lexicologie romanică.

2. Dialectologia şi folclorul romanic

Profesor: I. A. Candrea suplinit de dl Tache Papahagi
Curs: Joi 18–19, Folclorul român comparat.
Vineri 16–17, îndrumări etno-lingvistice.
Seminar: Miercuri 17–18.
Conferenţiar: T. Papahagi
Curs: Miercuri 14½–16, Introducere în filologie romanică.
Miercuri 18–19, Literatura vulgară.
Seminar: Joi 17–18.
Conferenţiar AL. Rosetti
Curs: Vineri 15–16, Elemente de Fonetică generală.
Sâmbătă 16–17 Examenul critic al unor lucrări recente.
Seminar: Vineri 16–17, Lucrări practice în laborator.
Asistentă Alexandrina Istrătescu
Seminar: Sâmbătă 15–16, îndrumări în vechea franceză.

3. Istoria literaturii române

Profesor: I. Bianu
Curs: Miercuri 9–10, Literatura şi limba literară modernă începând cu şcoala ardeleană şi influenţele literare apusene.
Sâmbătă 9–11, Istoria emancipării limbii române de sub stăpânirea slavonă.
Conferenţiar: D. Caracostea
Curs: Joi 18–19, Evoluţia poeziei lirice în sec. XIX.
Seminar: Miercuri 10–12, B. P. Hasdeu.
Sâmbătă 17–18, Ore de colocvii.
Conferenţiar: N. Cartojan
Curs: Marţi 15–16, I. Romanul occidental în literatura veche românească. II. Cronicarii moldoveni din sec. XVII.
Seminar: Sâmbătă 10–12, Dimitrie Cantemir.
Marţi 16–17, Exerciţii de paleografie chirilică.
Vineri 15–16, Exerciţii de paleografie chirilică.

4. Literatura rămână şi Estetica literară

Profesor: Mihail Dragomirescu
Curs: Luni 9–10, Enciclopedia literară şi poezia lirică.
10–12, Seminar asupra poeziei epice române.
Marţi 16–19, Literatura curentă, exerciţii critice (Studenţii anului III).
Miercuri 10–12, Idem.
Joi 16–19, Exerciţii cu anul I asupra fondului, formei şi armoniei cu d-nii asistenţi: N. Rusu, Raul Teodorescu şi Constanţa Valescu.
Joi 16–18, Îndrumări pentru teze de licenţă şi pentru doctorat.

5. Limba şi literatura franceză

Profesor: Ch. Drouhet
Curs: Marţi 16–17, Istoria romantismului francez.
Sâmbătă 16–17, Comentarii de texte.
Seminar: Joi 16–18, Conferinţe asupra comediei franceze în sec. al XIX-lea.
Lector: Micrea Peripţeanu
Luni 17–18, Exerciţii practice asupra versificaţiei franceze.
18–19, Literatura franceză în Evul mediu.
Joi 18–19, Teoria compoziţiei franceze. Corectări de compoziţii ale studenţilor.
Sâmbătă 17–18, Conversaţie franceză.
18–19, Interpretare din Diderot, Le neveu de Rameau.
Asistent: Eug. Cernăzeanu
Marţi 10–12, Traducere din română în franceză.
Miercuri 10–11, Conversaţie.
Vineri 10–12, Explicaţii din Gill Blas de Lesage. Revizuirea gramaticii.

6. Limba şi literatura germană

Profesor: S. Mândrescu
Curs: Miercuri 17–18, Istoria literaturii germane, a doua epocă de înflorire.
Joi 17–18, Idem.
Seminar: Marţi 10–12, Lucrări cu studenţii din anii I, II şi III.
Conferenţiar: I. Sân-Giorgiu
Curs: Luni 16–17, De la Naturalism la Expresionism.
Seminar: Joi 14–16, Gerhart Hauptmann (cu studenţi din anul II şi III).
Proseminar: Sâmbătă 14–16, Wilhelm Meister, de Goethe (cu studenţi din anul I).
Lector: AL. Borănescu
Seminar: Vineri 15–17.

7. Limba şi literatura italiană

Profesor: Ramiro Ortiz
Curs: Vineri 17–18, Purgatoriul lui Dante (interpretare).
Sâmbătă 18–19, Capodoperile Liricii Italiene (Partea III-a).

Seminar: Joi 10–12, a) Comentarii de texte clasice din secolul XV şi al XVI-lea (Semestrul I). b) Exerciţii de Critică Literară (Semestrul II).

Conferenţiar: AL. MARCU

Curs: Marţi 18–19, Literatura italiană.

Seminar: Joi 9–10½, a) Compoziţie italiană (Semestrul I).

b) Metodologie şi exercitări de critică literară (Semestrul II).

Asistent: D-na A. Belciugăţeanu

Seminar: Miercuri 9–12, (pentru începători, 9–10 traduceri din italiană în română de texte clasice din sec. al XVIII-lea şi al XlX-lea; 10–12 exerciţii gramaticale; 11–12, curs de literatură italiană generală).

8. Filologia slavă

Profesor: P. Cancel

Curs: Joi 18–19, Derivarea cuvintelor în vechea slavă bisericească.

Sâmbătă 17–18, Inscripţii slavo-române.

Seminar: Vineri 16–17, Interpretări de texte vechi slave bisericeşti.

9. Filologia bizantină

Profesor: D. Russo

Curs: Marţi 17–18, Istoriografie bizantină.

Seminar Anul II: Marţi 16–17, Interpretare de texte greceşti şi paleografie.

Curs: Sâmbătă 17–18, Istoriografie bizantină.

Seminar Anul I: Sâmbătă 16–17, Interpretare din limba greacă pentru începători.

Asistent: Iulian Ştefănescu

Seminar: Marţi 15–16, Interpretare de texte greceşti cu anul I.

16–17, Interpretare de texte greceşti cu anul II.

Sâmbătă 16–17, Paleografie greacă: citire şi interpretare de documente şi texte greceşti cu anul III.

ISTORIA ŞI GEOGRAFIA

1. Istoria românilor

Profesor C. C. Giurescu

Curs: Marţi 16–17, Istoria veche a românilor.

Vineri 17–18, Idem.

Seminar: Joi 16–18, I. Interpretarea scrierii „Descriptio Moldaviae".

II. Monografii istorice.

Conferenţiar: P. P. Panaitescu

Curs: Luni 15–16, Slavi şi Români (Legăturile lor istorice).

Miercuri 15–16, Idem.

Seminar: Luni 16–17, Interpretări de texte.

Conferenţiar: I. Vlădescu

Curs: Miercuri 16–17, Istoria contemporană a Românilor.
Seminar: Joi 15–16, Interpretări de izvoare istorice contemporane.
Asistent: C. Greceanu
Seminar: Vineri 15–17, Istoria Românilor anul I.

2. Istoria medie, modernă şi contemporană

Profesor: N. Iorga
Curs: Luni şi Miercuri 18–19. Cărţi reprezentative în epoca contemporană.
Seminar: Marţi 18–19, Bibliografie şi izvoare.
Conferenţiar: N. A. Constantinescu
Curs: Miercuri 15–16, Instituţii sociale şi agrare în Imperiul Bizantin.
Seminar: Luni 17–18, Diplomatica bizantină cu anii II şi III.
Pro-seminar: Vineri 15½–17, Diplomatica şi paleografia latină cu anul I.

3. Istoria artelor

Profesor suplinitor: G. Murgu
Curs: Luni 18–19, Sculptura modernă.
Seminar: Luni 16½–18, Orientare în arta plastică în general.

4. Istoria antică, epigrafie şi antichităţi greco-romane

Profesor suplinitor: S. C. Lambrino
Curs: Luni 11–12, Epoca elenistică, Semestrul I.
Miercuri 11–12, Republica romană, Semestrul II.
Seminar: Luni 10–11, Antichităţi greco-romane.
Marţi 15–17, Epigrafia greacă şi latină.
Asistent: Gr. Florescu
Seminar: Marţi 14–15, Exerciţii de epigrafie latină – cu începătorii.
Vineri 11–12, Idem.
Asistent: Radu Vulpe
Seminar: Vineri 10–11, Exerciţii de epigrafie greacă cu începătorii.
Sâmbătă 9–10, Idem.

5. Preistoria

Profesor: I. Andrieşescu
Curs: Marţi şi Joi 11–12, Preistoria Europei sud-estice tracice şi daco-romane,
Partea a II-a de la mileniul al II-lea şi până la era creştină.
Miercuri 15–16, Proseminar: Descrieri de obiecte. Cronologie.
Miercuri 16–17, Oră de convorbire cu studenţii.
Seminar: Vineri 15–17, Epoca neolitică şi de bronz. Bibliografie. Desene. Lucrări.

6. Arheologia

Profesor: G. Murnu
Curs: Marți 17–19, Istoria artei antice, plastică și arhitectură (cu proiecții).
Seminar: Miercuri 18–19, Lucrări din domeniul artei antice.
Luni 16½–18, Orientare în arta plastică în genere. Exerciții stilistice.
Asistent: M. Metaxa
Seminar: Miercuri 15–16, Elemente de arhitectură, tehnică și stiluri.
Vineri 15–16, Idem.

7. Geografia

Profesor: S. Mehedinți
Curs: Luni 17–18, Introducere în Geografie ca știință.
Miercuri 17–18, Idem.
Vineri 18–19, Idem.
Seminar: Miercuri 18–19 cu anii II și III.
Joi, 18–19.
Asistent docent: Vintilă Mihăilescu
Joi 17–18, Curs liber.
Marți 15–16, Proseminar cu anul II, Antropogeografie.
Asistent: Gh. Zaharescu
Miercuri și Vineri 15–18, Cartografie cu toți anii.
Asistent: Ion Conea
Marți 18–19, Petrografie și interpretări de opere geografice privitoare la pământul românesc, cu anul I.

➢ Marin Popescu-Spineni, *Contribuțiuni la istoria învățământului superior*, p. 227–238.

56

1928 ianuarie 23, București. Propunerea Consiliului Facultății de Filosofie și Litere, de numire în funcția de conferențiar la Catedra de Filologie Română a lui Tache Papahagi, și a lui Al. Rosetti la Catedra de Fonetică Experimentală, ambele posturi fiind prevăzute în bugetul Facultății pe anul financiar 1928.

Universitatea din București,
Facultatea de Filosofie și Litere
Nr. 180

1928 ianuarie 23

Domnule Ministru,

Consiliul Facultății, în ședința de la 21 ianuarie 1928, recomandă pe D-l docent Tache Papahagi ca să ocupe conferința de Filologie română și pe D-l docent

Al. Rosetti ca să ocupe conferința de Fonetică experimentală, ambele prevăzute în bugetul Facultății pe anul financiar 1928.

Aducându-vă aceasta la cunoștință, vă rugăm să binevoiți a dispune în conformitate cu art. 90 din Lege.

Decan,
(ss) Bianu

➢ SANIC, fond Ministerul Învățământului, dosar 480/1928, f. 50.

57

1928 ianuarie 27, Roma. Discursul lui Al. E. Lahovary, Ministru Plenipotențiar al României la Roma, rostit cu prilejul punerii pietrei fundamentale a Institutului Academic Român de la Roma.

Discursul rostit de Excelența Sa Domnul Alexandru Em. Lahovary, cu prilejul punerii pietrei fundamentale a Institutului academic în Vale Giulia.

Excelență, Domnilor, Doamnelor,

Punerea pietrei fundamentale a Institutului Academic Român la Roma este pentru națiunea noastră o zi dintre cele mai fericite. Ea reprezintă nu numai simbolul legăturilor din trecut dintre Roma și țara noastră, ci mai mult încă simbolul dezvoltării și progresului viitor al culturii noastre; Roma trebuie să fie izvorul de inspirație și de directive pentru arta noastră și Roma trebuie să dea disciplina spirituală pentru cercetătorii trecutului nostru. La lumina latinității, spiritul nostru mereu va spori și mereu se va înnobila pentru triumful strălucit al umanității latine în răsăritul Europei.

Pentru mine personal, ziua aceasta este una dintre cele mai fericite ale vieții mele. După ce am avut onoarea de a reprezenta țara mea aproape în toate capitalele Europei, ultimii zece ani i-am petrecut în Cetatea Eternă a Romei.

Pe lângă îndatoririle mele am avut preocuparea aproape zilnică de a vedea întemeiat acest Institut.

Peste puține zile misiunea mea la Roma încetează și Vă puteți închipui cu câtă emoțiune și bucurie văd așezându-se piatra edificiului care se înalță pentru continuarea și întărirea legăturilor dintre Roma și țara mea.

Am datoria de a aduce mulțumirile mele cele mai vii Băncii Naționale a României care, înțelegând marile aspirațiuni ale poporului român pentru cultură, a luat asupra-și întreaga cheltuială de a construi edificiul, mulțumiri recunoscătoare aduc Municipiului Romei, care a dăruit acest frumos teren, mulțumiri sunt dator să aduc Domnului Ministru al Instrucțiunei S. Felelo și, în acest moment, mă simt mișcat când știu că trebuie să aduc mulțumirile cele mai călduroase Șefului Guvernului E.S. Mussolini, care personal și direct a intervenit ca să ne ajute să ajungem la ziua binecuvântată de astăzi.

➢ SANIC, fond Ministerul Învățământului, dosar 522/1928, f. 13–14.

58

1928 ianuarie 30, Roma. Raportul Ministrului României la Roma, Al. E. Lahovary adresat Ministrului Cultelor privitor la punerea pietrei de temelie a Institutului Academic Român din Roma. Textul scris pe pergamentul care s-a pus la temelia edificiului.

COPIE
Nr. 348 Roma, 30 ianuarie 1928

Domnule Ministru,

În ziua de 27 ianuarie curent, s-a pus la Roma, în Valle Giulia, piatra fundamentală a Institutului Academic Român. Erau de față la această solemnitate Domnul Ministru Titulescu cu doamna, Ministrul Instrucțiunii Publice al Italiei, subsecretarul de Stat la Afacerile Străine, reprezentând pe Şeful Guvernului dl. Mussolini, Guvernatorul Romei, Principele Spada-Potenziani, Mareşalul Badoglio şi numeroase alte personalități, precum şi colonia română din Roma.

Pe terenul donat de Guvernatorul Romei pentru clădirea Institutului român, s-a organizat un pavilion frumos împodobit, în mijlocul căruia se săpase groapa în care s-a aşezat piatra fundamentală pe care se săpaseră următoarele cuvinte:

SUB DOMNIA REGELUI MIHAI S-A PUS ACEASTĂ PIATRĂ CA ÎNCEPUT AL LUCRĂRILOR DE CONSTRUCȚIUNE A INSTITUTULUI ACADEMIC ROMÂN.

După ce s-a săvârşit serviciul divin, am rostit o cuvântare, mulțumind Şefului Guvernului pentru sprijinul personal ce a dat spre a se putea începe construcțiunea, apoi Guvernatorului Romei pentru donațiunea terenului, Instrucțiunei Publice, precum şi Băncii Naționale a României pentru capitalul la dispoziție.

A vorbit apoi domnul Bălănescu, în numele Băncii Naționale, arătând bucuria de a vedea realizată dorința Băncii.

Ministrul Instrucțiunii Publice, E.S. Fedele, a spus în numele Guvernului satisfacția de a vedea în sfârşit realizat proiectul la care țineau atât de mult cele două țări, asigurând că cei care vor veni să studieze, în căminul a cărui ridicare s-a început, vor fi primiți de italieni ca adevărați frați şi se vor întoarce în Patrie cu amintirea admirațiunii şi amiciției italienilor pentru România.

La sfârşit a vorbit dl. Ministru Titulescu, spunând că se simte mişcat în ziua când, după două mii de ani, descendenții coloniilor romane din Dacia încep ridicarea la Roma a unui Palat național de cultură.

D-sa a adăugat că România a fost în zilele bune şi rele alături de Italia, că astăzi se găseşte şi mai alături, încheind prin a aduce mulțumiri Guvernului italian şi în special Şefului său care se afla în inima tuturor italienilor, precum şi în inimile româneşti.

Ceremonia a luat sfârşit, după ce persoanele prezente au semnat pergamentul ce s-a pus la temelia clădirii.

Primiți, Vă rog, Domnule Ministru, asigurarea prea înaltei mele considerațiuni.

(ss) Al. Em. Lahovary

Textul scris pe pergamentul care s-a pus la temelia edificiului:

Domnul Dumnezeul nostru
A VOIT CA ROMÂNIA SĂ AŞEZE ÎN CETATEA ETERNĂ A ROMEI TRAINIC LOCAŞ DE ÎNALTĂ CULTURĂ ŞI AZI, DOUĂZECI ŞI ŞAPTE IANUARIE, ANUL UNA MIE NOUĂ SUTE DOUĂ ZECI ŞI OPT, ÎN ZILELE REGELUI MIHAI I AL ROMÂNIEI ŞI A REGELUI VITTORIO EMANUELE AL III-LEA AL ITALIEI

Prim ministru al României fiind Vintilă Brătianu, iar Cap al Guvernului Italiei fiind Benito Mussolini

De față:

N. Titulescu, ministrul Afacerilor Străine al României

Al. Em. Lahovary, trimis extraordinar şi ministru plenipotențiar al m.s. Regelui României la Roma, prin a cărei deosebită grijă şi rară stăruință s-a putut ajunge la hotărârea de a se ridica edificiul şi la începutul zidirii de astăzi;

N. Bălănescu, delegat al Băncii Naționale a României, care instituție, însufleţită de marile aspirații pentru cultură ale poporului român, generos a luat asupra sa întreaga cheltuială a înălțării acestui edificiu; Penescu, trimis extraordinar şi ministru plenipotențiar al m.s. Regelui României lângă Sfântul Scaun;

Giulio Magni, consul al României;

Iar ca reprezentanți ai înaltelor demnități din Roma, Dino Grandi, reprezentând pe capul Guvernului, Mussolini; Pietro Febele, ministrul instrucției publice a Italiei; Principe Spada-Potenziani, guvernatorul Romei.

S-a pus piatra de temelie a Institutului Academic Român din Roma, care se înalță pentru progresul ştiinței şi artei româneşti la lumina veşnică a latinității şi ca simbol a legămintelor de sânge şi cultură dintre România şi Italia, după procedurile întocmite de arhitectul Petre A. Antonescu, pe acest teren dăruit României de mărinimia binecuvântată a municipiului Romei.

Roma, 1928, ianuarie în 27

Drept care am semnat cei de față

➢ SANIC, fond Ministerul Învățământului, dosar 522/1928, f. 11–12 şi f. 18.

59

1929 iunie 4, Bucureşti. Moțiunea profesorilor universitari privind pensionarea la limită de vârstă.

Retragerea profesorilor universitari
Moțiunea

Asociația Profesorilor Universitari, în şedința sa din 4 iunie 1929, după discuțiile urmate, relativ la retragerea pentru limită de vârstă, a votat următoarea moțiune.

„Profesorul universitar ajuns la vârsta de 70 de ani împliniţi este dispensat de obligaţiile didactice şi catedra devine vacantă. Acest Profesor continuă să rămână în serviciul Universităţii cu toate drepturile de eligibilitate şi salarizare şi totodată poate îndeplini orice însărcinare, pe care i-ar da-o Consiliului Facultăţii, din proprie iniţiativă sau la cererea sa".

➢ SANIC, fond Ministerul Învăţământului, dosar 529/1932, f. 219.

60

1929 octombrie 12, Bucureşti. Cererea lui Emmanuel de Martonne, profesor la Facultatea de Litere din Paris, vicepreşedinte al Comitetului Director al Institutului francez de Înalte Studii din România, de a se facilita schimbul de profesori între universităţile româneşti şi cele franceze. În special trimiterea profesorilor români în Franţa.

Institut Français des Hautes Études en Roumanie
Á Monsieur le Ministre de l'Instruction Publique
Bucarest

Nr. 490

Monsieur le Ministre,

Un des buts qu'on s'est proposés en créant l'Institut Français de Hautes Études en Roumanie a été de faciliter l'échange de Professeurs entre les Universités françaises et roumaines. Jusqu'ici ce but n'a pas été entièrement atteint. Quatre Professeurs français viennent chaque année en Roumanie. Mais les visiteurs roumains en France sont plus rares et trop irréguliers. Il semble qu'on doive pour obtenir un échange constant fixer des règles précises pour la désignation des Missionnaires roumains comme on l'a fait pour la désignation des Missionnaires français.

Le nombre des Professeurs roumains envoyés en France par l'Institut Français de Hautes Études pourrait être fixé à deux au moins par an. Le Ministère de l'Instruction Publique roumain inscrirait à son budget une somme suffisante pour leur donner une indemnité de voyage permettant un séjour de six semaines en France.

Le Professeurs seraient choisis par le Comité roumain de Patronage de l'Institut Français de Hautes Études, d'après les propositions du Comité de Direction de l'Institut siégeant à Paris, compte tenu des suggestions reçues des Universités françaises.

Il serait entendu que pendant leur séjour en France les Professeurs roumains visiteraient, outre l'Université de Paris, un certain nombre d'Universités de province. Le programme de leur séjour serait fixé d'accord avec le Comité Directeur de Paris, par entente avec les Facultés auxquelles ressortent leurs enseignements et avec les collègues français professant la même matière qu'eux.

La conversation que je viens d'avoir avec vous, Monsieur le Ministre, me/permet de croire que vous approuvez ces propositions, et que le Comité de Direction de l'Institut Français peut compter sur la bienveillance du Gouvernement roumain pour assurer la réalisation de ce plan, permettant un échange réel et régulier.

J'espère que vous voudrez bien le confirmer en sorte que la désignation des Missionnaires roumains pour 1930 puisse être faite sans tarder et que le système mis en vigueur continue à fonctionner régulièrement.

Veuillez croire, Monsieur le Ministre, mes sentiments respectueusement dévoués.

(ss.) Monsieur Emmanuel de Martonne,
Professeur á la Faculté des Lettres de Paris
Vice-Président du Comité de Direction de l'Institut français de Hentes Etudes en Roumanie á Monsieur le Ministre de l'Instruction Publique Bucarest.

➢ SANIC, fond Ministerul Învățământului, Dosar 634/1929, f. 11–12.

61

1929 noiembrie 14, Bucureşti. Cerere adresată Ministrului Instrucțiunii Publice de către Rectorul Universității Bucureşti, în vederea aprobării susținerii la Facultatea de Filosofie a cursului liber şi gratuit despre: „Începuturile renaşterii italiene: pictura şi sculptura până în secolul XV", avându-l ca profesor pe Al. Busuioceanu.

UNIVERSITATEA DIN BUCUREŞTI
Nr. 2274/14 nov. 1929

Domnule Ministru,

În şedința de la 12 noiembrie 1929, Senatul Universitar a aprobat ca d. docent Al. Busuioceanu să facă la Facultatea de Filosofie şi Litere un curs liber şi gratuit despre „Începuturile renaşterii italiene (pictura şi sculptura până în secolul XV)", după programa înaintată de d. Decan.

În consecință, am onoarea de a vă ruga să binevoiți a da şi aprobarea Dv. pentru ținerea acestui curs.

Primiți, vă rog, Domnule Ministru, asigurarea deosebitei mele considerațiuni.

Rector,
(ss) indescifrabil
Secretar general,
(ss) indescifrabil

Domniei Sale
Domnului Ministru al Instrucțiunii

➢ SANIC, fond Ministerul Învățământului, dosar 533/1929, f. 12

62

1930 februarie 28, Bucureşti. Ordinul de numire prin decret regal a următorilor profesori universitari: Şt.G. Longinescu, P. Bogdan, dr. I. Iacobovici, E. Botezat, C. Rădulescu-Motru, N. Daşcovici, Sextil Puşcariu şi Christophor Coroamă, membri în Comisia de judecată a corpului didactic universitar.

Mihai I^iu
Prin graţia lui Dumnezeu şi voinţa
Naţională
Rege al României
La toţi de faţă şi viitori sănătate

Asupra raportului Ministrului Nostru Secretar de Stat
la Departamentul Instrucţiunii Publice şi al Cultelor sub No. 27015/930:

Am decretat şi decretăm:

Art. I. Se numesc – în conformitate cu dispoziţiunile art. 1 şi 2 din „Legea pentru instituirea comisiunii de judecată a membrilor corpului didactic universitar" – următorii membri asesori şi supleanţi în comisiunea respectivă, pe termen de cinci ani, cu începere de la 1 martie 1930;

Membri asesori: D-l preşedinte St. Mladoveanu, de la Înalta Curte de Casaţie, D-l St.G. Longinescu, profesor de la Universitatea din Bucureşti, D-l P. Bogdan, profesor de la Universitatea din Iaşi, D-l Dr. I. Iacobovici, profesor de la Universitatea din Cluj şi D-l E. Botezat, profesor de la Universitatea din Cernăuţi.

Membri supleanţi: D-l preşedinte C. Rătescu, de la Înalta Curte de Casaţie, D-l C. Rădulescu Motru, profesor de la Universitatea din Bucureşti, D-l N. Daşcovici, profesor de la Universitatea din Iaşi, D-l Sextil Puşcariu, profesor de la Universitatea din Cluj şi D-l Christofor Coroamă, profesor de la Universitatea din Cernăuţi.

Art. II şi cel din urmă. Ministrul Nostru Secretar de Stat la Departamentul Instrucţiunii Publice şi al Cultelor este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a prezentului decret.

Dat în Bucureşti la 28 februarie

În numele Majestăţii sale regelui Mihai
Ministrul Instrucţiunii Publice şi al cultelor
(ss) N. Costăchescu

➢ SANIC, fond Ministerul Învăţământului, dosar 509/1930, f. 2.

63

1930 martie 17, Bucureşti. Anteproiectul de Lege a învăţământului, înaintat de Rector, Ministrului Instrucţiunii Publice cuprinzând modificările aduse de facultăţile din Universitatea Bucureşti.

UNIVERSITATEA DIN BUCUREŞTI
Nr. 555/17 martie 1930

Domnule Ministru,

Anteproiectul de lege asupra învățământului superior, pe care l-am primit pe lângă adresa Dv., după ce a fost înaintat Facultăților, care şi-au dat avizul lor, pe care am avut onoarea să vi-l înaintez cu adrese speciale, a fost supus şi Senatului Universitar. Acesta, după ce a examinat avizele Facultăților, a delegat pe Decanii Facultăților să elaboreze un proiect în care se cuprind vederile majorității Facultăților. Decanii, în mai multe şedințe, au alcătuit un anteproiect, care a fost supus apoi Senatului Universitar.

Acesta, în trei şedințe consecutive, examinând proiectul alcătuit de Decani, i-au introdus modificări de amănunt şi, aşa cum a fost întocmit de Senatul Universitar, am onoarea să-l înaintez odată cu aceasta.

Anteproiectul ce avem onoarea să vă înaintăm exprimă aproape unanimitatea membrilor Senatului Universități noastre.

Primiți, Vă rog, Domnule Ministru, asigurarea deosebitei mele considerațiuni.

Prorector,
(ss.) Mălăcescu

Secretar general,
(ss.) G. I. Chelaru

Domnului Ministru al Instrucțiunii

LEGEA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI SUPERIOR

Textul propus de Senatul Universității din Bucureşti

Art. 1. Învățământul superior se predă la:
a) Universități şi Institute Tehnice Universitare;
b) Şcoli superioare speciale

PARTEA I

Învățământul Universitar

CAP: I

Universitățile şi împărțirea lor

Art. 2. Universitățile sunt instituțiuni de Stat, care vor funcționa ca aşezăminte de învățământ teoretic şi aplicat, în acelaşi timp ca instituții de cercetări pentru înaintarea ştiințelor.

Fiecare Universitate formează împreună cu toate Facultățile ce o alcătuiesc, o instituțiune unitară.

Fiecare Universitate şi fiecare din facultățile ei au personalitate juridică. Ele se întrețin din fondurile bugetare puse la dispoziția Universității de Ministerul Instrucțiunii şi din veniturile lor proprii.

Universitățile își au sediul în: București, Iași, Cluj și Cernăuți. Afară de acestea mai există o Facultate de Drept și Științe sociale, cu o singură secțiune, în Oradea.

Facultățile și Institutele fiecărei Universități pot fi în același oraș sau în orașe diferite.

Universitățile sunt autonome. Această autonomie constă din:

a) libertatea de a organiza învățământul și cercetările științifice fără vreun amestec din partea autorităților;

b) Dreptul de a alege și propune personalul didactic, administrativ și de serviciu;

c) Dreptul de a alege autoritățile universitare;

d) Dreptul de a-și forma bugetul în limitele sumelor bugetare și veniturilor fiecărei Universități.

Universitățile sunt supuse unui control exercitat de către autoritățile universitare și de Ministerul Instrucțiunii, prin organele legale ale Universității.

Art. 3. Universitățile sunt alcătuite din următoarele Facultăți:

a) Teologie,

b) Filosofie și Litere,

c) Științe,

d) Drept și Științe Politico-Economice,

e) Medicină Umană,

f) Medicină Veterinară,

g) Farmacie

O Universitate poate avea toate sau numai o parte din aceste Facultăți.

a) Facultatea de Teologie are o singură secțiune: Teologia Ortodoxă.

b) Facultatea de Litere cuprinde următoarele trei secțiuni: Filosofie, Filologie, Istorie-Geografie.

c) Facultatea de Științe are trei secțiuni: Matematici, Fizico-Chimice, cu Institutele de Chimie Industrială, de Chimie Agricolă, de Electrotehnică, și Științele Naturale.

d) Facultatea de Drept are două secțiuni: secțiunea Juridică și secțiunea Politico-Economică.

e) Facultatea de Medicină Umană cu o singură secțiune comună obligatorie pentru toți studenții și cu secțiuni de specializare determinate prin regulamentul Facultății.

f) Facultatea de Medicină Veterinară cu un învățământ general comun și obligatoriu și cu secțiuni de specializare determinate prin regulamentul Facultății.

g) Facultatea de Farmacie cu o singură secțiune.

O Facultate poate avea toate sau numai o parte din aceste secțiuni.

Art. 4. Catedrele azi în ființă la fiecare Facultate se mențin așa cum ele sunt actualmente.

Art. 5. Crearea de catedre noi sau de Institute cu caracter universitar, precum și desființarea sau transformarea celor existente, la vacanță, nu se va putea face decât prin lege și cu avizul conform al Consiliului Facultății respective, dat cu 2/3 din numărul total al profesorilor Facultății.

În același mod se va proceda spre a se fixa sediul unui institut nou înființat într-un oraș neuniversitar.

Catedrele vor avea, după natura și nevoile lor, ca anexe: Seminarii, Institute, Laboratoare, Clinici, Muzee, Câmpuri de experiență.

Art. 6. Studiile universitare se fac prin cursuri, conferințe și lucrări practice de Seminar, Laborator, Institut și Stațiuni de cercetări.

Cursurile sunt fixate pentru fiecare secțiune de către Consiliul de Facultate.

Art. 7. Afară de studiile obligatorii pe lângă Universitate se vor putea face cursuri și conferințe libere și gratuite asupra oricărei ramuri de știință de către persoane care nu aparțin corpului Profesoral Universitar.

Persoanele care ar dori să deschidă un asemenea curs vor trebi să aibă învoirea Senatului Universitar, după ce se va fi luat avizul conform al Consiliului Facultății respective.

Un curs liber va putea fi închis prin decizia Consiliului Facultății, aprobată de Senatul Universitar. În caz de urgență însă, Decanul, cu aprobarea Rectorului, va putea suspenda cursul, aducând ulterior faptul înaintea Senatului.

CAP. II
Corpul Profesoral Universitar

Art. 8. Corpul Didactic Universitar se compune din: profesori titulari, care sunt ajutați în îndeplinirea funcțiunii lor de un personal științific ajutător, format din: a) agregați, b) conferențiari și c) asistenți de gradul I și II.

Art. 9. Pe lângă fiecare Facultate se înființează Agregați.

Consiliile profesorale, în termen de trei luni, de la promulgarea acestei legi vor hotărî numărul agregaților și conferențiarilor de care are nevoie fiecare Facultate.

Numărul total al agregaților nu poate întrece în nici un caz numărul catedrelor existente la fiecare Facultate.

Posturile de agregați se vor înființa succesiv, câte cinci pe an pentru fiecare Facultate, și se vor înscrie în bugetul Ministerului de Instrucțiune.

Art. 10. Ocuparea posturilor de agregați se face numai prin concurs.

Agregatul va funcționa șapte ani de la data numirii lui.

Art. 11. După șapte ani, însărcinarea agregatului poate fi prelungită, pe un nou termen de șapte ani, de către Consiliul Facultății, cu 2/3 din numărul profesorilor Facultății, după avizul unei comisiuni de trei membri, numiți de Consiliu, din care face parte de drept profesorul titular al catedrei

La expirarea termenului al doilea de șapte ani, agregatul, cu 2/3 din Consiliul Facultății, pe temeiul cererii profesorului respectiv, poate fi declarat definitiv.

Agregatul, care nu s-a bucurat de prelungire, devine de drept onorific, fără leafă, putând să funcționeze numai când Consiliul Facultății hotărăște chemarea lui în activitate pentru a suplini o catedră, în care caz va primi leafa de suplinitor, sau pentru examene și teze, fiind retribuit cu cota parte din taxele acestor examene.

Se exceptează de la prelungire, agregații de clinică și de Patologie internă, externă și Medicină operatoare, de la Facultatea de Medicină Umană și Veterinară.

Art. 12. Profesorii titulari ajutați de agregați fac cursurile corespunzătoare catedrelor lor. Ei sunt de drept Directorii Institutelor, Seminariilor, Laboratoarelor, Clinicelor și Stațiunilor ce aparțin catedrei lor, fiind răspunzători de conducerea științifică și administrativă a lor.

Un profesor titular sau agregat poate face cursuri suplimentare asupra oricărei materii cu autorizarea Consiliului Facultății. Nu poate suplini însă decât numai o catedră vacantă în urma însărcinării date de Consiliul Facultății.

Art. 13. Agregații în funcțiune sunt ataşați unei catedre, precum și Seminarului, Laboratorului ori Clinicei respective, având a face cursurile și lucrările practice, precum și cercetările științifice cu care vor fi însărcinați de titularii catedrelor.

Art. 14. Când un post de agregat este declarat vacant, Decanul anunță Ministerul prin Rectorat pentru a se publica vacanța prin Monitorul Oficial. Această publicațiune se va face în termen de 15 zile de la data primirii adresei Rectoratului.

Candidații se vor înscrie la Decanatul Facultății respective, în termen de 30 de zile, de la data publicațiunii prin Monitorul Oficial. La înscriere vor depune, pe lângă actele necesare, și un memoriu tipărit asupra titlurilor și lucrărilor lor, însoțit de un număr suficient de exemplare din lucrările publicate.

Art. 15. Pentru ca cineva să poată fi înscris a candida, trebuie să îndeplinească următoarele condițiuni:

a) Să fie cetățean român și să fi satisfăcut legile militare;

b) Să fie Doctor sau Doctor Inginer în specialitatea respectivă;

c) Candidații pentru Facultatea de Teologie trebuie să fie de religie creștină ortodoxă de răsărit.

Actele doveditoare vor fi depuse odată cu cererea de înscriere.

Art. 16. După expirarea termenului de înscriere, Decanul convoacă până în zece zile Consiliul Facultății care va alege o comisiune, din sânul ei, de cinci Profesori titulari din aceiași specialitate sau în lipsă de specialitățile înrudite, care constituie comisiunea de concurs. (...)

La terminarea concursului, Președintele Comisiunii va înainta Decanului dosarul concursului, iar acesta îl va înainta Rectorului, care-l va supune, în termen de șapte zile de la primire, Senatului Universitar, spre a-și da avizul asupra respectării formelor legale. Rectorul va înainta acest aviz împreună cu dosarul de recomandare, în termen de șapte zile, Ministerului, care va face numirea de agregat pe termen de șapte ani prin Decret Regal, în termen de cel mult o lună de la primirea adresei Rectorului.

Art. 17. Când o catedră rămâne vacantă, Consiliul hotărăşte dacă această catedră trebuie menținută, suprimată sau dacă i se schimbă destinația. Până la îndeplinirea formelor legale, conform art. 5, Consiliul Facultății recomandă un suplinitor dintre profesorii titulari sau agregații onorifici ori în funcțiune ai Facultății.

Recomandarea se face până în 15 zile de la data când s-a produs vacanța catedrei.

Art. 18. Decanul Facultății anunță Ministerul, prin Rectorat, vacanța catedrei în termen de 15 zile, iar Ministerul trebuie să o publice în Monitorul Oficial până în 15 zile de la data primirii înștiințării.

În termen de 15 zile de la publicarea vacanței catedrei, Decanul trebuie să convoace Consiliul Facultății pentru a numi o Comisiune de recomandare prin chemare alcătuită din cinci profesori titulari din specialitate sau în lipsă cu materiile înrudite cu catedra vacantă.

Comisiunea va fi prezidată de cel mai vechi dintre profesori.

Participarea în această Comisiune este obligatorie. Lipsa nemotivată va fi considerată ca un refuz de serviciu legalmente datorit.

Art. 19. Comisiunea este convocată de Președinte și se întrunește în cel mult 15 zile de la data numirii ei de către Consiliul Facultății.

În această ședință, Comisiunea însărcinează pe unul sau doi din membrii săi cu facerea unui raport asupra persoanelor pe care le găsește indicate de a putea fi chemate.

În termen ce cel mult 25 de zile de la data acestei ședințe, Președintele va convoca din nou Comisiunea care va hotărî cu majoritate acceptarea sau respingerea rapoartelor înaintate de raportori.

Rezultatul motivat al Comisiunii va fi înaintat Decanului printr-un raport care va cuprinde și opiniile minorității dacă vor fi.

Art. 20. La primirea raportului, Decanul va convoca în termen de șapte zile Consiliul Facultății, când se va citi raportul motivat al Comisiunii.

Prin raportul de chemare se poate recomanda motivat Consiliului Facultății un Profesor titular sau un agregat onorific sau în funcțiune de la aceeași Facultate sau de la alte Facultăți din țară.

Consiliul Facultății va decide chemarea celui recomandat de Comisiune sau a unui alt profesor titular sau agregat, însă cu 2/3 din numărul total al profesorilor titulari ai Facultății.

Rezultatul astfel obținut va fi înaintat Rectorului, care-l va supune, în termen de zece zile Senatului Universitar, pentru a se pronunța dacă s-au observat formele legale.

În urmă, Rectorul, printr-un raport, face cunoscut Ministerului acel rezultat, iar Ministerul va numi pe cel desemnat prin chemare cu titlu de Profesor titular.

Art. 21. În mod cu totul excepțional, când o persoană din afară de Corpul Didactic Universitar a fost propusă, fie de către Comisiunea instituită pentru chemare, fie direct de Consiliul Facultății, pe baza lucrărilor de mare valoare, recunoscute ca atare în lumea științifică din țară și străinătate, raportul se supune Consiliului Facultății și dacă acesta se pronunță pentru chemare cu 3/4 din numărul total al profesorilor Facultății, Decanul înaintează rezultatul împreună cu raportul Comisiunii, Rectorului, care, după ce a luat avizul Senatului Universitar asupra respectării formelor legale, îl va înainta Ministerului, care va face numirea de Profesor titular.

Art. 22. Când niciunul din cei propuși nu au fost chemați, catedra va rămâne înainte suplinită și numai după un an Decanul trebuie să ceară Ministerului publicarea vacanței catedrei.

Art. 23. La catedrele vacante se pot chema temporar şi în mod excepţional Profesori de la Universităţi străine, în urma hotărârii Consiliului Facultăţii respective.

Aceste angajări se fac prin contract, încheiat de Minister, pe timp de cinci ani, cu drept de reînnoire.

Art. 24. Profesorii titulari sunt inamovibili; agregaţii sunt, de asemenea, inamovibili pe tot timpul funcţionării lor. Ca şi profesorii titulari, ei nu pot fi suspendaţi sau excluşi din corpul didactic, decât în conformitate cu prevederile acestei legi.

Profesorii nu vor putea ocupa ca titulari două catedre universitare, nu vor putea fi Profesori în nici o altă şcoală publică sau privată cu caracter de şcoală secundară.

Art. 25. Profesorii titulari şi agregaţii în funcţiune sunt obligaţi să facă regulat cursurile cu care sunt însărcinaţi. Numărul orelor de curs şi lucrări săptămânale se fixează de Consiliul Facultăţii după nevoile fiecărei specialităţi.

Clinicele, Institutele, Laboratoarele, Seminariile vor ţinea registre de frecvenţă pentru tot personalul lor ştiinţific.

Profesorii titulari sunt datori să ia parte la examene, Consilii de facultate sau universitare.

Acestea fac parte din îndatoririle lor profesionale.

Profesorii titulari sunt datori încă a lua parte la şedinţele Senatului Universitar, când sunt decani sau membri ai Senatului.

Profesorii titulari sau onorari, ori agregaţi în funcţiune sau onorari, sunt datori să facă parte din juriile examinatoare în care vor fi numiţi de Consiliul Facultăţii, de Decan, Senatul Universitar ori de Minister, conform legii şi regulamentelor.

Art. 26. Nici un membru al corpului didactic nu poate lipsi de la cursuri, conferinţe, lucrări de Seminar, Laborator, fără concediu.

Decanul poate acorda concediu cel mult o lună într-un an; concedii mai mari se acordă de Rector, care face aceasta cunoscut Ministerului.

În caz de absenţe nemotivate şi repetate se vor aplica sancţiunile prevăzute la capitolul penalităţilor, cu observarea formelor prescrise de art. 93 şi următoarele.

Concediile se acordă: a) pentru cazuri de boală bine constatate. Dacă concediul de boală se prelungeşte peste doi ani, Ministerul are drept cu avizul conform al Facultăţii de a pune pe cel din concediu în retragere din oficiu; b) pentru numirea într-o funcţiune administrativă superioară; c) pentru cercetări sau misiuni ştiinţifice şi numai în urma avizului conform al Facultăţii; d) pentru îndeplinirea unui mandat electiv în Parlament; e) pentru cazuri de forţă majoră bine constatate.

Când un profesor titular sau agregat în funcţiune ar voi să plece în străinătate, în interesul cercetărilor ştiinţifice pe care le urmăreşte, Consiliul de Facultate îl recomandă Senatului spre a i se pune la dispoziţie suma destinată în acel an pentru Facultatea respectivă.

Art. 27. Funcţiunea de profesor universitar e compatibilă cu funcţiunea de Ministru, Subsecretar de Stat, Secretar general, precum şi alte funcţiuni administrative superioare, fără caracter permanent şi orice mandat electiv. Odată cu

încetarea funcțiunii în care au fost chemați, ei își au locul pe care l-au avut în învățământ, cu toate drepturile câştigate.

Art. 28. Încetează de a face parte din corpul diplomatic profesorii titulari, agregații şi asistenții de toate gradele, conferențiarii, condamnații pentru crime sau delicte, care ar atrage o pedeapsă infamantă în cazurile prevăzute în codul penal.

Art. 29. Dacă un profesor titular, agregat în funcțiune, conferențiar sau asistent, este lovit de o infirmitate sau de o boală cronică, în urma căreia ar deveni neapt pentru îndeplinirea funcțiunii sale, Ministerul, sesizat de Rector sau Decan, după avizul conform al Consiliului Facultății respective, va orândui un examen medical la care vor lua parte un profesor al Facultății respective şi doi profesori ai Facultății de Medicină. În urma constatării infirmității sau bolii cronice, Ministerul, cu avizul conform al Consiliului Facultății şi al Senatului Universitar, va putea pune la pensie din oficiu pe cel examinat.

Dacă boala cronică sau infirmitatea s-au produs în timpul şi din cauza serviciului, profesorul, agregatul, conferențiarul sau asistentul va primi ca pensie leafa întreagă, oricare ar fi numărul anilor de serviciu.

Art. 30. La vârsta de 70 de ani împliniți, profesorii titulari vor putea fi puşi în retragere din Oficiu, după avizul conform al Consiliului Facultății, confirmat de Senatul Universitar. Profesorii titulari, puşi în retragere din oficiu, rămân profesori fără catedră, onorari; ei vor primi diferența până la leafa întreagă din bugetul Universității.

Profesorii onorari pot lua parte la Colegiul Universitar, la Consiliul Facultății, la examene şi concursuri, vor vota la alegerile de Rector şi Senatori Universitari. Vor putea fi aleşi Rectori sau Decani şi reprezentanți ai Universității în Senatul țării.

Ei au dreptul de a ține cursuri libere.

Art. 31. Profesorii titulari care demisionează din învățământ vor putea cere reintegrarea la catedra respectivă, atât timp cât ea este liberă şi vor putea fi reintegrați în urma avizului favorabil al Consiliului Facultății.

Art. 32. Profesorii titulari, agregații în funcțiune, conferențiarii şi asistenții de toate gradele primesc salariu după legea de armonizare.

La acesta se consideră cinci gradații de câte 25% din salariul de bază, din cinci în cinci ani. Gradațiile se socotesc totdeauna la ultimul salariu. Profesorii titulari, precum şi Directorii de Institute, care au Seminar, Laborator, Clinică sau Institut vor primi în afară de salariu o diurnă lunară.

Catedrele suplinite se plătesc cu salariul prevăzut pentru profesorii titulari micşorat cu 25% în folosul Casei Universității.

CAP. III

Studenți, Audienți, Cursuri, Examene, Diplome, Taxe, Disciplină

Art. 33. Înscrierea ca student la una din Facultăți se face numai pe baza diplomei de bacalaureat. Când numărul cererilor de înscriere depăşeşte numărul de locuri disponibile fixat de Consiliul Facultății la începutul fiecărui an şcolar, selecțiunea

candidaţilor se va face după media de la examenul de bacalaureat şi mediile obţinute în cursul superior al liceului la obiectele în legătură cu Facultatea la care se înscrie.

Absolvenţii seminariilor teologice se pot înscrie numai la Facultatea de Teologie. Pentru a fi înscrişi la altă Facultate, ei vor trebui să treacă examenul de bacalaureat.

Art. 34. Absolvenţii şcolilor secundare şi asimilate din străinătate se vor putea înscrie în Universităţi, după ce vor fi obţinut de la Ministerul Instrucţiunii echivalarea certificatelor sau diplomelor lor cu diploma de bacalaureat. Echivalarea se face de o comisiune numită de Minister.

Art. 35. Un student se poate înscrie la cel mult două Facultăţi în acelaşi timp.

Art. 36. Cursurile Universităţii fiind publice, pot fi urmate în afară de studenţi şi de către audienţi în măsura locurilor disponibile şi cu învoirea Consiliului Facultăţii.

Audienţii nu se înscriu în Facultate şi nu obţin frecvenţă valabilă chiar dacă ulterior devin studenţi.

În Laboratoare şi Clinici, precum şi în seminarii, institute nu pot fi primiţi fără învoirea directorului şi fără plata taxelor de material la secretariatul facultăţii.

Art. 37. Studenţii sunt datori să frecventeze regulat cursurile, conferinţele declarate obligatorii de Facultate, lucrările de Seminar, Laborator, Clinică, excursiunile secţiunilor de Facultate la care sunt înscrişi. Ei nu vor putea trece examenul fără frecvenţa corespunzătoare.

De asemenea, ei sunt datori să treacă regulat examenele şi aceasta numai în epocile prevăzute de lege. Acei studenţi care în curs de doi ani consecutivi nu au fost promovaţi într-un an superior, ca şi acei care nu vor fi trecut nici un examen, vor fi exmatriculaţi.

Reînscrierea lor nu se mai poate face decât la începutul anului şcolar şi numai cu aprobarea Consiliului Facultăţii, care va putea recunoaşte sau nu examenele parţiale trecute .

Art. 38. Anul şcolar pentru Universitate începe la 1 octombrie şi se termină la 1 iulie.

Sesiunile de examen au loc: 1) de la 1-30 iunie şi 2) de la 1–15 octombrie. În afară de aceste sesiuni, nu se vor putea ţine examene sub nici un motiv. Se admit excepţii numai pentru examene de licenţă şi doctorat.

Cursurile se deschid după programele fixate de Facultăţi cu începere de la 1 octombrie după terminarea examenelor, aşa că la 15 octombrie toate cursurile să fie începute, şi se închid la 30 Mai.

Vacanţele din timpul anului au loc de Crăciun, de la 23 decembrie până la 8 ianuarie şi de Paşti, de la duminica Floriilor până la duminica Tomii.

Art. 39. Universităţile acordă diplome de licenţă şi de doctorat. Facultatea de Medicină umană şi veterinară acordă titlul de Doctor în medicină tuturor absolvenţilor studiilor obligatorii, după trecerea tezei de doctorat, iar diploma de medic specialist într-una din ramurile medicinei, umană sau veterinară, numai acelor medici care au absolvit cu succes cursurile respective de specializare.

În diplomele de licenţă sunt menţionate secţiunile pe care le-a urmat studenţii, iar în diplomele de doctorat specialitatea, aleasă din secţiunea de licenţă.

Facultăţile de ştiinţe, care au organizate pe lângă alte secţiuni de ştiinţe aplicate, vor elibera şi diplome de ingineri şi doctori în specialitatea fiecărei secţiuni.

Aceste diplome sunt egale în grad şi drepturi cu diplomele eliberate de şcoalele superioare tehnice din Ţară.

Art. 40. Diplomele se eliberează de Minister prin Rectorii universităţilor şi poartă semnătura Ministrului, Rectorului, Decanului şi posesorului.

Diplomele vor avea acelaşi format pentru toate Facultăţile.

Modalitatea eliberării lor va fi stabilită prin regulament de Senatul Universitar. Diplomele obţinute pe baza examenului de licenţă sau doctorat conferă posesorilor toate drepturile prevăzute de lege şi regulamente. În mod excepţional însă, Facultăţile pot conferi diploma de doctor honoris cauza, fără frecvenţă şi examene, acelor persoane care au adus mari servicii Ţării, Universităţii sau ştiinţei.

Acest titlu se dă de Rectorul Universităţii, în urma propunerii Facultăţii, făcute cu ¾ din numărul membrilor Consiliului Facultăţii.

Diplomele străine sunt valabile numai dacă au fost echivalate de Consiliul Facultăţii respective.

Art. 41. Facultăţile pot elibera studenţilor certificate de studiile, lucrările şi examenele trecute. În aceste certificate se va menţiona scopul pentru care au fost eliberate. Eliberarea diplomelor se va face numai după restituirea şi anularea certificatelor de studii.

Art. 42. Studenţii vor plăti taxele hotărâte de regulamentul fiecărei Facultăţi.

Taxele se încadrează prin Secretariatele fiecărei Facultăţi.

Studenţii săraci şi merituoşi vor fi scutiţi, în parte sau în total, de plata taxelor prevăzute prin regulamentul Facultăţilor. Corigenţii sau repetenţii nu pot beneficia de aceste scutiri. Scutirea se face numai de către Consiliul Facultăţii.

Art. 43. Regulamentele Facultăţilor se fac de Consiliul Facultăţii şi sunt supuse aprobării Senatului Universitar, care cercetează dacă s-au îndeplinit formele legale şi dacă regulamentele nu contrazic vreuna din dispoziţiunile legii învăţământului superior. Ele intră în vigoare în urma sancţiunii legale şi a publicării lor prin Monitorul Oficial.

În regulamentul fiecărei Facultăţi trebuie să se prevadă:

a) Obiectivele de studii de la fiecare Facultate şi secţiune;

b) Examenele, repartizate pe anii necesari, pentru obţinerea fiecărei fel de diplomă;

c) Pentru Facultăţile de Litere, Ştiinţe şi Teologie, preparaţiunea specială necesară viitorilor Profesori secundari;

d) Organizarea specializării la Facultatea de Medicină Veterinară şi Umană;

e) Fixarea taxelor şi a cuantumului lor, ce studenţii fiecărei Facultăţi vor avea să plătească. Ele vor putea varia anual; se fixează la începutul fiecărui an de Consiliul Facultăţii cu aprobarea Ministerului.

Durata studiilor universitare se fixează astfel: trei ani pentru licență și încă doi ani pentru doctorat. (...)

Art. 44. Studenții înscriși în Universitate sunt datori să se supună regulamentelor Facultății respective; de asemenea, ei trebuie să respecte toate măsurile de ordine din Seminarii, Laboratoare, Clinici și Institute.

Pedepsele studenților se vor aplica de către Decani după consultarea Consiliului Facultății, și de către Rector după consultarea Senatului Universitar, conform regulamentelor stabilite prin regulamentul de ordine și disciplină.

Pentru abaterile comise în afară de cuprinsul Universității, studenții cad sub prevederile legilor comune. Pedepsele pronunțate de Justiție contra unui student, vor fi aduse la cunoștința Rectorului și Senatului Universitar, care vor examina dacă nu este cazul să se aplice și o pedeapsă universitară.

În caz de tulburări grave în interiorul Universității, Senatul sau Ministerul, acesta din urmă, după ce va fi luat avizul conform al Senatului Universitar, vor putea închide temporar unul sau mai multe cursuri, o Facultate sau chiar întreaga Universitate. Rectorul are dreptul de a chema forța publică în Universitate pentru restabilirea ordinii.

Asociațiunile de studenți nu se vor putea forma decât cu autorizația Senatului Universitar. Această autorizație este revocabilă.

Regulamentul de ordine și disciplină al studenților universitari se va face de Senatul Universitar și va fi supus spre aprobare Ministerului Instrucțiunii.

CAP. IV
Administrația Universităților

Art. 45. Fiecare Universitate este condusă de Rectorul Universității, împreună cu Senatul Universitar, iar Facultățile de către Decani împreună cu Consiliul Facultății.

Pentru chestiunile de interes general, se va lua avizul Colegiului Universitar, care se compune din toți Profesorii titulari.

Acest Colegiu va fi convocat de Rector la sfârșitul fiecărui an școlar, pentru a asculta darea de seamă asupra mersului Universității. La nevoie însă, trei membri ai Senatului Universitar sau șapte profesori pot cere Rectorului convocarea Colegiului, care se va face în termen de cinci zile.

Art. 46. Rectorul este ales de Colegiul Universitar, pe termen de trei ani, dintre Profesorii titulari, cu o vechime de cel puțin șapte ani. Alegerea se face cu două săptămâni înainte de expirarea termenului Rectorului în funcțiune. El nu poate fi ales, dacă în același timp este reprezentantul Universității în Senatul țării.

Rectorul este reprezentantul Universității. În această calitate, el exercită drepturile pe care le are Universitatea ca persoană juridică, conform art. 2 și în concordanță cu hotărârile Senatului Universitar.

Rectorul primește o diurnă de 15.000 lei lunar. Pe lângă aceasta, i se va pune la dispoziție o sumă destinată pentru cheltuielile de reprezentare. După expirarea termenului de trei ani, el poate fi reales. Rectorul convoacă Senatul și prezidează

şedinţele; în lipsă, Senatul va fi convocat şi prezidat de Pro-Rector sau de Decani, în ordinea vechimii lor

Rectorul este ajutat în chestiunile de administraţiune, de ordine şi disciplină, de un Pro-Rector ales de Colegiul Universitar odată cu Rectorul, dintre Profesorii titulari; de un Secretar General însărcinat cu lucrările de cancelarie şi corespondenţă, precum şi de întregul personal administrativ al Universităţii.

Art. 47. Pro-Rectorul primeşte o diurnă de 10.000 lei lunar. El este numit pe termen de trei ani şi poate fi reales.

Pro-Rectorul Universităţii are sub conducerea sa serviciul de contabilitate, fiind ajutat de un Casier. El îngrijeşte de buna stare a localurilor şi are în subordine personalul de serviciu. Lui îi revine întreaga conducere materială a Universităţii, după directivele Rectorului.

Art. 48. Rectorul asistat de decanul facultăţii respective, face anchete în Universitate, în ceea ce priveşte exacta funcţionare a cursurilor şi ordinea studenţilor, la cererea Rectorului sau a ministerului prin rectorat.

Art. 49. Facultăţile se administrează către un Decan ales de Consiliul Facultăţii dintre Profesorii titulari, pe termen de trei ani. Alegerea se face cu două săptămâni înainte de expirarea termenului Decanului în funcţiune. Decanul primeşte o diurnă de 10.000 lei lunar. El poate fi reales; dacă nu e reales, el rămâne Pro-Decan, de fapt, toată perioada Decanului următor. Decanul are sub autoritatea sa cancelaria Facultăţii şi întregul personal administrativ de la Facultate. El este ajutat de un Secretar, de un casier, de subsecretar, arhivar, dactilografă. Decanul întocmeşte orariile după propunerile Consiliului profesoral şi îngrijeşte ca prelegerile şi lucrările practice să se ţină regulat. De asemenea, dispune formarea statelor lunare de serviciu. Decanul ţine la curent statele personale ale Corpului Didactic şi ale personalului ştiinţific ajutător, trecând în ele concediile, recompensele, pedepsele. Decanul va avea grijă de completarea regulată a matricolelor studenţilor, de publicarea concursurilor pentru bursă, de disciplina studenţilor, putând aplica pedepse până la excluderea de la o sesiune de examene.

Decanul face rapoarte anuale către Rector de mersul Facultăţii.

Consiliul Facultăţii rezolvă toate chestiunile care nu cad în competenţa Decanului, aşa cum sunt prevăzute în lege.

Art. 50. Senatul Universitar se compune din Rector, Decanii Facultăţilor şi câte un delegat al fiecărui consiliu de Facultate, ales dintre Profesorii titulari, pe termen de doi ani. Membrii Senatului nu pot fi supliniţi prin alte persoane.

Alegerea se face cu două săptămâni înainte de expirarea termenului delegatului în funcţiune. Cei aleşi vor fi confirmaţi prin Decret Regal. Delegaţii în Senatul Universitar sunt reeligibili.

Convocarea Senatului se face de către Rector, la nevoie însă, doi membri ai Senatului pot cere Rectorului sau înlocuitorului său convocarea, ce se va face în termen de cel mult trei zile. Senatul se va întruni ori de câte va fi trebuinţă. Membrii Senatului care vor lipsi fără motive temeinice cinci şedinţe consecutive, vor fi

consideraţi demisionaţi de drept din Senat. Aceste cazuri vor fi imediat aduse la cunoştinţa Ministerului de către Rector şi se va proceda la o nouă alegere.

Pe lângă celelalte drepturi şi îndatoriri prevăzute în această lege, Senatul mai are următoarele atribuţiuni:

a) Administrează averea proprie a Universităţii conform regulamentelor speciale;

b) Alcătuieşte proiectul de buget după propunerile Facultăţilor;

c) Se pronunţă asupra acceptărilor legatelor sau donaţiunilor, autorizând pe Rector de a îndeplini formele legale pentru intrarea în posesiune;

d) Se pronunţă în chestiunile de disciplină ale studenţilor în cazurile prevăzute de regulamentul de ordine şi disciplină;

e) Se pronunţă în toate chestiunile referitoare la aplicarea legilor şi regulamentelor universitare;

f) Se ocupă de bunul mers al căminelor şi cantinelor studenţeşti;

g) Se pronunţă în toate chestiunile asupra cărora va fi consultat de Rector sau de Minister.

Art. 51. Consiliul de Facultate se compune din toţi profesorii titulari.

Atribuţiunile Consiliului Facultăţii, pe lângă cele prevăzute mai înainte, sunt următoarele:

a) Administrează averea proprie a Facultăţilor conform actelor de donaţie;

b) Întocmeşte regulamentul Facultăţii;

c) Alcătuieşte orariul tuturor cursurilor lucrărilor practice ale Facultăţii;

d) Aplică studenţilor pedepse mai mari sau amânarea de la o sesiune de examene, după prevederile regulamentului;

e) Face propuneri pentru întocmirea bugetului Facultăţii;

f) Discută diferite chestiuni care interesează bunul mers al studiilor în Facultate;

g) Acceptă donaţiunile şi legatele, însărcinând pe Decani cu îndeplinirea formelor legale.

Consiliul se convoacă de Decan sau în urma cererii a trei Profesori; în acest din urmă caz, Decanul este obligat să convoace Consiliul în termen de maximum trei zile.

Consiliul este prezidat de Decan, afară de cazurile când i-a parte la Consiliu Rectorul care aparţine acelei Facultăţi; în acest caz, Consiliul este prezidat de Rector.

Art. 52. Secretarul General al Universităţii este Secretarul Senatului şi Colegiului Universitar. El redactează procesele verbale ale şedinţelor, precum şi toată corespondenţa Rectorului. El este şeful serviciului Secretariatului, Arhivei şi contrasemnează corespondenţa. De asemenea, în sarcina sa cade respectarea Anuarului Universităţii după rapoartele Facultăţilor.

Art. 53. Secretarii Facultăţilor au în grija lor cancelariile respective, operarea exactă a inscripţiilor în matricolele studenţeşti şi publicarea tuturor anunţurilor referitoare la cursuri şi examene.

Art. 54. Personalul administrativ al Universităţilor se recomandă de Rector, iar acel al Facultăţilor de Decani şi se numeşte de minister cu avizul conform al Senatului Universitar.

Pentru posturile de secretar general, secretar de universitate, secretar şi secretar administrativ de facultate, administrator, casier, contabil, şef de birou, se vor recomanda persoane posedând cel puțin titlul de licențiat.

Pentru celelalte posturi administrative de cancelarie, bacalaureatul este absolut necesar.

După patru ani de funcționare şi în urma avizului favorabil al Senatului Universitar, Rectorul Universității va interveni la minister pentru definitivarea în post.

Personalul administrativ se bucură de gradații, care se vor acorda din cinci în cinci ani şi vor reprezenta 25% din leafa bugetară. La acordarea primei gradații se va ține cont de primii patru ani de la numire.

CAP. V

Institute, Laboratoare, Clinici, Seminarii, Stațiuni, Ateliere

Art. 55. Lucrările practice şi cercetările ştiințifice se fac în Seminarii, Institute, Clinici, Laboratoare şi Stațiuni de Cercetări alipite pe lângă catedre.

Cu aprobarea Consiliului Facultății se pot crea pe lângă catedrele existente, Institute de studii şi cercetări ştiințifice.

Mai multe Seminarii, Laboratoare sau Clinici, înrudite între ele cu cursurile cărora aparțin, se pot grupa într-un institut, cu mai multe secțiuni, care vor fi conduse de Profesorii titulari, desemnați de Consiliul Facultății. Institutele vor avea mai multe secțiuni corespunzătoare unităților care le compun. În fiecare institut vor exista anumite oficii comune tuturor secțiunilor. Un regulament special alcătuit de Directorii secțiunilor va determina în detaliu organizarea şi funcționarea institutelor.

Laboratoarele şi Seminariile sunt alipite catedrelor respective, fiind conduse de Profesori în calitate de Directori.

Stațiunile de cercetări sunt conduse de Profesorul catedrei respective la care este ataşată stațiunea.

Directorii Seminariilor, Laboratoarelor, Clinicelor, vor primi o diurnă lunară.

Art. 56. Pe lângă Facultăți se pot înființa ateliere de construcțiuni şi reparațiuni în serviciul Institutelor, Laboratoarelor şi Clinicilor. Aceste ateliere pot fi de: mecanică, sticlărie, fotografie; ele vor fi conduse de un Director, fie dintre profesori sau agregați, fie numit de Consiliul de Facultate. Un asistent desemnat de director, din personalul propriului său laborator, va avea grijă de partea administrativă.

Art. 57. Fiecare atelier are personal tehnic şi anume: ingineri, mecanici, electricieni, maeştri, lucrători, care vor fi plătiți din bugetul Universității, cu stat separat.

Art. 58. Personalul tehnic al atelierelor beneficiază de aceleaşi drepturi la salarizare şi pensie ca personalul administrativ.

Art. 59. Atelierele vor funcționa în baza unui regulament special făcut de Consiliul de Facultate şi aprobat de Senatul Universitar. Ele vor lucra, în primul rând, pentru Universitate, apoi pentru şcoli şi numai în măsura posibilului pentru particulari.

Art. 60. Veniturile acestora servesc la perfecționarea lor și la îmbunătățirea situației personalului tehnic. Ele vor vărsa la Casa Universității 5% din beneficiile realizate.

Art. 61. Numirea personalului acestor ateliere se va face de către Minister, în urma recomandării Directorilor, cu aprobarea Consiliului Facultății. Angajarea lucrătorilor se face de Consiliul Facultății după propunerea Directorului.

Art. 62. Cheltuielile și veniturile atelierelor se verifică de Pro-Rector și se aprobă de Senatul Universitar.

Art. 63. Directorii atelierelor vor primi diplomă ca și Directorii de Seminarii sau Laboratoare.

Art. 64. Pe lângă fiecare Universitate va funcționa un Seminar pedagogic Universitar, menit a studia problemele de educație și învățământ, a pregăti personalul didactic pentru învățământul secundar și a fi un centru de informații pedagogice și de propagarea curentelor și metodelor didactice cele mai bune.

Pentru cercetarea științifică a problemelor pedagogice, ca o specială aplicare la împrejurările națiunii și ale statului nostru, Seminarul pedagogic va avea un Laborator de Pedagogie experimentală, o Bibliotecă pedagogică, înzestrată și ținută în curent cu literatura pedagogică a vremii, și un Muzeu Pedagogic.

Pentru pregătirea didactică a celor care vor să se destine profesoratului, Seminarul pedagogic universitar va avea o Școală de aplicație, care va cuprinde cel puțin un liceu de băieți cu atâtea serii de clase sau clase, câte vor fi necesare pentru practica candidaților. Pe lângă acesta, în măsura posibilităților, vor fi și secțiuni cu clase speciale, ca de exemplu: pentru copii înzestrați, pentru copii întârziați, clase liceale pentru fete, clase de învățământ primar și o grădină de copii, spre a se putea urmări și înfățișa candidaților la profesorat întreaga dezvoltare sufletească a copiilor în tot timpul creșterii lor, precum și psihologia copiilor supranormali și subnormali.

Pregătirea didactică a candidaților se va face prin conferințe, colocvii, secțiuni, după normele stabilite de regulamentul Instituției. Durata frecventării obligatorii a Seminarului Pedagogic este de două semestre.

Seminariile pedagogice universitare, având și menirea de a contribui ca învățământul nostru să țină pasul cu întreaga mișcare pedagogică contemporană, au libertatea de a experimenta, în școlile lor de aplicație sau în clase speciale, programe, orarii și metode noi, în cadrul general al organizării învățământului respectiv.

Pentru răspândirea ideilor și metodelor pedagogice, Seminariile pedagogice universitare vor putea organiza pentru membrii corpului didactic cursuri de perfecționare, cu lucrări de laborator și cu lecții model, conferințe pedagogice (și pentru părinți și public cu interes pentru probleme de educație și învățământ), expoziții de mijloace de învățământ și serii de lecții model în alte școli din localitate sau din alte localități.

Ele vor publica buletine sau reviste pedagogice, pentru întreținerea unui interes mai viu pentru problemele de educație și învățământ în corpul profesoral și în opinia publică.

Seminarul pedagogic universitar împreună cu toate anexele sale va fi condus de un director, numit de ministru, prin Decret Regal, dintre profesorii de pedagogie al Universităţii.

El va fi retribuit cu o diurnă egală cu jumătatea salariului său de profesor universitar.

Directorul Seminarului pedagogic este şi director al Şcolii de aplicaţie.

Directorul va fi ajutat, în împlinirea sarcinilor sale, de un subdirector, de un conferenţiar-şef de lucrări şi de unul sau mai mulţi asistenţi; la nevoie, şi de un Director-ajutor, profesor sau agregat universitar.

Subdirectorul, dacă este profesor al Şcolii de aplicaţie, va fi retribuit cu o diurnă egală cu jumătatea salariului său de profesor; dacă nu e profesor, va primi o diurnă egală cu salariul întreg (căruia i se vor aplica gradaţiile) al unui profesor de liceu.

Conferenţiarii şi asistenţii vor primi salariile gradului lor la Facultatea de Filosofie şi Litere.

Personalul administrativ pentru Şcoala de aplicaţie va fi retribuit cu salariile corespunzătoare posturilor lor la şcolile de acelaşi grad, iar personalul administrativ pentru activitatea universitară a Seminarului pedagogic va fi retribuit cu salariile posturilor corespunzătoare de la Facultatea de Filosofie şi Litere.

Profesorii Seminarului pedagogic universitar şi al Şcolii sale de aplicaţie vor fi luaţi dintre profesorii, agregaţii şi conferenţiari universitari cu pregătire pentru problemele pedagogice ale învăţământului secundar, precum şi dintre profesorii şi profesoarele de învăţământ secundar cu o pregătire ştiinţifică şi o destoinicie didactică deosebită în specialitatea lor, iar pentru clasele primare şi grădina de copii, dintre membrii distinşi ai corpului didactic respectiv.

Numirea sau detaşarea acestor profesori se face de minister, după recomandarea directorului Seminarului pedagogic; ea este, în principiu, o însărcinare cu caracter temporar.

Profesorii Şcolii de aplicaţie, pe lângă salariul întreg (cu gradaţii şi accesorii) ce li se cuvine ca Profesori titulari ai învăţământului de gradul respectiv (sau pe lângă cota din acest salariu întreg corespunzătoare numărului de ore cu care sunt însărcinaţi – în cazul când nu funcţionează la Seminarul pedagogic cu catedră întreagă), vor primi o diurnă egală cu jumătatea salariului (sau a cotei din el) ce primesc la Seminarul pedagogic.

Orele de conferinţe şi de colocvii vor fi retribuite dintr-un fond deosebit, socotindu-se pentru fiecare oră efectivă cota corespunzătoare unei ore lunare din salarul unui Profesor de liceu cu patru gradaţii.

Pentru Profesorii de liceu titulari detaşaţi în total sau parţial la Seminarul Pedagogic, obligaţia lor didactică la Seminarul pedagogic are precădere asupra obligaţiei lor la şcoala unde sunt titulari.

În fiecare an, între 1 şi 15 noiembrie, directorii Seminariilor pedagogice universitare se vor întruni, pe rând, la sediul fiecărei Universităţi, într-un consiliu, spre a se sfătui în privinţa rezultatelor şi a directivelor activităţii Instituţiilor ce

conduc şi a comunica Ministerului eventualele propuneri în legătură cu misiunea ce le e încredinţată.

Pe lângă fiecare Seminar pedagogic universitar va funcţiona un cămin, în care vor fi primiţi candidaţi, care se află în semestrul al doilea al activităţii lor la Seminar, în măsura posibilităţilor şi ţinând seamă de merit şi de starea lor materială.

CAP. VI
Personalul ştiinţific ajutător

Art. 65. Personalul ştiinţific ajutător al seminariilor, laboratoarelor, clinicilor, institutelor şi staţiunilor se compune din: conferenţiari, asistenţi gradul I şi II, desenatori şi fotografi.

Conferenţiarii trebuie să fie doctori în specialitate, la toate facultăţile.

Asistenţii de gradul I şi II trebuie să fie cel puţin licenţiaţi. Se exceptează Asistenţii Facultăţii de Drept, de Medicină Umană şi Veterinară, care trebuie să fie doctori.

Conferenţiarii fac cursuri şi au conducerea tuturor lucrărilor, urmând directivele date de Directorul laboratorului, seminarului, clinicii, institutului.

Asistenţii de gradul I şi II fac lucrări cu studenţi şi ajută pe profesori în lucrările practice.

Agregaţii, conferenţiarii şi asistenţii de toate gradele vor lucra în Laborator sub conducerea Directorului.

Art. 66. Asistenţii de gradul II se numesc de Minister după recomandarea profesorului, aprobată de Consiliul facultăţii. Ei sunt temporari şi nu pot ocupa posturile lor decât numai trei ani. Stagiul lor poate să fie prelungit, cu aprobarea Consiliului facultăţii, după cererea motivată a profesorului pe baza activităţii ştiinţifice desfăşurate în cursul acestui stagiu.

Asistenţii de gradul I se numesc în urma unui concurs, ale cărei modalităţi se vor fixa prin regulamentul fiecărei Facultăţi.

Conferenţiarii şi conferenţiarii-şefi de secţie se aleg dintre asistenţii de gradul I, care au cel puţin patru ani de vechime în gradul lor şi sunt numiţi în urma unui raport motivat, făcut de profesorul respectiv, pe baza lucrărilor şi activităţii lor ştiinţifice sau pe baza unui concurs ale cărui modalităţi se vor determina de regulamentul fiecărei Facultăţi.

Conferenţiarii, conferenţiarii-şefi de secţie, asistenţii de gradul I şi asistenţii de gradul I – de secţie, sunt numiţi pe timp de cinci ani, cu drept de prelungire, acordată de Consiliul facultăţii, după cererea motivată a profesorului respectiv.

Art. 67. Conferenţiarii şi asistenţii vor primi salariul conform prevederilor legii de armonizare. Ei vor beneficia de cinci gradaţii, acordate din cinci în cinci ani, fiecare gradaţie reprezentând 25% din leafa de bază.

La Institutele Tehnice Universitare, conferenţiarii-şefi de secţie vor primi salariul conferenţiarilor sporit cu 25%. Ei se vor bucura de toate drepturile conferenţiarilor în ceea ce priveşte gradaţiile.

Asistenţii de secţie de gradul I vor primi salariul asistenţilor de gradul I, mărit cu 25%. Ei se vor bucura de toate drepturile asistenţilor de gradul I în ceea ce priveşte gradaţiile.

Art. 68. Conferenţiarii şi asistenţii nu pot ocupa, în acelaşi timp, alte funcţiuni decât în strânsă legătură cu ocupaţia lor.

Art. 69. Pentru abateri de la îndatoririle funcţiei lor, toţi conferenţiarii şi asistenţii sunt supuşi sancţiunilor prevăzute în capitolul „Penalităţi", cu observarea formelor prescrise de art. 91 şi următoarele.

Art. 70. Personalul administrativ al Institutelor universitare ca: secretari, arhivari, copişti, custozi, dactilografe vor fi numiţi de Minister după recomandarea directorului Institutului.

Ei vor fi recrutaţi conform legii Statutului funcţionarilor.

Art. 71. Desenatorii şi fotografii necesari unor laboratoare sau unor clinici vor fi numiţi, de asemenea, de Minister după recomandarea directorului institutului, laboratorului sau clinicii.

Recrutarea lor se face în conformitate cu legea pentru Statutul funcţionarilor.

Art. 72. Personalul de serviciu al Instituţiilor Universitare se numeşte şi se revocă de către director. El se compune din custozi, laboranţi şi servitori.

Aceştia vor primi leafa fixată prin legea de armonizare a salariilor. După o funcţionare neîntreruptă de zece ani, în urma unui raport al Directorului, ei vor primi un spor de 25% din leafă. Acest personal va beneficia de drepturile la pensie acordate funcţionarilor publici.

CAP. VII
Cămine şi Cantine. Oficiul Universitar

Art. 73. Pe lângă fiecare Universitate funcţionează cămine pentru studenţi şi pentru studente, precum şi cantine.

Scopul căminelor este de a da studentelor şi studenţilor merituoşi, dar lipsiţi de mijloace, posibilitatea de a se dedica studiilor, procurându-le locuinţă şi întreţinere, precum şi mijloace de completare a cunoştinţelor şi educaţiei lor. Căminele şi cantinele întreţinute fie de stat, fie de judeţe, comune sau persoane particulare, vor fi supuse aceluiaşi regim.

Art. 74. Conducerea generală şi controlul tuturor căminelor şi cantinelor revin Senatului Universitar, care le exercită prin Comisiunea căminelor şi cantinelor. conducerea administrativă a fiecărui cămin sau cantină o are un Director numit de Senatul Universitar.

Art. 75. Pe lângă Facultăţile de Teologie va exista câte un Internat Teologic, care va fi condus după normele stabilite printr-un regulament special.

Art. 76. În afară de cămine, se pot înfiinţa cantine, în care studenţii şi studentele, care sunt în curent cu examenele, vor primi masa gratuit sau în schimbul unei plăţi modeste.

Cantinele se administrează la fel ca şi căminele. Subvenţia acordată de Universitate serveşte pentru plata mesei a acelor studenţi care o au gratuit, precum şi pentru completarea diferenţei de preţ pentru cei care au obţinut o reducere.

Art. 77. Locurile de cămine şi cantine se dau de Comisiunea căminelor prin concurs. Nu vor fi primiţi în cămine şi cantine studenţii funcţionari. Timpul de şedere în cămin este egal cu durata egală a studiilor universitare, în cazul când studenţii trec regulat examenele şi nu sunt exmatriculaţi. Pentru cei care fac Seminarul pedagogic, se acordă dreptul de a rămâne în cămin încă şase luni peste termenul legal pentru terminarea practicii pedagogice.

Art. 78. Pe lângă fiecare Universitate se înfiinţează un Oficiu Universitar, care are scopul de a servi ca îndreptar al vieţii universitare, în special al studenţimii.

Acest Oficiu va căuta să strângă diferite informaţii şi material documentar referitor la viaţa universitară, aşa ca studentul să găsească direct şi uşor tot ceea ce îl interesează în această privinţă.

Oficiul Universitar va organiza un serviciu de asistenţă socială şi sanitară pentru studenţime, înlesnind găsirea de ocupaţii pentru studenţi, precum şi locuinţe. De asemenea, el va ajuta pe studenţii începători şi neiniţiaţi în orientarea lor profesională.

Art. 79. Oficiul Universitar va fi condus de un director, delegat de Senatul Universitar dintre profesori, ajutat de trei secretari, cărora Directorul le va distribui diferite însărcinări, după scopurile urmărite de oficiu.

Aceşti secretari vor fi salarizaţi la fel cu secretarii de facultate.

Un regulament special alcătuit de director şi aprobat de Senatul Universitar va stabili modul de funcţionare şi organizare al Oficiilor Universitare.

CAP. VIII
Biblioteci universitare

Art. 80. Pe lângă fiecare Universitate va exista o bibliotecă centrală, precum şi biblioteci ale Facultăţilor, Institutelor, Seminariilor, Laboratoarelor şi Clinicilor.

Art. 81. Biblioteca centrală este pusă sub controlul Senatului Universitar.

Administraţia ei superioară este încredinţată unei comisiuni numită „Comisiunea Biblioteci", care e formată din câte un delegat ales de Consiliul fiecărei Facultăţi dintre profesorii titulari şi agregaţi, şi de Directorul bibliotecii. Această Comisiune lucrează sub prezidenţia Rectorului. Delegaţii facultăţilor sunt aleşi pe termen de doi ani, putând fi realeşi în continuare

Ei nu pot fi în acelaşi timp membri în Senatul Universitar.

Art. 82. Personalul superior administrativ al Bibliotecii se compune din: Director, care trebuie să aibă titlul de doctor şi să aibă lucrări în ştiinţa bibliotecară, mai mulţi bibliotecari şi subbibliotecari, care trebuie să posede titlul de licenţiaţi.

Personalul inferior al Bibliotecii se compune din custozi, curieri şi servitori.

Art. 83. Personalul Bibliotecii se numeşte de Minister în urma recomandării Comisiunii Bibliotecii şi avizului Senatului Universitar.

Art. 84. Directorul, bibliotecarii şi subbibliotecarii se numesc cu titlul provizoriu. După cinci ani de funcționare, ei pot deveni definitivi printr-un raport motivat al Comisiunii bibliotecii, aprobat de Senat. Numirea cu titlul definitiv se face prin Decret Regal.

Art. 85. Directorul, bibliotecarii şi subbibliotecarii definitivi sunt inamovibili. Ei nu vor putea fi înlocuiți decât în cazuri grave în urma raportului Comisiunii bibliotecii şi a judecării lor de Senatul Universitar.

Art. 86. Toți funcționarii bibliotecii sunt răspunzători în solidar de avutul Bibliotecii.

Art. 87. Directorul, bibliotecarii şi subbibliotecarii vor fi salarizați conform normelor legii de armonizare a salariilor. Ei vor primi, însă, din cinci în cinci ani câte o gradație de 15% din leafa de bază.

Art. 88. Comisiunea bibliotecii va alcătui un regulament de funcționare şi organizare al Bibliotecii, care va fi supus aprobării Senatului Universitar.

Art. 89. Bibliotecile sunt puse sub controlul decanului şi al Consiliului facultății respective. Personalul superior al acestor Biblioteci se compune dintr-un bibliotecar şi un ajutor de bibliotecar, care trebuie să fie cel puțin licențiați.

Personalul inferior se compune din custozi şi servitori. Numirea personalului acestor Biblioteci se face de către Minister în urma recomandării Decanului şi Consiliului Facultății respective, aprobată de Senatul Universitar.

Pentru Biblioteca Facultății de Medicină din Bucureşti, personalul superior se compune dintr-un Director şi doi bibliotecari, care trebuie să fie doctori în medicină, şi doi subbibliotecari.

Personalul inferior se compune ca şi cel de la celelalte Biblioteci de Facultăți. Numirea personalului se face în acelaşi mod.

Articolele 83, 84, 85, 86 şi 87 din prezenta lege se aplică întocmai şi personalului superior al Bibliotecilor de Facultăți.

Art. 90. În bugetul Universității va fi prevăzut un fond destinat publicării cursurilor profesorilor universitari. Distribuția anuală a acestui fond se face de Senatul Universitar după necesitățile Facultăților. Vor fi preferate însă Facultățile cu populație studențească redusă.

(...)

➢ SANIC, fond Ministerul Învățământului, dosar 529/1932, f. 106–149.

64

1930 noiembrie, Bucureşti. Invitație adresată de Rectorul Universității din Bucureşti, Ministrului Instrucțiunii de a participa la şedința solemnă, la Palatul Universității, cu ocazia şedinței festive de mulțumiri adresate Ministrului Spaniei la Bucureşti pentru înființarea unui post de lector de limba şi literatura spaniolă la Facultatea de Litere, plătit din bugetul Spaniei.

UNIVERSITATEA DIN BUCUREŞTI
Nr. 1985/17 noiembrie 1930

Domnule Ministru,

Guvernul spaniol, după cum ştiţi, în dorinţa de a strânge cât mai mult raporturile de prietenie între cele două ţări surori, a înfiinţat un post de Lector de limba şi literatura spaniolă la Universitatea noastră, plătit din bugetul Spaniei.

Senatul Universitar, în şedinţa sa de la 5 noiembrie a.c., a acceptat cu mulţumire înfiinţarea acestui post.

Socotind că gestul guvernului spaniol reclamă din parte-ne o manifestare de recunoştinţă, am hotărât ca Facultatea de Filosofie şi Litere, unde postul în chestiune ar urma să fiinţeze, să ţină o şedinţă festivă, la care să fie invitat şi Ministrul Spaniei la Bucureşti.

Pentru că Domnul Ministru, De Cardenas, care a sugerat guvernului spaniol crearea acestui post, va pleca în curând din Bucureşti, am fixat împreună cu d-sa data acestei şedinţe solemne pentru ziua de miercuri, 19 noiembrie a.c., la ora 11 dimineaţa, în amfiteatrul cel mare din palatul renovat al Universităţii.

La această festivitate vor vorbi:

1. D-l profesor Scarlat Lambrino despre latinitatea poporului spaniol;
2. D-l profesor Ramiro Ortiz despre limba şi literatura spaniolă;
3. Subsemnatul despre sensul istoriei Spaniei.

Dorind să dăm solemnităţii noastre un caracter cât mai impunător, am onoarea de a Vă ruga să binevoiţi a onora cu prezenţa dumneavoastră această festivitate academică.

Primiţi, Vă rog, Domnule Ministru, asigurarea deosebitei mele consideraţiuni.

Rector,
(ss.) N. Iorga

Secretar general,
(ss.) G. I. Chelaru

Domnului Ministru al Instrucţiunii Publice şi al Cultelor

➢ SANIC, fond Ministerul Învăţământului, dosar 510/1930, f. 12.

65

1931, Bucureşti. Regulamentul Facultăţii de Litere şi Filosofie.

Art. 1. În conformitate cu art. 5 şi 7 din legea Autonomiei Universităţii, la Facultatea de Litere şi Filosofie din Bucureşti se înfiinţează, cu începutul anului şcolar 1931–1932, anul de îndrumare, pentru ca să lămurească aptitudinile universitare ale viitorilor studenţi definitivi.

Art. 2. Cursurile anului de îndrumare au în vedere introducerea studenţilor în studiul fiecărei secţiuni, pentru a putea urma cu succes cursurile specialităţii alese. Durata lor este de un an.

Art. 3. La sfârșitul anului, studenții care au frecventat regulat cursurile și au luat parte la lucrările practice ale acestui an sunt obligați a depune examene la materiile urmate și a dobândi un certificat de maturitate de la profesorul care reprezintă materia principală aleasă de student.

Art. 4. Studenții anului de îndrumare înscriși la secțiunea Filosofie vor face următoarele materii:

1. Introducerea în filosofie
2. Elemente de psihologie cu aplicație la pedagogie
3. Elemente de logică
4. Introducerea în știința culturii.

Cursul de la nr. 4 cade sub răspunderea profesorului de sociologie. La acest curs se va analiza cu studenții o carte scrisă într-o limbă străină.

Art. 5. Studenții înscriși la Filologie clasică vor face următoarele materii:

1. Limba latină
2. Limba elină
3. Istoria antică
4. Elemente de filologie.

Art. 6. Studenții înscriși la Filologia modernă vor face următoarele materii:

A. Filologia română

1. Introducerea în filologie romanică cu privire specială la istoria limbii române
2. Limba română în secolul al XVI-lea
3. Introducerea în literature română veche
4. Introducerea în literature română modern
5. Vechea slavă
6. Compoziție în limba română.

B. Filologie romanică apuseană

1. Intrerpretări de texte din limba franceză
2. Exerciții de limba franceză
3. Exerciții de limba italiană
4. Latina
5. Introducerea în filologia romanică.

C. Limba germană

1. Introducerea în literatura germană
2. Exerciții de limba germană
3. Introducerea în istoria culturii, cu privire la cultura germană
4. Introducerea în lingvistica indo-europeană
5. Folclor.

Art. 7. Studenții înscriși la secțiunea Istorie vor face următoarele cursuri:

1. Istoria universală
2. Istoria românilor
3. Introducerea în studiile istorice
4. Bibliografie istorică generală
5. Elemente de bizantină sau slavă.

Art. 8. Studenții înscrişi la secțiunea Geografie vor face următoarele materii;

1. Metodologia geografiei
2. Geografia fizică şi cartografia
3. Geografia pământului şi a poporului român
4. Introducerea în ştiința culturii cu introducerea în sociologie şi istoria ştiințelor naturale.

Art. 9. Niciun profesor nu va putea preda la anul de îndrumare o materie îndepărtată de a sa, iar când e vorba de o materie nouă va fi însărcinat cu ea cel mai vechi profesor de materia apropiată.

Art. 10. Niciun student nu poate deveni student definitiv şi admis la cursurile de specialitate dacă n-a trecut cu succes toate examenele de la secțiunea pentru care s-a înscris.

Art. 11. Pentru studenții anului de îndrumare se fixează două feluri de examene:

a. Examene de sfârşitul unui semestru
b. Examene de sfârşitul anului.

Nota semestrială combinată cu cea de la sfârşitul anului va fi nota de trecere din anul de îndrumare; notele se exprimă prin calificative: insuficient, suficient, bine, foarte bine şi excepțional.

Examenele de terminare pot fi repetate în cel mult două sesiuni următoare. Studentul care nu le va trece nici după aceste sesiuni va fi exmatriculat din facultate.

Art. 12. Numai studenții care au îndeplinit condițiunile cerute pentru trecerea anului de îndrumare se înscriu în anul II la o specialitate aleasă din grupa materiilor fixate la fiecare secțiune şi devin studenți definitivi ai Universității.

PROGRAMA PENTRU SÂMBĂTĂ

ORA	Amfiteatrul Al. Odobescu	Amfiteatrul T. Maiorescu	Amfiteatrul B. P. Hasdeu	Amfiteatrul V. Pârvan	Amfiteatrul Ist. rom.	Amfiteatrul Geografie
8–9	Lb. greacă Prof. D. Burileanu					
9–10	Lb. greacă Prof. D. Burileanu	Logica Asist. N. Bagdasar	Lb. germană Lect. Al. Borănescu			
10–11	Lb. latină Prof. D. Evolceanu	Logica Asist. N. Bagdasar	Introd. în filol. romanică Conf. A. Rosetti	Introd. în lit. rom. veche Prof. N. Cartojan		
11–12	Lb. latină Prof. D. Evolceanu	Ştiința culturii Conf. T. Vianu	Introd. în filol. romanică Conf. A. Rosetti	Introd. în lit. rom. veche Prof. N. Cartojan		
12–13						
14–15						
15–16	Ist. lit. române moderne Prof. D. Caracostea		Filol. romanică Prof. A. Densuşianu	Ştiința culturii Conf. T. Vianu	Ist. românilor Asist. C. Grecescu	
16–17		Sociologie comparată Conf. N. Petrescu	Lb. franceză Prof. Ch. Drouhet	Ştiința culturii Conf. T. Vianu	Curs liber Doc. Radu Vulpe	

17–18		Sociologie Prof. D. Gusti	Filol. bizantină Prof. D. Russo	Ist. artei Doc. Al. Busuioceanu	Filol. slavă Prof. P. Cancel	Geografie fizică Prof. G. Vâlsan
18–19	Ist. universală Prof. N. Iorga	Teoria cunoaşterii Conf. N. Ionescu	Lb. italiană Prof. R. Ortiz	Ist. filosofiei Prof. M. Florian	Filol. slavă Prof. P. Cancel	

➢ Dimitrie Gusti, Marin Popescu Spineni, *Îndreptar pentru studentul de la Facultatea de Filosofie şi Litere din Bucureşti*, Editura Facultăţii de Filosofie şi Litere, Bucureşti, 1931, p. 127–130.

66

1931 iulie 15, Bucureşti. Legea pentru autonomia universitară.

LEGE PENTRU AUTONOMIA UNIVERSITARĂ
Promulgată cu Înaltul Decret Regal, Nr. 2615 din 15 iulie 1931

Art. 1. – Învăţământul superior se predă în următoarele aşezăminte care depind de Ministerul Instrucţiunii Publice:

1. Universitatea din Bucureşti
2. Universitatea din Iaşi
3. Universitatea din Cluj
4. Universitatea din Cernăuţi
5. Academia de drept din Oradea
6. Politehnica din Bucureşti
7. Politehnica din Timişoara
8. Academia de arhitectură din Bucureşti
9. Academia de arte frumoase din Bucureşti
10. Academia de arte frumoase din Iaşi
11. Academia de muzică şi artă dramatică din Bucureşti
12. Academia de muzică şi artă dramatică din Iaşi
13. Academia de muzică şi artă dramatică din Cluj
14. Institutul de educaţie fizică

cu condiţia ca studenţii acestor academii şi instituţii de educaţie fizică să aibă bacalaureat.

Universităţile, facultăţile şi şcolile superioare, enumerate mai sus, sunt instituţii de Stat cu personalitate juridică.

Art. 2. – Învăţământul superior este absolut autonom, atât în ceea ce priveşte organizarea studiilor şi conducerea (prin rector, Senat, decan şi consilii, precum şi de organele prevăzute în legile actualmente în vigoare pentru Academiile de arte frumoase, Academiile de muzică şi Institutele de educaţie fizică), cât şi în ceea ce priveşte gestiunea financiară.

Alegerea rectorilor şi decanilor va fi comunicată ministrului spre cele legale.

Rectorul este ales pe timp de 4 ani dintre profesorii titulari; decanii sunt aleşi pe timp de 3 ani, tot dintre profesorii titulari.

Singurul organ chemat să exercite controlul asupra profesorilor este rectorul, ajutat de Senat.

Art. 3. – Ministerul Instrucțiunii ordonanțează în fiecare an, în două rate egale, fondul de întreținere al Universităților şi salariile întregului personal, aşa cum este prevăzut în legile astăzi în vigoare.

Propunerile de a creşte acest fond vor fi înaintate ministerului, cu legitimația necesară, până la jumătatea anului bugetar.

Art. 4. – Recrutarea corpului profesoral universitar, al şcolilor superioare, precum şi a personalului ştiințific ajutător, se va face printr-o lege al cărei anteproiect va fi elaborat de Senatele reunite ale tuturor Universităților şi de consiliile şcolilor superioare. Până atunci, prescripțiile legilor actuale rămân în vigoare, întrucât nu contrazic dispozițiile de autonomie fixate prin legea de față.

Art. 5. – Studenții vor fi admişi în Universitate pe baza prezentării diplomei de bacalaureat, iar după o frecventare de un an, ei pot căpăta o situație definitivă în urma constatării aptitudinilor universitare.

Art. 6. – Căminele studențeşti sunt toate trecute în seama județelor respective, care le vor administra prin rectorii Universităților.

Bursele județene se atribuie de către o comisie locală, formată din toți directorii şcolilor secundare din localitate.

Un număr de burse, care se va fixa anual după posibilitățile financiare ale Statului, va fi acordat Universităților de către Ministerul Instrucțiunii şi beneficiarii vor avea dreptul de a purta titlul de bursier al Statului român.

Art. 7. – Cursurile universitare nu pot cuprinde mai puțin de 3 ani, în afară de anul de îndrumare.

Art. 8. – Şcolile superioare se vor administra potrivit articolelor precedente, adaptate la regimul lor special.

Art. 9. – Toate dispozițiile prevăzute în legea învățământului superior şi în legile şcolilor superioare enumerate mai sus rămân în vigoare, întrucât nu contrazic dispozițiile legii de față.

➢ „Anuarul Universității din Bucureşti", 1931, Vălenii de Munte, 1933, p. 34–35.

67

1931, Bucureşti. Actul Constitutiv şi Statutele Cooperativei studenților Facultății de Filosofie şi Litere.

ACTUL CONSTITUTIV

I. Subscrişii ne constituim în societate cooperativă pentru ajutor reciproc, aprovizionare şi consum cu numele: Cooperativa Studenților Facultății de Filosofie şi Litere, cu răspundere nemărginită, având sediul în comuna Bucureşti, Jud. Ilfov.

II. Scopul societății este de a întemeia o tovărăşie studențească de ajutor reciproc.

III. Durata Societății este nelimitată.

IV. La constituirea acestei societăți am subscris un capital în sumă de lei 41.500, pe care l-am şi vărsat.

V. Răspunderea asociațiilor este solidară şi nelimitat.

VI. Pentru funcționarea Societății, am adoptat alăturatul statut, care face parte din conținutul acestui act constitutiv.

STATUTELE
COOPERATIVEI STUDENȚILOR FACULTĂȚII DE FILOSOFIE ŞI LITERE

Capitolul I
Înființarea. Sediul. Scopul şi Durata.

Art. 1. Se înființează pe baza legii pentru organizarea cooperației o societate cooperativă cu numele: Cooperativa Studenților Facultății de Litere şi Filosofie.

Societate cooperativă pentru ajutor reciproc, aprovizionare şi consum cu răspundere nemărginită, cu sediul în comuna Bucureşti, Jud. Ilfov.

Art. 2. Scopul societății este:

a) Să organizeze tot felul de întreprinderi pentru uşurarea vieții materiale a asociaților;

b) Să cultive spiritul de solidaritate între asociații;

c) Să ajute studenții merituoşi, dar lipsiți de mijloace materiale;

d) Să facă adevărată operă de asistență studențească;

e) Să întrețină vie în sufletele tuturor asociațiilor, ideia cooperatistă.

Art. 3. Durata societății este nelimitată.

Capitolul II
Asociați, Drepturi, Datorii

Art. 4. Pot fi asociați: Profesorii, licențiații, studenții şi studentele Facultății de Litere şi Filosofie din Bucureşti.

Art. 5. Nu pot fi primiți sub sancțiuni de nulitate, ca asociați: Cei care nu intră în prevederile articolului precedent.

Art. 6. Acela care vrea să devină asociat, trebuie să semneze o cerere de intrare în societate.

Art. 7. Odată cu prezentarea cererii arătată în articolul precedent, semnatarul trebuie să facă la casa societății vărsământul întregului capital social ce s-a subscris deodată cu cererea de intrare în societate.

Art. 8. Numele asociaților noi înscrişi vor fi aduse la cunoştința primei adunări generale ce urmează înscrierilor.

Art. 9. Asociații răspund pentru obligațiile Societăți în mod nemărginit.

Asociații noi admişi răspund şi pentru obligasțiile luate de societate mai înainte de înscrierea lor.

Pierderea calității de asociat.

Art. 10. Calitatea de asociat se pierde:

a) Prin retragere;

b) Prin mutarea domiciliului într-o localitate în afară de circumscripția Cooperativei, sau când numai îndeplineşte condițiile speciale prevăzute în statut, pentru a fi admis ca asociat.

c) Prin excludere;

d) Prin moarte.

Art. 11. Până la dizolvarea ei, fiecare asociat se poate retrage din societate când voieşte.

Art. 12. Calitatea de asociat se pierde de drept la sfârşitul anului social.

Art. 13. În caz de moarte a unui asociat mai înainte de dizolvarea societății, calitatea de asociat se pierde odată cu încetarea din viață. (...)

Datoriile şi drepturile asociaților:

Art. 23. Asociații cooperativei sunt îndatorați:

a) Să plătească o taxă de înscriere de 5 lei, care în primul an va servi pentru acoperirea cheltuielilor de constituire şi de administrație, iar în anii următori pentru mărirea fondului de rezervă. (...)

c) Să se aprovizioneze de la cooperativă cu articolele necesare ocupației lor şi să facă uz de toate serviciile cooperativei. (...)

d) Să respecte toate obligațiunile contractate față de cooperativă.

e) Să răspundă pentru obligațiunile societății potrivit art. 9 de mai sus.

f) Să ia parte la adunările generale ordinare şi extraordinare.

g) Să se supună tuturor prevederilor statutelor de față, regulamentelor interioare şi hotărârilor adunării generale şi ale consiliului de administrație.

Art. 24. Asociatul care şi-a îndeplinit îndatoririle față de cooperativă, are până în momentul când i-a încetat calitatea de asociat următoarele drepturi:

a) Să se folosească de toate serviciile organizate de cooperativă.

b) Să ia parte la adunările generale ale cooperativei şi să voteze în mod egal cu ceilalți membri indiferent de valoarea capitalului social.

c) Să ia parte la lucrările cooperativei potrivit pregătirii şi ocupației sale.

d) Să primească pentru capitalul social renumerația ce i se cuvine din excedent potrivit prevederilor art. 85 de mai jos.

e) Să cerceteze registrul pentru deliberările adunărilor generale, precum şi partida din registrul asociațiilor. La cerere şi pe cheltuiala asociatului, administratorii sunt îndatorați să elibereze copii de pe acele procese-verbale şi certificate constatatoare ale situației vărsămintelor făcute de el în contul părților sale sociale subscrise. (...)

➢ Dimitrie Gusti, Marin Popescu-Spineni, *Îndreptar*, p. 151 şi urm.

68

1932, Bucureşti. Concluziile Asociației profesorilor universitari din Bucureşti referitoare la legiferările din Învățământul Superior.

Asociația Profesorilor Universitari
Bucureşti

Domnule Ministru,

Asociația profesorilor universitari, grupul Bucureşti, în intenţiunea de a fi folositoare viitoarei legiferări asupra Învățământului superior, a discutat în şedinţele din 8, 12, 19 şi 26 februarie trecut, mai multe chestiuni în legătură cu reforma proiectată.

Avem onoare a vă prezenta rezultatele acestor discuţiuni.

Mai întâi, Asociaţiunea insista a se ţine în seamă dezideratele, adoptate în congresele noastre, în număr de 10, cuprinse în ultima dare de seamă a adunării generale de la Bucureşti, din vara trecută – p. 6–12 – şi anume, referitoare la:

I. Salarizarea membrilor corpului didactic al acestui învățământ,

I. Pensiunile profesorilor,

III. Recrutarea profesorilor,

IV. Înlesnirea contactului cu ştiinţa occidentală prin concedii plătite şi prin subvenţiuni,

V. Învățământul aplicat,

VI. Reunirea tuturor şcolilor superioare sub autoritatea Ministerului Instrucţiunii,

VII. Un Consiliu de direcţiune interministerial,

VIII. Localuri proprii pentru laboratoare şi cursuri,

IX. Starea sanitară,

X. Autonomia Universitară.

Precum şi moţiunea adoptată asupra anului preparator.

Iar printre chestiunile noi prezentate la această şedinţă, că mai importante şi urgente sunt memoriile aici alăturate privitoare la situaţia conferenţiarilor de pe la diferite facultăți.

În special, se cere o cercetare şi o îndreptare a conferenţiarilor de la învățământul aplicat.

Situaţia acestor membri ai corpului didactic universitar, care şi-au dat munca lor de la înfiinţarea acestui învățământ, nu mai poate rămâne în acest provizorat prea lung şi ca atare dăunător bunei aşezări a bunului învățământ.

Aceste doleanţe sunt cuprinse în memoriile alăturate I, II.

Memoriul III, este privitor situaţiei D-lui C. I. Dianu de la Facultatea de Litere şi Filosofie.

Memoriul IV, este rezultatul discuţiei şi acordul conferenţiarilor de la celelalte facultăți.

Memoriul V, este opinia personală a d-lui profesor I. Rădulescu-Pogoneanu, privitor la reorganizarea postului de preparator, aducându-vă acestea la cunoştinţă, cu rugămintea de a le ţine în seamă în alcătuirea antiproiectului legii Învățământului

Superior, Vă rog să primiți Domnule Ministru, asigurarea deosebitei noastre considerațiuni.

Președinte,
(ss.) Hurmuzescu

Secretar,
(ss.) Th. Petrescu
Domnului Ministru al Instrucțiunii Publice

➢ SANIC, fond Ministerul Învățământului, dosar 529/1932, f. 257.

69

1933 noiembrie, București. Memoriul studenților de la Facultatea de Filosofie și Litere din București adresat decanatului, solicitând reducerea și eliminarea taxelor, repartizarea mai judicioasă a examenelor, reformarea practicii pedagogice, ș.a.

Memoriul studenților de la Facultatea de Litere și Filosofie
din București, înaintat domnului decan al Facultății
noiembrie 1933

Domnule decan,

Subsemnații studenți ai Facultății de Litere și Filosofie din București, suntem siliți să vă aducem la cunoștință dezideratele de mai jos, cu rugămintea de a le cerceta și soluționa:

1. Credem că actual Seminar Pedagogic nu mai poate face față, singur, unei temeinice pregătiri. Aglomerarea studenților nu o mai permite.. Pentru descongestionarea lui, socotim că e nevoie să se desemneze încă câteva licee din Capitală, unde practica pedagogică să se facă în condiții normale. Menționăm că acest lucru nu necesită noi cheltuieli.

2. Socotim mai departe, că înființarea unei sesiuni de examene în februarie, este absolut necesară. Repartizate astfel în mod rațional, examenele ar fi pregătite mai serios, examinarea s-ar face într-un ritm mai puțin precipitat. Admiterea că scumpetea cursurilor și a cărților de studii în general, constituie o piedică evidentă, pentru consultarea lor mai cu folos, în vederea examenelor. Sesiunea din februarie ar înlătura într-o foarte mare măsură acest neajuns și de ordin intelectual și de ordin material, dând studenților răgazul trebuitor pentru procurarea izvoarelor de informație și asimilarea mulțumitoare a cunoștințelor. Spre edificare, citățm în sprijinul cererii noastre, procedeul celorlalte facultăți, unde există această sesiune de examene în februarie.

3. Semnalând pomenitele lipsuri, socotim, Domnule Decan că, sunteți de acord cu noi că nu urmărim decât ridicarea din toate punctele de vedere, a prestigiului Facultății. Anticipând rezolvarea lor în sensul vederilor noastre,

totuşi Facultatea nu va putea fi pusă la adăpost de diferite atacuri atâta vreme cât nu va fi soluţionată, în mod echitabil, problema taxelor de examene parţiale şi de licenţă, problemă în care sunt angajate nu numai interesele materiale ale studenţimii dar, repetăm, şi bunul renume al Facultăţii. Bănuind că desideratul din urmă va fi întâmpinat cu nedumerire şi mai ales cu rezistenţă ne îngăduim cu tot respectul să precizăm că examenele fac parte integral, nu suplimentar, din obligaţiile corpului profesoral.

Avem credinţa că o tradiţie necercetată în temeiurile ei nu va influenţa obiectivitatea cu care trebuie privită o asemenea problemă. Cerem deci completa suprimare a taxelor de examene parţiale şi de licenţă.

4. Amintim că studenţilor din anul preparator, li se creează o situaţie cu totul nedreaptă prin obligaţia de a plăti taxe mai mari decât colegii lor din ceilalţi ani. Dintr-un spirit de dreptate şi frăţească solidaritate cerem taxe egale pentru toată lumea.

5. Întrucât noi nu vedem legitimitatea taxei către rectorat, cerem să se intervină pentru desfiinţarea ei. Dacă această taxă se percepe pentru întreţinerea diferitelor clădiri şi laboratoare ale Universităţii, sau după cum suntem informaţi pe căi particulare, propunem ca facultăţile respective să se administreze singure, cumpănindu-şi fiecare nevoile cu fondurile ce i se pun la dispoziţie. Ni se pare ilogic ca studenţii Facultăţii de Filosofie şi Litere să contribuim la întreţinerea unor laboratoare de care nu ne slujim, pentru simpla formalitate că facultatea noastră face parte din corpul universităţii şi nu este o şcoală superioară ca de exemplu Academia comercială şi Şcoala Politehnică etc. Nu trebuie să se uite că aceste contribuţii egale şi universal oblogatorii nu explică şi dobândirea prin ele a unor drepturi egale. Deşi vremurile sunt extrem de grele între posibilităţile de trai ale unui medic de pildă şi cele ale unui licenţiat în Filosofie şi Litere există o diferenţă absolută de care nu s-a ţinut seamă la înfiinţarea taxei de către Rectorat.

Asiguraţi domnule decan că vom găsi...

➢ CNSAS, Fond documentar, dosar 010768, f. 4–5.

70

1934 februarie 23, Bucureşti. Oferta făcută de Nicolae Iorga, directorul Institutului de Studii Sud-Est Europene, către directorul Institutului de Bizantinologie, de a împărţi cu Institutul de Bizantinologie terenul pe care-l posedă, pentru ca amândouă instituţiile să-şi poată construi câte un local adecvat bibliotecii şi valorilor artistice pe care le deţin.

Institutul de Studii Sud-Est Europene Bucureşti

Domnule Director,

Fiind informaţi că în termenul cel mai scurt posibil veţi proceda la organizarea Institutului de Bizantinologie, Institutul nostru Vă roagă să luaţi în considerare următoarea propunere:

Datorită unei importante donațiuni cu care Majestatea Sa, Regele Carol al II-lea a înzestrat Institutul de Studii Sud-Est European, a achiziționat biblioteca defunctului savant bizantinolog, prof. Heisenk din München. Asupra valorii şi importanței acestei biblioteci pentru studiile de bizantinologie, credem că nu este nevoie să mai insistăm.

Localul Institutului nostru fiind însă o construcție veche, insalubră, cu pereții umezi pretutindeni, nu oferă un adăpost sigur pentru această bibliotecă unică, cărțile fiind expuse să se deterioreze din cauza umezelii, iar imobilul continuu amenințat de incendiu din cauza vechimii şi defectării tuturor sobelor şi coşurilor din imobil.

Din aceleaşi motive, Institutul nu păstrează în imobilul său nici importanta colecție de 84 desenuri ale marelui pictor N. Grigorescu, ele fiind depuse spre păstrare la Muzeul Toma Stelian.

Întrucât Institutul de Bizantinologie şi cu Institutul nostru urmăresc în mare parte scopuri comune, o apropiere între aceste două instituțiuni, credem că ar fi spre folosul amândorura.

Din toate aceste considerațiuni şi cum Institutul nostru posedă în plin centrul oraşului – Bdul. Maria, colț cu Str. Banu Mărăcine No. 1 – un teren pentru construcțiune, propunem să cedăm Institutului de Bizantinologie o parte din acest teren, în modul cum vom conveni cu Dvs., pentru a-şi construi un imobil propriu.

În schimbul cedării acestei părți din terenul proprietății Institutului nostru, Dvs. vă obligați să interveniți la Ministerul de Instrucțiune Publică pentru a ne înlesni un împrumut prin Casa de Depuneri, o sumă de aprox. 8 milioane lei, rambursabil în 10 ani, în scopul de a construi pe porțiunea de teren ce ne mai rămâne, o clădire nouă pentru Institutul nostru şi în care vom putea pune la adăpost de orice risc şi păstra îngrijit, atât biblioteca de bizantinologie revenită nouă grației donațiunii Regale, cât şi biblioteca şi colecțiile de artă ale Institutului.

Totodată, Ministerul urmează să renunțe, în favoarea noastră, la clauza din actul de donație transcris la Trib. Ilfov sub N. 14858/926, prin care şi-a rezervat în imobilul ce urmează să-l construim pe terenul ce ne-a fost donat prin sus-zisul act, un număr de încăperi egal cu încăperile din actuala clădire veche, destinată dărâmării.

Primiți, vă rugăm, Domnule Director, asigurarea deosebitei noastre considerațiuni.

Director,

(ss.) N. Iorga

Domniei Sale Domnului Director al Institutului de Bizantinologie

➢ SANIC, fond Ministerul Învățământului, dosar 524/1934, f. 1.

71

1934 iulie 25, Bucureşti. Numirea prin decizie ministerială a profesorilor Nicolae Iorga, Demostene Russo şi Nicolae Bănescu, ca membri în Comitetul de conducere al Institutului de Studii Bizantine, pe 3 ani. Nicolae Iorga va fi director al Institutului.

DECIZIUNE

Noi, Ministru Secretar de Stat la Departamentul Instrucțiunii, Cultelor şi Artelor:

Având în vedere alcătuirea Consiliului Institutului de Studii Bizantine, în conformitate cu dispozițiunile art. 3 din legea de la 27 martie 1926;

Având în vedere că acest Consiliu – format din toți profesorii titulari de bizantinologie, arheologie, Istoria universală şi Istoria Românilor de la Universitățile din țară – a delegat, prin corespondență, cu majoritate de voturi, pe d-nii profesori universitari N. Iorga, D. Russo, de la Universitatea din Bucureşti, şi N. Bănescu de la Universitatea din Cluj, în comitetul de 3 prevăzut de suscitatul articol de lege;

Decidem:

Art. I. D-nii profesori titulari N. Iorga şi D. Russo, de la Universitatea din Bucureşti, şi D-l profesor titular N. Bănescu, de la Universitatea din Cluj, se confirmă membri în comitetul de conducere al Institutului de Studii Bizantine, pe termen de 3 ani, cu începere de la 1 septembrie 1934, în conformitate cu art. 3 din legea pentru înființarea acelui institut. D-l prof. Iorga va îndeplini funcția de Director al Institutului.

Art. II. D-l Director General al învățământului superior este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a prezentei deciziuni.

Dat astăzi ...

Ministru,
(ss.) Angelescu

➢ SANIC, fond Ministerul Învățământului, dosar 524/1934, f. 27.

72

1934 noiembrie 16, Bucureşti. Notă Informativă privind activitatea studenților legionari de la Facultatea de Filosofie şi Litere din Bucureşti desfăşurată în preajma alegerilor pentru conducerea Societății Studenților de la aceeaşi facultate.

16 noiembrie 1934
Un manifest gardist în vederea
alegerilor de la Facultatea de Litere

După cum am raportat, până la sfârşitul acestei luni, data nefixându-se încă, vor avea loc alegerile noului comitet de conducere al Societății studenților de la Facultatea de Litere şi Filosofie.

În fruntea listei gardiste candidează, aşa cum am arătat, Constant Guțulescu, director al Departamentului Internelor din U.N.S.C.R.

În vederea propagandei electorale, Guțulescu a lansat, zilele acestea, alăturatul manifest în care enumără punctele de program şi membrii listei sale.

➢ CNSAS, Fond documentar, dosar 010768, f. 9.

73

1934 noiembrie 18, Bucureşti. Informare privind consfătuirea studenţilor legionari de la Facultatea de Filosofie şi Litere în vederea alegerilor ce urmează să aibă loc în scurt timp, pentru Societatea Studenţilor în Litere şi Filosofie.

18 noiembrie 1934
O consfătuire a studenţilor legionari

La sediul Societăţii studenţilor medicinişti a avut loc ieri după amiază o consfătuire a studenţilor legionari de la Litere, în vederea alegerilor de la Societatea lor.

Au luat parte printre alţii: Manea Ionescu, Romeo Vulcănescu, Ilie Apostolescu, Ion Gherghina, Paul Gărăşanu, macedo-românul Spiru Bujgoli, timoceanul Florescu, Nicolae Crudu, toţi candidaţi pe lista gardistă care are în frunte pe Constant Guţulescu, directorul Departamentului Internelor din U.N.S.C.R.

S-a arătat programul pe baza căruia lista gardistă solicită alegerea la conducerea Societăţii studenţilor în Litere, program ce este expus în manifestul adresat studenţimii de la Facultatea de Litere şi Filosofie şi pe care îl alăturăm.

S-a hotărât ca începând de astăzi legionarii de la Litere să se considere mobilizaţi în propaganda pentru reuşita listei în frunte cu Constant Guţulescu.

➢ CNSAS, Fond documentar, dosar 010768, f. 14.

74

1934 noiembrie 21, Bucureşti. O nouă listă de candidaţi studenţi pentru alegerile de la Societatea Studenţilor Facultăţii de Filosofie şi Litere din Bucureşti.

21 noiembrie 1934
Noi liste de candidaţi pentru alegerea de la Societatea studenţilor în Litere şi Filosofie

Am înaintat anterior lista candidaţilor gardişti la conducerea Societăţii studenţilor Facultăţii de Filosofie şi Litere în frunte cu Constant Guţulescu Directorul Departamentului Internelor din U.N.S.C.R.

Alăturăm următoarele noi liste de candidaţi:

1. Lista: Mihai Sânzianu
2. Lista: Horia Georgescu
3. Lista: Emilian Bâcov precum şi un manifest al fostului preşedinte Stelian Comşa care explică motivele pentru care recandidează, arătând că societăţii îi trebuiesc conducători energici dar independenţi.

Toate aceste liste sunt compuse din studenţi de diferite nuanţe politice care se prezintă însă ca „independenţi".

Este de remarcat faptul că lista în frunte cu Mihai Sânzianu are sprijinul grupului antifascist şi totdeodată pe ea figurează fostul director al Departamentului Externelor din U.N.S.C.R.: Virgil Stefănescu-Drăgăneşti, care după cum am arătat

anterior încearcă înființarea unui nou Centru Studențesc conform noului regulament al Rectoratului al cărui sprijin afirmă că și l-a asigurat.

➢ CNSAS, Fond documentar, dosar 010768, f. 16.

75

1934 noiembrie 22, București. Notă Informativă privind activitatea studentului Constant Guțulescu care candidează în fruntea listei legionarilor, pentru alegerile în Comitetul Societății Studenților în Litere și Filosofie.

22 noiembrie 1934
În jurul alegerilor de la Litere
Un nou manifest și un duel în perspectivă

Constant Guțulescu, directorul Departamentului Internelor din U.N.S.C.R., care candidează în fruntea listei gardiste, pentru alegerile de comitet al societății studenților în Litere și Filosofie, a lansat un nou manifest către studențimea de la Facultatea de Litere și Filosofie, pe care îl alăturăm.

În manifest, după ce expune punctele programului său de luptă, arată că intenționează să demaște pe „agenții Moscovei", pe „cozile de topor dornice de lichelism și parvenire" și pe „reptilele cu sau fără ochelari".

Prin această ultimă caracterizare, studentul Sânzianu, capul listei zise independente, dar nuanțată antifascistă, simținde-se direct vizat (susnumitul poartă ochelari) a trimis, în cursul zilei de ieri, martori, doi studenți dintre care unul este Virgil Ștefănescu-Drăgănești, lui C. Guțulescu, spre a-l provoca la duel.

Guțulescu, la rându-i și-a constituit martori, doi studenți legionari, unul fiind ajutorul de comandant legionar Manea, care sa ia contact cu martorii lui Sânzianu.

De urmare vom raporta.

➢ CNSAS, Fond documentar, dosar 010768, f. 21.

76

1934 noiembrie, București. Manifestul lansat de gruparea legionară pentru alegerea studentului Constant Guțulescu în Comitetul de conducere al Societății Studenților de la Facultatea de Litere din București. Cuprinde platforma și numele candidaților.

Către studențimea de la Facultatea de Litere și Filosofie

Camarazi!

Profund convinși că studențimea de la facultatea noastră se află în cea mai acută dezorganizare și nepăsare față de toate problemele generale și mai ales speciale studențești, noi, un mănunchiu de colegi verificați în luptă și în fapte, am hotărât să candidăm la alegerile de comitet din anul acesta.

Cerem şi vom obține; trebuie să obținem:

1. Sesiune de februarie (examene şi licență).
2. Reducerea la jumătate a taxelor de examene.
3. Desființarea negoțului de cursuri universitare.
4. Înlăturarea bunului plac şi distribuirea dreaptă a burselor.
5. Seminarul pedagogic în ultimul an de studiu.
6. Editarea revistei „Litere şi Filosofie".
7. Promovarea unei vieți de solidaritate studențească, în cadrul unui program: cultural, artistic, sportiv.

Camarazi!

Ne facem o datorie de conştiință, să vă prevenim de toate elementele periculoase, care au tot interesul să ne compromită revendicările. De aceea demascăm pe agenții Moscovei, care vă solicită concursul. Demascăm, de asemenea, cozile de topor dornice de lichelism şi parvenire. Cei care au dus şi duc geanta profesorilor, nu vor avea niciodată independența şi autoritatea morală să ne reprezinte; – reptile cu sau fără ochelari, ce ne târăsc vâscos în chip de adulare. Lista noastră, depusă în semn de protestare, vă prezintă garanția elementelor de muncă, de curaj şi demnitate studențească.

Întindeți-ne mâna, cu deplină încredere!

CONSTANT GUȚULESCU, Manea Ionescu, Romeo Vulcănescu, Ilie Apostolescu, Ioan Gherghina, Paul Gălăşanu, Cuza Marinescu, Gh. Sorescu, Dan Atanasescu, Spiru Bujgoli, Florea Florescu, N-lae Crudu, Ion Dumitrescu, Beneş, D. Imbrescu.

➢ CNSAS, Fond documentar, dosar 010768, f. 15.

77

1934 noiembrie, Bucureşti. Activitatea grupării democrate pentru alegerile în Societatea Studenților în Litere. Apel către studenți pentru a vota Lista propusă de gruparea democrată în vederea realizării deziderateloracestora privind îmbunătățirea condițiilor universitare. Aleşii urmau să facă parte din Comitetul Societății Studenților în Litere şi Filosofie.

Colege/ Colegi,

Sunteți chemați a vă desemna o nouă conducere a vieții studenţeşti, de la facultatea noastră.

În aceste momente, când prin desființarea căminelor, reducerea numărului burselor, înmulțirea anilor de studii, imposibilitatea părinților noştri, de a ne mai întreține la Universitate, greutățile ce avem de întâmpinat devin tot mai apăsătoare, o mişcare conştientă a noastră a tuturor, se impune.

Fără a vă face promisiuni, fără a căuta ca prin minciuni să vă furăm încrederea, ne-am hotărât, având ca singură deviză, „munca", să vă solicităm pentru lista

Mihai Sânzianu

sprijinul dumneavoastră cu credința că va face tot ce este folositor vieții noastre studențești.

În puterea dumneavoastră deci, prin alegerea celor pe care îi cunoașteți, că nu au șovăit niciodată, în a-şi face datoria, stă îndrumarea ce trebuie să o imprimăm credinței noastre.

Cunoştiința vă este chemată a judeca şi hotărî.

Gh. N. Ghica – Geografie,
I. C. Cazan – Română,
V. Ştefănescu-Drăgăneşti – Franceză,
Const. Petrescu – Filosofie,
Vernel Rădulescu – Italiană,
Ioan Cârneci – Clasică,
Al. Raicu – Română,
Dumitru Lixandru – Geografie,
Mircea Axente – Franceză,
Nicolae Dăscălescu – Istorie,
C. H. Niculescu – Italiană,
Nicolae Mateescu – Germană,
Septimiu Bucur – Română,
Marin P. Ionescu – Franceză,
Emil Dincă – Română,
Ion Dumitrescu – Română,
Consuela Constantinescu – Italiană,
Ion Schintee – Franceză,
Marcel Ciuntu – Istorie,
Emil Popescu – Geografie,
I. Vintilă – Franceză,
Emil Ciurea – Istorie,
Dumitru Moşteanu – Română,
Ion Golumbeanu – Clasică,
Teodor Teodorescu – Geografie,
Horia Giurgiu – Istorie,
Mircea Mateescu – Română,
Cornel Bărbulescu – Română,
Nicolae Filip.

➢ CNSAS, Fond documentar, dosar 010768, f. 17.

78

1934 noiembrie, Bucureşti. Cu ocazia alegerilor pentru Societatea Studenților în Litere şi Filosofie studenții democrați de la Facultatea de Litere din Bucureşti au lansat un apel către colegii lor de a se alia spre a-şi atinge obiectivele. Este prezentată Platforma democrată a studenților de la Litere.

Camarazi,

Ați fost solicitați până acum de mai multe grupări, în vederea alegerii noului comitet. Ați putut remarca uşor la unele liste coloratura politică extremistă. Altele, ați observat că sunt alcătuite în majoritate din funcționari actuali sau „in spe" ai facultății. Aceştia au încetat de a mai face parte dintre noi, nu mai pot avea aceleaşi interese, încep să se situeze pe planul celălalt, opus nouă.

Camarazi,

Convinşi că politica, mai ales cea extremistă, nu are ce căuta în Universitate; că anumite elemente nu au tăria morală şi posibilitatea de a lupta pentru interesele

studenţeşti, noi, reprezentând studenţimea adevărată, care nu face politică, ci carte, care are independenţa de a-şi susţine revendicările faţă de oricine, venim să vă cerem votul, numai fiindcă avem credinţa că doleanţele noastre sunt ale întregii studenţimi de la Facultatea de Litere. E nevoie, ca acum cel puţin, noi, majoritatea studenţimii serioase şi independente, să ne unim pentru a lupta împotriva condiţiilor din ce în ce mai grele ale vieţii noastre în Universitate.

Datorită apatiei noastre, rectoratul a pus pe umerii studenţilor săraci nejustificata taxă de 500 lei. Din pricina dezinteresării noastre se percep taxele de examen, ilegale, nedrepte, imorale azi. Din cauza nepăsării noastre, diferitele centre şi uniuni sunt conduse de către pleava studenţimii.

Acum, în numele vostru, vom lupta să dobândim:

Micşorarea taxei de frecvenţă.

Scutirea studenţilor săraci în număr cât mai mare.

Desfiinţarea taxelor de examen. Accentuăm că examinarea studenţilor face parte din obligaţiile profesorilor.

Seminarul pedagogic în ultimul an de studii.

Înfiinţarea unei sesiuni în februarie.

Înlăturarea speculei ce se face cu cursurile.

Regruparea, în mod raţional, a materiilor de examen.

Asistenţa medicală gratuită.

Înmulţirea numărului burselor şi dreapta lor împărţire.

O revistă demnă de facultatea noastră.

Urmărim de asemenea intensificarea activităţii sportive a studenţilor şi posibilitatea tuturor de a lua parte la reprezentaţiile teatrale, muzicale şi cinematografice.

Horia Georgescu

Mihai Isbăşescu	Alfred Victor
Callopi Ghimopol	Lucia Marinescu
Constantin Ştefănoiu	Victor Barbu
Guerrina Borsatti	Aurelia Ştefănescu
Nicolae Moldovanu	Gabriel Hătărăscu
Vasile Vartolomei	George Atanasof
Rafael Nica	Victor Costinescu

➢ CNSAS, Fond documentar, dosar 010768, f. 18.

79

1934 noiembrie, Bucureşti. Apelul lui Stelian Comşa, student la Facultatea de Litere din Bucureşti şi fostul Preşedinte al Societăţii Studenţilor în Litere, cu propunerile lui privind promovarea intereselor studenţilor şi declaraţia sa de a-şi repune candidatura pentru Comitetul Societăţii Studenţilor în Litere şi Filosofie.

Către studenţii Facultăţii de Filosofie şi Litere

Colegi,

Revendicările studenţimii de la Litere şi Filosofie sunt astăzi mai mari şi mai juste ca oricând.

După o luptă dârză cu presiuni şi ameninţări de grevă am reuşit să obţin, printre alte rezultate, să facem seminarul pedagogic în ultimul an. Azi deabia după doi ani, ni se ia şi acest drept. Revine viitorilor conducători ai Studenţimii de la Litere, să pornească lupta dârză pentru promovarea intereselor profesionale ale studenţilor de la Litere.

Nu trebuie să servim drept trambulină pentru parvenirea unor agenţi ai diferitelor partide politice, care caută să devieze energiile tinere ale studenţimii spre scopuri cu totul deosebite de interesele noastre profesional- studenţeşti.

Ne trebuiesc conducători energici dar independenţi, nu marionete care sunt la ordinul şi discreţia profesorilor; nu indivizi care lucrează după ordinele primite de la conducătorii partidelor din care fac parte.

Iată motivele care mă fac să recandidez şi să depun listă în actualele alegeri ale Comitetului Societăţii în Litere şi Filosofie.

Stelian Comşa

➢ CNSAS, Fond documentar, dosar 010768, f. 20.

80

1934 noiembrie, Bucureşti. Apelul studenţilor democraţi de la Facultatea de Filosofie şi Litere şi programul lor privind îmbunătăţirea condiţiilor de studiu.

Către studentele şi studenţii Facultăţii de Filosofie şi Litere

Astăzi când tendinţa de reducere a numărului studenţilor se manifestă într-o măsură excesivă şi simptomatică deşi necesităţile culturale ale ţării nu au fost niciodată satisfăcute, analfabetismul fiind în creştere, iar procesul tuberculozei, al sifilisului şi al pelagrei luând proporţii din ce în ce mai mari astăzi când după modelul statelor fasciste din Apus – Germania şi Italia – se urmăreşte a se limita numărul cunoscătorilor de carte prin împiedicarea accesului fiilor de ţărani, muncitori şi funcţionari săraci de la cultură, e de mare însemnătate a se şti cine sunt reprezentanţii studenţimei, cine luptă pentru conservarea drepturilor studenţeşti, pentru ameliorarea condiţiilor de trai şi uşurarea mijloacelor de studiu.

Problema care se pune acum cu necesitate este aceia a alegerii unor noi reprezentanţi, adaptaţi noilor cerinţe şi pregătiţi noilor evenimente. De aceea socotim că orice student trebuie să se alăture iniţiativei noastre, care nu are ca ultim scop un succes electoral, ci determinarea şi începutul unei lupte. Hotărâţi a traduce în fapt revendicările studenţimei. Reproducem aici programul nostru:

1. Desfiinţarea taxei de rectorat.

2. Desființarea taxelor de examene şi în acest sens precizăm că examenele fac parte integral nu suplimentar din obligațiile profesorilor. Noi ştim că domnii profesori sunt insuficient plătiți, noi însă nu putem contribui la mărirea salariilor domniilor lor.

3. Reintroducerea seminarului pedagogic în ultimul an de studiu

4. Reducerea taxei de frecvență la 500 lei

5. Sesiune de examene în Februarie

6. Înființarea unei edituri studențeşti care să evite specula actuală a cursurilor

7. Participarea delegațiilor studențimii la acordarea burselor şi la elaborarea documentelor ce privesc pe studenți

8. Autonomia asociațiilor studențeşti

9. Sporirea numărului de burse (este inadmisibilă ssusținerea raportului de 70 de studenți bursieri la 3000 de studenți cât are facultatea noastră)

10. Combaterea măsurilor de militaritate ce se încearcă a se introduce în Universitate

11. Asistență medicală completă

12. Gratuități pentru studenții săraci în căminuri

13. Aprovizionarea bibliotecii cu ultimele cărți şi cursuri

14. Publicarea unui organ studențesc

15. Scutirea de taxă pentru absolvenții facultății

16. Egalitate de drepturi între licențiați în litere şi ai celorlalte facultăți.

Studenți şi studente,

Alegerile apropiinde-se, vă prevenim că se încearcă repetarea sistemului uzitat de a se sprijini reuşita unei liste alcătuită din studenți ataşați unor anumite foruri. Împotriva unei astfel de liste, noi trebuie să protestăm cu toată energia căci ea aduce în fruntea studențimii elemente lipsite de independența necesară. Pe de altă parte, pentru a arăta cât mai clar complicitatea gărzilor şi ligilor fasciste cu reaua stare de lucruri actuală ne vom servi de câteva exemple care pun într-o lumină definitivă procedeele şi scopurile lor incalificabile: 1) Exemplul boicotării acțiunii de deblocare a examenelor de la drept; 2) Exemplul recent al indiferenței centrului studențesc față de evacuarea studenților din cămine; 3) Exemplul boicotării acțiunii întreprinse acum un an de noi la litere datorită căreia s-a obținut uniformizarea taxei de frecvență pentru toți anii şi suprimarea taxei duble la examenele de restanță. Dezideratele noastre fiind ale întregii studențimi, lupta noastră e a tuturor, trebuie să fie a tuturor. Să înlocuim indolenții şi demagogii interesați, cu unanimitatea studențimii conştiente de interesele ei.

EMILIAN BÎCOV
Constanța Crăciun, Constantin Micu,
Grigore Preoteasa, Nicolae Georgescu,
Ştefan Crudu, Mihail Dragomirescu,
Sanda Dimitriu, Maria Peciu,
Gellu Naum, Dumitru Cardo

➢ CNSAS, Fond documentar, dosar 010768, f. 19.

81

1935 martie 18, București. Articol din ziarul „Lupta", despre limitarea numărului de studenți.

Limitarea numărului studenților

Părerile dlui profesor Rădulescu-Motru, decanul Facultății de Litere

Ziarul „Lupta" adresându-se unor distinși membrii ai învățământului nostru universitar ca să binevoiască a lumina opinia publică în legătură cu hotărârea luată de a se limita numărul studenților, a primit mai multe răspunsuri.

Începem cu cel al dlui prof. Rădulescu-Motru, membru al Academiei Române și decan al Facultății de Litere.

Ca membru al consiliului interuniversitar am votat: limitarea numărului studenților la universități pentru următoarele motive:

Primul și cel mai important: Universitățile noastre sunt insuficient înzestrate pentru a primi un număr prea mare de studenți. La unele din facultăți (medicină și științe) cu greu pot fi primiți chiar o sută. Avem personal didactic suficient pentru catedre, dar nu avem personalul ajutător necesar laboratoarelor.

Prin urmare, un obstacol de fapt a motivat, în primul rând limitarea numărului studenților, și nicidecum argumentul că trebuie limitată cultura!

Consiliul interuniversitar nu avea să aleagă între două concepții teoretice: a limita sau a nu limita cultura; ci avea să aleagă între două soluții practice: mai continuăm, sau nu mai continuăm cu sistemul, practicat în anii de după război, și anume acela de a primi la Universități peste numărul de studenți corespunzător mijloacelor acestora?

Poate că ar fi reușit soluția favorabilă sistemului de până acum, – căci optimismul, la români, în ceea ce privește cultura este foarte robust, – dacă n-ar fi intervenit și un al doilea motiv, care este tot un fapt: șomajul celor cu diplome universitare.

Faptul de a răspândi în țară valuri de cultură, adică de diplome, a fost găsit atât de aceia care erau în posesia diplomelor cât și de Stat ca un fapt tulburător al ordinei publice. De aceea cu tot optimismul românesc s-a produs o reacțiune care a câștigat pe ministrul actual al instrucțiunii publice și cu el și pe consiliul interuniversitar.

Reacțiunea aceasta este însă intrarea în normal. Așa ar fi trebuit să fie de mult.

Pe viitor va trebui să continuăm a ne menține în normal.

Aceasta va aduce de la sine împuținarea școlilor secundare, care dau absolvenți pentru Universitate și înmulțirea în schimb a școlilor cu caracter practic.

Intrarea în normal, va aduce de asemenea încetarea confuziunii de până acum între titlul de universitate și dreptul la o funcție în Stat. Titlul de Universitate nu garantează competența profesională.

Mă întrebați asupra măsurilor ce s-ar putea lua pentru a putea împiedica șomajul intelectualilor?

Răspund: singura măsură eficace este, după mine numai una: o științifică orientare a intelectualilor la profesiunile în care au aptitudini. Astăzi, orientarea se face după dorințe și sugestii întâmplătoare. Un intelectual care îmbrățișează o

profesiune pentru care n-are aptitudini reale, este de-a dreptul un candidat la şomaj. El munceşte fără tragere de inimă. Vorba aceea: dă Doamne să nu găsesc!

În sfârşit, îmi mai puneţi întrebarea, care ar fi mijloacele care ar înscăuna o serioasă şi statornică disciplină universitară?

Universităţile îşi găsesc disciplina în propria lor funcţionare. Cine vine la Universitate cu gândul să înveţe n-are timpul şi plăcerea să fie turbulent.

Unde interesul pentru ştiinţă este înlocuit cu interesul pentru viitorul politic al poporului, acolo nu poate fi linişte, fiindcă acolo nu avem adevăraţi studenţi. Acolo avem martiri sau vizionari, patrioţi sau politicieni, tot felul de spirite agitate, în nici un caz studioşi.

Studenţii adevăraţi sunt disciplinaţi fără constrângere.

Studenţii, care nu sunt adevăraţi, cu orice constrângere nu vor putea fi disciplinaţi.

➢ CNSAS, Fond documentar, dosar 012694, vol. 1, f. 63.

82

1935 octombrie 4, Bucureşti. Nota Ministerului de Interne adresată Ministrului Instrucţiunii Publice de a nu permite următorilor profesori, să plece la Moscova la serbările aniversării Marii Revoluţii Socialiste din Octombrie, ca membri ai delegaţiei Asociaţiei „Amicii URSS-ului": Petre C-scu-Iaşi, Ion Macovei, Radu Cernătescu, Iorgu Iordan, Constantin Drăgulescu, Dr. Herşcovici, Alex Bârlădeanu ş.a.

Ministerul de Interne
Direcţiunea Generală a Poliţiei

Domnului Ministru al Instrucţiunii Publice

În urma apelului lansat de comitetul central al asociaţiei „Amicii URSS-ului" pentru organizarea unei delegaţiuni din România, care să asiste la serbările aniversării revoluţiei ruse de la Moscova, în ziua de 7 noiembrie a.c., până în prezent şi-au dat adeziunile următorii profesori: Constantinescu Petre-Iaşi, profesor universitar la Chişinău; Ion Macovei, profesor – Chişinău; Radu Cernătescu, profesor universitar – Iaşi; Iorgu Iordan, profesor universitar – Iaşi; Constantin Drăgulescu, asistent universitar – Cluj; Dr. Herşcovici, Octavian Jula şi Novac, toţi preparatori universitari la Cluj; Iacob Dionsiev, profesor – Tighina; Valosin, învăţător – Tighina; Alexandru Bârlădeanu, profesor la Tighina; Nicolaescu Tache, învăţător din Piteşti.
Aducându-vă la cunoştinţa Dvs. cele ce preced, avem onoare a vă ruga să binevoiţi a dispune, să nu se aprobe sus-numiţilor concediul pe care eventual l-ar solicita.

Ministru,
(ss.) Ştefan Bungeţianu

Director general,
(ss.) N. Ştefănescu

➢ SANIC, fond Ministerul Învăţământului, dosar 513/1935, f. 47.

83

1935 decembrie 12, Bucureşti. Referat informativ privitor la constituirea Asociaţiei Licenţiaţilor în Litere şi Filosofie. Se dau toate datele: structură, persoanele alese, venituri etc.

12 decembrie 1935

Secţia I-a

Referat

Asociaţia Licenţiaţilor în Litere şi Filosofie cu sediul în Bucureşti str. Azilul de Noapte nr. 8 a fost constituită în luna iulie 1934 şi actul constitutiv a fost autentificat la Secţia Notariat – Tribunalul Ilfov sub Nr. 58614 din 21 iulie 1934.

Această asociaţie este o continuare a Asociaţiei generale a licenţiaţilor universitari şi are de scop următoarele: respectarea demnităţii şi valorificarea titlului de licenţiat în Litere sau Filosofie; apărararea intereselor morale şi materiale ale licenţiaţilor înainte de a avea funcţii cum şi în timpul funcţionării într-o ramură de activitate socială, prin excelenţă în învăţământ; răspândirea largă a culturii româneşti în toate clasele sociale; grabnica plasare a membrilor în slujbe şi până atunci, ajutorarea lor în limita posibilităţii; să se întreţină o atmosferă academică faţă de problemele sociale în genere şi de cele culturale în apecial; să se lupte contra curentelor de desagregare socială şi pentru instaurarea unor bune moravuri, politica fiind interzisă în sânul Asociaţiei; cultul Dinastiei, Patriei şi oamenilor mari, cum şi acel al virtuţilor.

Veniturile Asociaţiei sunt provenite din cotizaţii lunare, taxele de înscrieri, donaţiuni şi subvenţii.

Societate este condusă de un comitet format după cum urmează:

1. Preşedinte, Ilie Gheorghiu profesor secundar la Şcoala de horticultură Dragomireşti Ilfov şi la pensionul Schevitz din capitală, domiciliat în cartierul Traian- Chitila;

2. Vicepreşedinte, Roseti Ion, profesor la Şcoala Comercială şi la Şcoala Superioară de Geniu, domiciliat în str. Filaret 30- Bucureşti;

3. Vicepreşedinte, Constanţa Popescu licenţiată în Litere, domiciliată în str. Bozianu 34 Bucureşti;

4. Membru, Nicolae Jingoiu, profesor la Seminarul Cernica, domiciliat str. Eminescu – Lupeasca;

5. Membru, Ştefan Mircescu profesor Câmpina;

6. Gheorghe Vârban licenţiat, domiciliat la căminul studenţilor Teleormăneni;

7. Gheorghe Preduţ profesor la Liceul Mihai Viteazu- Bucureşti;

8. Casieră Maria Bălan licenţiată, domiciliată B-dul Maria 7;

9. Cenzor, Maria Cornescu funcţionară C.A.M.;

10. Cenzor, Victoria Georgescu funcţionară Casa Autonomă a Asigurărilor Sociale;

11. Cenzor, Grigorcea Pavel funcţionar la Monitorul Oficial şi profesor la Şcoala Industrială de Ucenici.

Asociația licențiaților în Litere şi Filosofie a făcut cerere pentru recunoaşterea personalității juridice şi a avut termen de judecată la 15 noiembrie 1935.

Conducătorii Asociației sunt cunoscuți în cercurile corpului didactic ca persoane de bună condiție socială şi ca nefăcând parte din nicio mişcare cu caracter subversiv.

Comisar ajutor

➢ CNSAS, Fond documentar, dosar 010768, f. 37–39.

84

1936 octombrie, Bucureşti. Proiect de Regulament al Facultății de Filosofie şi Litere votat de Consiliul Facultății.

Facultatea de Litere şi Filosofie

Proiect de Regulament

Votat de Consiliul Facultății.
Intră în vigoare de la 1 octombrie 1936.

REGULAMENTUL FACULTĂȚII DE FILOSOFIE ŞI LITERE DIN BUCUREŞTI
Cursuri şi lucrări practice de la Facultatea de Filosofie şi Litere din Bucureşti

Art. 1. – La Facultatea de Filosofie şi Litere din Bucureşti se fac cursuri în cadrul următoarelor catedre:

1. Enciclopedia filosofică şi istoria filosofiei;
2. Psihologia, logica şi teoria cunoştinții;
3. Sociologia, estetica, etica şi politica;
4. Pedagogia şi istoria pedagogiei;
5. Pedagogia;
6. Geografia generală, antropogeografia şi etnografia
7. Geografia fizică;
8. Istoria românilor
9. Istoria antică şi epigrafică;
10. Istoria evului mediu şi modern;
11. Istoria artei;
12. Arheologia;
13. Preistoria;
14. Limba şi literatura latină;
15. Limba şi literatura elină;
16. Filologia comparată a limbilor greco-latine;
17. Filologia romanică cu privire specială la limba română;
18. Istoria literaturii române vechi;

19. Istoria literaturii române moderne şi folclor;
20. Literatura română;
21. Limba şi literatura franceză;
22. Limba şi literatura italiană;
23. Limba şi literatura germană
24. Limbile slavice;
25. Istoria civilizaţiei bizantine;
26. Dialectologia şi folclor romanic;
27. Istoria slavilor de răsărit;
28. Fonetica generală şi experimentală;
29. Civilizaţia franceză (catedră creată de guvernul francez şi contopită cu catedra de Istoria artelor);
30. Limba şi literatura engleză (catedră creată de guvernul englez).

Pe lângă aceste catedre sunt ataşate următoarele conferinţe:

Metafizica şi istoria logicii (catedră de Psihologie), Filosofie (catedra de Enciclopedie filosofică şi istoria filosofiei), Estetica (catedra de Sociologie, etică şi politică), Epigrafie (catedra de Istoria antică), Istoria Românilor din secolul al XVII-lea înainte (catedra de Istoria Românilor), Literatura germană şi cele nordice (catedra de Limba şi literatura germană), Ştiinţele auxiliare ale istoriei (catedra de Istoria evului mediu şi modern), Sociologie comparată (catedra de Sociologie, estetică, etică şi politică), Limba latină (catedra de limba şi literatura latină), Filologia română (catedra de Filologie romanică), Elinism (catedra de Istoria antică şi epigrafie), Psihotehnică (catedra de psihologie), Pedagogia socială (catedra de Pedagogie), Antropogeografie (catedra de Geografie generală), Pedagogie (câte un curs de Pedagogie), Istoria literaturii clasice (catedra de limba şi literatura latină), Bizantinologie (catedra de Istoria civilizaţiei bizantine).

Art. 2. – Cursurile universitare se fac de profesorii titulari, profesorii agregaţi şi de conferenţiari. Conferenţiarii vor fi însărcinaţi de Consiliul Facultăţii să ţină cursuri de completare pe lângă catedra la care sunt ataşaţi, după propunerea titularului catedrei. Ei fac cursurile şi lucrările practice cu care au fost însărcinaţi. Însărcinările date li se comunică de Decanat în luna iunie.

Până la 25 mai, în fiecare an şcolar, conferenţiarii sunt obligaţi să depună la Decanat observaţiunile făcute asupra activităţii studenţilor la cursul din acel an, cu aprecierile cuvenite.

Până la 20 iunie, conferenţiarii vor primi din partea Consiliului titlul cursului ce trebuie să facă în anul şcolar următor.

Profesorii vor lua cunoştinţă de rapoartele conferenţiarilor şi vor ţine seama de ele la examenele parţiale.

Profesorii titulari pot asista la cursurile conferenţiarilor şi pot încuviinţa conferenţiarilor să ia parte alături de dânşii la examinarea materiilor ce au predat.

Art. 3. – Pe lângă cursurile teoretice se fac şi lucrări practice de seminar, organizate la fiecare catedră.

Scopul cursurilor şi seminariilor este de a da studentului o pregătire ştiinţifică temeinică, de a ţine la curent pe student cu ultimele rezultate ale cercetărilor ştiinţifice şi cu metodele de cercetare, ca şi cu istoria progreselor realizate în acest domeniu; de a-i îmbogăţi cunoştinţele şi de a-l familiariza cu legăturile dintre specialitatea lui şi celelalte ştiinţe şi cu aplicările ei practice, de a-l pregăti pentru cercetări ştiinţifice independente şi de a-i da elementele necesare pentru desăvârşirea personalităţii.

Cursul catedrei va fi în aşa fel aranjat încât, în timp de patru ani, studentul să poată audia întreaga materie a specialităţii.

Lucrările de seminar sunt obligatorii la cursurile materiilor alese pentru examenul de licenţă şi facultative la celelalte. Seminariile se fac cu profesorul sau delegatul profesorului. Pentru lucrările practice, studenţii au la dispoziţia lor Biblioteca Centrală, Bibliotecile de seminarii, Laboratoarele şi Institutele Facultăţii.

Art. 4. – Profesorii titulari şi agregaţi sunt datori să organizeze învăţământul specialităţii şi să controleze activitatea întregului personal ştiinţific şi administrativ ce este anexat catedrei respective.

Profesorii sunt ajutaţi la ţinerea şi pregătirea cursurilor, la facerea şi conducerea lucrărilor practice şi cercetărilor ştiinţifice, precum şi la păstrarea arhivei şi materialului didactic de personalul ajutător al catedrei respective: şefi de lucrări, lectori, asistenţi şi custozi de biblioteci

Art. 5. – Cursurile universitare sunt publice. În caz de dezordine sau lipsă de locuri în sălile de cursuri, Decanul poate interzice însă accesul persoanelor particulare.

Şcolaritatea pentru licenţă durează patru ani.

Şcolaritatea pentru doctorat durează doi ani, după obţinerea licenţei.

Licenţiaţii altor Facultăţi sau ai Facultăţii de Filosofie şi Litere care doresc să treacă o licenţă în altă secţiune sunt scutiţi de doi ani de şcolaritate. Sunt, însă, obligaţi să treacă toate examenele prevăzute în acest regulament.

Art. 6. – Programa analitică şi orarul se fixează la începutul fiecărui an şcolar.

Art. 7. – Anul şcolar universitar începe la 1 octombrie şi se termină la 1 iulie al anului următor. În acest interval, afară de Duminici, vor fi vacanţe de la 22 decembrie la 7 ianuarie şi de la duminica Floriilor la duminica Tomii inclusiv. De asemenea, va fi vacanţă şi în zilele de sărbători mari naţionale şi bisericeşti, recunoscute şi declarate ca atare de autorităţile şcolare, precum şi ziua hotărâtă ca patron al Universităţii, în caz când Universitatea are o asemenea zi.

După 1 iulie nu se pot ţine decât examene în continuare şi cu aprobarea Consiliului Facultăţii.

Înscrieri şi frecvenţa

Art. 8. – Înscrierea în Facultate o pot cere:

a) Titularul unei diplome de bacalaureat obţinută în România.

b) Titularul unei diplome de absolvirea cursului secundar în ţară străină, dacă acea diplomă dă dreptul la înscrierea în Universităţile ţării respective şi dacă a fost echivalată cu bacalaureatul din România.

c) Titularul unei diplome de licenţă în Teologie, absolvent al unui seminar complet de Stat.

Art. 9. – Cererea de înscriere se adresează Decanatului între 1-15 octombrie, arătându-se secţia Facultăţii. La cerere se anexează:

a) Extract de naştere,

b) Act de naţionalitate şi de cetăţenie,

c) Diploma de bacalaureat,

d) Curriculum vitae (Autobiografia),

e) Trei fotografii, format carnet de identitate.

Când numărul cererilor de înscriere depăşeşte numărul locurilor disponibile, admiterea se face după media examenului de bacalaureat sau prin concurs.

Art. 10. – Între 1–31 octombrie, fiecare student se reînscrie în Facultate printr-o cerere (formular) în care se arată situaţia şcolară a anului precedent şi se anexează caietul de cursuri, cartea de student din anul precedent şi recipisele taxelor prevăzute de acest regulament.

Art. 11. – Cancelaria Facultăţii alcătuieşte pentru fiecare student un dosar compus din cererile de înscriere, actele anexate şi orice act referitor la situaţia studentului.

Studenţii sunt înscrişi în matricola Facultăţii.

Fiecărui student i se va elibera, o carte de student, pentru fiecare an şcolar, şi un caiet de cursuri, pentru toată durata şcolarităţii.

În caietul de cursuri se trec cursurile audiate şi se constată la sfârşitul anului, frecventarea cursurilor prin semnătura profesorului respectiv. În el se trec notele la examene, titlul lucrărilor de seminar şi absolvirea la cursurile ce pot fi luate ca materii de licenţă.

În caz de pierdere a unui caiet de cursuri, se eliberează un duplicat, după ce se va fi anulat, caietul pierdut, prin publicare în Monitorul Oficial. În duplicat se trec de către Secretarul Facultăţii, notele obţinute după cataloagele de examene şi matricola Facultăţii.

Art. 12. – Studenţii care timp de doi ani şcolari consecutivi nu au trecut examenele unui an (art. 14), conform dispoziţiunilor din acest regulament, sunt şterşi din matricolă, afară de cazurile de forţă majoră, care se vor aprecia de Consiliul Facultăţii.

Studentul exmatriculat nu se mai poate înscrie sau reînscrie la Facultate decât la început de an şcolar şi dacă Consiliul Facultăţii admite aceasta.

Art. 13. – Studenţii unei Facultăţi din ţară care vor să se transfere la o altă Facultate similară, sunt datori a face cererea de transferare la începutul fiecărui an şcolar, în termenul normal de înscriere al Facultăţi unde se transferă.

În urma intervenţiei acestei facultăţi, facultatea de unde voieşte a se transfera, va înainta dosarul studentului, cuprinzând toate actele împreună cu copii de pe foaia matricolă, constatând situaţiunea examenelor, taxelor etc. În mod excepţional, se admite transferarea în cursul anului şi cu aceleaşi forme, când studentul face dovada unor cauze de forţă majoră întemeiată.

Studentul transferat va fi înmatriculat în anul la care îi dă dreptul examenele ce a trecut, în conformitate cu dispozițiile înscrise în regulamentele facultăților similare, cu scopul de a înlesni aceste mutațiuni.

Art. 14. – Studenții sunt datori să treacă cel puțin patru examene pe an de la secția pentru care s-au înscris, sunt datori să frecventeze cursurile şi seminariile. Frecvența se constată în caietul de cursuri, prin semnătura profesorilor la care studentul a urmat cursul şi lucrările de seminar şi prin viza secretarului Facultății, care verifică la înscrierea în fiecare an următor, că studentul a trecut patru examene.

Art. 15. – Facultatea eliberează certificate de frecvență şi de examenele parțiale trecute.

Certificatele vor fi semnate de decan şi secretar şi vor fi investite cu sigiliul Facultății.

Directorii de seminar pot elibera certificate de lucrări practice de seminar. Certificatele vor fi vizate de decanat.

Art. 16. – Cursurile şi lucrările de seminar, ca şi examenele, se țin numai în zilele de lucru, între orele 8–12 şi 14–19.

În luna mai, decanul comunică tuturor profesorilor, catalogul studenților ce au dreptul să se prezinte la examenele parțiale.

După 25 iunie şi 25 octombrie, profesorii sunt obligați să depună la Cancelarie, rezultatul examenelor parțiale şi notele se trec în matricola studenților.

Notele în cataloage se trec de profesorul examinator, care semnează fiecare filă a catalogului.

În arhiva seminarului rămâne o copie după cataloagele de examene. Asistenții seminariilor sunt obligați să țină la curent această arhivă.

Art. 17. – În registrul matricol se trec:

a) Numele şi prenumele studentului;

b) Locul şi data naşterii, religia şi naționalitatea lui;

c) Liceul sau şcoala şi actele pe temeiul cărora s-a înscris;

d) Secțiunea aleasă;

e) Examenele trecute şi notele obținute

Notele vor fi trecute în acest registru, după cataloagele de examene.

Titluri şi exameme

Art. 18. – Facultatea de Filosofie şi Litere conferă două titluri: licența şi doctoratul.

Licența se dă în cinci secțiuni:

1. Licența în secțiunea Filosofică.
2. Licența în secțiunea Filologia clasică.
3. Licența în secțiunea Filologia modernă.
4. Licență în secțiunea Istorică.
5. Licența în secțiunea Geografie.

Doctoratul se acordă în Filosofie şi Litere.

Art. 19. – Pentru obţinerea licenţei, studenţii sunt datori să treacă două feluri de examene:

a) Examene parţiale la materiile cuprinse în secţia la care s-a înscris;

b) Examenul pentru diploma de licenţă, care se dă la trei materii alese de candidat din grupa secţiunii, pe care a urmat-o.

Examenele parţiale pe materii au de scop să arate întrucât studentul a câştigat treptat în mersul studiilor cunoştinţe necesare pentru pregătirea la examenul de diplomă. Examenele parţiale se dau cu profesorul titular sau agregat al catedrei din materia audiată în anul de curs.

Examenul pentru diploma de licenţă are de scop să dovedească întrucât candidatul şi-a însuşit în mod temeinic cunoştinţe speciale asupra unui grup de materii, aşa ca să fie în stare, pe de o parte, a urmări progresele ştiinţelor în care s-au specializat, iar pe de altă parte, a se folosi de cunoştinţele sale speciale în vederea profesoratului secundar.

La cele trei materii alese pentru licenţă, studenţii sunt obligaţi să urmeze cursurile 4 ani şi să treacă 4 examene, la celelalte 4 materii prevăzute în secţiune sunt obligaţi să urmeze cursurile 2 ani şi să treacă 2 examene.

Din grupa fiecărei secţiuni sau grupă de licenţă, studenţii pot să înlocuiască una din materiile de 2 ani cu oricare alt obiect care se predă în Facultate.

Examene parţiale pe materii la
Facultatea de Filologie şi Litere din Bucureşti

I. Secţiunea FILOSOFIE

Art. 20. – Studenţii acestei secţiuni sunt obligaţi a trece examene parţiale la următoarele catedre:

1. Psihologia, logica şi teoria cunoştinţei.
2. Enciclopedia filosofică şi istoria filosofiei.
3. Sociologia, etica, estetica şi politica.
4. Pedagogia şi istoria pedagogiei (dl. prof. I. Rădulescu-Pogoneanu).
5. Pedagogia cu istoria pedagogiei (dl. prof. G.G. Antonescu).
6. Geografia generală, antropogeografia şi etnografia.

Geografia poate fi luată între materiile secundare de licenţă, numai la licenţa în Sociologie.

7. O materie la libera alegere a studentului chiar de la altă Facultate.

Obiectele de la no. 6 şi 7 nu pot figura între cele două materii secundare de licenţă.

II. Secţiunea FILOLOGIA CLASICĂ

Art. 21. – Studenţii acestei secţiuni sunt obligaţi a trece examene parţiale la următoarele catedre:

1. Limba şi literatura latină
2. Limba şi literatura elină
3. Filologia comparată a limbilor clasice

4. Istoria antică şi epigrafică
5. Preistoria
6. Arheologia
7. Istoria civilizaţiei bizantine

Istoria antică şi epigrafică, Preistoria, Arheologia şi Istoria civilizaţiei bizantine, nu se pot lua ca materii principale de licenţă, iar printre obiectele secundare de licenţă, nu poate figura decât una singură.

III. Secţiunea FILOLOGIE MODERNĂ

Art. 22. – La secţiunea Filologie modernă, materiile de examene parţiale sunt grupate la fiecare catedră, aşa cum se arată în acest Regulament.

Studenţii sunt obligaţi a trece 4 examene la cele 3 materii alese pentru licenţă din grupa unei specialităţi şi câte 2 examene la restul de 4 obiecte.

Studenţi pot înlocui una din materiile prevăzute în grupa fiecărei specialităţi cu oricare alt curs ce se predă în Facultate.

Licenţa în Filologia modernă se dă în:

a) *Filologia romanică*

1. Filologia romanică cu privire specială la filologia română
2. Dialectologie şi folclor romanic
3. Fonetica generală şi experimentală
4. Limbile slavice, Limba şi literatura latină
5. Istoria literaturii române vechi
6. Istoria literaturii române moderne şi folclor
7. Limba şi literatura franceză, Limba şi literatura italiană

b) *Istoria literaturii române vechi*

1. Istoria literaturii române vechi
2. Istoria literaturii române moderne şi folclor
3. Filologia romanică cu privire specială la filologia română sau Dialectologie şi folclor romanic
4. Fonetica generală şi experimentală sau Literatura română şi estetica literară
5. O limbă modernă sau Limba şi literatura latină
6. Istoria civilizaţiei bizantine sau Limbile slavice
7. Istoria Slavilor de răsărit sau Istoria Românilor sau Istoria Artei

Materiile de la nr. 6 şi 7 nu pot figura amândouă în acelaşi timp ca obiecte secundare de licenţă.

c) *Istoria literaturii române moderne şi folclor*

1. Istoria literaturii române moderne şi folclor
2. Istoria literaturii române vechi
3. Filologie romanică sau Dialectologie şi folclor romanic
4. Literatura română şi estetica literară sau Sociologia şi estetica
5. O limbă modernă după alegere
6. Limba şi literatura latină sau Limbile slavice sau Istoria Slavilor răsăriteni
7. Fonetica generală şi experimentală sau Istoria civilizaţiei bizantine sau Istoria Artei sau Istoria Românilor

Materiile de la nr. 6 şi 7 nu pot fi luate amândouă în acelaşi timp ca materii secundare de licenţă.

d) *Literatura română*

1. Literatura română şi estetica literară
2. Istoria literaturii române moderne şi folclor
3. Istoria literaturii române vechi
4. Dialectologie şi folclor romanic sau Fonetica generală şi experimentală
5. Limba şi literatura italiană
6. Istoria Românilor sau Istoria Slavilor răsăriteni
7. Limba şi literatura latină sau Limbile slavice sau Istoria civilizaţiei bizantine

Materiile de la nr. 6 şi 7 nu pot fi luate amândouă în acelaşi timp ca materii secundare de licenţă.

e) *Limba şi literatura franceză*

1. Limba şi literatura franceză
2. Filologia romanică sau Dialectologia şi folclor romanic
3. Istoria Artei
4. Istoria literaturii române moderne şi folclor
5. Limba şi literatura latină sau Istoria literaturii române vechi
6. Literatura română şi estetica literară
7. Fonetica generală şi experimentală sau o limbă şi literatură modernă care se predă în Facultate

f) *Limba şi literatura italiană*

1. Limba şi literatura italiană
2. Filologia romanică sau Dialectologie şi folclor romanic
3. Istoria literaturii române vechi sau Istora literaturii române moderne şi folclor
4. Literatura română şi estetica literară
5. Limba şi literatura latină sau Istoria civilizaţiei bizantine
6. O limbă şi literatură modernă predată în Facultate
7. Fonetica generală şi experimentală sau Istoria Artei

g) *Limba şi literatura germană*

1. Limba şi literatura germană
2. Istoria literaturii române vechi sau Istoria literaturii române moderne şi folclor
3. Literatura română şi estetica literară sau o limbă şi literatură modernă
4. Dialectologie şi folclor romanic
5. Istoria evului mediu şi modern sau Istoria Artei
6. Fonetica generală şi experimentală sau Filologia comparată a limbilor clasice
7. Istoria Românilor sau Istoria Slavilor răsăriteni

h) *Limbile Slavice*

1. Limbile slavice
2. Filologia romanică sau Fonetica generală şi experimentală
3. Istoria slavilor răsăriteni
4. Dialectologie şi folclor romanic

5. Istoria evului mediu şi modern sau Istoria Românilor

6. O limbă şi literatură modernă sau Geografia generală, antropogeografia şi etnografia

7. Istoria literaturii române vechi sau Literatura română şi estetica literară

Materiile de la nr. 5, 6 şi 7 nu pot fi luate în acelaşi timp ca materii secundare de licenţă.

i) *Istoria civilizaţiei bizantine*

1. Istoria civilizaţiei bizantine
2. Istoria Românilor
3. Istoria slavilor răsăriteni sau Limbile slavice
4. Istoria literaturii române vechi
5. Istoria literaturii române moderne şi folclor
6. Istoria evului mediu şi modern sau Istoria antică sau epigrafică
7. Limba şi literatura elină sau Limbaşi literatura latină sau Filologia romanică

j) *Dialectologia şi Folclor romanic*

1. Dialectologia şi folclor romanic
2. Filologia romanică
3. Fonetica generală şi experimentală
4 Istoria literaturii române vechi
5. Limbile slavice
6. Limba şi literatura franceză sau Limba şi literatura italiană
7. Literatura română şi estetica literară sau Limba şi literatura germană sau Limba şi literatura engleză

k) *Fonetica generală şi experimentală*

1. Fonetica generală şi experimentală
2. Filologia romanică
3. Dialectologie şi folclor romanic
4. O limbă şi literatură modernă (Franceza, Germana, Italiana, Engleza) sau Istoria civilizaţiei bizantine
5. Limbile slavice sau filologia comparată a limbilor clasice
6. Psihologia, logica şi teoria cunoştinţei
7. Istoria literaturii române vechi sau Istoria literaturii române moderne şi folclor

l) *Limba şi literatura engleză*

1. Limba şi literatura engleză
2. Istoria literaturii române vechi sau Istoria literaturii române moderne şi folclor
3. Literatura română şi estetica literară
4. Filologia romanică sau dialectologie şi folclor romanic
5. Istoria Artei sau Istoria evului mediu şi modern
6. Fonetica generală şi experimentală sau O limbă şi literatură modernă (germană, franceză, Italiană)
7. Filologia comparată a limbilor clasice sau O limbă şi literatură clasică (latina sau elina)

IV. Secțiunea ISTORIE

Art. 23. – Studenții acestei secțiuni sunt obligați a trece examene parțiale la următoarele catedre:

1. Istoria românilor (la licență în Istoria românilor, poate fi luat la licență Istoria literaturii române vechi sau Istoria literaturii române moderne)
2. Istoria evului mediu și modern
3. Istoria antică și epigrafică (când va fi luată ca materie principală de licență, studenții sunt obligați a trece examene parțiale (2 sau 4) la latină sau elină, înlocuind una din materiile din secțiune)
4. Arheologia sau preistoria (istoria antică și epigrafică) obligatorie ca materie secundară de licență
5. Limbile slavice sau Istoria civilizației bizantine (Istoria românilor obligatorie pentru licență)
6. Istoria artei (Istoria evului mediu și modern obligatorie la licență sau o limbă și literatură modernă)
7. Istoria slavilor răsăriteni

V. Secțiunea GEOGRAFIE

Art. 24. – Studenții acestei secțiuni sunt obligați a trece examene parțiale la următoarele catedre:

1. Geografia generală, antropogeografia și etnografia
2. Geografia fizică
3. Istoria românilor
4. Sociologia
5. Preistoria sau Istoria antică și epigrafică
6. Istoria slavilor răsăriteni sau Istoria evului mediu și modern sau Istoria civilizației bizantine
7. Dialectologie și folclor romanic sau o limbă și literatură modernă

Materiile de la nr. 5, 6 și 7 pot fi înlocuite cu Fizica generală, Zoologia și Botanica de la Facultatea de Științe.

Materiile de la nr. 1 și 2 sunt obligatorii între materiile de licență, una ca principală.

Art. 25. – Studenții care se pregătesc în vederea profesoratului secundar sunt obligați să urmeze un an cursul de Pedagogie la ambele catedre și sunt obligați să treacă câte un examen.

Examenele de Pedagogie și Istoria pedagogiei pot fi trecute fie în timpul anilor de studii, fie după obținerea diplomei de licență. Seminariile Pedagogice Universitare vor înscrie numai licențiații care prezintă și certificatul de trecerea examenelor de pedagogie.

Art. 26. – În vederea pregătirii științifice și literare, studenții pot urma și alte cursuri afară de cele obligatorii și pot trece examene parțiale din materiile audiate.

Studenții care se transferă de la o facultate la alta, vor completa examenele așa cum sunt prevăzute la fiecare secțiune.

Licența

Art. 27. – Examenul de licență urmărește să constate pregătirea științifică a candidatului și se dă în vederea obținerii diplomei de licență.

Pentru înscrierea la licență, studentul trebuie să prezinte:

a) Caietul de cursuri în care să fie trecute: câte patru examene la cele trei obiecte de licență și câte două examene la celelalte obiecte de studii prevăzute în secțiunea licenței.

La cele trei materii de licență, studentul este obligat să facă lucrările de seminar în vederea absolvenței.

b) Teza de licență

Teza de licență se face în domeniul primei discipline, dintre cele trei alese, pentru licență. În ultimul an de școlaritate se fixează subiectul tezei de licență în înțelegere cu profesorul respectiv. Teza se prezintă, cel puțin cu șase săptămâni înainte de termenul fixat pentru examenul înscris de licență, la decanat. Ea se trimite profesorului spre cercetare. Teza trebuie să aibă aprobarea profesorului.

Teza de licență va fi scrisă pe caiet cartonat, model unic și va cuprinde minimum 30 pagini. Teza de licență, care a fost aprobată, se anulează, dacă până în doi ani de la termenul pentru care a fost prezentată, candidatul nu se va prezenta la probele scrise.

Art. 28. – Examenul de licență constă din două probe: scris și oral. Scrisul se dă la toate trei materiile de licență. Licența ține între 10–25 iunie și octombrie. Cu aprobarea Consiliului se poate aproba o sesiune extraordinară de licență în luna februarie, între 1–25. Sesiunea de februarie se va anunța din timp studenților. Candidatul care nu obține notă de trecere la materia principală, repetă tot examenul scris. Candidatul care nu obține notă de trecere la proba scrisă la una din materiile secundare, repetă examenul numai la această materie în sesiunea următoare.

Dacă în sesiunea a doua n-a luat notă de trecere, repetă scrisul la toate materiile.

Candidatul, care în șase sesiuni consecutive n-a reușit la proba scrisă de licență, este exmatriculat, fără drept de a se mai prezenta la examenul de licență, la acea Facultate.

Oralul se ține în comisiune, sub președinția profesorului cu care s-a lucrat teza de licență.

Comisiunile acestor examene sunt convocate de președinte sau de decan, în zilele fixate pentru fiecare secțiune de licență.

Dacă un membru lipsește, Decanul numește altul cu specialitate înrudită, sau un conferențiar definitiv în specialitatea catedrei.

Candidatul care nu se prezintă la ziua fixată, este socotit respins. Prezentarea la examenul oral se poate face numai de trei ori, în sesiuni consecutive. Dacă nu este admis nici a treia oară, se anulează și scrisul. Rezultatul examenului scris și oral se apreciază cu unul din calificativele: insuficient, suficient, bine, foarte bine și foarte bine cu distincție.

Examinarea la licență se face din întreaga materie a obiectelor alese. Membrii comisiunii pot examina și din materia celorlalte materii de licență.

Până la 20 iunie și 20 octombrie, profesorii depun la secretariat rezultatul examenului scris.

Secretariatul îl consemnează în matricola candidatului și întocmește procese-verbale pentru cei admiși, pentru ca la examenul oral comisiunea să dea rezultatul și să proclame pe noul licențiat. Examenul oral este public.

Art. 29. – După terminarea examenului oral de licență, președintele comisiunii examinatoare adună notele de la examenul scris și oral și proclamă rezultatul.

Candidatul care va avea în majoritate calificative foarte bine și nici un suficient, va fi proclamat cu mențiunea „cum laude"; cel care va avea toate calificativele foarte bine, va fi proclamat „Magna Cum Laude". Mențiunea se va arăta în procesul verbal și în diploma de licență.

Procesul verbal va fi semnat de toți membrii comisiunii examinatoare.

În procesul verbal, ca și în diploma de licență, se trec materiile de licență, notele și secțiunea.

Art. 30. – Licențiaților Facultăților de Litere și Filosofie li se acordă diplome de licență.

Diplomele se eliberează de Rectorii Universităților în numele M.S. Regelui și poartă semnătura Rectoratului, Decanatului și posesorului.

Ele vor fi contrasemnate de Ministerul Instrucțiunii, pentru a putea conferi posesorilor lor toate drepturile prevăzute de legi și regulamente, pentru ocuparea de funcțiuni publice și pentru a le da posibilitatea continuării studiilor în străinătate.

Diplomele se întocmesc de cancelaria facultății, după un model uniform și vor purta un număr de ordine.

Decanii înaintează diplomele, cu borderou, Rectorului Universității.

Eliberarea diplomelor se face prin cancelaria Universității.

Doctoratul

Art. 31. – Doctoratul este de un singur fel, în Filosofie și Litere.

Titlul de doctor în Filosofie și Litere se obține în următoarele condițiuni:

a) Candidatul să fie licențiat

b) Să ia parte activă cel puțin doi ani, la lucrările de seminar ale specialității alese pentru examenul de doctorat.

De obligațiunea de sub litera b, Consiliul Facultății poate să dispenseze pe candidatul care dovedește o neîntreruptă activitate științifică în specialitate, sau că a urmat studii de specializare în străinătate.

c) Să prezinte o lucrare științifică originală

Această lucrare, prezentată în manuscris, în trei exemplare, se numește teză de doctorat. În mod excepțional, lucrarea va putea fi prezentată, cu aprobarea Consiliului, chiar tipărită.

d) Să fie recomandat pentru înscrierea la doctorat de unul dintre profesorii titulari ai Facultății. Recomandarea se va reînnoi în anul doi.

Candidatului, care n-a mai fost înscris în Facultate, i se va deschide o partidă nouă în matricola Facultății. Pentru candidații Facultății, în matricolă se va deschide o rubrică a doctoratului.

Art. 32. – Teza de doctorat se prezintă decanatului şi va fi examinată, cu cel mult două luni după data înregistrării, de profesorul titular cu care doctorandul a lucrat-o, şi de un al doilea profesor delegat de Decanul facultății dintre profesorii materiilor înrudite. Profesorii referenți îşi vor arăta părerea motivată în referate care se vor comunica Consiliului, în cea mai apropiată şedință. Consiliul va declara admisă sau respinsă teza şi va delega alți doi membri în comisiunea examenului oral. Comisiunea va fi prezidată de Decanul Facultății.

Examenul de doctorat constă în susținerea orală a tezei.

Teza de doctorat trebuie redactată în limba română.

Consiliul va putea aproba şi teze redactate în alte limbi.

Teza va fi tipărită şi distribuită tuturor profesorilor facultății. Candidatul va mai depune la facultate 20 exemplare din teză, pentru a fi distribuite celorlalte facultăți din țară şi bibliotecii centrale şi seminariilor de specialitate.

La începutul tezei imprimate vor fi menționați profesorii din comisia examinatoare.

Art. 33. – Comisiunea examenului de doctorat se formează din cinci profesori: Decanul, ca preşedinte, cei doi profesori de specialitatea tezei, referenți şi alți doi de specialitățile înrudite desemnați de consiliu. Numai în caz de boală sau absență din țară, Decanul poate delega pe un alt profesor în locul său. Examenul oral va fi public. Candidatul va trebui să dea lămuririle care i se vor cere şi să răspundă la întrebările care i se vor pune în legătură cu teza lui de doctorat, să facă dovada unor cunoştințe temeinice şi aprofundate în domeniul specialității, căreia îi aparține teza.

Admisibilitatea se va hotărî cu majoritatea voturilor membrilor comisiunii.

Când candidatul este admis cu unanimitatea voturilor, majoritatea hotărăşte dacă merită să i se acorde distincțiunea „cum laude", „Magna Cum Laude" sau „sumna cum laude".

În toate cazurile se va face mențiunea despre acest rezultat în procesul verbal şi în diploma de doctor. În diplomă se va face o mențiune şi de titlul tezei.

În caz de respingere a candidatului la examenul oral, teza rămâne însă valabilă şi pentru un al doilea examen oral.

Art. 34. – Diplomele de doctor se eliberează de Rectorul Universității în numele M.S. Regelui, va purta sigiliul cel mare al Universității, va fi semnată de Rectorul Universității, de decanul facultății şi contrasemnată de Ministerul Instrucțiunii.

Vor fi tipărite pe pergament şi vor fi semnate de candidat în prezența Secretarului Universității.

Diploma se întocmeşte după tipărirea tezei de doctorat. Redactarea diplomei se face în limba latină.

Echivalarea diplomelor universitate străine

Art. 35. – Diplomele şi certificatele universitare obținute în străinătate nu pot conferi nici un drept titularului decât în urma echivalării lor de către Facultate. Vor fi admise spre echivalare, diplomele străine eliberate de Universitățile de Stat, întrucât există reciprocitate față de diplomele române şi întrucât acele diplome au deplină valabilitate în statul respectiv.

Pentru obținerea echivalenței, candidatul va trebui să prezinte diploma legalizată de autoritățile şcolare din străinătate şi de Ministerul de Externe Român; să posede diploma de bacalaureat din Țară sau din străinătate echivalente în acest caz conform legii; să dovedească frecventarea cerută de regulamentele Facultăților străine, de la care emană diplomele.

Satisfăcând aceste condițiuni, candidatul va fi supus examenului de diferență din materiile prevăzute în acest Regulament pentru secțiunea respectivă şi va fi obligat să prezinte lucrarea de licență.

După trecerea cu succes a examenului de diferență, ei se vor înscrie la examenul de licență, conform prevederilor acestui Regulament.

Pentru examenele de diferență, candidatul va plăti taxele prevăzute în acest Regulament pentru examenele parțiale.

Licențiații Facultăților străine care vor voi să treacă examenul de doctorat, trebuie să îndeplinească condițiunile cerute de art. 35.

Art. 36. – Doctoratele străine pot fi recunoscute echivalente a lor în Țară, dacă posesorii respectivelor diplome dovedesc:

a) Absolvirea învățământului secundar din Țară sau străinătate; în acest din urmă caz, ei trebuie să aibă şi echivalența cerută de lege.

b) Terminarea cel puțin a unui trieniu academic, iar diploma este de stat, nu de Universitate.

Doctorii sunt obligați ca odată cu diploma de doctor să depună la Decanat, în 20 exemplare, teza de doctorat tipărită.

Consiliul va putea supune la un examen de încercare pe doctorii cu diplomă din străinătate, cînd va găsi de cuviință.

Acest examen se face asupra materiilor principale din specialitatea pentru care candidatul a obținut diploma. El se trece înaintea unei comisiuni numite de Decan, compusă din doi profesori.

Comisiunea va fi prezidată de Decan sau, în caz de boală sau absență, de un profesor delegat de dânsul.

Echivalările se fac de Consiliul Facultății.

Taxele

Art. 37. – În conformitate cu Legea pentru organizarea învățământului universitar şi cu Regulamentul pentru aplicarea acestei legi, studenții Facultății de Filosofie şi Litere din Bucureşti sunt obligați să plătească următoarele taxe:

1.000 lei taxa de Facultate, pentru bibliotecă, laboratoare şi institute. Această taxă este obligatorie pentru toţi studenţii înscrişi în Facultate, atât în cei patru ani de licenţă, cât şi în anii de doctorat.

100 lei taxa pentru fiecare examen parţial, înainte de licenţă.

600 lei taxă pentru examenul în scris şi oral de licenţă.

2.000 lei taxă pentru examenul de doctorat (susţinerea tezei).

400 lei taxă de diplomă de licenţă sau doctorat.

10.000 lei taxă pentru echivalarea diplomelor străine de licenţă sau doctorat.

Toate aceste taxe se depun la serviciul de casierie al Facultăţii.

Art. 38. – Taxa de Facultate se plăteşte la începutul anului şcolar, deodată cu înscrierea studentului, între 1 octombrie şi 15 noiembrie. Ea constituie fondul de întreţinere al Facultăţii din care se fac cheltuielile necesare pentru funcţionarea Bibliotecii Centrale, precum şi a Seminariilor şi Institutelor; se subvenţionează publicaţiile ştiinţifice ale acestor seminarii şi institute; se fac cheltuieli pentru reparaţia mobilierului şi localului Facultăţii şi se plăteşte personalul de serviciu şi administrativ, pe care Statul nu-l are trecut în bugetul său ordinar.

Art. 39. – Proiectul de buget al fondului prevăzut în articolul precedent se întocmeşte anual de Consiliul Consultativ al Facultăţii, cel mai târziu până la 20 Decembrie, când se va înainta spre aprobare Senatului Universitar din Bucureşti.

Exerciţiul bugetar începe la 1 ianuarie. Executarea bugetului este în sarcina Decanului, care va prezenta la sfârşitul anului un cont de gestiune. Verificarea acestui cont de gestiune se face de Consiliul Consultativ, iar descărcarea de gestiune o face Consiliul Facultăţii.

Art. 40. – Taxele de facultate care constituie fondul de întreţinere al Facultăţii, se vor plăti în mod obligatoriu de toţi studenţii înscrişi în Facultate, cu excepţiunea celor scutiţi prin legi speciale şi a studenţilor lipsiţi de mijloace şi merituoşi, bine constataţi de o comisiune compusă din Decan şi doi membri delegaţi ai Consiliului.

Din taxele de facultate nu se vor putea distribui, sub nici o formă, diurne sau salarii pentru membrii corpului didactic al facultăţii.

Casierul facultăţii primeşte singur, din acest fond, o cotă de 2% pentru pierderile la care este expus în manipulaţie.

Art. 41. – Taxa de examen parţial este 100 lei de fiecare obiect, prevăzut în grupa examenelor de licenţă. Ea se achită la casieria Facultăţii între 15–25 mai, pentru examenele sesiunii de iunie şi 15–25 septembrie, pentru examenele sesiunii de octombrie.

Art. 42. – Din suma totală provenită din încasarea taxelor pentru examenele parţiale se va reduce:

10% care se va preda Rectoratului pentru fondul universitar şi

6% pentru funcţionarii secretariatului facultăţii

Restul se va repartiza profesorilor examinatori, fiecăruia în proporţie cu numărul candidaţilor înscrişi să treacă examenul la obiectul său. În numărul candidaţilor intră deopotrivă candidaţi care au plătit, precum şi acei care au fost scutiţi.

Conferenţiarii şi asistenţii însărcinaţi cu examene, vor primi din taxele de examene parţiale cotele aferente profesorilor pe care ei îi reprezintă.

Art. 43. – Studenţii lipsiţi de mijloace şi merituoşi pot fi scutiţi de întreaga taxă pentru examenele parţiale, sau pot fi reduşi de o parte a acestei taxe, făcând la Decanat cerere cu cel puţin 10 zile, înainte de data înscrierii la examene şi producând dovezile necesare pentru a stabili lipsa de mijloace şi făcând dovada notelor bune la studii. O comisiune compusă din Decan şi doi membri delegaţi ai Consiliului vor examina fiecare cerere în parte.

Studenţii scutiţi prin legi speciale, vor produce acte doveditoare că intră în dispoziţiile legilor speciale, fără o cerere specială, ci deodată cu cererea de înscriere la examene. Scutirile la examene se fac numai pentru sesiunea iunie. Studenţii care au obţinut scutire de taxe şi n-au obţinut notă de trecere, pierd dreptul de a se bucura de scutire pentru sesiunea din acelaşi an şcolar.

Art. 44. – Taxele de licenţă se percep pentru sesiunea iunie, între 1–8 iunie; pentru sesiunea octombrie, între 1–8 octombrie.

Taxa de licenţă se va repartiza astfel:

10% Rectoratului Universităţii pentru fondul universitar;

10% Decanul facultăţii

6% Secretarul facultăţii

1/3 (trei şesimi) profesorului care a examinat lucrarea premergătoare examenului de licenţă şi care prezidează comisiunea de licenţă

Restul 2/3 se împart în mod egal profesorilor de la prima şi a doua materie secundară de licenţă.

Pentru repetarea examenului oral se va percepe numai jumătate din taxă, care se împarte în mod egal între membrii comisiunii.

Studenţii care vor fi trecut cu note foarte bune examenele parţiale şi lipsiţi de mijloacele materiale, vor putea obţine scutirea totală sau parţială, dacă vor petiţiona până la 1 iunie, pentru sesiunea Iunie şi până la 1 octombrie, pentru sesiunea octombrie.

Art. 45. – Taxa de examen la doctorat (susţinerea tezei) se repartizează astfel:

10% Rectoratului Universităţii pentru fondul universitar;

6% Secretariatului Facultăţii

Restul comisiunii examenului compusă din cinci profesori, între care Decanul, ca preşedinte.

2/7 pentru profesorii referenţi ai tezei şi câte 1/7 pentru cei trei membri ai comisiunii.

Art. 46. – Taxa de diplomă de licenţă sau doctorat se plăteşte odată pentru totdeauna şi anume, la înscrierea pentru examenul de licenţă sau doctorat.

Din aceste taxe se vor plăti:

Tipografia: Costul diplomei, procese-verbale, borderou şi confecţionarea diplomelor.

100 lei funcționarului care efectuează lucrările speciale de licență, întocmește și scrie diploma

10% Decanului facultății

6% Secretarului facultății

Restul se înglobează la fondul general al facultății.

Art. 47. – Taxa de echivalare a diplomelor străine se va repartiza astfel:

10% Rectoratului Universității pentru fondul universitar

10% Decanului facultății

6% Secretariatului facultății

Restul se va repartiza în mod egal între membrii Consiliului care au participat la ședință și care au decis echivalarea, profesorul referent primind două cote.

În cazul când se va ține examen, suma se va repartiza în mod egal membrilor comisiunii examinatoare.

Art. 48. – Orice taxă odată percepută nu se mai restituie, sub nici un motiv, chiar dacă dreptul pentru care a fost plătită taxa nu a fost folosit, ori dacă cererea s-a respins.

În conformitate cu art. 36–39 din regulamentul legii învățământului universitar, cuantumul taxelor poate fi modificat de către Consiliul facultății, cu aprobarea Consiliului Interuniversitar și a Ministerului Instrucțiunii.

Ordinea și disciplina studenților

Art. 49. – Fiecărui student, ce aparține în mod regulat Universității, i se va elibera o carte de student prevăzută cu fotografie, vizată de Decanul și secretarul facultății.

Cărțile de student se preschimbă în fiecare an și nu se eliberează una nouă decât la prezentarea celei vechi, care se anulează.

La exmatriculare sau la terminarea studiilor, cartea de student se înapoiază Secretariatului, eliberându-se în schimb actele studentului care i-au servit la înscriere. Studenții sunt obligați a prezenta cartea lor la orice cerere a profesorilor sau secretarilor

Când studentul și-a pierdut cartea, va face cunoscut aceasta Decanatului respectiv, care după expirarea unui termen de o lună de la publicarea pierderii în Monitorul Oficial, va elibera un duplicat.

Art. 50. – Pentru dovedirea frecvenței și examenelor trecute, se va elibera la înscrierea în Facultate, fiecărui student, un caiet de cursuri prevăzut cu fotografie, în care se va face de către profesori atestarea frecventării cursurilor și lucrărilor practice și de seminarii, institute etc., precum și rezultatelor examenelor depuse în conformitate cu regulamentul fiecărei Facultăți.

Art. 51. – Examenele de fine de an se vor trece la Facultatea unde studentul a fost înscris și a frecventat.

Orice examen trecut prin fraudă este nul. Nulitatea se va pronunța imediat de profesorul sau juriul examinator, care va deferi cazul Decanului, spre a vedea dacă

nu este locul a se aplica şi una din pedepsele disciplinare prevăzute de acest regulament.

Art. 52. – Studenții sunt datori să aibă în Universitate şi în afară de Universitate o purtare cuviincioasă şi demnă. În această privință, ei sunt supuşi atât în interiorul Universității, cât şi în afară, autorităților universitare, aşa cum este determinată de legi şi regulamente.

În caz de condamnare a unui student de tribunalele civile sau militare, sentința se va lua în cercetare de Senatul universitar şi dacă faptul aduce un prejudiciu ordinii şi demnității universitare, se va putea aplica una din pedepsele prevăzute de acest regulament.

Acțiunea disciplinară a Universității este independentă de acțiunea altei autorități competente, conform legilor de drept comun.

Art. 53. – În caz de abatere de la datoriile lor de studenți, de tulburări, insubordonări sau lipsă de respect către profesori şi autorități, studenții vor putea fi supuşi la următoarele penalități

a) Mustrarea;

b) Eliminarea de la cursuri, în total sau parțial;

c) Pierderea sesiunilor de examene, în total sau parțial;

d) Eliminarea pentru totdeauna din facultatea respectivă;

e) Eliminarea din Universitate, pentru un termen limitat sau pentru totdeauna;

f) Eliminarea din toate Universitățile din țară.

Decanul va putea aplica singur pedeapsa de sub litera a.

Consiliul de Facultate, cele de sub literele a, b, c şi d; iar Senatul universitar, oricare din pedepsele de mai sus.

Art. 54. – Pe lângă fiecare facultate va funcționa o comisiune disciplinară a facultății, compusă din trei profesori şi doi supleanți, delegați la începutul fiecărui an de Consiliul facultății. Această comisiune va fi convocată de către Decan, ori de câte ori va fi nevoie; ea va fi prezidată de cel mai vechi dintre profesori, va ancheta cazurile deferite cercetării ei şi va alcătui un raport în care se va propune şi pedeapsa ce va crede de cuviință. Raportul va fi înaintat Decanului, care-l va supune Consiliului facultății, iar acesta va putea aplica una din pedepsele arătate, afară numai dacă va crede că este locul a se aplica una din pedepsele de sub literele e şi f, în care caz va înainta dosarul Senatului universitar, împreună cu avizul său. Senatul universitar va putea aplica oricare din pedepsele prevăzute mai sus.

Art. 55. – Pe lângă fiecare Universitate va funcționa o comisiune disciplinară, formată din câte un delegat şi un supleant desemnat de fiecare facultate şi prezidată de cel mai veci profesor. Ea anchetează şi propune Senatului universitar pedepsele, atunci când făptuitorii aparțin la două sau mai multe facultăți, precum şi orice fapte, când este în mod expres sesizată de Senatul Universitar; în acest din urmă caz, comisiunea de facultate nu are competența a cerceta cazul.

Comisiunile sunt datoare a înainta rectorului, respectiv decanului, raportul cât mai urgent şi înăuntrul termenului fixat de decan sau secretar.

Art. 56. – Pentru abaterile grave comise de studenţi în afară de Universitate şi în calitate de studenţi, rectorul, din proprie iniţiativă, sau după cererea ministrului, va convoca de urgenţă Senatul universitar, pentru a lua măsuri grabnice, impuse de situaţie.

Art. 57. – Cercetările în cuprinsul Universităţii sau al instituţiilor dependente de Universitate, ordonate de autorităţi extrauniversitare, nu vor putea fi făcute fără autorizarea prealabilă a rectorului. (...)

➢ SANIC, fond Ministerul Învăţământului, dosar 780/1937, f. 193–214.

85

1936 noiembrie 14, Bucureşti. Raport privind Adunarea Generală a Societăţii Studenţilor în Litere şi Filosofie care a avut loc la sediul Facultăţii din Bucureşti. Se dau informaţii privind discuţiile şi deciziile care au avut loc. Se raportează că legionarii au preluat conducerea în cadrul acestei Societăţi.

14 noiembrie 1936
Adunarea generală a Societăţii Studenţilor în Litere

În ziua de 13 noiembrie a avut loc la sediul Facultăţii de Litere şi Filosofie, o adunare generală a Societăţii studenţilor în Litere.

Ordinea de zi a cuprins: citirea raportului Comisiei de cenzori şi alegerea Comisiei de verificare.

Prin raportul Comisiei de cenzori, s-a scos în evidenţă activitatea constructivă naţionalistă, dusă de comitetul prezidat de Constant Guţulescu, arătându-se că graţie acestei activităţi s-a introdus ordinea în masa studenţească de la Litere, care la un moment dat, fusese cuprinsă de anarhismul comunist.

După aceea, a luat cuvântul Constant Guţulescu, care a schiţat şi el activitatea comitetului său, pe care a împărţit-o în două părţi: spirituală şi materială, arătând că aceea spirituală a constat în lupta ideologică pe care a dus-o comitetul împotriva forţelor constructive ale comuniştilor care se cuibăriseră la Facultatea de Litere. Odată cu aceasta, a reuşit, ca introducând disciplina în rândul studenţimei, să facă ca ea să fie respectată de corpul profesoral. În ceea ce priveşte partea a doua de ordin material, comitetul a reuşit să ajungă întotdeauna pe cale amiabilă, la o înţelegere cu Decanatul, în vederea creării unei situaţiuni din punct de vedere material, cât mai uşoară, pentru studenţii săraci.

În altă ordine de idei, adaugă Guţulescu, comitetul s-a îngrijit a fi alături de tot ce înseamnă manifestare naţionalistă a studenţilor români creştini, ajutând la difuzarea şi propagarea curentului naţionalist. Faptele comitetului în această chestiune, pot fi concretizate în admirabila grevă demonstrativă ce a fost organizată

cu ocazia solidarizării cu camarazii arestați, judecați și condamnați la Tg. Mureș și Brașov – încheie Guțulescu.

După aceea, la propunerea lui Guțulescu, adunarea a ales ca membri de onoare ai Societății Studenților în Litere pe următorii: profesorul Radu Gir, conferențiar universitar Pop, conferențiar universitar Zapan, asistent Herseni, asistent Sulea, profesor Napoleon Crețu, asistent Amzel, profesor Popescu Spineni.

În semn de omagiu pentru Constant Guțulescu, adunarea l-a proclamat și pe el membru de onoare, aceasta după ce comitetul Guțulescu, depunându-și mandatul a primit cuvenita descărcare asupra activității.

S-a procedat apoi la alegerea Comisiei de verificare, care a fost compusă din: președinte Frecea Nicolae, membrii Socariciu Eremia și Constantin Zaharia, toți legionari din grupul de la Litere și constănțean.

Adunarea generală pentru alegerea noului comitet, va avea loc în cursul săptămânii viitoare, urmând a se fixa de către Comisia de verificare, după ce aceasta își va încheia raportul asupra gestiunii trecutului comitet Guțulescu.

Precizăm, că va fi ales un comitet legionar, care va avea ca președinte pe Ghiocel Dumitru, comandant legionar ajutor.

➢ CNSAS, Fond documentar, dosar 010768, f. 49–50.

86

1936 decembrie 12, București. Observațiile profesorului Ovid Densușianu privind Proiectul de Regulament al Facultății de Litere și Filosofie.

Domnule Decan,

Rog să se aducă la cunoștință, în Consiliul ce se va ține la 16 decembrie, aceste observațiuni cu privire la proiectul de regulament din care am primit un exemplar numai după două luni de când se spune că a fost pus în aplicare.

În ședința ținută astă-vară de profesorii de la secția de filosofie modernă s-a admis ca la fiecare grup să fie indicate cele trei obiecte care nu pot lipsi de la examenul de licență. Repartizările erau bine întemeiate și trebuiau menținute. Cum e redactat regulamentul, în vederea examenelor de licență la limba și literatura română, nu se va ajunge la o bună pregătire.

Astfel:

La *filologia romanică*, licența va putea fi trecută fără *dialectologie* și *fonetică generală*, pe când în comisia la care am participat acestea au fost recunoscute, și nu poate fi altfel, ca absolut necesare.

La *ist. lit. române vechi* și *celei noi* e exclusă ca materie obligatorie *fil.romanică*, lăsându-se studenților latitudinea să aleagă dialectologia.

La *lit. română* nu figurează deloc *fil. romanică*, dându-se preferință *dialectologiei* și *foneticii generale*.

În schimb, *fil. romanică* e prevăzută ca putând fi aleasă la *l. franceză* și *l. italiană*.

Va urma, astfel, că licența în *ist. lit. rom.* şi *lit. rom.* va putea fi obținută fără examene, chiar parțiale, de *fil. romanică* fără să fi primit studenții cunoştințele necesare de istoria limbii române. Cu ce pregătire se vor prezenta atunci aceşti licențiați la examenul de capacitate de limba română?

Insist, deci, ca Regulamentul să fie modificat astfel:

Să nu lipsească de la examenul de licență următoarele obiecte secundare:

la *fil. romanică*:	la *lit. română*:
2. *dialectologia*,	2. *ist. lit. rom. moderne*,
3. *fonetica generală*	3. *fil. romanică*
la *ist. lit. rom. vechi*:	la *dialectologie*:
2. *ist. lit. rom. moderne*,	2. *fil. romanică*,
3. *fil. romanică*	3. *fonetica generală*

În comisia la care am luat parte, se admisese ca patru examene să fie trecute numai la primul obiect de licență şi trei la celelalte două. Pentru bune motive, cum au fost arătate atunci, putea fi păstrată şi această dispoziție. Tot ce a fost propus de Comisie a fost ignorat, aşa că mă întreb la ce a folosit convocarea ei.

Nu văd, de altă parte, pentru ce s-a ținut să se pună, din octombrie, în aplicare acest regulament – adică, proiectul lui. Se putea continua cu regulamentul vechi, pentru ca să fie bine controlat cel nou.

La titulatura catedrei mele, urmează să se facă peste tot în Regulament rectificarea: ... *de filologie romanică cu specială privire la limba română* (nu: ... *la filologia română*).

12 decembrie 1936

(ss) Ov. Densuşianu

Domnului Decan al Facultății de Litere şi Filosofie

➢ SANIC, fond Ministerul Învățământului, dosar 780/1937, f. 192.

87

1936, Bucureşti. Cuvântarea profesorului Nicolae Iorga la deschiderea anului universitar 1936–1937.

Înalt Prea Sfințite, domnule Ministru, iubiți colegi care mă iubiți şi vă iubesc şi eu pe d-voastră, şi iubiți tineri. Cred că este într-adevăr bine ca la deschiderea cursurilor să se găsească alături cineva care calcă pragul pentru a intra în Universitate şi cineva care, ca mine, potrivit bunelor legi ale țării, stă tocmai să calce pragul peste patru, cinci ani pentru a ieşi din această Universitate.

Să-mi dați voie. Eu nu mă aşteptam la aşa de frumoase discursuri solemne şi, prin urmare, eu n-am hârtiile mele şi, aşa fiind, să-mi dați voie să citesc din paginile vieții mele, pe care o am oricând la îndemână înaintea tuturor.

Țin să mulțumesc, la început, acelora care mi-au încredințat această misiune, care, trecând peste atâtea supărări, au avut curajul de a mă ruga pe mine să vorbesc astăzi. E poate ultima dată când mă găsesc în mijlocul atâtor colegi și unei studențimi atât de numeroase. (...)

Deschiderea anului unei Universități este un act solemn pentru tineret, și este o îndoită făgăduință, și din partea profesorilor că vor fi lângă d-voastră, și din partea d-voastră că veți fi lângă noi, chiar și dincolo de lecția de deschidere, în care eu știu din experiență că auditoriul este foarte numeros, dar mult mai puțin numeros la sfârșit.

Îmi pare bine de această solemnitate. Eu am asistat la multe deschideri de universități. Să-mi dați voie să-mi amintesc de cea din însăși tinerețea mea la Iași. Cum se țineau lecțiile, acum aproape jumătate de veac, într-un palat domnesc, care este astăzi sălașul Facultății de medicină, ceva din solemnitatea aceasta monarhică sacră se revărsa și asupra cursurilor și, prin urmare, cu slujbă bisericească și într-adevăr înaintea unei asistențe numeroase se deschideau cursurile, care – o arată puțina știință pe care o avem noi –, au fost totuși spornice. (...)

A face aici acest serviciu religios înaintea Patriarhului, care totdeauna vorbește așa de frumos și dă din atâta înțelepciune învățături pe care le-a cules în viață, pe când sunt alții, ieșiți din înalte școli de teologie, care se întâmplă că mai pierd pe drum ceva din învățătura primită la început, e un omagiu adus religiei.

Deschiderea aceasta cu un caracter profund și sincer religios mă bucură, și iată de ce. Fiindcă viața omenească este compusă din siguranțe mai puține decât cum credem noi. Învățăceii în științe își închipuie că au buzunarele pline de aceste siguranțe. Siguranțele noastre sunt supuse multor revizuiri și, prin aceasta, se deosebesc de hotarele drepte ale națiunilor, care acestea nu se pot revizui niciodată.

Știm astăzi ce știm, mâine se poate întâmpla să știm altfel, mai ales în ceea ce privește înaltele teorii de la Facultatea de științe. Noi ascultăm expunerile lor, dar așteptăm totdeauna și ediția viitoare, în care pot fi unele corectări. Dar, viața omului se alcătuiește dintr-o mică parte de siguranță și dintr-un imens mister. La acest mister noi trebuie să găsim un drum, și acest drum e bine să fie al religiei fiecărui popor, nu al unei religii pentru toată lumea. Eu deosebesc ortodoxiile. Aceasta este ortodoxia pe care am interpretat-o noi, pentru care am muncit noi, sub steagul căreia ne-am luptat noi și o apărăm prin ceea ce este în noi din ea, dar, în rândul întâi, prin ceea ce este în ea din noi, din trecutul dureros al acestui popor.

Și atunci eu sunt mai bucuros să văd că tinerețea, a cărei vârstă caută misterul, îl caută pe drumul drept al unei credințe strămoșești, legată de fiecare moment al existenței noastre naționale. Vedeți d-voastră, dacă nu mergeți la biserică și la șefii Bisericii, veți căuta misterul în misticism și, cu cât este de recomandabil cultul convins al misterului, cu atât este de otrăvicios misticismul care îmbracă forme literare, forme artistice, forme filosofice și care nu face altceva decât distrugând religia și atacând deseori morala, să arunce sufletul omenesc într-o confuzie din care trebuie munca mai multor generații ca să-l readucă la normal.

Mă bucur, în acelaşi timp, că ne vedem împreună. Eu am fost cândva rector, puţină vreme, şi cred că îmi păstraţi o bună amintire din acele timpuri. Colegii, ştiţi, mai aşa şi aşa, dv., ceilalţi mi se pare că în totalitatea dv. nu vă aduceţi aminte de momente rele în cei doi ani şi jumătate în care, găsind o Universitate tulburată, am lăsat-o împăcată, de o împăcare sinceră, care dăinuieşte şi acum. Fiindcă va fi în curând un alt rector – să-i mulţumim aceluia care a fost după mine –, când va fi acel alt rector, să-mi daţi voie să-i arăt cum am procedat eu pentru ca pacea şi iubirea să se întoarcă în Universitate. Eu am căutat întâi să cunosc pe studenţi, am chemat pe cei care purtau panglicile tricolore în fruntea tuturor societăţilor, pentru că eu nu mă sperii decât de un singur fel de oameni: de omul prost cu care nu poţi vorbi. Dar, oamenii inteligenţi, aceştia sunt gata totdeauna să asculte şi alt punct de vedere, şi se întâmplă de cele mai multe ori că, discutând, vezi că deosebirea a fost în cuvinte şi că în fond eraţi înţeleşi de la început. Cuvintele fac toate poznele de pe lume: ideile sunt bune, se apropie, se rectifică între dânsele spre binele tuturor.

Şi, în acel timp de care îmi voi aduce aminte totdeauna cu plăcere – ceea ce înseamnă, în acelaşi timp, şi hotărârea de a n-o mai lua niciodată de la capăt –, am izbutit să văd un lucru pe care-l ştiam, ca istoric: Universitatea nu este o colecţie de profesori sau mai curând o colecţie de catedre, pentru că noi nu suntem măcar în faza aceia de să zicem că este un sinod de profesori, ci este numai o alăturare de catedre. Universitatea nu poate fi o alăturare de catedre, dintre care una predică un lucru şi cea de alături predică alt lucru, iar în cazul studenţilor este, dacă n-au un adevărat geniu de lămurire, ceea ce se poate închipui. Universitatea este o veche tovărăşie, de multe ori seculară, odinioară cea mai mare necesitate a culturii timpului şi astăzi încă una dintre cele mai importante, între oameni însufleţiţi de dorinţa adevărului şi căutători împreună de orizonturi. Aceasta este concepţia adevărată a Universităţii.

Căci, e vorba unde se pot întâlni mai bine profesorii şi studenţii. Acolo unde împreună caută să găsească adevărurile cele noi şi acolo unde privesc împreună către aceleaşi zări, pe care prin munca lor comună, ca între părinţi şi fii, caută să le lărgească necontenit. (subl. ns.)

Şi aici, vedeţi dv., eu mă deosebesc de foarte mulţi din reprezentanţii unei lumi oficiale din care, foarte puţin oficial prin temperament, am făcut parte odinioară şi eu. Universitatea nu este un loc unde să se distribuie cunoştinţele, şi anume, profesorul le cere cum le-a spus şi pune note după cum îl îngână cineva pe dânsul. Mărturisesc că pentru mine, nu este nimic mai neplăcut decât să aud într-o formă inferioară ceea ce am spus eu într-o formă pe care o socotesc mai bună. Sunt mai bucuros de cea mai hotărâtă contrazicere, în care să fie o adevărată ideie, decât de servila reproducere a cuvântului profesorului.

Se face o confuzie tristă şi periculoasă între liceu şi universitate.

Liceul este o catedră cu un om înăuntru, care a trecut un concurs, şi în faţa lui un număr de tineri care fac mai mult sau mai puţin haz, după cum sunt mai naivi

sau mai inteligenți, de omul care s-a închis în mobila aceasta cu catalog, în fața căreia se găsesc cu toții. Universitatea este cu totul altceva, şi nu este mai mare greşeală decât aceia de a continua o anumită bucherealâ mai mult sau mai puțin înfăşurată cu o pedagogie strălucitoare, din cursul inferior în cusul superior, până în Universitate, care ar fi un curs suprem pentru un învățământ de aceiaşi calitate ca şi învățământul liceal.

Eu am căutat totdeauna să mut învățământul din acest domeniu întunecos şi antipatic în domeniul larg al ideilor.

Universitatea nu este nici măcar – d-le ministru al Instrucțiunii, şi cred că în fond şi d-ta eşti de aceiaşi părere – nu este nici măcar pregătirea pentru o carieră. (...)

Când eram rector, am căutat să creez tuturor studenților, de cum veneau, un nivel universitar, care nu se face cosând ceea ce se aude la un curs cu ceea ce se aude mai mult sau mai puțin la alt curs. Liceul este aşa de jos prin însăşi alcătuirea lui, şi Universitatea are o misiune aşa de sus, încât pe tinerii aceştia trebuie să-i săltăm, ajutându-i să ajungă unde se cere.

Eu introdusesem, deci, cursuri comune pentru toate Facultățile, la care veneau cu sutele studenții, şi care, din nenorocire, au fost părăsite. Şi las ca o moştenire cui va înlocui pe rectorul actual şi deci, mijlocit, pe mine, această sarcină de a crea întâiul nivel universitar, pentru ca din acest nivel universitar să poată pleca deosebitele specialități. Fiindcă Universitatea trebuie să creeze omul întreg, stăpân pe cultura veacului său. (subl. ns.)

Şi aici se pune o întrebare, şi, cu examinarea acestei esențiale întrebări, care este în sufletul fiecăruia dintre dv. – şi o arătați când voiți şi cum voiți, iar noi aprobăm sau nu, după împrejurări –, cu aceasta voi termina. Dv. sunteți oare numai pe bîncile Universității, legați de Universitate, adică închişi în Universitate, sau dv., în afară de faptul că sunteți cetățeni, puteți să vă duceți la mai multe cluburi, care pregătesc cariera mai bine decât toate diplomele pe care le împărțim noi?

Eu vă sfătuiesc să nu vă duceți la niciunul. Nu ştiu cât vor pierde cluburile politice, dar ştiu cât veți câştiga dv. Dv. sunteți cercetători de adevăr: analizați toate formulele, le vedeți ce au înăuntru, le experimentați asupra sufletului dv., iar convingerile le aveți când ajungeți la maturitate, şi aceste convingeri le apărați, nu cu entuziasmul, care se poate stinge, al tinereții, ci cu hotărârea bărbătească a omului care este ostaş în tranşee. Până atunci dv. observați câmpul de luptă, faceți deosebirile dv., răspândiți criticile dv. şi urmăriți acel crez nezguduit care vă conduce viața.

Dar, trebuie să vă spun, cu cea mai mare părere de rău, că eu am fost totdeauna – şi, cât îmi rămâne de trăit, n-am prilejul să fiu altfel –, că eu am fost totdeauna contra ideii că tineretul trebuie să refuze serviciul social, adică național în rândul întâi, dar şi economic şi social, unei țări care din nenorocire cuprinde atâta lume minunată care nu este totdeauna la nivelul culturii generale, şi țările se apără cu mitraliere, cu tunuri, cu tot ceea ce zboară în văzduh şi tot ceea ce sapă în adâncul pământului, dar se apără înainte de toate prin cultura, nu a câtorva, ci a națiunii

întregi. Va birui în haosul de azi naţiunea care va aduce mai multă adevărată cultură şi va însufleţi în felul acesta şi mijloacele sale de apărare.

Dv. aveţi într-adevăr, cum o spuneţi oricând, dv. aveţi o datorie faţă de acest popor. (...)

Dv. trebuie să căutaţi pe ţăranul român în toate nevoile sale, trebuie să căutaţi lumea aceea, vai de capul ei, care moare de boli şi se stinge în mizeria materială şi morală în marginea oraşelor noastre cu centre aşa de strălucitoare.

Câţiva dintre dv. s-au dus, au făcut drumuri, fântâni; au făcut foarte bine, ţăranul a mulţumit. Însă, lucrul cel mai bun este să înveţi pe omul de acolo că el însuşi să ştie să-şi facă, şi atunci când nu este cineva care să-l conducă şi care să-i dea elementele trebuitoare pentru o viaţă culturală şi ridicată.

Vedeţi, eu simt după figurile dv. că vă umbla ceva sub frunţile acestea largi tinere şi doresc, nu din primirea unor cuvinte care să vă aprindă pentru moment, dar din însuşirea unor învăţături care caută adâncul sufletului dv., să trageţi această învăţătură. Ridicaţi poporul dv. puţintel la nivelul popoarelor celor mai culte din lume, şi atunci veţi fi îndeplinit nu numai datoria faţă de dv. pentru cariera pentru care vă veţi fi pregătit, ci veţi fi îndeplinit şi datoria cea mare faţă de poporul d-voastră.

Cine voiţi să facă această operă? Lumea oficială prin circulări filantropice, delegaţiile pornite de la cele mai bune intenţii,, care însă nu ating decât un număr foarte restrâns de sate, şi cine a fost într-un an nu mai vine din nou?

Opera Fundaţiilor Regale este bună, dar până unde ajunge? Câte sate avem, ce imensitate de sate avem, ce imensitate de sate zăcând sub acelaşi blestem al unei inculturi actuale faţă de o moştenire culturală admirabilă care ar putea fi ridicată aşa de sus? Voiţi agentul electoral care tulbură spiritele în vederea unor schimbări de guvern, de obicei total sterpe pentru dezvoltarea ţării? Voiţi ca agitatorii sociali care împart România în ciocoi şi neciocoi, neştiind măcar ce înseamnă un ciocoi, să facă aceasta? Ciocoi înseamnă cineva care a fost ţăran şi care n-are curajul să rămână ţăran, ci vrea să fie boier şi nu va ajunge niciodată să fie boier. Sau agentul comunist care scurmă în adânc? Dv. trebuie să fiţi o poliţie socială, unde nu poate să ajungă poliţia Statului român. Dv., prin legăturile dv., îl găsiţi pe comunist, îl prindeţi şi, cum se aduce un şoarece care a ispăşit, tot aşa îl prezentaţi înaintea noastră a tuturor: iată, domnilor, ăsta e?

Şi închei, atrăgându-vă atenţia şi dv. celor tineri şi multora dintre cei mai în vârstă şi celor care au etatea mea şi mai mult decât atât, asupra primejdiei mari, celei mai mari primejdii în care s-a găsit vreodată Statul român. Anumite cuvinte venite de unde nu ne aşteptam şi unde nu trebuiau să fie rostite niciodată, chiar dacă este vorba numai de o grabă, de o imprevidenţă sau de un calcul greşit, ne lămuresc, ca şi felul cum aceste cuvinte au fost primite foarte aproape de noi, unde ştiam că este o alianţă sigură, şi ne arată cum ne găsim noi, cu Statul român, astăzi. (...)

O armată socială a unui Stat care a reprezentat o naţiune ce nu ne-a voit binele niciodată şi din acest naţionalism a rămas şi la ceilalţi cu apucături sociale. Iar un stat care s-a aşezat pe o bază nouă socială poate da orice, dar nu poate da o armată cu totul sigură de biruinţă.

Într-un colţ ocheanul englez – şi noi în ce situaţie?

Noi ne putem sprijini pe noi – pe voi? Încolo ură, faţă de nimeni – vorbesc de State –, fireşte ură legitimă faţă de oricine, în orice formă, atacă viitorul României aici. Pază bună faţă de oricine, recunoştinţă faţă de oricine ne ajută, atâta timp cât ne ajută şi puţintel şi după, iar înainte de toate, unirea tuturor forţelor morale ale naţiunii.

În momentul când nu este duminică sau sărbătoare în care unitatea morală a poporului românesc să nu se destrame prin cuvântări şi demonstraţii, eu vreau ca de aici de la Universitate să plece, în numele dv., oştenii de mâine, care aveţi pentru ţara dv., oricând gata jertfa frumoasei dv. tinereţi, să plece aceste cuvinte: Tot Românul – de strajă!

➢ Cuvântarea d-lui profesor N. Iorga la deschiderea cursurilor în anul şcolar 1936–1937, în vol. *Deschiderea cursurilor în anul şcolar 1936–1937*, Vălenii de Munte, 1936, p. 33–42.

88

1937 februarie 27, Bucureşti. Memoriul lui N. Georgescu-Tistu pentru a ocupa Catedra de Bibliologie.

Copie de pe adresa Facultăţii de Filologie şi Litere,
Nr. 118/937, înregistrată la Rectorat sub nr. 587/27.II.1937

Domnului Rector al Universităţii Bucureşti

Domnule Rector,

În legătură cu cererea Facultăţii de Litere şi Filosofie, de a se înfiinţa o conferinţă de Bibliologie, avem onoarea a vă înainta alăturata propunere, făcută de dl. N. Georgescu-Tistu, docent şi bibliotecar al Facultăţii noastre, propunere pe care vă rugăm a o supune Onor. Senatului Universitar cu prilejul întocmirii proiectului de buget pe anul 1937.

Decan,
(ss.) C. Rădulescu Motru

Secretar,
(ss.) M. Popescu

MEMORIU
Domnule Rector,

Între conferinţele a căror crerare a fost de curând votată către Consiliul Facultăţii de Filosofie şi Litere din Bucureşti, este aceea de *Bibliologie*. Pentru

această specialitate, nu există încă în învățământul universitar din România decât o singură conferință de bibliografie generală la Universitatea din Cluj.

Subsemnatul, sunt primul şi singurul până azi, docent în bibliologie din țară. După studii făcute în străinătate la: École des Cartes şi École de bibliothéquaires din Paris, Institut international de Bibliographie (Bruxelles), Deutsche Bücherei din Leipzig şi Bibliotekswissenschaftliches Institut din Berlin, am trecut la Bucureşti examenul de licență în 1932, având ca teză o lucrare de peste 250 de pagini, *Bibliografia literară română*, publicată de Academia Română, în colecția de „Studii şi Cercetări", nr. XVIII. De atunci, fiind alăturat catedrei de Istoria literaturii române vechi a d-lui Profesor N. Cartojan, am ținut regulat în mod gratuit cursuri de bibliologie, lecții de seminar, pregătind o echipă de studenți, am lucrat şi publicat în buletinul Seminarului (v. „Cercetări literare", vol. I şi II) bibliografia curentă a specialității catedrei.

În 1928 am fost chemat de răposatul Ion Bianu ca bibliotecar al Facultății de Filosofie şi Litere din Bucureşti, pe care am reorganizat-o în noul local al Facultății şi am condus-o neîntrerupt până azi. Ca recunoaştere a activității mele aici, Consiliul Facultății a cerut în mai multe rânduri asimilarea mea cu gradul de conferențiar.

Pentru a înlesni trecerea peste greutățile bugetare de azi, înclin respectuos să arăt Domniilor Voastre şi Onoratului Senat că noua conferință de bibliologie poate fi pusă în chip firesc şi logic în legătură cu postul de bibliotecar al aceleiaşi Facultăți, aşa cum le leagă un curs de specialitate cu seminarul respectiv, căci în sfera bibliologiei intră nu numai tehnica şi istoria cărții, înrâurirea ei asupra individului şi societății etc., ci şi bibliografia şi mai ales biblioteconomia, adică organizarea bibliotecilor, de care e acum atâta nevoie în țara noastră.

Fără prezumția de a mă socoti, cu toate titlurile de mai sus, cel mai indicat să ocupe conferința de bibliologie care s-ar crea şi rămânând întreagă în această privință, aşa cum se cuvine, inițiativa Consiliului Facultății şi a Comisiunii examenului, care au puterea, după lege, să propună pe un docent în specialitate, înfățişez doar ideea de a trece leafa actuală a bibliotecarului (6800 lei în buget sau o parte din ea) pe seama conferinței de bibliologie al cărei titular va fi obligat prin aceasta să conducă şi biblioteca Facultății. De altfel, de la suma de 6800 e mică diferența până la 8650 lei, cât e înscrisă azi în buget o conferință fără gradații.

Rugându-vă să supuneți propunerea de față Onoratului Senat, vă rog să credeți, Domnule Rector, în adâncul meu respect şi recunoştința ce vă păstrez.

(ss.) N. Georgescu-Tistu
Docent universitar,
Bibliotecarul Facultății de Filosofie şi Litere din Bucureşti

➢ SANIC, fond Ministerul Educației Naționale, dosar 780/1937, f. 350–352.

89

1937 martie 7, Bucureşti. Articol din ziarul „Epoca" despre intenţia lui Nicolae Iorga de a părăsi Universitatea.

Într-o chestie universitară

Publicăm în acest număr scrisoarea adresată de dl profesor N. Iorga dlui ministru al educaţiei naţionale şi răspunsurile dlui dr. Anghelescu.

Chestia depăşeşte cadrul unui simplu incident universitar şi se cade s-o reţinem în acest loc.

Reproduceam zilele trecute foarte interesantele amintiri ale dlui Th. Răşcanu în jurul celebrei alegeri de la Vaslui, când Petre Caro a căzut pentru a se alege Gingir. Acest rezultat a stârnit multă senzaţie pe atunci şi deşi au trecut decenii şi azi această.... curiozitate electorală descreţeşte frunţile oricui a cunoscut mai de aproape şi oamenii şi aspectele vieţii politice de atunci.

Nu este în gândul nostru să facem apropieri ori comparaţii supărătoare. Apreciem meritele şi activitatea dlui rector Stoicescu, dar să ne fie îngăduit să spunem că de data aceasta a fost foarte puţin fericit inspirat.

Alesul de-atunci de la Vaslui era un om de ispravă, un om cu multe merite şi însuşiri. Dar faţă de Petre Carp, oricine era mic. Corpul electoral s-a pronunţat pentru Gingir, dar interesul ţării era să fie în Parlament Petre Carp.

Niciun fel de consideraţie care poate duce la acest rezultat: lipsirea universităţii de luminile dlui profesor Iorga, – nu este valabilă, şi credem că principala preocupare a dlui rector trebuia să fie păstrarea dlui Iorga în catedra sa.

Am mai vorbit şi altădată despre obiceiul cel nou care a început să ne seducă: dărâmarea idolilor naţiei. Zadarnică trudă. Avem, fiecare, locul pe care l-am cucerit prin meritele noastre. Pot fi dărâmaţi politicienii ajunşi sus prin jocul efemer al combinaţiilor de partid, dar nu pot fi dărâmaţi giganţii culturii.

Figura dlui Iorga va învinge veacurile. Generaţiile viitoare nu vor şti nimic din amănuntele care ne pasionează azi, dar vor fi aproape de chipul omului de carte care ne-a dăruit o jumătate de veac comorile talentului şi ale geniului său.

Prin urmare, dacă dl Iorga ar vrea cu orice preţ să părăsească universitatea, în primele rânduri ale celor care s-ar duce să-l depărteze de această hotărâre, tocmai dl Rector Stoicescu trebuie să fie. Aceasta este, credem noi, datoria sa de apărător al intereselor şi al prestigiului universităţii. Şi aceasta este, desigur, şi credinţa oricui e înfiorat de grija marilor interese ale culturii româneşti.

➢ CNSAS, Fond documentar, dosar 012694, vol. 1, f. 63.

90

1937 mai 25, Bucureşti. Regulament pentru organizarea şi funcţionarea Institutului pentru Studiul Istoriei universale, înfiinţat prin Legea din 29 decembrie 1936. Membrii activi ai acestuia proveneau în primul rând de la Facultatea de Litere din Bucureşti.

Regulament pentru organizarea şi funcţionarea Institutului pentru studiul Istoriei universale

Cap. I
Scopul Institutului

Art. 1. Institutul pentru studiul Istoriei universale, înfiinţat prin legea promulgată la 29 decembrie 1936, se organizează şi funcţionează conform prezentului regulament.

Art. 2. Institutul este persioană juridică, îşi are sediul în Bucureşti şi se găseşte sub autoritatea tutelară a Ministerului Educaţiunii Naţionale.

Art. 3. Institutul pentru studiul Istoriei universale are ca scop formarea de cercetători destoinici, care să contribuie efectiv la progresul acestei ştiinţe.

Pentru atingerea acestui scop, Institutul va organiza şedinţe săptămânale, conferinţe, excursii ştiinţifice, va edita publicaţiuni şi lucrări ştiinţifice şi va putea acorda burse sau încredinţa misiuni ştiinţifice de specialitate, după recomandarea directorului.

Plata acestor cheltuieli va fi suportată de căre direcţiunea Institutului, din fondurile prevăzute în bugetul Ministerului Educaţiunii Naţionale la capitolul „Materiale", precum şi din averea proprie sau eventuale subvenţii ce se vor acorda de către orice autoritate de Stat, Judeţ, Comună sau Instituţie de Cultură.

Cap. II
Organizarea şi administrarea Institutului

Art. 4. Conducerea Institutului este încrednţată directorului care reprezintă Institutul în faţa autorităţilor şi a Justiţiei.

Directorul este numit cu titlu definitiv, prin Decret Regal, de către Ministerul Educaţiunii Naţionale, dintre profesorii titulari de Istorie Universală de la Universităţile din ţară şi putând funcţiona şi după ieşirea la pensie de la catedra din învăţământ.

Art. 5. Profesorii şi conferenţiarii de Istorie Universală de la Universităţile din ţară sunt membri de drept ai Institutului.

Art. 6. Membrii activi sunt numiţi de director dintre profesorii de istorie, dintre titraţi şi studenţi ai Facultăţilor de Litere, precum şi dintre persoane care au pregătire ştiinţifică în disciplina Istoriei Universale.

Membrii activi au îndatorirea de a prezenta, cel puţin, o lucrare de specialitate în fiecare an.

Art. 7. Directorul este ajutat de personalul ştiinţific şi administrativ compus din: un secretar, un bibliotecar, un administrator, un stenograf, un dactilograf şi personalul de serviciu.

Posturile sunt prevăzute în bugetul Ministerului Educaţiunii Naţionale.

Art. 8. Secretarul trebuie să posede doctoratul sau licenţa în Litere. El primeşte corespondenţa, o supune directorului, execută rezoluţiunile puse de dânsul,

întocmește referate, expediază corespondența și, în general, îngrijește de lucrările relative la activitatea științifică a Institutului.

Art. 9. Bibliotecarul trebuie să posede o diplomă universitară, să fi urmat un curs de Bibliologie sau să fi făcut o practică la o bibliotecă publică sau particulară recunoscută de directorul Institutului. Bibliotecarul administrează biblioteca și arhiva Institutului, ține la zi catalogul și fișierul bibliotecii și este răspunzător de buna stare a volumelor și documentelor aflate în păstrarea sa.

Art. 10. Administratorul trebuie să posede o diplomă universitară. El îngrijește de buna stare a patrimoniului Institutului, fiind răspunzător, față de autoritatea superioară tutelară, de întreținerea imobilelor, mobilelor și materialelor. Administratorul întocmește și ține la zi inventarul averii Institutului, ține registrele, chitanțierele, statele de plată și actele justificatoare, pregătește formele legale pentru licitații și recepționează materialele conform legii contabilității publice. El păstrează lucrările tipărite ale Institutului și execută operațiunile comerciale după indicațiile directorului, strânge datele și actele necesare întocmirii bugetului și al bilanțului, supraveghează personalul de serviciu.

Art. 11. Administratorul este supus tuturor îndatoririlor și răspunderilor prevăzute de legea contabilități publice.

Art. 12. Personalul științific și administrativ, precum și personalul de serviciu al Institutului este numit de Ministerul Educației Naționale, prin Decizie Ministerială, pe baza recomandării directorului.

Institutul fiind stabiliment public, personalul trebuie să îndeplinească condițiunile prevăzute de Statutul funcționarilor publici.

Posturile bugetare prevăzute la Institutul pentru studiul Istoriei universale, pot fi ocupate pe cale de detașare sau transferare de către membrii corpului didactic sau de către funcționarii administrativi.

Personalul care în momentul numirii împlinește o funcțiune didactică sau administrativă retribuită de stat, județ sau comună, își poate păstra funcțiunea și drepturile legale, (...).

Art. 13. Întreaga gestiune a Institutului este supusă controlului Înaltei Curți de Conturi.

Cap. III
Dispoziţiuni finale

Art. 14. Casa și Biblioteca, dăruite statului român de căre dl. Nicolae Iorga, trec în proprietatea Institutului, păstrându-se donatorului folosința viageră.

Art. 15. „Revue Historique du Sud-Est-Européen" trece în seama Institutului.

Ministerul Educațiunii Naționale,

➢ SANIC, fond Ministerul Educației Naționale, dosar 780/1937, f. 172–174.

91

1937 decembrie 4, Bucureşti. Regulamentul Facultăţii de Filosofie şi Litere aprobat prin decret de regele Carol al II-lea.

Carol al II-lea
Prin graţia lui Dumnezeu şi voinţa
Naţională
Rege al României

La toţi de faţă şi viitori, sănătate

Asupra raportului Ministrului Nostru,
Secretar de Stat la Departamentul Educaţiunii Naţionale, sub
Nr. 171.551/937,
Văzând Jurnalul Consiliului de Miniştri,
Nr. 3531 din 12 noiembrie 1937,

Am decretat şi decretăm:

Art. I. Se aprobă Regulamentul Facultăţii de Litere din Bucureşti.

Art. II. Ministrul Nostru, Secretar de Stat la Departamentul Educaţiunii Naţionale ese însărcinat cu aducerea la îndeplinire a prezentului Decret.

Dat în Bucureşti la 4 decembrie 1937.

Ministerul Educaţiei Naţionale
Nr. 4071

➢ SANIC, fond Ministerul Educaţiei Naţionale, 780/1937, f. 443.

92

1937 decembrie 15, Bucureşti. Scrisoarea Ministrului de Interne, adresată profesorlui Fl. Ştefănescu Goangă, subsecretar de Stat la Ministerul Educaţiei Naţionale, prin care este înştiinţat de participarea a 53 de studenţi la biserică şi sediul politic al partidului „Totul pentru Ţară".

Ministerul Internelor
Subsecretariatul de Stat:

Domnului Prof. Fl. Ştefănescu-Goangă
Subsecretar de Stat la Ministerul Educaţiei Naţionale

Avem onoare a vă înainta alăturat un tablou de studenţi de la Universitatea din Bucureşti care în ziua de 10 decembrie a.c., au participat la sărbătorirea zilei, fiind prezenţi la biserică şi la întrunirea de la sediul politic al partidului „Totul pentru Ţară", rugându-vă să binevoiţi a dispune măsurile ce veţi crede de cuviinţă. Printre aceştia se aflau şi studenţi ai Facultăţii de Litere.

TABLOU

de De studenţii care au răspândit manifeste şi au participat
la sărbătorirea zilei de 10 decembrie 1937, la biserica şi sediul legionar

1. Doncos Andrei	Drept anul II (a răspândit manifeste)
2. Stoicescu Mircea	Drd. Drept " "
3. Georgescu Ion	Teologie an. I (a participat la sediu)
4. Tache Gheorghe	" an. IV
5. Anastasescu M.	Drept an. IV
6. Protopopescu P.	" "
7. Gurdun C.	" "
8. Vătăşescu I.	" şi litere an. IV
9. Năstase Gh.	" anul V
10. Anghel C.	" şi Academie an. IV
11. Toma Iancu	" anul IV
12. Lupu Nicolae	" anul III
13. Gâncu Dumitru	" anul IV
14. Lupescu Ilarion	" anul II
15. Ştefănescu Iulian	" anul IV
16. Ionescu V.	"
17. Iancu Mihail	"
18. Negru Ioan	"
19. Popescu Vasile	"
20. Ionescu Nicolae	"
21. Zaharia C.	Litere anul IV
22. Parnia Pârvan	Academia Com. anul IV
23. Drăgoi Ioan	" "
24. Rădulescu Gh.	" "
25. Dumitrescu R.	" "
26. Ionescu Emanoil	" "
27. Zelinscki	Medicină Veterinară
28. Cosma N.	Facultatea de Ştiinţe
29. Filibiu	Medicină anul I
30. Vârfureanu M.	"
31. Matica Gh.	" IV
32. Theohari Mircea	" anul III
33. Răducanu Mircea	" anul III
34. Blaj Achim	"
35. Manolescu Gh.	"
36. Bellu Const.	"
37. Dan Barbu	" anul V
38. Hef Ştefan	" II

39. Scutelnicu Ion	Farmacie (preşedintele societăţii)
40. Sobolak Ludovic	" anul I
41. Aiton Ilie	" anul V
42. Voiculescu Dan	" anul I
43. Ştefănescu Dumitru	" (absolvent)
44. Grecu	" anul IV
45. Bâlă Constantin	Doctorand Drept
46. Dodu Ion	Academia Com. anul III
47. Greculescu Const.	Drept anul II
48. Dimaca Gheorghe	Academia Com. anul II
49. Uzun Aristide	" "
50. Arghir Andrei	" III
51. Cazan Dumitru	Litere anul IV (învăţător)
52. Florescu Ioan	" II
53. Mincu Constantin	Teologie anul IV

Ministru de Interne
Subsecretar de stat General
(ss) indescifrabil

➢ SANIC, fond Ministerul Educaţiei Naţionale, dosar 721/1937, f. 257–259.

93

1937, Bucureşti. Memoriul Asociaţiei Asistenţilor Universitari din România şi propunerile de modificare a legii învăţământului.

Memoriul
Asociaţiei asistenţilor universitari din România

În legătură cu noul proiect de lege pentru modificarea unor dispoziţiuni din actuala Lege a Învăţământului Universitar, Asociaţia asistenţilor universitari din România socoteşte ca absolut necesar, pentru realizarea unei armonii perfecte înlăuntrul corpului didactic universitar, introducerea următoarelor modificări:

1. Să se modifice art. 17 din legea actuală, redactându-se astfel:

„Corpul didactic universitar este format din: profesori titulari, profesori agregaţi, agregaţi, conferenţiari, docenţi, şefi de secţie, şefi de lucrări, chimişti, experţi, asistenţi şi preparatori".

2. Să se adauge următorul nou articol:

„Preparatorii titulari vor avea acelaşi salariu cu profesorii secundari titulari, asistenţii titulari un spor de 25%, iar şefii de lucrări titulari un spor de 50%, faţă de profesorii secundari titulari".

3. Să se admită principiul înaintării pe loc de la gradul de preparator până la gradul de profesor ajutor, care va avea acelaşi salariu ca profesorul agregat.

4. Gradaţia de merit să se acorde tuturor membrilor corpului didactic universitar.

5. Preparatorilor, asistenților şi şefilor de lucrări definitivi, să li se acorde aceleaşi sporuri ca şi profesorilor secundari definitivi.

Secretar general,
(ss.) Al. Mironescu

Preşedinte,
(ss.) indescifrabil

➢ SANIC, fond Ministerul Educației Naționale, dosar 779/1937, f. 34.

94

1938 octombrie 28, Bucureşti. Adresa trimisă Rectoratului de către Decanul Facultății de Litere şi Filosofie privind propunerile de numire de profesori suplinitori.

COPIE
de pe adresa Facultății de Filosofie şi Litere, Nr. 1873 din 28 octombrie 1938,
înregistrată la Universitate sub Nr. 6972 din 31 octombrie 1938.

DOMNULUI RECTOR AL UNIVERSITĂȚII DIN BUCUREŞTI

La adresa Dv. Nr. 6623/938, avem onoarea a vă aduce la cunoştință că în şedința de la 24 oct. 1938, Consiliul Facultății a făcut următoarele propuneri de numire de suplinitori:

1. D-l Prof. D. Caracostea la catedra de Literatura română, devenită vacantă prin pensionarea d-lui N. Dragomirescu.

2. D-l Prof. I. Andrieşescu la catedra de Arheologie, devenită vacantă prin pensionarea d-lui Prof. G. Murnu.

3. D-l Prof. G. G. Antonescu la catedra de Pedagogie practică, devenită vacantă prin pensionarea d-lui Prof. I. Rădulescu-Pogoneanu.

4. D-l Prof. Th. Capidan la catedra de Dialectologie şi Folclor romanic, devenită vacantă prin pensionarea d-lui Prof. I. A. Candrea.

5. D-l Prof. Const. Giurescu la catedra de Bizantinologie, devenită vacantă prin pensionarea Prof. D. Russo.

6. D-l Conf. Definitiv I. Sân-Giorgiu la catedra de Limba şi Literatura germană, devenită vacantă prin pensionarea d-lui Prof. S. Mândrescu.

7. D-l Prof. C. Rădulescu-Motru la catedra de Logică şi Metafizică a d-lui Prof. N. Ionescu, suspendat

Totodată, vă aducem la cunoştință că, d-nii profesori şi d-l conferențiar, propuşi ca suplinitori, nu au suplinit aceste catedre, deoarece au devenit vacante pe 1 octombrie 1938.

Decan,
(ss) C. Rădulescu-Motru

Secretar,
(ss/) M. Popescu

➢ SANIC, fond Ministerul Educației Naționale, dosar 727/1938, f. 204

95

1938 decembrie 3, Bucureşti. Decizia Ministrului Secretar de Stat ad-interim la Departamentul Educaţiei Naţionale, prin care sunt numiţi conferenţiari definitivi la Facultatea de Litere şi Filosofie: Al. Busuioceanu şi George Cantacuzino.

DECIZIUNE

Noi, Ministru Secretar de Stat Ad-interim la Departamentul Educaţiunii Naţionale:

Având în vedere dispoziţiile art. 16, al. XI din legea pentru modificarea şi completarea legilor privitoare la învăţământul superior şi special în vederea raţionalizării;

DECIDEM:

Art. I. Următorii docenţi sunt declaraţi conferenţiari definitivi la Facultatea de Filosofie şi Litere din Bucureşti, în conformitate cu dispoziţiunile art. 16, al. XI din legea pentru modificarea şi completarea legilor privitoare la învăţământul superior şi special în vederea raţionalizării;

D-l Al. Busuioceanu, conferenţiar definitiv de Istoria artei medievale şi moderne;

D-l George Cantacuzino, conferenţiar definitiv de Istoria antică greco-romană.

Art. II. D-l director general al învăţământului superior este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a prezentei deciziuni.

Dată astăzi...

Ministru,
(ss.) indescifrabil

➢ SANIC, fond Ministerul Educaţiei Naţionale, dosar 727/1938, f. 229.

96

1938, Bucureşti. Lista profesorilor de la Facultatea de Litere şi partidele la care au aderat. A fost cerută de Ministerul Educaţiei Naţionale.

TABLOU
cerut de Ministerul Educaţiunii Naţionale cu adresa nr. 55803/938

Numele şi pronumele	Gradul	Catedra	Din ce partid politic a făcut parte
Nicolae Iorga	Prof. tit.	Ist. Univ.	–
P. Negulescu	"	Enciclopedia	Partidul poporului
Burileanu	"	Lb. şi lit. elină	Partidul Naţional-liberal
Mehedinţi	"	Geografia generală	Partidul conservator până la sfârşitul războiului. După desfiinţare a candidat independent la Putna. În 1934 a candidat pe lista Gh. I. Brătianu, a fost ales deputat, dar a demisionat din această calitate fără ca să calce pragul Parlamentului
Dragomirescu	"	Lit. română	Partidul Naţional-liberal
Mândrescu	"	Lb. şi lit. germană	Partidul Naţional-liberal din care a demisionat în 1928. A încercat să organizeze partidul radical naţional, dar a renunţat.

Drouhet	"	Lb. şi lit. franceză	Partidul Național-liberal în care n-a mai activat din 1915.
Vernu	"	Arheologia	Nu a făcut politică militantă.
Gusti	"	Sociologie	–
Russo	"	Bizantina	Nici un partid politic.
Rădulescu-Pogoneanu	"	Ped. Practică	Nici un partid politic.
Rădulescu-Motru	"	Psihologia	Partidul Național-țărănesc
G. Antonescu	"	Ped. teoretică	Nici un partid politic.
B. Cancel	"	Lb. slavice	Nici un partid politic.
C. Giurescu	"	Ist. Românilor	Partidul Național-liberal
I. A. Candrea	"	Dialectologie şi folclor	Partidul Național-liberal din care a demisionat.
L. Andrieşeanu	"	Preistoria	Nici un partid politic.
I. Cartojan	"	Ist. lit. rom. vechi	Nici un partid politic.
S. Caracostea	"	Ist. lit. rom. moderne	Nici un partid politic.
Oprescu	Prof. tit.	Ist. Artei	Nici un partid politic.
Lambrino	"	Ist. Antică	Partidul Național Gh.Brătianu rămas şi după întregire.
P. P. Panaitescu	"	Ist. Slavilor	Partidul liberal Gh.Brătianu din care a demisionat în lanuarie 1938. S-a înscris în partidul „Totul pentru țară" şi care fiind dizolvat, nu mai face politică.
Al. C. Rosetti	"	Fonetica	Partidul Național-liberal
Al. Marcu	"	Italiana	Nici un partid politic.
V. Mihăilescu	"	Geogr. fizică	Partidul Național-liberal
T. I. Herescu	"	Latina	Partidul poporului
Th. Capidan	"	Fil.comparată	Nici un partid politic
I. Ionescu	Prof. agregat	Ist. logicii şi metafizica	Nici un partid politic
T. Sân-Giorgiu	Conf.	Germana	Partidul Național-creştin
N. A. Constantinescu	"	Ist. Universală	Partidul Naționalist democrat
M. Florian	"	Ist. filosofiei	Partidul țărănist radical
T. Vianu	"	Estetica	Partidul național agrar până la fuziune
T. Papahagi	"	Fil. rom.	Nici un partid politic
I. C. Petrescu	"	Ped. socială	Partidul național țărănesc
G. Cantacuzino	"	Ist. Antică	1. A făcut politică Iorga-Argetoianu 2. Nu este înscris în partid politic, dar înțelege să aibă o preferință pentru marile mişcări culturale şi naționale ale neamului românesc.
I. Gabrea	"	Pedagogie	Partidul Național liberal Gh. I. Brătianu
Gr. Florescu	"	Ist. Antică	Partidul Național liberal Gh.Brătianu până la întregire
Gh. Zapan	"	Psihotehnica	Nici un partid politic
Al. Busuioceanu	"	Ist. Artei	Partidul Național creştin, demisionat
N. Petrescu	"	Sociologie	Partidul poporului
Papacostea	"	Ist. Rom.	Partidul Național liberal Gh.Brătianu
Pipidi	"	Latina	Nici un partid politic

Secretar,
(ss) M. Popescu

➢ SANIC, fond Ministerul Educației Naționale, dosar 848/1938, f. 158–160.

97

1938, București. Adresa Ministrului Educației Naționale către Decanul Facultății de Litere, de înființare a lectoratului de limbă rusă, pe lângă Catedra de Istoria slavilor de răsărit.

Ministerul Educaţiei Naţionale
Direcţiunea Învăţământului Superior

Domnului Decan al Facultăţii de Litere, Bucureşti

Avem onoarea a vă trimite, în copie, întâmpinarea d-lui profesor Petru Cancel, titularul catedrei de Limbi slavice, cu rugămintea să binevoiţi a verifica recomandarea ce ni s-a trimis prin decanat şi Rectorat, în ce priveşte înfiinţarea lectoratului de Limba rusă pe lângă catedra de Istoria slavilor de răsărit.

Totodată, vă încunoştiinţăm că, în cazul când se va cere rectificarea, ea nu se va putea face decât prin corectura bugetului.

Ministru,

Director General,

➢ SANIC, Ministerul Educaţiei Naţionale, dosar 791/1938, f. 156.

98

1940 ianuarie 29, Bucureşti. Notă informativă privind iniţiativa studenţilor de la Facultatea de Filosofie şi Litere din Bucureşti de a strânge fonduri băneşti pentru înfrumuseţarea sălii de cursuri de limbă română de la Universitatea din Filadelfia, S.U.A.

29 ianuarie 1940
De la Facultatea de Litere

Studenţii de la Facultatea de Litere din Bucureşti, au luat iniţiativa strângerii fondurilor necesare înfrumuseţării sălii de cursuri de limba şi literatura română de la Universitatea din Filadelfia.

În acest sens, studenţii vor propune instituirea unei taxe pe biletele de spectacole, care se împart în mod gratuit studenţilor.

➢ CNSAS, Fond documentar, dosar 010768, f.85.

99

1940 ianuarie 30, Bucureşti. Notă Informativă privind poziţia Cercurilor studenţeşti de la Facultatea de Filosofie şi Litere faţă de hotărârea profesorului Scarlat Lambrino de a reâncepe activitatea politică în rândul studenţilor.

30 ianuarie 1940
De la Facultatea de Litere

Cercurile studenţilor de la Facultatea de Litere şi Filosofie din capitală, au primit cu satisfacţie hotărârea profesorului Lambrino, comandantul cohortei F.N.S., de a începe activitatea cu concursul vechilor cadre şi comitete ale asociaţiunilor studenţeşti, în prezent dizolvate.

Studenții au speranța că, datorită acestei inițiative, grupările animate de idei politice se vor reînființa; în acest sens vor avea întâietate studenții democrați, al căror număr este superior foștilor legionari.

➢ CNSAS, Fond documentar, dosar 010768, f.86.

100

1940 februarie 1, București. Notă Informativă privind inițiativa studenților democrați conduși de Miron Constantinescu pentru a suspenda Cercul studenților în sociologie și activitatea profesorului Scarlat Lambrino.

1 februarie 1940
De la Facultatea de Litere

În rândurile studenților democrați de la Facultatea de Litere a început să circule zvonul că suspendarea activității cercului studenților în Sociologie, anunțată ca temporară, ar fi în realitate o dizolvare deghizată, făcută în scopul împiedicării solidarizării studenților.

S-a hotărât ca studentul Miron Constantinescu, unul din fruntașii democrați, să facă demersuri pe lângă dl. profesor Lambrino – comandantul cohortei F.N.S. – pentru solidarizarea tuturor studenților democrați în cadrul F.N.S., „pentru a putea da vieții universitare un aspect conform acestor convingeri".

➢ CNSAS, Fond documentar, dosar 010768, f. 88.

101

1940 martie 22, București. Notă Informativă privind afirmațiile lui Nicolae Iorga referitoare la „schimbarea mentalității studențești" și poziția acestora față de cele enunțate.

22 martie 1940
De la Facultatea de Litere

În cercurile studenților de la Facultatea de Litere și Filosofie, se afirmă că dl. profesor N. Iorga cu prilejul unei lecții ținută recent, ar fi spus studenților că „reorganizarea vieții și schimbarea mentalității studențești – după cum a spus și la Senat – nu pot fi făcute cu ajutorul mijloacelor polițienești sau prin declarații de formă, ci prin crearea unui climat nou în viața studențească".

Studenții sunt de acord cu acest mod de a vedea al d-lui profesor N. Iorga, însă remarcă faptul că „d-sa niciodată nu a sprijinit revendicările studențești ci, din contră, a împiedicat realizarea lor".

➢ CNSAS, Fond documentar, dosar 010768, f.109.

102

1940 aprilie 10, Bucureşti. Notă Informativă privitoare la atitudinea studenţilor de la Facultatea de Filosofie şi Litere faţă de afirmaţiile profesorului Ion Sân-Giorgiu vis à vis de politica externă a României.

10 aprilie 1940

Studenţii şi atitudinea României în politica externă

Studenţii Facultăţii de Litere şi Filosofie discută cu interes următoarele afirmaţiuni, pe care pretind că le-ar fi făcut recent profesorul Ion Sân-Giorgiu, cu privire la politica externă a României:

„Este posibil să avem şi noi soarta ţărilor care nu s-au supus de bună voie Germaniei.

Greşeala noastră este că au avut în frunte numai filofrancezi şi filoenglezi, şi nu au căutat spirite care să înţeleagă faptul că Germania este de neînvins, atât în ce priveşte armata sa, cât şi cultura ei, pe care noi pretindem în parte, că o cunoaştem şi ne dăm seama de ea".

Studenţii democraţi comentează defavorabil aceste afirmaţiuni, subliniind că ele sunt izvorâte din sentimentele germanofile ale profesorului Ion Sân-Giorgiu.

➢ CNSAS, Fond documentar, dosar 010768, f.110.

103

1940 iunie 1, Bucureşti. Notă Informativă privind declaraţia profesorului Dimitrie Gusti făcută studenţilor săi privitor la democraţie.

1 iunie 1940

O declaraţie a prof. D. Gusti

Studenţii de la Facultatea de Litere afirmă că profesorul Dimitrie Gusti le-a spus în ziua de 30 mai, cu prilejul închiderii cursurilor, următoarele:

„Orice s-ar întâmpla, democraţia va ieşi învingătoare.

De aceea toţi tinerii care sunt însufleţiţi de principiile acestei doctrine trebuie să continue a le servi.

Eu îi voi încuraja şi sprijini oricând mi se va cere".

➢ CNSAS, Fond documentar, dosar 010768, f.115.

104

1940 iunie 3, Bucureşti. Notă Informativă privind zvonul răspândit de studenţii democraţi de modificare a Legii învăţământului şi acordarea de libertăţi sporite universităţilor.

3 iunie 1940

Studenţii şi modificarea legii învăţământului superior

Printre studenţii de nuanţă democrată de la Facultatea de Litere circulă zvonul că guvernul intenţionează să modifice legea pentru organizarea învăţământului superior.

Prin această modificare urmează să se acorde mai multă libertate universităţilor, fără a se reveni la autonomia universitară.

➢ CNSAS, Fond documentar, dosar 010768, f. 116.

105

1940 iulie 19, Bucureşti. O adresă prin care Rectorul este anunţat, că Anita Belciugăţeanu, asistentă la Facultatea de Filosofie şi Litere, este de origine evreiască, născută Anita Lazăr Linden.

COPIE

de pe adresa Facultăţii de Filosofie şi Litere din Bucureşti Nr. 1759 din 18 iulie 1940, înreg. la Universitatea din Bucureşti sub Nr. 4808 din 19 iulie 1940

Confidenţial

Domnului Rector al Universităţii din Bucureşti

La adresa Domniei Voastre Nr. 4745/1940, avem onoarea a vă aduce la cunoştinţă că la această Facultate cercetând ştatele personale, după actele de stare civilă am găsit că d-na Anita Belciugăţeanu, este de origine etnică evreiască. D-sa este născută Anita Lazăr Linden, din părinţi supuşi români şi declară că este de religie catolică.

Funcţionează ca asistentă definitivă de limba şi literatura italiană, pe baza Înaltului Decret Regal Nr. 1801/10 iunie 1920.

Secretar,
(ss) M. M. Popescu

Decan,
(ss) C. Rădulescu-Motru

➢ SANIC, fond Ministerul Educaţiei Naţionale, dosar 1011/1940 f. 24.

106

1940, Bucureşti. Tabel cu studenţii din Universitatea Bucureşti pe Facultăţi şi originea lor etnică.

TABLOU

De numărul înscrişi pe anul şcolar 1939/1940, pe facultăţi şi origini etnice

Nr. crt.	Denumirea facultăţii	Rom.	Germ.	Gr.	Ruşi	Bulg.	Magh.	Ev.	Pol.	Ar.	Ucr.	Alte naţ.
1	Facultatea de drept	823	3	2	12	6	1	51	–	–	–	–
2	**Facultatea de litere**	**247**	**3**	**–**	**2**	**1**	**2**	**70**	**–**	**–**	**–**	**–**
3	Facultatea de Medicină	580	8	1	–	2	12	240	1	–	–	–
4.	Facultatea de Ştiinţe	396	3	1	16	7	3	153	–	3	3	–
	Total	2046	17	4	30	16	18	514	1	3	3	–

Secretar General,
(ss.) indescifrabil

Rector
(ss) indescifrabil

➢ SANIC, fond Ministerul Educaţiei Naţionale, dosar 1011/1940, f. 214

107

1941 martie 24, Bucureşti. Scrisoarea studenţilor români adresată Ministrului Educaţiei solicitând reorganizarea ţării din punct de vedere economic şi cultural şi pregătirea lor pentru a fi buni soldaţi.

Domnule Ministru

Studenţimea română dorim a contribui la marele efort pe care-l face în timpurile acestea grele Conducătorul statului pentru reorganizarea zbuciumatei noastre Patrii, avem onoare a vă înainta pe această cale următoarea modalitate prin care studenţimea română să fie reorganizată.

Toată studenţimea română doreşte să se organizeze din două puncte de vedere:

a) Economic şi

b) Cultural

A) Din punct de vedere economic:

1) Revizuirea generală a burselor urmând a se da numai studenţilor merituoşi şi absolut lipsiţi de mijloace.

2) Ridicarea cantităţii de hrană a cantinelor printr-o conducere onestă şi absolut dezinteresată. Hrana ce o primeşte studentul de astăzi este neîndestulătoare pentru un tânăr care în mod normal trebuie să muncească 12 ore pe zi şi să se dezvolte fiziceşte.

3) Înlăturarea promiscuităţii, introducerea ordinei în căminele universitare şi îmbunătăţirea stării lor higienice. Statul ar putea ridica mai civilizat viaţa căminelor.

B) Reorganizarea culturală

Studenţii să fie pregătiţi sufleteşte pentru ca fiecare la timpul oportun să fie un ostaş credincios neamului şi ţării. Elementele care vor să introducă dezordinea în sânul studenţimei, să fie înlăturate din mijlocul ei. Suntem împotriva politicei făcută de studenţi.

Studentul actual trebuie să se pregătească pentru conducerea Statului de mâine, nu pentru a se amesteca în treburile Statului înainte de a avea pregătirea şi experienţa necesară.

Primiţi, Domnule Ministru, cu expresiunea devotamentului nostru, expresiunea simţurilor unui tineret care se întoarce la rostul său.

Bucureşti, 24 martie 1941

Domniei Sale
Domnului Ministru al Instrucţiunii, Educaţiei cultelor şi artelor.

➢ SANIC, fond Ministerul Educaţiei Naţionale, dosar 1065/1941, f. 18–18 v.

108

1941 martie 27, Bucureşti. Raportul decanului Facultăţii de Filosofie şi Litere, Alexandru Marcu adresat Ministrului Educaţiei privind starea de spirit a studenţimii. Anexează şi un manifest legionar.

27 III 1941

Domnule Ministru,

În conformitate cu adresa Domniei Voastre nr. 52470 din 12 martie 1941, avem onoarea a vă aduce la cunoştinţă următoarele:

1. În ultima săptămână nu s-a întâmplat în Facultate nici un incident.

2. După informaţiile pe care le putem avea în mod curent, starea de spirit se menţine mulţumitoare. În ziua de 26 martie c. la ora 13 s-au găsit în Facultate 5 manifeste ale „Centrului Studenţesc Legionar" din care vă trimitem un exemplar. Despre aceste manifeste Universitatea are cunoştinţă, deoarece la alte facultăţi fuseseră încă de dimineaţă împrăştiate.

Decan,
(ss) Alexandru Marcu,

Secretar,
(ss) M. M. Popescu

Camarazi,

Prin sălile de cursuri ale Facultăţilor Universitare şi prin oraş s-au împrăştiat o serie de manifeste pline de ofense, injurii şi atacuri duşmănoase la adresa Armatei Germane şi la adresa Naţional-Socialismului German, adresate „Tineretului Universitar" şi semnate „Tineretul conştient".

Studenţimea Română în totalitatea ei legionară se ridică şi înfierează cu toată energia pe agenţii Iudeo-Masoneriei care au început să apară, să provoace şi să lovească pe aliaţii noştri de arme şi de ideologie politică!

Agenţii Angliei şi ai Iudaismului au tras concluzia, că actualul guvern, a anulat „Regimul Legionar cu toată linia sa de politică internă, dacă închisorile gem de suflete chinuite, dacă prigoana împotriva Legionarilor e mai cruntă decât prigoana lui Armand Călinescu, au tras concluzia că s-ar înlătura şi linia de politică externă, care în mod organic, aparţinea numai Mişcării Legionare, iar Regimul Legionar semnase „Pactul Tripartit".

Nu ştim în ce măsură această acţiune Iudeo-Britanică este în legătură cu atitudinile Guvernului român.

Un lucru vrem însă să se ştie!

Peste toate zvârcolirile, peste toate încercările de loviri mişeleşti şi peste tot valul de ură neputincioasă al Iudeo-Masoneriei, se ridică – *ca o stâncă din adâncuri, Legionarul şi cu forţa jertfelor, credinţelor şi loialităţii sale va zdrobi toate uneltirile din umbră, va nimici toate încercările de mişelie şi atac pe la spate împotriva camarazilor noştri, ostaşi ai Marelui Reich Naţional Socialist.*

Dragi Camarazi,

Afirmaţi pretutindeni loialitatea noastră legionară, care este necondiţionată faţă de Axă şi de ţelurile sale de război – aşa cum trebuie să fie un aliat corect şi de onoare, – afirmaţi cu tărie acest lucru, chiar dacă guvernul ne va trata ca după manifestarea de

protest a studenţimei legionare, în urma asasinării Maiorului Döring, afirmaţi linia corectă de conduită a Mişcării Legionare, forţa nemuritoare şi de neînvins a Mişcării Legionare strâns unită în jurul comandantului nostru Horia Sima.

Trăiască M. S. Regele nostru Mihai I.

Trăiască Forţele Armatelor Axei.

Trăiască Armata noastră română.

Trăiască Legiunea şi Căpitanul!

Trăiască comandantul Mişcării Legionare Horia Sima!

Centrul Studenţesc Legionar – Bucureşti

➢ SANIC, fond Ministerul Educaţiei Naţionale, dosar 1065/1941, f. 49–50.

109

1941 aprilie 10, Bucureşti. Notă Informativă privind activitatea studenţilor legionari de la Facultatea de Filosofie şi Litere din Bucureşti în legătură cu apariţia revistei „Făurar".

Corpul detectivilor
Grupa I

10 aprilie 1941
Sursă serioasă

No. 13

Legionarii de la Litere conduşi de Zuca T. şi Constantinescu Scrima, ambii macedoneni, strâng fonduri pentru apariţia revistei „Făurar" care va apare în curând.

Această revistă are un caracter pur legionary. Ea va cuprinde – artă – literatură – idei.

Legionarii de la acea Facultate sunt satisfăcuţi că au ocazia pe această cale să-şi manifeste ideologia lor chiar făţiş.

➢ CNSAS, Fond documentar, dosar 010768, f. 136

110

1941 aprilie 10, Bucureşti. Notă Informativă privind activitatea studenţilor democraţi de la Facultatea de Filosofie şi Litere din Bucureşti.

Corpul detectivilor
Grupa I

10 aprilie 1941
Sursă serioasă

No. 13

Studenţii democraţi de la Litere, în frunte cu Mihnea Gheorghiu continuă propaganda lor de a-şi recruta aderenţi.

În ultimul timp se observă în rândurile acelora o colaborare principală cu legionarii şi pare că grupurile ar fuziona.

➢ CNSAS, Fond documentar, dosar 010768, f.135.

111

1941 mai 5, Bucureşti. Decizia generalului Radu Rosetti, Ministru Secretar de Stat la Depar-tamentul Instrucțiunii, Educației, Cultelor şi Artelor, de suspendare a profesorului P. P. Panaitescu din 1 ianuarie 1941 cu suprimarea plății salariului pe timpul suspendării.

Ministerul Instrucțiunii, Educației, Cultelor şi Artelor
Dir. Înv. Superior

DECIZIE

Noi, General Radu Rosetti, Ministru Secretar de Stat la Departamentul Instrucțiunii, Educației, Cultelor şi Artelor;

DECIDEM:

Art. I. – D-l P. P. Panaitescu, profesor la Facultatea de Filosofie şi Litere din Bucureşti, aflându-se în cercetarea organelor justiției, se suspendă din învățământ pe data de 1 martie 1941, cu suprimarea plății salariului pe timpul suspendării, în baza dispozițiunilor Decretului Lege nr. 863, publicat în M. Of. nr. 76 din 30 martie.
Dată astăzi

Ministru,
General
(ss) Radu Rosetti

➢ SANIC, fond Ministerul Educației Naționale, dosar 1065/1941, f. 135.

112

1941 mai 13, Bucureşti. Notă Informativă privind activitatea intensă de propagandă legionară a fiicei lui Nichifor Crainic, studentă la Facultatea de Litere din Bucureşti.

Corpul detectivilor
Grupa I-a

13 mai 1941
Sursă serioasă

No. 35

Fiica dlui. Ministru Nichifor Crainic, studentă la Facultatea de Litere din Bucureşti, face o intensă propagandă legionară printre studenți, ținând şedințe de cuib, împărțind circulare şi ziare legionare.

Astfel ziarul „Făurarul", organ studențesc cu caracter pronunțat legionar este distribuit în număr mare studenților, de dra. Crainic.

➢ CNSAS, Fond documentar, dosar 010768, f.156.

113

1941 iunie 15, Bucureşti. Decizia Curții Militare de Casație şi Justiție privind condamnarea inculpaților: Horia Sima, Viorel Trifa, dr. Al. Popovici, P. P. Panaitescu ş.a. Sunt precizate şi pedepsele.

CURTEA MILITARĂ DE CASARE ŞI JUSTIȚIE
Ca instanță de fond
DECIZIE (minută)
Nr. 1

Astăzi, anul 1941 luna iunie ziua 15.

Curtea Militară de Casare şi Justiție, ca instanță de fond; compusă din domnii:
General de Divizie Nicolae Macici Preşedinte

Membrii:
General de Divizie Mihail Racoviță
General de Brigadă Gheorghe Cialik
General de Brig. Mag. D-tru Bălşianu
General de Divizie Florea Mitrănescu

Petre P. Panaitescu, trimis în judecată, pentru crimele de: instigare la rebeliune contra autorității prev. şi pen. de art. 120 comb. cu art. 258, 259, 260 şi 262 din Codul Penal comb. cu art. 2 din Decretul Lege nr. 236 din 6 februarie 1941 şi provocarea militarilor de a trece de partea rebelilor armați, prev. şi pen. de art. 501 aliniatul ultim din Codul Justiției Militare, toate aceste texte combinate cu art. 101 din Codul Penal (...)

Pentru motivele ce se vor vedea în corpul Deciziunei

CURTEA

Cu unanimitate de voturi declară culpabili pe: (...)

Cu unanimitate de voturi declară culpabil pe Petre P. Panaitescu, pentru faptul de instigare prev. şi pen. de art. 327 alin 2 C.P., prin schimbare de calificare din infracțiunea de instigare la rebeliune prev. şi pen. de art. 120 C.P. comb. cu art. 258, 259, 260 şi 262 C.P. comb. cu art. 2 D.L. Nr. 236/1941;

Cu unanimitate de voturi declară nevinovat pe Petre P. Panaitescu, pentru faptul de provocarea militarilor de a trece de partea rebelilor armați, prev. şi pen. de art. 501 alin. ultim C.J.M. (...)

În consecință, Curtea, în unire în partea cu concluziunile Domnului Procuror General;

În numele legii
DECIDE: (...)

Cu unanimitate de voturi şi fără acordare de circumstanțe condamnă pe Petre P. Panaitescu la 6 (şase) luni închisoare corecțională pentru faptul de instigare publică, prev. şi pen. de art. 327 alin. 2 C.P. comb. cu Decretul Lege Nr. 856/1938, prin schimbare de calificare din faptul de instigare la rebeliune prev. şi pen. de art. 120 C.P. comb. cu art. 258, 259, 260 şi 262 C.P. şi art. 2 D.L. Nr. 236/1941.

Cu unanimitate de voturi, făcând aplicațiunea art. 320 alin. 3 C.P. achită pe Petre P. Panaitescu, pentru faptul de provocarea militarilor de a trece de partea rebelilor armați, prev. şi pen. de art. 501 ultim aliniat C.J.M. (...)

Cu majoritate de voturi, făcând aplicațiunea 326 C.J.M. condamnă pe: Horia Sima, Vasile Iasinschi, Nicolae Pătraşcu, Constantin Papanace, Traian Borobaru, Corneliu Georgescu, Viorel Trifa, Dumitru Groza, Ilie Gârneață, Gheorghe Sârbu, Radu Mironivici, Ilie Niculescu, Ştefan Zăvoianu, Victor Biriş, Constantin Petrovicescu, Alexandru Chica, Constantin Maimuca, Mihail R. Sturdza şi Petre P. Panaitescu, la plata către Stat, în mod solidar a sumei de 200000 (două sute de mii) lei cheltuieli de judecată.

Dată şi citită în şedință publică astăzi 15 (cincisprezece iunie una mie nouă sute patruzeci şi unu).

PREŞEDINTE
General de Divizie
(ss) Nicolae Macici
Consilieri:

General de Divizie	General de Brigadă
(ss.) Racoviță	(ss.) Cialik
General de Divizie	General de Brig.Mag.
(ss.) Mitrănescu	(ss.) Bălsianu

➢ SANIC, fond Ministerul Educației Naționale, dosar 1065/1941, f. 130–132 v.

114

1941 iulie 26, Bucureşti. Aviz privitor la decretul pentru transformarea suspendării profesorului universitar P. P. Panaitescu, în destituire conform Legii 969/1941.

COMISIUNEA LEGISLATIVĂ
Secțiunea I-a

AVIZ
Privitor la decretul pentru transformarea suspendării d-lui Petre Panaitescu, profesor universitar, în destituire.

Proiectul de față are de obiect transformarea pedepsei de suspendare din funcție, în aceea de destituire, privind pe d-l Petre Panaitescu profesor universitar ca

unul ce a fost condamnat definitiv pentru delictul de instigare publică prevăzut şi pedepsit de art. 327 alin. 2 cod penal, combinat cu decretul-lege pentru introducerea stării de asediu pe tot parcursul Țării din 11 februarie 1938.

1) Destituirea este o pedeapsă disciplinară prevăzută de codul funcționarilor publici şi reglementată de art. 139 şi 140 din acea lege. (...)

26 iulie 1941

➢ SANIC, fond Ministerul Educației Naționale, dosar 1065/1941, f. 111–111v.

115

1941, Bucureşti. Manifest al studenților adresat românilor îndemnându-i la luptă şi unitate, aşteptând de la guvern şi rege, organizarea țării şi întărirea armatei.

ROMÂNI

Tineretul Universitar român, acel tineret care muncea în timp ce alții, în numele său, participau la destrămarea morală a Neamului, socoteşte că a sosit momentul să-şi spună cuvântul.

De aproape un an de zile, mândra noastră țară, şi-a văzut sfârtecate granițele.

Rând pe rând, Basarabia, Transilvania ne-au fost smulse fără ca nimeni să curteze a se împotrivi.

Gemetele fraților noştri înstrăinați au pătruns în liniştea bibliotecilor şi laboratoarelor noastre.

Suferințele lor ne-au strigat pentru a ne arăta care ne este datoria.

ROMÂNI

Noi care ne-am născut în România Mare, vrem România Mare!
Noi care ne-am născut într-o Românie liberă, vrem România liberă!

Învățătura noastră va servi luptei noastre.

Pentru această luptă dăm toată munca, tinerețea noastră nepătată şi, cu drag viața.

Trădătorii sau proştii, care privesc peste granițe şi aşteaptă de acolo milă şi pomană, să ia aminte.

Va veni ziua când fiecare va da socoteală de faptele sale.

Noi ştim atât:
Dreptul nosrtu nu-l cerem de la nimeni. Îl avem!
Vom lupta pentru a-l face să triumfe!
Salvarea noastră stă în noi înşine!

Dacă 800000 de români şi-au dat viața pentru ceea ce am fost, alți 800000 vor face la fel pentru ceea ce vom fi din nou.

Aşteptăm de la Conducătorul Statului şi Guvernul Său, să pregătească ţara, printr-o organizare conformă cu interesele ei, şi numai ale ei. Aşteptăm să întărească Armata – singurul nostru sprijin – pentru a fi gata să-şi facă datoria, aşa cum şi-a făcut-o la MĂRĂŞEŞTI.

Noi ne legăm să facem scut împotriva celor ce vor voi altfel.

Acesta este cuvântul nostru!

Pentru marea Românie liberă!

Pentru tânărul nostru Rege!

Pentru Armata Română!

Tineretul Român Universitar

➢ SANIC, fond Ministerul Educației Naționale dosar 1065, 1941, f. 20.

116

1941 septembrie, Bucureşti. Decretul generalului Ion Antonescu de excludere a profesorului P. P. Panaitescu din învățământ.

General Ion Antonescu
Conducătorul Statului Român
şi Preşedintele Consiliului de Miniştri

Asupra raportului Domnului Ministru Secretar de Stat la Departamentul Culturii Naționale şi al Cultelor cu Nr. 154262 din 1941;

În baza dispoziţiunilor Decretelor-Legi nr. 3052 din 5 septembrie şi nr. 3072 din 7 septembrie 1940,

AM DECRETAT ŞI DECRETĂM:

Art. 1. – Domnul P. P. Panaitescu, profesor la Universitatea din Bucureşti, se exclude pentru totdeauna din învățământ, întrucât s-a făcut vinovat de abateri grave în preajma şi cu ocaziunea cunoscutelor evenimente din luna ianuarie 1941, în legătură cu rebeliunea, calificate „instigare publică", iar aceste acte i-au scăzut prestigiul şi demnitatea de profesor şi educator.

Această sancţiune se aplică pe data suspendării din învățământ: 1 martie 1941.

Art. 2. – Domnul Ministru Secretar de Stat la Departamentul Culturii Naționale şi al Cultelor, este însărcinat cu executarea prezentului Decret.

Dat în Bucureşti, la ...

Conducătorul statului romăm
şi
Preşedintele Consiliului de Miniştri,
General, Ion Antonescu
Ministrul Culturii Naționale şi al Cultelor
General

➢ SANIC, fond Ministerul Educației Naționale, dosar 1065/1941, f. 137.

117

1941, Bucureşti. Anteproiect de lege pentru Organizarea şi funcţionarea Învăţământului Superior şi a Şcolilor Speciale Superioare.

Ministerul Culturii Naţionale şi al Cultelor

Ante-Proiect de lege
pentru organizarea învăţământului superior şi al şcoalelor speciale superioare

Capitolul I

Organizarea şi administrarea învăţământului superior şi al şcoalelor speciale superioare

Secţiunea I
Organizarea

Art. 1. – Prezenta lege se aplică învăţământului superior şi învăţământului special superior.

Învăţământul superior se predă în: Universităţi, Politehnice, Academii comerciale şi industriale. Învăţământul special superior se predă în următoarele şcoli speciale superioare: Academiile teologice, Academia de educaţie fizică, Academiile de arte frumoase, Academiile muzică şi artă dramatică, Academia de muzică religioasă şi Şcoala de Arhivistică.

Catedrele şi posturile personalului didactic şi ajutător sunt fixate prin tabelele anexate la lege de faţă. Art. 1 şi art. 15/1938

Art. 2. – Universităţile; Politehnicile, Academiile comerciale şi industriale, precum şi şcolile comerciale superioare, sunt instituţiuni de Stat autonome în ceea ce priveşte organizarea studiilor, introducerea, recrutarea corpului didactic profesoral ajutător şi administrarea fondurilor lor proprii. Sunt aşezăminte de învăţământ teoretic şi aplicat, precum şi instituţiuni de cercetări pentru progresul ştiinţei, artei şi răspândirea culturii. Art. 2/1932.

Secţiunea II
Conducerea şi administrarea

Art. 3. – Instituţiile de învăţământ, arătate în art. precedent şi Facultăţile care le compun sunt persoane juridice de drept public. Art. 3/1932

Ele sunt conduse de Consiliile profesorale, Senatele Instituţiilor respective, de Consiliul instituţiei şi de un colegiu al învăţământului superior prezidate de Rectori, Decani sau Directori, după cum se arată în articolele următoare.

Art. 4. – Universităţile, Politehnicile şi Academiile comerciale şi industriale sunt reprezentate de Rectori, iar Facultăţile de Decanii lor, în toate actele judiciare şi extrajudiciare. Art. 3/1932

Școalele speciale sunt reprezentate de Directori

În caz de lipsă sau de împiedicare din orice cauză, a Rectorului, el va fi înlocuit de cel mai vechi Decan în funcțiune ca Pro-rector.

În caz de lipsă sau împiedicare, din orice cauză, a Decanului, el va fi înlocuit de precedentul Decan, iar dacă şi acesta lipseşte, de cel mai vechi dintre profesori.

În caz de lipsă sau împiedicare, din orice cauză a Directorilor Școalelor speciale superioare, ei vor fi înlocuiți de cel mai vechi dintre profesorii Școalei respective.

Pro-rectorul, Pro-decanul şi înlocuitorul Directorului Școalei speciale superioare, au aceleaşi atribuțiuni ca şi cei pe care îi înlocuiesc.

Art. 5. – Universitățile, Politehnicele şi Academiile comerciale şi industriale sunt conduse de Rectori, ajutați de Senatul Instituției.

Școalele speciale superioare sunt conduse de Directori, ajutați de Consiliul Școalei speciale superioare. Art. 4/1932

Art. 6. – Rectorul este ales pe termen de cinci ani dintre profesorii titulari, cu o vechime de cel puțin cinci ani în acest grad.

Decanul este ales pe termen de trei ani dintre profesorii titulari ai Facultății.

Directorul Școalei speciale superioare este ales pe termen de trei ani dintre profesorii titulari.

În mod excepțional, Școala specială superioară de arhivistică va fi condusă de Directorul Arhivelor Statului. Art. 6/1932 şi art. 19/1938

Art. 7. – Rectorul este ales de profesorii titulari şi profesorii agregați în sensul legii de față. Pentru acest scop, Rectorul în funcțiune convoacă pe profesorii alegători, în condițiile prevăzute mai jos, fixând în acea convocare, termenul la care se va efectua alegerea.

Votul este obligatoriu.

Fiecare votant va desemna trei persoane, iar primele trei care vor întruni cele mai multe voturi, numărul minim de voturi fiind pentru fiecare de o treime din numărul votanților, vor fi cele desemnate Ministerului.

Dacă la primul scrutin nu s-a întrunit minimul arătat în aliniatul precedent, atunci se procedează la o nouă alegere, după 7 zile, când primii trei care vor obține cele mai multe voturi, indiferent de număr, vor fi desemnați Ministerului.

Alegerea Rectorului se face cu cincisprezece zile înainte de expirarea mandatului Rectorului în funcțiune sau cel mult după cincisprezece zile de la producerea vacanței în cazuri neprevăzute.

Decanul este ales de Consiliul Facultății, compus din profesori titulari şi profesori agregați.

Termenele în care se face alegerea de decan, precum şi modalitățile alegerii sunt acelea prevăzute la alegerea Rectoratului.

Directorii Școalelor speciale superioare se aleg în aceleaşi condiții.

Rezultatul alegerilor de Rectori, Decani şi de Directori ai Școalelor speciale superioare se va înainta Ministerului, care va alege unui din cei trei desemnați şi îl va confirma prin Decret-Regal.

Rectorii, Decanii şi Directorii Şcoalelor speciale superioare, sunt reeligibili o singură dată în continuare.

Art. 8. – Senatele Universităţilor şi Politehnicilor se compun din: Rector, Decanii Facultăţilor şi a câte un delegat al fiecărei Facultăţi, ales pe timp de doi ani de Consiliul Facultăţii, dintre profesorii titulari. Delegaţii Facultăţilor sunt reeligibili o singură dată în continuare.

Senatele sunt convocate şi prezidate de Rectori sau în lipsa acestora, de Prorector.

Academiile comerciale şi industriale din ţară vor avea un singur Senat, cu sediul la Bucureşti, compus din Rectori şi câte doi delegaţi ai fiecărei Academii, aleşi pe timp de doi ani de Consiliul Academiei respective, dintre profesorii titulari. Aceşti delegaţi sunt reeligibili o singură dată în continuare. Acest Senat este prezidat de Rectorul Academiei comerciale şi industriale din Bucureşti.

Art. 9. – Senatul, pe lângă drepturile şi îndatoririle prevăzute în legea de faţă şi regulamentul învăţământului superior, mai are următoarele atribuţiuni:

a) elaborează, cu avizul Facultăţilor respective al Academiei comerciale şi industriale, programul de 4 învăţământ. Organizează, cu acelaşi aviz, cursurile de caracter general sau care interesează două sau mai multe Facultăţi sau Academii comerciale şi industriale. Stabileşte normele de colaborare între Facultăţi pentru studii mixte şi organizează institute, care necesită colaborarea între două sau mai multe Facultăţi sau Academii comerciale şi industriale;

b) alcătuieşte proiectul de buget, conform art. 10 şi întocmeşte bugetul veniturilor proprii;

c) administrează averea proprie, conform legilor în vigoare şi regulamentelor speciale;

d) hotărăşte asupra acceptării sau respingerii legatelor sau donaţiunilor făcute direct instituţiei;

e) hotărăşte în toate chestiunile referitoare la aplicarea prezentei legi şi a regulamentelor învăţământului superior;

f) întocmeşte regulamentul instituţiei respective şi-l înaintează Ministerului pentru îndeplinirea formelor legale;

g) se preocupă de educaţia studenţimii, întocmind regulamente şi luând dispoziţiuni cu privire la întrebuinţarea timpului liber al studenţilor.

Art. 10. – Senatul, cu respectul drepturilor câştigate de personalul universitar în virtutea legilor, alcătuieşte, în termen util, proiectul de buget general pentru anul următor, după ce va fi luat în prealabil avizul fiecărei Facultăţi, şi-l înaintează Ministerului, care, după ce îl aprobă, îl încorporează în bugetul său.

Art. 11. – Consiliul Facultăţii se compune din toţi profesorii titulari şi din toţi profesorii agregaţi cu vot deliberativ şi conferenţiarii titulari cu vot consultativ.

Consiliul este convocat şi prezidat de decan, sau în lipsa acestuia de prodecan.

Atribuţiunile consiliului instituţiei pe lângă cele prevăzute în legea de faţă şi a) regulamentul învăţământului superior şi special superior sunt următoarele:

a) administrează averea proprie a instituţiei şi întocmeşte bugetul veniturilor proprii;

b) hotărăşte asupra acceptării sau respingerii donaţiunilor şi legatelor făcute instituţiei;

c) întocmeşte regulamentul instituţiei;

d) alcătuieşte orariul şi fixează durata tuturor cursurilor şi lucrărilor practice ale instituţiei;

e) întocmeşte proiectul de buget de personal şi material al instituţiei, pe care îl înaintează Senatului.

Pentru toate celelalte atribuţiuni, prevăzute în legea de faţă şi regulamentele în vigoare, dacă nu se specifică altfel, consiliul instituţiei, este compus numai din profesori onorari cu vot consultativ.

Consiliul Academiei comerciale şi industriale precum şi al Şcoalei speciale superioare au aceeaşi compunere şi aceleaşi atribuţiuni, arătate mai sus, cu specificaţia că primul este prezidat de Rector sau Prorector, iar cel de-al doilea de Director sau înlocuitorul său.

La toate consiliile profesorale ale tuturor instituţiilor prevăzute în această lege, vor fi invitaţi şi profesorii oratori, care vor putea lua parte cu vot consultativ.

Art. 12. – Consiliul universitar, cel al Politehnicii şi cel al Academiei comerciale şi industriale se compune din toţi profesorii onorari, profesorii titulari, profesorii agregaţi şi conferenţiarii titulari.

El va avea de rezolvat conflictele dintre două Facultăţi ale aceleaşi Universităţi sau Politehnice, dintre două Academii comerciale şi industriale, ori dintre o Facultate sau Academie comercială şi industrială şi Senatul instituţiei respective.

Acest consiliu se convoacă de Rector, după cererea a 3 membri ai Senatului, sau de 7 membri ai consiliului, din care majoritatea trebuie să fie profesori titulari. În aceste două cazuri din urmă, cererea de convocare va fi trimisă Rectorului, care este obligat să convoace de urgenţă consiliul.

Când conflictele semnalate mai sus nu se pot aplana de către instituţia respectivă, Ministrul va interveni, provocând întrunirea consiliului şi fixându-i un termen de maximum 10 zile, pentru a-i indica soluţia de aplanare. Dacă nu se ajunge nici astfel la restabilirea ordinei normale. Ministrul va decide.

Consiliul va fi-consultat asupra chestiunilor de interes general care i se vor pune de Rector sau de Senat.

În orice caz, el ţine cel puţin o şedinţă pe an, în care se va dezbate raportul Senatului asupra administraţiei averii instituţiei, se va discuta asupra progreselor realizate în cursul anului, precum şi asupra îmbunătăţirilor ce trebuie aduse în cursul anului viitor. Despre toate acestea se vor adresa procese-verbale în care se vor consemna opiniile emise.

Acest consiliu va alege pe senatorul instituţiei respective în Parlamentul Ţării, după normele legii speciale ale acestui parlament.

Art. 13. – Un Colegiu al învățământului superior format din Rectorii tuturor Universităților, Politehnicelor, Academiilor comerciale şi industriale, Decanii tuturor Facultăților din țară, precum şi Directorii şcoalelor speciale superioare, va fi consultat de Minister, ori de câte ori va fi nevoie, în interesul învățământului superior; el se va putea întruni şi din proprie inițiativă, când interesele învățământului superior o vor cere.

În caz de imposibilitate de a participa la o şedință, un rector poate delega pe pro-rector sau pe un membru din Senatul Universitar, decanul pe delegatul Facultății în Senatul Universitar, sau în lipsa acestuia pe un profesor titular, iar directorii şcoalei speciale superioare pe un profesor titular.

Colegiul învățământului superior are în competența sa toate chestiunile de ordin general, cum sunt:

1. Chestiunile generale de organizare şi armonizarea învățământului superior şi al şcoalelor speciale superioare;

2. Fixarea numărului maxim al studenților pe Facultăți, Academii comerciale şi industriale şi şcoale speciale superioare;

3. Fixarea maximului de taxe ce se pot precede în Universități, Politehnice, Academii comerciale şi industriale şi şcoale speciale superioare, după normele legii de față;

4. Măsurile generale de ordine şi disciplină a studenților.

Avizele sunt supuse aprobării ministrului, după care ele devin obligatorii pentru Universități, Politehnice, Academii comerciale şi industriale şi şcoale speciale superioare.

Colegiul învățământului superior este convocat de ministru din proprie inițiativă sau după cererea motivată a Senatului unei Universități, Politehnice sau Academii comerciale şi industriale. El se va întruni la Minister şi va lucra sub preşedinția ministrului, iar în lipsa acestuia sub preşedinția rectorului Universității din Bucureşti.

Directorul învățământului superior va lua parte la toate şedințele învățământului superior.

Art. 14. – Pe lângă fiecare Universitate, Politehnică şi pe lângă Academiile comercială şi industrială, va funcționa câte un Consiliu consultativ, format din cel puțin trei membri, delegați din sânul Senatului instituției respective. Acest Consiliu va fi consultat şi va ajuta pe rector în toate chestiunile de ordin financiar şi administrativ.

Art. 15. – Pe lângă fiecare Facultate, Academie de comerț sau şcoală specială superioară va funcționa câte un Consiliu consultativ, compus din trei profesori titulari, care va ajuta pe decan, pe rectorul Academiei comerciale şi industriale sau pe Directorul şcoalei superioare în toate chestiunile de ordin financiar şi administrativ.

Membrii acestui consiliu vor fi delegați de către Consiliul instituției respective.

Art. 15/1932. (...)

Capitolul II

Compunerea personalului didactic al învățământului superior şi al şcoalelor superioare. Îndatoririle, sancțiunile şi drepturile lor.

Secțiunea I

Compunerea personalului didactic

Art. 20. – Corpul didactic profesoral se compune din profesorii titulari, profesorii agregați şi conferențiarii titulari (definitivi şi provizorii).

Conferențiarii sunt titulari ai unei conferințe de sine stătătoare sau ai unei conferințe ataşate unei catedre.

Corpul didactic ajutător este compus din şef de secție, şef de lucrări, lectori, asistenți corepetitori (la academiile de muzică şi artă dramatică) preparatori şi desenatori.

Lectorii sunt asimilați în grad cu şefii de lucrări, corepetitorii cu asistenții, iar desenatorii cu preparatorii.

Art. 21. – Membrii corpului didactic profesoral şi ajutător vor adăuga la titlul ce-l posedă numele Instituției din care fac parte.

Art. 22. – Cererea, transformarea, scindarea şi desființarea catedrelor, în caz de vacanță, se face prin lege, numai la propunerea Consiliului respectiv, dată cu 2/3 din numărul total al profesorilor titulari şi după aprobarea senatului instituției.

Crearea, scindarea şi desființarea conferințelor în caz de vacanță, se va face în acelaşi mod, iar transformarea lor se va hotărî de Consiliu, cu majoritate de 2/3 din numărul total al profesorilor titulari şi după aprobarea senatului instituției, care va comunica hotărârea Ministerului, pentru a lua cunoştință.

În acelaşi mod vor proceda şcoalele speciale superioare, acre vor trimite propunerile direct Ministerului.

(...)

Secțiunea IV

Îndatoririle, sancțiunile şi drepturile membrilor Corpului didactic

& 1. Îndatoriri

Art. 55. – orice membru al Corpului didactic aparținând învățământului superior sau unei şcoale speciale superioare, este obligat să desăvârşească, în mod continuu o activitate ştiințifică sau artistică, o activitate didactică şi una educativă, a tineretului.

Art. 56. – Membrii Corpului didactic, care în timpul celor trei ani consecutivi din urmă, sau aflat în concediu din proprie inițiativă, vor fi socotiți demisionați şi îşi vor putea regula drepturile la pensie.

Aceleaşi consecințe vor suferi şi acei membri ai Corpului didactic, care în cei din urmă cinci ani s-au publicat lucrări sau n-au avut o activitate artistică în specialitatea lor.

Regulamentele fiecărei instituții vor preciza ce însemnează lucrare științifică sau activitate artistică, în cadrul celor arătate la art. 26.

În timp de două luni de la promulgarea prezentei legi, decanii facultăților și rectorii Academiilor comerciale și industriale, sunt îndatorați să refere Ministerului, cu avizul consiliului aprobat de Senatul respectiv, despre cele prevăzute în alineatele precedente.

La școlile speciale superioare avizul consiliului se va trimite direct de către director Ministerului. Discuțiile prezentului articol se vor aplica și în viitor din cinci în cinci ani, după procedura de mai sus.

Profesorii și conferențiarii vor putea purta robă, fixată pe baza regulamentului instituțiunii respective, care va stabili diferențe, după gradul ocupat în învățământ.

Roma este obligatorie numai la examene, susțineri de teze și solemnități.

Art. 57. – Membrii Corpului didactic sunt obligați să facă regulat cursurile, conferințele și lucrările de seminar, laborator, institut sau clinică, cu care sunt însărcinați, conform programelor și regulamentelor.

Numărul orelor de curs sau de lucrări practice pe săptămână se determină de către consiliu, fiecărei instituții, care va căuta să armonizeze lucrările cu nevoile de pregătire ale fiecărei specialități.

Profesorii și conferențiarii de sine stătători vor trebui să facă de la o oră până la trei ore de curs, deosebit de orele de lucrări practice, care se vor fixa de consiliu, după necesități, totalul orelor de curs și de lucrări practice neputând fi mai mic de patru ore pe săptămână.

Conferențiarilor atașați pe lângă o catedră va trebui să li se dea o treime din totalul orelor de curs pe care trebuie să le facă titularul catedrei. În acest caz, titularul catedrei va trebui să completeze numărul minim de patru ore pe săptămână, curs și lucrări practice, prin ore suplimentare de lucrări practice.

Cursul pe care-l va face conferențiarul atașat unei catedre va fi din materia catedrei și va fi fixat de către titularul acesteia, în înțelegere cu conferențiarul și după aprobarea Consiliului profesoral, care va decide în caz de neînțelegere.

Membrii Corpului didactic ajutător de la laboratoare, clinici, institute de știință sau artă aplicată, vor trebui să lucreze la serviciul respectiv șase jumătăți de zi pe săptămână, excluzându-se sărbătorile legate, când nu vor avea obligația să se prezinte la serviciu.

Orele de curs și de lucrări practice, pe care membrii Corpului didactic sunt obligați să le facă săptămânal, nu pot fi așezate într-una și aceeași zi și nici în mai puțin de trei zile. Ele se vor ține în tot timpul de la 1 noiembrie până la 31 mai, cu excepția vacanțelor de Crăciun și de Paști.

Afară de cursurile propriu zise, membrii Corpului didactic sunt datori să țină examene, să supravegheze lucrările de laborator, să dirijeze lucrările de seminar și celelalte lucrări din specialitatea lor.

Examenele se vor ține de către profesorii și conferențiarii de sine stătători, individual sau în comisie, după cum se va fixa în regulamentul respectiv.

Titularul catedrei va putea da conferențiarului atașat catedrei, cu aprobarea Consiliului, examinarea unui număr de candidați, care nu poate fi mai mic de un sfert din numărul total al celor înscriși la examen. Dacă nu se dă conferențiarului examinarea unei părți dintre candidați, el va asista pe titular la examen, putând pune întrebări din materia predată, dar se va da o singură notă.

Dacă titularul și conferențiarul atașat examinează separat, vor trebui să examineze din materiile făcute de amândoi.

(...)

Capitolul III
Personalul administrativ și de serviciu
Îndatoriri și drepturi
Secțiunea I
Personalul administrativ

Art. 83 – personalul administrativ al rectoratelor poate fi format din: secretar general, director de bibliotecă, secretar principal, prim-secretar, secretar, bibliotecar, ajutor de secretar, arhivar, dactilograf, administrator, contabil, casier, șef de birou, ajutor-contabil, subșef de birou, impiegat.

El va fi numit și revocat după cererea rectorului și încuviințarea Senatului.

Personalul administrativ al Facultăților, al Academiilor comerciale și industriale sau al școlilor speciale superioare va fi același ca și al rectoratelor cu diferența că nu vor fi secretari generali, dar vor putea fi secretari de institute.

El va fi numit și revocat după cererea decanului, rectorului Academiei comerciale și industriale sau directorul școlii speciale superioare, cu încuviințarea Consiliului.

Funcțiunile administrative nu pot fi ocupate sub nici un motiv de personalul didactic, cu excepția postului de director de bibliotecă și de secretar de institut.

În postul de secretar general, director de bibliotecă, bibliotecar-secretar, secretar de institut și administrator, nu se pot numi cei care posedă titlul de doctor, licențiat, inginer sau diplomat al unei școli speciale superioare. În celelalte posturi pot fi numiți și absolvenții de liceu.

Funcționarii care fac parte din personalul administrativ nu pot ocupa în același timp o altă funcțiune cu caracter permanent în altă parte.

Personalul administrativ al laboratoarelor, clinicilor, seminariilor și institutelor, va fi numit și revocat după cererea directorului respectiv, care va fi comunicată rectorului Academiei comerciale și industriale, decanului sau directorului școlii speciale superioare.

Numirile, înaintările și revocările funcționarilor administrativi se vor face în conformitate cu Codul funcționarilor publici și vor fi comunicate Ministerului pentru îndeplinirea formalităților legale prin decizie sau decret, după gradul funcționarului.

Salarizarea acestor funcționari se va face tot conform Codului funcționarilor publici, ținându-se seama de vechime, după cum se va arăta în regulamentul legii de față.

În lipsă de locuri vacante, funcționarii administrativi bugetari pot fi înaintați pe loc, conform tabelei din Codul funcționarilor publici.

Art. 84. – Comisia de numiri și înaintări pentru personalul administrativ al Rectoratelor Universităților și Politehnicelor este Senatul instituției respective.

Comisia de numiri și înaintări pentru personalul administrativ al Facultăților, Academiilor comerciale și industriale sau al școlilor speciale superioare este consiliul respectiv.

Art. 85. – Comisia de disciplină pentru personalul administrativ din serviciul Rectoratelor, se compune din rector și trei membri delegați de Senat.

Comisia de disciplină pentru personalul administrativ al Facultăților, Academiei comerciale și industriale și școlilor speciale superioare se compune din decan, rector al Academiei comerciale și industriale sau director și doi membri delegați de consiliu.

Toate aceste comisiuni vor lucra și hotărî conform dispozițiunilor din Codul funcționarilor publici.

Secțiunea II
Personalul de serviciu

Art. 86. – Personalul de serviciu al Rectoratelor se numește și se revocă de rector.

Personalul de serviciu al facultăților, Academiilor comerciale și industriale și școlilor speciale superioare se numește și se revocă de decan, rector al Academiei comerciale și industriale sau directorul școlii speciale superioare respective.

Personalul de serviciu al institutelor, laboratoarelor și clinicelor se numește și se revocă de către rectorul respectiv, comunicând Decanatelor, Rectorului Academiei comerciale și industriale și directorilor școlilor speciale superioare.

Funcționarea acestui personal de serviciu poate fi făcută de către șeful instituției respective în urma unei anchete.

Capitolul IV
Situația studenților, disciplină, cursuri și diplome, taxe
Secțiunea I
Situația studenților, disciplină

Art. 87. – Înscrierea în diferitele Facultăți, Academii comerciale și industriale și școli speciale superioare, se face pe baza diplomei de bacalaureat.

La academiile comerciale și industriale înscrierea se poate face și pe baza bacalaureatului comercial. La Facultățile de Teologie și școala de arhivistică înscrierea se poate face și pe baza diplomei de absolvire al unui seminar complet de Stat. La școlile speciale superioare de muzică și artă dramatică, muzică religioasă din București, arte frumoase, se pot înscrie și posesorii diplomei de absolvență al unui seminar sau școli normale. La Academiile de muzică și arte frumoase și de muzică

religioasă se pot primi elevi fără titlurile arătate mai sus, cărora nu li se pot elibera decât un certificat de absolvire, iar diploma li se va elibera numai după obținerea titlurilor specificate mai sus.

Licențiații în teologie, absolvenți ai unui seminar se pot înscrie la Facultățile de Drept şi Litere.

Nimeni nu se poate înscris la o instituție de învățământ superior sau la o şcoală specială superioară decât după ce a reuşit la un examen de admitere, care va fi precedat de o vizită medicală, excluzându-se acei care sunt atinşi de o boală gravă de piept.

Fiecărui student, la intrarea în Facultate, la Academie comercială şi industrială sau şcoală specială superioară, i se va face o fişă sanitară, care va trebui să fie completată în conformitate cu dispozițiunile acestei legi, în cursul anului, neputându-se înscrie la examene dacă această fişă nu este completată.

Această fişă se va completa în fiecare an sub aceeaşi sancțiune.

Absolvenții şcoalelor secundare sau acelora asimilate acestora, din străinătate, se vor putea înscrie numai după ce au obținut echivalarea certificatelor sau diplomelor în țară.

Echivalarea acestor certificate şi diplome se va face de către Ministerul Culturii Naționale şi al Cultelor.

Studentul care nu-şi va fi trecut examenele obligatorii ale fiecărui an de studii, în conformitate cu regulamentul Instituției la care a fost înscris, în sesiunile de examen din cursul anului, când a avut dreptul să treacă aceste examene se exmatriculează. Se exceptează acei care au fost bolnavi sau cei care au fost concurenți.

Art. 88. – Studenții pot trece după cererea lor de la instituțiunea unde s-au înscris la alta similară din țară. Modalitățile de trecere vor fi fixate prin Regulamentul general al prezentei legi.

Art. 89. – Asociațiunile studențeşti precum şi Uniunea asociațiunilor nu se pot forma decât în conformitate cu legea şi regulamentul Uniunii studențeşti creştine române.

Art. 90. – Studenții meritoşi şi lipsiți de mijloace vor putea obține burse în conformitate cu legea şi regulamentul privitor la burse, cămine şi cantine.

Aceşti studenți vor putea obține ajutoare băneşti, amânări, scutiri şi reduceri de taxe pronunțate de aceeaşi comisiune instituită pentru darea burselor.

Studenții care au primit burse şi ajutoare sub orice formă, trebuie să se considere legați pe cuvânt de onoare că, după ce şi-au terminat studiile şi au posibilități materiale, trebuie să restituie sumele primite, astfel ca alți studenți meritoşi şi săraci să poată fi la rândul lor ajutați.

Aceste restituiri se vor face la oficiile ce se creează pe lângă instituțiile de învățământ superior şi şcoli speciale superioare, conform legii de față.

Art. 91. – Studenții sunt obligați să frecventeze cursurile, să ia parte la lucrările de seminar, institute, laboratoare şi clinici, în conformitate cu regulamentul instituțiilor respective.

De asemenea, ei vor trebui să ia parte la toate manifestările pe tărâmul național, cultural, religios şi sportiv, organizate de instituția respectivă, fie direct, fie prin asociațiile studențeşti sau prin U.N.S.C.R.

Art. 92. – Prin regulamentul general al prezentei legi se va fixa disciplina în interiorul şi în afara instituțiilor de învățământ superior sau şcoalelor speciale superioare, precum şi pedepsele în caz de abateri din partea studenților.

Aceste pedepse sunt:

a) Mustrarea;

b) Eliminarea de la cursuri în total sau parțial;

c) Pierderea sesiunilor de examen în total sau parțial;

d) Eliminarea pe un termen limitat sau pentru totdeauna;

e) Eliminarea din toate instituțiile de învățământ superior sau şcoală specială superioară.

Art. 93. – Rectorul, după avizul conform al Senatului, va putea închide temporar unul sau mai multe cursuri sau chiar întreaga Universitate, Politehnică sau Academie comercială şi industrială, pentru restabilirea ordinei pe o durată de cel mult 14 zile. Pentru acest termen este nevoie de aprobarea Ministerului.

Directorul şcolii speciale superioare va cere încuviințarea Ministerului spre a putea închide instituția ce conduce.

Secțiunea II
Cursuri şi diplome

Art. 94. – Cursurile în învățământul superior şi în şcolile speciale superioare sunt publice.

Cursurile pot fi pe un an întreg sau semestriale.

Anul şcolar începe de la 1 octombrie şi sfârşeşte la 1 iulie a anului următor. Cursurile se vor ține de la 1 noiembrie până la 1 iunie. Cursurile semestriale vor dura de la 1 noiembrie – 15 februarie şi de la 15 februarie – 1 iunie.

Pentru ținerea examenelor anuale se acordă două sesiuni şi anume: *a*) sesiunea de la 1 – 30 iunie şi *b*) şi sesiunea de la 1 – 30 octombrie.

Cu învoirea Senatului sau a Ministerului, pentru şcolile speciale superioare, se poate ține o sesiune extraordinară în luna februarie, însă întreruperea cursurilor.

Examenele pentru obținerea titlului de licențiat, inginer, doctor, doctor-inginer, diplomat al unei şcoli speciale superioare, precum şi doctorate de la facultatea de medicină umană, se vor ține în tot cursul anului.

Art. 95. – Durata cursurilor va fi de cel mult şase ani. La instituțiunile de învățământ unde se conferă titlul de licențiat, durata va fi de cel puțin 3 ani şi de cel mult 4 ani pentru licență. Regulamentul fiecărei instituțiuni în parte va fixa durata studiilor pentru licență în limitele arătate mai sus. Aceleaşi regulamente vor fixa durata studiilor de doctorat, care pot fi de un an sau doi, specificându-se că la instituția unde s-a fixat durata pentru licență de 3 ani, durata studiilor de doctorat să fie de doi ani.

Art. 96. – Doctorii în medicină umană şi veterinară, ce vor dori să obţină titlul de doctor specialist în anumite ramuri ale medicinii, sunt obligaţi să urmeze toate cursurile de specializare, prevăzute în regulamentele Facultăţilor respective, după care vor obţine un certificat de specializare.

În aceleaşi condiţiuni se vor putea elibera şi de alte facultăţi, Academii comerciale şi industriale sau şcoli speciale superioare, „certificate de specializare", licenţiaţilor, doctorilor, inginerilor sau diplomaţilor.

Termenul pentru studiile de specializare nu poate întrece doi ani.

Art. 97. – Universitatea şi Academia comercială şi industrială acordă diplome de licenţă şi de doctor, cu specificaţia că Facultatea de medicină umană şi medicină veterinară acordă numai diploma de doctor; Politehnica acordă titlul de inginer şi doctor-inginer, iar şcolile speciale superioare acordă titlul de diplomat, afară de şcoala de arhivistică şi aceea de educaţie fizică, care acordă titlul de licenţiat.

Diplomele străine sunt valabile dacă au fost echivalate de Minister cu avizul instituţiei respective, dacă este cerut conform legilor existente şi potrivit regulamentului general al prezentei legi.

Facultăţile, Academiile de comerţ şi industrie şi şcolile speciale superioare pot conferi diplome de doctor honoris-causa persoanelor române sau străine, care au adus servicii Ţării, instituţiei respective, ştiinţei sau artei.

Diplomele se eliberează de rectorii Universităţilor, Politehnicelor şi Academiilor comerciale şi industriale şi poartă semnătura rectorului, decanului, dacă există, şi a posesorului.

La şcolile speciale superioare ele vor fi eliberate de directorul şcolii respective şi vor purta semnătura acestuia şi a posesorului.

Toate diplomele vor fi notate cu una din următoarele menţiuni: suficient, bine, foarte bine.

Regulamentele fiecărei instituţiuni, dacă rezultatele examenelor se notează cu bine sau cu note în cifre, vor stabili echivalenţa acestora cu menţiunile de mai sus.

Diplomele eliberate în conformitate cu această lege, conferă persoanelor lor toate drepturile prevăzute în legile Ţării.

Modalitatea eliberării diplomelor se va fixa pe baza regulamentului acestei legi.

Secţiunea III
Taxe universitare

Art. 98. – Studenţii vor fi obligaţi la plata următoarelor taxe al căror cuantum se propune de către facultăţi, Academii comerciale şi industriale sau şcoli speciale superioare, se fixează de către Senatul respectiv şi se aprobă de către ministru, pe baza avizului Colegiului învăţământului superior:

a) Taxa de înscriere;

b) Taxa de întreţinere;

c) Taxa de bibliotecă;

d) Taxa de laborator, seminarii, institute;

e) Taxe de examen;

f) Taxa pentru obținerea diplomelor în țară;

g) Taxa de echivalarea diplomei străine;

h) Taxa de construcție unde ea este necesară;

i) Taxa de ajutor mutual pentru căutarea sănătății în sanatoriu, a studenților bolnavi de piept.

Art. 99. – Toate taxele se încadrează prin Rectorat.

Ele se vor înregistra la contabilitatea Rectoratului, atât în conturile taxelor respective, cât şi la fişa de taxe a studentului.

La şcolile speciale superioare, acest serviciu de contabilitate şi casierie va fi la direcția şcolii respective.

Art. 100. – Taxa de înscriere se foloseşte în chipul următor: 20% din produsul ei se atribuie fondului universitar; 80% se varsă la fondul de asistență socială, culturală şi sanitară a studenților (cămine, cantine, oficii, biblioteci, tipăriri de lucrări, dispensarii, sanatorii, colonii, educație fizică etc.).

Taxa de întreținere serveşte în întregime la cheltuielile de întreținere ale Universității, Politehnicii, Academiei comerciale şi industriale, Facultăților, Şcolilor speciale superioare, institutelor, laboratoarelor, seminariilor, bibliotecilor etc.

Taxa de bibliotecă serveşte la cumpărarea de cărți, reviste, etc. pentru bibliotecă centrală a instituției şi acolo unde nu există numai bibliotecă centrală, această taxă se va repartiza şi pentru bibliotecile de facultăți, institute, laboratoare, seminarii, clinici etc.

Taxa de laborator, seminar, institut etc., serveşte la acoperirea cheltuielilor de material didactic şi ştiințific, precum şi la cheltuielile de publicații ale acestor instituții.

Distribuirea acestor taxe pentru fiecare seminar, laborator, institut, se face de Consiliul profesoral şi se aprobă de Senatul respectiv unde există.

Taxele de examen se varsă în întregime fondului special al instituției.

Taxa de construcție serveşte integral şi exclusiv scopului pentru care a fost percepută.

Art. 101. – Toate taxele încasate de la studenți, afară de cota preluată pentru fondul special al instituției şi de cota trebuitoare pentru plata funcționarilor administrativi, strict necesari, angajați cu aprobarea Senatului respectiv sau al Ministerului, după caz, pentru administrarea fondului propriu al instituției, precum şi cei angajați cu aprobarea Senatului de Consiliul Facultăților respective, pentru biblioteci, secretariate, institute, seminarii etc., servesc numai pentru acoperirea cheltuielilor de material necesare bunei funcționări a instituțiilor şi pentru asistența studențească, aşa cum se arată mai sus. Sub nici o formă nu este permis ca să se întrebuințeze produsul taxelor pentru angajări suplimentare de personal didactic sau pentru plăți suplimentare membrilor corpului didactic.

Personalul administrativ bugetar cu salarii insuficiente pot primi un supliment sub formă de diurnă din acest fond.

Plățile făcute din acest fond, sub formă de diurnă pentru completarea salariului funcționarilor bugetari, făcute până la promulgarea acestei legi, se consideră valabil făcute.

Se va ține o evidență a cheltuielilor făcute din aceste taxe, justificate prin acte justificative și verificate de contabilitatea instituției, spre a putea fi în orice moment prezentată Ministerului Instrucțiunii, spre control.

Capitolul V

Biblioteci, institute, clinici, laboratoare, seminarii, stațiuni, muzee și ateliere, oficii universitare, editări de cursuri, asociații de prietenii ale diferitelor instituții de învățământ superior

Art. 102. – Regulamentul general al prezentei legi va prevedea dispoziţiuni pentru organizarea bibliotecilor centrale ale instituției. În ceea ce privește bibliotecile de pe lângă facultăți, Academii comerciale și industriale și școli speciale superioare, funcționarea și dotarea lor se va face după regulamentele elaborate de instituțiile respective.

Art. 103. – Pe lângă Universități, Politehnice, Academii comerciale și industriale și școli speciale superioare, pot funcționa institute, clinici, laboratoare, seminarii, oficii universitare, stațiuni, muzee, ateliere, conform regulamentului respectiv.

Când se creează prin lege o catedră, se creează în același timp și se prevede în buget, institutul, clinica, laboratorul sau seminarul respectiv.

La aceste instituții-anexe pot fi angajați specialiști care să țină cicluri de conferințe, după avizul Consiliului respectiv, aprobat de Senat, care va comunica Ministerului, spre a lua cunoștință.

La școlile speciale superioare aceste angajări se pot face de Consiliul respectiv, cu încuviințarea Ministerului.

Art. 104. – Întreținerea clinicelor de la Facultățile de Medicină din Sibiu și Iași, cad în sarcina Ministerului Culturii Naționale și a Ministerului Sănătății. Clinicile de la Facultatea de medicină din București, sunt întreținute de Eforia Spitalelor Civile și Așezămintelor Brâncovenești, cărora Ministerul Culturii Naționale și Ministerul Sănătății le vor aloca anual te o subvenție ca și Facultăților de medicină din Sibiu și Iași.

Art. 105. – Pe lângă fiecare Universitate, Politehnică, Academie comercială și industrială sau școală specială superioară se va putea înființa un oficiu, purtând numele instituției respective, care va avea drept scop organizarea operei de informații, orientarea profesională, asistență socială și medicală, precum și educația fizică și turismul studenților.

Acest oficiu va cuprinde următoarele servicii:

1. Serviciul de burse, cămine și cantine.
2. Crearea de edituri pentru scoaterea cursurilor.

3. Informaţii şi documentare asupra vieţii universitare din ţară şi străinătate.
4. Asistenţă medicală şi sanitară.
5. Asistenţă socială.
6. Orientarea profesională academică.
7. Educaţie fizică.
8. Turism.

Organizarea amănunţită a oficiului universitar şi a secţiunilor sale se va face printr-un regulament special, aprobat de Senatul instituţiei sau de Consiliu, la şcoala specială superioară şi Ministerul Culturii Naţionale.

Art. 106. – Pe lângă Universitatea din Bucureşti se creează un serviciu, denumit Serviciul asistenţei medicale universitare, care este pus la dispoziţia tuturor studenţilor atât a acelora de la Universitate, cât şi a acelora de la Politehnică, Academii comerciale şi industriale şi şcoli speciale superioare. Acest serviciu funcţionează pe lângă Oficiul Universitar din Bucureşti sub conducerea şi controlul rectorului Universităţii şi al Senatului Universitar. Rectorul va face numirea personalului medical, administrativ şi de serviciu al serviciului asistenţei, cu aprobarea Senatului Universitar, comunicând hotărârile acestea Ministerului.

Regulamentul Universităţii din Bucureşti, va stabili detaliile de organizare şi funcţionare ale acestui serviciu.

La acest serviciu se vor ţine şi fişele sanitare ale studenţilor.

Art. 107. – Foştii studenţi, membrii Consiliului didactic în funcţiune sau ieşiţi la pensie şi orice alte persoane străine, pot forma asociaţii „Prietenii instituţiei respective", care să ajute prin toate mijloacele morale şi materiale la dezvoltarea acestei instituţiuni.

Rectorii Universităţilor, Politehnicelor, Academiilor comerciale şi industriale şi directorii şcolilor speciale superioare, vor putea lua iniţiativa înfiinţării acestor asociaţii.

Regulamentul legii de faţă, va stabili normele de funcţionare ale acestor asociaţii.

Art. 108. – Toate instituţiile anexe, cum sunt: bibliotecile centrale, clinicele, căminele, oficiul instituţiei, atelierele centrale, asociaţiile de prieteni ai instituţiei, atelierele centrale, asociaţiile de prietenii ai instituţiei, sunt puse sub controlul direct al rectorului sau directorului, sau al unui delegat al lor, desemnat de Senat sau de Consiliu (la şcoala specială superioară).

Bugetul şi administrarea fondurilor, precum şi gestionarea acestor instituţii, vor fi supuse aprobării rectorului şi Senatului sau directorului şi Consiliului.

Toate cheltuielile ce se fac din fondurile şi veniturile proprii ale acestor instituţii vor fi verificate de administraţia centrală a instituţiei, iar cheltuielile făcute din sumele prevăzute în bugetul Statului, vor fi verificate de Minister.

Organizarea acestor instituţii se va face prin regulamente speciale, aprobate de Senat sau de Consiliul şi de Ministerul Culturii Naţionale.

Capitolul VI
Dispoziţiuni finale şi tranzitorii

Art. 109. – Tot personalul didactic profesoral şi cel ajutător, de orice categorie, precum şi personalul administrativ, care se găseşte în funcţiune la promulgarea prezentei legi, se bucură de toate drepturile câştigate în învăţământul universitar, în Politehnică, în Academii de comerţ şi în şcolile speciale superioare.

Art. 110. – Întreţinerea Facultăţii de teologie de la Universitatea din Cernăuţi Suceava, trece de la fondul bisericesc ortodox român al Bucovinei în sarcina Ministerului Culturii Naţionale.

În acest scop, Fondul bisericesc ortodox al Bucovinei va vărsa anual Ministerului Culturii Naţionale, suma necesară pentru întreţinerea acestei facultăţi, înscrisă în bugetul Universităţii, aprobat de Minister.

Art. 111. – Transferările de profesori titulari, ridicarea profesorilor agregaţi la rangul de profesori titulari, ridicarea conferenţiarilor la rangul de confere4nţiari definitivi, numirea şi definitivarea oricărui membru al corpului didactic profesoral şi ajutător, pentru care s-au îndeplinit toate formele legale, conform legilor anterioare, iar lucrările au fost înaintate Ministerului Culturii Naţionale, spre confirmare, rămân perfect valabile, Ministerul urmând să facă decretele regale respective.

Art. 112. – În termen de cel mult 30 de zile de la promulgarea acestei legi, o Comisie compusă din rectorul Universităţilor, ai Politehnicelor, ai Academiilor de comerţ şi doi delegaţi, desemnaţi de Minister, dintre directorii şcolilor speciale superioare, împreună cu directorul învăţământului superior, va elabora regulamentul general de aplicare al prezentei legi.

Această Comisiune va lucra sub preşedinţia rectorului Universităţii din Bucureşti, oricare ar fi numărul membrilor prezenţi.

Modificarea acestui regulament, se va face în urma cererii Ministerului Culturii Naţionale sau a unuia din Senate, urmându-se aceeaşi procedură.

Art. 113. – Toate Facultăţile similare din ţară, de la Universităţi, Politehnice, toate Academiile de comerţ şi toate şcolile speciale superioare, similare din ţară, vor face câte un regulament al Facultăţii, Academiei de comerţ sau al şcolii speciale superioare.

În termen de 30 de zile de la promulgarea legii de faţă, comisii formate din decanii fiecărei Facultăţi, pentru Universităţi şi Politehnice, fiecare comisie, fiind sub preşedinţia celui mai în vârstă; rectorii şi prorectorii Academiilor de comerţ, prezidată de rectorul Academiei de comerţ din Bucureşti, pentru Academiile de comerţ; directorii şcolilor speciale superioare similare, sau, în lipsă de şcoală similară, doi membri ai Consiliului profesoral respectiv, sub preşedinţia directorului şcolii speciale superioare din Bucureşti, toate aceste comisiuni având ca membri de drept şi pe directorul învăţământului superior, vor elabora în mod separat regulamentele speciale ale fiecărei instituţii.

Aceste comisiuni vor putea lucra oricare ar fi numărul membrilor prezenţi.

Toate aceste comisiuni speciale vor fixa tabelele de catedre, cursuri, conferințe, seminarii, institute, laboratoare şi clinici de pe lângă fiecare instituție de învățământ superior. Aceste tabele vor fi confirmate printr-o lege care va face parte integrantă din legea de față.

Acele prevăzute în plus, față de acelea existente la promulgarea legii, vor lua ființă în măsura posibilităților bugetare.

În alcătuirea acestor tabele, se va ține seamă de personalul didactic existent, care să fie utilizat pentru satisfacerea cursurilor, seminariilor, institutelor, laboratoarelor şi clinicilor prevăzute în tabel, pentru a se reduce la minimum creări de posturi noi.

În stabilirea acestor tabele se vor putea prevedea catedre, cursuri, seminarii, institute, laboratoare, clinici speciale, care să funcționeze la o Facultate, Politehnică, Academie de comerț sau şcoală specială superioară şi care să lipsească la alta, conducându-se de criteriul specialităților care există azi în învățământ la o instituție şi care nu există la o alta.

Se vor putea înființa cursuri la o instituție care să fie ținute de profesori în specialitatea cursului, de la o altă instituție.

Orice creare de catedră, conferință, seminarii, institute, laboratoare şi clinici, în afară de cele cuprinse în acele tabele, nu se va putea face decât după normele fixate de prezenta lege.

Art. 114. – Toate legile, regulamentele şi dispozițiunile cu privire la învățământul superior şi la şcolile speciale superioare, de orice natură, anterioare legii de față, sunt şi rămân abrogate în momentul promulgării prezentei legi.

➢ SANIC, fond Ministerul Educației Naționale, dosar 1126/1941, f. 209 şi urm.

118

1941, Bucureşti. Regulamentul Şcolilor Române de la Roma şi Paris. Studenții Facultății de Litere ocupau un loc distinct.

REGULAMENTUL
Şcolilor Române de la Roma şi de la Paris

Art. 1. – La Roma şi la Paris funcționează câte o Şcoală Română de Studii Superioare. Menirea lor este de a strânge raporturile culturale cu surorile noastre latine, Italia şi Franța, şi de a da posibilitate celor mai distinşi tineri, formați în instituțiile înalte de învățământ din țară, să se perfecționeze în ramurile de activitate menționate mai jos în art. 3 şi 4 (art. 3 şi 4 din lege).

Art. 2. – Şcoala de la Roma se intitulează „Şcoala Română din Roma", cu subtitlul „Accademia di Romania", şi îşi are sediul la Roma, iar cea de la Paris „Şcoala Română din Franța", cu subtitlul „École Roumaine en France" şi îşi are sediul temporar la Fontenay aux Roses. Conform art. 22 din Lege,

după mutarea la Paris, şi se va numi „Şcoala Română din Paris", cu subtitlul „École Roumaine de Paris".

Art. 3. – Şcoala de la Roma are ca preocupări precumpănitoare Arheologia şi Istoria şi va cuprinde trei secţiuni:

I. Arheologia şi Istoria (inclusiv istoria artei).

II. Filologia Clasică şi Romanică cu literaturile respective);

III. Artele frumoase (arhitectura, sculptura, pictura).

Art. 4. – Şcoala de la Paris are în vedere disciplinele umaniste şi anume: Istoria, Geografia Istorică şi Filologia cu disciplinele lor auxiliare; Literatura, Filosofia şi Sociologia, Geologia şi Istoria Artei; Artele Frumoase (pictura, sculptura, arhitectura).

Art. 5. – Directorul fiecărei Şcoli va fi un profesor universitar, reprezentant al unuia din disciplinele care intră în preocupările Şcolii. El va fi o personalitate cu relaţii culturale în ţara respectivă, de preferinţă membru activ sau corespondent al Academiei Române şi se va numi de către Ministerul Culturii Naţionale şi al Cultelor, pe baza recomandării Academiei Române.

Art. 6. – Directorul este numit pentru o perioadă de patru ani, putându-i-se prelungi însărcinarea încă pentru cel mult 6 ani, cu avizul Academiei Române. La sfârşitul perioadei de patru ani, Directorul va înainta un raport Ministerului asupra întregii sale activităţi, în care va cere, dacă găseşte necesar prelungirea pe încă doi ani.

Art. 7. – În primul an al funcţionării sale, Directorul locuieşte în Şcoală timp de cel puţin şase luni, fără socotirea vacanţelor, iar în ceilalţi ani timp de cel puţin patru luni, fără socotirea vacanţelor. Atât răstimpul de şase luni şi cel de patru luni, sunt un minim necesar, pentru ca şcoala să se poată bucura măcar temporar de conducerea sa efectivă. Dacă socoteşte de trebuinţă, el poate locui în şcoală întregul timp al anului.

Pentru lunile petrecute în străinătate, Ministerul îi va acorda concediu din oficiu de la catedră, plătindu-i întregul său salariu şi eventualele accesorii, care, la dorinţa Directorului, îi vor fi trimise direct la reşedinţă, potrivit schimbului şi normelor care se vor aplica sumelor prevăzute la alineatul următor.

Pentru aceleaşi luni, în afară de salariul şi accesoriile prevăzute la alin. precedent, Ministerul va prevedea în bugetul său, pe seamă şi la dispoziţia Directorului, sumele necesare cheltuielilor de reprezentare în raport cu valuta ţării în chestiune, acordându-i un tratament egal cu salariul însoţit de cheltuielile de reprezentare al unui consilier de legaţie în ţara respectivă.

Deosebit de aceasta, Ministerul va prevedea în bugetul său cheltuiala de deplasare ale Directorului şi ale familiei sale (soţie şi copii) dacă este căsătorit, şi de transport al bagajelor, pentru dusul şi întoarcerea de la Şcoală. Dacă necesităţile legate de misiunea sa reclamă prezenţa clară a Directorului în timpul când el se află la şcoală, el va primi cheltuielile de deplasare pentru sine, făcute cu acest prilej.

Art. 8. – Directorul are conducerea şcolii şi o reprezintă în legăturile ei cu instituţiile culturale autohtone şi străine, aflătoare în şcoala respectivă. El are în acelaşi

timp misiunea să reprezinte ştiinţa românească şi să i se sporească prestigiul prin activitatea sa ştiinţifică la faţa locului: publicaţii personale de specialitate, comunicări cu societăţile savante şi la congrese de specialitate, în cadrul şcolii şi în afară de şcoală.

El îndrumă şi controlează activitatea ştiinţifică a membrilor care formează temeiul însuşi al Şcolii, organizează, în limitele bugetului, excursii sau vizite la localităţi sau monumente istorice, şi organizează în fiecare an expoziţii cu lucrările membrilor care se ocupă cu artele frumoase.

El conduce publicaţiile şcolii care vor fi redactate în limba ţării respective sau în limba latină şi care vor cuprinde în primul rând ţările membrilor şcolii şi eventual cele ale personalului de conducere ale foştilor membrii.

La sfârşitul anului, Directorul adresează Ministerului un raport asupra întregului mers al Instituţiunii.

Directorul propune Ministrului persoanele care urmează să fie numite în posturile de Subdirector, de Secretar şi de Bibliotecar şi desemnează pe Consilier.

El are dreptul să prelungească misiunea membrilor pentru anul al doilea de studii. Această prelungire se acordă ţinându-se cu seamă activitatea ştiinţifică şi comportarea membrilor în şcoală şi în afară de şcoală.

Art. 9. – Fiecare şcoală va avea câte un Subdirector ales dintre profesorii universitari sau conferenţiarii universitari din ţară, reprezentanţi ai uneia din disciplinele care intră în preocupările şcolii.

El este numit de Ministerul Culturii Naţionale şi al Cultelor, pe baza propunerii Directorului Şcolii, pe o perioadă de doi ani cu drept de prelungire pe încă doi ani, prelungirea care se acordă de Ministru, pe baza unui raport motivat al Directorului. El va locui în permanenţă la Şcoală.

Art. 10. – Pe timpul cât va sta la postul său, Subdirectorul va obţine concediu din oficiu de la catedra sau de la conferinţa sa. De asemenea se va prevedea în bugetul Ministerului, pe seama şi la dispoziţia Subdirectorului sumele necesare cheltuielilor de reprezentare, în raport cu valuta ţării respective, acordându-i-se un tratament egal cu salariul însoţit de cheltuielile de reprezentare ale unui secretar de delegaţie cl. I-a în ţara respectivă.

El va primi şi cheltuielile de deplasare, potrivit alin. ultim al art. 7, dar numai cu prilejul deplasărilor efectuate la intrarea sa în funcţiune şi la părăsirea postului său.

Alin. 11. – Subdirectorul ajută pe Director în exercitarea atribuţiunilor sale, şi în lipsa acestuia, exercită el însuşi atribuţiunile prevăzute la art. 8, alin. 1–2.

Directorul, chiar când este prezent în şcoală, poate să dea Subdirectorului o delegaţie pentru exercitarea unora dintre atribuţiuni.

Subdirectorul supraveghează întreaga administraţie a Şcolii.

Art. 12. – Fiecare Şcoală va avea câte un secretar desemnat dintre foştii membri ai Şcolii respective, de preferinţă asistenţi universitari, care va locui în permanenţă la Şcoală. El este numit de Ministru pe baza propunerii Directorului şi poate fi înlocuit pe baza unui raport al Directorului.

În tot timpul funcţionării sale, Secretarul va obţine concediu din oficiu de la postul pe care eventual îl ocupă în învăţământ.

Secretarul conduce întreaga administraţie a Şcolii şi are în sarcina sa lucrările secretariatului şi arhiva. El va face toate plăţile, păstrează actele justificative şi, la sfârşitul anului bugetar, întocmeşte, pe răspunderea sa dosarul actelor justificative care va fi semnat şi de Director.

Art. 13. – Postul de Secretar va fi prevăzut în bugetul ministerului cu un salariu echivalent cu acela de Ataşat de delegaţie în ţara respectivă. El va primi şi cheltui de deplasare, potrivit alin. ultim al art. 10.

Art. 14. – Fiecare şcoală va putea avea un Consilier desemnat de Director şi ales dintre oamenii de ştiinţă, care alcătuiesc personalul universitar în ţara respectivă şi care reprezintă una din disciplinele fundamentale care intră în preocupările Şcolii.

Misiunea sa va fi să stabilească şi să întreţină în armonioasă colaborare cu Directorul, contactul dintre Şcoală şi Instituţiile de cultură ale patriei sale şi să îndrumeze pe membrii în activitatea lor practică în domeniul specialităţii sale, după indicaţiile Directorului, înlestindu-le lucrul în mediul ştiinţific respectiv.

El va fi retribuit cu o diurnă lunară, fixată în urma unei alegeri între el şi Director.

Art. 15. – Fiecare şcoală va avea un bibliotecar numit de ministru pe baza recomandării Directorului. El va fi desemnat dintre foştii membri ai şcolii.

Salariul său va fi prevăzut în bugetul Ministerului şi va fi egal cu acela de cancelar din Legaţia noastră în ţara respectivă.

Dacă bibliotecarul este membru al Corpului Didactic, el va beneficia de concediu din oficiu.

La intrarea sa în serviciu şi la părăsirea postului, el va primi cheltuieli de deplasare, potrivit alin. ultim al art. 10.

Art. 16. – Membrii Şcolilor sunt aleşi dintre cei mai distinşi licenţiaţi sau doctori ai Facultăţilor de Filosofie şi Litere, dintre diplomaţii Facultăţii de Arhitectură şi ai Şcolilor de Arte Frumoase din ţară. Ei vor fi în vârstă de cel mult treizeci de ani.

Numirea lor se face de către Ministerul Culturii Naţionale şi al Cultelor pe baza recomandării motivate a Consiliului Facultăţilor sau Şcolilor Superioare respective şi după ce se va cere asentimentul Directorului şcolii respective. Consiliul va face recomandarea pe baza avizului unei Comisiuni de profesori care va examina titlurile şi capacitatea solicitanţilor, cât şi a celor recomandaţi de profesorii de specialitate. Dacă Consiliul socoteşte necesar, el poate institui un concurs pe bază de examen, al cărui program va cuprinde una sau două din materiile de specialitate ale condiţiilor şi va fi afişat cu cincisprezece zile înainte de ţinerea examenului. Şcolile Superioare de Arte Frumoase vor institui o Comisiune comună, care în caz de concurs pe bază de examen, va proceda conform deciziunii Consiliilor.

Numirea se face pe un an cu drept de prelungire pe cel mult încă un an, prelungire care se acordă pe baza unui aport motivat al Directorului şcolii. În acest raport, el va ţine seamă de activitatea ştiinţifică sau artistică a membrilor, de demnitatea cu care ei reprezintă tineretul ştiinţific sau artistic românesc în străinătate

şi de comportarea lor în cadrul şcolii. Directorul este suveran în acordarea sau respingerea prelungirii.

Art. 17. – Fiecare Facultate de Litere din ţară, cât şi de la Arhitectură, va avea în fiecare an câte cel mult doi membri în fiecare dintre cele două şcoli. Şcolile de Arte Frumoase vor avea împreună anual cel mult doi membri în fiecare şcoală.

Pentru ca instituţiile din ţară să aibă vremea să facă recomandările trebuitoare, Direcţiunile celor două şcoli, la începutul lunii aprilie a fiecărui an, vor înştiinţa Ministerul de locurile libere de care dispune fiecare Facultate sau Şcoală superioară din ţară. Dacă până la sfârşitul lunii iunie, o instituţiune din ţară nu va face recomandările necesare, locurile rămase libere se vor atribui altei instituţiuni în ordinea următoare:

Facultatea de Litere din Bucureşti, apoi cea din Iaşi şi în sfârşit, cea din Cluj, Sibiu.

Dat fiind caracterul şcolii Române de la Roma unul din cele două locuri atribuite fiecărei Facultăţi se va acorda unui candidat care intră în prevederile secţiunii 1-a. dat fiind de asemenea caracterul Şcolii Române din Franţa, unul din cele două locuri atribuite fiecărei Facultăţi de Litere se va acorda unui candidat care intră în prevederile grupării istorico- filologice.

Art. 18. – La sosirea la şcoala respectivă membrii vor prezenta un certificat de sănătate, eliberat de unul din medicii Ministerului Culturii Naţionale şi al Cultelor. Membrii locuiesc la şcoală afară de cei căsătoriţi. Aceştia vor avea în mod excepţional îngăduinţă de a locui cu soţiile lor în afară de şcoală, bucurându-se de toate celelalte drepturi şi supuşi aceloraşi îndatoriri ca şi ceilalţi membri.

Directorul poate acorda unui membru autorizaţia să locuiască un timp limitat într-un oraş de provincie al ţării respective, în vederea unor cercetări locale de specialitate. În cazuri excepţionale, motivate printr-un raport special adresat Ministerului, Directorul poate încuviinţa unui membru al şcolii şederea temporară într-o ţară apropiată pentru cercetări de specialitate. În toate aceste cazuri, membrii vor avea aceleaşi drepturi şi îndatoriri ca şi ceilalţi colegi ai lor.

Art. 19. – Din momentul sosirii lor la şcoală şi până în ziua terminării misiunii lor, membrii vor primi lunar un stipendiu pentru întreţinere, al cărui cuantum se va stabili de Director potrivit posibilităţilor bugetului.

În afară de aceasta cu prilejul sosirii şi plecării de la şcoală, membrii vor primi în plus, ca îndemnitate de transport, o sumă echivalentă cu stipendiul pe o lună.

Art. 20. – Activitatea membrilor în cadrul şcolii este permanentă. Ea nu poate suferi întreruperi decât sub forma unui concediu de cel mult o lună, acordat pentru motive a căror apreciere depinde de Director. În cazul când unul din membri are nevoie să se deplaseze în ţară pentru interese personale grave, i se poate acorda cel mult două luni concediul unui an. Motivele rămân de asemenea la aprecierea Directorului. El va avea în special în vedere examenele legale de specialitate de care atârnă cariera membrilor. Pe timpul concediului lor, membrii se vor bucura de concediu, dar nu vor putea primi îndemnitate de transport. În timpul cât durează

misiunea sa în şcoală, fiecare membru are îndatorirea să urmărească o problemă de specialitate, stabilită eventual de profesorul său din ţară şi aprobată de rector sau stabilită de comun acord cu Directorul, care va avea însă de pregătirea şi de eventualele preferinţe ale celui venit.

Lucrarea rezultată din cercetările întreprinse va fi prezentată în limba ţării respective sau în limba Latină şi va fi pusă la Direcţia şcolii respective înainte de expirarea termenului misiunii. Ea va putea fi tipărită în publicaţiile şcolii cu aprobarea Directorului. Directorul poate aproba o prelungire de cel mult un an pentru predarea manuscrisului, dacă redactarea nu a fost încă terminată. După trecerea acestui răstimp fostul membru pierde dreptul de a-şi vedea lucrarea tipărită de Şcoală.

După predarea manuscrisului, membrul obţine o diplomă „fost membru" al şcolii respective. Diploma se eliberează Ministerului Culturii Naţionale şi al Cultelor, pe baza unui raport al Directorului şi va fi semnată de Ministru şi de Director.

Art. 21. – Pentru a face să crească prestigiul şcolilor şi al tineretului ştiinţific românesc faţă de străini, în tot timpul şederii lor în şcoală, membrii se vor comporta în chip întâmplător, vor da dovadă de disciplină, supunându-se cu stricteţe dispoziţiunilor date de Direcţiune, vor contribui la stabilirea şi menţinerea armoniei în sânul Şcolii şi, în special faţă de străini, se vor comporta cu o perfectă corectitudine.

Abaterile de la aceste îndatoriri pot atrage după sine următoarele sancţiuni:

a) admonestare privată;

b) admonestare publică;

c) îndepărtarea din Şcoală.

Ultima sancţiune, aplicabilă în cazuri grave, nu are de ce să fie precedată de celelalte. Directorul este suveran în aplicarea acestor sancţiuni.

Art. 22. – În limitele bugetului şi ale localului, fiecare Şcoală poate avea membri ospitanţi care locuiesc în şcoală cărora li se acordă această favoare pentru continuarea studiilor de specialitate, numai în măsura în care ele se potrivesc cu preocupările Şcolii. Ei sunt propuşi de Director dintre doctorii, licenţiaţii şi diplomaţii instituţiunilor pomenite la art. 16, alin. 1, dintre care au dovedit merite excepţionale, pe baza avizului Facultăţii sau Şcolii speciale de origine de ţară, şi numiţi de Ministru.

Misiunea membrilor ospitanţi durează cel mult un an, care timp vor avea şi ei îndatoririle prevăzute la art. 21. Un alt membru al Şcolii respective nu poate avea calitatea de membru ospitant.

Art. 23. – În limitele posibilităţilor pe care le oferă localul, fiecare şcoală poate primi ca oaspeţi profesori şi conferenţiari universitari, şefi de lucrări, lectori şi asistenţi, în vederea unor cercetări de specialitate, numai în cadrul preocupărilor şcolii. Oaspeţii vor fi recomandaţi de Academia Română şi, cu aprobarea Directorului, vor putea locui cel mult trei luni în şcoală.

Art. 24. – Veniturile şcolilor constau din subvenţia înscrisă în bugetul Ministerului Culturii Naţionale şi al Cultelor. Cu două luni înainte de începerea anului bugetar, Directorii şcolilor vor înainta un raport cu privire la situaţia

financiară a fiecăruia, împreună cu observaţiile lor, şi arătând potrivirea sau eventuala nepotrivire a subvenţiei cu situaţia reală a şcolilor.

La acestea se adaogă eventuale subvenţii regulate sau întâmplătoare acordate de autorităţi, de instituţiuni publice sau particulare şi orice fel de donaţii.

Art. 25. – La începutul anului bugetar, Directorul fiecărei Şcoli va întocmi un buget, pe baza veniturilor sigure care-i stau la dispoziţie, a cărei executare se va face sub directa sa supraveghere.

Plăţile vor fi efectuate de Secretarul şcolii care va avea în permanenţă evidenţa situaţiei casei şi va păstra actele justificative ale cheltuielilor efectuate.

La sfârşitul anului bugetar, secretarul şcolii va întocmi dosarul cu actele justificative, care vor purta toate semnătura Directorului şcolii şi vor fi contrasemnate de secretar. Acest dosar va fi înaintat Ministerului în termen de cel mult trei luni de la expirarea anului bugetar.

➢ SANIC, fond Ministerul Educaţiei Naţionale, dosar 1126/1941, f. 145.

119

1915–1942, Bucureşti. Tabel statistic pe facultăţi privind numărul de studenţi din Universitatea Bucureşti, în perioada 1915–1942.

1915–1942

Anul	Teologie	Drept	**Filoz. Litere**	Ştiinţe	Medicină	Farmacie	Med. Vet.
1915/16	231	2622	**523**	219	715	70	0
1916/17	0	2556	**127**	18	0	0	0
1917/18	0	2556	**129**	0	181	37	0
1918/19	255	3576	**634**	750	1117	88	46
1919/20	258	3992	**757**	807	1531	119	10
1920/21	268	4224	**793**	856	1729	157	128
1921/22	401	4711	**1022**	938	1565	195	121
1922/23	443	5091	**1491**	1142	1418	162	160
1923/24	478	5536	**1636**	1213	1408	652	169
1924/25	772	5790	**2192**	1552	2201	197	201
1925/26	652	6970	**3292**	1637	2290	667	189
1926/27	1012	7760	**4725**	1778	1920	667	228
1928/29	1116	8463	**6656**	3094	1591	769	333
1930/31	1413	9693	**3133**	3011	858	948	389
1931/32	953	8862	**2361**	3212	1071	1002	427
1932/33	806	6825	**2611**	2931	1062	963	642
1933/34	874	8858	**3524**	2650	1030	835	432
1937/38	841	6626	**3935**	1574	1215	540	445
1938/39	967	5075	**2519**	1104	1148	568	425
1939/40	977	5310	**1771**	927	1283	602	419
1940/41	988	5483	**1656**	800	1605	856	424
1941/42	896	5361	**1534**	674	1695	1002	474

➢ Arhiva RUB., dosar Statistici, nepaginat.

120

1942 octombrie 31, Bucureşti. Notă Informativă privind participarea studenţilor de la Facultatea de Filosofie şi Litere din Bucureşti la deschiderea de către profesorul Dimitrie Gusti a cursului său de sociologie.

31 octombrie 1942

Corpul detectivilor
Grupa II-a

No. 2

Joi, 5 noiembrie a.c., la Facultatea de Litere şi Filosofie din Bucureşti, va avea loc inaugurarea cursului de sociologie, sub preşedenţia dlui prof. Gusti. Lecţia de deschidere va trata despre „Românii de peste Bug. Contribuţie la problema naţiunii române".

Fiind un subiect de actualitate, studenţii manifestă un viu interes şi se prevede o participare numeroasă.

Urmărim chestiunea.

➢ CNSAS, Fond documentar, dosar 010768, f. 182.

121

1943 februarie 15, Bucureşti. Cererea Ministrului Culturii Naţionale de numire a profesorului Victor Papacostea, titularul catedrei de Istoria popoarelor balcanice de la Facultatea de Litere şi Filosofie, ca director al Institutului de Studii şi Cercetări Balcanice.

DOMNULE MAREŞAL,

În conformitate cu dispoziţiunile Decretelor-Legi nr. 3052 din 5 septembrie şi nr. 3072 din 7 septembrie 1940, am onoarea a vă înainta pentru aprobarea şi semnarea Domniei-Voastre, alăturatul proiect de Decret, relativ la numirea d-lui profesor Victor Papacostea, titularul catedrei de Istoria popoarelor balcanice, cu specială privire la românii din Sudul Dunării, de la Facultatea de Litere şi Filosofie din Bucureşti, ca Director al Institutului de studii şi cercetări balcanice, în conformitate cu dispoziţiunile art. 3 din Legea Nr. 60, publicată în Monitorul Oficial Nr. 28 din 3 februarie 1943.

Primiţi, vă rugăm, Domnule Mareşal, asigurarea înaltei noastre consideraţiuni.

Ministrul Culturii Naţionale şi al Cultelor,
Nr. 27.331/1943,

(ss.) I. Petrovici

Domniei Sale,
Domnului Ion Antonescu, Mareşal al României şi conducătorul Statului

➢ SANIC, fond Ministerul Educaţiei Naţionale, dosar 2507/1943, f. 2.

122

1943 septembrie 20, Lisabona. Raportul lunar asupra activității pe care o desfășoară asistentul universitar Victor Bunescu, lector la Facultatea de Filosofie şi Litere, detaşat la Universitatea din Lisabona.

Lisabona 20 septembrie 1943

Facultatea de Letras de Lisboa leitor de lingua romena
Nr. 69

Raport lunar

Nr. 8
(20 august – 20 septembrie)

Domnule Ministru,

Asupra activității mele de pe ultima lună, am onoarea a vă raporta:

1) „Antologia Nuvelei Româneşti" se află tradusă în franţuzeşte în întregime, minus nuvela din Sadoveanu, pentru care am cerut luna trecută prin avion volumul „L'auberge d'Ancoutza"; întrucât însă sosirea întârzie, voi traduce tot eu şi nuvela aleasă din acel volum, intitulată „Fântâna dintre plopi". – Paralel, editorul a tradus în portugheză bucățile pe care i le înmânasem, iar după aceea eu am confruntat versiunea portugheză cu textul original românesc, astfel încât se poate afirma că traducerea nu va trăda nicăieri litera originalului, pe care-l colaționez şi-l respect cu aceeaşi scrupulozitate ca pe un text antic, din specialitatea mea.

Acest volum antologic, care va fi în librării peste cel mult două luni, a suferit unele modificări față de organizarea inițială, astfel încât cele circa 300 pagini ale sale vor cuprinde, în ordine cronologică: 1. N. Gane, O vânătoare de urşi; 2. B. Delavrancea, Hagi-Tudose; 3. I. Slavici, Scormon; 4. I. L. Caragiale, O făclie de Paşti; 5. Jean Bart, În Delta Dunării; 6. Gib. I. Mihăescu, Vedenia; 7. I. Al. Brătescu-Voineşti, Niculăiță Minciună; 8. M. Sadoveanu, Fântâna dintre plopi; 9. L. Rebreanu, Cântecul iubirii; 10. Cezar Petrescu, Omul din vis; 11. Ionel Teodoreanu, Ulița copilăriei. – dacă va sosi la timp volumul cerut Ministerului Propagandei prin avion, voi intercala şi o nuvelă de Panait Istrati, nume de mult lansat în lumea literară portugheză.

Pentru fiecare din aceşti unsprezece autori, sunt pe cale a întocmi prezentări privind omul şi opera. – Volumul va avea cinstea să fie prefațat de către Domnul Ministru prof. univ. V. Cădere, dacă voi putea convinge editorul, care mi-a obiectat că doreşte să mențină colecția sa departe de orice coloratură politică.

2) Am început, împreună cu d. Mircea Eliade, traducerile din portugheză în româneşte destinate alcătuirii unei „Antologii a Nuvelei Portugheze" (cf. Anexa 3, cu interviewul d-lui Eliade). Selecționarea materialului a fost făcută în urma consultării unor scriitori şi critici literari consacrați.

3) Am terminat de tradus „Scrisorile Portugheze" ale Sorei Mariana, – text clasic în literatura portugheză şi de asemeni foarte cunoscut în cea franceză. Cu o

introducere pe care urmează s-o redactez între timp, voi trimite manuscrisul în țară spre publicare Revistei Fundațiilor Regale, sau unei edituri bucureștene.

4) Am continuat traducerile în versuri din „Lusiazii" (căci e greșită traducerea tradițională „Luisiadele") lui Camoes (cf. Anexa 3) și din opera lui Antero de Quental, în vederea „Florilegiului Lusitan" (cf. Anexa 2, cu nota din revista „Acçao").

5) Am scris un articol de prezentare analitică a cărții în românește a d-lui Mircea Eliade, intitulată „Salazar și revoluția din Portugalia". Acest articol a apărut în ziarul „Dirio da Manha", oficiosul regimului, și la locul de cinste, în centrul primei pagini (cf. Anexa 1).

6) Am colaborat cu fostul meu elev, d. Fernando Venâncio Peixoto da Fonseca, la întocmirea primei gramatici românești în limba portugheză, pe care am intitulat-o „Método pratico de Lingua Romena". Lucrarea va avea circa 200 pagini, al căror sumar am onoarea a vi-l înainta în Anexa 6, și a fost alcătuită de elevul meu conform unui plan indicat de mine, apoi a fost punct cu punct revizuită, corectată și adnotată de mine. Tot eu voi întocmi capitolul „Florilegiului", cu bucăți ușoare alese din literatura română. – Această gramatică, la care sper să se adauge în cursul anului Dicționarul Româno-Portughez, va constitui un instrument de cea mai mare utilitate pentru răspândirea limbii române în Portugalia și chiar în Spania, mai cu seamă în actualele împrejurări când toate Gramaticile românești tipărite în limbi străine sunt epuizate. Precum am onoarea a Vă înainta un referat separat, strădania elevului meu se cuvine răsplătită; eu am propus o retribuție modică de 2000 escudos (= circa 9000 lei), urmând ca Excelența Voastră să dispună. – Tipărirea se va face probabil la Librăria Sa de Costa, specializată în lucrări de filologie.

7) Dicționarul Român-Portughez, care a fost anunțat și de revista Facultății de Litere, este în mers: 3000 fișe sunt deja redactate (cf. Anexa 7, cu două fișe-mostră), iar restul urmează a le primi până în noiembrie. În librării însă nu cred și nu va fi posibil să apară înainte de cinci-șase luni, fiindcă toate fișele trebuie revizuite și discutate una câte una în întrunirile pe care sper să le organizeze săptămânal cu elevii mei, la viitorul sediu al lectoratului. În acest scop, îmi va fi extrem de folositor Secretarul portughez, pe care Excelența Voastră a binevoit a aproba să le retribuie Ministerul cu circa 4500 lei lunar și pentru care Vă adresez respectoasele mele mulțumiri.

8) Am continuat a furniza materialul documentar necesar fostului meu elev d. Rogerio Claro care, din cazarma unde își face stagiul militar, continuă a scrie în ziarul „Setubalense" articole de fond, pe prima pagină, asupra țării noastre, sub titlul generic de „România, țară latină". În Anexele 4 și 5 ale prezentului Raport, am onoarea a Vă înainta articolele nr. 9 și 10 din serie, intitulate: „Costumul țărăncii române" și „Vânătoare și vânători". Toate acestea, plus altele viitoare vor alcătui o broșură de propagandă portugheză asupra României.

Aceste articole au stârnit invidia maghiarilor, care au inaugurat de o lună în același ziar o cronică săptămânală intitulată „Scrisori din Budapesta", destul de sarbădă de altfel. Am stabilit însă cu d. Consilier M. Eliade să inițiem și noi o cronică

de „Scrisori din Bucureşti" (în afară de articolele d-lui R. Claro, al căror sentiment consanguin vecinii noştri turanici n-au cu ce-l contrabalansa.

Cred că trebuie să subliniez, fără falsă modestie, că acesta este al doilea caz când Ungurii merg pe urmele unei iniţiative ale mele; primul a constat în apariţia simptomatică a manuscrisului unei antologii maghiare (apoi bulgare) pe biroul aceluiaşi editor cu care organizasem eu, cel dintâi, apariţia „Antologiei Nuvelei Române".

9) Continui să stimulez şi să canalizez activitatea elevilor mei mai buni. Astfel, în afară de Gramatica deja terminată şi de Dicţionarul în pregătire, am mai determinat următoarele lucrări: manualul de Gramatică Istorică a Limbii Române, din care d. Adriano Leita Teixeira a redactat prima jumătate, urmând a termina şi restul în circa două luni; d. Fernando Fonseca va termina în curând traducerea romanului „Calea Victoriei", de Cezar Petrescu; d. Rogerio Claro, pe de altă parte, mă informează că are în lucru „un studiu comparativ al genezelor planurilor lui Ştefan cel Mare şi al lui Enric Navigatorul". De atari studii de istorie comparată avem mare nevoie, căci apropierea româno-portugheză prezentă duce lipsă de puncte de contact în trecut, care să dea impresia – necesară, deşi relativ falsă – a tradiţiei şi a continuităţii.

10) Menţin legătura cu Centrul Madrid, prin schimburi de ordin cultural. Astfel, d-lui Consilier Cotruş, îi voi procura un exemplar de pe versiunea portugheză a „Vedeniei" lui Gib. Mihăescu (circa 70 pagini) din Antologia mea, spre a o publica şi în limba spaniolă. – Iar pentru d. Consilier Busuiocea nu pregătesc un articol de trecute relaţii portughezo-române, destinat „Buletinului Iberic".

11) În măsura posibilităţilor, ţin legătura şi cu publicaţiile din ţară: revista „Vremea" din 22 august a.c. a publicat în pagina 4-a articolul meu „Eminescu în portugheză", care vine după cronica din Universul şi după traducerile din Antero de Quental deja publicate în Revista Fundaţiilor Regale, sau trimise şi în curs de publicare.

12) Această legătură cu ţara o păstrez şi sub alte aspecte, cum ar fi, spre exemplu. Satisfacerea rugăminţilor pe care mi le-a făcut nu de mult un domn avocat C. Manciu, din Câmpina, str. Bucovinei 1. Acest domn, actualmente locotenent în rezervă, mi-a scris de la unitatea sa militară rugându-mă să-l desluşesc în anumite amănunte ale promoţiei limbii portugheze (din scrisoare reieşea că are deja cunoştinţe onorabile), şi care-mi cerea o serie de cărţi geografice, de vederi, albume, şi de publicaţii muzicale privind Portugalia. Rugăminte pe care, firește i-am satisfăcut-o imediat, cu plăcuta surpriză de a descoperi asemenea preocupări la atâta depărtare şi în atari circumstanţe.

13) Acelaşi principiu îl aplic şi aici, căutând a folosi orice prilej bun spre a face prieteni ţării noastre. Un mic exemplu îl poate constitui cazul D-rului Cruz Bonito, din localitate, care a publicat acum o lună un mărunt anunţ anonim la Mica Publicitate, arătând că doreşte să cumpere o gramatică română. Intrigat, i-am scris imediat oferindu-i gratuit un asemenea manual (rarissim aici) şi întrebându-l totodată cine este şi ce l-a determinat să înveţe româneşte. Mi-a răspuns declinându-şi starea civilă şi spunându-mi că având în afară de clinica sa particulară un serviciu la Primărie care-l obligă să se documenteze cât mai mult, este abonat la unele periodice

medicale româneşti pe care le înţelege deja întrucâtva, şi pe care vrea să le înţeleagă mai bine. – Evident că mi-a deschis casa şi mi-a oferit prietenia sa, pe care – deşi modestă – voi cultiva-o ca român.

14) În vederea apropiatei redeschideri a anului şcolar, pregătesc conferinţa mea inaugurală în limba portugheză, care va trata despre: „Portugheza şi româna, limbi neo-latine".

15) Am onoarea şi mândria de a raporta autorităţilor mele superioare despre marea cinste ce mi s-a făcut, prin chemarea mea cu contract pe un an (cu drept de prelungire) ca profesor titular de Limba şi Literatura Latină la Facultatea de Litere din Lisabona, prin înfiinţarea pentru mine a încă unei catedre, în afară de cea a vechiului titular, Prof. Simones Neves. Propunerea a fost făcută de către dl Decan şi aprobată în unanimitate de către Consiliul Profesoral, fără ca eu să fi ştiut absolut nimic (atitudine firească, spre a preîntâmpina vreun eventual rezultat negativ); actualmente, mai urmează ca Universitatea să primească şi avizul Poliţiei (care a refuzat cu această ocazie să dea aviz favorabil pentru angajarea cu contract a spaniolului de stânga Ortega y Gasset), pentru ca numirea mea să fie complet valabilă. Secretarul Facultăţii mi-a dat toate asigurările în acest sens, întrucât eu am obţinut deja odată avizul favorabil al Poliţiei, spre a profesa limba română în cadrul Facultăţii.

Oricum, gestul spontan şi unanim al Consiliului Facultăţii de Litere din Lisabona constituie pentru mine o cinste care mă depăşeşte, şi pe care o răsfrâng asupra Universităţii din Bucureşti şi asupra patriei.

Primiţi Vă rog, Domnule Ministru, încredinţarea înaltei mele consideraţiuni.

(ss) Prof. Victor Bunescu
Asistent Universitar
Lector detaşat la Universitatea din Lisabona

➢ SANIC, fond Ministerul Educatiei Naţionale, dosar 2638/1943, f. 34–40.

123

1943 decembrie 8, Bucureşti. Cererea lui Mircea Eliade de a i se permite înscrierea la concursul de ocupare a catedrei de Filosofia Istoriei şi a Culturii la Facultatea de Filosofie şi Litere din Bucureşti. La cerere adaugă un memoriu de titluri şi lucrări.

Copie

Nr. 2993/8 decembrie 1943

Domnule Decan,

Subsemnatul Mircea Eliade, doctor în Filosofie, domiciliat în Bucureşti, strada Palade nr. 43, lucrând provizoriu pe lângă Legaţia Română din Lisabona, în calitate de Consilier Cultural, cu onoare vă rog să binevoiţi a dispune, să fiu înscris pentru concursul deschis în vederea ocupării conferinţei de filosofie a istoriei şi filosofie a culturii, de pe lângă Facultatea de Litere şi Filosofie din Bucureşti.

Alătur un memoriu de titluri şi lucrări, precum şi operele publicate, dimpreună cu toate actele cerute de Lege.

Primiţi vă rog, Domnule Decan, asigurarea deosebitului meu respect,

(ss) Mircea Eliade

8 decembrie 1943

Domniei sale

Domnului Decan al Facultăţii de Litere şi Filosofie Bucureşti

Copie

Mircea Eliade

Memoriu

de titluri şi lucrări, în vederea ocupării prin concurs a Conferinţei de Filosofie a Istoriei şi a Culturii

Născut în 1907, Bucureşti.

Licenţiat în Filosofie (1928) şi doctor (1934) al Facultăţii de Litere din Bucureşti.

Studii de specialitate în Indii, Italia, Anglia şi Germania.

Suplinitor în 1936–1937 al Conferinţei de Metafizică a Facultăţii de Litere şi Filosofie din Bucureşti, pe lângă profesorul Nae Ionescu.

Titluri: Membru al Academiei de Folclor din Lisabona.

Lucrări ştiinţifice de acelaşi autor:

La vision chrétienne d'Ernester Buonaiuti (Bucureşti, 1928).

Problematica filosofiei indiene (Bucureşti, 1929).

Introducerea în filosofia Sâmkhya (Bucureşti, 1930).

Il male e la liberatzione del male nella filosofia (Sâmkhya Yoga (Roma, 1930)).

Contribuţii la Psihologia Yoga (Bucureşti, 1931).

Cunoştinţele botanice îm vechea Indie (Cluj, 1931).

Il rituale hindu e la vita interiore (Roma, 1932).

Alchimias asistică (Bucureşti, 1935).

Elemente pre-aeriene în hinduism (Bucureşti, 1938).

Yoga, Essai sur les origines de la mystique indiene (Paris, Bucureşti, 1936).

Cosmologie şi alchimie babiloniană (Bucureşti, 1937).

Limbajele secrete (Bucureşti, 1938).

Cosmical komology and yoga (Calcutta, 1938).

La concezione della Liberta nel pensiero indiano (Roma, 1938).

Zalmoxis, Revue des etudes religieuses (Paris–Bucureşti, 1938–1939).

Metallurgy Magic and Alchemy (Paris, 1938).

Cărţile populare în literatura românească (Bucureşti, 1939).

Ierburile de sub cruce (Bucureşti, 1939).

Moules, coquilles perles. Notes sur le symbolisme aquatique (Paris, 1940).

Mitul Reintegrării (1942).
Insula lui Euthanasius (1943).
Os Romenos, latinos de Oriente (Lisabona, 1943).
Comentarii la Legenda Meşterului Manole (Bucureşti, 1943).

➢ SANIC, Ministerul Educaţiei Naţionale, dosar 1568/1944, f. 79–81.

124

1943 decembrie 11, Bucureşti. Cererea lui C-tin Noica doctor în filosofie, de a fi înscris la concursul pentru ocuparea catedrei de Filosofie a Istoriei şi Culturii de la Facultatea de Filosofie şi Litere din Bucureşti. Se adaugă memoriul de titluri şi lucrări.

Copie
Domnule Decan,

Subsemnatul Constantin Noica, doctor în filosofie, vă rog să binevoiţi a dispune să fiu înscris la concursul deschis pentru ocuparea conferinţei de filosofie a istoriei şi a culturii.

Alătur actele cerute de lege, precum şi lucrările publicate dimpreună cu un memoriu de titluri şi lucrări.

Vă rog, totodată a lua act de faptul că înţeleg să mă retrag de la concurs în caz că se prezintă d-l Mircea Eliade.

Primiţi, vă rog, Domnule Decan, asigurarea deosebitului meu respect.

(ss) Constantin Noica

Str. Spătaru Cantacuzino nr. 19 Sinaia
11 decembrie 1943
D-sale
D-lui Decan al Facultăţii de Filosofie şi Litere Bucureşti

Memoriu de titluri şi lucrări
(Constantin Noica)

Născut 1909. Licenţiat în filosofie (1931) şi doctor 1940 al Facultăţii de Filosofie şi Litere. Bucureşti.

Studii în străinătate: 1938–1939 Paris, 1940–1941 Berlin.

Activitate: publicistică. În 1940–1941, referent pentru filosofie al Institutului Român din Berlin.

Lucrări: (exclusiv volume).

Studii filosofice:

1. Concepte deschise în istoria Filosofiei la Descartes, Leibnizt şi Kant, Bucureşti, 1936.

2. Viaţa şi filosofia lui Descartes, Bucureşti, 1937.

3. Schiţă pentru istoria Cum e cu putinţă ceva nou. (teză doctorat, Bucureşti, 1940).

4. Două introduceri şi trecere spre idealism. Cu traducerea primei introduceri kantiene a „Criticei judecării", Bucureşti 1943.

Traduceri filosofice:

5. Regulae ad directionem ingenii, Descartes. Cu o introducere şi note (Braşov, 1935).

6. Despre forma şi principiile lumii sensibile şi acelei inteligibile, Kant. Cu o introducere la studiul criticismului (Bucureşti 1936).

7. Mediationes de prima filosofia Descartes. Cu un rezumat punct cu punct al întâmplărilor şi răspunsurilor precum şi un indice, Bucureşti, 1937.

8. De Magistro, Augustin. Text şi traducere în colaborare cu M. Rădulescu („Izvoare de filosofie", 1942).

Sub tipar:

9. Hegel. Diferența dintre sistemul lui Fichte şi cel al lui Scheling. Traducere (Izvoare de filosofie, 1943).

Eseuri filosofice

10. Mathesis sau Bucuriile simple (Bucureşti 1934).

11. De Caelo. Încercare în jurul cunoaşterii şi individului. (Bucureşti 1937).

➢ SANIC, fond Ministerul Educației Naționale, dosar 1568/1944, f. 82–83.

125

1943, Bucureşti. Convenția de înființare la Zagreb a unui lectorat de limbă şi cultură românească, iar la Universitatea din Bucureşti a unui lectorat de limbă şi cultură croată. Facultatea de Filosofie şi Litere din Bucureşti urma să pună în aplicare convenția.

Poglavnicul Statului independent croat
şi Majestatea Sa Regele României

Animați de dorința de a consolida raporturile amicale ce există între poporul croat şi cel român prin intensificarea unei strânse cooperări pe tărâm cultural ce va contribui la adâncirea cunoaşterii reciproce a vieții naționale a celor două țări

Am hotărât

Să încheiem în vederea acestui scop o convențiune specială, numind ca împuterniciți ai ei pe Poglavnicul Statului independent croat

Majestatea Sa Regele României

Care, după ce s-a comunicat, reciproc că împuternicirea corespunde formelor, au decis următoarele:

ART. 1. La Universitatea din Zagreb se va înființa un lectorat pentru limba română şi cultura românească, iar la Universitatea din Bucureşti un lectorat pentru limba croată şi cultura croată.

Lectorul pentru limba şi cultura română va fi numit de autoritatea croată competentă, pe baza propunerii guvernului român, iar lectorul pentru limba şi cultura croată de autoritatea română competentă, – pe baza propunerii guvernului croat.

Remunerația lectorului se va efectua de către statul care l-a numit.

Toate celelalte cheltuieli le privesc statul în care funcționează lectoratul.

ART. 2. Ambele părți contractante vor sprijini schimbul de vizite reciproce ale profesorilor universitari, ai diferiților savanți şi ai conferențiarilor ocazionali, schimb ce priveşte strânsei colaborări dintre instituțiunile culturale şi literare, precum şi centrelor ştiințifice şi de cercetare ale Statului independent Croația şi ale Regatului României.

Guvernul croat va sprijini înființarea şi activitatea unei societăți croato-române la Zagreb, iar guvernul român înființarea unei societăți româno-croate la Bucureşti.

ART. 3. Părțile contractante se obligă să acorde cel puțin două burse, care vor fi puse la dispoziția Ministerului instrucțiunii din Zagreb, respectiv Ministerului de cultură națională şi credință din Bucureşti. Bursa se va acorda în mod obişnuit pe termenul de un an; el poate fi prelungit numai în cazuri excepționale. Bursele se vor acorda persoanelor – în primul rând studenților – care dovedesc serioasa voință de a cunoaşte viața şi cultura celeilalte țări.

Ambele guverne vor cădea de acord cu privire la trimiterea în cealaltă țară a unui anumit număr de studenți şi profesori la cursurile de vară, în cazul când se țin astfel de cursuri.

ART. 4. Părțile contractante vor fixa împreună condițiunile prealabile în ce priveşte recunoaşterea (valoarea egală) a diplomelor, certificatelor, titlurilor şi a gradelor universitare ce au fost dobândite în unul din cele două state.

ART. 5. Părțile contractante se vor sprijini ori de câte ori va fi posibil vizitele cu caracter ştiințific, artistic sau cultural, vizite de sport şi altele, atât ale diferitelor persoane, cât şi ale grupurilor.

O atenție deosebită se va acorda schimbului de personalități şi festivalurilor din domeniul artei şi al muzicii.

ART. 6. Părțile contractante sunt de acord, dat fiind legile şi ordonanțele, să nu admită ca în cărțile şcolare şi alte tipărituri să se publice expuneri ce nu corespund adevărului, precum şi expresii şi imagini ce ar fi ofensatoare pentru statul celălalt, sar ar prezenta instituțiunile sale într-o lumină greşită.

ART. 7. Părțile contractante sunt hotărâte de a sprijini, fiecare în țara sa, organizarea de expoziții ştiințifice, artistice şi de cultură generală ale celeilalte țări, după limitele posibilităților.

ART. 8. Părțile contractante vor tinde după principiul reciprocității – să îmbogățească muzeele celuilalt stat, fie prin schimbul de antichități, fie prin dăruirea de obiecte în copie.

ART. 9. Părțile contractante cad de acord să schimbe din când în când liste cu însemnări despre opere ştiințifice şi literare, a căror traducere în limba cealaltă ar fi recomandabilă. Vor avea grijă, ca în eventualele lor publicațiuni ştiințifice să fie

publicate şi expuneri şi retrospective critice ale operelor literare importante publicate în statul celălalt.

De asemenea vor căuta să faciliteze schimbul de ediţii oficiale, ale ediţiilor academiei pentru ştiinţă, precum şi alte instituţiunilor de ştiinţă şi lămurire culturală.

ART. 10. Ambele guverne vor căuta să sprijine prin măsuri deosebite traducerea, desfacerea şi vânzarea de cărţi, opere muzicale şi filme, precum şi schimbul de material fotografic şi publicistic, cu scopul de a se evoca opere, personalităţi merituoase şi istoria ambelor naţiuni.

ART. 11. Se va căuta să se faciliteze cooperarea dintre presa celor două ţări prin contractul personal cu factorii competenţi ai presei.

ART. 12. Ambele părţi contractante sunt de acord să se organizeze o strânsă cooperare şi pe tărâmul transmisiunilor de radio.

Se va avea grijă, ca emisiunile să transmită, conferinţe şi notiţe din istoria, literatura, arta, muzica şi obiceiurile celuilalt stat.

ART. 13. Părţile contractante vor tinde în limita posibilităţilor la schimbul de filme originale.

ART. 14. Se tinde la facilitarea călătoriilor supuşilor din cele două ţări, dându-se preferinţă tineretului, ziariştilor şi scriitorilor.

ART. 15. Ministerul de finanţe al Statului independent croat şi ministrul de finanţe al Regatului României, vor încheia un acord special în ce priveşte transmiterea sumelor de bani în legătură cu recrutarea deciziilor din prezenta convenţiune.

ART. 16. Prezenta convenţiune se încheie pe durata de 5 ani. Fiecare din părţile contractante o poate denunţa şase luni înainte de expirarea termenului fixat.

În cazul când nici una din părţile contractante nu doreşte să denunţe convenţia, ea este considerată prelungită în mod automat pe încă 5 ani.

Prezenta convenţie va fi în curând ratificată în Zagreb.

Deciziunile ei intră în vigoare din ziua semnării ei.

Prezenta convenţiune a fost semnată şi parafată.

Dat la Bucureşti în limba croată şi română, ambele texte fiind egale.

Bucureşti, ...

➢ SANIC, fond Ministerul Educaţiei Naţionale, dosar 2638/1943, f. 17–21.

126

1944 ianuarie 25, Bucureşti. Decretul de transferare a lui Mihail Ralea, profesor titular la Catedra de Estetică şi Critică Literară de la Facultatea de Litere şi Filosofie din Bucureşti, la Catedra de Psihologie din cadrul aceleiaşi facultăţi.

Antonescu Mareşal al României şi conducătorul statului

Asupra raportului domnului Ministru Secretar de Stat la Departamentul Culturii Naţionale şi al Cultelor sub nr. 287253/943;

În baza dispozițiunilor Decretelor-Legi nr. 3052 din 5 septembrie şi nr. 3072 din 7 septembrie 1940;

AM DECRETAT ŞI DECRETĂM:

Art. I. D-l Mihail Ralea, profesor titular la catedra de Estetica şi critica literară, de la Facultatea de Filosofie şi Litere din Bucureşti, se transferă pe ziua imediat următoare publicării în Monitorul Oficial a prezentului decret, cu toate drepturile câştigate în învățământ, ca profesor titular la Catedra de psihologie de la aceeaşi Facultate, grupa A. 8 bis, tipul de salarizare 18, în conformitate cu dispozițiunile art. 63 din Legea relativă la organizarea învățământului superior.

Art. III. Domnul Ministru Secretar de Stat la Departamentul Culturii Naționale şi al Cultelor este însărcinat cu executarea acestui decret.

Dat în Bucureşti la 25 ianuarie 1944.

Mareşal al României şi conducătorul Statului,
(ss) I. Antonescu
Ministrul Culturii Naționale şi al Cultelor,
(ss) I. Petrovici

➢ SANIC, fond Ministerul Educației Naționale, dosar 1568/1944, f. 17.

127

1944 februarie 2, Bucureşti. Referatul profesorului Lucian Blaga privind concursul de ocupare a Catedrei de Filosofie a Culturii şi Filosofia Istoriei, de către Constantin Noica şi Ion Zamfirescu la Facultatea de Filosofie şi Litere din Bucureşti.

Copie
Domnule Preşedinte,

Cercetând lucrările prezentate de domnii Ion Zamfirescu şi Constantin Noica în vederea concursului pentru ocuparea conferinței de Filosofia culturii şi Filosofia istoriei (Facultatea de Litere şi Filosofie – Bucureşti), am ajuns la încheierile ce urmează:

Dintre lucrările d-lui Ion Zamfirescu pot fi discutate, în legătură cu acest concurs, îndeosebi „Spiritualități româneşti", „Destinul personalității" şi „Orizonturi filosofice". „Spiritualități româneşti" vizând problemele ortodoxiei, ale tradiționalismului şi etnicismului, precum şi ale naționalismului românesc, ar fi oferit autorului prilejul de a adânci pe linia filosofiei culturii un mare ansamblu de chestiuni.

D-l Zamfirescu ne-a dat, însă, mai curând un studiu de mari proporții şi util, decât adânc sau de impresionante precizări. Desigur că, studiul d-lui Zamfirescu prezintă un interes pentru oricine doreşte să se informeze cu privire la diversele ideologii ce s-au perindat în viața spirituală a poporului nostru. Un merit incontestabil al lucrării este şi acela de a fi atras în cercul preocupărilor sale şi

ideologii, doctrine sau teorii, cu totul recente, încadrându-le şi diferenţiindu-le pe linia evolutivă firească. Ideologiile şi teoriile nu sunt însă totdeauna precis caracterizate şi nici exact situate. Celelalte lucrări ale domnului Zamfirescu cuprind studii şi articole mai mărunte, izvorâte îndeosebi din pasiunea susţinută de popularizare a ideilor, pasiune căreia autorul pare a se dedica. Lucrările se citesc cu interes şi sunt de un netăgăduit folos pentru un public mai larg. Stilul expunerilor d-lui Zamfirescu e curgător, agreabil, uneori cam gazetăresc.

Lucrările prezentate de d-l Constantin Noica, precum „Schiţă pentru istoria lui Cum e cu putinţă ceva nou", „Concepte deschise în istoria filosofiei la Descartes, Leibnitz şi Kant, „Două introduceri" – tratează îndeosebi probleme de istoria filosofiei, cu clara tendinţă de a ancora în problematica spiritului, ceea ce face ca aceste lucrări să aibă legături şi cu Filosofia culturii şi a istoriei.

D-l Noica aduce o seamă de contribuţii personale, dovedind o excepţională putere de adâncire a problemelor filosofice în general:

Atât lucrările amintite, cât şi celelalte, precum „Viaţa şi filosofia lui Descartes", introducerile şi notele la „Descartes (relulae)", Kant (despre forma şi principiile lumii...) etc., pun în lumină serioasele calităţi de cercetare, ca şi pasiunea de care este totdeauna dominat de a se informa la izvor. Lucrări ca „Mathesis", „De caelo", „Ce e etern şi ce e istoric în cultura română" etc., relevă pe urmă şi însuşirile de aseist, în sensul cel mai bun al cuvântului, ale d-lui Noica. Chiar şi cele mai mici articole ale d-sale sunt impregnate de o notă personală.

D-l Noica este un filosof adevărat, prin structura sa spirituală, prin temperament şi pregătire.

În concluzie:

Acord d-lui Ion Zamfirescu nota 18 (optsprezece), iar d-lui Constantin Noica nota 20 (douăzeci).

Bucureşti, 2 februarie 1944

(ss) Lucian Blaga
Profesor universitar

➢ SANIC, fond Ministerul Educaţiei Naţionale, dosar 1568/1944, f. 90-91.

128

1944 februarie 3, Bucureşti. Proces verbal de ocupare prin concurs a Catedrei de Filosofia Culturii şi Filosofia Istoriei la Facultatea de Filosofie şi Litere din Bucureşti. Constantin Noica a fost respins câştigând Ion Zamfirescu.

Proces-verbal nr. 3

Subsemnaţii membrii ai comisiunii pentru ocuparea prin concurs a conferinţei de Filosofia culturii şi Filosofia istoriei de la Facultatea de Filosofie şi Litere din

Bucureşti, întrunindu-ne azi 3 februarie 1944, ora 18,15 în sala seminarului de Sociologie de la această facultate, am dat citire rapoartelor făcute de fiecare din noi asupra activităţii ştiinţifice, didactice şi de organizator a candidaţilor, dând următoarele note:

		Eliade M.	Noica C.	Zamfirescu I.
Raportul	D. Gusti		17	18
	G. Oprescu			16
	M. Ralea			17
	L. Blaga		20	18
	N. Bagdasar			17

Comisia în urma lecturării notelor motivate, alăturate, hotărăşte cu majoritate de voturi că, cu toate meritele remarcabile ale d-lui candidat C. Noica în domeniul istoriei filosofiei, teoriei cunoaşterii şi metafizicii, care l-ar îndreptăţi la un concurs în acest domeniu, neavând lucrări de specialitatea conferinţei nu poate fi admis la examen.

Comisiunea admite la probele orale pe d-l Zamfirescu Ion.

Drept care am încheiat prezentul proces verbal.

Preşedintele comisiunii
(ss) indescifrabil

Membri,
(ss) indescifrabil

➢ SANIC, fond Ministerul Educaţiei Naţionale, dosar 1568/1944, f. 107.

129

1944 februarie 3, Bucureşti. Referatul profesorului Dimitrie Gusti privitor la admiterea lui Constantin Noica la examenul oral de ocupare a Catedrei de Filosofia Culturii şi Filosofia Istoriei de la Facultatea de Litere şi Filosofie din Bucureşti.

Copie

Activitatea filosofică a d-lui Constantin Noica este plină de remarcabile realizări în domeniul istoriei filosofiei, cuprinzând numeroase traduceri din clasici şi comentarii ale textelor traduse şi culminând în editarea revistei „Izvoare de filosofie", culegere de studii şi texte.

Dacă aceste lucrări pot fi socotite remarcabile pentru o istorie documentată şi de la prima sursă a istoriei filosofiei, cu greu s-ar putea da interpretare ca făcând parte din domeniul materiilor conferinţei vacante de Filosofia culturii şi filosofia istoriei, chiar dacă aceste discipline ar fi considerate ca simple anexe ale filosofiei generale concepţie care nu a fost a acelor gânditori clasici care s-au ilustrat în acele discipline şi care nu poate fi primită nici de gânditorii contemporani, atât de numeroşi şi variaţi, ce lucrează în domeniul filosofiei culturii şi al istoriei.

Totuşi d-l Constantin Noica care se află la începutul carierei sale foarte promiţătoare, în teza sa de doctorat „Schiţă pentru istoria lui Cum e cu putinţă ceva nou" ca şi în articolul său „Ende einer Welt" (8 pag.) lasă să se întrezărească o „filosofie a spiritului" care ar putea servi ca un succint punct de plecare pentru consideraţia de filosofia culturii şi istoriei.

De aceea sunt de părere că d-l C. Noica ar putea fi admis la examenul oral al conferinţei, dacă comisia ar admite ca lucrările sale de istoria filosofiei ar cuprinde şi potenţiale preocupări, ce s-ar putea cristaliza mai târziu în lucrări de filosofia culturii şi filosofia istoriei.

Dau nota 17 (şapte spre zece).

(ss) Prof. D. Gusti

3 februarie 1944

➢ SANIC, fond Ministerul Educaţiei Naţionale, dosar 1568/1944, f. 98.

130

1944 februarie 5, Bucureşti. Contestaţia lui Constantin Noica referitoare la respingerea sa la concursul de ocupare a Catedrei de Filosofia Culturii şi Filosofia Istoriei de la Facultatea de Filosofie şi Litere din Bucureşti.

Domnule ministru,

Subsemnatul Constantin Noica, înscris la concursul deschis de Facultatea de Litere din Bucureşti pentru ocuparea conferinţei de filosofie a istoriei şi a culturii, fiind respins încă de la proba lucrărilor prin procesul verbal din 3 februarie 1944, al Comisiei examinatoare, sub motiv că nu am destule lucrări de specialitate, lucrările mele ţinând de filosofia generală, respectuos vă rog a lua act de contestaţia ce o fac şi a mă repune în situaţia de a candida la concurs, solicit aceasta:

a. pentru că la înfiinţarea ei, în 1941, conferinţa de mai sus figura pe lângă catedra de filosofie şi istoria filosofiei, adică exact specialitatea ce mi se impută;

b. pentru că, totuşi, cel puţin 3 din cele 11 volume prezentate sunt în specialitate: „Mathesis" şi „De caelo" din filosofia culturii, „Pagini despre sufletul românesc" de filosofia istoriei;

c. pentru că, spre deosebire de onorata Comisie, nu socotesc că aş fi fost mai în specialitate dacă aş fi adunat cele 15 conferinţe culturale de la radio, sau cele 45–50 studii culturale din felurile reviste, şi le-aş fi publicat în volum, sub un titlu de filosofie a istoriei şi a culturii;

d. pentru simplu motiv că au fost acceptate ca fiind de specialitate lucrările contracandidatului meu, subsemnatul fiind gata să dovedească că orice temă generală de filosofie a istoriei şi culturii din lucrările Domniei Sale figurează de asemenea în una ori alta din lucrările mele.

e. pentru că, în sfârşit, este mai potrivit pentru atmosfera noastră universitară să aibă loc concursuri cu doi candidaţi, mai de grabă decât cu unul singur.

Cer totodată instituirea unei Comisiuni de arbitraj filosofic, care să hotărască dacă se poate face filosofia istoriei fără Augustin şi Hegel (autori din care am tradus) şi filosofia culturii europene fără Descartes şi Kant (autori pe care i-am tradus şi comentat).

În ce priveşte aprecierile elogioase pe care Comisia a binevoit a le face la adresa mea, ca specialist în filosofia generală, ele nu pot constitui o calificare pentru mine, de vreme ce vin de la profesori din altă specialitate. Rog, de aceea, Onoratul Minister, a nu le lua în considerare.

Primiţi, vă rog, Domnule Ministru, asigurarea deosebitului meu respect.

(ss) Constantin Noica
Vasile Lascăr 18, Bucureşti

Domniei-Sale
Domnului Ministru al Culturii Naţionale şi Cultelor

Bucureşti

➢ SANIC, fond Ministerul Educaţiei Naţionale, dosar 1568/1944, f. 71.

131

1944 februarie 17, Bucureşti. Memoriul profesorului Al. Rosetti, titular al Catedrei de Limba Română şi Dialectele ei de la Facultatea de Litere şi Filosofie, a Universităţii Bucureşti, cu privire la necesitatea creării unui Institut de lingvistică. Memoriul este însoţit de un Proiect de decret lege de înfiinţare, de o Listă cu personalul institutului precum şi de un Proiect de buget.

Universitatea din Bucureşti
Facultatea de Filosofie şi Litere
Institutul de Lingvistică Română

Memoriu
Privitor la necesitatea creării unui Institut de lingvistică la Bucureşti

După războiul trecut, guvernele ţării au dat o atenţie deosebită, şi firească, înzestrării Universităţii din Cluj. S-au creat acolo diferite Institute ştiinţifice de cel mai mare folos pentru ştiinţa în genere şi pentru propaganda noastră în străinătate. Prin situaţia ei la graniţa de vest, s-au dat Universităţii din Cluj fonduri pe care Universitatea din Bucureşti nu le-a avut niciodată. Printre alte creaţiuni, una din cele mai fertile în rezultate este Muzeul Limbii Române. Publicarea Atlasului lingvistic român, elaborat de Muzeu, a dat posibilitatea savanţilor străini să constate, pe lângă alte trăsături caracteristice, unitatea limbii noastre.

Crearea unui Institut de linguistică la Bucureşti ar corespunde unui vechi deziderat al regretatului prof. Ov. Densuşeanu, care nu a reuşit să-l aducă la îndeplinire, şi tuturor acelora care, de aproape sau de departe, urmăresc dezvoltarea studiilor asupra limbii în România.

Într-un timp când savanții români şi străini, în lipsa argumentelor bazate pe texte, se servesc de argumente de natură lingvistică, pentru a lămuri originile noastre, în epoca dintre secolul al VI-lea şi al XIII-lea, lipsită de alte izvoare istorice, rolul Institutului ar fi tocmai de a grupa eforturile izolate, de a oferi cercetătorilor material nou, o bogată documentare şi posibilitatea de a da publicității rodul cercetării lor.

Activitatea Institutului de lingvistică ar putea fi următoarea:

A. *Publicații.* Publicarea revistei *Bulletin linguistique*, al cărui volum se află actualmente sub tipar. Această revistă este redactată în limbile de circulație mondială. Ea a fost bine primită de lumea ştiințifică competentă, din țară şi din străinătate şi a dus până în Japonia, China şi America renumele învățaților noştri.

2. Continuarea publicării seriei de memorii cu caracter ştiințific începute, consacrate unor probleme de interes general dar şi de interes românesc sau balcanic.

3. Publicarea unei serii de lucrări de largă vulgarizare ştiințifică: istoria limbii române, monografii consacrate limbilor balcanice (bulgara, sârba, albaneza, neo-greaca).

4. Publicarea unei biblioteci de popularizare a cunoştințelor ştiințifice despre limbă, în genere, şi despre limba română şi alte limbi, redactată în limba română şi accesibilă celor mai modeste pungi.

B. *Cercetări pe teren.* Elaborarea *Atlasului lingvistic al Transilvaniei*, de o mare importanță ştiințifică şi documentară.

2. Organizarea de *anchete dialectale* în țară (în special în Ardeal şi în Transilvania).

3. Organizarea de *anchete linguistice*, care necesitează o mare urgență, în Peninsula Balcanică şi în unele regiuni ca Muntele Olimp şi Albania, pentru cunoaşterea dialectelor române sud-dunărene, menite dispariției.

4. Organizarea de *anchete lingvistice* asupra limbii albaneze, a cărei cunoaştere amănunțită va lumina istoria limbii române.

C. *Arhiva fonogramică a limbii române.* Înregistrarea tuturor graiurilor româneşti pe plăci fonografice, astfel încât, în cel mai scurt timp, să se constituie o bogată şi variată arhivă fonogramică a limbii române, după modelul arhivelor din Viena, Berlin şi Paris. Căci în fiecare zi, o serie de nuanțe dialectale ale graiului nostru se pierd fără urmă.

D. Montarea unui *laborator de fonetică experimentală*, pentru analizarea sunetelor limbii române şi a altor limbi.

E. Publicarea şi completarea periodică a bibliografiei limbii române, operă monumentală, începută la noi cu un mare număr de colaboratori şi astăzi întreruptă, din lipsă de fonduri. Organizarea unui *centru de documentare ştiințifică* pentru savanții români şi străini.

F. Crearea şi înzestrarea unei mari biblioteci, care să fie abonată la toate revistele de specialitate, dând astfel posibilitatea cercetătorului să țină la curent cu progresul cercetării ştiințifice.

G. Organizarea de cursuri pentru studiul limbii române şi a limbilor vecine.

E. Continuarea activității *Societății române de lingvistică*, cu sprijinul Institutului (ședințe cu comunicări și discuții științifice).

I. Organizarea de *congrese științifice* și participarea, prin delegații, la congrese științifice internaționale.

Prin această bogată activitate, Institutul va strânge în jurul său toate forțele tinere doritoare de a contribui la progresul lingvisticii și la cunoașterea limbii române. El va permite persoanelor care locuiesc în provincie și a căror activitate se exercită departe de Capitală, să participe la viața științifică internațională și să fie ținute în curent cu progresul științei.

Institutul va avea secțiuni, potrivit ramurilor de activitate schițate aici mai sus.

Conducerea Institutului urmează să o aibă titularul catedrei de limba română și dialectele ei de la Facultatea de litere din București.

Personalul științific al Institutului va fi alcătuit din directori de secție, asistenți și bibliotecari.

Personalul administrativ va cuprinde un intendent, o dactilografă, un laborant, un portar și doi oameni de serviciu.

Sumele necesare pentru retribuirea personalului științific și administrativ ar urma să fie trecute într-un stat separat în bugetul Ministerului Culturii Naționale și al Cultelor.

(ss) Prof. Al. Rosetti
Titularul catedrei de limba română și dialectele ei
Facultatea de Litere din București

Anteproiect de decret-lege pentru înființarea *Institutului de lingvistică* din București

Art. 1. Se înființează, pe data publicării prezentului decret-lege, un Institut de lingvistică în București.

Art. 2. Scopul Institutului este:

1. Să contribuie la dezvoltarea și progresul cercetării și studiilor privitor la limba română, dialectele ei și la linguistica generală.

2. Să combată afirmațiile tendențioase ale savanților străini, în baza faptelor reale de limbă.

3. Să contribuie la răspândirea cunoștințelor de limbă, în genere, și de limbă română și dialectele ei, în particular, în marele public.

4. Să organizeze arhiva fonogramică a limbii române, pentru a transmite posterității aspectului viu al graiurilor românești actuale, supuse dispariției.

5. Să înfățișeze străinătății, în publicațiile sale, aportul savanților români la știința mondială.

6. Să asigure participarea lingviștilor români la manifestațiile științifice internaționale.

Art. 3. Institutul de lingvistică din Bucureşti este persoană juridică.

Art. 4. Titularul catedrei de limba română şi dialectele ei de la Facultatea de litere din Bucureşti este directorul Institutului de lingvistic din Bucureşti.

Art. 5. Un regulament va determina modul de organizare şi de funcţionare al Institutului din Bucureşti.

Tabel de personalul *Institutului de lingvistică* din Bucureşti.

A. Directorul Institutului.

B. 4 (patru) directori de secţie: a. secţia dialectologică, b. secţia experimentală, c. secţia bibliografică, d. secţia teoretică.

C. 1 (un) bibliotecar, pentru toate secţiile.

D. 1 (un) contabil.
1 (una) dactilografă.
1 (un) intendent.
1 (un) laborant.
1 (un) portar.
2 (doi) oameni de serviciu.

Tabel de salarizare a personalului *Institutului de lingvistică* din Bucureşti.

A. Directorul Institutului, cu tipul de salarizare A, 18, tabela 20.

B. Personalul ştiinţific al fiecărei secţii:
1 director de secţie, cu tip. de sal. A, 20, tab. 20.
1 asistent, cu tip. de sal. A. 28, tab. 20.

C. 1 bibliotecar, cu tip. de sal. A, 29, tab. 34.

D. Personalul administrativ:
1. contabil, cu tip. de sal. A, 29, tab. 27.
1 dactilografă, cu tip. de sal. A, 29, tab. 40.
1 intendent, cu tip. de sal. D, 5.
1 laborant, cu tip. de sal. C. 15.
1 portar, cu tip. de sal. D. 1.
2 oameni de serviciu, cu tip. de sal. D. 1.

Proiect de buget al *Institutului de lingvistică* din Bucureşti pe 12 luni

I. Personal	lei
A. 1 director (lei 27700 lunar)	332400
B. 4 directori de secţie (lei 23200 lunar)	1113600
4 asistenţi (lei 11100 lunar)	532800
C. 1 bibliotecar (lei 10200 lunar)	122400
D. 1 contabil (lei 10200 lunar)	122400
1 dactilografă (lei 10200 lunar)	122400
1 intendent (lei 7200 lunar)	86400
1 laborant (lei 7.200 lunar)	86400
1 portar (lei 5400 lunar)	64800
2 oameni de serviciu (lei 5400 lunar)	120600

II. Cercetări pe teren, laborator, bibliotecă	
Transport aparate etc.	1500000
Laborator (aparate, materiale)	500000
Biblioteca (cumpărare de cărţi şi reviste,	
Legarea (cărţilor)	4000000
III. Tipărituri, conferenţiari străini	
Tipărituri: revista anuală Bulletin linguistique,	
memorii, lucrări, conferenţiari străini	4000000
Total general	12701200

➢ SANIC, fond Ministerul Educaţiei Naţionale, dosar 1568/1944, f. 47–53.

132

1944 februarie 17, Bucureşti. Decizia prin care se încadrează la Catedra de Limbă şi Literatura Latină de la Facultatea de Litere şi Filosofie pe post de conferenţiar definitiv D. Pippidi şi M. Lişcu.

Ministerul Culturii Naţionale şi al Cultelor

DECIZIE

Noi, Ion Petrovici, Ministru Secretar de Stat la Departamentul Culturii Naţionale şi al Cultelor;

În baza dispoziţiunilor art. 2 din Decretul lege nr. 240 publicat în Monitorul Oficial nr. 37 din 14 februarie 1944, relativ la scindarea în două conferinţe a conferinţei de limba şi literatura latină de la Facultatea de Filosofie şi Litere din Bucureşti;

DECIDEM:

Art. I. Cei doi conferenţiari definitivi care funcţionează la conferinţa de limba şi literatura latină de la facultatea de Litere şi Filosofie din Bucureşti, se încadrează în urma scindării acestei conferinţe în două conferinţe conform Decretului Lege nr. 240 publicat în Monitorul Oficial nr. 37 din 14 februarie 1944 după cum urmează:

1. Dl. Conferenţiar definitiv D. Pippidi la conferinţa de Istoria literaturilor clasice, greacă şi latină.

2. Dl. conferenţiar definitiv M. Lişcu la conferinţa de Limba latină.

Art. II. Dl. Director al Învăţământului superior este însărcinat cu executarea prezentei deciziuni.

Dat astăzi,

17 februarie 1944

Ministru,
(ss) I. Petrovici

➢ SANIC, fond Ministerul Educaţiei Naţionale, dosar 1568/1944, f. 42.

133

1944 martie 17, Bucureşti. Decizia Ministrului Culturii Naţionale de numire a lui Ion Zamfirescu conferenţiar cu titlu provizoriu la Catedra de Filosofia Istoriei şi Filosofia Culturii de la Facultatea de Litere şi Filosofie din Bucureşti.

Ministerul Culturii Naţionale şi al cultelor
Direcţiunea învăţământului superior

DECIZIE

Noi, Ministru Secretar de Stat la Departamentul Culturii Naţionale şi al Cultelor;

Având în vedere rezultatul concursului ţinut pentru ocuparea conferinţei de Filosofia Istoriei şi Filosofia Culturii de la Facultatea de Filosofie şi Litere din Bucureşti.

Având în vedere procesul-verbal de posturi vacante, precum şi avizul favorabil Nr. 104172/1944, dat de Comisia specială pentru ocupări de posturi vacante şi angajări de personal temporar din Ministerul de Finanţe.

Ţinând seama şi de dispoziţiunile art. 55 şi 66 din Legea relativă la organizarea învăţământului superior.

DECIDEM:

Art. I. Domnul dr. Ion Zamfirescu, se numeşte, pe ziua imediat următoare publicării în Monitorul Oficial a prezentei decizii, conferenţiar cu titlul provizoriu la conferinţa de Filosofia istoriei şi Filosofia culturii de la Facultatea de Filosofie şi Litere din Bucureşti, grupa A, 8 bis, tip de salariu 24, pe baza concursului trecut şi în conformitate cu dispoziţiunile art. 65 şi 66 din Legea relativă la organizarea învăţământului superior.

Art. II. Domnul Director al Învăţământului Superior este însărcinat cu executarea prezentei Decizii.

Dat astăzi,
17 martie 1944

Ministru,
(ss) I. Petrovici

➢ SANIC, fond Ministerul Educaţiei Naţionale, dosar 1568/1944, f. 67.

134

1944 martie 31, Bucureşti. Decizie prin care profesorul Nicolae Bănescu se numeşte pe un termen de 2 ani începând din 19 martie 1944, ca delegat al Facultăţii de Filosofie şi Litere din Bucureşti în Senatul Universităţii.

Ministerul Culturii Naţionale şi al Cultelor
Direcţia Învăţământ Superior

DECIZIE

Noi, Ministru secretar de stat la Departamentul Culturii Naţionale şi al Cultelor;

Având în vedere Hotărârea consiliului profesoral al Facultății de Litere şi Filosofie din Bucureşti;

DECIDEM:

Ținând seama şi de dispozițiunile art. 27 din Legea relativă la organizarea Învățământului superior

Art. I. Dl. prof. NICOLAE BANESCU se confirmă în continuare, pe un termen de 2 (doi) ani şi cu începere de la 19 martie 1944, ca delegat al Facultății de Litere şi Filosofie din Bucureşti, în Senatul Universității din Bucureşti, pe baza recomandării Consiliului profesoral şi în conformitate cu dispozițiunile art. 27 din Legea relativă la organizarea Înv. superior.

Art. II. Dl. Director al Înv. superior este însărcinat cu executarea prezentei deciziuni.

Dat astăzi,
31 martie 1944

Ministru,
(ss) I. Petrovici

➢ SANIC, fond Ministerul Educației Naționale, dosar 1568/1944, f. 186.

135

1944 iulie 5, Bucureşti. Numirea lui Tudor Vianu, începând de la 1 octombrie 1944, profesor titular la Catedra de Estetică şi Critică Literară de la Facultatea de Litere şi Filosofie din Bucureşti.

Antonescu Mareşal al României şi conducătorul Statului

Asupra raportului D-lui Ministru Secretar de Stat la Departamentul Culturii Naționale şi al Cultelor sub No. 75245/944;

În baza dispozițiunilor Decretelor Legi No. 3052 din 5 septembrie şi 3072 din 7 septembrie 1940;

Având în vedere procesul verbal de posturi vacante No. 2 şi avizul favorabil cu No. 51831/944, al Comisiunii speciale pentru ocupări de posturi a Ministerului de Finanțe;

Am decretat şi decretăm:

Art. I. D-l Tudor Vianu, conferențiar definitiv la Facultatea de Litere şi Filosofie din Bucureşti, se numeşte, pe ziua de 1 octombrie 1944, profesor titular la Catedra de estetică şi Critică literară de la aceeaşi Facultate, grupa A8, tipul de salariu 18, în conformitate cu dispozițiunile art. 64 din legea relativă la organizarea învățământului superior.

Art. II. D-l Ministru Secretat de Stat la Departamentul Culturii Naţionale şi al Cultelor este însărcinat cu executarea prezentului decret.

Dat în Bucureşti la 5 iulie 1944.

Mareşal al României şi conducătorul statului
(ss) I. Antonescu

Ministrul Culturii Naţionale şi al Cultelor
(ss) I. Petrovici

➢ SANIC, fond Ministerul Educaţiei Naţionale, dosar 1568/1944, f. 221.

136

1944 septembrie 6, Bucureşti. Memoriul intelectualilor români de ieşire a României din război, adresat Mareşalului Antonescu, publicat în ziarul „România Liberă".

PROFESORII UNIVERSITARI ÎN RÂNDUL PATRIOŢILOR ROMÂNI

În lupta pe care poporul român a dus-o pentru scuturarea jugului hitlerist intelectualitatea română a fost prezentă. Nenumăraţi profesori secundari şi universitari, învăţători, doctori şi ingineri au fost aruncaţi în lagăre sau puşcării pentru dragostea lor de ţară şi pentru că au luptat împotriva robiei fasciste.

Una din manifestările răsunătoare ale intelectualităţii româneşti patriotice au fost memoriile adresate de profesorii universitari trădătorului Antonescu în care cereau încetarea războiului antisovietic.

Deoarece poporul român n-a putut afla la timp conţinutul memoriului profesorilor universitari îl reproducem azi în întregime.

Domnule Mareşal,

În urma evenimentelor tragice care s-au abătut asupra ţării noastre, în toate mediile intelectuale de la noi s-au pus întrebări chinuitoare asupra viitorului şi cum nu există un for politic constituit în care să se poată discuta, un grup de profesori, academicieni şi membri ai corpului didactic ajutător, a hotărât să vă adreseze un memoriu în care să-şi exprime părerea lor asupra situaţiei politice actuale în care se află ţara românească.

Unii profesori au fost de părere că ar fi mai bine să ne adunăm mai întâi în Marele Colegiu Universitar şi după discuţiile purtate acolo să înaintăm un asemenea memoriu. În acest colegiu s-ar fi discutat şi iniţiativa, cunoscută acum în mediile universitare, de a se trimite în străinătate profesori în scop de propagandă; şi, evident că dacă era vorba de propagandă, trebuia să se ajungă mai întâi la o concluzie politică, care ar fi trebuit să fie sprijinită în străinătate. De aceea memoriul pe care se strânseseră câteva iscălituri a fost amânat şi s-a cerut prin Rectorat convingerea

Marelui Colegiu (convocare care este permisă de legea învățământului universitar, ba chiar este obligatorie odată pe an); guvernul însă a refuzat această convocare.

În urma acestui refuz, s-a revenit la ideea memoriului direct către Domnia Voastră şi s-a continuat a se strânge iscăliturile profesorilor. În timp ce memoriul era dus la Alba Iulia, pentru a fi iscălite de profesorii de la Iaşi, poliția locală a arestat pe delegatul nostru, l-a percheziționat şi a confiscat memoriul, lipsindu-ne astfel de dreptul de a petiționa către autoritatea conducătoare a statului.

Totodată, prin această intervenție, s-a întrerupt şirul de iscăliturі care ar fi trebuit să continue, împiedicându-vă şi pe Domnia Voastră să luați cunoştință de o stare de spirit care este o indicație necesară pentru conducători în vremuri ca cele de astăzi.

De aceea, ne vedem siliți, Domnule Mareşal, să vă aducem la cunoştință, în numele celor care au iscălit memoriul, acest act abuziv al poliției din Bucureşti, de dreptul de a petiționa către autoritatea conducătoare a statului.

Totodată, prin această intervenție, s-a întrerupt şirul de iscăliturі care ar fi trebuit să continue, împiedicându-vă şi pe Domnia Voastră să luați cunoştință de o stare de spirit care este o indicație necesară pentru conducători în vremuri ca cele de astăzi.

De aceea ne vedem siliți, Domnule Mareşal să vă aducem la cunoştință în numele celor care au iscălit memoriul acest act abuziv al poliției din Alba Iulia şi să vă înaintăm numai o copie de pe memoriul adresat Domniei Voastre, cu indicația celor care l-au iscălit, în plus şi cu unele semnături noi.

Noi ținem ca, în mod deschis şi cinstit, să luați cunoştință de memoriul nostru direct (aşa cum am intenționat să vi-l înaintăm printr-o delegație de profesori) şi nu pe calea poliției care tinde să scoboare valoarea unui act ca acel pe care avem onoarea a vi-l înainta în copie.

Primiți vă rugăm, Domnule Mareşal asigurarea deosebitei noastre considerații.

iunie 1944

(ss) D. Danielopolu,
Facultatea de Medicină
P. P. Stănescu,
Facultatea de Farmacie

Gr. T. Popa,
Facultatea de Medicină
S. Stoilow,
Facultatea de Ştiințe Bucureşti

Iată şi al doilea document:

DOMNULE MAREŞAL,

În clipa în care un cumplit dezastru amenință ființa neamului nostru, noi, membri ai Academiei Române şi profesori ai Universităților din Bucureşti, Iaşi şi Cluj, martori ai exodului populației şi ai devastării satelor şi oraşelor româneşti, transformate în câmpuri de bătălie, după îndelungată chibzuință, am hotărât să vă adresăm apelul de față.

În actualele împrejurări, tăcerea noastră ar însemna o crimă. Avem datoria să rostim răspicat gândul nostru cinstit în fața conducătorului statului. Războiul nostru cu Rusia, Marea Britanie şi Statele Unite trebuie să-i punem de îndată sfârşit.

Activitatea şi trecutul nostru sunt martore că acest demers nu porneşte din laşitate sau interese personale.

Iată Domnule Mareşal, temeiurile apelului nostru.

După patru ani de luptă, armatele germane se află într-o defensivă fără speranță. A pierdut cele mai bune trupe şi alianța Italiei a fost nevoită să ocupe milităreşte Ungaria, a pierdut spațiul cucerit în Răsărit, mare parte a uzinelor de armament din Europa, războiul submarin şi supremația aerului. Împotriva Germaniei şi a aliaților ei luptă trei sferturi din populația globului şi patru cincimi din industria lumii. Raportul de forțe este atât de categoric la favoarea puterilor aliate încât nimic nu mai poate schimba deznodământul.

Guvernul german speră că printr-o ofensivă prelungită va sparge alianța anglo-ruso-americană. Pentru această ofensivă îi lipsesc resursele materiale şi morale. Un război de câțiva ani, dus în acest scop, nu poate fi conceput în situația actuală a celui de al treilea Reich.

Dacă interesele Germaniei cer, poate aceste sacrificii, noi nu ne putem resemna ca statul român să fie desființat – fapt inevitabil. Germania nemaiputând apăra România. După ce e pierdut liniile Niprului, Bugului, Nistrului, Prutului, nu se vede unde s-ar putea stabili o linie de rezistență înainte de Carpați.

Continuarea războiului ar însemna în mod necesar, evacuarea întregii populații valide pe fâşia de pământ rămasă în Ardeal şi distrugerea totală a țării. Pentru ce aceste jertfe care nu schimbă cu nimic realitatea situației?

În aceste momente hotărâtoare pentru existența poporului român, guvernul sovietic de comun acord cu guvernele Marii Britanii şi ai Statelor Unite, afirmă în fața lumii că nu înțelege să distrugă Statul Român, să anexeze teritorii dincoace de frontierele din 1941 şi nici să modifice regimul social actual al țării. Pe de altă parte, prin marele nostru prieten, d. Eduard Beneş, am aflat că guvernul rus este hotărât să contribuie la realizarea unității noastre naționale, sprijinind reluarea Ardealului dezlipit de țară prin dictatul de la Viena.

Examinând împrejurările politice care au determinat luarea acestor angajamente, am ajuns la concluzia unei politici de duplicitate, că ele nu pot fi considerate ca ex-alianță cu Anglia şi Statele Unite să nu fie compromisă prin anexiuni teritoriale sau schimbări forțate de regimuri forțate de regimuri sociale şi politice. Prin urmare, nu avem nici un motiv să nu ne încredem în cuvântul guvernelor aliate. Continuarea războiului în aceste condițiuni rămâne lipsită de obiectiv politic.

DOMNULE MAREŞAL,

Bombardarea Capitalei, distrugerea altor oraşe, avertismente de la Londra, Washington şi Moscova, transformarea Moldovei în teatru de război sunt semne prevestitoare ale dezastrului.

Poporul român, sleit de un război prea lung față de puterile lui, nu se mai poate bate. Coborâți în stradă şi întrebați trecătorii, mergeți în sate şi oraşe, ascultați glasul poporului. Pretutindeni veți vedea deznădejdea în ochi şi acelaşi răspund: NU!

Pentru ce să mai luptăm? Interesele vitale ale statului şi poporului nostru cer imediata încetare a războiului, oricare ar fi greutățile acestui pas. Sacrificiile pe care România ar trebui să le facă vor fi incomparabil mai mici şi mai puțin dureroase decât continuarea războiului.

aprile 1944

Semnați: Profesorii: D. Danielopolu (Buc.); Dan Theodorescu (Buc.); N. G. Lupu (Buc.); Gr. T. Popa (Buc.); C. Parhon (Buc.); F. Pr. Reiner (Buc.); P. P. Stănescu (Buc.); C. Bordeianu (Buc.); Al. Rosetti (Buc.); M. Ralea (Buc.); Eug. Heroveanu (Buc.); I. Amza Jianu (Buc.), S. Stoilow (Buc.); Al. Ghica (Buc.); Gheorghe Vrânceanu (Buc.); Gh. Demetrescu (Buc.); Gh. Banu (Buc.); Istrate Micescu (Buc.); C. Popovici (Buc.); Asistent Ed. Mezincescu (Buc.); Profesori: Bazil Munteanu (Buc.); Ing. N. Profiri (Buc.); N. Cernescu (Iaşi); C. Mihu (Iaşi); Al. Claudian (Iaşi); Dan Bădărău (Iaşi); A. Oțetea (Iaşi); C. Balmuş (Iaşi); Gh. Zane (Iaşi); I. Botez (Iaşi); Şerban Țițeica (Iaşi); C. Dalcoviciu (Cluj); Emil Petrovici (Cluj); D. Popovici (Cluj); Tiberiu Moşoiu (Cluj); Gh. Popovici (Cluj); C. Pârvulescu (Cluj); Al. Pantazi (Buc.); Conferențiari: Dr. M. Enăchescu (Buc.); Dr. D. Bagdasar (Buc.); D. D. Gerota (Buc.); Ştefan Vencov (Buc.); Radu Roşca (Buc.); Dr. I. Jovin, (Buc); I. Zamfirescu (Buc.); Dr. Marcel Capri (Iaşi); Aurel Potop (Iaşi); Emil Stihi (Iaşi); Prof. Mircea Bârsan (Iaşi); Asistenți: M. Neculce (Buc.); Anton D-tru (Buc.); V. Gorciu (Buc.); G. C-tinescu (Buc.); Fl. Mezincescu (Buc.); Eug. Davidescu (Buc.); M. Parhon (Buc.); Gh. Agavriloaiei (Buc.); Profesorii: C. Motaş (Bucureşti); V. Răşcanu (Iaşi); Dr. C. Angelescu (Buc.); V. Pavelcu (Iaşi); Al. Myller (Iaşi); Ilie Popa (Iaşi); Caraman (Iaşi); Asistent: Dr. N. Popa (Buc.).

Precum se vede intelectualii români au luat poziție în lupta pentru România liberă şi democrată şi credem că acțiunea lor nu se va sfârşi fiindcă nici lupta antihitleristă din România nu s-a terminat.

Fără îndoială că în lupta poporului român pentru închegarea Frontului Național Patriotic universitarii şi odată cu ei toți intelectualii vor fi prezenți mergând pe linia străluciților înaintaşi: N. Bălcescu, Al. Russo, C. A. Rosetti etc.

➢„România Liberă", an II, nr. 22, 6 septembrie 1944, p. 3.

137

1944 septembrie 9, Bucureşti. Articol din ziarul „România Liberă" intitulat *Universitate şi Libertate* semnat de profesorul Basil Munteanu în care sunt descrise perspectivele învățământului românesc „perspectivele nelimitate" şi „libera evoluție a spiritului" pentru perioada ce va urma după actul de la 23 august 1944.

MĂRTURII UNIVERSITARE
UNIVERSITATE ŞI LIBERTATE

Publicăm azi articolul d-lui Basil Munteanu, profesor la Facultatea de Litere din Bucureşti, unul din semnatarii protestului universitarilor, împotriva politicii de război a lui Antonescu.

Actul eroic de la 23 august a permis României să reintre pe linia mare şi vie a evoluţiei universale.

Din haosul aparent de evenimente care constituie istoria omenirii, se desprinde într-adevăr un fir conducător pe care numai ordii sau orbiţii nu vor să-l recunoască, şi anume ascensiunea trudnică, mereu contrariată, dar sigur, a tuturor oamenilor către un ideal superior de umanitate. Instinctiv sau conştient, fiecare om tinde să se înalţe, iar mintea nu poate concepe ideea revoltătoare a diferenţierii oamenilor în beneficiari şi tributari. În virtutea cărui drept natural se închid unora căile larg deschise altora? Lupta aceasta pentru egalizarea efectivă şi generalizată a drepturilor se cheamă pur şi simplu, printr-o formulă sintetică, lupta pentru libertate. De la abolirea sclaviei şi a feudalităţii, prin britanicul Habeas corpus, prin marea Revoluţie franceză, prin diferitele revoluţii naţionale din veacul trecut, în fine prin războiul actual – tot ceea ce, de-a curmezişul istoriei a contribuit la promovarea libertăţii umane, s-a înscris pe linia pozitivă a evoluţiei normale şi irezistibile. Restul, adică mişcările retrograde, diferenţierile abuzive, ideologiile de conservare a privilegiilor, războaiele de pură anexiune, toate imperialismele cu finalitate dictatorială, fie morale, fie politice, nu sunt altceva decât sterile întoarceri din drum, întârzieri fără perspectivă, într-un cuvânt fapte de diversiune, deseori interesate.

Aşa încât, în dibuirile de azi ale ţării noastre, se desemnează limpede pentru cărturar cel puţin, o certitudine: viaţa normală a spiritului cere imperios să păşească ferm pe drumul lung al evoluţiei liberatoare. Pentru a fi sau a deveni focare de cultură, Universităţile noastre trebuie să fie sau să devină focare de libertate şi de liberare: liberare de rutină şi de prejudecăţi; liberare de constrângeri şi de sofisme, Universităţile noastre trebuie să fie vii, şi nu vor fi vii decât în măsura în care se vor dovedi creatoare de metode şi de oameni.

Cine, într-adevăr, nu vede raportul stringent care uneşte noţiunea de „creaţie" cu aceea de „libertate"? Nu există creaţie decât liberă. De aceea, regimurile de constrângere au fost regimuri sterile, cu deosebire pe planul intelectual. Chiar atunci când poliţia dictatorială fascistă nu intervenea direct şi constant, spiritul se simţea constrâns în cătuşele imperativelor exterioare lui. În faţa spiritului nu se deschideau decât drumuri care ameninţau să devină făgaşuri. Orizontul se îngusta şi perspectivele umane se împuţinau, pierzându-şi adâncimea.

Dimpotrivă, perspective nelimitate, orizonturi deschise, sensul universal al omului, într-un cuvânt, libera evoluţie a spiritului, iată cheile de aur ale Universităţii ca focar de cultură vie. Sunt chei care deschid o infinitate de probleme ştiinţifice şi didactice.

Se rezolvă astfel şi oarecum se regularizează raporturile dintre studenţi şi profesori. De o parte şi de alta, nici demagogie, nici laşitate. Un profesor liberal va fi în chip necesar un profesor riguros şi fără abile compromisiuni; un profesor cald, însufleţit de o imensă iubire de oameni şi de valori umane; un profesor pentru care Universitatea nu e o platformă, ci o misiune; un profesor care, departe de a refuza discuţia şi contradicţia, le va provoca şi insufleţii, formând astfel spiritul critic al studentului... Iar studentul va înceta să fie un amator de diplome, ca să zic aşa, alimentare, şi va deveni un tânăr care „studiază" de dragul studiului, din dorinţa de a înţelege şi de a propăşi. Gânduri utopice? Nu, ci realităţile de mâine, care trebuie să se instaureze, spre cinstea şi eficacitatea învăţământului universitar. Dar libertatea universitară va juca un rol şi mai important: ea va garanta însăşi obiectivitatea ştiinţifică. Cu deosebire în disciplinele de ordin moral – filosofia, istoria, literatura – spiritul obiectiv este prin însuşi statutul său un spirit liber, adică un spirit care, pentru probleme şi obiecte mereu noi, inventă metode noi, adaptabile lor. Aşa cere însăşi natura inteligenţii, pe care un ilustru filozof o diferenţia de instinct tocmai prin această capacitate de a inventa necontenit instrumente, pe măsura realităţilor ce i se oferă.

Astfel, libertatea, înţeleasă nu ca simplu element convenţional de propagandă electorală, ci ca un fapt şi un ferment sufletesc generator de ştiinţă şi de cultură, deschide Universităţii noastre probleme majore, a căror dezbatere şi soluţionare trebuie întreprinse fără întârziere.

(ss) Basil Munteanu

➢ „România Liberă", an II, nr. 25, 9 septembrie 1944, p. 1, 3.

138

1944 septembrie 12, Bucureşti. Convenţia de armistiţiu pa care a semnat-o România.

CONVENŢIE DE ARMISTITIU

Între Guvernul Român, pe de o parte, şi Guvernele Uniunii Sovietice, Regatului Unit şi Statele Unite ale Americii, pe de altă parte

Guvernul şi Înaltul Comandament al României, recunoscând faptul înfrângerii României în războiul împotriva Uniunii Republicilor Socialiste Sovietice, Regatului Unit şi Statelor Unite ale Americii şi celorlalte Naţiuni Unite, acceptă condiţiunile Armistiţiului prezentate de către Guvernele susmenţionatelor Trei Puteri Aliate, lucrând în interesele tuturor Naţiunilor Unite.

Pe baza celor de mai sus, reprezentanţii Guvernului şi Înaltului Comandament Român, Ministru de Stat şi Ministru de Justitie L. Pătrăşcanu, Ministru Subsecretar de Stat al Afacerilor Interne, Adjutant al Majestăţii Sale Regelui României, General D. Dămăceanu, Principele B. Ştirbey şi d-l G. Popp, având depline puteri, pe de o parte, – şi reprezentantul Înaltului Comandament Aliat (Sovietic), Mareşal al Uniunii Sovietice R. Ya. Malinowski, deplin împuternicit pentru aceasta de către Guvernele

Uniunii Sovietice, Regatului Unit şi Statelor Unite ale Americii, lucrând în interesul tuturor Naţiunilor Unite, pe de altă parte, au semnat următoarele condiţiuni:

1. Cu începere de la 24 August 1944, ora 4 a.m., România a încetat cu totul operaţiunile militare împotriva Uniunii Republicilor Socialiste Sovietice, pe toate teatrele de război, a ieşit din războiul împotriva Naţiunilor Unite, a rupt relaţiunile cu Germania şi sateliţii săi, a intrat în război şi va duce războiul alături de Puterile Aliate împotriva Germaniei şi Ungariei, cu scopul de a restaura independenţa şi suveranitatea României, pentru care scop va pune la dispoziţie nu mai puţin de 12 divizii de infanterie, împreună cu serviciile tehnice auxiliare.

Operaţiunile militare din partea forţelor armate române, cuprinzând forţele navale şi aeriene, împotriva Germaniei şi Ungariei, vor fi purtate sub conducerea generală a Înaltului Comandament Aliat (Sovietic).

2. Guvernul şi Înaltul Comandament al României se obligă să ia măsurile pentru dezarmarea şi internarea forţelor armate ale Germaniei şi Ungariei, aflate pe teritoriul României, ca şi pentru internarea cetăţenilor celor două State menţionate, care îşi au reşedinta acolo (vezi anexa la art. 2).

3. Guvernul şi Înaltul Comandament al României vor asigura forţelor sovietice, şi ale celorlalţi Aliaţi, înlesniri pentru libera lor mişcare pe teritoriul României, în orice direcţie, dacă este cerut de către situaţia militară, Guvernul şi Înaltul Comandament al României acordând orice concurs posibil pentru o astfel de mişcare, prin mijloacele lor proprii de comunicaţie şi pe cheltuiala lor, pe pământ, pe apă şi în aer (vezi anexa la art. 3).

4. Se restabileşte frontiera de stat între Uniunea Republicilor Socialiste Sovietice şi România, stabilită prin acordul sovieto-român din 28 iunie 1940.

5. Guvernul Român şi Înaltul Comandament al României vor preda imediat Înaltului Comandament Aliat (Sovietic), pentru înapoierea în ţara lor, pe toţi prizonierii de război sovietici şi aliaţi, aflaţi în mâinile lor, precum şi pe toţi cetăţenii internaţi şi pe cei aduşi cu sila în România.

Din momentul semnării condiţiunilor de armistiţiu (pace) şi până la repatriere, Guvernul şi Înaltul Comandament Român se obligă să asigure, pe socoteala sa, tuturor prizonierilor de război, sovietici şi aliaţi, precum şi cetăţenilor internaţi sau aduşi cu sila, persoanelor strămutate şi refugiaţilor, hrana potrivită, îmbrăcăminte şi asistenţă medicală, conform cu cerinţele sanitare, cum şi mijloacele de transport pentru reîntoarcerea acestor persoane în ţara lor proprie.

6. Guvernul Român va elibera imediat, fără distincţie de cetăţenie sau naţionalitate, pe toate persoanele arestate din cauza activităţii lor în favoarea Naţiunilor Unite, sau pentru simpatiile lor pentru cauza Naţiunilor Unite, sau din cauza originei lor rasiale, şi va desfiinţa orice legislaţie discriminatorie şi restricţiunile impuse din această cauză.

7. Guvernul şi Înaltul Comandament Român se obligă să remită ca trofee în mâinile Înaltului Comandament Aliat (Sovietic) orice material de război al Germaniei şi al sateliţilor ei, aflat pe teritoriul român, inclusiv vasele flotei germane şi ale sateliţilor ei, aflate în apele româneşti.

8. Guvernul şi Înaltul Comandament Român se obligă să nu permită exportul sau exproprierea a oricărei forme de propritate (inclusiv obiecte de valoare şi bani) aparţinând Germaniei, Ungariei sau naţionalităţilor lor, sau persoanelor cu reşedinţa în teritoriile lor, sau în teritoriile ocupate de ele, – fără autorizaţia Înaltului Comandament Aliat (Sovietic). Guvernul şi Înaltul Comandament Român vor păstra aceste bunuri în condiţiile ce urmează a se stabili de Înaltul Comandament Aliat (Sovietic).

9. Guvernul şi Înaltul Comandament Român se obligă să remită Înaltului Comandament Aliat (Sovietic), pentru folosinţa acestuia, pe întreaga perioadă de război, împotriva Germaniei şi Ungariei, şi în interesul general al Aliaţilor, toate vasele care aparţin sau au aparţinut Naţiunilor Unite aflate în porturile româneşti, indiferent la dispoziţia cui s-ar afla; ulterior aceste vase urmează să fie restituite proprietarilor lor.

Guvernul Român poartă întreaga răspundere materială pentru orice stricăciune sau distrugere a bunurilor susmenţionate, până în momentul predării lor Înaltului Comandament Aliat (Sovietic).

10. Guvernul Român trebuie să facă, în mod regulat, în monedă românească, plăţile cerute de către Înaltul Comandament Aliat (Sovietic), pentru îndeplinirea funcţiilor sale, şi în caz de necesitate va asigura folosinţa, pe teritoriul românesc, a întreprinderilor industriale şi de transport a mijloacelor de comunicaţie, staţiunilor generatoare de energie, întreprinderilor şi instalaţiilor de utilitate publică, depozitelor de combustibili, petrol, alimente şi alte materiale sau servicii, în acord cu instrucţiunile date de către Înaltul Comandament Aliat (Sovietic).

Vasele de comerţ româneşti, care se găsesc atât în apele româneşti, cât şi în cele străine, vor fi supuse controlului operativ al Înaltului Comandament Aliat (Sovietic), pentru folosirea lor, în interesul general al aliaţilor (vezi anexa la art. 10).

11. Pierderile pricinuite Uniunii Sovietice prin operaţiunile militare şi prin ocuparea de către România a teritoriului sovietic vor fi despăgubite de către România faţă de Uniunea Sovietică, însă, luând în considerare că România nu numai că s-a retras din război, dar a şi declarat război şi în fapt duce război contra Germaniei şi Ungariei, Părţile sunt de acord ca compensaţiile pentru pierderile menţionate să nu fie plătite în întregime de România, ci numai în parte, şi anume în suma de 300 milioane dolari ai Statelor Unite, plătibili în curs de 6 ani, în mărfuri (produse petrolifere, cereale, materiale lemnoase, vase maritime şi fluviale, diverse maşini etc.)

România va plăti despăgubiri pentru pierderile pricinuite în România proprietăţilor celorlalte State Aliate şi naţionalităţilor lor, pe timpul războiului, despăgubiri a căror sumă va fi fixată la o dată ulterioară (vezi anexa la art. 11).

12. Guvernul român se obligă ca în termenele indicate de către Înaltul Comandament Aliat (Sovietic) să restituie Uniunii Sovietice, în desăvârşită bună stare, toate valorile materiale luate de pe teritoriile ei, în timpul războiului, aparţinând Statului, organizaţiilor publice şi cooperative, întreprinderilor, instituţiilor sau cetăţenilor particulari, precum şi utilajul fabricilor şi uzinelor, locomotive, vagoane de căi ferate, tractoare, autovehicule, monumente istorice, valori de muzeu şi orice alte bunuri.

13. Guvernul Român se obligă să restabilească toate drepturile legale şi interesele Naţiunilor Unite şi ale naţionalilor lor, pe teritoriul român, aşa cum existau înainte de război, şi să le restituie proprietatea în desăvârşită bună stare.

14. Guvernul şi Înaltul Comandament Român se obligă să colaboreze cu Înaltul Comandament Aliat (Sovietic), la arestarea şi judecarea persoanelor acuzate de crime de război.

15. Guvernul Român se obligă să dizolve imediat toate organizaţiile pro-hitleriste de tip fascist aflate pe teritoriul românesc, atât cele politice, militare sau paramilitare, cât şi orice alte organizaţii care duc propagandă ostilă Naţiunilor Unite şi în special Uniunii Sovietice, nepermiţând în viitor existenţa unor organizaţii de acest fel.

16. Tipărirea, importul şi răspândirea în România a publicaţiilor periodice şi neperiodice, prezentarea spectacolelor de teatru şi a filmelor, funcţionarea staţiunilor de T.F.F., poştă, telegraf şi telefon vor fi efectuate în acord cu Înaltul Comandament Aliat (Sovietic). (Vezi anexa la art. 16).

17. Administraţia civilă românească este restabilită pe întregul teritoriu al României, până la o distanţă de linia frontului, de minimum 50–100 km (depinzând de condiţiile terenului), organele administrative româneşti obligându-se sa aducă la îndeplinire, în interesul restabilirii păcii şi securităţii, instrucţiunile şi ordinele Înaltului Comandament Aliat (Sovietic), lucrând în numele Puterilor Aliate (vezi anexa la art. 18).

19. Guvernele Aliate socotesc hotărârea Arbitrajului de la Viena, cu privire la Transilvania, ca nulă şi neavenită şi sunt de acord ca Transilvania (sau cea mai mare parte a ei) să fie restituită României sub condiţia confirmării prin Tratatul de Pace, şi Guvernul Sovietic este de acord ca forţele sovietice să ia parte în acest scop, în operaţiuni militare, conjugate cu România, contra Germaniei şi Ungariei.

20. Prezentele condiţiuni intră în vigoare în momentul semnării lor.

Făcut la Moscova, în patru exemplare, fiecare în limbile română, rusă şi engleză, textele rus şi englez fiind autentice.

12 septembrie 1944.

Din însărcinarea Guvernului şi Înaltului Comandament al României,

(ss) Lucreţiu Pătrăşcanu
(ss) G-ral adj. Dămăceanu
(ss) B. Ştirbey
(ss) G. Popp

Din însărcinarea Guvernelor Statelor Unite ale Americii, Uniunii Republicii Socialiste Sovietice şi Regatului Unit,
(ss) R. YA. MALINOWSKI

Anexa

La Convenţia de Armistiţiu între Guvernul Român, pe de o parte, şi Guvernele Uniunii Sovietice, Regatului Unit şi Statele Unite ale Americii, pe de altă parte

A. Anexă la art. 2

Măsurile prevăzute la art. 2 al Convenției referitoare la internarea cetățenilor germani şi unguri, actualmente aflându-se în teritoriul român, nu se aplică cetățenilor de origine evreiască ai acestor țări.

B. Anexă la art. 3

Prin cooperarea Guvernului Român şi Înaltului Comandament Român, menționată în art. 3 al acestei Convențiuni, se înțelege punerea la dispoziția Înaltului Comandament Aliat (Sovietic), pentru deplina folosință cum va socoti de cuviință, pe durata armistițiului, a tuturor construcțiilor şi instalațiunilor româneşti, militare, aeriene şi navale, porturi, cheiuri, cazărmi, magazii, câmpuri de aviație, mijloace de comunicație, stațiuni meteorologice, care ar putea fi cerute pentru nevoi militare în desăvârşită bună stare şi cu personalul necesar pentru întreținerea lor.

C. Anexă la art. 10

Guvernul Român va retrage şi răscumpăra în limitele de timp şi potrivit condițiunilor pe care Înaltul Comandament Aliat (Sovietic) le va specifica, toate monetele deținute în teritoriul românesc şi emise de Înaltul Comandament Aliat (Sovietic) şi va înmâna moneta astfel retrasă fără plată Înaltului Comandament Aliat (Sovietic).

D. Anexă la art. 11

Baza pentru aranjamentul plăților de compensații prevăzute în art. 11 al prezentei Convenții va fi dolarul american la paritatea sa aur din ziua semnării acestei convenții, adică 35 de dolari pentru o uncie de aur.

E. Anexă la art. 16

Guvernul Român se obligă ca transmiterile fără fir, corespondența telegrafică şi poştală, corespondența cifrată şi prin curier, precum şi comunicările telefonice cu țările străine ale Ambasadelor, Legațiunilor şi Consulatelor aflătoare în România să fie dirijate potrivit modului stabilit de Înaltul Comandament Aliat (Sovietic).

F. Anexă la art. 18

Controlul cu privire la exacta execuție a clauzelor de armistițiu este încredințat Comisiunii Aliate de control, care va fi stabilită în conformitate cu art. 18 al Convenției de Armistițiu.

Guvernul Român şi organele sale vor îndeplini toate instrucțiunile Comisiunii Aliate de constor care decurg din Convenția de Armistițiu.

Comisiunea Aliată de control va instaura organe sau secțiuni împuternicindu-le respectiv cu executarea de diferite funcțiuni.

În plus, Comisiunea Aliată de control va putea să aibă funcționari în diferite părți ale României.

Comisiunea Aliată de control va avea sediul său în Bucureşti.

Moscova, 12 Septembrie 1944.

➢ „Monitorul Oficial" nr. 219 din 22 septembrie 1944

139

1944 septembrie 12, Bucureşti. Articolul lui V. Condrea din ziarul „România Liberă" referitor la începerea epurărilor în învăţământ.

PENTRU STÂRPIREA HITLERISMULUI ÎN ŞCOLI

Ani de-a rândul educaţia tineretului a fost dată pe mâna unor oficine care, dacă erau absolut incompetente, în schimb ştiau precis ce urmăreau: transformarea copiilor în unelte oarbe ale dictaturii fasciste. Că aceste oficiene se numeau „Straja Ţării" sau „Frăţiile de Cruce", că erau paralele sau superioare şcolii ori subordonate ca subsecretariat al Educaţiei, scopul lor era mereu acelaşi: înlăturarea totală a culturii, a umanismului, a raţiunii, şi înlocuirea lor cu ignoranţa, cu supunerea oarbă, şi cu bestialitatea.

Actul de la 23 august a deschis perspective noi şi pentru educaţie. Se poate spera astăzi că tineretul va fi crescut în respectul culturii, al adevărului patriotism şi al omenirii. Se poate spera că şcoala şi universitatea nu vor mai cunoaşte piedici periculoase ale criminalilor care îndeamnă la asasinate şi progromuri şi că teoriile rasiste sunt îndepărtate pentru totdeauna.

Zicem: se poate spera. Într-adevăr, până acum trăim numai cu speranţa, deşi au trecut aproape trei săptămâni. Acţiunea de curăţare încă nu se vede.

Secretar g-ral al Ministerului Culturii este încă Vintilă Mihăilescu, ale cărui simpatii legionare nu sunt un secret pentru nimeni; director general al învăţământului secundar este acelaşi Constantin Gerota, legionar notoriu, care nu şi-a mascat cămaşa verde decât ca să poată rămână nestingherit în post sub diverşi miniştri; director general al Învăţământului Confesional este acelaşi odios Augustin Calini, care după ce a terorizat timp de doi ani şcolile evreieşti, lucrează acum, zice-se, la un nou statut, îmblânzit al aceloraşi şcoli. Deşi scos la pensie, din cauza vârstei lui înaintate, totuşi, acest sinistru personaj a fost reinstalat în post de fostul ministru Petrovici, special pentru a servi ca agent al lui Hitler.

Mai avem rectori şi decani legionari sau cel puţin servitori fideli ai lui Hitler, ca de exemplu abjectul Horia Hulubei, elev şi protejat al savanţilor francezi protagonişti, devenit apoi comisar al lui Ribbentrop. Avem directori de licee şi profesori care de pe catedră au predicat trădarea şi crima şi care au pus pumnalul în mâna elevilor. Toţi aceştia îşi continuă nestingheriţi activitatea.

La 23 august, poporul român a rupt cu politica de trădare naţională, de opresiune a poporului şi de jaf nazist. Ziua aceea a fost sortită să însemne o cotitură radicală în evoluţia ţării şi o deschidere de perspective pentru un viitor mai bun.

Dar dacă ne mulţumim cu schimbările care s-au făcut atunci şi lăsăm întregul aparat de stat pe mâna aceloraşi călăi ai poporului, atunci putem spune că nimic esenţial nu s-a schimbat. Bandiţii care continuă să deţină posturile de conducere nu aşteaptă decât o ocazie potrivită, pentru ca să lovească din nou ţara în inimă şi să ridice din nou steagul trădării.

Între timp, tineretul va fi crescut în aceleaşi metode fasciste, menite să-l transforme în instrument orb al unei clici de vânduţi şi de interesaţi.

Socotim că nu trebuie să se mai aştepte nimic, ci trebuie păşit imediat la curăţirea învăţământului de toţi agenţii lui Hitler. Începutul trebuie făcut cu organele de conducere ale Ministerului şi ale Universităţilor, unde trebuie instalaţi patrioţi cinstiţi şi hotărâţi. Trebuie reintegraţi fără excepţie membrii corpului didactic care au fost revocaţi pentru motive de rasă sau pentru ideile lor progresiste. Trebuie reprimiţi elevii şi studenţii evrei, în situaţia corespunzătoare studiilor pe care le-au făcut între timp în instituţiile evreieşti.

Chestiunea nu suferă nici o amânare, măsurile acestea trebuie luate imediat, căci peste câteva zile pornesc lucrările de început al noului an şcolar şi nu se poate admite cu nici un preţ ca învăţământul să fie condus şi în anul care vine de acelaşi agenţi hitlerişti.

(ss) V. Condrea

➢„România Liberă", an II, nr. 28, din 12 septembrie 1944, p. 1.

140

1944 septembrie 21, Bucureşti. Cererea profesorului Tache Papahagi adresată Ministrului Educaţiei Naţionale de reînfiinţare a Institutului de Filologie şi Folclor.

Seminarul de dialectologie şi folclor romanic
Facultatea de litere din Bucureşti
Nr. 20

Domnule Ministru,

Cu privire la problema institutelor universitare, v-am supus sub numărul de înregistrare 277695/13 dec. 1943, o propunere. Neprimind nici un răspuns reiau această propunere, supunând-o din nou atenţiei d-voastre.

În oct. 1943 am adresat d. Decan al Facultăţii de litere din Bucureşti următoarele două cereri, înregistrate sub n-rele 2141/7 oct. şi 2226/12 oct.:

I

Se ştie că nu există raţionale criterii de echitate, când e vorba de finanţări de stat pentru înfiinţări de instituţii, pentru cercetări şi studii, ca şi pentru publicaţii respective, întrucât realizarea unor atari proiecte depinde adesea fie de împrejurări, fie de temperament, caracter, relaţii sau condiţii sociale de persoane etc. Cam într-una din atari categorii ar putea intra şi săpăturile arheologice din jud. Hunedoara făcute în această vară cu anumite răsunete în presă.

Nici prin gând nu-mi trece să aduc vre-o atingere neplăcută unor atari preocupări ale disciplinei arheologice. Din contră, le doresc să fie cât mai extinse şi adâncite. Dar să-mi fie permisă următoarea reflexie. Materialul arheologic, care a rezistat milenii în pământ, mai poate rezista cel puţin încă câteva decade, chiar în ciuda uriaşelor

transformări cărora astăzi e supusă şi ţara noastră, în timp ce materialul folcloric şi etnografic, în marea lui majoritate, e repede condamnat, fie unor radicale schimbări, fie unor totale dispariţii sau distrugeri. Ca atare, uşor ne putem da seama de pierderile unor comori naţionale, ce nu ar putea fi cu nimic mai mici decât orice şi oricâte pierderi arheologice. Aşa fiind, se impune de la sine ca Folclorului şi Etnografiei din nordul şi sudul Dunării să li se dea aceeaşi atenţie, acelaşi concurs ce se dau şi Arheologiei, întrucât eforturile personale – cel puţin ale mele – în direcţia cercetărilor şi publicaţiilor ar putea face impresia că în aceste domenii totul vegetează.

Dacă veţi găsi întemeiate cele expuse mai sus, atunci, drept urmare, vă rog să binevoiţi a dispune cele cuvenite.

Cu distinsă stimă şi consideraţiune,

(ss) T. Papahagi

II

Drept completare a cererii mele, înregistrată sub nr. 2141/7 octombrie 1943, menţionez sumar următoarea propunere, pe care vă rog să binevoiţi a o dispune discuţiei şi votului consiliului profesoral.

Nu s-ar putea contesta că, chiar între catedrele al căror obiect şi preocupări aparţin exclusiv ţării şi poporului român, o oarecare ierarhie tot există cu privire la însemnătatea unora dintre ele. Dar această ierarhie a devenit cam anormală. În sânul Facultăţii noastre, bunăoară secţia istorică dispune cel puţin de două institute cu bugete impresionante – afară de institutele istorice extra-universitare –, în timp ce alte discipline, tot atât de importante şi necesare pentru aceeaşi ţară şi acelaşi popor, parcă sunt tratate drept creaţiuni tolerante. Această stare e nedreaptă şi dăunătoare. Statul nu trebuie să fie pentru unele catedre (sau pentru unii) mumă şi pentru altele mai nimic. Pentru îndreptarea acestei stări, propun ca întregul buget acordat de stat tuturor institutelor, seminariilor, publicaţiunilor etc. din sânul Facultăţii să fie acordat direct Facultăţii, iar Facultatea să creeze, sub auspiciile şi controlul ei, pentru fiecare secţiune de cadre câte un institut, care să fie condus, prin rotaţie, de comisii formate din profesorii respectivelor catedre şi căruia Facultatea să-i acorde proporţional şi armonic cuvenita sumă.

Pe această cale se vor îndrepta şi alte lucruri, iar în sufletul studenţimii se va infiltra nu numai seninătatea unui echilibru firesc, raţional şi sănătos, ci şi o familială emulaţie cultural-ştiinţifică.

Cu distinsă consideraţiune,

(ss) T. Papagahi

În urma discuţiei din şedinţa consiliului Facultăţii din 10 noiembrie 1943, am primit următorul răspuns oficial:

Domnule coleg,

Comisiunea alcătuită în scopul de a verifica lucrările pentru proiectul de buget pe anul 1944 a luat cunoştinţă de cererea d-vs., nr. 2226/1943, opinând că se pot crea institute pe specialităţi la propunerea secţiei respective, către autoritatea în drept.

În ceea ce priveşte institutele existente, ele sunt organizate prin legi speciale în modul în care autoritatea superioară a crezut de cuviinţă.

Decan,
(ss) Th. Sauciuc Săveanu

III

La Facultatea noastră există patru secţiuni şi anume: secţiunea de FILOSOFIE, de ISTORIE, de FILOLOGIE CLASICĂ, şi de FILOLOGIE MODERNĂ. Nimic mai logic, mai drept, mai firesc şi mai util decât ca să existe patru institute, câte unul de fiecare secţie. În felul acesta, se va realiza şi o cumpănă în toate, făcând să dispară şi atmosfera, oarecum mascată, de instituţii cam personale ce se degajează din existenţa actualelor institute, precum şi clasarea arbitrară a profesorilor ce se desprinde dintr-o atare stare de lucruri. Această cumpănă va contribui, poate, să se împuţineze şi motivele unora dintre noi, profesori universitari, cu privire la puţinătatea activităţii noastre publicate, îndemnându-ne şi mai mult spre cultură. Mai mult: realizarea acestei propuneri se impune imperios şi pentru echilibrul sufletesc al studenţimii, de care amintesc în a doua mea cerere reprodusă mai sus şi care e atât de grav atins.

Ca să se vadă că, în problema institutelor, nu există cumpănă în sânul Facultăţii de litere bucureştene, menţionez că în domeniul istoric sunt cinci institute şi anume:

1. Institutul de istorie naţională;
2. Institutul pentru studiul istoriei universale N. IORGA;
3. Institutul de studii şi cercetări balcanice;
4. Institutul de bizantinologie;
5. Institutul de studii sud-est europene;

Primele trei sunt oficial şi integral bugetare, iar ultimele trei se cam identifică în fond, întrucât ele au ca obiect Sud-estul european. Pentru actuala stare cultural-ştiinţifică a ţării noastre, eu cred că acest singur fapt ar putea arăta limpede că, poate, se va fi depăşit bunul simţ al realităţilor, ilustrându-se, parcă, tot mai mult ce a precizat şi Ovid Densuşianu în Viaţa Nouă, IX (1913), 120: „Istoria – răsfăţată şi la minister şi la Academie – nu a avut să se plângă de indiferentism, pe când filologia a fost ca o Cenuşereasă a ştiinţei, deşi numai graţie ei s-au limpezit unele fapte din trecutul nostru şi tot de la ea au pornit îndrumări noi în folklor".

În actualele împrejurări, dacă veţi găsi irealizabilă propunerea mea expusă mai sus, atunci vă rog să binevoiţi a-mi acorda cuvenita sumă pentru reînfiinţarea, măcar provizorie, a INSTITUTULUI DE FILOLOGIE ŞI FOLKLOR – înfiinţat şi condus de marele filolog Ovid Densuşianu –, pentru ca, sub auspiciile lui, să pot continua publicarea revistei GRAI şi SUFLET, paralel cu cercetări de grai, folclor şi etnografie.

Cu convingerea că veţi binevoi a dispune ca decizia d-voastră cu privire la cele de mai sus să mi se comunice formal, vă rog să primiţi expresia stimei şi consideraţiunei mele.

(ss) Tache Papahagi

➢ SANIC, fond Ministerul Educaţiei Naţionale, dosar 1568/1944, f. 39–41.

141

1944 septembrie 23, Bucureşti. Articol denigrator la adresa istoricului Gh. I. Brătianu publicat în ziarul „Scânteia".

SCHIMBAREA LA FAŢĂ A D-LUI GHEORGHE BRĂTIANU

În 23 august 1944 printre marile bucurii pe care ni le-a adus ziua aceea am avut şi o surpriză: am aflat că d. Gheorghe Brătianu e democrat! Ba mai mult. N-au trecut decât puţine zile şi acelaşi domn a început adevărata democraţie.

E timpul ca acest jalnic şi totuşi ridicol spectacol să înceteze!

Muncitorimea română cunoaşte prea bine trecutul d-lui Gheorghe Brătianu pentru ca să se lase înşelată de această schimbare la faţă. Muncitorimea română cunoaşte:

Declaraţiile d-lui Gh. I. Brătianu repetate în favoarea ducerii politicii externe a României alături de jefuitorii şi cotropitorii Europei şi Patriei noastre.

Discursul funest ţinut la „Asociaţia Româno-Germană" a criminalului de război Killinger.

Premiile şi declaraţiile primite de Gh. I. Brătianu de la Hitler pentru serviciile aduse. Rolul de instigator anti sovietic care l-a jucat ani de-a rândul în Parlament.

Participarea intensă la războiul nebunesc şi trădător al intereselor neamului împotriva Uniunii Republicilor Sociale (sic !) Sovietice.

Toate acestea muncitorimea română şi întregul popor nu le-a uitat d-le Gheorghe Brătianu!

Locul acestui domn nu este în Blocul Naţional Democratic ci în tagma unde singur s-a pus, alături de agenţii hitlerişti şi legionari.

Killinger a tras consecinţele – d. Gheorghe Brătianu nu. Gonit pe uşa din faţă se strecoară din nou pe uşa din dos.

Şi scrie despre U.R.S.S. „Rusia, ea însăşi, după ce şi-a întins în mod progresiv limitele de la Petru cel Mare la Alexandru al II-lea a trecut prin criza începuturilor Revoluţiei, pentru ca să se întindă din nou dincolo de frontierele vechi ale imperiului ţarist".

(„Viitorul") nr. 9310. Remarcaţi: „pentru ca să se întindă din nou dincolo de frontierele vechi ale imperiului ţarist". Într-un moment când prin repetate declaraţii d. Molotov şi Comandamentul Sovietic au arătat că URSS nu urmăreşte nici o cucerire teritorială a dovedit prin fapte de arme unice în istoria lumii că Armata Roşie vine ca Armată Eliberatoare şi Alianţă a popoarelor subjugate de Hitler şi imperialismul german, când armistiţiile cu România şi Finlanda au arătat generozitatea rară a Uniunii Sovietice, d. Gh. I. Brătianu îşi permite să calomnieze şi să provoace pe aliatul şi eliberatorul nostru.

Şi aceasta sub masca democraţiei!

Jos masca, domnule Hitlerist, Gheorghe Brătianu! Şi trage consecinţele!

➢ „Scânteia", I, nr. 3, 23 septembrie 1944, p. 1.

142

1944 septembrie 28, Bucureşti. Articol din ziarul „Scânteia", semnat de Mihnea Gheorghiu despre lupta tineretului universitar.

LUPTA TINERETULUI UNIVERSITAR DEMOCRAT

În ultimii ani, Universitatea a servit permanent drept rezervor de recrutare pentru cadrele hitlerismului în România. La situația aceasta a dus o serie întreagă de factori, care nu aveau nimic de a face cu munca tineretului universitar.

Întâi desființarea autonomiei universitare, gest politic de neiertat, care a pus studențimea la dispoziția guvernelor numite de conducerea hitleristă. Apoi. Ca o consecință inerentă, aplicarea legilor antidemocratice şi rasiste, odată cu introducerea culturii fasciste de la catedra profesorilor – miniştri de stat fascişti – în toate facultățile din țară. Ca o cunună s-a ajuns până la militarizarea după sistemul german nazist a unora dintre ele. Sub controlul direct al situației şi conducerii militare pronaziste, control aspru şi arbitrar, extins de la obiecte de studiu obligatorii până la condițiile vânzării politice cerute la accesul în cămine şi continue, cultura progresistă a fost nevoită să trăiască în ilegalitate adâncă, alături de forțele vii ale democrației române.

Lupta a continuat deci, susținută de cărțile de doctrină progresistă şi de publicațiile difuzate din mână în mână, luptă consacrată de jertfa studenților democrați aruncați în temniță sau schingiuiți până la moarte de agenții hitlerismului.

Studențimea a continuat totuşi să se afirme pentru revendicări profesionale. Astfel greva de la Academia Comercială la care au participat trei mii de studenți. Greva a fost condusă de biroul studențesc al Uniunii Tineretului Comunist, mereu în fruntea luptei democratice şi profesionale a tineretului universitar de partid şi fără partid politic. Greva aceasta a fost spartă de oamenii înarmaşi ai gărzii de fier, care au intrat la cursuri instituind teroarea în facultăți şi sprijinind acțiunea de represalii a Siguranței şi a guvernului profascist, împotriva conducătorilor aleşi de masele studențimii, celor mai buni studenți şi a celor mai curajoşi reprezentanți ai ei. Cei mai vechi dintre noi îşi amintesc de bătăile suferite de la legionarii uniți cu poliția, de studenții ucişi în amfiteatre şi de studentele călcate în picioare pe coridoarele sălilor de cursuri.

Legionarii n-au avut niciodată simpatia maselor. Ei au stăpânit cu cizma şi pistolul. Îmbrăcați sau nu în cămaşa verde a crimei, ei s-au impus numai prin forță şi demagogie, prin denunț şi prin teroare. Ei s-au înfiltrat pretutindeni, ajutați fățiş sau pe ascuns de guverne sau de profesori fascişti.

Cele două facultăți de studii practice, Medicina şi Politehnica au suferit în măsura cea mai mare această înfiltrație. Cauza? Un fals avantaj de câştig oferit de un anumit „numerus", un avantaj de origine pur propagandistică, ce s-a dovedit atât de nenorocit pentru situația economică şi sanitară a țării până în ziua de azi, prin lipsa elementelor calificate, în lupta pentru ridicarea nivelului economic, sanitar şi cultural al poporului. Iar fii clasei muncitoare au fost împiedicați să ajungă la Universitate.

Rezultatul am văzut şi cu noi studenţii l-a resimţit întreg poporul român, vândut nemţilor şi împins într-un război nedrept şi criminal, de ale cărei consecinţe că generozitate al Uniunii Sovietice, prin acordarea unui armistiţiu prietenos.

Datorită faptelor democratice interne şi prieteniei de luptă a Armatei Roşii, ţara a fost eliberată de jugul legionar-hitlerist de tristă memorie. Lupta continuă pentru eliberarea Ardealului vândut la Viena magnaţilor hitlerişti, până la zdrobirea completă a duşmanului popoarelor libere. Şi lupta continuă în interior până la zdrobirea rămăşiţelor legionare hitleriste din organismul statului român, până la democratizarea totală a ţării, în spiritul armistiţiului încheiat cu marile naţiuni unite.

Universitatea conştientă de rolul covârşitor pe care trebuie să-l joace în opera de reabilitare politică a ţării, a pornit la timp pe calea cea dreaptă. Tineretul universitar comunist, potrivit tradiţiei sale de luptă concretă, a propus studenţimii aparţinând celorlalte partide politice democrate, cât şi studenţilor fără de partid, o platformă de Front Unic Naţional Democratic, pe temeiul căruia să se organizeze acţiunea imediată pe teren. După aproape o lună de zile de negocieri, în care iniţiativa sa nu a încetat o clipă să mobilizeze studenţimea, platforma a fost în majoritate acceptată, ajungându-se la textul acordului încheiat la 22 septembrie a.c. şi semnat de reprezentanţii tineretului universitar al tuturor partidelor şi forţelor democratice din România, cu posibilitatea aderării la el a oricărui student democrat cinstit.

Importanţa unirii tuturor forţelor tineretului universitar democratic sub conducerea Comitetului de coordonare al acţiunii studenţimii pe teren politic şi profesional apare din însuşi conţinutul acordului, care stabileşte libertăţile democratice în facultăţi, care susţine revendicările studenţimii şi care mobilizează tineretul universitar la lupta antifascistă de eliberare a ţării.

Lupta tineretului universitar democratic din România a început.

Conştient de răspunderea ceasului de faţă, se adresează întregii studenţimi în afară de uneltele hitleriste, invitând-o să adere la această platformă în numele unei Românii libere, independente şi democratice!

Mihnea Gheorghiu

➢„Scânteia", I, nr. 8, 28 septembrie 1944, p. 2.

143

1944 septembrie 30, Bucureşti. Articol din ziarul „Scânteia" referitor la problema epurărilor.

DIN NOU PROBLEMA CURĂŢĂRII APARATULUI DE STAT

Partidul Comunist din România a pus cel dintâi această problemă.

Conştient că fără soluţionarea ei radicală ţara noastră nu-şi va putea îndeplini niciuna din marile sarcini imediate ce-i stau în faţă, convins că înlăturarea gunoiului fascist din aparatul de stat, cum şi din toate corpurile constituie deservind sub o

formă sau alta interese colective, este una din cerinţele stăruitoare ale maselor populare, partidul nostru a purces fără şovăire la rezolvarea problemei.

Munca sa în această direcţie este departe de a fi fost uşoară. S-ar părea acest lucru absolut paradoxal, mai ales pentru acela care n-a pătruns realităţile politicii româneşti sub aspectul forţelor ce se înfruntă. Este totuşi fapt că această dorinţă atât de legitimă a maselor, această măsură atât de necesară pentru lărgirea şi adâncirea regimului democratic de curând renăscut, a întâlnit opoziţia puternică a unor fruntaşi ai vieţii publice româneşti care obişnuiesc să se considere „cei mai autentici", „cei mai devotaţi" şi „cei mai consecvenţi" sprijinitori ai democraţiei.

Partidul nostru a pus de la început problema limpede. El a socotit că trebuie înlăturaţi din aparatul statului toţi acei funcţionari care au participat SUB ORICE FORMĂ la activitatea vreunei organizaţii politice sau paramilitare legionare, fasciste sau hitleriste, cum şi acei care au deservit prin orice mijloace scopurile unei asemenea organizaţii. Excepţie a fost făcută numai pentru acei care prin acte concrete şi bine dovedite pot stabili că au părăsit organizaţiile politice sus indicate, încadrându-se, încă înainte de 23 august 1944, în lupta pentru cucerirea libertăţilor democratice şi pentru înlăturarea fascismului din România.

În discuţiile ce au avut loc (...) , partidul nostru a înfrânt – pentru că în interesul democraţiei româneşti trebuia să înfrângă – toate acele încercări „democratice", tinzând ca ascuţişul acestei măsuri să nu fie îndreptat în mod hotărât împotriva principalului duşman intern: fascismul românesc. Rând pe rând au fost spulberate formulele ocolite prezentate de conducători ai „celei mai autentice democraţii" până când în sfârşit toată lumea a trebuit să accepte formula înfăţişată de partidul comunist, pentru că era singura formulă conformă multiplelor şi marilor interese pe care această măsură trebuia să le apere. De asemenea, şi în cadrul aceloraşi discuţii, partidul nostru a dat peste cap o altă încercare de a lovi din spate rezolvarea justă a acestei importante probleme. Ni s-a cerut să fim de acord ca legea de curăţire a aparatului de stat să fie obligatorie numai 30 de zile (în cursul discuţiilor termenul a fost prelungit), spunându-se că nu poate fi lăsat la infinit corpul funcţionarilor cu această sabie a lui Damocles atârnată deasupra capului. Socotind că cei chemaţi să cureţe aparatul de Stat de pleava fascistă au ei înşişi nevoie de a fi epuraţi din acest punct de vedere, Partidul Comunist a respins în mod hotărât ideea caracterului temporar al legii, în ce priveşte dispoziţiile referitoare la îndepărtarea elementelor fasciste. La punctul acesta de vedere s-au raliat până la urmă toate partidele reprezentate în guvern.

Cum guvernul actual nu are altă bază politică decât aceia a partidelor din Blocul Naţional Democrat şi a celor reprezentaţi prin vreunul din aceste partide, era normal şi logic ca formula de epurare la care aceste partide au ajuns să devină lege. Când însă mult aşteptata lege a epurării aparatului de stat a apărut, s-a putut constata faptul stupefiant că TEXTUL EI ESTE ALTUL.

Pentru a ne da mai bine seama de întinderea escamotării efectuate, punem pe două coloane cele două texte.

PROIECTUL DECRETULUI LEGE	DECRETUL LEGE
Art. II. Funcţionarii... vor fi licenţiaţi din serviciu fără nici o îndemnitate: a) ... b) ... c) ... d) Dacă au participat SUB ORICE FORMĂ la activitatea vreunei organizaţii politice sau paramilitare legionare, fasciste sau hitleriste, sau dacă au deservit prin orice mijloace scopurile unei asemenea organizaţii.	Art. II. – Vor fi licenţiaţi din serviciu, fără nici o îndemnitate, indiferent de data la care au fost numiţi, încadraţi sau angajaţi funcţionarii: a) ... b) ... c) au avut o activitate NOTORIE în vreo organizaţie politică sau paramilitară: legionară, fascistă sau hitleristă sau dacă au deservit DIN PROPRIE INIŢIATIVĂ SAU EXCESIV, prin orice mijloace scopurile unor asemenea organizaţii.

În sfârşit, în ce priveşte caracterul temporar al legii:

Art. V. – Dispoziţiile art. I, II, paragrafele a, b, c (nota noastră: precum se vede eruperea politică propriu-zisă prevăzută de pt. D, este exclusă) ale prezentului decret lege încetează de a mai fi aplicabil trei luni după publicarea lui în Monitorul Oficial.	Art. VII. – Dispoziţiile prezentului decret lege încetează de a mai fi aplicabil trei luni după publicarea lor în Monitorul Oficial. (Nota noastră: de unde se vede eruperea politică are şi ea acum un caracter temporar ca şi celelalte măsuri ale Decretului lege).

Deosebirea dintre Proiectul decretului lege şi Decretul-Lege este enormă. De unde proiectul cuprindea strâns problema şi prin stipulaţiile sale crea o bază legală sănătoasă soluţionării ei radicale, Decretul lege, pe de o parte, deschide poarta largă pentru ca elementele fasciste din aparatul de stat să scape de epurare, pe de alta, închide posibilitatea curăţirii aparatului de stat, restrângând această operaţiune la un termen în care ea nu va putea fi făcută din cauza compoziţiei tocmai a acestora, care sunt însărcinaţi să o facă. În adevăr, cine nu-şi dă seama imediat, că fiecare legionar (fascist sau hitlerist) va spune că el nu a avut o activitate NOTORIE, deşi a activat într-una din organizaţiile incriminate, că fiecare funcţionar care a deservit fascismul va pretinde că nu l-a servit EXCESIV şi că cei care vor avea a judeca aceste lucruri, fiind ei înşişi din aceiaşi pastă, se vor grăbi să accepte „subtile" distincţii. Şi cine îşi poate închipui că un aparat de stat infectat de prezenţa elementelor fasciste va putea să-şi realizeze EL ÎNSUŞI curăţirea atât de necesară în 3 sau 6 luni, aşa cum Decretul-Lege hotărăşte.

Decretul Lege, aşadar ...[1], dar el constituie o PIEDICĂ DIRECTĂ ÎN CALEA CURĂŢIRII APARATULUI DE STAT de elementele fasciste. Ce urmează

[1] Text lipsă.

din această constatare este limpede: guvernul trebuie silit să revină la formula inițială, formulă cuprinsă în proiectul de decret-lege, formulă concepută şi propusă de Partidul Comunist şi acceptată de cele 4 partide reprezentate în guvern.

Cele ce preced dau naştere însă unei serii de întrebări.

Cum a fost posibilă această grosolană falsificare şi mai ales cum a fost cu putință ca ea să se realizeze într-un atât de ridicat organ al conducerii de stat?

Cum se explică faptul că despre existența acestui fals, nu se sesizează niciuna din conducerile politice a celorlalte partide democratice?

Acestor întrebări, chinuitoare pentru fiecere român conştient, numai desfăşurarea ulterioară a evenimentelor politice din România le va putea da un răspuns lămurit.

Până când acest răspuns lămurit va fi dat, tot ce am visat mai sus demonstrează până la evidentă, pentru oricine, că duşmanul intern este activ, că munca lui răzbate până tare sus şi că astfel fiind, împotriva lui nu se poate lupta decât cu modul arătat de platforma partidului nostru, prin constituirea unui larg front al tuturor forțelor naționale şi democratice ale țării, forțe care se pot întemeia pe sprijinul activ al poporului.

➢ „Scânteia", I, nr. 10, 30 septembrie 1944, p. 1.

144

1944 octombrie 8, Bucureşti. Legea nr. 486 pentru purificarea administrațiilor publice.

Legea nr. 486 pentru purificarea administrațiilor publice

Decretul nr. 1837 din 7 octombrie 1944

Art. 1. Funcționarii Statului, județelor, comunelor, regiilor publice, administrațiilor comerciale, direcțiunilor speciale, institute ştiințifice sau de cercetări, Camere profesionale, serviciilor Adunărilor Legiuitoare şi în general ale oricărui serviciu public sau ai instituțiilor al căror buget este supus aprobării autorităților de Stat, numiți, încadrați sau angajați sub orice formă după 20 februarie 1838 şi până la 23 august 1944, vor putea fi licențiați din serviciu.

Funcționarul licențiat din serviciu are dreptul la o indemnitate reprezentând salariul cu alocațiile şi indemnitățile prevăzute de art. 25 şi 26 din Codul funcționarilor publici şi cu sporul de scumpete şi anume:

– pe o lună, dacă vechimea lui este de cel puțin un an;

– pe două luni, dacă vechimea lui este de cel puțin doi ani;

– pe trei luni, dacă vechimea lui este de cel puțin trei ani.

Art. 2. Vor fi licențiați din serviciu fără nicio indemnitate, indiferent de data la care au fost numiți, încadrați sau angajați, funcționarii care:

a. În executarea serviciului au avut o atitudine abuzivă ori o ținută nedemnă;

b. S-au pus sub orice formă în slujba unor interese străine de acelea ale națiunii române;

c. Au militat sub orice formă în vreo organizație politică sau paramilitară: legionară, fascistă sau hitleristă sau au servit prin orice mijloace scopurile unor organizațiuni dictatoriale.

Sunt exceptați de la aplicațiunea prevederilor art. 2, lit. C, acei funcționari care prin acte concrete şi bine dovedite pot stabili că au părăsit organizațiunile politice sus indicate şi s-au încadrat în lupta pentru cucerirea libertăților democratice şi pentru înlăturarea fascismului din România încă înaintea datei de 23 august 1944.

Art. 3. Toate înaintările sau încadrările făcute după data de 20 februarie 1938 sunt revizuibile. Funcționarii care au făcut obiectul unor asemenea înaintări sau încadrări ilegale, nejustificate sau abuzive, vor fi reîncadrați, fără însă a se putea acorda celor ce se găseau în serviciu la data de 20 februarie 1938 un grad inferior celui ce-l dețineau la acea dată.

De asemenea, potrivit aceloraşi norme vor putea fi reîncadrați funcționarii numiți direct în grade superioare, în virtutea unor legi de excepțiune.

Art. 4. În vederea aplicării acestei legi, ministrul sau şeful administrației va institui o comisiune compusă din trei membri dintre funcționarii superiori ai ministerului sau instituției respective. În ceea ce priveşte corpul judecătoresc, aceşti trei membri vor fi aleşi dintre membrii Înaltei Curți de Casație şi Justiție. Pentru serviciile exterioare, ministrul sau şeful instituției va putea institutui comisiuni pe regiuni care vor procura comisiunii centrale toate datele necesare, sub garanția deplinei sinceități.

Comisiunile instituite vor putea face cercetări înlăuntrul departamentului sau instituției prin toate mijloacele ce le stau la dispoziție.

Directorul personalului este îndatorat a semnala în scris comisiunii toate abaterile ce-i sunt cunoscute.

Art. 5. Comisiunea va face propuneri ministrului sau şefului administrației, care va aprecia şi va decide.

Stabilirea şi concluziunile de fapt ale comisiunii, aprobate de minstrul sau şeful instituțiunii, nu vor putea fi atacate sau contestate pe nicio cale.

Art. 6. Licențierile şi reîncadrările se vor face prin decret regal sau prin decizie ministerială, conform prevederilor legilor organice sau a Codului funcționarilor publici.

Art. 7. Dispozițiunile art. 1, literele a şi b din art. 2 şi ale art. 3 ale prezentului decret-lege încetează de a mai fi aplicabile trei luni după publicarea în Monitorul Oficial.

Consiliul de Miniştri va putea prelungi aplicarea lor cu încă trei luni.

Dispozițiunile art. 2, litera c, sunt aplicabile fără termen.

Art. 8. Toate dispozițiunile contrarii din legile generale sau speciale sunt şi rămân abrogate.

➢ „Monitorul oficial'', nr. 233 din 8 octombrie 1944.

145

1944 octombrie 26, Bucureşti. Articol din ziarul „România liberă" în care sunt denigraţi profesorul P. P. Panaitescu şi directorul Muzeului de Antichităţi Vladimir Dumitrescu şi se solicită darea lor afară din învăţământ şi de la Muzeu.

PROFEŢII MINCINOASE

D. P. P. Panaitescu, încă profesor la Universitatea din Bucureşti, „frate de cruce" cu fostul comandant legionar Vladimir Dumitrescu, sub titlul: *O ţară de pradă*: Anglia, scria în *Cuvântul* din 16 ianuarie 1941: Anglia este învinsă... Se apropie clipa când Anglia va fi definitiv la pământ"...

Dar ne întrebăm ce respect are istoricul P. P. Panaitescu faţă de adevărul istoric? Şi care trebuie să fie sancţiunea cuvenită unui profesor înşelător, care şi-a amăgit studenţii atâţia ani cu toate minciunile hitleriste?

UN PROFET MINCINOS: VLADIMIR DUMITRESCU

Vladimir Dumitrescu, fost comandant legionar şi poate încă Director al Muzeului de Antichităţi din Bucureşti, scria în 1941 (*Cuvântul* din 18 ianuarie):

„Izbânda Angliei în războiul actual este cu desăvârşire exclusă, deoarece, atât pe plan moral cât şi material, ea se află într-o poziţie vădită de inferioritate, din care nu o va putea scoate tamtamul jidovimii de peste Ocean. Dar această izbândă ar fi peste România o aspră nenorocire.

„De aceea, în lupta care aprinde din ce în ce mai mult Europa, dorinţa noastră cea mai vie este ca Axa să învingă locul nostru în Europa de Sud-Est neputând fi restabilit decât prin victoria Germaniei şi a Italiei".

Ca toate profeţiile legionare şi aceea a lui Vladimir Dumitrescu s-a dovedit perfect mincinoasă. De aceea „dorinţa noastră cea mai vie – odată ce Axa e învinsă – este ca Vladimir Dumitrescu să fie imediat arestat, pentru că aşa o cere un anumit aliniat din textul Convenţiei de armistiţiu.

➢„România Liberă", anul II, nr. 72, 26 octombrie 1944, p. 3.

146

1944 noiembrie 2, Bucureşti. Cererea preşedintelui Comisiei de Revizuire adresată Ministrului Culturii Naţionale şi al Cultelor de a pune la dispoziţia Comisiei de Revizuire dosarele profesorilor şi conferenţiarilor aflaţi pe listă, urmând a fi verificaţi.

Universitatea din Bucureşti
Comisiunea de revizuire
Nr. 25 1 noiembrie 1944

Domnule Ministru,

Ca urmare la adresa Dv. Nr. 153271/1944, am onoarea a vă ruga să binevoiţi a pune la dispoziţia Comisiunii de Revizuire, dosarele cu numele profesorilor şi conferenţiarilor, notaţi mai jos:

• *Teologie:* Iacob Lazăr, Bulat Toma, Savin Ion, Ion V. Georgescu, Bulacu M., Coman Ioan.

• *Drept:* Gerota D. D., Gălăşescu D., Stoeanovici A. Const., Gruia I. V., Alexandru G., Antonescu Ervin, Antonescu Mihail, Strat George, Bădulescu Victor, Georgescu Constant., Fotino George, Vălimărescu Al., Bulgaru Valeriu, Ionaşcu Traian, Vântu Ion, Arion Dinu, Dragomir Nicolae.

• *Litere:* Ştefănescu I. D., Brătianu Gh., Dumitru Gheorghe, Mierlescu Ilie, Penescu Alex., Petrovici Vladimir, Veniamin Virgil, Viespescu Vasile, Vlădescu Vasile, Vrăbiescu Gh., Vianu Tudor, Florian Mircea, Petrovici Ioan, Petrescu I. C., Narly C., Gabrea Iosif, Zapan Gh., Marmeliuc D., Pippidi D., Herescu Nicolae, Ciobanu Ştefan, Ralea Mihail, Munteanu Bazil, Sauciuc-Săveanu Th., Cantacuzino Gh., Hudiţă I., Papacostea Victor, Bodin Victor, Nandriş Grigore, Grecu Vasile, Protopopescu Dragoş, Georgescu Tistu, Marinescu Const., Bacinschi Ilie, Papahagi Tache, Pop Sever, Constantinescu Nicolae, Lişcu Marin, Stahl Henri.

• *Medicină:* Rusescu Alfred, Timuş D. Dumitru, Tetu Ion, Vasiliu Theodor, Ciocâltău Vintilă, Nitulescu Virgil, Nasta Traian, Dumitrescu Mante, Teodorescu Bazil, Nasta Traian, Ionescu Siseşti, Bălţăceanu Gh., Bălteanu I., Teodorescu Dan, Florescu Grigore, Cosăcescu Alex., Nicolau Ştefan, Bagdasar D-tru, Gheţie Vasile.

• *Ştiinţe:* Onicescu Octav, Vrânceanu Gh., Stoilow S., Isăcescu D-tru, Niculescu Miron, Barbilian Dan, Demetrescu Gh., Moisil Gr. C., Hulubei Dan, Tudor Ionescu, Hulubei Horia, Oteteleşeanu Enric, Spacu Gh., Pirtea Gh., Macovschi Eugen, Ionescu Bujor Dobre, Atanasiu Ion, Vanghelovici Mihail, Cosmovici Nicolae, Motaş C., Dornescu Gh. Th., Ionescu Stan, Guşuleac Mihail, Preda David, Brătescu Const., Călinescu Raul, Mihoc Gheorghe, Nicolau Aurel, Petrescu Emil, Pop Nicolae, Manu Gh., Paucă Mircea.

• *Medicină:* Panu Alex., Popescu Fr., Apostoleanu Eugen, Enăchescu Marin, Burghele Th., Proca G. C., Săvulescu D., Palade Emil, Repeiuc Emil, Ursu Alex., Teodorescu Ştefan.

• *Medicină veterinară:* Dinulescu Gh, Mihăilescu M. Mihai, Moldoveanu Gh., Buruiană Lascăr, Soituz Vasile, Vlăduţu Octav, Moldovanu Gh., Adameşteanu I., Bordeianu V. Const., Stănescu P. Paul, Niculescu I. Gh., Popescu G. Ion.

• *Farmacie*: Ionescu N. Const., Ioanid Nic., Mavrodin Alex., Ciogolea Gh., Ştefănescu D-tru, A. Georgescu.

Preşedinte,
(ss) indescifrabil

➢ SANIC, fond Ministerul Educaţiei Naţionale, dosar 1568/1944, f. 252–252v.

147

1944 noiembrie 14, Bucureşti. Articolul lui Radu Boureanu din ziarul „Victoria" în care-l ataca vehement pe Alex. Marcu, profesor la Facultatea de Filosofie şi Litere.

INTERPRETĂRI
MARCU ȘI MARIA ANTOANETA

În vreme ce poporul Parisului, poporul Franței, se târa prin apele mizeriei și prin colții foamei, în vreme ce surd răsunau roatele revoluției în mers, oameni cu ochi deschiși și cu viziunea largă îi spuneau reginei Franței:

„Maiestate! Poporul cere pâine, poporul n-are pâine!". La care suverana cochetă ale cărei urechi erau astupate de greaua coroană a inconștienței, replica binevoitorilor poporului, cu o ingenuitate, din care istoria înclină să culeagă sensul unui cinism rece, sau al unei deformări psihologice:

– „Ei bine dacă n-are pâine poporul, să mănânce cozonac".

Replici similare a mai înregistrat istoria, la diverse epoci, țesute din aceleași fire, însă niciodată ele n-au fost de bun augur, niciodată asemenea replici n-au rămas fără replică.

Astfel în epoca antonesciană, fusese uns ministru al Propagandei, un profesor pomădat și monoclat, un valet al jalnicelor cadre spirituale fasciste, un agent musolinian, pre numele lui Alexandru Marcu.

Acest profesor, compilator de studii și portrete italiene din Renaștere (capitol bogat în opuri din literatura italiană și universală, de unde putea să înoade cu câteva adaosuri de anemice contribuții) acest vinovat ministru al unei propagande cunoscute de tristă memorie și funestă semnificație pentru țara noastră, capitaliza beneficii prin procedee de o tehnică prea cunoscută, proprie trecutelor regimuri.

Omul acesta care, înainte să ocupe fotoliul ministerial trecea strada cu pălăria în mână, oprind un june confrate în ale scrisului, deținător al unei rubrici literare, dându-i un pogon de dedicație, pe o carte compilată, ca să-i bage o notiță la gazetă, s-a transformat subit, cu monoclul înfipt în ochiul scorțos, repezea, împila tagma scriitorilor, a ziariștilor și pe funcționarii mărunți.

Toate acestea le comitea, ca atunci când goniți de spaima morții funcționării erau disperasați în unghiuri de țară și aducându-i-se la cunoștință că acești funcționari n-au bani și nu au ce să mănânce în refugiu, să evoce de peste secole, spiritul cinismului sau inconștiența Mariei Antoneta. Însă compilator fiind a căutat să le treacă prin tonul personal de belfer mediocru:

– „N-au ce să mănânce? Vine vara, să mănânce frunze !"

Și domnul acesta nu e trimis încă în lagăr sau cu târnăcopul în mână, la muncă, ci e lăsat să taie câinilor frunză, sau mai curând să taie cupoane.

Radu Boureanu

➢ „Victoria", anul I, nr. 21, 14 noiembrie 1944, p. 1.

148

1944 noiembrie 23, București. Decret-lege cu privire la purificare aparatului de stat.

Ministerul Justiției
Legea nr. 594

Mihai I,

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională, rege al României, la toți de față și viitori, sănătate:

Asupra raportului nostru secret de stat la Departamentul Justiției cu nr. 90.818 din 15 noiembrie 1944,

Văzând jurnalul Consiliului de Miniștri cu nr. 806 din 1944,

În baza dispozițiunilor înaltului decret regal cu nr. 1616 din 31 august 1944, publicat în „Monitorul oficial" nr. 202 din 2 septembrie 1944,

Am decretat și decretăm

Decret-lege pentru modificarea legii nr. 486/944, privitoare la purificarea administrațiilor publice

Art. unic. Dispozițiunile art. 2, 4 și 7 din legea nr. 486 din 1944, privitoare la purificarea administrațiilor publice, vor acea următorul cuprins:

art. 2. Vor fi licențiați din serviciu fără nicio indemnitate, indiferent de data la care au fost numiți, încadrați sau angajați, funcționarii care:

a. S-au pus prin acțiuni proprii, sub orice formă, în slujba hitlerismului și a fascismului, slujind astfel interese străine de acelea ale națiunii române;

b. Au militat sub orice formă în vreo organizație politică sau paramilitară, legionară, fascistă sau hitleristă, sau au pregătit calea instaurării dictaturilor de tip fascist în România;

c. Au militat propagând idei contra principiilor democratice, ori influențați de asemenea concepții, în exercițiul funcțiunii lor au săvârșit presiuni, acte de teroare, schingiuiri și omoruri.

Dispozițiile de mai sus se vor aplica și faptelor comise în viitor.

Art. 4. În vederea aplicării prezentei legi, ministrul sau șeful administrației va institui o comisie compusă din 3 membri funcționari superiori, dintre care 2 trebuie să aparțină departamentului respectiv, iar celălalt poate fi desemnat și de la alte departamente, ministerul va institui câte o comisie pentru fiecare instituție publică, sau grupa mai multe instituții publice la o singură comisie. Ministerul competent a institui asemenea comisii este titularul departamentului de care depinde sau care controlează instituția respectivă.

Pentru corpurile constituite care funcționează pe baza unor legi organice speciale, comisia de 3 va fi alcătuită în condițiile prezentei legi, dintre membrii acestor corpuri, la propunerea conducerii acestora.

În ce privește corpul judecătoresc, din comisie vor face parte 2 membri ai Înaltei Curți de Casație și Justiție, sub președinția ministerului de justiție, pentru epurația de la Înalta Curte de Casație și Justiție.

Pentru celelalte instanţe, ministrul justiţiei va putea delega în locul său un al treilea membru al Înaltei Curţi de Casaţie şi Justiţie. Deciziile comisiei de epuraţie ale corpului judecătoresc sunt definitive.

Directorii şi şefii personalului din minister, instituţii publice şi administraţii locale, sunt datori să semnaleze în scris comisiei toate cazurile care intră sub prevederile prezentei legi, sub sancţiune disciplinară, în caz de omisiune.

Art. 7. Dispoziţiile acestei legi au aplicaţie permanentă, cu excepţia art. 1 şi 3, a căror aplicaţie încetează pe data de 1 februarie 1945.

Dat în Bucureşti la 23 noiembrie 1944.

➢ „Monitorul oficial", nr. 202 din 2 septembrie 1944.

149

1945 ianuarie 16, Bucureşti. Articol din ziarul „Scânteia„ privind deschiderea anului universitar 1945–1946 care trebuia să fie „un capitol nou în viaţa Universităţii".

DESCHIDEREA ANULUI UNIVERSITAR 1945–1946

AZI SE DESCHIDE UNIVERSITATEA

Astăzi la ora 11 în Aula mare a Facultăţii de Drept, are loc deschiderea oficială a anului universitar. După o întrerupere de aproape 10 luni porţile Universităţii se redeschid.

Acest an nou universitar trebuie să însemne începutul unui capitol nou în viaţa Universităţii. Trebuie ca în acest an, Universitatea Românească să dovedească că poate să pornească pe un drum nou: pe drumul democraţiei.

Ani de zile, Universitatea a fost locul unde au pornit toate manifestările huliganice ale fascismului şi legionarismului. Pentru a putea asigura în viitor, participarea studenţimii la opera de democratizare a ţării trebuie scoase din facultate toate rămăşiţele acestor mişcări care au dus ţara în prăpastie.

Exemplul Universităţilor franceze, jugoslave şi în special sovietice, unde profesorii şi studenţii la un loc au luptat cu arma în mână pentru apărarea Patriei împotriva fascismului cotropitor, este un imbold în această luptă.

Primele începuturi de democratizare a facultăţilor, făcute prin participarea studenţimii democratice la administrarea căminelor şi cantinelor trebuie continuate şi lărgite. Problema căminelor şi a cantinelor studenţeşti trebuie să fie rezolvată de lupta unită a tuturor studenţilor.

Însă pentru a putea fi înfăptuită această operă, facultatea trebuie curăţată de toţi aceia, care prin activitatea lor au contribuit la fascizarea ţării şi care au condus tineretul universitar pe drumul huligalismului. Profesori sau conferenţiari, asistenţi sau studenţi, ei trebuie eliminaţi din cadrul Universităţii. Toţi aceştia trebuie astfel împiedicaţi să saboteze desfăşurarea forţelor democratice din Universitate.

Muncitorimea a început opera de refacere a ţării. În această uriaşă operă, ea trebuie să fie ajutată de studenţime, căci aceasta îi poate da un sprijin puternic.

Politehnicienii, arhitecții, să iasă din uzine, pe șantier, mediciniștii să ajute la stăvilirea epidemiilor și la combaterea bolilor sociale. Unite în munca de refacere a țării și aprovizionării frontului, unite în lupta antifascistă, studențimea și muncitorimea vor ajuta la reala democratizare a țării.

În acest nou an universitar, toată studențimea trebuie să se alăture luptei pentru democrație. Universitatea nu mai poate fi altceva decât unul din elementele luptei întregului popor pentru victoria finală împotriva fascismului.

Țara întreagă vrea ca să salute astăzi o universitate nouă: O UNIVERSITATE DEMOCRATICĂ.

Ilie Barbu

➢„Scânteia", anul II, nr. 110, 16 ianuarie 1945, p. 3.

150

1945 ianuarie 29, București. Articol din ziarul „România Liberă" în care sunt acuzați profesorii mai în vârstă ai Universității care nu au fost încă epurați și care mai pot fi considerați profesori onorifici. Se cere să le fie aplicat tratamentul pentru trădători.

DE LA CAZ LA CAZ
SCUZA BĂTRÂNEȚII

Se susține de unii că înveteratul eliminat A. C. Cuza nu va fi arestat, deoarece e ... bătrân. Alții au rămas mirați când au văzut că alt bătrân maniac, Charles Maurras, este judecat pentru crima de a fi trădat Franța, patria sa. S-ar părea deci că pentru unii delicați faptul de a fi bătrân are darul de a șterge orice crimă comisă în prezent sau în trecut. Prin urmare ar fi drept ca elevii de liceu care au fost înnebuniți de otrava infectată zi cu zi de propaganda mârșavă a lui Cuza, și care au fost aduși astfel să comită acte dăunătoare țării, să sufere condamnările cele mai grele, iar adevăratul vinovat, omul în vârstă care este dator să știe ce face, să rămână nepedepsit.

Dar mai este și altă față a problemei. Un profesor universitar în funcție până în zilele trecute, să zicem Ion Petrovici, cel în vârstă înaintată, iarăși să zicem, împlinește anul acesta 65 de ani. Prin măsura epurației, el își pierde catedra și dreptul la pensie. Am zice că e bine să fie așa, dacă n-am considera că pedeapsa este mult prea ușoară în raport cu crimele de care s-a făcut vinovat. Dar alt profesor universitar, să zicem D. Caracostea, a avut norocul să împlinească 65 de ani anul trecut, și să fie scos la pensie în 1944. Măsura epurației nu-l mai atinge, deci el rămâne profesor onorariu (?!), și continuă să mănânce banii Statului pe care l-a vândut odată cu Transilvania de nord. Omul lui Killinger, lacheul lui Gamillscheg, impus în diverse posturi de comandă de dușmanii țării, nu numai că nu primește nici o pedeapsă, dar i se mai servește și pensie. Aceasta pentru că s-a născut în 1879 și nu în 1880.

Cerem egalitate de tratament pentru trădători: să nu se facă între ei distincţie de vârstă.

A.G.

➢„România Liberă", anul III, nr. 153, 29 ianuarie 1945, p. 9.

151

1945 februarie 16, Bucureşti. Articol din ziarul „Scânteia" în care un număr mare de profesori cer constituirea unui guvern F.N.D. (Frontul Naţional Democrat).

PROFESORII UNIVERSITARI CER UN GUVERN F.N.D.

Experienţa ultimelor cinci luni de guvernare a dovedit că nu se poate ajunge nici la înfăptuirea reformelor larg democratice pe care ţara le aşteaptă, nici la câştigarea încrederii Aliaţilor.

Nu s-au respectat obligaţiile ce decurg din Convenţia de Armistiţiu; nerezolvarea problemei agrare ne ameninţă cu un adevărat dezastru: nu s-a luat nici o măsură eficace contra scumpetei care creşte în disproporţie în veniturile celor ce munceşte nu s-a făcut epurația aparatului de Stat şi se sabotează orice încercare de pedepsire a criminalilor de război şi a vinovaţilor de dezastrul ţării.

Războiul a intrat în faza lui finală. Aşa că în curând vor începe tratativele de pace la care nu ne mulţi prizonieri de război care (...)[2]

Ardealul de Nord nu este încă alipit ţării la Uniunea Sovietică se mai găsesc încă foarte mulţi prizonieri de război care aşteaptă repatrierea.

N-am reluat încă legăturile economice cu Naţiunile Unite şi îndeosebi cu marea noastră vecină de la Răsărit.

În faţa acestei situaţii, provocată de lipsa unei înţelegeri pe baze democratice în sânul guvernelor, de până acum, noi membrii Corpului Didactic Universitar, menţionându-ne pe linia atitudinii noastre din vremea dictaturii lui Antonescu, cerem venirea la cârmă a unui guvern, care să fie expresia tuturor elementelor democratice ale ţării şi să realizeze imediat programul de guvernare al Frontului Naţional Democratic.

Dr. C. Parhon, membru al Academiei; S. Stoilow, rectorul Universităţii Buc.; A. Myller, rectorul Universităţii Iaşi; Traian Săvulescu, decanul Facult. Agronomice Buc.; Const. Georgescu, decanul Facult. Silvicultură Buc.; C. Bordeianu, decanul Facult. Farmacie Buc.; C. Daicoviciu, decanul Facult. Litere Sibiu; Dr. M. Chernbach decanul Facult. Medicină Sibiu; P. Constantinescu-Iaşi, prof. Litere; M. Ralea, prof. Litere; Al. Rosetti, prof. Litere; G. Oprescu, prof. Litere; M. Florian, prof. Litere; Dr. Mezincescu, prof. Medicină; Dr. St. Nicolau, prof. Medicină; S. Sanielevici, prof. Ştiinţe; G. Demetrescu, prof. Ştiinţe; Grig Moisil, prof. Ştiinţe; ing, N. Profiri, prof. Politehnică; Em. Condurachi, prof. Arhivistică –

[2] parte din ziar distrusă

toţi de la Bucureşti; Iorgu Iordan, prof.; C. Balmuş, prof.; A. Oţetea, prof. dr. V. Răşcanu, prof. dr. Mârza, prof. ing. Davidescu, prof. – toţi de la Iaşi; dr. D. Bagdasar, conf. Medicină; dr. M. Enăchescu, conf. Medicină; Traian Gheorghiu, conf. Politehnică; – toţi de la Bucureşti; Emil Petrovici, prof. Rusu Liviu, prof. – de la Sibiu; A. Potop, conf.; N. Corivan, conf.; I. Creangă, conf. – toţi de la Iaşi; Al. Roşca, şef lucrări; D. Macrea, şef lucrări – toţi de la Sibiu; ing. St. Tache, şef lucrări Acad. Com.; M. Nădejde, asist. Litere; G. C. Nicolescu, asist. Litere; Traian Chelaru, asist. Litere; Eugenia Olteanu, asist. Litere; C. Racoviţă, asist. Litere; N. Dinulescu, asist. Ştiinţe; Călin Popovici, asist. Ştiinţe; G. Petrescu, asist. Ştiinţe; Al. Sanielevici, asist. Ştiinţe; Florica Mezincescu, asist. Ştiinţe; Pompiliu Macovei, asist. Architectură; G. Pătraşcu, asist. Architectură; G. Lichiardopol, asist. Architectură; Mircea Alifanti, asist. Architectură; dr. E. Mezincescu, asist. Medicină; C. C. Parhon, asist. Medicină; dr. Kreindler, asist. Medicină; dr. St. Milcu, asist. Medicină; ing. Botea, asist. Politehnică; G. G. Constantinescu, asist. Politehnică; Ilie Teaciuc, asist. Acad. Com.; – toţi de la Bucureşti; M. Beniuc, asist. Iaşi; Gh. Agavriloaei, asist. Iaşi, dr. P. Balmuş, asist. Iaşi; Zevedei Barbu, asist.; M. Bogdan, asist.; Salvator Cupcea, asist.; Lascu Nicolae asist.; M. Bogdan David, asist.; Barbu Silvia, asist., – toţi de la Sibiu.

➢ „Scânteia", anul II, nr. 141, 16 februarie 1945, p. 5.

152

1945 aprillie 24, Bucureşti. Legea nr. 312 pentru urmărirea şi sancţionarea celor vinovaţi de dezastrul ţării sau de crime de război.

Ministrul Justişiei

LEGE Nr. 312 pentru urmărirea şi sancţionarea celor vinovaţi de dezastrul ţării sau de crime de război[3]

Art. 1. - Sunt vinovaţi de dezastrul ţării cei care:

a) Militând pentru hitlerism sau fascism şi având răspunderea politică efectivă au permis intrarea armatelor germane pe teritoriul ţării;

b) După 6 Septembrie 1940, au militat pentru pregătirea sau desăvârşirea faptelor de mai sus prin grai, prin scris sau prin orice alte mijloace.

Art. 2. - Sunt vinovaţi de dezastrul ţării prin săvârşirea de crime de război cei care:

a) Au hotărât declararea sau continuarea războiului contra Uniunii Republicelor Socialiste Sovietice şi Natiunilor Unite;

b) N-au respectat regulele internaţionale cu privire la conducerea războiului;

c) Au supus la un tratament inuman pe prizonierii sau ostaticii de război;

[3] Conform rectificării apărute în „Monitorul Oficial" Nr. 95 din 25 Aprilie 1945.

d) Au ordonat sau desăvârşit acte de teroare, cruzime sau de suprimare asupra populaţiunei din teritoriile în care s-a purtat războiul;

e) Au ordonat sau săvârşit represiuni colective sau individuale în scop de persecuţie politică sau din motive rasiale asupra populaţiei civile;

f) Au ordonat sau organizat munci excesive sau deplasări şi transporturi de persone în scopul exterminării acestora;

g) Comandanţii, directorii, supraveghetorii şi paznicii de închisori, de lagăre de prizonieri sau de internaţi politici, de deportaţi sau de detinuţi politici, de lagăre sau detaşamente de muncă obligatorie, care au supus la tratamente neomenoase pe cei aflaţi sub puterea lor;

h) Ofiterii de politie judiciara sau anchetatorii cu orice titlu in chestiunei cu caracter politic sau rasial care au comis acte de violenta, torturi sau alte mijloace ilegale de constrangere;

i) Procurorii sau judecătorii civili ori militari care au ajutat sau săvârşit – cu intenţie – acte de teroare sau violenţă;

j) Au părăsit teritoriul naţional pentru a se pune în slujba hitlerismului sau fascismului şi au atacat ţara prin scris, prin grai, sau în orice alt mod;

k) Şi-au însuşit ilicit sau abuziv bunuri private sau politice din teritoriile în care s-a purtat războiul;

l) Au realizat averi în mod ilicit, cu ocazia participării la conducerea războiului, în orice calitate, ori profitând de legătura lor cu asemenea persoane sau de legiuirile şi măsurile de fapt cu caracter hitlerist, legionar sau rasial;

m) Au ordonat sau iniţiat înfiinţări de ghetouri, lagăre de internare ori deportări din motive de persecuţie politică sau rasială;

n) Au ordonat edictarea de legiuni sau măsuri nedrepte de concepţie hitleristă, legionară sau rasială, ori au practicat – cu intenţie – o execuţie excesivă a legilor derivate din starea de război sau a dispoziţiunilor cu caracter politic sau rasial;

o) S-au pus în slujba hitlerismului sau fascismului şi au contribuit prin fapte proprii la realizarea scopurilor lor politice sau la aservirea vieţii economice a ţării în detrimentul intereselor poporului român.

Art. 3. - Cei vinovaţi de faptele prevăzute la Art. 1 şi Art. 2 alin. m–o, se vor pedepsi cu detenţiunea grea pe viaţă sau cu detenţiunea grea de la 5 la 20 ani sau cu detenţiune riguroasă de la 3 la 20 ani.

Cei vinovaţi de faptele prevăzute de Art. 2. alin. a–j se vor pedepsi cu moartea sau cu munca silnică pe viaţă.

Cei vinovaţi de faptele prevăzute de Art. 2, alin. k–l se vor pedepsi cu munca silnică pe viaţă sau cu munca silnică pe timp mărginit de la 5 la 25 ani sau cu temniţa grea de la 3 la 20 ani.

Instigatorii şi coautorii celor vinovaţi pentru faptele prevăzute de prezenta lege se vor pedepsi cu aceleaşi pedepse.

Complicii, favorizatorii şi tăinuitorii celor vinovaţi pentru faptele prevăzute de prezenta lege se vor pedepsi cu o pedeapsa mai uşoară cu un grad decât acea prevazută pentru autorul principal.

Pe lângă aceste pedepse, se va pronunța și degradațiune civică, precum și confiscarea averii în folosul Statului cu titlu de despăgubire.

Art. 4. - Ministrul justiției va institui un număr de acuzatori publici însărcinați cu cercetarea și instruirea celor invinuiți de săvârșirea faptelor prevăzute de prezenta lege, precum și instigatorilor, coautorilor, complicilor, favorizatorilor și tăinuitorilor lor.

Unul dintre acuzatorii publici va avea însărcinarea de sef al acuzatorilor publici.

Acuzatorii publici vor fi numiți dintre cetățenii români, majori, fără deosebire de sex, putând fi numiți și dintre funcționarii publici.

Numirea se va face prin înalt decret regal, la propunerea ministrului justiției.

Organele de cercetare și instrucție vor funcționa pe lângă Ministerul Justiției, având sediul în București, iar la caz de necesitate și în orașele de reședința ale Curților de Apel.

Art. 5. - Acuzatorii publici vor cerceta toate cazurile deferite de Consiliul de Miniștri.

Ei se vor putea sesiza și din oficiu sau după trimiterea făcută de Președinția Consiliului de Miniștri pentru cercetări.

Ei vor putea lua orice măsuri asiguratoare asupra bunurilor bănuitului și ale altor persoane fizice sau juridice, măsuri care vor rămâne în ființă până la judecare. Acuzatorii publici vor putea ridica, în totul sau în parte, măsurile de asigurare.

Art. 6. - Acuzatorii publici au dreptul de a face orice investigațiuni și culege orice probe, uzând și de toate drepturile și puterile acordate de codul de procedură penală Ministerului public și judecătorului de instrucție.

Ei vor putea fi ajutați de magistrați, grefieri sau jurişti, precum și de specialişti în domeniul financiar, de experți și funcționari care vor fi numiți sau delegați de ministrul justiției.

Acuzatorii publici au dreptul a cere ca dispozițiunile lor să fie executate atât de organele puterii judecătorești cât și de cele ale puterii executive de orice categorie. Ei vor putea cere să fie asistați, în orice împrejurare de organele forței publice. De asemenea ei vor putea face orice descinderi, percheziții, a ridica orice corpuri delicte, orice acte de la particulari sau de la orice autoritate civilă sau militară, chiar și acte cu caracter secret.

Toate autoritățile publice sunt datoare să dea concursul acuzatorilor publici sub sancțiunea dispozițiunilor Art. 243 cod penal, pentru functionații publici care ar nesocoti această îndatorire.

Parchetele militare și comandamentele garnizoanelor sunt obligate a pune la dispoziția acuzatorilor publici pe militarii din cadrele active ale armatei. Pentru ofițerii superiori gradului de căpitan, se va cere, în acest scop, autorizația prealabilă a ministrului de război.

Art. 7. - Mandatele de arestare se vor emite de Consiliul de Miniștri, sau de acuzatorii publici cu încuviințarea acuzatorului șef.

Arestările ordonate nu sunt supuse confirmării.

Acuzatorii publici vor putea ordona liberarea celor arestaţi de ei, numai cu încuviinţarea acuzatorului şef.

Consiliul de Miniştri va putea ordona, în toate cazurile, liberarea celor arestaţi.

Art. 8. - În urma cercetărilor întreprinse, acuzatorul public va întocmi actul de acuzare care se va supune Consiliului de Miniştri pentru aprobare.

Consiliul de Miniştri va decide asupra sesizări instanţei de judecată cu judecarea pricinei.

Actele acuzatorului public şi ale Consiliului de Miniştri nu pot fi atacate pe nici o cale.

Art. 9. - Prin trimiterea în judecată, toate bunurile învinuitului sunt lovite de indisponibilitate. Indisponibilitatea operează prin publicarea în Monitorul Oficial a dispozitivului actului de acuzare.

Stingerea incriminării prin moartea învinuitului, intervenită după începerea cercetărilor, nu împiedecă luarea măsurilor prevăzute de Art. 5 şi nici indisponibilitatea bunurilor, iar cercetările şi judecata se vor urma în contra moştenitorilor, pentru confiscarea averii în folosul Statului cu titlu de despăgubire.

Art. 10. - Judecarea faptelor prevăzute de prezenta lege se va face de Tribunalul Poporului.

Art. 11. - Tribunalul Poporului este compus din:

a) Judecători numiţi de ministrul justiţiei dintre magistraţi;

b) Judecători ai poporului, cetăţeni români, majori, bărbaţi sau femei, aleşi dintre membrii celor şapte grupări politice care intră în compunerea guvernului de concentare democratică.

Fiecare dintre aceste grupări va desemna câte cinci membri, care vor figura pe listele judecătorilor poporului.

Dacă o grupare nu-şi va desemna membrii săi în termen de 15 zile de la publicarea prezentei legi, listele se vor forma numai cu persoanele indicate de celelalte grupări.

Se vor forma liste de judecători ai poporului în fiecare din oraşele de reşedinţă ale Curţilor de Apel.

Art. 12. - Ministrul justiţiei va alcătui unul sau mai multe complete de judecată ale Tribunalului Poporului după necesitate.

Completul de judecată va fi format din nouă membri dintre care doi vor fi magistraţi numiţi şi şapte vor fi dintre judecătorii poporului.

Judecătorii poporului din completul de judecată vor fi traşi la sorţi de ministrul justiţiei, câte unul din lista de cinci judecători propuşi de fiecare grupare în parte. Dacă vreuna dintre grupări nu şi-a desemnat membrii, tragerea la sorţi a judecătorului respectiv se va face dintre membrii desemnaţi de celelalte grupări.

Completul de judecată va fi prezidat de magistratul numit, care este cel mai mare în grad sau cel mai vechi în acelaşi grad.

În cazul când vreunul dintre magistraţi este împiedecat de a lua parte la judecată, el va fi înlocuit prin altul de ministrul justiţiei.

În cazul când este împiedecat de a lua parte la judecată vreunul dintre judecătorii poporului, acesta va fi înlocuit prin altul tras la sorți din lista membrilor grupării din care face parte judecătorul absent, iar în lipsa membrilor desemnați de acea grupare, tragerea la sorți se va face dintre membrii desemnați de celelalte grupări.

Mai înainte de intrarea în funcțiune, judecătorii poporului trași la sorți vor depune înaintea ministrului justiției jurământul de credință prevăzut pentru corpul judecătoresc.

Magistrații numiți și judecătorii poporului trași la sorți nu vor putea fi recuzați.

Art. 13. - Completele de judecată vor funcționa în București.

Ministrul justiției va putea forma complete de judecată și în orașele de reședință ale celorlalte Curți de Apel. În acest caz aceste complete vor fi competente a judeca pe infractorii care au săvârșit faptele în cuprinsul circumscripției Curții de Apel respective.

Infractorii care au săvârșit fapte în afara hotarelor țării vor fi judecați de Tribunalul Poporului din București.

Instigatorii, coautorii, complicii, favorizatorii și tăinuitorii vor fi judecați de aceeași instanță.

Art. 14. - Președintele deschide ședința, dispune să se facă apelul părților și al martorilor, ia interogatoriul de identitate al acuzatului și ordonă a se da citire actului de acuzare. Apoi procedează la interogarea acuzatului și audierea martorilor după care dă cuvântul acuzatorului public și apărării, astfel ca apărarea să aibă cea din urmă cuvântul.

Președintele declară desbaterile închise, după care tribunalul pronunță hotărârea sa.

Notele de ședință vor fi sumare.

Hotărârea va fi motivată și va putea fi atacată cu recurs la Înalta Curte de Casație și Justiție numai pentru rea compunere a instanței sau greșita aplicare a pedepsei.

Recursul se declară oral înaintea instanței de judecată și va fi judecat în trei zile de la primirea dosarului.

Motivele recursului se vor propune și desvolta prin memoriu scris, depus până în ziua termenului de judecată.

Recursul suspendă executarea pedepsei numai în cazul când s-a pronuntat pedeapsa cu moartea.

Hotărârea va fi executată de procurorii Tribunalului de județ de la reședința instanței care a pronunțat-o.

Art. 15. - Dispozițiunile din codul de procedură penală, cu privire la judecata și executare în materie criminală, sunt aplicabile înaintea Tribunalului Poporului ori de câte ori nu sunt contrarii prevederilor prezentei legi.

Art. 16. - Orice acte juridice, de orice natură, relative la bunurile celor condamnați pe baza prezentei legi, intervenite după 23 august 1944, sunt nule de drept, iar bunurile ieșite din patrimoniul lor vor fi supuse confiscării pronunțată de instanță.

Bunurile sau drepturile apartinând soției și descendenților celui condamnat, dobândite după data de 6 Septembrie 1940, sunt supuse aceloraşi dispoziţiuni, afară de bunurile dobândite prin succesiune.

Art. 17. - Acei care vor ascunde în orice mod sau vor da ajutor să fugă celor prevăzuți de prezenta lege, precum şi acei care ascund averile lor, vor fi pedepsiți de Tribunalul Poporului cu închisoare corecțională de la 3 la 5 ani.

Art. 18. - Dispozițiunile legilor nr. 50 pentru urmărirea şi pedepsirea criminalilor şi profitorilor de război şi nr. 51 pentru urmărirea şi sancționarea celor vinovați de dezastrul țării, publicate în Monitorul Oficial din 21 ianuarie 1945, precum şi orice alte dispoziţiuni contrare, sunt şi rămân abrogate.

Actele de urmărire şi instrucție, cum şi mandatele de arestare, intervenite conform acestor legi până la data publicării prezentului decret-lege, rămân valabile.

Urmărirea şi judecarea, în baza prezentului decret-lege a celor vinovați de dezastrul țării sau de crime de razboi se va putea face până la 1 septembrie 1945.

➢ „Monitorul Oficial", nr. 95 din 25 aprilie 1945.

153

1945 august 11, Bucureşti. Decretul prin care se prelungea mandatul profesorului Scarlat Lambrino de la Facultatea de Filosofie şi Litere din Bucureşti ca Director al Şcolii Române de la Roma pe termen de 2 ani, începând cu 13 iunie 1945.

Mihai I-ul
Prin graţia lui Dumnezeu şi voinţa Naţională
Rege al României
La toți de față şi viitori, sănătate

Asupra raportului Ministrului Nostru Secretar de Stat
la Departamentul Educației Naționale cu Nr. 157083/1945;

Având în vedere dispozițiunile art. 6 din Regulamentul Şcoalelor Române de la Roma şi Paris publicat în Monitorul Oficial Nr. 122 din 29 mai 1942;

Având în vedere avizul Academiei Române dat în şedința de la 16 mai 1945;

AM DECRETAT ŞI DECRETĂM:

Art. I. – Se prelungeşte mandatul d-lui profesor Scarlat Lambrino ca director al Şcolii Române din Roma pe termen de doi ani cu începere de la 13 iunie 1945.

Art. II. – Ministrul Nostru Secretar de Stat la Departamentul Educației Naționale este însărcinat cu executarea prezentului decret.

Dat în Bucureşti, la 11 august 1945.

(ss) Mihai

(ss) St. Voitec
Ministrul Educației Naționale

➢ SANIC, fond Ministerul Educației Naționale, dosar 4354/1945, f. 12.

154

1945 decembrie 12, Bucureşti. Cererea profesorului Radu Vulpe adresată Preşedintelui Comisiei de Epurare de a se reveni asupra epurării sale din Universitatea de la Iaşi pentru a putea ocupa postul de profesor la Facultatea de Filozofie şi Litere din Bucureşti.

Domnule Preşedinte,

Am onoarea de a vă ruga să binevoiţi a pune în discuţia Comisiunii de sub preşedinţia dvs. următoarea întâmpinare:

Am funcţionat ca profesor titular definitiv la catedra de Arheologie şi Preistorie de la Facultatea de Litere din Iaşi timp de 6 ani, de la 1 octombrie 1939, până la 28 mai 1945, când am fost licenţiat din Universitate prin măsurile de purificare a administraţiilor publice.

Numirea mea ca profesor, în 1939 s-a făcut pe bază de concurs şi în urma unei activităţi ştiinţifice care s-a bucurat de cele mai bune aprecieri. În această privinţă stau mărturie în primul rând rapoartele de recomandare ale membrilor comisiei de concurs de atunci (prof. I. Andreieşescu, T. Sauciuc Săveanu, Paul Nicorescu, C. Daicoviciu, I. M. Marinescu) publicate în M. Of. nr. 197 din 28.VIII.1939, p. 5152.

Îndepărtarea mea de la catedră, în 1945 s-a făcut numai pe motive extrauniversitare şi extraştiinţifice, neîntemeiate şi constituie, chiar din punctul de vedere politic de la care purcede, una din cele mai strigătoare nedreptăţi. Nu mă încadrez prin nimic manifestările mele publice din trecut şi în prezent nici în spiritul nici în litera Legii pentru purificarea administraţiilor publice. N-am avut nici o legătură de nici un fel, cu nici o organizaţie politică, militară ori diplomatică germană, n-am făcut parte din „Asociaţia Româno-Germană", n-am frecventat nici chiar cercurile culturale germane, n-am militat pentru intrarea României în război, n-am contribuit cu nimic la instaurarea dictaturilor, n-am luptat împotriva principiilor democratice, n-am manifestat atitudini rasiste sau antisemite, n-am îndemnat şi n-am participat la nici un fel de excese, n-am ocupat niciodată nici o funcţie politică, sub nici un regim, n-am avut nici o legătură sub nici o formă cu mişcările legionare sau cu caracter fascist ori hitlerist, nu m-am lăsat influenţat în exerciţiul funcţiunii mele de nici un considerent politic, n-am colaborat la realizarea scopurilor fasciste în România, n-am comis nici un abuz şi nici un act de violenţă în executarea misiunilor ce mi s-au încredinţat, nici în timp de pace, nici în timp de război.

Am fost epurat pe baza raportului unei comisii ai cărei membrii au lucrat abuziv, fără obiectivitate, fără spirit juridic, fără respect pentru Lege, lăsându-se conduşi de vechi resentimente discreţionale ce le-au fost conferite de o Lege cu caracter excepţional, ce nu mi-a dat nici dreptul de recuzare şi nici pe acela de apel.

Am protestat şi pe cale administrativă şi pe cale judiciară, împotriva acestei grave nedreptăţi ce mi s-a făcut şi sunt în aşteptarea rezoluţiei forurilor respective. Memorii în favoarea mea au fost adresate Ministerului atât de colegii de la Facultatea de Litere din Iaşi cât şi de confraţii întru Arheologie din toată ţară. Situaţia mea e în curs de revizuire pe baza noii Legi a purificării (nr. 217 din 1945), care prevede acordarea de circumstanţe atenuate celor epuraţi.

Între timp însă, s-a publicat vacanța catedrei de Arheologie şi Preistorie de la Facultatea de Litere din Bucureşti, catedră la care a-şi fi avut dreptul să fiu luat în discuție pentru transferare dacă a-şi fi fost profesor. Ținând însă seama de situația de fapt, Comisia respectivă, şi-a încheiat lucrările printr-un raport negativ.

S-a ajuns acum la formarea comisiunii dvs. pentru chemarea largă. Ca doctor în Litere şi ca cercetător cunoscut în specialitatea întreagă a catedrei (de la Preistorie la sfârşitul epocii romane), am de data aceasta şi de fapt dreptul deplin de a fi luat în discuție pentru a fi chemat la catedra vacantă, ca orice alt cetățean care se încadrează în prevederile respective ale Legii învățământului superior. Legea în vigoare a purificării administrațiilor publice nu se opune, prin nici o dispoziție formală, la numirea mea din nou în învățământul superior pe această cale. Se oferă astfel posibilitatea de a mi se repara un moment mai devreme şi integral marea nedreptate ce m-a lovit atât de crud.

Fac un stăruitor apel la sentimentele de dreptate şi de colegialitate ale d-lor membri din comisiune, care în majoritate au figurat şi printre examinatorii mei de la concursul din 1939, pentru ocuparea catedrei de la Iaşi, ca să ia în considerare dramatica mea situație şi să mă recomande pentru chemarea la catedra de Arheologie şi Preistorie de la Facultatea de Litere din Bucureşti, contribuind astfel la repunerea mea în drepturile ce mi-au fost răpite în disprețul legii şi al celor mai elementare datorii de echitate.

Țin să repet, că epurarea mea e revizuibilă şi că măsurile de revizuire sunt în curs.

Primiți, vă rog, Domnule Preşedinte, asigurarea înaltei mele considerațiuni.
12 decembrie 1945.

(ss) Radu Vulpe

➢ SANIC, fond Ministerul Educației Naționale, dosar 683/1946, f. 4–6.

155

1946 februarie 20, Bucureşti. Propunerea profesorului George Călinescu, titularul catedrei de Istoria Literaturii Române, ca Adrian Marino să ocupe postul de asistent, în aceeaşi catedră a Facultății de Filosofie şi Litere, ocupat mai înainte de Barbu Theodorescu, în prezent suspendat.

Ministerul Educației Naționale
Universitatea din Bucureşti – Facultatea de Filosofie şi Litere

Consiliul acestei Facultăți, în şedința de la 20 februarie 1946, în urma propunerii d-lui profesor Gh. Călinescu, titularul catedrei de Istoria literaturii române moderne a dat aviz favorabil ca d-l Adrian Marino, licențiat în Filosofie şi Litere să fie numit suplinitorul postului de asistent, ocupat de d-l Barbu Teodorescu, actualmente suspendat.

Numirea urmează să se facă pe data de 1 martie 1946.

Aducându-vă la cunoştinţă cele de mai sus, vă rugăm să binevoiţi a dispune cele de cuviinţă.

Decan
(ss) Munteanu

Secretar,
(ss)indescifrabil

➢ SANIC, Ministerul Educaţiei Naţionale, dosar 682/1946, f. 14.

156

1946 februarie 21, Bucureşti. Decret de transferare a lui Mircea Florian, profesor titular la catedra de Introducere în Filosofie, Logică şi Istoria Filosofiei Vechi şi Medievale de la Facultatea de Litere şi Filosofie din Bucureşti, ca profesor titular la Catedra de Filosofie Generală (epistemologie şi metafizică) Istoria Filosofiei Moderne şi Contemporane, din cadrul aceleiaşi facultăţi.

Mihai I-iu
Prin graţia lui Dumnezeu şi voinţa Naţională
Rege al României

Asupra raportului Ministerului Nostru Secretar de Stat
la Departamentul Educaţiei Naţionale cu nr. 353603/946;

Având în vedere procesul verbal de posturi vacante şi avizul favorabil nr. 52292/946 al comisiune speciale pentru ocupări de posturi şi angajări de personal temporar de pe lângă Ministerul de Finanţe;

Am decretat şi decretăm:

Art. I. Dl. Mircea Florian, profesor titular la catedra de Introducere în filosofie, logică şi Istoria filosofiei vechi şi medievale de la Facultatea de Litere şi Filosofie din Bucureşti se transferă pe ziua imediat următoare publicării în Monitorul Oficial a prezentului decret, cu toate drepturile câştigate în învăţământ, ca profesor titular la catedra de Filosofie generală (epistemologie şi metafizică) Istoria filosofiei moderne şi contemporane de la aceiaşi Facultate, grupa A 8 bis, tip de salariu 17, în conformitate cu dispoziţiunile art. 63 şi 69 din legea relativă la organizarea învăţământului superior.

Art. II. – Ministrul Nostru Secretar de Stat la Departamentul Educaţiei Naţionale este însărcinat cu executarea prezentului decret.

Dat în Bucureşti, la 19 ianuarie 1946.

(ss)Mihai

➢ SANIC, fond Ministerul Educaţiei Naţionale, dosar 682/1946, f. 11.

157

1946 mai 13, Bucureşti. Numirea profesorului Mircea Florian pe termen de 2 ani, ca membru în Senatul Universitar din Bucureşti din partea Facultăţii de Filosofie şi Litere.

Decizie

Noi, Ministrul Secretar de Stat la Departamentul Educației Naționale;

Având în vedere raportul Facultății de Filosofie şi Litere din Bucureşti nr. 3613/1946, înregistrat sub Nr. 149173/1946;

Ținând seama şi de dispozițiunile art. 27 din legea relativă la organizarea învățământului superior;

Decidem:

Art. I. Dl. Profesor Mircea Florian, se numeşte pe data publicării prezentei Decizii în Monitorul Oficial şi pe un termen de doi ani, ca membru în Senatul Universității din Bucureşti din partea Facultății de Filosofie şi Litere în baza consiliului profesoral şi în conformitate cu dispozițiile art. 27 din legea relativă la organizarea învățământului superior

Art. II. Dl. director al Învățământului Superior este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a prezentei Decizii.

Dat astăzi,

13 mai 1946

Ministru,

(ss) Liviu Nicolescu

➢ SANIC, fond Ministerul Educației Naționale, dosar 682/1946, f. 40.

158

1946 mai 14, Bucureşti. Cererea Ministrului Afacerilor Străine G. Elefterescu, adresată Ministrului Educației Naționale, de înființare la Universitatea din Bucureşti a unei Catedre de Limba engleză, solicitare care a fost făcută de Reprezentantul politic al Marii Britanii la Bucureşti.

Domnule Ministru,

În urma unei scrisori ce primesc din partea Reprezentantului politic al Marii Britanii la Bucureşti, am onoarea a Vă aduce la cunoştință că, în legătură cu înființarea unei catedre de limba engleză la Universitatea din Bucureşti, Reprezentantul Politic britanic în România ar dori să fie informat de cuantumul apuntamentelor pe care Guvernul nostru ar fi dispus să le ofere deținătorului acelei catedre, în cazul când ea s-ar înființa.

Țin a Vă încunoştința că am cerut în aceeaşi chestiune şi avizul Rectoratului Universitar din Bucureşti.

Primiţi Vă rog, Domnule Ministru, încredinţarea înaltei mele consideraţiuni.

Ministru Plenipotenţiar
Şeful Diviziunii Politice

Ministrul Afacerilor Străine
(ss) G. Elefterescu

(ss) M. Berindey
Secretar de Legaţie

Domniei Sale,
Domnului Şt. Voitec, Ministrul Educaţiei Naţionale

➢ SANIC, fond. Ministerul Educaţiei Naţionale, dosar 674/1946, f. 83.

159

1946 mai 15, Bucureşti. Articolul profesorului Al. Rosetti, Rectorul Universităţii din Bucureşti despre binefacerile democraţiei în viaţa studenţească şi despre rolul revistei „Studentul Român".

DEMOCRAŢIA ÎN UNIVERSITATE

Rostul prezentei reviste este de a întări spiritul democratic în Universitate, oferind forţelor tinere o tribună pentru dezbateri publice.

Prin lecturi, conferinţe şi discuţii se va ajunge la ridicarea morală a studenţimii şi luminarea ei. Este în acelaşi timp, mijlocul cel mai potrivit de a readuce pe rătăciţi pe calea cea bună. Fascismul cu tot cortegiul lui de calamităţi, va fi distrus prin lămurirea spiritelor şi demonstrarea erorilor din trecut,

Ne trebuie un tineret generos, care să creadă în puterile democraţiei, să iubească viaţa şi să aibă nădejde în viitor.

Căile democraţiei sunt largi şi luminoase.

Prin cultură, prin muncă devotată şi bine dirijată, studenţii de astăzi vor deveni cetăţenii luminaţi de mâine.

Cu gândul la un viitor plin de făgăduieli, urez noii reviste studenţeşti viaţă lungă şi reuşită deplină.

(ss) Al. Rosetti
Rectorul Universităţii din Bucureşti

Bucureşti

➢ „Studentul Român", I, nr. din 15 mai 1946, p. 1.

160

1946 mai 15, Bucureşti. Articol din ziarul „Studentul Român" despre universitarii români şi poziţia lor faţă de Mareşalul Ion Antonescu.

UNIVERSITARII ŞI ION ANTONESCU

Coborâţi în stradă şi întrebaţi trecătorii, mergeţi în sate şi oraşe, ascultaţi glasul poporului. Pretutindeni veţi vedea deznădejdea în ochi şi acelaşi răspuns: NU.

Acest NU opus războiului, fascismului şi dictaturii a fost strigat de fruntaşii intelectualităţii româneşti, prin istoricul „memoriu" din aprilie 1944, în faţa führerului ţării noastre. Acest NU a fost actul prin care universitarii români s-au situat pe linia rostului lor firesc de a fi cei ce dau glas nevoilor şi năzuinţelor neamului. Protestul lui a fost semnat de 66 de membri ai corpului didactic universitar, de membri ai Academiei Române şi de reprezentanţii cei mai de seamă ai ştiinţei româneşti, prezentat deschis lui Ion Antonescu, nu cu speranţa absurdă de a-l înduplecа că cu conştiinţe îndeplinirii unei datorii faţă de popor şi de rezistenţa lui – el este un document istoric de o actualitate vie acum când, la tribunalul poporului, îşi găseşte întărirea firească, un proces început de către elementele conştiente ale poporului chiar în prima zi a dictaturii.

A fost un moment când ţara, jefuită, târâtă în război, compromisă pe plan internaţional, cu industria şi transportul paralizat de bombardament, cu populaţia în exod, mergea repede spre ruinul din care nici până azi n-a putut fi salvată complet. Sufereau sub dictatură toţi cei ce umblau, în sate şi oraşe, cu NU în gesturi şi priviri; familiile ţăranilor ţinuţi de 7–8 ani, în armată, invalizi, dispăruţi, sau căzuţi, muncitorii ţinuţi în frâu prin carcere şi bătăi, sinistraţii, evacuaţii, flămânzii, intelectualii, „conduşi" prin promisiuni şi ameninţări, cedaseră în bună parte.

Profesorii Paulian, Danielopol, Rosetti, Ralea, G. N. Lupu, Stoilow, Profiri, Bagdasar, Mezincescu, Oţetea şi alţii au rămas curaţi. Când bătrânul profesor Reiner neuitat ca om şi ca savant, a semnat pe patul de suferinţă memoriul protestatar, nu l-a înfierat regimul pe el, ci el a înfierat, în mod nepieritor, regimul.

Actul de acuzare, pe care universitarii democraţi l-au intitulat memoriu, îşi are istoria lui, o istorie începută în 1943, când un grup de profesori de la Facultatea de Ştiinţe s-au constituit în Uniunea Patrioţilor şi i-au cumpănit modalităţile de realizare.

În primăvara anului 1944 atmosfera era de aşa natură, încât se putea pune problema „discutării situaţiei politice" în Marele Colegiu Universitar – discutare din care memoriul ar fi reieşit ca expresie a unui curajos şi unanim protest. – O ştia şi guvernul; o ştia şi rectorul de atunci. Marele Colegiu Universitar, a cărui întrunire e permisă oricând şi obligatoriu odată pe an n-a primit autorizaţia de a se reuni.

Oprirea era ridicată. Memoriul a circulat, semnăturile s-au strâns. Profesorul Neculce a plecat la Universităţile din provincie, „dispersate" pe atunci în Ardeal. Au aderat profesorii ieşeni şi clujeni. Nu există nici o îndoială asupra poziţiei intelectualilor de frunte ai ţării.

Atunci, la Alba Iulia, profesorul Neculce a fost arestat şi memoriul confiscat de opoziţie. Baza legală era nulă, căci nimeni nu poate lua cetăţenilor dreptului de a petiţiona. Numai că lui Antonescu nu-i pasă de aşa ceva, ministrul Petrovici a dispus ca semnatarii să fie scoşi din învăţământ.

Dar ştiinţa română nu putea fi pur şi simplu decapitată. O ştia şi „Conducătorul".

S-a bătut în retragere, profesorul Neculce, a fost eliberat, semnatarii menţinuţi la catedrele lor.

Şi atunci, ca un act demonstrativ de hotărâre, profesorii i-au înaintat lui Antonescu din nou, direct, cu numele celor ce au avut timp să-i semneze copia memoriului de care el luase cunoştinţă numai prin raportul poliţiei de la Alba Iulia.

Profesorul demască motivele continuării războiului: „dacă interesele Germaniei cer, poate, aceste sacrificii, noi nu ne putem resemna ca statul nostru să fie desfiinţat". Concluzia era limpede:

„Interesele vitale ale statului şi poporului român cer imediata încetare a războiului".

Atitudinea hotărâtă a reprezentanţilor intelectualităţii universitare române s-a oglindit în acest protest, dat nu s-a limitat la el. Procesele studenţilor din Sibiu şi al intelectualilor de la U. P. din Bucureşti arată că, pentru cei ce îşi înţeleg menirea lor de cărturari, vorba şi fapta sunt una. În locul memoriilor timide şi ambigui în care rezistenţa avea aspectul unei colaborări, – protestul energic; în locul unei vieţi de particular tihnit (ceea ce reprezintă cel mai bun caz), – activitatea antifascistă concretă – acesta e titlul, pe a cărui bază intelectualitatea universitară de frunte îşi poate reclama dreptul de a-şi spune cuvântul în procesul ce se desfăşoară aici.

Procesul guvernului Antonescu e procesul fascismului român. Poporul român, martor, acuzator şi judecător, va avea prilejul să dea socoteală despre atitudinea sa. Actul de protest al universitarilor apare acum nu numai ca o acuzare, pentru cei ce l-au nesocotit şi pentru cei ce s-au opus activ şi pasiv, răspândirii spiritului de rezistenţă care vorbeşte din el, ci apare şi ca un act justificativ pentru ceea ce universitarii noştri au înţeles să facă, prin cei mai chemaţi reprezentanţi ai lor, ca să menţină menditatea intelectualităţii române şi să apropie ziua de judecată.

➢ „Studentul Român", I, nr. din 15 mai 1946, p. 1.

161

1946 mai 25, Bucureşti. Numirea profesorului George Oprescu până la 1 octombrie 1946, decan al Facultăţii de Filosofie şi Litere din Bucureşti.

Mihai I-iu
Din graţia lui D-zeu şi voinţa naţională
Rege al României

Asupra raportului ministrului nostru Secretar de Stat
la Departamentul Educaţiei Naţionale cu nr. 83252/1946;

Am decretat şi decretăm:

Art. I. – Dl. profesor titular Gh. Oprescu se numeşte, pe data publicării prezentului decret în Monitorul Oficial şi până la 1 octombrie 1946, Decan al

Facultății de Litere şi Filosofie din Bucureşti, în conformitate cu dispozițiunile legii nr. 157, publicată în Monitorul Oficial nr. 61 din 13 martie 1946.

Art. II. – Ministrul nostru Secretar de Stat la Departamentul Educației Naționale este însărcinat cu executarea prezentului decret.

Dat în Bucureşti, la 25 mai 1946.

Ministrul Educației Naționale
(ss) Şt. Voitec

➢ SANIC, Ministerul Educației Naționale, dosar 682/1946, f. 47.

162

1946 iunie 8, Bucureşti. Colaj de articole din ziarul „Studentul Român" care se referă la Congresul Național al Studenților Democrați; articolul semnat de Paul Cornea despre tipul de studentului bulevardier şi inadaptat; articolul semnat de Al. Rosetti despre salutul intelectualilor adresat Congresului Național al Studenților Democrați.

Congresul Național al Studenților Democrați

Pentru întâia dată, studenții democrați din întreaga țară se pot reuni pentru a recapitula etapele luptei lor şi a înaintaşilor lor, pentru a face un bilanț al realizărilor de până astăzi, pentru a mărturisi hotărârea lor de a acționa unitar şi pe viitor.

Lupta pentru democrație a studențimii nu este nouă. Învățământului românesc i s-au aşezat la temelie de către marii săi ctitori de acum un veac cele mai înaintate idei ale vremii.

Multă vreme universitatea românească a fost focarul de iradiere a concepțiilor generoase, a patriotismului cel mai conştient.

Dar, ultimii douăzeci şi cinci de ani au cunoscut o situație schimbată. Frământările unei lumi ce nu mai găsea o soluție pentru problemele uriaşe şi contradicțiile care o sfâşiau au dus la naşterea şi dezvoltarea fascismului.

Țara noastră, universitatea noastră n-au fost cruțate. Cu toată împotrivirea eroică a studențimii iubitoare de progres şi libertate, legionarii au izbutit – cu ajutorul deschis sau ascuns al forțelor antidemocratice de toate nuanțele – să atragă o bună parte a tineretului alături de ei. Un val de obscurantism, o cultivare deznădăjduită a miturilor, a ideilor retrograde, antiumanitare şi antipatriotice caracterizează această epocă.

Studenții care se găsesc înfruntea celor care demascau formele folosite de fascism pentru înjosirea spiritului şi demnității erau declarați „trădători de neam". Dar, tragica desfăşurare a evenimentelor ultimilor ani a demonstrat că trădători ai intereselor naționale au fost legionari; împreună cu aliații şi susținătorii lor din umbră au fost cei care au acceptat umili sfârtecarea Ardealului, care au îndemnat să fie trimisă floarea tineretului românesc pentru a muri la sute de kilometri de țară întru slava lui Hitler. Trădători sunt cei care şi după 23 August caută camuflajele potrivite pentru continuarea aceloraşi acțiuni de înăbuşire a năzuințelor poporului, de dezbinare între naționalități, de opunere la reclădirea țării.

Congresul acesta va pune în discuție principalele probleme ale vieții universitare: problema organizării politice şi profesionale a studențimii, problema asistenței materiale, problema reformei învățământului superior, aceea a orientării profesionale şi a participării studențimii la opera de reconstrucție, problema activității culturale pentru studenți şi popor, chestiunea națională în universitate. Congresul acesta va conta soluțiile care să corespundă intereselor proprii ale studențimii şi celor generale ale maselor.

Congresul reuneşte delegați din toată țara, de toate naționalitățile, membri sau nu ai unor partide politice, legați însă printr-o aspirație comună de înnoire a spiritului învățământului superior, care să garanteze cu adevărat înflorirea unei culturi pusă în slujba ridicării patriei.

Congresele legionare de la Craiova şi Târgu Mureş n-au realizat altceva decât listele personalităților care trebuiau lichidate de „echipele morții". Studențimea democrată de astăzi, uriaşă echipă a vieții, îşi va făuri prin acest congres acea unitate de acțiune care garantează alăturarea cu folos celorlalte forțe care duc într-un moment decisiv lupta pentru triumful spiritului de libertate, de colaborare constructivă între toți cetățenii țării, pentru un patriotism luminat.

Portret
I
Studentul român

Colegul nostru se cheamă pe numele cel mic August, amintind în acelaşi timp de împăratul roman şi de clovnul ce ne-a desfătat copilăria. Are o ținută demnă şi o privire glaciară. Poartă cu dezinvoltură o chică strămoşească şi îmbracă un costum cu pantalonii sumeşi în genunchi şi haina în formă triunghiulară. Fără s-o intenționeze, el înfățişează un expresio contrast; cu spiritul pluteşte în tenebrele trecutului, iar vestimentar aparține bulevardelor californiene. În grădina cea mare a tipologiei umane, substratul tragic şi malagambismul dau o configurație pitorească. E probabil motivul pentru care Mimi se extaziază admirativ de câte ori îi simte prezența.

Poate de aceea participă ca vie însuflețire la seminare. Aici argumentația lui e promptă şi permanentă. Când îşi dă seama că cineva nu simte „româneşte", se burzuluieşte şi intervine cu voce sonoră: „D-le profesor, teoria d-lui coleg e marxistă..." Şi după ce a săvârşit demascarea, pecetluind pentru caznele iadului întru eternitate, pe nenorocitul obiect al sfintei mânii, se aşează modest (deşi satisfăcut), aşteptând parcă congratulările sălii. Cum August este blazat şi ştie cât temei se poate pune pe recunoştința semenilor, în lipsa aclamațiilor generale, se resemnează să extragă din gest o pură mulțumire interioară.

Viața lui e mizerabilă. Se culcă târziu şi se scoală târziu. Uneori rămâne noaptea la poker, alteori dansează. Se abate pe la Facultate ca să se mai vadă cu prietenii pe coridoare, academic şi grav, ca un valet de lord anglo-saxon. Urmăreşte cu privirea lung, câte o față în trecere. Apoi se aşează într-o poziție, cu grijă aleasă, aşa fel ca să-i sublinieze prestanța virilă. Când oboseşte, pleacă acasă. Aici prezintă

toate simptomele omului ostenit de o muncă dură. Gafița, care-l iubește în secret, îl compătimește sincer. Văzându-l cum înfulecă, ea reflectează: „Prea se slăbește cu învățătura domnișorul nost" și dă din cap îngrijorată.

Dacă August mistuie ideile cu vivacitatea unui pachiderm, are în schimb un son patetic în voce, care-l predestinează unei strălucite cariere juridice. Logica lui procedează prin simplificare: în orice judecată elimină premisele și trece direct la concluzii. Mimi l-a asemuit cu Bergson și pe el nu-l supără în comparație decât originea etnică a filozofului... În orice caz, vorba apăsată și caracterul aforistic al propozițiilor îl fac un adversar redutabil. Edificator este că lumea îl ocolește. August se simte măgulit dar o regretă: el (...) nu simte rănile (...) De acum, el remarcă spiritual: „Din toate sporturile, ignor cititul și prefer cursele de cai".

Cândva, i-a destăinuit lui Mimi cauza adâncă a boicotării cărților: teama de a-și deforma personalitatea. Colegul nostru are oroare de contra-faceri și pe bună dreptate.

În toate împrejurările, el își învederează natura autentică. Deși în anumite ocazii utilizează apelative și trimiteri biblice, completate cu expectorații parabolice, se păstrează în general calm și ceremonios. Își face un punct de onoare din menținerea la un nivel constant a stilului de viață academic. Indiferent la șoaptele din jur, el trece printre oameni semeț, încruntat și demn.

Când mă uit la August, așa de scrobit și de marțial, imperturbabil ca un bronz, obstinat în insuficiențele lui de gândire și sigur pe toate cabotinismele intelectuale de care poate dispune o minte frustă, mă trec nădușeli. Îmi dau seama că în condițiile grele de astăzi, August e un dezadaptat printre studenții bulevardieri și mă întreb cu groază ce va deveni.

Paul Cornea

II

Salută congresul: Intelecualii

Congresul național al studențimii democrate se deschide sub auspicii fericite, în momentul când țara ieșită din pericolele războiului, se îndreaptă cu pași siguri spre noi destinuri, alături de aliații ei firești.

Aveți prilejul de a clădi o țară nouă. Pentru aceasta, există modelul statelor democrate în care ideologia pură, pornită de la cunoașterea realităților economice și sociale, a servit la edificarea statului cel mai puternic.

Nu veți reuși nimic fără cunoștințe profunde în diversele domenii ale științei fără entuziasmul și iubirea de oameni.

Urez congresului național al studențimii democrate ca să servească drept prim jalon pe calea dezvoltării și propășirii statului românesc democratic, în mijlocul unei lumi îndreptate spre înțelegerea și traiul armonios între popoare.

Al. Rosetti
Rectorul Universității din București

Muncitorii

Studenţimea democrată din România, prigonită şi terorizată în trecut de toate guvernele „istorice" şi regimurile de dictatură, îşi ţine astăzi primul Congres liber.

Mişcarea muncitorească s-a găsit şi în trecut alături de tineretul studios democrat, a cărei luptă curajoasă şi plină de abnegaţie pentru apărarea instituţiilor democratice şi a libertăţii poporului n-a uitat-o niciodată.

Tineretul studios democrat reprezintă nădejdea zilei de mâine a întregului popor în vederea dezvoltării culturii, a ideii de pace, de progres, pentru care luptă şi muncitorimea.

De aceea, salutăm cu multă bucurie sforţarea pe care tineretul studios o face, folosind posibilităţile largi oferite de regimul nostru democratic, pentru a se încadra în marea luptă a poporului român, pentru lumină, pace şi progres.

Având convingerea că primul Congres liber al studenţimii democrate române va desăvârşi unitatea democratică a tineretului studios, va suda şi mai mult legătura cu poporul, îi urăm reuşită în toate acţiunile ce va întreprinde spre binele propriu şi al întregului popor, dându-i în acelaşi timp asigurarea căva primi întotdeauna sprijinul cel mai larg din partea mişcării sindicale.

Gh. Apostol
Preşedintele Conferinţei Generale a Muncii

Ţărani

Ţărănimea din România aduce salutul său călduros primului Congres Naţional al Studenţilor Democraţi, urându-i ca lucrările sale să fie o contribuţie în adâncirea înfrăţirii cu poporul.

Să aducă la mobilizarea întregului tineret studios alături de popor în lupta pentru realizarea programului blocului partidelor democrate, spre asigurarea păcii, adâncirea democraţiei şi dezvoltarea progresistă a ţării noastre.

Trăiască primul Congres Naţional al Studenţimii Democrate din România.

Miron Belea
Secretar General al Frontului Plugarilor din România

➢ „Studentul Român", an. I, nr. 3, 8 iunie 1946, p. 1–2 şi 7.

163

1946 iunie 11, Bucureşti. Articolul lui Henri Wald din ziarul „Studentul Român" în care-l critică pe profesorul Ion Zamfirescu de la Facultatea de Filosofie şi Litere că „tot ce spune, tot ce scrie" este confuz, învăţământului trebuindu-i un profesor cu o altă orientare.

UN CAMPION AL CONFUZIEI

Aţi ghicit! Nici nu era greu, de altfel. E vorba chiar de „profesorul" Ion Zamfirescu. Acei care vor să-l vadă şi să-l audă – de ascultat le va fi mai dificil – îl pot găsi, de două ori pe săptămână, la Facultatea de Litere şi Filosofie din Bucureşti

unde, din dosul unei catedre de „Filosofia istoria şi a culturii", îşi împrăştie, cu o culpabilă generozitate, idei de soiul acelora, cu care vă vom înveseli mai la vale.

Aşa, spre pildă, una din ideile scumpe d-lui Ion Zamfirescu este aceea a „muncii–suferință". Munca nu poate fi o plăcere. Ea a fost, este şi va fi o suferință un chin. Dar această constatare, ne consolează d. Zamfirescu, nu trebuie deloc să demonstreze sau să demobilizeze eforturile creatoare ale umanității. Dimpotrivă, suferința şi tragismul muncii îi conferă omului în general şi europeanului în special strălucitoarea maladie a „Măreției".

Concluziile sunt însă şi mai nostime. De ce nu mai avem de multă vreme, oameni mari, se întreabă revelator, dl Zamfirescu. Dacă se referă la regretatul Gogea Mitea îl rog să se adreseze cu mai mult folos, endocrinologului Parhon. Dacă se gândeşte, însă la oameni de valoare – îi reamintesc de Franklin Delano Roosevelt, de Iosif Vissarionovici Stalin – şi, nu mai puțin de toți aceea care, jertfindu-se pe câmpurile de bătaie, în lagăre şi închisori pentru o lume mai bună şi mai dreaptă, au dovedit temeinicia valorii lor morale.

Dl. Zamfirescu găseşte însă alt răspuns. Comoditatea confortului modern, progresul neîncetat al tehnicii contemporane, înlătură din ce în ce mai mult suferința din lume. Şi odată cu ea, ne lasă fără oameni mari. Pentru că oamenii, ca şi verzele de prin preajma Maidanekului, cresc cu atât mai mari, cu cât pământul este mai îngrăşat de suferință. Ce-i de făcut atunci cu drăcia asta de tehnică? Foarte simplu!

Fiindcă progresul tehnic este un fenomen social real şi obiectiv, care nu poate fi oprit în loc de realitățile „eminamente culturale" ale d-lui Zamfirescu, să fie întrebuințat cel puțin, – măcar atât! – nu la îmbunătățirea vieții tuturor, ci la mărirea suferinții în lume.

Războiul cu gaze, războiul microbian, bombele atomice, ar fi primele încercări, care ne-ar putea asigura o recoltă bună de „oameni mari". Timizi la început, vom realiza, încetul cu încetul şi alte mijloace mai puțin banale.

Nu am fi scris aceste rânduri, dacă d. Zamfirescu n-ar persevera, cu încăpățânarea ignorantului, să promoveze, pe toate ulițele culturii noastre, confuzia cu care ne-a familiarizat de multă vreme.

Astfel, în anul 1942, într-un volum intitulat, fără simțul ridicului, „Orizonturi filosofice" d-sa închină „Problemei generale a recreştinării Rusiei" un întreg capitol. Iată ce spune acolo: „întreaga lume civilizată, cu adevărat civilizată, simte necesitatea dărâmării ideii bolşevice". (pag. 238). Pentru ce? Aflăm în pagina următoare: „Pericolele ei sunt multe. Citățm numai câteva: desființarea condiției umane; nivelarea generală a vieții omeneşti; şi deci reducerea ei la forma primitivă de la care a plecat; subordonarea omului, cultul maşinii, standardizarea tuturor formelor de viață; etc. etc.;

Toți cititorii noştri de bună credință, la fiecare din aceste neghiobii.

La 26 aprilie 1945, acelaşi domn Zamfirescu scrie în ziarul „Semnalul" că „Germania totalitară termină acest război, pe care l-a vrut, tot aşa de absurd precum l-a început". Nu înțelegem ce vrea să spună. În 1942 era de părere că războiul acesta contra Rusiei bolşevice şi implicit contra celorlalți doi mari aliați, nu era deloc absurd, Ba, îi mai găsise încă un sens, pe lângă acelea confecționate de Goebbels:

Recreştinarea Rusiei!? Atunci rămâne absord numai sfârşitul acestui război. Şi nu putem să nu surprindem aici o notă de tristeţe cu care d. Zamfirescu îl trage de urechi pe Hitler, spunându-ne: „Nu ştie să primească înfrângerea. Aşa cum n-a ştiut să-şi gândească victoria". Ca şi când ar raţiona: „dacă ar fi „gândit-o mai bine, ne-ar fi scăpat de multe necazuri. Deşi îşi întoarce faţa cu dezgust, de la caporalismul prusac, l-ar fi preferat acestui „sfârşit absurd" al războiului".

Tot ce spune şi tot ce scrie d. Ion Zamfirescu, e confuz. Plin de prejudecăţi şi neinformat, profesional, acesta îşi nenoroceşte pur şi simplu studenţii. În timp ce întreaga ştiinţă contemporană se străduieşte să restabilească conştient raportul dintre individ şi societate, spre mai deplină libertate a celui dintâi, d. Ion Zamfirescu, îşi deşartă întreaga traistă de oftaturi în faţa progresului tehnic. După ce suferinţa va fi alungată din lume, numărul oamenilor mari va creşte nici un caz nu va scădea.

Care e sursa erorilor d-lui Ion Zamfirescu? Răspunsul nu e greu de dat.

Este deoparte, ideea profund falsă a unei munci în genere, independentă de o societate anumită, pe de alta, ideea, tot atât de mărginită a reversibilităţii sociale. Împreună, aceste greşeli (pe care nici un elev de curs superior n-ar trebui să le mai facă) l-au împins pe d. Zamfirescu într-o teribilă panică. De la credinţa în păcatul originar (chestia cu sudoarea frunţii!) şi până la mitul prometeic (chestia cu ciugulirea ficaţilor!) omenirea a muncit din greu. De aici conchide d. Zamfirescu ideea unei munci suferinţă, deasupra istoriei.

Totdeauna a fost aşa! Aşa va fi şi de acum încolo. Nu!

Posibilitatea unei munci, care să fericească pe acela care o îndeplineşte, există. Şi progresul tehnic, pus în slujba tuturor, o va realiza.

Imaginea readucerii societăţii la forma primitivă de la care a plecat de către bolşevism, este o gogomănie care îl încurcă pe d. Zamfirescu de două ori. Odată când nu pricepea că istoria societăţilor omeneşti este un proces în timp şi deci ireversibil, asimilând toate cuceririle anterioare, pe care nu le mai poate pierde, decât odată cu încetarea oricărei vieţi sociale, d-sa crede că viaţa socială se poate întoarce la punctul de unde a plecat, cum te întorci acasă, când ţi-ai uitat batista. Este jocul suveicii.

Altădată, d. Zamfirescu, victimă a unei panici permanente, se plânge că trăim într-o societate nemernică lipsită de oameni mari. – Numai că a nu fi contemporan cu Dante sau Kant nu însemnează a trăi într-o societate fără oameni mari. Fiecare epocă istorică îşi are exponenţii ei specifici. Numai în mecanică se poate înlocui o piesă cu alta. Iar a pretinde că Bethoven să se nască din 15 în 15 ani, fiind singurul om acceptat ca genial, – însemnează a nu pricepe nimic din istoria a cărei filosofie acest dascăl e chemat să o lămurească.

Toate acestea nu le-am scris pentru d. Ion Zamfirescu. Ne e teamă că d-sa nu se va mai putea schimba. Sunt însă atâţia studenţi, care cresc, slobozi, pe terenurile virane ale acestei concepţii confuze, tocmai acum când e atâta nevoie de claritate şi de certitudine.

Henri Wald

➢ „Studentul Român", I, nr. 4, 11 iunie 1946, p. 2, 8.

164

1946 august 5, Bucureşti. Legea nr. 658 pentru modificarea unor dispoziţii din legea 386 din 1943 privind organizarea învăţământului superior. Se desfiinţa autonomia univesitară.

Ministerul Educaţiei Naţionale
Legea Nr. 658

(...)

Art. 23. – Punctul 1. Pentru întreg învăţământul superior: Consiliul consultativ pentru învăţământul superior, care funcţionează pe lângă Ministerul Educaţiei Naţionale.

Art. 24. – Consiliul consultativ pentru învăţământul superior este format din 9 membri, numiţi de ministru, din personalul didactic de toate gradele de învăţământ superior.

Din aceştia, cel puţin cinci membri vor fi profesori titulari.

Preşedintele consiliului se numeşte ministru, dintre profesorii titulari, membri ai Consiliului consultativ.

Preşedintele şi membrii consiliului sunt numiţi prin decizie.

De câte ori este nevoie în discutarea şi darea unor avize, asupra unor probleme speciale, şi numai pentru aceste lucrări, consiliului se poate completa de către minister, la cererea preşedintelui Consiliului consultativ, cu unu sau doi membri ai personalului didactic din învăţământul superior, de o specialitate care nu e reprezentată în consiliu.

Din consiliu face parte de drept şi directorul învăţământului superior.

Consiliul este convocat de ministru.

Consiliul avizează asupra problemelor referitoare la organizarea învăţământului superior, alcătuirea planului general de dezvoltare a învăţământului superior, asupra armonizării regulamentelor şi programelor, precum şi asupra oricărei chestiuni ce îi va fi trimisă de minister, în legătură cu problemele învăţământului superior sau asupra celor prevăzute expres în lege.

Consiliul consultativ lucrează valabil şi ia hotărâri cu majoritatea membrilor ce-l compun. În caz de paritate de voturi, hotărăşte votul preşedintelui.

Încheierile consiliului sunt supuse aprobării ministrului secretar de Stat.

Art. 57. – Membrii Corpului Didactic din învăţământul superior se bucură de stabilitate în funcţiune, dacă sunt numiţi cu titlul definitiv.

Toţi membrii Corpului didactic din învăţământul superior, numiţi cu titlul provizoriu sau definitiv, au dreptul la şase gradaţii, afară de cea militară, calculate la salariul de bază şi acordate din 5 în 5 ani. Gradaţia se calculează de la data numirii în învăţământ, fără să se poate acorda pentru timpul servit ca suplinitor mai mult de două gradaţii.

Afară de timpul servit în învăţământul superior, se consideră ca buni la gradaţie şi anii serviţi în Corpul didactic primar, secundar ori muncitoresc, cei serviţi în Corpul medical sanitar şi de spital civil sau militar, cei serviţi în Corpul preoţesc, precum şi timpul servit ca preparator, asistent, şef de lucrări, sau conferenţiar extra

bugetar, însă plătiți din fondurile proprii ale instituției respective şi cu condițiunea de a nu fi avut întrerupere până la numirea bugetară.

Dreptul la gradație decurge din ziua începerii exercițiului bugetar următor numirii cu titlul provizoriu sau definitiv.

Membrii Corpului Didactic din învățământul superior care au lucrat după obținerea titlului de doctor sau inginer, în alt serviciu de stat ori particular, din țară sau străinătate, în direcția specialității postului pe care îl ocupă în învățământul superior şi care au merite ştiințifice sau tehnice excepționale, ca şi aceea care făcându-şi studiile în străinătate au ocupat în acea țară funcțiuni oficiale, didactice sau spitaliceşti, pot cere să li se acorde gradații speciale.

Nu se pot acorda mai mult decât două gradații de acest fel, chiar dacă timpul servit înainte de numirea în învățământ e mai mare decât 10 ani. Comisia instituită prin aliniatul 14 al acestui articol, va aprecia pentru cei cu merite ştiințifice sau tehnice excepționale, de la caz la caz, dacă se poate acorda sau nu acest drept. Celor care au ocupat funcțiuni oficiale, didactice sau spitaliceşti, ministerul le va acorda gradațiile în raport cu anii serviți în aceste funcții.

Cei care vor obține gradații conform aliniatului precedent, vor depune, la Casa Generală de Pensiuni, suma corespunzătoare ce li s-ar fi făcut în anii pentru care au obținut gradații.

Hotărârea va fi motivată şi înaintată ministerului cu avizul Senatului Universitar.

Această dispoziție are putere retrospectivă şi se aplică tuturor categoriilor de învățământ superior, arătate în art. 2, ale legii învățământului superior.

Prima, a treia şi a cincea gradație, se acordă după vechime, iar a doua, a patra şi a şasea, numai după cercetarea activității ştiințifice şi didactice a celui în drept să primească gradația.

La începutul anului universitar, decanul, ajutat de câte un profesor delegat de fiecare secție sau grupă de specialități, va face triajul corpului didactic, care intră în gradația a doua, a patra şi a şasea.

El este obligat să trimită ministerului prin rectorat, lista personalului didactic care, în cursul ultimilor 10 ani, nu au mai realizat nimic original din specialitatea catedrei şi cărora nu li se pot acorda gradațiile cu soț.

Se înțelege prin lucrare originală, lucrare în care autorul ei a emis şi susținut o nouă ipoteză, a utilizat sau preconizat o metodă nouă, a făcut o descoperire sau invenție, a adus un punct de vedere nou în prezentarea şi susținerea unei teze cunoscute.

După primirea listei, ministerul alcătuieşte ad-hoc, comisii formate din trei profesori de specialitate: unul numit de ministru, ca preşedinte, altul ales de facultate şi al treilea indicat de rectorat.

În cel mult 45 zile, comisia va depune la minister prin rectorat un raport motivat, în care va arăta dacă activitatea anterioară a profesorului sau conferențiarului anchetat şi rezultatele obținute de el ca organizator, justifică acordarea gradației.

În cazul personalului didactic ajutător, această cerere se face de către comisiile profesorale, pe baza memoriului prezentat de cel interesat şi al raportului directorului laboratorului sau seminarului respectiv.

În caz de aviz nefavorabil, ministrul poate hotărî neacordarea gradației de vechime, aplicarea art. 75 al legii învățământului superior sau pensionarea.

Art. 58. – În afara gradațiilor de vechime, se poate acorda profesorilor o gradație de merit, după obținerea gradației a IV-a de vechime. Ea se acordă după următoarele norme:

Gradația de merit nu se cere, ci se acordă din inițiativa ministrului, profesorilor care s-au distins printr-o activitate științifică, didactică și de organizare excepțională. În acest scop, ministrul poate cere și avizul sau propuneri Senatului Universitar. Nu se poate acorda anual gradația de merit decât cel mult la doi profesori, pentru fiecare facultate.

În cursul anului 1946–1947, se vor acorda cel mult 5 asemenea gradații de merit, pentru fiecare facultate.

Nimeni nu poate să aibă mai mult de 6 gradații, a șaptea gradație fiind cea de merit sau cea militară.

Art. 61. al. 1. – Profesorii titulari, profesorii agregați și conferențiarii se recrutează prin chemare, prin concurs sau cu procedura prevăzută de art. 64 bis.

Art. 109. – Catedrele și conferințele se pot transforma, desființa sau înființa motivat, numai prin lege, în urma cererii forurilor competente universitare prevăzute în acest articol, sau tot prin lege, la propunerea Ministerului, în urma avizului Consiliului Consultativ al Învățământului Superior.

Aceleași norme trebuie respectate și la schimbarea titularei catedrelor și conferințelor.

Forurile componente universitare pentru transferarea, transformarea, desființarea catedrelor și conferințelor sunt pentru catedrele și conferințele prevăzute la punctul a al articolului precedent, Consiliul facultății, Senatul respectiv și Consiliul interuniversitar; iar pentru cele prevăzute la punctul b, al art. precedent, Consiliul Facultății și Senatul respectiv.

Hotărârile acestor foruri universitare, se vor lua cu două treimi din numărul membrilor care le compun.

Art. 111. – Transferarea unei conferințe în catedră se poate face și cu transferarea ei la altă universitate, respectiv politehnică sau academie de înalte studii comerciale și industriale. În cazul acesta, votarea în condițiunile art. precedent, se va face de Consiliul Facultății, căreia îi va aparține catedra. Propunerea trebuie acceptată și de Consiliul Facultății de unde se transferă conferința.

Înainte de săvârșirea acestei operații, e nevoie și de consimțământul conferențiarului titular, care ocupă conferința transferată.

Ministrul își rezervă dreptul de a accepta sau respinge propunerea facultății.

Art. II. De la data publicării prezentei legi, mențiunile din legea de organizare a învățământului superior privind Consiliul învățământului superior, se înlocuiesc cu „Consiliul Consultativ al Învățământului Superior", care exercită atribuțiile prevăzute la art. 24.

Art. III. În legea relativă la organizarea învățământului superior, se adaugă art. 64 bis, intercalându-se între art. 64 și art. 65, cu următorul cuprins:

Art. 64 bis – Ministrul hotărăşte dacă ocuparea unei catedre sau unei conferinţe vacante din învăţământul superior, se face cu procedura prevăzută la art. 63, 64 şi 65, sau cu aceea stabilită de prezentul articol.

Dacă se decide că ocuparea se face potrivit dispoziţiilor speciale din prezentul articol, atunci se procedează după cum urmează:

a) Catedra sau conferinţa se publică vacantă de minister în Monitorul Oficial.

b) Candidaţii depun la minister, la Direcţia Învăţământului Superior, în termen de 15 zile de la publicare, cererile lor însoţite de un memoriu de titluri şi lucrări, de diplomele de studii şi lucrările ce au publicat;

c) În acelaşi interval de timp de la publicarea vacantei, ministrul instituie o comisie de cinci profesori titulari, din învăţământul superior, de specialitatea catedrei sau a conferinţei vacante, de specialitate înrudită sau din profesorii care au lucrări în specialitatea respectivă.

d) După expirarea termenului de înscrierea candidaţilor, toate cererile şi lucrările se predau comisiei, care va fi convocată la minister. Comisia după cercetarea lucrărilor şi titlurilor candidaţilor, va întocmi şi depune la minister în cel mult 20 de zile de la convocarea ei, un raport amănunţit şi motivat, asupra activităţii ştiinţifice, didactice şi de organizator a candidaţilor şi recomandă pentru numirea la catedra sau conferinţa vacantă, pe unul sau mai mulţi candidaţi.

Comisia lucrează valabil cu majoritatea membrilor săi.

Raportul comisiei se publică în Monitorul Oficial;

e) Ministrul decide după verificarea formelor asupra numirii candidatului, sau unuia dintre candidaţii propuşi de comisie.

Ministrul are dreptul să refuze numirea pentru motive de natură etnică sau de ordine publică, sau în cazul când constată abaterile de la dispoziţiunile legii.

În cazul în care comisiunea nu recomandă pe nici un candidat, formele pentru ocuparea catedrei sau conferinţei respective, se vor relua, potrivit dispoziţiunilor prevăzute de lege, după trecerea unui termen de 3 luni.

➢ „Monitorul Oficial", nr. 195 din 24 august, 1946, p. 93–95.

165

1946, Bucureşti. Articolul profesorului H. H. Stahl din ziarul „Studentul Român" despre necesitatea reformei în Universitatea din Bucureşti.

REFORMA

Privire critică asupra Universităţii

de H. H. Stahl

Conferenţiar universitar

Un observator atent al vieţii sociale are deseori prilejul să observe fenomene care îl miră şi îl supără prin caracterul lor iraţional. Sunt instituţii, *ruajuri*

administrative, doctrine chiar, care dăinuiesc fără să aibă o prea mare legătură funcţională cu restul vieţii sociale, care nu slujesc adică nici un rost precis.

Este mai întotdeauna vorba de formaţiuni sociale tradiţionale, primite adică de la generaţiile anterioare şi păstrate ca atare de către noi, fără să facem efortul de a judeca critic mecanismul social căruia ne integrăm. Intuiţia, ruajul administrativ, doctrina, continuă de aceea a funcţiona în virtutea inerţiei, ca nişte automate declanşate, indiferente la faptul că ele nu corespund nici unei utilităţi sociale, aşa cum ar arde peste zi becurile electrice pe care un gospodar neglijent le-ar fi uitat aprinse.

Întrebarea este: învăţământul nostru superior nu se află într-o asemenea situaţie? Nu este oare din nefericire adevărat că învăţământul acesta nu este astăzi o funcţionare socială precisă? Nu funcţionează el ca un mecanism pe care l-a declanşat cândva cineva şi care de atunci încoace continuă a funcţiona automat, în ciuda absurdităţii sale?

Studenţii se vor plânge de lipsa unei vieţi studenţeşti reale. Studentul, trăind în cele mai rele condiţii de viaţă, obligat a face fel de fel de meserii pentru a se putea hrăni, fără îngrijire medicală, fără sport, fără bucuria artei, fără contact cu natura, îşi duce viaţa universitară venind să „audieze" câteva cursuri, preparând superficial câteva examene pe an, pe care le trece cum poate, grăbit să ajungă cât mai repede la capătul trudei sale, adică la „diplomă". Mai ales în ultimii ani, mobilizările permanente au transformat facultăţile noastre în adevărate cursuri prin corespondenţă. Marea masă a studenţilor dau ochii cu profesorii lor, pentru prima oară, în sala de examene. A vorbi de aceea studenţimii despre o „alma mater" care ar fi universitatea lor, este o adevărată ipocrizie. Studenţii cei buni, cei dornici, fie medici şi aşa mai departe. Dar universitatea nu îi poate da aşa ceva, căci universitatea noastră nu scoate profesionişti ci licenţiaţi. Pentru a funcţiona ca administrator public, în Ministere sau în serviciile provinciale de pe întreg cuprinsul ţării, este suficient să ai o „diplomă de licenţă". Această licenţă poate fi în teologie, în educaţie fizică, în drept sau în filosofie; este absolut indiferent. Licenţă să fie şi atâta este de ajuns pentru ca cineva să fie decretat profesionalist apt a ocupa funcţiune în administraţia publică. Acele facultăţi care, de bine de rău, scot profesionişti propriu zişi, medici, ingineri agronomi etc., îi scot strâmb, în sensul că îi deformează în aşa fel încât ei nu mai au drept ideal exercitarea meseriei lor tehnice, ci doresc tot ocuparea unei funcţiuni în birocraţia publică; sunt de atât de mulţi medicii care nu vor să meargă la sate, inginerii agronomi care nu vor să iasă pe ogoare, învăţătorii care se simt prost la ţară.

Suntem deci în direct să încercăm o privire critică, pentru a ne da seama de întinderea, de formele de întindere, de formele şi de cauzele răului.

De ce oare s-a ivit acest decalaj, acest divorţ între universitate de o parte şi viaţa noastră socială de ală parte? Să fie oare vorba de o trecere agonistică? Să fi uitat adică universitarii noştri de azi, ideea iniţială a înaintaşilor lor? Sau să se fi schimbat total viaţa noastră socială, fără să se aducă în paralel reformele necesare învăţământului nostru? Sau poate, încă de la început, universitatea noastră a fost o imitaţie falsă şi absurdă?

Iată o serie de întrebări dintre cele mai grave, meritând a fi dezbătute, mai ales într-o revistă care se adresează tineretului.

Dar, nu cred că ar fi bine să se răspundă pripit sau pătimaş, sau printr-o simplă analiză abstractă a „principiilor" şi a „ideilor generale". Cu atât mai puţin încă, nu cred că s-ar putea răspunde în mod util printr-o schiţă sau un program de reformă, deduse din principii şi idei generale. Ar fi cu mult mai folositor dacă nu s-ar pierde din vedere nici-o clipă realitatea concretă, aşa cum ne-o arată experienţa noastră de toate zilele, realitate care ar putea fi supusă apoi unei examinări critice, potrivit regulilor judecăţii ştiinţifice.

A cunoaşte, ca practicieni, viaţa universitară şi a analiza apoi metodic, ca oameni de ştiinţă, îmbinând deci practica cu teoria, iată sarcina pe care cred că ar trebui să o ia asupra lor toţi acei care participă la viaţa universitară sau îi priveghează soarta, pentru ca din comuna lor străduinţă să se ajungă, mai întâi, la o cunoaştere obiectivă, apoi la o fixare a scopurilor ce trebuiesc urmărite şi, în sfârşit, la stabilirea politicii şcolare pe baza căreia urmează a opera seria de reforme menite să facă din universitatea noastră o realitate utilă, adică o instituţie care să-şi îndeplinească cu eficacitate scopurile sale şi să slujească societatea în mijlocul căreia trăieşte.

Dar, nici opinia noastră publică nu poate vedea cu ochi buni universitatea, căci ultimele decenii au convins-o că universitatea nu este o şcoală, adică un loc în care se învaţă carte, ci este mai mult un permanent punct nevralgic al politicii româneşti. De aici s-au recrutat electorii, mari şi mici. De aici masele manifestante. Ba de aici până şi guvernanţii noştri de o clipă, într-o vreme când în rândurile studenţimii s-a constituit partidul politic agresiv şi brutal care a însângerat ţara.

Atunci cine se declară mulţumit cu universitatea noastră? Fără îndoială, nimeni!

Cu toate acestea, universitatea funcţionează. Cursurile se ţin. Examenele se dau. Diplomele se eliberează. Un fluviu continuu de tineret trece prin acest învăţământ, spre nemulţumirea generală a tuturor.

Concluzia nu poate fi decât că, în adevăr, ne aflăm şi de data aceasta în faţa unuia din acele fenomene menite să supere şi să mâhnească prin caracterul lor profund absurd.

➢ „Studentul Român", I, 1946, nr. 1, p. 4–5.

166

1946, Bucureşti. Articole marxiste din ziarul „Studentul Român" semnate de Henri A. Wald şi Iulian Petrescu.

DE LA IGNORANŢĂ LA MISTER

... şi invers! Pentru că misterul cultivat „cum trebuie" păstrează ignoranţa cu încăpăţânarea instinctului de conservare. De aceea, nu e de mirare că orice pledoarie pentru mister începe într-o lozincă de două cuvinte: „jos ştiinţa!"

Descoperirile ştiinţifice sunt tot atâtea victorii împotriva confuziei. Cultivatorii misterului sunt şi cultivatorii confuziei. Ei îşi fac din confuzie un ideal de viaţă şi de bizară cunoaştere. În vreme ce oamenii de ştiinţă ne scot la lumină, propovăduitorii misterului ne invită în beznă. Primii ne împing înainte, ceilalţi ne trag îndărăt.

Nu e corect să înjurăm pe cei de ieri pentru că n-au înţeles clar ceea ce abia noi, cei de astăzi, am clarificat, Dar, e legitim să ne revoltăm împotriva acelora care gândesc astăzi ca cei de ieri. Istoria scuză erorile de ieri, dar acuză persistenţa lor astăzi. Ştiinţa îi admite prezentului să comită propriile lui erori, dar îi interzice riguros să le promoveze pe acelea ale trecutului.

*

De aceea, am fost atât de supăraţi, când d. M. Ne-a citit, într-un seminar de filosofie, teza d-sale de doctorat intitulată: „Despre mister". E adevărat că d. M. Ne-a citit numai un rezumat, având grije să ne anunţe că lucrarea este mult mai voluminoasă. Dar, de vreme ce ascultând numai rezumatul, majoritatea auditorilor au fost cuprinşi de o nervozitate, cu multă greutate stăpânită (nu glumim!), noi înşine cheltuindu-ne turburarea printr-un râs necontenit, rezervându-ne să plângem în această cronică, întreaga lucrare ar fi fost, de-a dreptul asasină. Şi aşa discuţia, care a urmat, a dezvăluit puterea năucitoare a ideilor d-lui M. Oameni care, cu câteva zile înainte, vorbeau ca lumea, se bâlbâiau, nemaiizbutind să lege nici o frază.

Sincer vorbind şi fără expedieri retorice, nu ne interesează aici nici d. M. Şi nici lucrarea d-sale. Însă, mentalitatea neagră pe care o reprezintă ne indispune profund. De fapt, se poate vorbi despre mister şi în 1946, dar analizându-l critic şi istoric. S-au scris atâtea lucrări de ştiinţă despre sociologia misterului, psihologia misterului, care au adus clarificări importante. Astăzi, nu mai este îngăduit nimănui să confunde ceea ce nu ştie el, pentru că este ignorant, cu ceea ce nu se poate şti. Ceea ce nu se ştie încă, nu e incognoscibil, ci numai necunoscut.

A umple cu mister distanţa dintre ceea ce ştim şi ceea ce nu ştim încă, înseamnă a face o treabă ridicolă astăzi. A socoti apoi că misterul, pe care tu însuţi l-ai turnat, este de nepătruns cu mintea omenească, înseamnă a gândi conform mentalităţii primitive. Şi e periculos să conduci avionul, în timp ce, mental, faci parte dintr-o altă lume.

Pentru omul de la jumătatea secolului al XX-lea nu există mister. Există numai lucruri pe care nu le cunoaşte încă. Şi necunoscutul nu este o stafie care şi-a făcut o meserie din a speria oamenii. Necunoscutul este un continent pe care îl descoperi încetul cu încetul. Nu te poţi lupta cu el, pentru că el nu se luptă cu tine. Între America şi Columb n-a existat nici-o luptă. Columb s-a luptat cu oamenii şi cu el însuşi. America a descoperit-o. Şi nici măcar asta n-a ştiut. Necunoscutul nu este o fiinţă independentă care se luptă cu noi, sau se fereşte de noi. Toate lucrările peste care n-a trecut încă lumina gândirii ne sunt necunoscute. „Ne" sunt necunoscute. Adică, necunoscutul este în funcţie de stadiul gândirii omeneşti. Continentul american a fost totdeauna un continent. El a fost necunoscut numai în raport cu o

minte omenească din lumea veche, care ar fi avut posibilitatea „teoretică" să-l descopere. Posibilitatea de a descoperi şi de a cunoaşte din ce în ce mai mult şi mai multe nu este îngrădită de nimic şi de nimeni. Numai fetişurile ne întârzie din când în când. Să renunţăm la ele!...

*

După ce ne vom învinge critic toate prejudecăţile pe care ni le mai surprindem, necunoscutul nu ne va mai apare misterios, ci va fi un neîncetat prilej de muncă optimistă pentru a-l dezlega. Optimismul acesta nu se va mai sprijini pe credinţa în mai bine, ci pe munca constructivă pentru mai bine. Victoria împotriva ignoranţei, va fi şi victoria împotriva prejudecăţii misterului de nepătruns.

Henri Wald

INTRODUCERE LA UN FEL DE A VEDEA

de Iulian Petrescu

Au trecut, trec încă şi vor mai trece probabil, pe lângă noi, nu trebuie să ne facem iluzii, atâtea adevăruri frapante şi indiscutabile fără să ne poată aduce lângă ele, fără ca virtutea lor logică să fie suficientă pentru asta.

Adevărurile, adevărurile astea puternice, mari, poate prea mari ca să le putem încăpea, nu vor rămâne mai puţin adevăruri.

Realitatea va ţine seama de ele, cu o disperată consecvenţă.

Iar noi, noi vom rămâne mai departe, departe de ele, cu un pic de amărăciune, cu o mare de regret şi cu un ocean de hotărâre de a nu mai greşi de aici încolo...

Sau, se poate şi asta, nici nu vom auzi vreodată de asemenea adevăruri. Lumea, realitatea, noi toţi, ne vom lua după ele, vom fi conformi lor, şi, spirituală răzbunare, nu vom afla niciodată de asta. Vom fi orbi.

Vreau să mă opresc aici scurt, prieteni.

Şi aş mai vrea să vorbesc de unul din adevărurile astea mari şi nepoliticoase care se lovesc rar şi apăsat de toate scaunele confortului nostru intelectual; adevăr care e într-o gravă legătură cu munca noastră universitară.

Citim în toate gazetele şi auzim pe toate undele că lumea se schimbă într-un ritm îndrăcit, dacă nu s-a şi schimbat chiar... Am aflat deunăzi dintr-o telegramă că un mult prestigios personaj de suprafaţă spirituală a găsit şi cauzele ultime ale acestor schimbări. Ele par a fi: divorţul, şcoala ateistă şi spectacolele nepotrivite pentru copii şi tineret.

Reţin din cuvintele acestei, altfel, inofensive personalităţi, teama majoră pe casre mai marii noştri o încearcă la gândul că noi, tinerii, suntem puşi astăzi în situaţia de a privi toate realităţile în faţă şi de a cunoaşte toate adevărurile până în fund.

Dar cauza, cauza tot majoră, că lumea nu mai vrea să fie cum ne-am obişnuit cu ea, vreau să spun, cum s-au obişnuit mai marii noştri cu ea, e scrisă în istorie, din care prea puţină rămâne la arhivele primăriilor sau pe afişele de cinema, astea din urmă sunt încă efecte ale aceleeaşi cauze primare.

Şi cauza asta se găseşte cu gândirea şi cu nimic altceva.

Iar gândirea, gândirea de azi, prieteni, asta voiam mai ales să vă spun, merită să aveți toată încrederea în ea... Aşa cum a ajuns acum greu să se mai poată împiedica de ceva. E puternică, solemn de puternică. Dar şi iute, descurcăreață şi bună prietenă. De frumusețea apei limpezi şi reci.

De gândirea asta de azi trebuie să luăm noi cunoştință în universitate; şi dacă mai luăm cunoştință de altceva, asta trebuie să se întâmple numai şi numai din cauză că aşa se ajunge mai bine la ea.

Mă gândesc cu neputincioasă tristețe la risipa de inteligență şi bunăvoință care se face în universitățile noastre. La atâta amarnică încăpățânare dăruită neantului final şi complet către care tinde sistemul nostru de învățământ.

Gândirea poate face azi, va face mâine, din oameni, uriaşi.

Şi universitatea, universitatea noastră de azi, nu poate dărui vieții, vieții celei obişnuite, cele câteva duzini de mii de inteligenți care să nu privească la ea ca la un oracol, ci ca la o cunoştință veche şi nimic altceva.

Din sălile noastre de cursuri, din bibliotecile şi laboratoarele noastre trebuie gonit grabnic spectrul cenuşiu al inutilității. Trebuie să aducem înăuntru aer sănătos, trebuie să ne scuturăm de plictiseală, să credem odată şi bine, dar odată pentru totdeauna. Trebuie să ne întrebăm, şi apoi să aflăm ce vrem.

Orice obicei şi orice lege, orice program şi oricve om care se pune între universitate şi viață, adică de fapt între universitate şi adevăr, trebuie înlăturat cu precipitare. Nu ne e iertat să iertăm nimic, fiindcă nouă realitatea nimic nu ne va ierta.

Orice lucru luat de bun, în ordinea asta de idei, trebuie să îl luăm de scurt şi să nu îi dăm drumul până nu l-am luat iar de bun.

Ştiința nu e ceva care se pune în cărți şi în rafturi pentru a chinui generațiile viitoare (e aici principiul suveran care guvernează tocit întreg eşafpdajul nostru didactic, construit, totul e astfel explicabil, de ignoranți).

Creatorii de ştiință sunt oameni ai vieții şi nu oameni de serviciu la diverse arhive. Ei muncesc pentru principiul suveran care guvernează ?? (nu de legi). Arta este în puține cuvinte filosofia lor, şi cei care cred altfel sunt, nu e o pură întâmplare, şi cei al căror contract cu ştiința şi creatorii ei e net simbolic.

E adevărat că în sistemul nostru de învățământ, noi am şi imitat mult. Dar, nu din simpla plăcere de a imita. Şi n-a fost doar o nenorocită coincidență, că am imitat ce era mai prost, de aproape peste tot.

Nu. S-a căutat, cu o perseverență demnă de o cauză mai bună, completa dezorganizare a generații întregi de tineri. S-a căutat a li se infiltra, şi din nenorocire s-a reuşit psihologia aceasta catastrofică de ignorant pretențios. Mijlocul a fost inspirat. S-a muncit pur şi simplu la nepregătirea intelectualilor noştri; modul frecvent a fost, de exemplu, pregătirea lor pentru orice altceva în afară de ceea ce scria pe diploma lor. Şi apoi în viață, cultul acestor diplome.

Mă opresc iar brusc, prieteni. Mi se pare că data viitoare voi spune mai bine ce am de spus acum, în continuare.

➢ „Studentul Român", I, 1946, nr. 1, p. 4–5.

167

1947 august 7, Bucureşti. Legea nr. 291 pentru urmărirea şi sancţionarea celor vinovaţi de crime de război.

MINISTRUL JUSTIŢIEI

Legea nr. 291
pentru urmărirea şi sancţionarea celor vinovaţi de crime de război
sau împotriva păcii ori umanităţii

Decretul Nr. 1.716 din 15 August 1947, Monitorul Oficial Nr. 189 din 18 August 1947

Art. 1. – Sunt vinovaţi de a fi săvârşit, ordonat sau participat la săvârşirea crimelor de război, cei care:

a) Nu au respectat regulile internaţionale cu privire la conducerea războiului sau cu privire la tratamentul prizonierilor de război;

b) Şi-au însuşit ilicit proprietatea de Stat sau socială sau bunuri private din teritoriul în care s-a purtat războiul sau au realizat averi în mod ilicit, profitând de situaţia lor oficială sau profitând de legătura lor cu asemenea persoane, precum şi cei care, cu scopuri venale, au profitat de legiuirile şi măsurile cu caracter hitlerist, legionar sau rasial;

c) Au comis, în virtutea netoleranţei politice sau rasiale, exterminări de populaţie civilă, atât pe teritoriul unde s-au desfaşurat ostilităţile militare, cât şi înăuntrul Ţării, au aprobat sau săvârşit tratamente neomenoase contra populaţiei, precum şi cei care, în virtutea situaţiei lor oficiale, au permis celor aflaţi în subordine să comită crimele prevăzute în prezenta lege.

Art. 2. – Sunt vinovaţi de a fi săvârşit, ordonat sau participat la săvârşirea crimelor contra păcii sau umanităţii, cei care:

a) Militând pentru hitlerism sau fascism şi având, după 6 Septembrie 1940, răspunderea politică, au permis intrarea armatei germane pe teritoriul Ţării şi au contribuit la aceasta prin grai, prin scris sau prin alte mijloace;

b) Având răspunderea politică efectivă au hotărât declararea sau continuarea razboiului, contra Uniunii Republicilor Socialiste Sovietice şi Naţiunilor Unite;

c) Au părăsit teritoriul naţional pebtru a se pune în slujba hitlerismului sau fascismului şi au atacat Ţara prin scris, prin grai sau în orice alt mod, precum şi cei care s-au pus în slujba hitleriştilor înlăuntrul Ţării, intrând în SS, SA, Gestapo şi alte organizaţiuni hitleriste;

d) Au ordonat sau săvârşit represiuni colective sau individuale din motive politice sau rasiale, asupra populaţiei civile, ori au ordonat sau organizat trimiterea

oamenilor la munci forţate sau deportări sau transporturi de persoane în scopul eterminării acestora sau au aprobat şi practicat metode neomenoase împortiva populaţiei;

e) Îndeplinind funcţiunea de procurori sau judecători civili sau militari, ofiţeri de poliţie judiciară, de jandarmerie sau anchetatori cu orice titlu sau funcţiune, care, din motive politice sau rasiale, sau din îndemnuri de altă natură, au săvârşi acte de teroare sau violenţă, torturi, batjocuri şi alte mijloace ilegale de constrângere;

f) Fiind condamnaţii, directori, supraveghetori, paznici de închisori sau de internaţi politici, de deportaţi sau de deţinuţi politici, de lagăre sau de detaşamente de muncă obligatorie, din direcţia penitenciarelor, sau fiind persoane oficiale de orice fel, au aprobat sau supus la tratamente neomenoase pe cei aflaţi sub puterea lor;

g) Au ordonat sau iniţiat înfiinţări de ghetouri, lagăre de internare ori deportări din motive de persecuţie politică sau rasială;

Au practicat, cu intenţie, o execuţie excesivă a legilor derivate din motive de razboi sau a dispoziţiunilor cu caracter politic sau rasial; şi cei care au dat dispoziţia în acest sens.

Art. 3. – Cei vinovaţi de crimele prevăzute d art. 1 şi 2 se vor pedepsi cu muncă silnică pe viaţă, iar dacă sunt circumstanţe atenuante cu muncă silnică pe timp mărginit de la 15–25 ani.

Instigatorii celor vinovaţi pentru faptele prevăzute de prezenta lege se vor pedepsi cu aceleaşi pedepse.

Pe lânga aceste pedepse, se va pronunţa şi degradaţiunea civică pe timp de 10 ani, precum şi amendă de la 100 milioane lei până la 200 miliarde lei, care se va executa asupra bunurilor.

Transmisiunile de orice fel, făcute după 23 august 1944, referitoare la bunurile acuzaţilor condamnaţi la amenzi sunt nule de drept. Bunurile sau drepturile ce aparţin soţiei sau moştenitorilor condamnatului, dobândite după 6 septembrie 1940, se consideră ca aparţinând condamnatului. (...)

Infractorii care au săvârşit fapte în afara hotarelor ţării, vor fi judecaţi de secţiunile cu competenţă criminală ale Curţilor de Apel Bucureşti.

Instanţa sesizată cu judecarea cauzelor, potrivit dispoziţiunilor prezentei legi, este competentă să judece. Chiar dacă infracţiunile ar fi de competenţa altei instanţe şi chiar dacă infractorii sunt militari.

Investigatorii, complicii, favorizatorii şi tăinuitorii vor fi judecaţi de aceeaşi instanţă.

Art. 5. – Cercetarea infracţiunilor se va face de Parchetul Curţii de Apel numai în cazurile definite de Consiliul de Miniştri. Jurnalul Consiliului se va publica în Monitorul Oficial.

Sesizarea instanţei se va face de Procurorul General al Curţii de Apel, în urma încuviinţării Consiliului de Miniştri.

Art. 6. – Odată cu începerea urmăririi penale, acuzatul se va menţine sub starea de arest.

Mandatele de arestare vor fi emise de Procurorul General al Curţii de Apel; ele nu sunt supuse confirmării.

Consiliul de Miniştri va putea ordona eliberarea celor arestaţi, dar numai după terminarea cercetărilor.

Executarea hotărârii Consiliului de miniştri se realizează prin Procurorul General. (...)

(Avizul Consiliului Legislativ, secţia I, Nr. 147 din 1947)
Votată de Adunarea Deputaţilor în şedinţa de la 7 august 1947

➢ „Monitorul Oficial", nr. 189 din, 18 august 1947.

168

1947 octombrie 16, Bucureşti. Legea nr. 486 referitoare la purificarea administraţiei publice şi comprimările din Universitatea Bucureşti. Fragmente.
Nr. 266.765/947

Noi, ministru secretar de Stat la Departamentul Educaţiei Naţionale,

Având în vedere dispoziţiile art. 55 din legea Nr. 139 din 1947;

Având în vedere decizia Comisiei ministeriale pentru redresarea economică şi stabilizarea monetară Nr. 18, publicată în Monitorul Oficial cu Nr. 184 din 13 August 1947;

Având în vedere propunerile făcute de Comisia interministerială instituită prin jurnalul Consiliului de Miniştri Nr. 920 publicat în Monitorul Oficial Nr. 160 din 16 Iulie 1947

Decidem:

Art. 1. – Pe data de 1 Septembrie 1947, se fac următoarele comprimări şi raţionalizări în învăţământul superior:
Universitatea din Bucureşti
(...) Facultatea de Litere şi Filosofie

Catedra de istoria universală: Brătianu Gh. Se comprimă persoana.

Catedra de slavistică cu limbile bulgară şi sârbă: 1. Nandriş Gh. Se comprimă persoana şi se suprimă salariul; 2. Cancel P. Se comprimă persoana cu drept de pensionare.

Catedra de limba şi literatura engleză: Protopopescu Dragoş. Se comprimă persoana.

Catedra de pedagogie şi istoria pedagogiei: Narly Gh. Se comprimă persoana.

Catedra de limba română şi dialectele ei, al doilea post: Pop Sever. Se suprimă salariul. Persoana se încadrează la Facultatea de Litere şi Filosofie Iaşi.

Catedra de Pedagogie socială: Petrescu C. I. Se comprimă persoana şi catedra.

Catedra de istoria popoarelor balcanice cu specială privire la românii din sudul Dunării: Papacostea V. Persoana se încadrează cu titlul şi salariul său de profesor La Institutul de Cercetări Balcanice Bucureşti.

Catedra de istoria diplomaţiei: Hudiţă I. Se comprimă persoana şi catedra.

Catedra de istoria economică: Oţetea Andrei. Se comprimă catedra, iar titularul se încadrează cu toate drepturile la catedra de istorie universală.

Catedra de limba spaniolă: Popescu Telega. Se comprimă persoana cu drept de pensionare. Se suprimă temporar salariul.

Conferinţa de filologie romanică: Siadbei I. Se comprimă persoana şi salariul se suprimă temporar.

Conferinţa de instituţiuni şi istoria greco-romană: Cantacuzino Gh. Se comprimă persoana şi conferinţa.

Conferinţa de istoria artelor: Busuioceanu Al. Se comprimă persoana şi conferinţa.

Asistent provizoriu, filosofie generală (Epistemiologie şi metafizică. Istoria filosofiei moderne şi contemporane): Micu Constantin. Se comprimă persoana şi postul.

Asistent provizoriu limba română şi dialectele ei: Sandru Dumitru. Se comprimă persoana şi postul.

Asistent suplinitor istoria literaturii române moderne: Pilat Constantin. Se comprimă persoana şi postul.

Asistent suplinitor istoria literaturii române moderne: Marino Adrian. Se comprimă persoana şi postul.

Asistent suplinitor istoria literaturii române moderne: Teodorescu Barbu. Se comprimă persoana şi postul.

Asistent provizoriu slavistică: Cancel Vera. Se comprimă persoana şi postul.

Asistent def. limba şi literatura italiană: Niculescu H. Constantin. Se comprimă persoana şi postul.

Asistent provizoriu istoria românilor: Stănculescu Fl. Se comprimă persoana şi postul.

Asistent estetica şi critica literară: Radu Paul. Se comprimă persoana şi postul. (...)

➢ „Monitorul Oficial" (partea IB) nr. 239, 16 oct. 1947, p. 9291–9294

169

1947 noiembrie 3, Bucureşti. Articol din ziarul „România Liberă" despre deschiderea anului universitar 1947–1948 la Universitatea din Bucureşti.

IERI S-AU DESCHIS UNIVERSITĂŢILE

Întâi noiembrie. Zi de toamnă însorită, după cenuşiul săptămânilor de burniţă. Noul an universitar se deschide sub auspiciile unei dimineţi radioase. Totul e tânăr şi plin de speranţă; adolescenţii scăpaţi de îngrădirile liceului încep astăzi viaţa nouă şi plină de promisiuni. Pâlcuri de studenţi şi studente – băieţi cu freză impunătoare, fetele cu pletele în vânt şi căciulite cu ciucuri – au umplut bulevardul cu freamătul lor tineresc. Sunt studenţii unei noi generaţii, copii de muncitori şi plugari, pentru care până ieri luminile culturii erau inaccesibile. Astăzi Universităţile s-au deschis

larg să-i primească pe intelectualii de mâine, savanții de mâine, oamenii unei societăți noi, în care dreptatea va sta la baza distribuirii valorilor culturale.

Aspecte din aula sediului studențesc:

Aula Sediului „Uniunii Naționale a Studenților din România" e plină până la refuz. Studenți de toate vârstele – păşind timid în noua lor existență, şi leaturi mai vechi cu experiența examenelor, lipsurilor, greutăților de tot soiul. În primele rânduri au luat loc profesorii.

Izbucnesc aplauze. Soseşte d. prim ministru dr. Petru Groza. Festivitatea de deschidere. Corul Academiei de Ştiințe Cooperatiste intonează imul regal şi Internaționala.

În cuvântul d. profesor Andrei Oțetea, prorectorul Universității. D-sa, după ce arată greutățile de ordin material cu care mai are de luptat învățământul universitar – laboratoare insuficiente şi deficiența materialului tehnic şi al bibliotecilor – vorbeşte asistenței de epoca nouă de înflorire spirituală. Care se deschide deopotrivă pentru toți fiii țării, indiferent de avere sau clasă socială. Țara are nevoie de oameni de ştiință şi savanți care vor putea să contribuie la industrializarea ei.

Discursul d-lui prim ministru Petru Groza

În entuziastele aplauze d. prim ministru îşi rosteşte avântata cuvântare de deschidere. Amplificatorul o transmite în toate sălile sediului ticsite de studenți. Numeroase greutăți – începe d-sa – mai apasă asupra umerilor studenților noştri. Timpurile sunt încă grele, încă mai avem de luptat. Dar în fața noastră se deschide, apropiată perspectiva reuşitei depline. Suntem la porțile unui ev nou de dreptate socială, muncă răsplătită şi lumină.

Apoi d. Petru Groza evocă impresionante amintiri din anii d-sale de studenție, când teroarea şi ura dintre naționalitățile conlocuitoare, cultivată de guvernele reacționare, înăbuşea orice avânt creator. Studenții de astăzi se bucură de libertate, ei sunt datori să contribuie la întărirea unei păci între națiuni. Studențimea trebuie să păşească la muncă constructivă alături de muncitorii, țăranii şi intelectualii țării pentru instaurarea unei societăți noi, clădită pe baze democratice.

D. Gafița Mihai, preşedintele „UNSR"[4]-ului arată că a fost supusă parlamentului o legea asistenței studenților prevăzând salarii pentru studenții care vor presta munci. Sala aplaudă frenetic. De asemenea vor fi înmulțite cantinele pentru miile de studenți nevoiaşi. Fii de muncitori, plugari şi funcționari bucurându-se de mari înlesniri, gratuități, reduceri de taxe etc.

Iau cuvântul reprezentanții studenților maghiari, bulgari şi reprezentantul CGM[5]-ului, aducând saluturile lor studențimii române. Anul universitar 1947–48 se consideră deschis.

➢„România Liberă", anul V nr. 988, 3 noiembrie 1947, p. 1, 5.

[4] Uniunea Națională a Studenților din România.
[5] Confederația Generală a Muncii.

170

1947 noiembrie 14, Bucureşti. Articol din ziarul „România Liberă" despre necesitatea unui învățământ „realist şi democratic".

Pentru un învățământ realist şi democratic
Importantele declarații ale d-lui Gh. Vasilichi
cu ocazia instalării d-sale la Ministerul Educației Naționale

Ieri la orele 12 a avut loc la Ministerul Educației Naționale solemnitatea instalării d-lui Gh. Vasilichi în postul de Subsecretar de Stat la Ministerul Educației Naționale.

Solemnitatea s-a desfăşurat în prezența d-lor Petru Groza. Preşedintele Consiliului de Miniştri, Ştefan Voitec, Ministrul Educației Naționale, Tudor Ionescu, Ministrul Minelor, Stanciu Stoian, Ministrul Cultelor, prof. C. Daicoviciu, Miron Nicolescu, subsecretari de stat, a d-lor P. Mirescu, Manolache Cazan şi E. Felszegy, secretari generali la Ministerul Educației Naționale, a întregului personal al Ministerului, de față fiind numeroşi reprezentanți ai corpului didactic din capitală.

Cuvântul d-lui ministru Ştefan Voitec

A luat cuvântul d-l Ştefan Voitec, ministrul Educației Naționale, care salutând prezența d-lui Prim Ministru dr. Petru Groza, îşi exprimă mulțumirea că prin numirea d-lui Gh. Vasilichi la acest departament se realizează unitatea ideologică a şcolii româneşti.

În continuare d-sa vorbeşte despre reforma învățământului care este în pregătire şi care va duce la democratizarea şcolilor de toate gradele.

„Prin venirea lui Gh. Vasilichi la acest minister – a spus d-sa, – se realizează o colaborare între cele două partide muncitoreşti social-democrat şi comunist care va duce la o unitate de vedere pe planul învățământului de toate categoriile".

A urmat la cuvânt d. C. Tegăneanu, care a urat noului subsecretar de stat o activitate rodnică.

În numele funcționarilor din Minister a luat cuvântul d. Petre Mirescu secretar general al Ministerului Educației Naționale.

Discursul d-lui Gh. Vasilichi, subsecretar de stat la Ministerul Educatiei Nationale

În aplauzele întregii asistențe a luat cuvântul d. Gh. Vasilichi care a spus între altele:

„Viu la acest departament cu hotărârea de a considera reforma învățământului care va duce la democratizarea şcolii româneşti, ca programul meu de lucru. Vin în acest minister în momentul când se decide crearea unui singur partid muncitoresc, care trebuie să pună capăt tuturor diferențelor de opinii, ajungându-se la o sănătoasă unitate de vederi. De acum înainte, în munca noastră formăm o singură familie. Noi care luăm în primire acest sector al vieții publice româneşti, vom adopta ceea ce este

bun, vom îndrepta ceea ce este de îndreptat şi vom îndepărta ceea ce este de îndepărtat. În faţa noastră se pun trei probleme care trebuiesc numaidecât rezolvate: învăţământul propriu zis, pregătirea cadrelor tehnice pentru construcţia ţării şi lupta pentru a înfăptui democratizarea şcolii.

Reforma învăţământului trebuie să corespundă cu reformele sociale, de aceea sistemul nostru de învăţământ trebuie să se preocupe în primul rând de stârpirea analfabetismului, a ridicării nivelului cultural al poporului şi al pregătirii de cadre tehnice, dând o extindere şcolilor medii.

Învăţământul de azi trebuie să fie realist, să lege teoria cu practica.

Noi suntem încă, în ţara obscurantismului. Rolul şcolii este să răspândească cât mai multă lumină.

O atenţie deosebită trebuie să acordăm învăţământului extraşcolar, realizându-se în educaţia copilului, colaborarea între profesor şi părinţi".

În încheiere d. Gh. Vasilichi, asigură pe titularul departamentului de sincera sa colaborare în munca sa pe care o începe, iar pe funcţionarii Ministerului şi membrii corpului didactic de întregul său concurs.

A urmat la cuvânt d. E. Feldzegy în numele învăţământului maghiar, care a salutat pe nouă subsecretar de stat.

A luat apoi cuvântul d. dr. Petru Groza, care arătând că numirea d-lui Gh. Vasilichi la departamentul educaţiei naţionale înseamnă o nouă etapă în organizarea învăţământului nostru, subliniind rolul de pace, de frăţietate şi de cultură pe care trebuie să-l joace Ministerul Educaţiei Naţionale în consolidarea democraţiei populare din ţara noastră.

Festivitatea s-a încheiat la orele 13.

➢ „România Liberă", anul V, nr. 997, din 14 noiembrie 1947, p. 3.

171

1947 decembrie 13, Bucureşti. Articol din ziarul „România Liberă" privind scoaterea din librării a unor cărţi „de propagandă imperialistă" şi de dezinformare a opiniei publice.

Să fie scoase din librării cărţile de propagandă imperialistă

Am avut prilejul în ultimul timp să prezentăm în coloanele ziarului nostru câteva aspecte din acţiunea de „dezinformare" a opiniei publice româneşti, dusă de către oficinele de propagandă imperialistă nord-americană.

Ne-am referit printre altele la o serie de cărţi printre care „Istoria Statelor Unite" de Nevine şi Conmager, „Istoria biografică a Americii" de Henry Thomas şi „Cum trăieşte America" de I. C. Furnas, toate apărute cu „aprobarea" şi „sprijinul" misiunii americane din Bucureşti şi toate tinzând să prezinte cititorilor noştri o imagine grosolan falsificată a realităţilor americane în spatele căreia să se insinueze perfide pledoarii proimperialiste şi antidemocratice.

În pofida acestor senatori, care nu erau decât ecoul unei juste indignări din partea marelui public, numeroase librării – şi printre ele vom cita numai „Cartea Românească" şi „Cioflec" – continuă în mod sfidător să-şi ordoneze vitrinele cu sus numita maculatură.

Este o datorie de elementară apărare a poziţiilor democratice cucerite de poporuluinostru şi de intransigenţă în faţa unei propagande care, dincolo de confuzia ideologică vizează – aşa cum atâtea exemple de aiurea o demonstrează din plin – la surparea independenţii şi libertăţii noastre, ca cei în drept să nu mai permită ca librării şi edituri româneşti să se transforme în agenturi ale propagandei antiromâneşti.

Iar, până atunci, atragem încă o dată atenţia librăriilor respective că nu vom osteni să semnalăm opiniei publice activitatea lor dăunătoare şi duşmănoasă.

➢ „România Liberă", an V, nr. 1022, din 13 decembrie 1947, p. 1.

172

1948 august 3, Bucureşti. Decretul nr. 175 din 3 august 1948 privind reforma învăţământului şi decretul 176 din 3 august 1948 privind naţionalizarea bunurilor aparţinând bisericilor, comunităţilor religioase pentru asigurarea învăţământului.

Ministerul Învăţământului Public
Decret nr. 175 pentru reforma învăţământului
Decretul nr. 1383 din 2 august 1948
Monitorul Oficial nr. 177 din 3 august 1948

Capitolul I
Principii generale

Art. I. Învăţământul public constituie în Republica Populară Română, un drept egal pentru toţi cetăţenii Republicii Populare Române, fără deosebire de sex, naţionalitate, rasă sau religie.

El este organizat exclusiv de Stat pe temeiul unităţii de structură şi este aşezat pe baze democratice, populare şi realist-ştiinţifice.

Învăţământul public este laic.

Art. II. Învăţământul public urmăreşte:

a) Înlăturarea neştiinţei de carte;

b) Lărgirea şi democratizarea învăţământului de bază pentru a cuprinde pe toţi copiii de vârstă şcolară, precum şi pe neştiutorii de carte;

c) Educarea tineretului în spiritul democraţiei populare şi ridicarea nivelului cultural al poporului;

d) Îndrumarea folosirii timpului liber al elevilor, prin organizarea activităţii extraşcolare legând şcoala de familie şi de viaţa socială din mediul înconjurător;

e) Pregătirea cadrelor medii şi superioare de specialitate pe baze ştiinţifice, care să corespundă nevoilor consolidării democraţiei populare şi construirii societăţii socialiste;

f) Pregătirea personalului didactic necesar învățământului;

g) Formarea de cercetători şi creatori în toate domeniile ştiinței şi culturii.

Art. III. Structura învățământului public este următoarea:

a) Învățământul preşcolar

b) Învățământul elementar (şcoala de 7 ani);

c) Învățământul mediu;

d) Învățământul superior.

Art. IV. Învățământul naționalităților conlocuitoare se va face în şcoli de toate gradele, în limba maternă, iar limba română se va preda începând din clasa I-a elementară.

Capitolul II

Dispoziţiuni speciale

Organizarea învățământului (...)

Secția IV

Învățământul superior

Art. XVI. Învățământul superior are două categorii de instituții:

a) Universități şi politehnici;

b) Institute de învățământ superior .

Art. XVII. Universitățile şi politehnicile depind de Ministerul Învățământului Public. Ele au menirea de a pregăti cadre pentru corpul didactic din învățământul mediu şi mai ales pentru învățământul superior, cadre superioare de specialişti, precum şi cercetători în diferite ramuri ale ştiinței.

Numărul studenților în universități şi politehnici se fixează anual de către Consiliul de Miniştri după criteriile cerute de necesități.

Durata studiilor în universități şi politehnici este 4–6 ani.

Art. XVIII. Institutele de învățământ superior depind, fie de Ministerul Învățământului Public, fie de ministerele de resort, în condițiunile art. 14 din prezenta lege şi au menirea să creeze în primul rând cadre superioare de specialişti destinați producției ca: ingineri, agronomi, medici etc. precum şi profesori pentru învățământul mediu.

Durata studiilor în institutele de învățământ superior este de 3–4 ani.

Art. XIX. Pot deveni studenți ai instituțiilor de învățământ superior absolvenții liceelor, ai şcolilor pedagogice, ai şcolilor tehnice care reuşesc la examenul de admitere.

Art. XX. În întreg învățământul superior se vor întocmi programe analitice minimale, care sunt obligatorii şi unice pentru toate catedrele de aceeaşi specialitate.

Art. XXI. La fiecare disciplină se va pune la îndemână studenților manualele şi tratatele minimale obligatorii.

Art. XXII. Numai universitățile şi politehnicile pot decerna titlul de doctor.

Art. XXIII. Poate urma cursurile pentru doctorat orice absolvent al învățământului superior care reuşeşte la examenul de admitere. Numărul locurilor pentru doctorat va fi fixat de Consiliul de Miniştri, în legătură cu necesitățile țării.

Durata cursurilor pentru doctorat va fi de 3 ani.

Art. XXIV. Universitățile și politehnicele vor acorda și titlul de docent, în condițiunile ce se vor stabili prin decretul special de organizare a învățământului superior.

Secția V

Școli și cursuri speciale

Art. XXV. În scopul lichidării analfabetismului se vor organiza pentru persoanele de la 14–55 ani cursuri de alfabetizare, cu o durată de 1–2 ani, având programe analitice și manuale unice speciale. Absolvența acestor cursuri se echivalează pe bază de examen cu absolvența primilor patru ani ai învățământului elementar.

Art. XXVI. Se vor crea, în unele centre pentru oamenii din câmpul muncii, școli speciale de 2 ani. Aceste școli au ca scop să dea elevilor o pregătire echivalentă cu școala medie. Pot deveni elevi ai acestor școli cei ce au reușit la examenul de admitere.

Elevii acestor școli vor fi scoși din procesul de producție. Ei vor fi întreținuți pe toată durata școlarității de ministerele de resort și întreprinderi.

Absolvenții acestor școli au dreptul să se prezinte la examenul de admitere a învățământului superior.

Capitolul III

Corpul didactic

Art. XXVII. Corpul didactic necesar pentru buna funcționare a școlilor de toate gradele și toate tipurile va fi asigurat de Ministerul Învățământului Public, în colaborare cu ministerele de resort, în ce privește cadrele tehnice.

Art. XXVIII. Pentru școlile tehnice precum și institutele de învățământ superior, vor putea fi folosiți în corpul didactic, fără a părăsi câmpul muncii și specialiști: ingineri, medici etc.

Capitolul IV

Serviciul de îndrumare și control

Art. XXIX. Pentru fiecare grad de învățământ se va constitui un serviciu de îndrumare și control, format din inspectori școlari.

Art. XXX. Pentru ajutarea muncii de îndrumare a corpului didactic, se vor organiza, pe lângă inspectoratele școlare, birouri pedagogice, cu scopul de a contribui la sprijinirea efectivă a activității pedagogice a corpului didactic, la continua îmbunătățire a muncii în școală, prin material documentar, metodologic, consultații pedagogice etc.

Capitolul V

Dispoziții finale și tranzitorii

Art. XXXI. Pentru nevoile urgente ale vieții economice și sociale ale țării, se pot înființa școli cu o durată mai scurtă decât cea prevăzută în legea de față, în condițiuni ce se vor fixa prin legi speciale.

Art. XXXII. Actualele şcoli normale se transformă în şcoli pedagogice.

Art. XXXIII. Actualele facultăţi şi şcoli de învăţământ superior, vor fi restructurate, conform prezentei legi. În acest scop, se vor putea desfiinţa cadre inutile, altele vor putea fi raţionalizate, după necesităţi, sau se vor crea cadre noi.

Art. XXXIV. Crearea, modificarea sau desfiinţarea instituţiilor şcolare de învăţământ mediu şi superior se va face prin decizia Consiliului de Miniştri.

Art. XXXV. Toate şcolile confesionale sau particulare de orice fel devin şcoli de Stat.

Art. XXXVI. Membrii corpului didactic al şcolilor confesionale sau particulare trecute la Stat, vor fi încadraţi în învăţământul de Stat, potrivit titlurilor ce posedă şi în conformitate cu dispoziţiunile legale în vigoare, la data promulgării legii de faţă.

Art. XXXVII. Cei care, indiferent prin ce mijloace, vor zădărnici sau vor încerca să zădărnicească aducerea la îndeplinire a art. 35 din legea de faţă, se vor pedepsi cu 5 – 10 ani muncă silnică şi confiscarea întregii averi.

Art. XXXVIII. Ministerul Finanţelor este autorizat să deschidă creditele necesare pentru punerea în aplicare a dispoziţiunilor prezentei legi.

Art. XXXIX. Se abrogă următoarele legi fundamentale pentru organizarea învăţământului cu toate modificările lor ulterioare.

a) Legea pentru organizarea şi funcţionarea învăţământului primar şi normal, din 27 mai 1939;

b) Legea asupra învăţământului particular din 22 decembrie 1925;

c) Legea pentru raporturile dintre şcoalele secundare confesionale române şi Ministerul Instrucţiunii, din 27 august 1929;

d) Legea pentru organizarea şi funcţionarea învăţământului secundar teoretic din 4 noiembrie 1939:

e) Legea pentru organizarea şi funcţionarea învăţământului secundar industrial de băieţi şi fete din 16 aprilie 1936;

f) Legea de organizare a învăţământului comercial secundar din 1 aprilie 1936;

g) Legea 1943.

De asemenea se abrogă şi orice alte dispoziţiuni de legi,contrarii legii de faţă.

*

* *

Ministrul Învăţământului Public
Decret Nr. 176 din 3 august
Reforma învăţământului

Pentru trecerea în proprietatea Statului a bunurilor bisericilor congregaţiilor, comunităţilor sau particularilor, ce au servit pentru funcţionarea şi întreţinerea instituţiilor de învăţământ general, tehnic sau profesional.

Art. I. Pentru buna organizare şi funcţionare a învăţământului public de stat şi pentru lărgirea şi democratizarea învăţământului, toate bunurile mobile şi imobile ce au aparţinut bisericilor, congregaţiilor, comunităţilor religioase,

asociaţiilor particulare, cu sau fără scop lucrativ, şi, în general, particularilor, persoane fizice sau juridice şi au servit funcţionarii şcolilor de învăţământ trecute, conform art. 35 din legea învăţământului public, la Stat în proprietatea Statului, atribuindu-se Ministerului Învăţământului Public, care le va întrebuinţa pentru nevoile învăţământului.

Bunurile imobile intrând în prevederile aliniatului precedent, sunt stabilite în tabela anexă, care face parte integrantă din prezenta lege.

Bunurile mobile, de orice fel, se vor prelua pe bază de inventar, de către delegaţii desemnaţi de Ministerul Învăţământului Public.

Se consideră bunuri mobile şi imobile, intrând în prevederile acestui articol, toate bunurile ce au servit funcţionării, întreţinerii sau sprijinirii şcolilor, internatelor, căminelor sau cantinelor la data de 1 ianuarie 1948, precum şi acelea ce au fost dobândite ulterior în acest scop.

Art. II. Intră în prevederile articolului precedent, chiar dacă nu au fost trecute în tabela anexă, toate clădirile cu întreg inventarul lor, care au servit pentru funcţionarea şcolilor de învăţământ, inclusiv acelea ce au fost folosite pentru locuinţa corpului didactic sau a personalului administrativ şi pentru internatele, căminele şi cantinele destinate elevilor sau studenţilor şcolilor de orice fel.

De asemenea intră în prevederile articolului precedent cota parte din fondurile de destinaţie de întreţinere sau sprijinire a învăţământului şi din fermele sau orice alte exploatări care au servit la întreţinerea şi funcţionarea şcolilor, internatelor, căminelor, cantinelor sau personalului didactic ori administrativ.

Art. III. Bunurile care se află afectate exclusiv serviciului de cult vor fi restituite cultului respectiv.

Art. IV. Pe data publicării prezentului decret se dizolvă orice asociaţiuni, cu sau fără scop lucrativ, care au drept obiect organizarea şi funcţionarea unor şcoli particulare de învăţământ.

Bunurile acestor asociaţiuni trec în proprietatea Statului, care le va folosi în scopul pentru care ele au fost destinate.

➢ „Monitorul Oficial", nr. 177 din 3 august 1948, p. 1676–1683.

173

1948 august 19, Bucureşti. Decretul nr. 207 pentru modificarea art. 1, 2, 3 şi 7 şi abrogarea art. 12 din legea nr. 291 din 18 august 1947 pentru urmărirea şi sancţionarea celor vinovaţi de crime de război sau împotriva păcii ori umanităţii.

Ministrul Justiţiei

Decret Nr. 207

Pentru moidficarea articolelor 1, 2, 3 şi 7 şi abrogarea articolului 12 din legea Nr. 291 din 18 August 1947, pentru urmărirea şi sancţionarea celor vinovaţi de crime de război sau împotriva păcii ori umanităţii

Decretul Nr. 1.476 din 19 august 1948
Monitorul Oficial Nr. 192 din 20 august 1948

Art. I. Articolele 1, 2, 3 şi 7 din legea Nr. 291 din 18 august 1947 se modifică după cum urmează:

1. Art. 1va avea următorul cuprins:

Art. 1. – Sunt vinovaţi de a fi săvârşit, ordonat sau participat la săvârşirea de crime de război cei care:

a) Nu au respectat regulile internaţionale cu privire la conducerea războiului sau cu privire la tratamentul prizonierilor de război;

b) Şi-au însuşit ilicit proprietatea de Stat sau socială, sau bunuri private din teritoriul în care s-a purtat războiul sau în aceleaşi condiţiuni, au realizat averi, în mod ilicit, profitând de situaţia lor oficială sau de legăturile lor cu persoane având asemenea situaţie;

c) Au practicat cu intenţie o execuţie a legilor derivate din starea de război sau au dat dispoziţiuni în acest sens;

d) Au comis, au aprobat sau permis tratamente neomenoase sau exterminări de populaţie civilă, pe teritoriul unde s-au desfaşurat ostilităţile militare;

2. Art. 2 va avea următorul cuprins:

Art. 2. – Sunt vinovaţi de a fi săvârşit, ordonat sau participat la săvârşirea de crime contra păcii cei care:

a) S-au pus în slujba hitlerismului sau fascismului şi au contribuit prin fapte proprii la realizarea scopurilor lor politice sau la aservirea vieţii economice a ţării;

b) Militând pentru hitlerism sau fascism şi având, după 6 Septembrie 1940, răspunderea politică, au permis intrarea armatei germane pe teritoriul ţării sau, fără a avea o astfel de răspundere, au contribuit la aceasta prin scris sau prin alte mijloace;

c) Având răspunderea politică efectivă au contribuit la pregătirea, declararea sau continuarea războiului contra Uniunilor Republicilor Socialiste Sovietice şi Naţiunilor Unite sau, fără a avea această răspundere au contribuit prin grai, prin scris sau prin alte mijloace, la provocarea, susţinerea şi continuarea războiului;

d) Au părăsit teritoriul naţional pentru a se pune în slujba hitlerismului sau fascismului şi au atacat ţara, prin scris, prin grai sau prin orice alt mod, ori s-au pus în slujba hitleriştilor înăuntrul ţării, intrând în SS, SA, Gestapo şi alte organizaţiuni hitleriste.

3. Art. 3 va avea următorul cuprins:

Art. 3 – Sunt vinovaţi de a fi săvârşit, ordonat sau participat la săvârşirea de crime contra umanităţii. Cei care:

a) Au practicat cu intenţie o execuţie excesivă a dispoziţiilor cu caracter politic sau rasial sau au dat dispozitiuni în acest sens;

b) Au profitat, cu ocazia aplicării legilor şi măsurilor cu caracter hitlerist, legionar sau rasial, de situaţiunea lor oficială sau de legăturile lor cu persoane având această situaţiune, în scopuri venale, precum şi pentru a realiza în mod ilicit averi;

c) Cei care au inspirat prin grai, prin scris sau prin orice mijloace, au provocat ori au organizat, aprobat, permis celor aflați în subordiune sau practicat metode sau tratamente neomenoase, represiuni sau examinări colective sau individuale, împotriva populației civile, sau transporturi de persoane în scopul exterminării lor ori trimiterea oamenilor la munci forțate sau deportări;

d) Au ordonat sau inițiat înființări de ghetouri, lagăre de internare ori deportări;

e) Îndeplinind funcția de procurori sau judecători civili sau militari, ofițeri de poliție judiciară, de jandarmerie sau anchetatori cu orice titlu sau funcție, au sîvârşit acte de teroare sau violență, torturi sau alte mijloace de constrângere;

f) Fiind comandanți, directori, supraveghetori, apznici de închisori sau de internați politici, de deportați sau de deținuți politici, de lagăre sau de detaşamente de muncă obligatorie, din direcția penitenciarelor sau fiind persoane oficiale de orice fel au aprobat sau supus la tratamente neomenoase sau exterminări de populație civilă, pe teritoriul unde s-au desfăşurat ostilitățile militare.

4. Art. 3 devenit art. 4, va avea următorul cuprins:

Art. 4. – Cei interesați de crimele prevăzute de art. 1, 2 şi 3 se vor pedepsi cu muncă silnică pe viață.

Pe lângă această pedeapsă se va pronunța şi confiscarea averii şi degradațiunea civică pe timp de 10 ani.

Instigatorii şi coautorii celor vinovați pentru faptele prevăzute de prezenta lege se vor pedepsi cu aceleaşi pedepse.

➢ „Monitorul oficial", nr. 192 din 20 August 1948.

174

1948–1949, Bucureşti. Tabel cuprinzând date statistice despre studenții Facultății de Filologie.

Facultatea de Filologie
Bucureşti

TABLOU
Statistic de studenții acestei Facultăți

Înscrişi la cursuri	S-a acordat frecv. la	Înscrişi la examene	Au obținut toate exam. promov.	Au obținut nr. legal de exam.	Admişi cu corijență	Repetenți
207	188	154	31	104	–	19
651	557	455	58	347	–	50
411	380	308	10	225	–	73
402	343	302	20	282	–	–
1671	1468	1219	119	958	–	142

➢ Arhiva R.U. B., dosar Statistici, nepaginat.

175

1949 februarie 8, Bucureşti. Procesul verbal al şedinţei Consiliului profesoral al Universităţii Bucureşti. S-au discutat în special măsurile ce decurg din „Reforma" învăţământului.

Proces-verbal

Şedinţa de la 8/II/1949

Preşedinte: Dl. Prof. Al. Rosetti, Rectorul Universităţii.
Membrii prezenţi: prof. Bărbulescu N., prof. Condurachi Em., prof. Iorgu Iordan, prof. Novacu V., Dir. de studii, prof. Oancea N., prof. Ralea M., prof. Sălăgeanu N., prof. Stoilow S. şi Dl. Duţă Chiriţă subdir. ad-tiv.

Subsemnaţii membrii ai Consiliului profesoral al Universităţii „C. I. Parhon", din Bucureşti, în urma convocării cu nr. 921 din 5 februarie 1949, întrunindu-ne la Universitate în sala de Şedinţe a Consiliului, marţi 8 februarie 1949, orele 11 a.m. sub preşedinţia D-lui profesor Al. Rosetti, Rectorul Universităţii, am luat în discuţiune următoarele chestiuni şi am dispus asupra fiecăruia, după cum urmează:

Dl. Rector Al. Rosetti deschide şedinţa, motivând convocarea acestui consiliu prin faptul că sunt foarte multe măsuri de luat în legătură cu bunul mers al învăţământului superior, necesitate de noua reformă a întregului învăţă învăţământ.

După aceasta se trece la ordinea de zi:

1. *Programele analitice*

Dl. Rector dă cuvântul D-lui prof. V. Novacu, director de Studii, Dl. prof. V. Novacu face o expunere generală asupra scopului urmărit de noua reformă a învăţământului, cât şi a măsurilor ce urmează să fie luate, dând citire următoarei circulare:

Pentru realizarea reformei învăţământului Superior şi ridicarea nivelului ştiinţific al pregătirii studenţilor sunt necesare următoarele măsuri de luat pentru fiecare Facultate.

1. Stabilirea programului cursului de licenţă pe anii de studii cu numărul de ore de curs, seminar, exerciţii, preseminare şi lucrări practice de laborator.

2. Stabilirea programului analitic al fiecărui curs de licenţă de către colectivul catedrei de care depinde acest curs. Acest program analitic trebuie să fie un program minimal obligatoriu.

3. Coordonarea programelor analitice ale diferitelor cursuri de licenţă de către şefii de catedre sub supravegherea D-lor Decani pentru ca licenţa să corespundă unui anumit nivel. În acest plan se va arăta şi utilizarea lor de curs, seminar, preseminar sau a operelor de lucrări practice de laborator, (programul lucrărilor practice). De executarea acestui plan răspunde şeful catedrei respective. Pentru control şi evidenţă din partea D-lor Decani, precum şi a Directorului de Studii se va avea în vedere ca aceste planuri să fie copiate în număr suficient de exemplare, din care unul se va păstra la Decanat şi unul se va înainta Direcţiei de Studii de la Rectorat.

Totodată Domnii Decani sunt rugați a reaminti șefilor de catedre, răspunderea pe care o au pentru aceste programe și planuri să fie cât mai bine întocmite și obligativitatea lor pentru fiecare profesor sau conferențiar, care răspund pentru îndeplinirea lor întocmai, fiind vorba de programe minimale.

Domnii Decani purtând răspunderea îndeplinirii reformei învățământului Universitar în Facultatea respectivă în concepția revoluționară în care a fost întocmită sunt îndemnați la vigilența pentru a doborî normele învechite și anarhice după care se făceau cursurile în Universitățile noastre, scoțând licențiați cu o cultură științifică de specialitate incompletă, unilaterală și însușită într-un spirit metafizic rupt de viața practică și de progresul științelor. Învățământul Universitar în Republica Populară Română are un rol important în îndeplinirea Planului Economic de Stat și a construcției socialismului care nu se pot realiza fără pregătirea temeinică a viitoarelor cadre didactice și de specialitate la un nivel științific cât mai ridicat și în spiritul condiției revoluționare despre lume a clasei muncitoare, în spiritul materialismului dialectic și istoric.

Planificarea învățământului Universitar în privința cursurilor de licență trebuie privită ca o necesitate firească acum. În privința salarizării s-a introdus principiul socialist de retribuție după munca depusă și când din inițiativa Partidului Muncitoresc Român, guvernul introduce o justă retribuire a muncii intelectuale și acordă sprijin deosebit cercetătorilor în domeniul științelor. Numai prin planificare și programare riguroasă se va putea stabili îndeplinirea normei și depășirea normei în activitatea profesorilor, conferențiarilor precum și a personalului științific învățător.

Având în vedere importanța acestor măsuri suntem siguri că d-nii Decani vor depune toate stăruințele pentru ca ele să poate fi realizate în timpul scurt care ne mai stă la dispoziție până la 15 februarie a.c., termen prevăzut în adresa Ministerului Învățământului să fie definitivată la Minister prin coincidențe (...)[6] pentru a stabili un program de licență unic pe țară pentru fiecare specialitate. Sub rezerva acestor schimbări ulterioare programa analitică stabilită rămâne obligatorie pentru anul în curs.

Dl. prof. Novacu atrage atenția că nu este voie să se schimbe nimic din deciziile Ministerului Înv. Public.

D-nii prof. M. Ralea, Iorgu Iordan, N. Sălăgeanu și M. Oancea, cer d-lui prof. Novacu diferite explicații pe marginea acestei circulare.

Dl. prof. Novacu dă explicațiile necesare în legătură cu alcătuirea programelor analitice* (...).

Dl. prof. N. Bărbulescu, propune, iar Consiliul, în unanimitate, aprobă, ca Dir. de Studii să intervină locului în drept pentru procurarea de material didactic și științific din U.R.S.S. și în special să se facă traduceri din operele științifice cele mai noi.

Dl. prof. Em. Condurachi propune ca specializarea să se înceapă din anul III, iar nu din anul IV. Dl. prof. Novacu spune că se pot face propuneri în acest sens și se vor studia.

---

[6] porțiune lipsă din filă

Dl. prof. M. Ralea propune şi Consiliului, în unanimitate, aprobă de a se interveni la Ministerul Înv. Public pentru numirea mai degrabă a personalului did. ajutător.

Regulamentele de funcţionare ale Facultăţilor şi Universităţilor:

Dl. prof. Novacu propune ca d-nii decani să treacă de urgenţă la numirea unui colectiv care să se ocupe cu elaborarea unui proiect de regulament pentru fiecare Facultate şi care să corespundă din toate punctele de vedere noii structuri a învăţământului superior, dând diverse lămuriri în acest sens.

Dl. prof. Em. Condurachi remarcă faptul că până în prezent nu avem o lege a învăţământului superior.

Dl. prof. Iorgu Iordan dă lămuriri cu privire la ceea ce trebuie să cuprindă un regulament de Facultate. (...)

➢ Arhiva RUB., Procese-verbale, şedinţe, 7, 1949–1951, f. 6.

176

1949 octombrie, Bucureşti. Decizia de îndepărtare din funcţie a profesorului suplinitor Mihnea Gheorghiu

Ministerul Învăţământului Public
Direcţia Învăţământului Superior
Dedizie Nr. 204.847/947

DECIDE:

Art. I. – Domnul Mihnea Gheorghiu, profesor suplinitor la Facultatea de Filologie a Universităţii „C. I. Parhon" din Bucureşti, se îndepărtează din funcţiune pe data de 10 noiembrie 1949, cu plata salariului pe 14 zile.

Art. II. Domnul Director al Învăţământului Superior, va aduce la îndeplinirea dispoziţiunilor prezentei deciziuni.

Dată astăzi

Ministru adjunct,
(ss) Al. Buican

Directorul înv. superior
(ss) Dr. Marcu

➢ Arhiva RUB., dosar Cadre, 1949–1953, nepaginat.

177

1949 noiembrie 11, Bucureşti. Decizia Ministerului de înlăturare de la catedră a unui grup de profesori, conferenţiari şi asistenţi din Universitatea Bucureşti, printre care şi de la Facultatea de Filologie.

Ministrul Învăţământului Public
Direcţia Învăţământului Superior

DECIZIUNE Nr. 203838/1949
Ministerul Învăţământului Public

Având în vedere dispoziţiunile

DECIDE:

Art. I. Următorii membrii ai corpului didactic din Învăţământul Superior se pun în disponibilitate cu 15 septembrie 1949, din posturile ce deţin, cu plata de salarizare pe 14 zile:

UNIVERSITATEA BUCUREŞTI

Papahagi Tache, Rarionescu, Mihai Bădulescu, Vălimărescu Alexandru, Vermeulen Jean, Dumitrescu Paul, Florian Mircea, profesori.

Teodorescu Barbu, Zamfirescu Ion, Dimitriu Anton, conferenţiari.

Ciobanu Valeriu, Papadima Ovidiu, Piru Al-dru, Gaftoescu Vintilă, Odăgescu Emil, Nitoiu Nicolae, Cronţ George, P. Georgescu, Ursu Horia, Ionescu Nicolae, Penelopa Hulubei, Sulea Firu Ilie, Tudor Nicolae, Badea Cornelia, Biloiu Matei, Constantinescu Em., asistenţi.

Art. II. Direcţia Cadrelor va aduce la îndeplinire prezenta deciziune.

Dată în Bucureşti, la 11 noiembrie 1949.

Ministru adjunct
(ss) Al. Buican

Directorul consilier
(ss) St. Ziman

➢ Arhiva RUB., dosar Cadre, 1949/1953, nepaginat.

178

1949 decembrie 12, Bucureşti. Proces verbal al şedinţei Consiliului profesoral al Universităţii care avea drept obiectiv principal prelucrarea *Îndreptarului pentru alcătuirea unui plan de muncă al colectivului de Catedră.* Se anexează şi planul primit de la Minister. Urmează să se aplica în fiecare facultate.

Proces-verbal
Şedinţa din 12 decembrie 1949, orele 13½

Ordinea de zi:

Prelucrarea îndreptarului pentru alcătuirea unui plan de muncă şi colectivului de catedră.

Tov. Rector (Al. Rosetti n ns.) deschide şedinţa amintind tov. decani şi prof. şefi de catedră că odată cu reforma învăţământului trebuie trecut la o activitate didactică şi ştiinţifică mai organizată.

Centrul de coordonare al acestei activități îl constituie următoarele puncte:
– Planificarea.
– Munca în colectiv.
– Legătura strânsă cu studenții.

D-sa insistă în special asupra ultimului punct, arătând că studenții trebuie să fie bine pregătiți, din care cauză este nevoie de noi metode – iar metodele bune să fie perfecționate. Pentru aceasta este nevoie de o mai strânsă legătură şi colaborare cu U.T.M.-ul.

U.T.M.ul să fie antrenat în a ne face cunoscute greşelile – iar noi să primim critica – care va fi chezăşia îmbunătățirii muncii noastre.

De asemenea nu trebuie să uităm arma autocriticii, pentru acelaşi scop, îmbunătățirea muncii.

Tov. Rector propune ca studenții să fie notați şi în timpul anului, aceasta cu scopul de a se cunoaşte valoarea fiecărui student din timpul anului; de a fi controlați dacă învață progresiv, cunoscându-l din timpul anului – examenul de la finele anului devine mai uşor de făcut pentru profesor.

Corpul didactic este stăruitor rugat să-şi însuşească materialismul didactic şi mat. istoric, care trebuie aplicat la fiecare disciplină.

Corpul didactic trebuie să ştie că prezența şi punctualitatea la cursuri, seminarii, lucrări practice etc., sunt temelia planificării. D-sa propune ca muncile care se dau în cadrul colectivelor să constituie obiectul unui raport în care să se arate realizările, greutățile întâmpinate, metode întrebuințate şi propuneri.

De asemenea colectivele trebuie să introducă în planul lor de muncă şi susținerea revistelor cu articole de specialitate.

Tov. Rector dă cuvântul membrilor corpului didactic.

În cuvântul său tov. Em. Condurachi, decanul Facultății de Istorie şi Geografie, care arată că punctele prelucrate aici au fost aplicate în cea mai mare parte. D-sa arată că la Facultatea de Istorie şi Geografie s-a luat inițiativa înființării unui cerc de studii în care să se analizeze aplicarea materialismului dialectic la disciplinele de la această facultate. D-sa propune ca un asemenea cerc de studii să ia ființă şi pe un grup de facultăți.

De asemenea, tot la fac. de Istorie şi Geografie, în vederea ridicării de cadre, s-a luat măsura ca asistenții să facă din când în când câte o lecție, pregătită dinainte, sub supravegherea profesorului, după care urmează critica.

Tov. prof. Ion Nestor, de la aceeaşi facultate propune ca pe viitor să se prevadă în plan ca să nu mai existe cursuri fără seminar sau preseminar, pentru că prin seminar sau preseminar se adâncesc atât cunoştințele studenților – cât şi legătura cu ei.

Tov. Campus Eliza, Secretara Organizației de Bază, Universitatea „C. I. Parhon", luând cuvântul, arată că P.M.R. sprijină activitatea corpului didactic din toate punctele de vedere.

Corpul didactic trebuie să se arate demn de încrederea acordată de P.M.R.

D-sa accentuează următoarele puncte, în legătură cu planul de muncă în colectiv şi anume:

– Stimularea muncii didactice şi cercetărilor ştiinţifice în colectiv.

– Rapoarte în timpul acestei munci, asupra rezultatelor obținute şi greutăților întâmpinate.

– Introducerea în muncă a spiritului critic şi autocritic.

– O cât mai strânsă legătură cu studenții.

Prelucrarea luând sfârşit se împarte decanilor şi prof. şefi de catedră următorul îndreptat pentru alcătuirea planului de muncă al colectivului de catedră, care va fi prelucrat în fiecare colectiv de catedră de şeful catedrei.

ÎNDREPTAR

Pentru alcătuirea unui plan de muncă al colectivului de catedră

1. *Întărirea vieții colectivului de catedră prin*:

a) Planificarea lunară a şedințelor de colectiv; fixarea prin rotație, a unui secretar de şedință, ales din corpul didactic ajutător, pentru întocmirea proceselor verbale. Redactarea unui plan de muncă amănunțit, cu date concrete.

b) Asigurarea frecvenței, punctualității şi disciplinei în timpul şedințelor de colectiv.

c) Planificarea cursurilor de litografiat.

d) Întocmirea unei evidențe a studenților şi fixarea unui responsabil din corpul didactic pentru fiecare an de studii.

e) Grija pentru bunul mers al catedrei prin: propuneri de materiale de laborator sau seminar, rechizite de birou, material de pavoazare etc.

2. *Introducerea spiritului critic şi autocritic prin:*

a) Discutarea în colectiv a unui număr de lecții sau planuri de lecții.

b) Organizarea schimbului de experiență în colectiv, prin asistarea reciprocă la orele de curs, de seminar sau de laborator şi criticarea acestor ore în şedințele de colectiv.

c) Organizarea schimbului de experiență şi între catedre (vezi pct. b.).

d) Darea de rapoarte individuale asupra muncii didactice şi ştiinţifice, insistându-se mai cu seamă asupra lipsurilor şi greutăților în muncă.

3. *Stimularea muncii ştiinţifice prin*:

a) Ținerea de referate ştiinţifice, în şedințele de colectiv, privitor la aplicarea materialismului dialectic şi istoric la disciplina respectivă, pe bază de material ştiinţific sovietic.

b) Planificarea muncii ştiinţifice (lucrări colective sau individuale).

c) Stimularea participării tovarăşilor la societățile de instituții, cum şi la publicațiile ştiinţifice de specialitate.

4. *Colaborarea cu U.T.M.-ul şi cu bibliotecarii prin*:

a) Ținerea legăturii cu responsabilii de an UTM, la orele de consultație, unde se va putea face analiza lipsurilor şi greutăților în muncă.

b) Colaborarea cu bibliotecarii (seminarii sau laboratoare) pentru: achiziţionarea de cărţi, epurarea celor interzise, planificarea fondului, limitarea împrumuturilor etc.

Şedinţa se ridică la orele 14 ½.

➢ Arhiva RUB., dosar Procese-verbale, nr. 7, vol. II 1949–1951, nepaginat.

179

1950 aprilie 20, Bucureşti. Instrucţiuni de la Ministerul Instrucţiunii Publice referitoare la aplicarea H.C.M. nr. 65 din 17 ianuarie 1950 privind organizarea Examenului de Stat în facultăţile Universităţii.

INSTRUCŢIUNI
Privind aplicarea Hotărârii Consiliului de Miniştri Nr. 65 din 17 ianuarie 1950, pentru organizarea Examenului de Stat.

Pentru a obţine titlul şi diploma de inginer, medic, profesor, arhitect etc., absolvenţii instituţiilor de învăţământ superior vor trece un examen de stat, conform Hotărârii nr. 65 a Consiliului de Miniştri din 17 ianuarie 1950.

Examenul de Stat constă din următoarele probe:

a) o probă din Bazele Marxism-Leninismului;

b) o probă din specialitatea de bază a absolventului, stabilite de M.I.P. în colaborare cu Ministerele de resort;

c) o probă dintr-o specialitate înrudită cu cea de bază, aleasă de candidat;

d) o probă de Pedagogie pentru candidaţii care urmează să intre în învăţământ.

1. Examenul de Stat se susţine oral, în faţa unei comisii examinatoare de stat, numită de Ministerul Învăţământului Public.

2. La examenul de stat se pot prezenta absolvenţii instituţiilor de învăţământ superior, care au satisfăcut condiţiile de frecvenţă la cursuri, seminarii şi lucrări practice, au depus şi absolvit, conform dispoziţiilor legale, colocviile şi examenele şi care au îndeplinit şi celelalte obligaţiuni, prevăzute în planurile de învăţământ.

3. Pentru a fi admişi la examenul de stat, candidaţii vor trebui să prezinte o lucrare sau un proiect de diplomă în următoarele condiţiuni:

a. Studenţii din ultimul an al facultăţilor de Matematică şi Fizică, Chimie, St. Naturale, Istorie – Geografie, Filosofie, Filologie, Pedagogie, Psihologie, St. Juridice, Limba şi Literatura Rusă, Economie Generală, Planificare, Cooperaţie, Finanţe şi Credit, Zootehnie, Agricultură, Horticultură, Farmacie, Medicină Generală, Pediatrie, Stomatologie, Igienă, Educaţie Fizică, Arte Plastice, Coregrafie, Muzică, Teatru, Prevederi Sociale, care urmează a se prezenta la examenul de stat, vor trebui să pregătească o lucrare scrisă de diplomă.

Această lucrare va trata un subiect dintr-o materie de specialitate, pe care candidatul a urmat-o în facultate şi anume din specialitatea de bază sau ajutătoare.

Lucrarea are ca scop să demonstreze deprinderea acestuia de a rezolva singur probleme legate de specialitatea lui, şi măsura în care acesta este capabil să se orienteze în studiul unei probleme, s-o adâncească, s-o dezvolte.

Studentul va primi de la profesorul de specialitate subiectul lucrării de diplomă în semestrul II al ultimului an de studiu şi va întocmi această lucrare sub conducerea directă a unui profesor sau conferenţiar de specialitate.

Subiectele lucrărilor de diplomă trebuie să fie strâns legate de problemele construirii socialismului, (problemele cunoaşterii bogăţiilor ţării, ale dezvoltării ştiinţei, ale trecutului de luptă al poporului, ale transformărilor revoluţionare petrecute în ţara noastră, etc.).

Decanatele vor aproba în şedinţa Consiliului Instituţiei subiectele propuse.

Studenţii vor trebui să depună la decanat lucrarea de diplomă cu 30 zile înaintea examenului de stat.

O comisie, numită de decan şi alcătuită din 3 profesori sau conferenţiari de specialitate, din care face parte profesorul care a condus pe student în efectuarea lucrării, va examina lucrarea şi va anunţa rezultatul lucrării cel mai târziu cu 15 zile înainte de data examenului de stat.

Comisiile vor înainta, prin decanate, Comisiei examinatoare de stat, lucrările de diplomă admise însoţite de scurte referate.

Obţinerea unui calificativ satisfăcător la lucrarea de diplomă, împreună cu satisfacerea celorlalte obligaţiuni mai sus menţionate dau dreptul candidatului să se înscrie la examenul de stat.

În caz că lucrările de diplomă nu sunt satisfăcătoare, se vor aplica normele stabilite mai jos cu privire la proiectele de diplomă.

Înscrierea la examenul de stat se face cu cel puţin 10 zile înaintea datei examenului de stat, printr-o cerere care se înaintează decanatului şi în care se va specifica materia aleasă de candidat.

Proiectul de diplomă are drept scop să sistematizeze şi să dezvolte cunoştinţele teoretice ale studentului; să-i dea posibilitatea să studieze una din ramurile tehnicii (în funcţie de tema proiectului), să dezvolte deprinderile studentului de a rezolva singur problemele inginereşti şi să demonstreze capacitatea candidatului în această direcţie.

Subiectele pentru proiectele de diplomă se stabilesc de către cadrele de specialitate, (în legătură strânsă cu serviciile tehnice de specialitate din Ministerele, Centrele sau Direcţiile de resort).

Prin conţinutul lor, ele trebuie să corespundă nivelului actual al ştiinţei şi tehnicii, fiind strâns legate de problemele constituirii socialismului în ţara noastră.

În ultimul semestru, decanatele dau instrucţiuni de specialitate privitor la elaborarea acestor subiecte şi aprobă, în cadrul şedinţei de consiliu pe Instituţii, temele care au fost propuse pentru a fi elaborate în cadrul proiectului de diplomă.

Elaborarea proiectului de diplomă se face după promovarea examenelor ultimului an de studii, la întoarcerea studentului din ultima practică în producţie,

conform planului de lucru, dat de profesorul de specialitate, sau conferențiarului, delegat de catedră, care conduce efectuarea proiectului.

Profesorul sau conferențiarul, sub conducerea căruia se întocmeşte proiectul de diplomă, va face planul de lucru al absolventului ce pregăteşte proiectul de diplomă, va da indicațiile bibliografice şi va stabili etapele de lucru, orele de consultații în cadrul căruia el îndrumează şi controlează desfăşurarea lucrării, referatele care trebuie alcătuite şi data prezentării acestora.

Proiectul de diplomă trebuie să fie depus cu cel puțin 30 zile înainte de data examenului de stat, la Comisia examinatoare de stat, numită de Ministerul Învățământului Public. Totodată, candidatul depune la decanat o cerere prin care solicită înscrierea la examen, specificând subiectul proiectului de diplomă şi materia înrudită cu cea de bază, la care va da examen.

Cu cel puțin 10 zile înainte de data fixată pentru examenul de stat, candidatul va primi de la Comisie observațiile asupra proiectului de diplomă depus.

Dacă proiectul de diplomă este primit, absolventul se va putea prezenta la examenul de stat,

Dacă proiectul de diplomă are lipsuri, care cer refacerea unei părți mai importante a proiectului, candidatul va putea fi amânat pentru sesiunea următoare a examenului de stat, când acesta este dator să completeze lipsurile semnalate.

În cazul când proiectul de diplomă nu poate fi acceptat candidatul ar trebui să pregătească un alt proiect de diplomă.

Aceste norme se aplică şi lucrărilor de diplomă ale candidaților de la punctul „a".

Comisia examinatoare de stat va trebui să afişeze cu 10 zile înainte de examenul de stat, hotărârea admiterii, respingerii sau amânarea proiectului de diplomă.

4. Probele prevăzute la examenul de stat se susțin pe rând în fața întregii Comisii examinatoare de stat în zilele, orele şi locurile ce se vor afişa cu 5 zile înainte de data examenului de stat.

Comisia examinatoare de stat este numită de Ministerul Învățământului Public şi se alcătuieşte pe Instituții dintr-un preşedinte şi 2 profesori. Această comisie se completează pentru fiecare materie ce intră în cadrul examenului de stat cu profesorii de specialitate, delegați de către conducerea instituției.

Comisia va da de comun acord note pentru fiecare materie.

Nota minimă de promovare la fiecare probă este 6 (şase).

Nota generală medie, obținută de candidat, este media aritmetică a notelor obținute la diferitele probe.

Pentru fiecare candidat se va încheia un proces verbal cuprinzând numele candidatului, întrebările puse şi aprecieri asupra răspunsurilor, notele obținute la toate probele şi caracterizarea scurtă a felului cum s-a prezentat la examen, cât şi discuțiunile avute în cadrul Comisiei asupra notelor şi aprecierilor.

Studenții care au îndeplinit toate cerințele planului de învățământ şi au reuşit la examenul de stat, obțin titlul de inginer, medic, profesor etc.

În baza procesului verbal al Comisie pentru Examenul de Stat, conducătorul instituției, printr-o decizie, poate acorda absolventului diploma.

Candidații care la examenul de stat au obținut la toate disciplinele nota 9 sau 10, obțin diploma „cu distincție" și pot face propuneri asupra locului de muncă unde doresc a se angaja.

Cei care nu au promovat examenul de stat, vor putea să se prezinte a doua oară în termen de 2 ani de la absolvire, într-una din sesiunile următoare. Ei vor trebui să dea integral examenul de stat, cu excepția probelor la care au luat note excepționale.

Dacă lucrarea sau proiectul de diplomă au fost calificate satisfăcătoare, vor rămâne valabile și pentru cea de a doua prezentare a candidatului la examenul de stat.

Cei care au reușit la examenul de stat în termen de 2 ani de la absolvire, rămân în câmpul muncii cu titlul de absolvent.

Ministru adjunct,
(ss) Fl. Mezincescu

Director,
(ss) Dr. C. Marcu

➢ Arhiva RUB., dosar Instrucțiuni, dosar nr. 1, 1949–1954, nepaginat.

180

1951 martie 12, Bucureşti. Instrucțiuni provenite de la Ministerul Învățământului și Cultelor referitoare la funcționarea Cercurilor Științifice Studențești în fiecare facultate din Universitate.

Către
Ministerul Învățământului
Secția Învățământului Superior
Nr. 19793 din 12 martie 1951

INSTRUCȚIUNI
De funcționare a cercurilor științifice studențești

Art. 1. Cercurile științifice studențești funcționează pe lângă catedrele din Universitate și Institute de Învățământ Superior. Ele constituie o formă de activitate extrașcolară și au următoarele scopuri:

A. Să dezvolte în rândurile studenților deprinderea pentru munca de cercetare științifică și să-i atragă activ la munca de rezolvare a temelor și problemelor științifice, legate de planul de dezvoltare a economiei și culturii noastre naționale, cât și în munca pentru valorificarea critică a contribuției aduse științei, literaturii și artei, de oamenii de știință literatură și artă din R.P.R.

B. Să popularizeze cunoştinţele şi inovaţiile din domeniul ştiinţei, tehnicii şi culturii, în special a realizărilor savanţilor ruşi şi sovietici şi a fruntaşilor în producţie, în artă şi literatură, din R.P.R.

C. Să sprijine instituţia de învăţământ Superior în muncă pentru însuşirea de către studenţi a ştiinţei înaintate pusă în slujba păcii şi progresului, în lupta necruţătoare împotriva pseudo-ştiinţei, a cosmopolitismului şi a obiectivismului burghez ca şi în activitatea de formare a viitoarelor cadre de specialişti.

D. Să educe prin activitatea sa de cercetare şi popularizare a ştiinţei, pe studenţi în spiritul dragostei fierbinţi faţă de Patrie, faţă de Uniunea Sovietică şi faţă de lupta popoarelor pentru pace şi libertate în întreaga lume.

Organizarea – structura – actvitatea cercurilor ştiinţifice studenţeşti

Art. 2. Cercurile ştiinţifice se organizează pe facultăţi sau instituţii de învăţământ, după cum catedra deserveşte o facultate sau întreaga instituţie de învăţământ. Ele sunt formate din 15–40 membri studenţi, din aceeaşi specialitate.

Art. 3. Pentru ca cercul ştiinţific să poată lua fiinţă pe lângă o catedră este nevoie de:

a) Încuviinţarea şefului catedrei pe lângă care urmează să ia fiinţă cercul studenţesc.

b) Recomandarea organizaţiei UTM şi a sindicatului studenţesc din Institute.

c) Aprobarea consiliului de facultate, pentru cercurile pe facultate.

d) Aprobarea consiliului de instituţie, pentru cercurile pe institute.

Art. 4. Consiliul de facultate sau instituţie îşi va da avizul favorabil pentru funcţionarea cercului studenţesc, numai dacă constată că există condiţii obiective (ştiinţifice, organizatorice şi materiale), capabile să asigure funcţionarea cercului în bune condiţiuni.

Art. 5. Responsabilitatea activităţii cercului ştiinţific o are şeful catedrei. În acest scop el va numi cu aprobarea decanului un membru al catedrei, profesor, conferenţiar sau şef de lucrări, drept conducător ştiinţific al cercului.

Art. 6. Directorul de studii urmăreşte, îndrumează şi controlează activitatea tuturor cercurilor ştiinţifice din instituţia respectivă.

Art. 7. Organul suprem al cercului ştiinţific este adunarea membrilor cercului, iar în intervalul dintre adunări, comitetul cercului ştiinţific, ales pe termen de un an şcolar.

Art. 8. Comitetul cercului ştiinţific este format dintr-un preşedinte şi 2–4 membrii, aleşi dintre studenţi de adunarea cercului prin vot deschis, pe baza propunerilor decanului şi a şefului de catedră, precum şi a organizaţiei UTM şi a sindicatului studenţesc.

Art. 9. Conducerea muncii cercului ştiinţific o are conducătorul ştiinţific ajutat de comitetul cercului. Conducătorul ştiinţific răspunde în faţa şefului catedrei de activitatea cercului ştiinţific studenţesc.

Art. 10. Cercul ştiinţific foloseşte laboratoarele, bibliotecile etc. pe care le foloseşte catedra, iar finanţarea activităţii şi a cercetătorilor ştiinţifice ale cercurilor

se face din sumele alocate catedrei pentru activitatea științifică și de cercetare. În măsura necesităților, instituțiile de învățământ superior vor face apel la conducerile institutelor de cercetări ale Academiei și a diferitelor departamente în vederea obținerii accesului membrilor cercurilor în laboratoarele și bibliotecile acestora.

Art. 11. Conducătorul științific al cercului și președintele cercului sunt direct răspunzători de respectarea dispozițiilor consiliului facultății (instituției), referitor la folosirea laboratoarelor, instalațiilor și de păstrarea acestora în bune condiții, precum și de activitatea membrilor cercului în laborator, etc. în timpul muncii depus în cadrul cercului.

Art. 12. Cercul științific are următoarele forme de activitate:

a) Ședințe plenare periodice în care se prelucrează planul de activitate a cercului și se aprobă planurile individuale de muncă ale membrilor și se urmărește îndeplinirea lor.

– Se susțin și se dezbat referate asupra lucrărilor științifice efectuate, cât și referate privind orientarea ideologică a științei respective.

– Se rezolvă problemele curente organizatorice ca și primirea de noi membri, etc.

b) Organizează studii și cercetări legate de problemele producției și ridicarea productivității muncii, cât și excursii de documentare cu caracter științific.

c) Popularizează știința prin articole de presă, reviste și prin conferințe atât în interiorul facultății, cât și în fabrici și uzine, cămine culturale, gospodării agricole de Stat, colective S.M.T-uri, etc.

Art. 13. Activitatea cercului științific și a membrilor săi, se desfășoară conform planului de muncă, întocmit pe durata anului școlar. El este elaborat sub îndrumarea șefului catedrei și apoi de decan, iar pentru cercurile pe instituție de rector sau director.

Art. 14. În vederea stimulării activității cercurilor științifice studențești, acestea vor lua legătură cu cercurile de aceeași specialitate din alte universități sau institute de învățământ superior, organizând schimburi de experiență și întreceri.

Art. 15. Ținând seama că avem un număr important de studenții români, care studiază în U.R.S.S. și posibilitățile directe pe care le au studenții noștri de a cunoaște știința cea mai înaintată, cercurile studențești cu ajutorul organelor în drept, vor lua legătura cu comitetul studențesc din U.R.S.S., pentru a da lămuriri literaturii științifice etc.

Cercurile studențești vor organiza legături cu revistele de specialitate în vederea asigurării literaturii necesare pentru a aduce la cunoștință redacțiilor respective, problemele cele mai urgente, care pot fi de folos studenților.

Membrii cercurilor științifice studențești – drepturile și îndatoririle lor

Art. 16. Poate fi membru al cercului științific, orice student începând din anul II de studii, care frecventează facultatea sau instituția respectivă, a obținut minimum nota 5 la materia de specialitate, de care se ocupă cercul, care posedă recomandarea

UTM-ului şi a sindicatului studenţesc, care cunoaşte regulamentul de funcţionare a cercului ştiinţific şi este aprobat de adunarea cercului.

Art. 17. membrii cercurilor ştiinţifice au următoarele drepturi:

a) Dreptul de vot deliberativ la toate adunările cercului;

b) (...)[7]

c) Dreptul să participe la elaborarea planului de muncă şi dezbaterea tuturor problemelor ce se discută la cerc.

d) Dreptul de a-şi expune lucrările la adunările generale ale cercului.

e) Dreptul de a lucra în laboratoare, la bibliotecile şi instituţiile anexe ale Institutului respectiv de învăţământ, sub îndrumarea şi controlul catedrei.

f) Dreptul de a primi ajutor pentru publicarea articolelor şi studiilor ce le pregăteşte pentru presă şi reviste ştiinţifice în legătură cu problemele ce le studiază în cerc în domeniul specialităţii.

Art. 19. membrii cercului au obligaţia:

a) Să-şi ridice necontenit nivelul ştiinţifico-ideologic şi cultural;

b) Să ia parte activă la munca cercului, să participe regulat la şedinţele sale, la elaborarea planului de muncă a cercului, să pregătească la timp date şi conferinţele stabilite prin planul de muncă şi să facă dări de seamă asupra muncii depuse, în baza planului său individual de muncă aprobat de cerc.

c) Să păstreze aparatura laboratoarelor, instituţiilor, bibliotecilor etc., în stare să facă economie la întrebuinţarea materialelor.

d) Să fie aprigi luptători pentru răspândirea în masă a ştiinţei, tehnicii şi culturii naţionale şi a ştiinţei celei mai avansate, ştiinţa sovietică, luând parte la toate acţiunile organizate în acest sens şi ţinând conferinţe în instituţia respectivă şi în afara ei pe baza planului de muncă individual.

Art. 20. Încălcarea regulamentului aduce după sine excluderea din cerc, care este hotărâtă de către adunarea cercului.

Ministru adjunct
(ss) F. Mezincescu

Director
(ss) Dr. C. Marcu

➢ Arhiva RUB., dosar Cercuri Ştiinţifice Studenţeşti, Memorii, dosar nr. 7, 1951–1955, nepaginat.

181

1951 mai 28, Bucureşti. Proces verbal al şedinţei Consiliului Profesoral al Universităţii. S-a discutat problema noului local al Universităţii, exmatricularea unor studenţi ai Facultăţii de Filologie, diverse.

[7] lipsă în text.

Şedinţa din 28 mai 1951

Membri prezenţi: Tov. Prof. C. Balmuş, Rectorul Universităţii, prof. C. Nicuţă, Director de studii, I. Ghiţă, Director ad-tiv, următorii decani şi profesori: I. Oancea, Gh. Orzea, N. Sălăgeanu, Gh. Ştefan, Mihail Ionescu, Al. Sanielevici, Al. Mironescu.

Tov. Rector deschide şedinţa, trecându-se la primul punct din ordinea de zi:

1. Construirea noului local al Universităţii „C. I. Parhon" – Bucureşti

Tov. Rector arată consiliului că M.I.P.[8] vrea să aibă informaţii din partea decanatelor asupra spaţiului necesar pentru facultăţile ce vor face parte pe viitor din Universitate şi anume: Facultatea de Filosofie, Facultatea de Matematici, Facultatea de Fizică, Facultatea de Chimie, Facultatea de Economie politică, Facultatea de Biologie, Facultatea de Geologie, Facultatea Geografie, Facultatea de Istorie, Facultatea de Filologie şi Facultatea de St. Juridice.

Aceste informaţii îi sunt necesare pentru construirea Cetăţii Universitare, planificată în cadrul Planului Cincinal.

Fiecare facultate va avea 5 ani de studii.

Menirea acestor facultăţi este de a pregăti cadre pentru munci superioare, didactice şi ştiinţifice.

Universitatea va avea circa 8000 studenţi maximum. (...)

În calculul spaţiului facultăţile vor ţine seama şi de următoarele date:

– sălile de curs se vor calcula pe circa 200 studenţi;
– sălile de seminar se vor calcula pe circa 30 studenţi;
– sălile de laborator se vor calcula pe circa 25 de studenţi;
– sălile pentru asistenţi se vor calcula pe circa 2–3 asistenţi;
– sălile pentru aspiranţi se vor calcula pe circa 2–3 aspiranţi;

Pentru calculul spaţiului se va avea în vedere ca la următoarele facultăţi: Filologie, Filosofie, Istorie, Economie politică şi St. Juridice spaţiul pentru profesori să fie de 1/6, iar pentru studenţi de 5/6, iar la celelalte facultăţi, pentru profesori ¼ şi pentru studenţi ¾.

Propunerile se vor face pe discipline, avându-se în vedere disciplinele care se vor introduce mai târziu.

Se trece la punctul 2 din ordinea de zi:

2. Diverse adrese din partea facultăţolor

Adresa Facultăţii de Filologie Nr. 1009/1951, prin care propune ca studentul Roşulescu Sava, care a prezentat un act fals de stare materială şi studentul Rocna Petru, delegat din partea U.T.M. în Comisa de taxe, care a sustras actul de starea materială, reală, a studentului Roşulescu Sava, înlocuindu-l cu actul fals, să fie

[8] Ministerul Învăţământului Public

exmatriculaţi din facultate. Idem, adresa cu nr. 1048/1951, prin care propune ca studenta Ianculescu Maria, care a prezentat pentru fixarea taxei un act fals de stare materială, în loc de 33 ha. pământ, a prezentat un act cu 3 ha. Consiliul ia act de abaterile grave săvârşite de aceşti studenţi şi propune ca adresele să fie înaintate Serv. de Cadre, care vor face anchetele respective, întocmind dosare, care vor fi înaintate Consiliului pentru a hotărî.

De asemenea, Serv. Cadre va înainta şi dosarul studentei Demetrescu Teodora de la Facultatea de Filologie. (...)

Preşedinte, (ss) Membrii: (ss)

➢ Arhiva RUB., dosar Procese-verbale, şedinţe, dosar 7, 1949–1951, nepaginat

182

1951 iunie, Bucureşti. Circulara Ministerului Învăţământului către întreg corpul didactic şi Direcţia Administrativă a Universităţii privind pregătirea Sesiunii de examene din iunie.

ORDIN CIRCULAR

Către tov. Decani şi întreg corpul didactic şi Direcţia Administrativă a Universităţii „C. I. Parhon" cu privire la pregătirea sesiunii de examene din iunie 1951

Construirea socialismului în patria noastră cere cadre de tot felul, cadre bine pregătire şi însufleţite de un înalt patriotism. Partidul şi Guvernul au acordat şi acordă cea mai mare atenţie muncii de pregătire temeinică a cadrelor. Niciodată în istoria ţării noastre nu s-au dat şcolilor fonduri mai mari şi studenţilor mai multe burse de tot felul decât o face acum regimul nostru de democraţie populară.

Pentru a sublinia importanţa extraordinară ce o are activitatea Universităţilor şi a Institutelor de Învăţământ Superior, Ministerul Învăţământului Public a dat decizia Nr. 36286/951 arătând măsurile ce trebuie luate pentru a mobiliza cadrele didactice şi studenţii pentru a obţine cât mai bune rezultate în sesiunea de examene din Iunie 1951, primul a, al primului nostru Plan Cincinal.

Examenele din iunie trebuie să dovedească un înalt nivel ştiinţific şi cultural al studenţilor noştri, şi legarea cunoştinţelor teoretice de problema construirii socialismului în patria noastră. Pentru aceasta studenţii trebuie mobilizaţi la o intensă muncă planificată de pregătire a examenelor.

Experienţa de până acum a arătat că o bună pregătire a studenţilor se obţine numai atunci când cadrele didactice nu se mărginesc numai la expunerea cursului de la catedră, ci se interesează şi ia măsuri ca materia predată să fie înţeleasă şi asimilată de studenţi, numai atunci când corpul profesoral trezeşte interesul studenţilor prin materia respectivă, legând cunoştinţele teoretice de problemele practice şi numai atunci când munca studenţilor e îndrumată, organizată şi urmărită zi de zi.

În acest scop, trebuie să se organizeze în fiecare facultate şi de către fiecare catedră revederea materiei înainte de examene introducându-se lecţii de sinteză, seminarii recapitulative, ore de consultaţii mai multe, meditaţii chiar individuale acordate studenţilor slabi.

Recapitularea materiei nu trebuie însă să se facă mecanic predând încă o dată materia în acelaşi fel, ci trebuie privită sub un unghi nou. De asemenea, se va stărui asupra părţilor care au fost mai greu înţelese de studenţi.

O atenţie deosebită trebuie dată în această privinţă consultaţiilor al căror număr trebuie sporit. La aceste consultaţii trebuie chemaţi studenţii mai slabi pentru a li se lămuri chestiunile pe care nu le-au înţeles. Trebuie să li se arate cum se învaţă, cum se iau notiţe, cum se fac conspecte.

Consultaţiile vor trebui să fie organizate şi în perioada examenelor, adică şi după 10 iunie.

Pentru studenţii rămaşi în urmă cu învăţătura, precum şi pentru cei din câmpul muncii, trebuie să se organizeze meditaţii în facultăţi şi la cămine. Aceste meditaţii trebuie făcute de asistenţi şi nu de alţi studenţi. Nu este îngăduit a se da studenţii mai slabi în seama studenţilor mai buni, împiedicându-i pe aceştia din urmă de a-şi concentra efortul pentru studiul individual.

În această perioadă trebuie să se obţină frecvenţă mai bună, care să izvorească însă mai mult din convingerea studenţilor că şi la repetiţie ei învaţă şi nu repetă numai cele învăţate mai înainte. Pentru aceasta şedinţele de repetiţie trebuie să fie deosebit de bine pregătite şi să devie interesante şi căutate de studenţi.

Faţă de importanţa acestei probleme şi pentru a asigura o cât mai bună pregătire a studenţilor, Rectoratul trasează următoarele sarcini:

1. Decanatele au sarcina să definitiveze pe secţii, ani şi discipline, listele nominale de studenţii care trebuie ajutaţi, precum şi numărul de ore de meditaţii necesare pentru fiecare caz în parte. Aceste liste se întocmesc de către responsabilii de grupe, asistenţi împreună cu responsabilul sindical şi organizatorul U.T.M. din grupe, consultându-se şi masa de studenţi.

Asistenţii responsabili de grupă vor consulta şi profesorii şi corpul didactic ajutător de la celelalte materii de examen.

Tovarăşii decani vor stabili cu ajutorul catedrelor numărul de ore necesar pentru revederea şi timpul care devine liber pentru munca individuală a studenţilor.

Tovarăşii decani vor controla pe teren cum se aplică orarul repetiţiilor şi vor lua măsuri de îndreptare imediată, acolo unde vor constata defecţiuni.

Tovarăşii Decani vor convoca imediat pe toţi asistenţii responsabili de grupă şi responsabilii de an şi vor face mobilizarea necesară, pentru ca studenţii să frecventeze orele de repetiţie stabilite.

2. Şefii de catedră vor controla şi îndruma activitatea corpului didactic din catedra pe care o conduc. Ei răspund de activitatea corpului didactic al catedrei care trebuie să fie tot timpul la dispoziţia studenţilor. Fiecare catedră va trebui să-şi alcătuiască imediat un plan de muncă, în care să arate sarcinile date fiecărui membru al corpului didactic, data executării ei, controlul etc.

Şefii de catedră vor controla caietele de grupă ale responsabilului de grupă asistent.

3. Responsabilii de an, corp didactic, vor urmări desfăşurarea întregii activităţi în cuprinsul anului de studii respectiv, ajutând pe tov. decani în munca lor şi ţinând un contact strâns cu aceştia. Responsabilii de an vor semnala imediat decanatului orice deficienţă, ca de exemplu absentarea de la ore, punctualitatea, funcţionarea bibliotecilor etc. Acolo unde nu există responsabili de an tov. decani vor însărcina un cadru didactic cu această muncă.

4. Profesorii şi conferenţiarii la ale căror materii se dau examene în actuala sesiune vor contribui la întocmirea listelor nominale ale studenţilor care au nevoie de un ajutor suplimentar la materia lor, şi vor da ore de consultaţii, meditaţii etc. De asemenea, ei vor stabili cu şefii de lucrări şi asistenţi, conţinutul meditaţiilor şi vor controla desfăşurarea lor în toată perioada de pregătire. Profesorii şi conferenţiarii sunt răspunzători de munca desfăşurată de şefii de lucrări şi asistenţi.

Profesorii şi conferenţiarii îşi vor întocmi imediat planuri de muncă în care să se vadă orele programate pentru repetiţie, cine le face, ce chestiuni se vor dezbate, locul, ora şi grupa cu care se ţine etc.

5. Responsabilii de grupă vor întocmi imediat liste nominale de studenţi ce trebuie ajutaţi.

Fiecare responsabil de grupă îşi va completa carnetul grupei cu toate datele necesare. La controlul ce se va face pe teren se vor sancţiona aspru responsabilii de grupă al căror caiet de grupă nu va fi găsit în ordine.

Responsabilii de grupă vor urmări cu strictețe frecvenţa studenţilor în această etapă.

Responsabilul de grupă trebuie să ştie despre fiecare om din grupă, cum munceşte în această echipă, unde se află în fiece oră şi ce fac.

Responsabilii de grupă vor vizita pe studenţi în cămine şi acasă. Responsabilul de grupă trebuie să cunoască în amănunţime pe fiecare om din grupa ce o conduce.

6. Direcţia administrativă va lua toate măsurile pentru a asigura în această perioadă o îmbunătăţire a condiţiilor alimentare şi de cazare a studenţilor.

7. Pe baza acestor sarcini tovarăşii decani, tovarăşii profesori şi conferenţiari, precum şi toţi responsabilii de grupă, îşi vor alcătui imediat, dacă nu au deja, un plan de muncă în care să se arate concret:

– sarcina ce trebuie de realizat;

– responsabilul;

– căile şi metodele de realizare a sarcinii, arătându-se concret, cine răspunde de fiecare acţiune;

– se va arăta data până la care trebuie executată fiecare lucrare;

– se va arăta cine controlează efectuarea sarcinilor în timpul fixat.

Aceste planuri vor fi cerute de toate organele care controlează munca pe teren în această etapă, atât din partea M.I.P. cât şi din partea Rectoratului.

8. Pentru îndeplinirea sarcinilor fixate de decizia Ministerului nr. 36286/951, întreg corpul didactic şi administrativ al Universităţii C. I. Parhon trebuie să se considere mobilizat tot timpul la dispoziţia studenţilor, după planul de organizare a muncii în această perioadă.

Rector,
(ss) C. Balmuş

Prim secretar,
(ss) indescifrabil

➢ Arhiva RUB., dosar Rectorat. Instrucţiuni. Ordine, dosar 5/1949–1951, nepaginat.

183

1951 septembrie 25, Bucureşti. Meniul de la Cantina studenţească nr. 1 a Universităţii din Bucureşti.

MENIURI ŞI CALORII DE LA 25 SEPTEMBRIE – 10 OCT. 1951

25 septembrie 1951
Dimineaţa = ceai
Prânz = ciorbă de roşii; 2) ghiveci
Seara = varză călită; 2) macaroane cu brânză
26 septembrie 1951
Dimineaţa = ceai
Prânz = ciorbă a la grec; 2) cartofi ungureşti cu salam prăjit
Seara = salată de roşii; 2) budincă de macaroane; 3) brânzoaice
27 septembrie 1951
Dimineaţa = ceai
Prânz = ciorbă a la grec; 2) mâncare de cartofi
Seara = mâncare de vinete; 2) macaroane cu zahăr
28 septembrie 1951
Dimineaţa = ceai
Prânz = ciorbă a la grec; 2) varză călită, peşte prăjit
Seara = mămăligă cu brânză; 2) cartofi natur, peşte rasol
29 septembrie 1951
Dimineaţa = ceai
Prânz = ciorbă de roşii; 2) mâncare de cartofi
Seara = varză călită; 2) cartofi cu brânză
30 septembrie 1951
Dimineaţa = ceai
Prânz = ciorbă a la grec; 2) spanac cu carne; 3) mere coapte cu zahăr
Seara = mâncare de cartofi cu carne; 2) salată vinete cu roşii
1 octombrie 1951
Dimineaţa = ceai

Prânz = ciorbă de zarzavat; 2) sote cu carne şi cu piure de cartofi
Seara = varză cu carne; 2) salată orientală
2 octombrie 1951
Dimineața = ceai
Prânz = ciorbă de roşii; 2) mâncare de cartofi
Seara = macaroane cu brânză; 2) salată vinete
3 octombrie 1951
Dimineața = ceai
Prânz = ciorbă a la grec; 2) sote cu carne
Seara = varză călită; 2) compot de mere
4 octombrie 1951
Dimineața = ceai
Prânz = Ciorbă de cartofi; 2) mâncare de vinete
Seara = Mâncare de cartofi; 2) macaroane cu zahăr şi pesmet
5 octombrie 1951
Dimineața = ceai
Prânz = ciorbă de bulion; 2) mâncare de cartofi
Seara = varză călită; 2) salată vinete
6 octombrie 1951
Dimineața = ceai
Prânz = ciorbă a la grec cu iaurt; 2) piure de cartofi cu salam prăjit
Seara = Mâncare de cartofi; 2) salată de varză
7 octombrie 1951
Dimineața = ceai
Prânz = ciorbă de zarzavat cu iaurt; 2) tocană sârbească cu carne
Seara = salată orientală; 2) ghiveci călugăresc
8 octombrie 1951
Dimineața = ceai
Prânz = ciorbă de fasole verde; 2) varză cu carne
Seara = mâncare de cartofi; 2) salată de vinete
9 octombrie 1951
Dimineața = ceai
Prânz = ciorbă de zarzavat cu iaurt; 2) cartofi ungureşti
Seara = budincă de griş; 2) mâncare de fasole verde
10 octombrie 1951
Dimineața = ceai
Prânz = ciorbă de cartofi; 2) mâncare de praz
Seara = mâncare de cartofi; 2) macaroane cu zahăr

Administrator,
(ss) Negrițeanu Adrian

➢ Arhiva RUB., dosar Instrucțiuni, Ordine, dosar 6/1950– 1956, nepaginat.

184

1951 octombrie 13, București. Proces verbal al şedinței Consiliului Profesoral al Universității. S-a discutat pregătirea Lunii prieteniei româno-sovietice şi sărbătorirea a 50 de ani de la naşterea lui Gh. Gheorghiu Dej.

Proces-Verbal

Şedința din 13 octombrie 1951, orele 12

(numai cu tov. Decani)
Tov. Rector C. Balmuş
Tov. Director de studii C. Nicuță
Tov. Decani: Gh. Mihoc, V. Claudian, Gh. Ştefan, Letiția Lăzărescu-Ionescu, I. Oancea, I. Voicu, N. Sălăgeanu, Tr. Moraru, C. Herbst, J. Byck şi tov. secretar I. Dumitrescu pentru Facultatea de filosofie.

Şedința se deschide la orele 12 a.m.

Tovarăşul Rector C. Balmuş deschide şedința arătând tovarăşilor decani atât urgența convocării acestui Consiliu, cât şi necesitatea de a se lua unele măsuri în legătură cu:

– Luna Prieteniei Româno-Sovietice şi

– Ziua de 8 noiembrie 1951, când se vor sărbători 50 ani de la naşterea tovarăşul Gh. Gheorghiu-Dej.

Pentru „Luna Prieteniei Româno-Sovietice", tovarăşul Rector arată că, deşi nu s-a primit nimic de la M.I.P., facultățile trebuie să facă fiecare câte un plan de lucru în cadrul sărbătoririi acestei „Luni".

– Se vor putea trimite scrisori individuale – din partea oamenilor cinstiți – profesori şi studenți, către savanții, profesorii şi studenții sovietici – în care să se vadă ajutoru dat de ştiința şi cultura sovietică – ştiinței şi culturii noastre.

– Se pot trimite scrisori de felicitare personalităților cunoscute din URSS, cu ocazia zilei de 7 noiembrie, scrisori legate de realizările muncii noastre ajutați de UR(SS.)

– Unde sunt hall-uri se vor aranja un colț „I. V. Stalin", cu tabloul tov. Stalin, cărți, citate, realizări din URSS etc.

– Vizavi se va aranja un colț „Gh. Gheorghiu-Dej" cu tabloul tov. Gh. Gheorghiu-Dej, cărți, citate, realizări în R.P.R etc. Acestea se vor face de câte un colectiv în care vor intra: Decanatele, Organizațiile de Bază şi organizațiile obşteşti.

– Facultățile de Matematică şi Fizică, Chimie, Ştiințe Naturale, Geologie-Geografie şi Filosofie vor trimite câte un delegat la diverse întreprinderi ca să conferențieze. Conferințele vor fi prezentate la Rectorat pentru a fi văzute până la 22 octombrie.

– Pentru 7 noiembrie se vor ține în cadrul facultăților şi al colectivelor de catedră, după sarcinile date de decani, şedințe.

– Catedrele pot alcătui planuri de muncă ştiințifică în cinstea lui 7 noiembrie, şi a căror realizare poate depăşi data de 7 noiembrie.

– Facultățile pot programa conferințe în legătură cu ştiința sovietică (valorificarea ştiinței sovietice).

– Tovarăşii decani vor face câte un plan de activitate în cadrul Lunii Prieteniei Româno-Sovietice", cât mai repede posibil, care plan va fi trimis şi la Rectorat, pentru a fi urmărit.

În ceea ce priveşte sărbătorirea la 8 noiembrie 1951 a 50 ani de la naşterea tov. Gh. Gheorghiu-Dej, facultăţile, având fiecare în vedere specificul său, pot oferi tov. Gh. Gheorghiu-Dej, câte un mic dar, care să oglindească specificul fiecărei facultăţi şi să simbolizeze dragostea şi ataşamentul corpului didactic şi al studenţilor faţă de tov. Gh. Gheorghiu-Dej, luptător neînfricat pentru drepturile clasei muncitoare şi iubitul conducător al Partidului Muncitoresc Român.

Tov director de studii C. Nicuţă aduce la cunoştinţa tovarăşilor decani că Ministerul Învăţământului Public a numit un corp de Inspectori care trec şi inspectează facultăţile din Bucureşti.

Tovarăşii decani sunt rugaţi să se ocupe de aproape de problemele didactice şi ad-tive ale facultăţii respective, pentru ca să cunoască tot ce se petrece în facultate.

Ordinea de zi fiind terminată, şedinţa se ridică la orele 14½.

Rector,
(ss) C. Balmuş

Membri

➢ Arhiva RUB., dosar Procese-verbale, şedinţe, dosar 7, 1949–1951, f. 16.

185

1951 octombrie 23, Bucureşti. Decizia Ministerului Învăţământului de îndepărtare din funcţie a d-lui Silvian Iosifescu, conferenţiar la Facultatea de Filologie.

Ministerul Învăţământului Public
Direcţia Învăţământului Superior
DECIZIE

Ministerul Învăţământului Public
DECIDE:

Art. I. Tov. Iosifescu Silvian, conferenţiar la Facultatea de Filologie Bucureşti, catedra de Literatura Română, se eliberează din funcţie pe data de 15 octombrie 1951.

Art. II. Directorul Învăţământului Superior va aduce la îndeplinire dispoziţiile prezentei decizii.

Dată astăzi, 23 X 1951

Director înv. superior,
(ss) Dr. C. Marcu

Ministru adjunct,
(ss) Fl. Mezincescu,

Directorul cadrelor,
(ss) St. Ziman

➢ Universitatea Bucureşti, Arhiva Rectorat, dosar Cadre, 1949–1953, nepaginat.

186

1951 octombrie 30, Bucureşti. Proiectul de hotărâre al Consiliului de Miniştri de înfiinţare a burselor „Gh. Gheorghiu Dej" şi Regulamentul privind atribuirea acestora.

Ministerul Învățământului Public
Universitatea C. I. Parhon

Rectorat
Nr. 9285730/ 30 oct. 1951

Alăturat, vă trimitem, proiectul de hotărâre al Consiliului de Miniştri pentru înfiinţarea „Burselor Gheorghe Gheorghiu-Dej", precum şi regulamentul de atribuire a acestor burse.

Pe baza acestor propuşi poate să fie mai mare decât cifra fixată în proiectul de hotărâre, urmând ca Ministerul Învățământului Public să aleagă pe cei îndreptăţiţi din propunerile Dvs.

Propunerile vor fi însoţite de dosarele studenţilor propuşi, întocmite de serviciul de cadre al Instituţiei Dvs.

Dosarele cu propuneri ne vot fi înaintate cel mai târziu până la data de 4 noiembrie, pentru ca bursele să poată fi distribuite pe data de 8 noiembrie.

Şeful serviciului,
(ss) indescifrabil

Director adjunct,
(ss) indescifrabil

REGULAMENT

Pentru punerea în aplicare a Hotărârii Consiliului de Miniştri Nr. ... 1951, privind atribuirea „Burselor Gheorghe Gheorghiu-Dej", studenţilor din Instituţiile de Învăţământ Superior.

1. Cele 35 „Burse Gheorghe Gheorghiu-Dej" de lei 6000 lunar se atribuie de către Comitetul pentru Învățământul Superior, la propunerea Consiliului Instituţiei de Învăţământ Superior.

2. Bursele Gheorghe Gheorghiu-Dej" se acordă studenţilor fruntaşi la învăţătură care au obţinut media peste 9 şi s-au evidenţiat în mod deosebit la seminarii de specialitate, la lucrările de proiecte prevăzute în planurile de învăţământ sau în cadrul cercurilor ştiinţifice şi prin activitatea obştească.

3. Aceste burse se acordă pe tot timpul anului calendaristic, precum şi absolvenţilor în perioada pregătirii şi susţinerii proiectului de diplomă şi a Examenului de Stat.

4. „Bursele Gheorghe Gheorghiu-Dej" se acordă de la data de 1 octombrie 1951.

5. Bursele se revizuiesc după fiecare sesiune de examene.

6. Distribuirea se va face de către conducerile Instituţiilor de Învăţământ Superior, într-un cadru festiv.

➢ Arhiva RUB., dosar Instrucţiuni, Ordine, dosar 6, 1950–1956, nepaginat.

187

1951, Bucureşti. Eliberări din funcţie prin Ordinul Ministrului Învăţământului Public a unor profesori de la Facultatea de Filologie.

Direcţia Învăţământului Superior
Ministrul Învăţământului Public:

Decide:

Art. I. Următorul personal didactic ajutător de la Facultatea de Filologie din Bucureşti, se eliberează din funcţie pe data de 15 octombrie 1951:
Isbăşescu Mihai, asistent Limba şi Literatura Germană
Chelson David, lector Limba rusă.
Art. II. Direcţia Învăţământului Superior va aduce la îndeplinire dispoziţiile prezentei decizii.
Dată astăzi, 19 X 1951

Directorul înv. superior,
Dr. C. Marcu,

Directorul cadrelor,
St. Ziman, (...)
Comitetul pentru Învăţământul Superior
de pe lângă Consiliul de Miniştri
Direcţia Universităţi şi Institute Pedagogice
Preşedintele Comitetului pentru Învăţământul Superior:

Decide:

Art. I. Tov. Lupan Radu, asistent la Facultatea de Filologie Bucureşti, catedra de Limba Engleză, se eliberează din funcţie pe data prezentei decizii.
Comitetul pentru Învăţământul Superior
De pe lângă Consiliul de Miniştri
Dată astăzi 10 XI 1951

Preşedinte,
I. G. Murgulescu

➢ Arhiva RUB., dosar Cadre, 1949–1953, nepaginat.

188

1952 februarie 14, Bucureşti. Decizia Ministerului Învăţământului Public de eliberare din funcţie a profesorului Tancred Bănăţeanu de la Facultatea de Filologie din Bucureşti.

DECIZIE 5089/1952
Preşedintele Comitetului pentru Învățământul Superior

Decide:

Art. I. Tov. Bănățeanu Tancred, asistent la Facultatea de Filologie Bucureşti, catedra de Literatura Română, se eliberează din funcție pe data prezentei decizii.

Art. II. Direcția Învățământului Universitar şi Pedagogic Superior va aduce la îndeplinire dispozițiile prezentei decizii.

Dată astăzi, 14 II 1952

Directorul Învățământului Universitar şi Pedagogic Superior,
(ss) Dr. C. Marcu

➢ Arhiva RUB., dosar Cadre, 1949–1953, nepaginat.

189

1952 martie 19, Bucureşti. Proces verbal al şedinței lărgite a Consiliului Profesoral a Universității. S-a discutat problema Cercurilor Științifice Studențeşti.

Peoces-verbal

Şedința din 19 martie 1952

Membrii prezenți: Tov. Prof. C. I. Balmuş, rectorul Universității, tov. prof. Caius Iacob, Prorector, tov. prof. C. Nicuță, Director de Studii, tov. conf. M. Badea, dir. adjunct de studii, tov. Decani: I. Voicu, Gh. Ştefan, I. Oancea, C. Herbst, Matei Cristescu, tov. prof. Mihail Ionescu.

De asemenea, au luat parte atât membrii corpului didactic – conducătorii cercurilor ştiințifice studențeşti – şi studenții, preşedinții acestor cercuri ştiințifice.

Membrii absenți: tov. decani: Gh. Stere, N. Sălăgeanu, Gh. Mihoc, V. Claudian, Traian Moraru, Gh. Orzea şi tov. prof. Al. Graur, Al. Sanielevici, Tiberiu Roman şi tov. Ghiță Ioan – Dir. Adtiv., Jivu Ioan – secretar U.T.M. şi Tr. Comăniciu – preşedintele sindicatului studențesc.

Tov. Rector deschide şedința anunțând ordinea de zi a Consiliului de Instituție lărgit şi anume:

1. Referatul tov. prof. Egon Weibel despre: „Munca Ştiințifică şi educativă în cercurile studențeşti.

2. Tov. prof. Egon Weigl arată ce sunt cercurile ştiințifice studențeşti, arătând totodată şi scopurile acestor cercuri şi anume:

– Deprinderea studenților şi munca ştiințifică
– Popularizarea ştiinței şi artei sovietice

– Educarea comunistă a studenților

O particularitate a cercurilor științifice studențești este faptul că ele se adresează unei părți mici din rândurile studenților.

Printre condițiile de funcționare, tov. prof. Egon Weigl enumeră: înscrierea voluntară, disciplina severă, fiecare membru a cercului să aibă o temă în cercetare, pentru fiecare temă să fie consultați membrii corpului didactic, să existe o conducere permanentă, să existe continuitate în muncă, să facă schimb de experiență cu alte cercuri studențești, să popularizeze cercurile științifice studențești să cuprindă studenți și de diferite vârste pe ani de studii etc.

Printre normele de activitate al cercurilor științifice studențești, tov. prof. Weigl enumeră: ședințe organizatorice, ședințe cu teme științifice, ședințe festive (comemorări, etc.) lucrări practice științifice în laboratoare, exclusiv excursii, etc., cercetările legate direct de producție, referate asupra lucrărilor proprii ale membrilor din cerc, popularizarea științei etc.

După această parte introductivă, tov. prof. Weigl arată situația cercurilor științifice studențești din Universitatea „C. I. Parhon".

În Universitate există următoarele cercuri științifice studențești:

Facultatea de Filosofie

Facultatea Matematică și Fizică

Facultatea de St. Naturale

Facultatea de Geologie – Geografie

Facultatea de Istorie

Facultatea de Filologie

Facultatea de Pedagogie

Facultatea de St. Juridice

În total, cercuri științifice studențești, au circa 400 membrii – în medie 15 membri într-un cerc.

Activitatea cercurilor științifice studențești nu este atât de rodnică, din cauza multiplelor greutăți și anume: studenții nu au timp suficient din cauza planurilor de învățământ prea încărcate, studenții – membrii cercurilor – nu au frecvențe regulat la ședințe, referatele sunt făcute în pripă, teme prea grele, lipsa de control și lipsa de ajutor din partea cadrelor didactice, lipsa de ajutor din partea organizațiilor de masă, lipsă de interes din partea studenților, lipsă de disciplină, slabă legătură cu producția, procurarea cu greu a materialului bibliografic, sovietic, lipsă de săli, materiale, laboratoare, fonduri de deplasări etc.

În vederea unei activități rodnice a cercurilor științifice studențești, tov. prof. Weigl face următoarele propuneri:

– În ceea ce privește temele care se vor trata, ele să fie propuse de cadrele didactice, care vor avea grijă ca temele să nu fie prea grele, ținându-se seama de nivelul practicării membrilor și de timpul lor liber.

– După fiecare ședință, concluziile să fie trase de cadrul didactic;

– Conducătorul ştiinţific (cadrul didactic) să fie un element foarte bine pregătit din toate punctele de vedere;

– Să asigure partea materială pentru funcţionarea normală a cercurilor studenţeşti;

– Să se introducă o disciplină foarte severă între toţi membrii cercului;

– Fiecare membru al cercului să aibă sarcini de îndeplinit (activizarea fiecărui membru);

– Cercurile ştiinţifice studenţeşti să fie popularizate în facultate prin gazeta de perete, prin presă etc.;

– Să se creeze cercului ştiinţific studenţesc o tradiţie;

– Să se acorde premiu pentru temele bine tratate sau să fie publicate.

Ca forme de activitate, tov. prof. Weigl recomandă: referatele, comunicările şi excursiile, care vor avea loc în mod alternativ.

Tov. prof. Weigl propune ca toţi conducătorii ştiinţifici (cadrele didactice) ai cercurilor să facă rapoarte din două în două luni către Direcţia de Studii, iar din trei în trei luni să aibă loc şedinţe în care să se facă analiza activităţii cercurilor ştiinţifice pe Universitate.

De asemenea, tov. prof. Weigl propune ca schimbul de experienţă între diferitele cercuri ştiinţifice studenţeşti să fie identificate.

În concluzie, tov. prof. Weigl arată că activitatea cercurilor studenţeşti trebuie intensificată şi susţinută, făcând apel la conducerea Universităţii şi la cadrele didactice de a da tot ajutorul lor – sub toate formele – pentru ca aceste cercuri să-şi ajungă scopul pentru care au fost create.

➢ Arhiva RUB., dosar Procese-verbale, şedinţe, dosar 8, vol. II, 1952, nepaginat.

190

1952 mai 10, Bucureşti. Procesul-verbal al Şedinţei Consiliului Profesoral al Universităţii în care s-au discutat printre altele numeroase cazuri de exmatriculare. Printre aceştia s-au aflat şi studenţi de la Facultatea de Filologie.

PROCES-VERBAL

Şedinţa din 10 mai 1952

Tov. Rector deschide şedinţa, trecându-se la ordinea de zi:

1) Referatul tov. Prorector Caius Iacob despre: „Activitatea Ştiinţifică în Facultăţile de Chimie şi Matematică – Fizică" – după care vor urma discuţii.

Tov. Rector dă cuvântul tov. I. Avram, şeful Serv. Cadre, care citeşte referatele întocmite de acest serviciu, în urma cercetărilor făcute pentru fiecare caz în parte.

Consiliul de Instituţie, luând cunoştinţă de cuprinsul referatelor, hotărăşte exmatricularea următorilor studenţi, pentru abaterile următoare:

(....)

b. FACULTATEA DE FILOLOGIE

3. Gheorghiu Dan – student în anul III, de origine socială mic burghez, a fost mai întâi sancționat cu „Mustrarea scrisă", pentru abateri repetate de la disciplina şi regulamentul de funcționare a căminelor. A făcut parte din Org. U.T.M., dându-i-se sarcini de răspundere, fără însă să se preocupe de realizarea lor. Pe semestrul II are 66 absențe. Este un element slab la învățătură, obținând la limba rusă nota 3 (trei).

Prin discuțiile purtate în facultate cu ocazia Reformei băneşti din 28 ianuarie 1952, studentul Gheorghiu Dan, a dovedit lipsa sa de ataşament față de cauza clasei muncitoare şi a regimului nostru. Această atitudine s-a constatat şi în cadrul seminariilor, studentul Gheorghiu Dan ridicând, intenționat, probleme în complet dezacord cu cele afirmate de profesorii săi. Față de colegii săi este lipsit de colegialitate, este brutal, amenințător şi dușmănos.

Pentru motivele de mai sus, Consiliul de Instituție pe baza „Instrucțiunilor privind organizarea şi funcționarea Universităților şi Institutelor de învățământ superior", cap. H., al. 11, pg. 22, a hotărât ca studentul Gheorghiu Dan să fie exmatriculat din facultatea de Filologie.

4. Iftimie Olimpia – studentă în anul I, deşi originea sa socială este mic burgheză, deşi U.T.M.-istă, totuşi s-a abătut de la morala proletară, însuşindu-şi un ceasornic care nu-i aparținea, sub pretext că nu ştia cui aparținea, ceasornic înstrăinat sub formă de cadou unui prieten al său. Conduita sa în cămin nu a fost conduita unei U.T.M.-iste, conduita studentului de tip nou, deşi facultatea îi acordase bursă.

Pentru abaterea de la morala proletară, Consiliul de Instituție pe baza „Instrucțiunilor privind organizarea şi funcționarea Universităților şi Institutelor de învățământ superior cap. H, al. 11, pg. 22, a hotărât ca studenta Iftimie Olimpia să fie exmatriculată din facultatea de Filologie.

5. Dănciulescu Mircea – student în anul I; de origine socială burgheză. Tatăl său a fost director la Banca Românească având şi un corp de casă naționalizat la Tr. Severin, afirmă că are origine socială muncitorească.

Din cauza încălcării atât a disciplinei şi a regulamentului şcolar cât şi pentru abaterea de la morala proletară, Dănciulescu Mircea a fost exmatriculat din liceul din Tr. Severin continuându-şi studiile la un liceu din Bucureşti.

Studentul Dănciulescu Mircea, absentează de la cursuri, iar când vine la cursuri atitudinea lui față de cadrele didactice şi colegii săi lasă foarte mult de dorit. Totdeauna şi-a manifestat nemulțumirea față de U.T.M. şi Partid ca nefiind ajutat din partea acestor organizații. La învățătură este un student slab şi leneş. În tot timpul acestui an şcolar nu a făcut nici un efort pentru a se schimba.

Pentru motivul de mai sus, Consiliul de Instituție pe baza Instrucțiunilor privind organizarea şi funcționarea Universităților şi Institutelor de Învățământ Superior, cap. H, al. 11pg. 22, a hotărât ca studentul Dănciulescu Mircea să fie exmatriculat din facultatea de Filologie. (...)

➢ Arhiva RUB., dosar Procese-verbale, Şedințe, dosar 8, II, 1952, nepaginat.

191

1952 mai 31, București. Decizia Ministerului Învățământului Public de eliberare din funcție a lui Ion Coteanu și Alex. Balaci conferențiari la Facultatea de Filologie.

DECIZIE 17355

Președintele Comitetului pentru Învățământul Superior de pe lângă Consiliul de Miniștri al R.P.R.

Decide:

Art. I. Următorul personal didactic de la Facultatea de Filologie București, se eliberează din funcție pe data de 31 mai 1952:

Coteanu Ion, conferențiar suplinitor, Limba Română;

Balaci Al., conferențiar suplinitor, Limba și Literatura Italiană

Art. II. Direcția Învățământului Universitar și pedagogic Superior va aduce la îndeplinire dispozițiile prezentei decizii.

Dată astăzi, 31 V 1952

Vice președinte,
(ss) Fl. Mezincescu

➢ Arhiva RUB., dosar Cadre, 1949–1953, nepaginat.

192

1952 iunie 14, București. Proces verbal al ședinței Consiliului Profesoral al Universității. S-a discutat problema școlarizării și îmbunătățirea conținutului învățământului superior precum și comisiile de licență.

Proces-verbal

Ședința din 14 iunie 1952

Tov. Rector C. Balmuș deschide ședința, trecându-se la ordinea de zi:

Prelucrarea circularei C.I.S. Nr. 17956/1952, cu privire la întocmirea „dării de seamă" pe anul școlar 1951 – 1952.

Tov. Dir. Adj. De studii M. Badea arată că prin circulara Nr. 17956/1952, C.I.S. cere o statistică a mișcării studenților în cursul anului școlar și rezultatul sesiunii din iunie 1952. Întrucât din datele statistice se trag concluzii de ordin general care ajută la luarea de noi măsuri în vederea îmbunătățirii învățământului, decanatele și secretariatele trebuie să întocmească această statistică cu cea mai mare exactitate.

Tot prin circulara de mai sus, C.I.S. cere și o dare de seamă în legătură cu următoarele probleme:

a) Problema școlarizării;

b) Problema organizării și îndrumării procesului de învățământ;

c) Problema îmbunătățirii conținutului învățământului;

d) Problema cadrelor didactice;

e) Problema asigurării bazei materiale a învățământului.

În cadrul acestor probleme se vor arăta acțiunile întreprinse, rezultatele obținute, greutățile întâmpinate şi lipsurile în muncă, plecându-se de la date concrete. Acolo unde există realizări pozitive, se vor indica metodele întrebuințate, iar acolo unde există lipsuri, se vor face propuneri de remediere, iar acolo unde au fost abateri de dreapta în învățământ, se va arăta în mod concret. (...)

➢ Arhiva RUB., dosar Procese-verbale, dosar 8, vol. II, 1952, nepaginat.

193

1953, Bucureşti. Referatul citit în şedința Consiliului Profesoral al Universității, probabil de Rectorul Universității, acad. C. I. Balmuş privind activitatea ştiințifică la nivelul tuturor facultăților pe anul universitar 1952–1953. Fragmente.

TOVARĂŞI,

Analiza activității ştiințifice a Universității noastre are o deosebită însemnătate.

În lumina acestei analize trebuie să se vadă care sunt realizările, care sunt lipsurile, cum a fost orientată, cum a fost organizată activitatea ştiințifică în Universitatea noastră, dacă ea şi-a îndeplinit sarcina ce i-a fost încredințată şi ce trebuie de făcut pentru a îmbunătăți munca, ridicând-o la înălțimea cuvenită. Poporul nostru muncitor construieşte sub conducerea Partidului baza economică a socialismului în țara noastră. Concomitent cu construirea bazei economice a socialismului se desfăşoară în țara noastră revoluția culturală care este partea integrantă a construirii socialismului. Unul din obiectivele revoluției culturale, este creşterea unei intelectualități noi şi promovarea culturii naționale în formă şi socialistă în conținut.

Sarcina institutelor de învățământ superior este de a da țării cadrele de specialişti necesare construcției economice şi culturale, tehnicieni şi oameni de ştiință, care să servească măreței opere de transformare socialistă a țării noastre.

În cuvântarea rostită recent la Congresul fruntaşilor din Gospodăriile Agricole Colective, tov. Gheorghe Gheorghiu-Dej atrăgea din nou atenția asupra sarcinii institutelor de învățământ superior de a asigura pregătirea la un nivel mai înalt a cadrelor necesare țării şi a anunța înființarea unei Academii de Ştiințe Agricole care să conducă şi să îndrume munca de cercetare şi rezolvarea ştiințifică a problemelor pe care le ridică transformarea socialistă a agriculturii.

Opera de formare de cadre este imposibilă fără munca ştiințifică. Nu există o muncă didactico-pedagogică de calitate dacă ea nu este legată direct de o intensă activitate ştiințifică. Măiestria pedagogică nu se poate dezvolta decât pe terenul muncii de cercetare ştiințifică. (...)

În epoca noastră nu pot fi înțelese cuceririle ştiințifice concrete acumulate de omenire în diverse domenii fără a le îmbina într-un întreg, fără a vedea legătura dintre diversele ramuri ale ştiinței. Numai ştiința marxist-leninistă oferă fiecărui specialist

înțelegerea specialității sale, perspectiva ei și rolul ei în dezvoltarea societății. Specializarea îngustă, specializarea care nu are la bază înțelegerea întregului, care nu vede natura ca un întreg, care nu înțelege fenomenele în interacțiune și interdependență, duce la unilateralitate, îngustime, la eroare. Unilateralitatea duce la răspândirea metodei metafizice de gândire, la idealism în știință și acestea sunt, prin esența lor, dușmane ale științei, omoară știința. De aceea burghezia cultivă unilateralitatea, mărginirea specializării înguste care sădește și întreține în conștiința intelectualilor concepțiile idealiste, antiștiințifice, reacționare. (...) Poporul nostru muncitor construiește socialismul. El se conduce după ideologia comunistă a cărei bază o constituie marxism-leninismul. Oamenii noștri de știință își orientează activitatea lor spre îndeplinirea măreților sarcini ale construirii socialismului.

Construirea socialismului se face pe baza cunoașterii legilor obiective de dezvoltare a naturii și societății și folosirea lor în folosul societății.

De o deosebită valoare în orientarea activității științifice este geniala lucrare a Marelui Stalin „Problemele economice ale socialismului în URSS" și „Documentele Congresului al XIX-lea al P.C.U.S., Documentele Congresului al XIX-lea, și în special lucrarea tov. Stalin care a stat la baza lucrărilor Congresului, au ridicat munca ideologică și activitatea oamenilor de știință sovietici la cel mai înalt nivel.

Lucrarea tov. Stalin „Problemele economice ale socialismului în URSS", a dezvoltat teza materialistă cu privire la caracterul obiectiv al legilor naturii și societății și reflectarea, aproximativ exactă, a acestor legi în capul omului. Tov. Stalin a arătat ca negarea legilor obiective înseamnă de fapt negarea științei, negarea posibilității oricărei previziuni. Dimpotrivă, cunoașterea legilor naturii și sprijinirea pe ele face ca forțele naturii să lucreze în folosul societății, ca oamenii, cum spunea Miciurin, să nu aștepte darurile naturii, ci să i le smulgă. De asemenea cunoașterea legilor obiective ale dezvoltării societății dă oamenilor posibilitatea de a prevedea mersul evenimentelor, de a îndruma în mod conștient dezvoltarea societății socialiste.

În acest scop burghezia reacționară contemporană mobilizează pseudosavanți și falși oameni de știință pentru a întreține confuzie și a împiedica descoperirea și folosirea legilor obiective ale naturii și societății.

Țările socialiste stimulează, din contră, cercetarea științifică, folosesc legile obiective pentru construirea orânduirii sociale superioare, pentru creșterea productivității muncii, pentru ridicarea nivelului de conștiință a tuturor oamenilor.

În geniala sa lucrare „Problemele economice ale socialismului în URSS", I. V. Stalin a arătat care sunt condițiile principale prealabile necesare pentru trecerea de la socialism la comunism. Se știe că aceste condiții sunt creșterea neîncetată a întregii producții sociale și cu precădere creșterea producției mijloacelor de producție, ridicarea proprietății de grup la nivelul proprietății întregului popor și creșterea în așa măsură a nivelului cultural al societății încât membrii ei să devină militanți activi ai dezvoltării sociale.

De asemenea, de rezolvarea condiției staliniste despre creșterea în așa măsură a nivelului cultural al societății încât membrii ei să devină militanți activi ai dezvoltării

sociale, trebuie să-şi lege activitatea în primul rând ştiinţele care fac parte integrantă din suprastructură, toate ştiinţele şi disciplinele sociale şi umanistice de la filosofie, istorie, ştiinţe juridice, pedagogie şi până la estetică şi critica literară şi de artă.

Legând în felul acesta activitatea ştiinţifică de împingerea înainte a societăţii, ştiinţa se îmbogăţeşte, trăieşte, creşte, se dezvoltă.

Aprofundarea lucrării tov. Stalin „Problemele economice ale socialismului în URSS", deschide oricărui om de ştiinţă, oricărei ramuri ale ştiinţei perspective uriaşe de dezvoltare şi de înţelegere a rolului şi sarcinii lor. Lumina acestei geniale lucrări trebuie să orienteze şi activitatea ştiinţifică a cadrelor didactice şi a colectivelor de catedră din Univ. C.I. Parhon şi să îndrume analiza acestei activităţi în consiliile de facultate şi în Consiliul Ştiinţific al Universităţii. (...)

II. *REALIZĂRI ŞI LIPSURI ÎN MUNCĂ*

(...) Ca activitate metodologică remarcăm că s-au întocmit antologii şi crestomaţii pentru uzul studenţilor, culegeri de texte pentru gramatica limbii române, culegeri de texte privind evoluţia limbii române, manuale de istoria literaturii greceşti şi latine.

Facultatea de Filologie a încheiat un contract cu Gospodăria Colectivă din comuna Dudeşti Cioplea, unde se vor face studii folclorice.

Planurile de muncă ale catedrelor prevăd monografii şi studii de popularizare, urmând să se încheie contracte cu Editura de Stat. (...)

O realizare importantă în viaţa ştiinţifică a Universităţii noastre o constituie apariţia primei fascicole a Revistei Universităţii şi Politehnicii.

Această primă fascicolă rezervată ştiinţelor naturii, a apărut cu o foarte mare întârziere. Ea cuprinde studii de matematică-fizică, chimie şi studii tehnice, la un înalt nivel ştiinţific. Sperăm că dificultăţile începutului odată învinse şi cu ajutorul experienţei căpătate, ..., să scoată trimestrial câte o fascicolă.

Pentru alimentarea fascicolelor destinate ştiinţelor sociale şi umanistice se cere acum un efort catedrelor de ştiinţe sociale.

Asigurându-se apariţia regulată a revistei noastre, cadrele noastre didactice vor avea asigurată posibilitatea publicării rapide a rezultatelor muncii ştiinţifice.

De încheiere a acestui paragraf consacrat realizărilor cadrelor didactice ale Universităţii pe tărâm ştiinţific, este desigur cazul să menţionăm ca un aspect pozitiv al acestei munci că în decembrie 1952 s-au decernat 6 premii de stat pentru tovarăşi care fac parte din corpul nostru didactic. Această înaltă apreciere şi încurajare în muncă, va constitui desigur un imbold şi pentru alţi tovarăşi ai noştri din facultăţi, ca să-şi aducă cu şi mai mult avânt

Contribuţia lor creatoare în realizarea de opere de înaltă valoare ştiinţifică, astfel ca să se înmulţească numărul de laureaţi ai Premiului de Stat de la Universitatea „C. I. Parhon".

➢ Arhiva RUB., dosar Procese-verbale, dosar 9, vol. II, 1952–1953, nepaginat

194

1953/1954, Bucureşti. Structura Facultăţii de Filologie din Bucureşti conform instrucţiunilor primite de la Ministerul Învăţământului Public.

UNIVERSITATEA „C. I. PARHON" BUCUREŞTI
(...) Facultatea de Filologie

Secţii şi Grupe de specializare:

a) Limba şi literatura română
b) Limba şi literatura rusă
c) Slavistica
– Limba cehă
– Limba bulgară
– Limba ucraineană
– Limba polonă
– Limba sârbo-croată
d) Limbi romanice şi germanice
– Limba italiană
– Limba franceză
– Limba germană
– Limba engleză
e) Limbi clasice
Durata studiilor, 5 ani.
f) Biblioteci
Durata studiilor, 4 ani.
(...)

➢ Arhiva RUB., dosar 1. Instrucţiuni, 1949–1954, nepaginat

195

1954 decembrie 20, Bucureşti. Articol-anunţ din ziarul „Scânteia", în care li se comunică absolvenţilor Şcolii de partid „Ştefan Gheorghiu" şi ai Şcolii superioare de ştiinţe sociale „A. A. Jdanov", că pot da examene de diferenţă şi să le fie apoi asimilate studiile cu acelea de Învăţământ Superior de Stat.

În atenţia absolvenţilor Şcolii Superioare de partid „Ştefan Gheorghiu" şi ai Şcolii Superioare de Ştiinţe Sociale „A. A. Jdanov".

Articol:

„Se aduce la cunoştinţa absolvenţilor Şcolii de partid „Ştefan Gheorghiu" şi ai Şcolii superioare de ştiinţe sociale „A. A. Jdanov", cu durata de doi ani, că li se acordă dreptul de a da examene de diferenţă şi examen de stat în vederea asimilării lor cu absolvenţii Învăţământului Superior de Stat.

Examenele de diferenţă se vor da în trei sesiuni la următoarele obiecte: istorie universală, istoria P.M.R., geografia economică şi politică, limba şi literatura română, limba rusă.

Înscrierile se fac după cum urmează:

– până la 1 mai 1955, pentru sesiunea septembrie 1955;
– până la 1 oct. 1955, pentru sesiunea ian.–febr., 1956;
– până la 1 martie 1956, pentru sesiunea iunie 1956.

Sesiunea examenului de stat va avea loc în luna iulie 1956. Înscrierile pentru examenul de stat se pot face până la 1 martie 1956.

Tovarăşii interesaţi vor adresa cererile lor comitetului regional de partid al regiunii în care locuiesc.

➢ „Scânteia", 20 decembrie, 1954, p. 4.

196

1954, Bucureşti. Cuvântul academicianului C. I. Parhon, la încheierea celei de a doua Sesiuni Ştiinţifice a Universităţii Bucureşti.

Tovarăşi şi prieteni profesori
Tovarăşi şi prieteni studenţi

E pentru mine o mulţumire şi cinste deosebite să iau parte la încheierea celei de a doua sesiuni ştiinţifice a Universităţii Bucureşti.

Aş fi dorit să iau parte şi la deschiderea sesiunii şi la unele lucrări. Lipsind din Bucureşti şi fiind înştiinţat prea târziu, rog ca, această absenţă a mea să nu fie altfel interpretată.

Posibilitatea însăşi a ţinerii acestei şedinţe arată cât de mare este interesul pe care P.M.R. şi Guvernul ţării îl au pentru ca nivelul de cunoştinţe al copiilor oamenilor muncii să se ridice pe treptele cele mai înalte ce le sunt accesibile. Este vorba de o Universitate şi de sesiunea ei ştiinţifică.

Însuşi cuvântul „universitate" este conţinutul învăţământului ce se desfăşoară aici. Se studiază universul întreg cu toate problemele pe care acest univers infinit le ridică înaintea fiinţei omeneşti.

Măreţia acestor probleme ne face să fim modeşti şi conştienţi şi faţă de modestia conştiinţei noastre, iar această conştiinţă ne impune să cercetăm mai deoparte, ştiind – aşa cum ne învaţă marxism leninism stalinismul –, că ceea ce nu ştim astăzi, putem să ştim mâine, pentru că nici o problemă nu este inaccesibilă minţii omeneşti.

Gândirea materialistă este farul conducător în cercetările noastre, dar nu este totdeauna certă, pentru că, atunci când o întrebuinţăm credem că am şi rezolvat problemele. Noi putem soluţiona problemele numai atunci când posedăm toţi factorii care intervin în producerea fenomenelor şi când punând toţi aceşti factori în acţiune, putem reproduce fenomenele.

Profesori şi studenţi, noi care studiem, avem o înaltă datorie de a veghea împotriva oricărei manifestări idealiste în gândirea noastră, aceasta nefiind în stare să rezolve nimic.

Duşmanii regimurilor populare care construiesc socialismul, în fruntea cărora se află marea noastră prietenă Uniunea Sovietică, lucrează uneori în mod intenţionat

pentru a împiedica activitatea noastră culturală, încercând să o îndrume pe căi greşite. Din acest punct de vedere trebuie să ştim să apărăm cultura noastră naţională în formă şi socialistă în conţinut.

Iubiţi prieteni şi tovarăşi, să pornim pe drumul ce duce la munca constructivă. Înainte! (Aplauze).

➢ Arhiva RUB., dosar Consilii Ştiinţifice dosar 10, 1953–1956, nepaginat.

197

1955 ianuarie, Bucureşti. Schema trimisă de Rectorat facultăţilor pentru întocmirea Dărilor de seamă pe anul 1954/1955.

SCHEMĂ pentru întocmirea dării de seamă a facultăţilor asupra activităţii pe primul semestru al anului şcolar 1954–1955.

Darea de seamă trebuie să cuprindă analiza activităţii desfăşurate pe următoarele probleme generale:

1. Problema şcolarizării; frecvenţă şi disciplină.
2. Problema lichidării examenelor de corijenţă şi-n sesiunea septembrie.
3. Problema organizării şi îndrumării procesului de învăţământ.
4. Conţinutul învăţământului.
5. Problema aspiranţilor.
6. Problema catedrelor didactice.
7. Problema sesiunii de colocvii şi examene.
8. Problema asigurării bazei materiale a învăţământului.

Din darea de seamă trebuie să reiasă clar în ce proporţii şi sub ce aspect calitativ au fost realizate sarcinile prevăzute în planul de muncă al facultăţilor cu privire la problemele de mai sus.

Analiza trebuie să ducă la concluzii clare şi în baza lor să se facă propuneri pentru îmbunătăţirea activităţii în semestrul II.

Fiecare problemă urmează a fi analizată ţinându-se seama de indicaţiile ce urmează:

I. Problema şcolarizării frecvenţei şi disciplinei Cum se explică diferenţele dintre sarcinile de plan şi realizarea lui.

1. Observaţii asupra conţinutului şi modului de desfăşurare a examenului de admitere.
2. Situaţia frecvenţei şi disciplinei. Măsurile luate de catedră, rezultatele obţinute.

II. Problema lichidării examenelor de corijenţă – septembrie

1. Care este situaţia studenţilor de la rubrica amânări (conform dării de seamă 5).
2. Cum se urmăreşte realizarea planului de lichidare a examenelor de diferenţă.

3. Observații asupra sesiunii de lichidare a examenelor de corijență din septembrie 1954.

III. Problema organizării și îndrumării procesului de învățământ

1. Cum au fost aplicate planurile de învățământ. Ce cursuri s-au făcut, ce modificări și pe ce bază.

2. Analiza modului cum s-au respectat planurile calendaristice.

3. Punctualitatea cadrelor didactice la formele de activitate ale procesului de învățământ.

4. Ce catedră a fost analizată; principalele observații.

5. Cum au funcționat colectivele de catedră? Colaborarea dintre catedră și decanat.

6. Munca îndrumătorilor de grupă și de an. Cum a fost coordonată, îndrumată și controlată munca lor. Realizări și lipsuri constatate în munca grupelor.

7. Munca cercurilor științifice studențești. Analiza activității lor.

8. Activitatea consiliului de facultate.

9. Cum au fost asigurate materiile predate după manuale, cursuri, material bibliografic etc.

10. Cum, s-a respectat planul de editură. Măsurile luate de catedră în această direcție.

11. Observații asupra modului cum și-au desfășurat activitatea cadrele de științe sociale; ce sprijin au acordat decanatele catedrelor de științe sociale; lipsuri și propuneri pentru viitor.

IV. Conținutul învățământului

1. În ce măsură au corespuns programele analitice. Dacă s-au făcut analize de programe și concluziile acestor analize.

2. Cum s-a îndeplinit planul de control și schimb de experiență la cursuri, seminarii și lucrări practice. Concluziile acestei activități. Care este nivelul ideologic al cursurilor și seminariilor.

3. Observații și concluzii asupra controlului șefilor de catedră și responsabililor de cursuri la seminarii.

4. Măsurile luate de decanat pentru coordonarea programelor și bibliografiei.

5. Ce cursuri au fost analizate și concluziile analizei.

6. Observații asupra muncii cadrelor didactice pentru educarea comunistă a studenților. În ce măsură cursurile și seminariile s-au preocupat de aceasta.

V. Problema aspiranților

1. Care este stadiul îndeplinirii planului de aspirantură.

2. Cum controlează cadrele munca conducătorilor de aspiranți și a aspiranților.

VI. Problema catedrelor didactice

1. Dacă sunt acoperite toate cursurile și seminariile.

2. Observații asupra pregătirii profesionale a cadrelor didactice.

3. Observații asupra disciplinei cadrelor didactice față de obligațiile lor.

4. Cum se îndeplineşte planul de ridicare a calificării profesionale. Formele de control şi ajutor ale catedrei.

5. Activitatea dusă pentru ridicarea nivelului profesional, ideologic, a cadrelor didactice. Consfătuiri metodologice în facultate. Activitatea cadrelor didactice în această direcție.

VII. Problema sesiunii de colocvii şi examene

1. Cum au fost organizate colocviile. Observații asupra rezultatelor obținute.
2. Modul cum s-a controlat desfăşurarea examenelor. Analiza rezultatelor sesiunii de examene.

VIII. Problema asigurării bazei materiale a învățământului

1. Situația înzestrării laboratoarelor, bibliotecilor, sălilor de gimnastică.
2. Viața în cămine şi cantine.
3. Lipsuri cu privire la spațiul şi materialelor didactice necesare procesului de învățământ.

IX. a – Colaborarea dintre Decanat şi Organizațiile de partid şi de masă (sindicat şi UTM)

b – Colaborarea dintre Decanat şi Rectorat

N.B. pentru punctul IX. Să se țină seama în răspunsuri ca în toate problemele să se expună concret, cum a decurs colaborarea dintre decanat şi rectorat şi să nu se trateze în mod general această problemă.

➢ Arhiva RUB., dosar Dări de seamă, dosar 16. 1954/ 1955, nepaginat.

198

1955 ianuarie 26, Bucureşti. Darea de seamă a Facultății muncitoreşti, pe semestrul I al anului universitar 1954/1955.

26 ianuarie 1955
Universitatea C. I. Parhon
Facultatea Muncitorească

Darea de seamă
Asupra activității pe semestrul I al anului universitar 1954/1955

I. *Şcolarizare, frecvență şi disciplină*

Cursurile anului I şi II au început la 1 septembrie 1954.

Anul I a fost desființat la 27 septembrie 1954 prin HCM Nr. 1868 din 22 septembrie 1954.

Cursurile anului II au început cu un număr de 356 studenți, însă după desființarea anului I au mai venit cu aprobarea M.I. în anul II, încă 34 studenți dintre

care: 8 transferați de la alte facultăți muncitorești, 20 înscrişi direct în anul II cu aprobarea M.I. şi 6 transferați de la seral la cursurile de zi, tot cu aprobarea M.I.

În cursul semestrului I s-au retras 11 studenți din diferite motive. În prezent sunt înscrişi la cursuri 379 studenți, cuprinşi în 11 grupe.

În ceea ce priveşte educația comunistă a studenților, cadrele didactice urmăresc la fiecare lecție atât partea instructivă cât şi cea educativă, urmărind să cultive la studenți dragostea față de patrie, față de U.R.S.S. şi țările de democrație populară. De asemenea cadrele didactice în colaborare cu organizația UTM şi Sindicat, au adus în facultate diferite filme cu caracter educativ şi ştiințific, au organizat vizitarea de muzee şi expoziții şi întâlniri cu scriitori ca: M. Beniuc, Lucia Demetrius şi tinerii poeți Andrițoiu şi Meițoiu. Se recomandă studenților de către lectori şi asistenți vizionarea de filme şi spectacole, care apoi sunt discutate la orele de seminar în strânsă legătură cu tema lecției. De asemenea şedințele de analiza muncii grupelor sunt şi ele un mijloc de educație comunistă, urmărind să-i facă pe studenți mai combativi, principiali şi să le dezvolte spiritul critic şi autocritic. (...)

➢ Arhiva RUB., dosar Dări de seamă, dosar 16, 1954–1955, nepaginat.

199

1955 februarie 12, Bucureşti. Notă trimisă de Ministerul Învățământului Universității din Bucureşti în care se dădeau instrucțiuni privind prelucrarea articolului *Intensificarea muncii de educație a tinerei generații, sarcină centrală a şcolii noastre*, apărut în ziarul „Scânteia".

Întărirea disciplinei studenților
din instituțiile de învățământ superior

Instrucțiuni ale Direcției generale a învățământului superior, nr. 11564 din 12 februarie 1955.

În ziarul „Scânteia", nr. 3185, din 19 ianuarie 1955 şi în „Gazeta învățământului", nr. 302 din 22 ianuarie 1955, a fost publicat articolul „Intensificarea muncii de educație a tinerei generații – sarcină centrală a şcolii noastre", de Acad. Prof. Ilie Murgulescu – ministrul învățământului. Articolul subliniază avântul puternic al învățământului nostru în anii puterii populare datorită sprijinului permanent al partidului şi guvernului, analizează lipsurile care persistă în munca instructiv-educativă în instituțiile noastre de învățământ şi cauzele lor şi combate cu tărie manifestările de indisciplină în rândul studenților.

Instituțiile de învățământ superior vor organiza până la 20 februarie 1955 prelucrarea pe facultăți în şedință comună cu studenții şi cadrele didactice, a sarcinilor studenților şi ale cadrelor didactice, care rezultă din articolul publicat.

Conducerile instituțiilor de învățământ superior vor cere sprijinul organizațiilor obşteşti în realizarea acestor acțiuni.

Expunerile trebuie pregătite temeinic şi ele vor combate cu tărie manifestările concrete de indisciplină din instituția respectivă.

Totodată instituțiile de învățământ superior vor introduce în planul de muncă sarcini legate de întărirea disciplinei studenților ca:

a) studierea şi aplicarea tuturor documentelor trimise de Ministerul Învățământului cu privire la întărirea disciplinei studenților;

b) colaborarea cu catedrele de ştiințe sociale în acțiunea de întărire a disciplinei studenților;

c) mobilizarea tuturor cadrelor didactice în intensificarea muncii de educare a studenților;

d) reorganizarea în colaborare cu organizațiile de UTM şi sindicat a grupelor studenţeşti acolo unde ele nu au corespuns;

e) organizarea în instituțiile de învățământ superior a unor consfătuiri ale cadrelor didactice şi responsabililor de grupe studenţeşti, în cadrul facultăților şi între diferite facultăți cu privire la problemele de disciplină ale studenților;

f) întărirea colaborării conducerilor instituțiilor de învățământ superior cu organizațiile obşteşti;

g) folosirea gazetelor instituțiilor de învățământ superior în problemele privind disciplina studenților;

h) organizarea de manifestări cultural-educative ale studenților la care să participe cadrele didactice.

Conducerile instituțiilor de învățământ superior răspund de realizarea acestor acțiuni.

Director general,
(ss) C. Ionescu Bujor

➢ Arhiva RUB., Buletinul Ministerului Învățământului şi Culturii, dosar 25/1955–1959, nepaginat.

200

1955 august 22, Bucureşti. Adresa trimisă Universității din Bucureşti de către Ministerul Învățământului prin care se comunica decizia de admitere la oral la orice instituție de învățământ superior a candidaților de la facultățile muncitoreşti.

Direcția Generală a Învățământului Superior
Nr. 6670/1955
Ministerul Învățământului

Anexa III

În legătură cu examenul de admitere vă comunicăm următoarele:

1. Candidații proveniți de la facultățile muncitoreşti şi cei recrutați în baza decretului nr. 188/1953, vor fi admişi la oral la orice instituție de învăță-

mânt superior, cu media 2, indiferent de nota obținută la matematică sau la limba română.

2. La institutele politehnice şi tehnico-industriale candidații de la facultățile muncitoreşti şi cei recrutați în baza decretului nr. 188/1953 se admit la oral cu media 1,80 indiferent de nota obținută la matematică sau la limba română.

3. Aceşti candidați vor fi programați în ultimele serii.

Prim locțiitor al Ministrului,
(ss) N. Dinulescu

➢ Arhiva RUB., dosar Instrucțiuni, dosar 2, 1955–1957, nepaginat.

201

1955 decembrie 5, Bucureşti. Regulamentul de înființare peste tot în învățământul superior a Cabinetelor de Bazele marxism-leninismului, economie politică, materialism dialectic şi istoric conform Ordinul Ministerului Învățământului

Organizarea şi funcționarea cabinetelor de Bazele marxism-leninismului, economie politică, materialism dialectic şi istoric din instituțiile de învățământ superior

Regulament aprobat prin Ordinul Ministerului Învățământului, nr. 2460 din 5 decembrie 1955

I. *Scop şi sarcini*

Pentru sprijinirea catedrelor de Bazele marxism-leninismului, economie politică, materialism dialectic şi istoric din instituțiile de învățământ superior, activitatea metodico-ştiințifică şi în munca de răspândire a teoriei marxism-leniniste, se organizează cabinete de Bazele marxism-leninismului, Economie politică, Materialism dialectic şi istoric.

1. cabinetele de Bazele marxism-leninismului, Economie politică, Materialism dialectic şi istoric au următoarele sarcini:

a) Asigură materialul bibliografic (operele clasicilor marxism-leninismului, documente de partid, literatură ştiințifică de popularizare, reviste, ziare etc.) şi-l pune la dispoziția studenților, aspiranților şi cadrelor didactice care studiază teoria marxist-leninistă.

b) Pe baza programului de curs aprobat de Min. Învățământului, întocmeşte şi prezintă catedrei propuneri de bibliografii obligatorii şi suplimentare pentru studenți.

c) Asigură materialul didactic ajutător pentru lecții, seminarii etc.

d) Organizează expoziții (panouri cu documente, grafice, hărți etc.), excursii la muzee, vizite în întreprinderi, prezentare de filme demonstrative, pentru a uşura însuşirea anumitor teme ce se studiază la cabinete de Bazele marxism-leninismului, Economie politică, Materialism dialectic şi istoric.

e) Ajută catedra în organizarea studiului individual al studenților. În acest scop organizează vitrine cu literatură obligatorie şi facultativă, cu literatură metodică, expoziții de conspecte etc. Cabinetele acordă o atenție deosebită studenților din anii I şi II, sprijinindu-i pentru însuşirea celor mai bune metode cu cartea. În acest scop organizează consultații metodice cu privire la studiul individual, conspectarea materialului bibliografic, pregătirea pentru seminar etc.

f) Întocmeşte fişe pe teme şi lecții privind bibliografia obligatorie şi facultativă la cursurile de Bazele marxism-leninismului, Economie politică, Materialism dialectic şi istoric, cât şi pe anumite probleme ale teoriei marxism-leniniste. Întocmeşte mape cu articole decupate din presă privind probleme teoretice de organizare a procesului de învățământ la ştiințele sociale şi de metodică a predării ştiințelor sociale.

g) Organizează conferințe, cicluri de prelegeri, în ajutorul celor ce studiază individual teoria marxism-leninistă în cadrul institutului.

h) Organizează panouri şi expoziții cu caracter festiv cu ocazia aniversării evenimentelor importante din lupta revoluționară a clasei muncitoare din țara noastră şi din lumea întreagă. De asemenea organizează panouri şi expoziții pentru popularizarea realizărilor obținute, în domeniul politicii interne şi externe, de către URSS, de RPR şi de întregul lagăr al păcii şi socialismului.

i) Stabileşte titlurile şi numărul operelor, ziarelor şi revistelor necesare bibliotecii care deserveşte cabinetul cu materialul ideologic şi îndrumează înzestrarea bibliotecii instituției de învățământ superior cu literatura marxist-leninistă necesară.

j) Ține evidența frecvenței la cabinete a studenților, aspiranților şi a cadrelor didactice, precum şi a literaturii studiată de aceştia, a problemelor puse în discuție la consultații etc. Păstrează arhiva catedrei (lecții, planuri de seminar, referate, procese-verbale etc.) a problemelor puse la consultații etc.

II. *Organizarea şi funcționarea*

2. Cabinete de Bazele marxism-leninismului, Economie politică, Materialism dialectic şi istoric, fac parte integrantă din catedrele respective şi lucrează sub directa conducere a şefului catedrei. În instituțiile de învățământ superior, unde funcționează o singură catedră de ştiințe sociale, se organizează un singur cabinet. Schema cabinetului se stabileşte şi se aprobă de Ministerul Învățământului odată cu schema catedrei.

3. Conducerea cabinetului este încredințată unui şef de cabinet.

4. Personalul cabinetului este personal didactic ajutător şi este format din şefi de cabinet, preparatori principali şi preparatori, absolvenți ai instituțiilor de învățământ superior. Numărul preparatorilor principali şi al preparatorilor de stabileşte în conformitate cu dispozițiile în vigoare.

5. Cabinetul îşi desfăşoară activitatea pe baza unui plan de muncă aprobat de şeful catedrei. Conducătorul cabinetului prezintă periodic dări de seamă în fața catedrei

6. Modul de funcționare internă a cabinetului se stabileşte printr-un regulament de ordine interioară aprobat de rectorul (directorul) instituției de învățământ superior.

7. Cabinetele de Bazele marxism-leninismului, Economie politică, Materialism dialectic şi istoric se amenajează în camere special utilate, înzestrate cu

materialele necesare desfăşurării în bune condiţiuni a activităţii cu studenţii, aspiranţii şi cadrele didactice.

8. Volumul cheltuielilor necesare pentru înzestrarea cabinetelor, pentru achiziţionarea de literatură, încheierea abonamentelor la ziare şi reviste, pentru procurarea materialului didactic ajutător etc., se aprobă de către rectorul (directorul) instituţiei de învăţământ superior pe baza propunerilor catedrelor respective.

9. Şeful cabinetului răspunde de evidenţa şi păstrarea întregului avut al cabinetului.

➢ Arhiva RUB., Buletinul Ministerului Învăţământului şi Culturii, dosar 25, 1955–1959, nepaginat.

202

1955 decembrie 17, Bucureşti. Proces verbal al şedinţei Consiliului Profesoral al Universităţii în care s-au propus şi s-au aprobat candidaţii, cadre didactice, care au obţinut premii pentru activitatea ştiinţifică.

Proces-verbal

Şedinţa de lucru cu tovarăşii dcani din 17 dec., 1955, orele ...

(...)

1. *Pregătirea consiliului ştiinţific al Universităţii, din 28 decembrie, 1955.*

În urma celor discutate în această şedinţă, se hotărăşte următoarea ordine de zi:

– Analiza revistei Universităţii „C.I.Parhon" şi a ziarului „Universitatea"

– Acordarea de grade didactice superioare următorilor tovarăşi:

Frenkian Aram – Filologie

Răileanu Grigore – Geologie-Geografie

Rădulescu Ion – „

Santa Nistor – Biologie

Lucatu Emanoil – Chimie

2. *Propunerile decanatelor pentru acordarea premiilor pentru activitate ştiinţifică.*

Tov. decani propun următoarele cadre didactice:

1. Tutugan Florica – Facultatea de Filosofie
2. Fischbein – „
3. Radu Florian – „
4. Beşteliu – „
5. Grumberg Ludvig – „
6. ... „
7. Baraz Mihail – „
8. Nicolescu Tatiana – Facultatea de Filologie
9. Lipatti Valentin – „
10. Vald Lucia – „
11. Guţu Viorica – „

12. Păcuraru D-tru – Facultatea de Filologie
13. Demetrescu Florica – „
14. Nichita Mihai – „

➢ Arhiva RUB., dosar Procese-verbale, ședințe, dosar 10, vol. II, 1954–1956, nepaginat.

203

1955, Bucureşti. Tabel cu cadrele didactice şi personalul ajutător de la Facultatea de Filologie propuse spre a fi date afară din învățământ.

TABEL

Cu propuneri de eliberări din muncă de personalul didactic şi didactic ajutător

(...) FACULTATEA DE FILOLOGIE
– Pârvulescu Iancu, lector, Limba Română
– Boldan Emil, lector, Literatura română
– Călinescu George, prof. „
– Iliescu Elena, lector, „
– Bădulescu D-tru, asistent, „
– Giurgiuca Emil, asistent „
– Buzilă Boris, asistent Lb. rusă
– Macovescu Tereza, lector Limba germană
– Bucur Marian, prepar. Limba română
– Vintilă Valeria, prepar. Slavistică

➢ Arhiva RUB., dosar Cercuri Studențești, Memorii, dosar 7, 1951–1955, nepaginat.

204

1956 februarie 18, Bucureşti. Proces-verbal al şedinței de la Rectorat cu decanii, Rectorul şi prorectorii pentru acordarea burselor universitare.

Proces-verbal

Şedința cu tov. decani din 18 februarie 1956
Preşedinte: tov. Rector N. Sălăgeanu
Membri prezenți: tov. prorectori Eugen Angelescu şi Jean Livescu,
tov. decani şi prodecani: P. Belle, Stan Suciu Marta,
N. Melinescu, M. Apostolescu, M. Badea, Adrian Murgoci,
I. Barbu, I. Brăescu, V. Hurmuz

Tov. Rector deschide şedința:
1. Acordarea sporurilor de burse:
2. Acordarea burselor Republicane, Gh. Gheorghiu-Dej şi Nicolae Bălcescu

Având în vedere condițiile prevăzute în regulamentul pentru acordarea burselor respective şi propunerile făcute de decanate, în urma discuțiilor purtate în consiliu, se aprobă următorilor studenți bursele „Gh. Gheorghiu-Dej" şi „Nicolae Bălcescu":

I. Burse „Gh. Gheorghiu-Dej"

1. Barna Slavia anul II – Facultatea de Filologie

II. Burse „Nicolae Bălcescu"

III. Pentru bursele Republicane sunt propuşi următorii studenți, urmând ca Rectoratul să trimită la Ministerul Învățământului propunerile pentru aprobare, conform adresei Ministerului Învățământului, Nr. 11.414/1955.

1. Haralambie Elisabeta anul III – Facultatea de Filologie
2. Gămulescu Dorin " III – " " "
3. Mitran Mircea " IV – " " " (...)

➢ Arhiva RUB., dosar Procese-verbale, şedințe, II, dosar 10, 1954–1956.

205

1956 octombrie 15, Bucureşti. Extras din Buletinul Ministerului Învățământului, din 15 octombrie 1956, privind echivalarea studiilor făcute în şcolile „care au funcționat în trecut", în urma HCM nr. 2000, din 1955 şi nr. 1360 din 1956.

Echivalarea studiilor făcute în şcolile care au funcționat în trecut,
în vederea aplicării H.C.M., nr. 2000/1955 şi nr. 1360/1956.

Ordin al Ministrului Învățământului, nr. 1989 din 3 octombrie 1956.

Având în vedere dispozițiile art. 6 din H.C.M. nr. 1360/1956, potrivit cărora Ministerul Învățământului are sarcina să stabilească condițiile de echivalare a unor şcoli de specialitate care nu mai există în prezent, cu studiile cerute de indicatorul de pregătire şi stagiu, în vederea punerii în aplicare a H.C.M., nr. 2000/1955, în ministere şi instituții; ținând seama de unele sesizări făcute de ministere şi instituții,

Ministerul Învățământului
Dispune:

1. Studiile făcute în şcoli care nu mai există în prezent, de salariații ce se încadrează în funcțiuni, potrivit indicatoarelor de pregătire şi stagiu, se echivalează, conform specificațiilor din tabloul anexat care face parte integrantă din prezentul Ordin, numai pentru încadrarea şi menținerea în funcțiunile respective.

Completarea studiilor în şcoli de cultură generală sau în învățământul superior se poate face potrivit indicațiilor din ultima coloană a aceluiaşi tablou.

2. Certificatele de studii (adeverințe) eliberate de şcolile particulare sau institutele particulare care au funcționat în țară, înainte de Reforma învățământului din anul 1948, vor fi luate în considerare dacă au fost obținute în perioada când

şcoala (institutul) avea dreptul de publicitate sau dacă din cuprinsul actelor şcolare, rezultă că titularii au trecut examenele cerute de lege, la comisiile instituite de stat.

Aceste acte de studii trebuie să poarte viza organelor şcolare de stat din acel timp (directorul şcolii, preşedintele comisiei de examinare, revizorul şcolar, Inspectoratul şcolar, Directoratul învățământului, Ministerul Învățământului etc.).

Absolvenții şcolilor sau institutelor particulare fără drept de publicitate şi care n-au trecut examene la învățământul de stat, se pot prezenta la examene în învățământul fără frecvență în condițiile stabilite de regulamentele în vigoare. Cei care au absolvit cel puțin cursul inferior (gimnaziu) al unei şcoli de grad secundar, vor fi primiți direct la examenul integral pentru clasele V–VII.

3. Studiile făcute în şcoli de specialitate necuprinse în tabloul anexă şi care au funcționat în cadrul unor ministere sau instituții, se echivalează numai pentru menținerea în funcție, după cum urmează:

a. Absolvirea unor şcoli cu durata de studii de 3–4 ani, care aveau condiția de admitere de minimum 4 clase elementare (primare), cu şcoala elementară de 7 ani.

Poate fi echivalată cu şcoala elementară de 7 ani şi absolvirea unor şcoli de studii de minimum 2 ani dacă şcoala absolvită este în specialitatea funcției de încadrare.

b. Absolvirea unor şcoli cu durata de 3–4 ani care aveau condiția de admitere minimum absolvirea cursului inferior de liceu (gimnaziu) sau a unor şcoli echivalente, se echivalează cu şcoala medie dacă şcoala absolvită este în specialitatea funcției de încadrare.

4. În vederea încadrării şi menținerii în funcțiunile pentru care indicatorul de pregătire şi stagiu cere studii de învățământ superior, se consideră că îndeplinesc această condiție absolvenții instituțiilor de învățământ superior cu diplomă de licență sau examen de stat admişi în aceste instituții pe baza absolvirii unei şcoli de grad secundar (mediu).

Absolvenții instituțiilor de învățământ superior care nu au obținut diplomă de licență (cei dinainte de reforma învățământului din 1948) sau n-au trecut examenul de stat, vor putea fi considerați în funcțiile pentru care se cer studii de învățământ superior, că îndeplinesc această condiție, dacă vor fi înscrişi în graficul de terminarea studiilor.

5. Pentru echivalarea studiilor făcute în străinătate, titularii actelor şcolare se vor adresa cu cereri individuale Ministerului Învățământului. Echivalarea studiilor de învățământ elementar şi mediu se face de către comisiile instituite de minister în acest scop, iar pentru studiile de învățământ superior, de Comisia superioară de diplome.

Diplomele şi certificatele de studii (adeverințe) de la şcolile maghiare din Ardeal sau Ungaria, obținute înaintea datei de 1 noiembrie 1921, precum şi în intervalul de la 1 septembrie 1940 până la 1 noiembrie 1945, de persoane care sunt cetățeni români şi se găsesc în funcție, se consideră valabile fără îndeplinirea vreunei formalități de echivalare, pentru gradul de învățământ ce rezultă din cuprinsul acestor acte.

Aceluiaşi regim sunt supuse şi actele de studii obținute înainte de primul război mondial, de către persoanele care au locuit în Basarabia şi Bucovina.

6. Pentru obţinerea actelor şcolare de absolvire a şcolii elementare, şcolilor de grad mediu sau de învăţământ superior, în cadrul actualei organizări a învăţământului de toate gradele, salariaţii se vor conforma normelor în vigoare, referitoare la absolvirea formelor de învăţământ respective.

Ministru,
(ss) I. G. Murgulescu

➢ Arhiva RUB., Buletin Ministerul Învăţământului, dosar 25, 1955–1959 nepaginat.

206

1956, Bucureşti. Situaţia statistică a cadrelor didactice de la Catedrele de Ştiinţe Sociale din Universitatea Bucureşti în perioada 1953–1956. Se poate observa numărul foarte mare al acestora.

Universitatea C. I. Parhon
Serviciul Plan, Statistică, Muncă şi salarii

Situaţia numerică a cadrelor didactice de la Catedrele de Ştiinşe Sociale
în anii şcolari 1953–1954, 1954–1955, 1955–1956

Catedra Istoria R.P.R.
În anul 1953–1954 au fost 16 tov.
În anul 1954–1955 au fost 20 tov.
Din cei 16 tov. din anul precedent au dispărut la începutul acestui an şcolar 3 tov. şi au apărut 7 tov. noi numiţi.
În anul 1955–1956 sunt 17 tov.
Din cei 20 din anul precedent au dispărut la începutul anului 3 tov.
Catedra de Marxism
În anul 1953–1954 au fost 45 tov.
În anul 1954–1955 au fost 37 tov.
Din cei 45 din anul precedent au dispărut 28 şi au apărut 20, noi numiţi.
În anul 1955–1956 sunt 19.
Din cei 37 din anul precedent au dispărut 25 şi au apărut 7, noi numiţi.
Catedra de Materialism
În anul 1953–1954 au fost 10 tov.
În anul 1954–1955 au fost 16 tov.
Din cei 10 din anul precedent au dispărut 5 şi au apărut 11, noi numiţi.
În anul 1955–1956 sunt 22.
Din cei 16 din anul precedent au dispărut 11 şi au apărut 11, noi numiţi.
Catedra Economică Politică
În anul 1953–1954 au fost 25 tov.
În anul 1954–1955 au fost 29 tov.

Din cei 25 din anul precedent au dispărut 8 şi au apărut 12, noi numiţi.
În anul 1955–1956 sunt 34.
Din cei 29 din anul precedent au dispărut 5 şi au apărut 10, noi numiţi.
Catedra Istoria Filosofiei
În anul 1953–1954 au fost 5 tov.
În anul 1954–1955 au fost 5 tov.
În anul 1955–1956 sunt 5 tov.

➢ Arhiva RUB., dosar Cercuri Ştiinţifice studenţeşti, Memorii, 1951–1955, nepaginat.

207

1957 ianuarie, Bucureşti. Discuţii pe marginea Dării de seamă a Bibliotecii Centrale Universitare din Bucureşti pe anul 1956. Materialul nu este semnat.

Darea de seamă a BCU pe anul 1956 ţinută cu Consiliul de bibliotecă şi cu responsabilii de bibliotecă a stârnit vii discuţiuni. Citind această dare de seamă îţi poţi da seama că e goală de conţinut şi caragialescă în formă. Acest fapt a fost subliniat şi de tov. profesori din consiliul de bibliotecă.

Tov. prof. N. Georgescu Tistu, din partea facultăţii de istorie, luând cuvântul a arătat că darea de seamă e săracă în conţinut şi anume prezintă o serie de date statistice serbede, fără a le interpreta şi fără a trage învăţăminte din ele. Mai mult unele din ele nu sunt nici veridice. Apoi tov. Georgescu Tistu a subliniat marea lacună a dării de seamă, aceea de a nesocoti elementul *om* – bibliotecar, despre care nu se vorbeşte nimic în cele 21 de pagini, deşi el este acela care duce munca, care creează, care susţine procesul de învăţământ.

În al treilea rând, tov. Georgescu Tistu a subliniat faptul că nu se arată nici o greutate şi lipsă a conducerii. Toate lucrările sunt desăvârşite.

În continuare, a remarcat stilul bombastic, „beţia de cuvinte umflate", în dosul cărora este gol. Un stil pompos ne ia locul lui într-o dare de seamă, la nivelul învăţământului universitar.

Tov. Vera Iordăchescu, reprezentând Facultatea de Geologie-Geografie, a subliniat că afirmaţiile tov. G. Tistu sunt juste în ceea ce priveşte statistica, precizând că la facultatea de Geografie datele sunt nejuste întrucât este un neadevăr sfruntat cum că la această facultate nu s-a consultat în 1956 nici o carte în limba franceză şi nici o publicaţie în limba engleză, iar în rusă 29.686. Datele nu oglindesc ca atare realitatea.

În al doilea rând d-sa a arătat slaba organizare a serviciului de bibliografie din BCU (Piaţa Palatului) care nu sprijină planul de învăţământ în mod efectiv. Acest serviciu este alcătuit din oameni necompetenţi; ar trebui ca fiecare facultate să fie reprezentată cu oameni care să cunoască limbi străine, nu cu improvizaţii, ca acum.

Tov. Radu Florian, reprezentantul Cabinetului de marxism, a subliniat erorile grave ale dării de seamă. În primul rând greşelile politice: 1. amintirea lui Tzigara Samurcaş; 2. efectul demoralizator al acestei dări de seamă asupra salariaţilor întrucât în cele 21 de pagini nu se aminteşte măcar de un bibliotecar, care ar fi muncit conştiincios, nu se pomenesc cazuri de delăsare ori ele există – dovadă Facultatea de Geografie, după cum ne-a spus tov. Iordăchescu; este citat numai şoferul instituţiei, Vasilescu Marin, ca şi cum el ar constitui baza în procesul muncii de bibliotecă. În schimb, darea de seamă este o automulţumire a Direcţiei şi autolinişture. Totul este perfect, n-au nimic să-şi reproşeze ca lipsuri.

În acest fel, a spus vorbitorul, nu se poate face sudura dintre BCU şi facultăţi. Ca şi tov. Georgescu Tistu, care a subliniat lipsa de grijă a Centralei faţă de facultăţi şi tov. Florian a exemplificat această lipsă prin exemple concrete de la Cabinetul de Marxism. Tov. a arătat că politica centralei faţă de Facultăţi duce inevitabil la divorţ în acestea două. În felul în care s-a făcut darea de seamă s-a dovedit odată mai mult sentimentele de „mamă vitregă" ale Centralei.

Apoi a mai atacat problema personalului: lipsa de grijă a Centralei pentru a dota unităţile cu minimum de personal. A dat şi exemplificări (Marxism, Matematică). Posibilităţi există. Există un serviciu bibliografic, care nu-i dotat cu oameni competenţi, care a făcut despuieri din clasicii Marxism-leninismului, fapt pe care-l face cu competenţa necesară Cabinetul de Marxism, indicându-le tov. studenţi, pentru fiecare tematică, cartea, revista, capitolul, articolul, pagina. Ca atare, din acel personal se poate îmbunătăţi situaţia la facultăţi.

În ce priveşte forma de prezentare tov. a fost de acord cu cele afirmate de înaintaşi, că ea lasă mult de dorit.

După aceea au luat cuvântul şi diferiţi tov. responsabili de bibliotecă, care prin afirmaţiile făcute au întărit cele spuse de tov. profesori, exemplificând cu dovezi de la locul de muncă respectiv. (...)

Iar finalul în care bibliotecarii sunt îndemnaţi să urmeze *parola* Marxist leninistă se confundă parola cu lozinca. Parola n-are caracter mobilizator, ea e cuvântul magic care deschide o uşă. Nu acesta e scopul Marxism leninismului, ci acela de a mobiliza masele; ca şi afirmaţia de la pag. 3: intuiţia noastră ne dovedeşte felul de a gândi, progresist al celui care a conceput această „memorabilă" dare de seamă, care a avut avizul Organizaţiei de Bază, care a lucrat la ea şi a Sindicatului. Cu astfel de elemente ridicate, nu e de mirare că instituţia merge aşa cum merge.

De altfel asupra gazetarului Ion Clopoţel puteţi avea mai multe date dacă consultaţi „Societatea de mâine" pe care o conducea la Cluj. E alimentat de acelaşi zel, de care am fost animat şi pe timpul legionarilor şi pe timpul nemţilor când avea convingerile acestora, pe care le susţinea în sus zisa revistă.

➢ Arhiva RUB., dosar Cercuri ştiinţifice studenţeşti, Memorii 1951–1955, nepaginat.

208

1957 iunie 26, Bucureşti. Hotărârea Consiliului de Miniştri al RPR nr. 882 privind unele măsuri pentru continuarea studiilor în învățământul tehnic superior de către maiştrii şi muncitorii din producție.

26 iunie 1957

HOTĂRÂREA nr. 882

privind unele măsuri pentru continuarea studiilor în învățământul tehnic superior de către maiştri din producție şi muncitorii care au absolvit o şcoală de învățământ mediu

Colecția de Hotărâri şi Dispoziții ale Consiliului de Miniştri al R.P.R., nr. 46 din 26 iunie 1957.

Consiliul de Miniştri al Republicii Populare Române, hotărăşte:

1. Prevederile punctului 40 din Hotărârea nr. 1434/1956 pentru completarea şi republicarea Hotărârii nr. 91/1955 a Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român şi a Consiliului de Miniştri al Republicii Populare Române, cu privire la organizarea şcolilor profesionale de ucenici, a şcolilor tehnice şi a şcolilor tehnice de maiştri, referitoare la sprijinirea absolvenților şcolilor tehnice de maiştri pentru continuarea studiilor în învățământul superior la cursurile de zi, inclusiv drepturile şi obligațiile pe durata de pregătire, de studii şi de activitate în producție după terminarea studiilor, se extind:

a) asupra celor mai buni maiştri din producție care au absolvit şcoli organizate în marile întreprinderi, şcoli care au fost echivalate cu şcoala tehnică de maiştri;

b) asupra maiştrilor şi muncitorilor calificați care au absolvit o şcoală de învățământ mediu şi au cel puțin 2 ani de producție.

2. Cursurile de pregătire prevăzute la pct. 40 din hotărârea menționată mai sus, se vor organiza de către Ministerul Învățământului şi Culturii împreună cu ministerele interesate şi cu comitetele executive ale sfaturilor populare regionale şi ale oraşelor de subordonare republicană, care vor face şi recomandarea cursanților la propunerea întreprinderilor.

Comitetele executive ale sfaturilor populare vor asigura personalul didactic necesar care va fi salarizat cu ora, potrivit H.C.M., nr. 387/1956, sumele necesare fiind suportate de întreprinderile de la care provin cursanții.

3. Pe durata cursurilor prevăzute la pct. 2, cursanții vor primi de la întreprinderile de unde provin sprijinul şi drepturile arătate la pct. 12 din Hot., nr. 1433/1956, pentru completarea şi republicarea Hot. Nr. 1345/1955 a C.C. al P.M.R. şi a Consiliului de Miniştri al R.P.R., privind ridicarea rolului maiştrilor în producție.

4. Ministerul Învățământului şi Culturii, cu avizul Ministerului Finanțelor va întocmi regulamentul de aplicare a prezentei hotărâri.

➢ Arhiva RUB., dosar Ordine Instrucțiuni Ministerul Învățământului, dosar 80, 1957–1960, nepaginat.

209

1957 iunie, Bucureşti. Instrucţiunile de la Ministerul Învăţământului, privind introducerea Statelor de funcţiuni în facultăţi şi stabilirea sarcinilor cadrelor didactice.

INSTRUCŢIUNI. NR. 1437a/1957

Privind introducerea statelor de funcţiuni în institutele de învăţământ superior şi stabilirea sarcinilor didactico-ştiinţifice ale cadrelor didactice

În conformitate cu prevederile art. 27, 29 şi 31 din Hotărârea nr. 1003 din 25 iunie 1957 a Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român şi a Consiliului de Miniştri al Republicii Populare Române, cu privire la îmbunătăţirea învăţământului superior, Ministerul Învăţământului şi Culturii precizează următoarele criterii pentru stabilirea sarcinilor didactico-ştiinţifice şi întocmirea statelor de funcţiuni ale cadrelor didactice din învăţământul superior:

I. *Funcţiile didactice şi repartizarea sarcinilor didactico-ştiinţifice*

1. Începând cu data de 1 octombrie 1957, funcţiile didactice din învăţământul superior vor fi următoarele:

a. *Personal didactic de conducere*

– Rector (director)
– Prorector (director adjunct)
– Decan
– Prodecan

b. *Personal didactic*

– Profesor şef catedră
– Profesor
– Conferenţiar
– Şef de lucrări sau lector
– Asistent
– Şef de laborator sau şef de cabinet
– Preparator principal
– Preparator.

2. Stabilirea statelor de funcţiuni pentru personalul didactic de conducere al fiecărei instituţii de învăţământ superior se va face de către Ministerul Învăţământului şi Culturii.

3. Obligaţiile didactico-ştiinţifice şi de educaţie ale profesorilor şi conferenţiarilor sunt:

– ţinerea cursurilor (prelegerilor)
– desfăşurarea activităţii ştiinţifice şi metodico-didactice
– participarea la munca de educare a studenţilor
– conducerea activităţii aspiranţilor
– ţinerea consultaţiilor pentru studenţi şi aspiranţi
– îndrumarea şi controlul practicii în producţie a studenţilor
– îndrumarea practicii pedagogice a studenţilor

– controlul şi îndrumarea seminarilor
– îndrumarea şi examinarea proiectelor de an
– conducerea şi recenzarea lucrărilor sau proiectelor de diplomă
– ținerea examenelor şi colocviilor la cursurile postului respectiv
– participarea la lucrările comisiilor de examen de stat pentru disciplina predată, ca membru cooptat
– controlul profesorului şef de catedră la orele de curs, seminar, lucrări practice, examene etc., ținute de personalul didactic al catedrei
– îndrumarea cercurilor ştiințifice studențeşti
– ținerea seminarilor
– conducerea excursiilor ştiințifice
– recenzarea lucrărilor de control ale studenților de la cursurile fără frecvență.

4. Obligațiile didactico-ştiințifice ale şefilor de lucrări sau ale lectorilor sunt următoarele:
– coordonarea şi îndrumarea activității practice sau de seminar;
– conducerea unor seminarii sau lucrări practice;
– desfăşurarea activității ştiințifice şi metodico-didactice;
– participarea la munca de educare a studenților
– îndrumarea şi examinarea proiectelor de an
– îndrumarea şi controlul practicii în producție a studenților
– consultații pentru studenți;
– coordonarea şi recenzarea lucrărilor de control ale studenților de la cursurile fără frecvență;
– îndrumarea studenților înscrişi la învățământul fără frecvență;
– pregătirea lucrărilor practice de laborator;
– elaborarea materialului didactic necesar prelegerilor, seminarilor şi lucrărilor practice;
– ridicarea calificării personale ştiințifico-didactice pe baza planurilor aprobate de şeful catedrei:
– participarea la cursurile, seminarile, lucrările practice etc., ale disciplinei respective;
– participarea la controlul şi îndrumarea practicii;
– consultații şi meditații pentru studenți;
– prelucrarea materialului bibliografic necesar catedrei;
– participarea la activitatea cercurilor ştiințifice din cadrul catedrei respective;
– întocmirea lucrărilor catedrei pe baza însărcinărilor date de şeful catedrei.

Şefii de laborator răspund de gestiunea laboratorului, iar şefii de cabinet, de materialul bibliografic şi documentar.

5. Toate cadrele didactice au obligația de a participa la munca de educație morală şi cetățenească a studenților, folosind în acest scop, atât diversele forme ale procesului de învățământ, cât şi îndrumarea educativă a studenților în cadrul manifestărilor asociațiilor studențeşti, la cămine, precum şi îndrumarea individuală.

6. Obligaţiile didactico-ştiinţifice şi de educaţie ale fiecărui cadru didactic se vor desfăşura în cadrul sarcinii medii, de 6 ore pe zi, pe baza unui plan individual de muncă, elaborat pentru întregul an şcolar în colectivul de catedră. Planul individual de muncă va fi avizat de şeful catedrei şi aprobat de decanat. Un exemplar din acest plan se păstrează la decanat pentru control.

a. Orele de curs, seminar, lucrări practice, proiecte, vor fi cele prevăzute în statele de funcţii pentru postul respectiv,

b. Celelalte activităţi sunt repartizate în colectivul de catedră la începutul anului şcolar.

➢ Arhiva RUB., dosar Corespondenţă, Regulamente, Ordine, Decizii, Referate, 1950–1957, nepaginat.

210

1957 august 6, Bucureşti. Ordinul de exmatriculare emis de Rectorul Universităţii din Bucureşti pentru studentul Agapie Petrică de la Facultatea de Filologie, care a încercat să mituiască pe profesorul examinator.

Universitatea C. I. Parhon
Rectorat

Ordin nr. 12699
al Rectorului Universităţii „C. I. Parhon"

– Având în vedere dispoziţiunile Statutului Universităţii;
– Având în vedere propunerea Facultăţii de Filologie;
– Rectorul Universităţii emite următorul

Ordin

Art. 1. Se exmatriculează din Universitate studentul Agapie Petrică, din anul I, secţia cursuri fără frecvenţă a Facultăţii de Filologie, *pentru încercarea de a mitui pe profesorul examinator. Studentul nu avea dreptul să intre la examenul de literatură română pentru că nu era corectată tema a II-a de control.* Printr-o scrisoare roagă pe lectorul Brătucu să-i corecteze tema de control contra 100 lei şi totodată să-l „aibă în vedere şi la examen".

Art. 2. Se va sesiza justiţia asupra acestei situaţii, precum şi instituţia unde lucrează studentul.

Art. 3. Secretarul Şef al Universităţii, va aduce la îndeplinire dispoziţiunile prezentului Ordin.

P. Rector.
(ss) prof. V. Dinu

➢ Arhiva RUB., dosar Ordine, dosar 29, 1957–1958 nepaginat.

211

1957 noiembrie, Bucureşti. Regulamentul alcătuit de Ministerul Învățământului şi Culturii privind funcționarea Caselor de Cultură studențeşti.

REGULAMENT
privind funcționarea caselor de cultură studențeşti

A. Sarcinile caselor de cultură studențeşti

1. Casele de cultură studențeşti sunt instituții create pe baza Hot. Biroului Politic Român, din anul 1956, cu privire la unele măsuri de îmbunătățire a muncii politico-educative în rândul studenților, care reprezintă pârghii de seamă în munca de educație comunistă a tineretului studios.

Pentru a atinge obiectivele urmărite, casele de cultură studențeşti au următoarele sarcini:

c) să desfăşoare muncă politică şi culturală prin: conferințe, discuții cu teme politice, expuneri din domeniul ştiinței şi tehnicii, al literaturii şi artei, întâlniri cu oamenii de seamă ai patriei noastre, concursuri, excursii, vizionarea şi discutarea filmelor şi spectacolelor, audiții muzicale, munca în bibliotecă, în cercuri, activități sportive etc.

d) să organizeze împreună cu instituțiile de învățământ superior, cu comitetele regionale şi orăşeneşti UTM şi cu consiliile U.A.S. pe centre universitare, în mod rațional şi instructiv timpul liber al studenților, prin activități desfăşurate în cercuri artistice, literare etc.

2. În organizarea şi desfăşurarea muncii din casele de cultură studențeşti se va ține seama de particularitățile studenților precum şi de profilul instituțiilor de învățământ.

Activitatea caselor de cultură a studenților şi conținutul muncii

3. Activitatea caselor de cultură a studenților se desfăşoară în cadrul următoarelor sectoare:

– sectorul instructiv-educativ;

– sectorul administrativ gospodăresc.

4. În cadrul sectorului instructiv-educativ activitatea se poate desfăşura în următoarele colective:

– colectivul pentru activitatea ştiințifică;

– colectivul pentru activitatea cultural-artistică;

– colectivul pentru presă şi informații

– colectivul pentru activitatea sportivă.

Fiecare colectiv este condus de un responsabil.

a) *colectivul pentru activitatea ştiințifică*, desfăşoară în general următoarele activități:

– organizează şi îndrumă cabinetul noutăților ştiințifice;

– organizează excursia cu caracter ştiințific;

– organizează întâlniri ale studenților cu oamenii de ştiință;

– organizează olimpiade pe teme ştiinţifice.

Pentru realizarea acestor obiective se pot organiza cercuri de noutăţi ştiinţifice, ştiinţe sociale, prietenii prin corespondenţă şi altele.

b) *Colectivul pentru activitatea cultural-artistică*, desfăşoară în general următoarele activităţi:

– întocmeşte şi execută programele săptămânale ce se prezintă în cadrul caselor de cultură;

– îndrumă activitatea cultural-artistică a cluburilor din instituţiile de învăţământ superior, generalizând experienţa lor;

– stimulează creaţiile originale ale studenţilor în domeniul literaturii prin organizarea cenaclurilor literare şi a concursurilor literare;

– organizează simpozioane închinate vieţii şi activităţii scriitorilor şi artiştilor noştri şi a celor de peste hotare;

– organizează vizitarea locurilor şi monumentelor istorice, a expoziţiilor şi muzeelor.

➢ Arhiva RUB., dosar Corespondenţă, Regulamente, Ordine 1956–1957, nepaginat.

212

1957/1958, Bucureşti. Instrucţiunile venite de la Ministerul Învăţământului privind aplicarea HCM nr. 1009/1957 referitor la sprijinirea salariaţilor care-şi vor completa studiile medii şi superioare la forma de învăţământ fără frecvenţă.

Instrucţiuni
pentru aplicarea HCM nr. 1009/1957 privind unele măsuri pentru sprijinirea salariaţilor care urmează să-şi completeze studiile medii şi superioare, prin învăţământul seral şi fără frecvenţă, pentru obţinerea calificării necesare funcţiilor pe care le deţin.

Salariaţii care deţin funcţii pentru care nu posedă studiile corespunzătoare prevederilor indicatorului de pregătire şi stagiu, anexă la HCM nr. 1360/1956, îşi pot completa studiile prin formele de învăţământ existente (şcolile şi secţiile serale ale tineretului muncitoresc, învăţământul de cultură generală fără frecvenţă, învăţământul superior fără frecvenţă) şi prin şcolile muncitoreşti înfiinţate pe baza HCM nr. 1009 din iulie 1957.

Partea I. Şcolile muncitoreşti

A. Dispoziţii generale

1. Se înfiinţează, începând cu anul şcolar 1957/1958, şcoli muncitoreşti care funcţionează, de regulă, în centrele regionale administrative şi în oraşul Bucureşti.

2. Şcolile muncitoreşti vor avea: a) cursuri serale şi b) cursuri fără frecvenţă.

În şcolile muncitoreşti, numărul locurilor este limitat şi vor fi recomandaţi cu prioritate activiştii de partid, sindicat, tineret şi ai altor organizaţii obşteşti, precum şi salariaţii care deţin posturi de răspundere.

3. Şcolile muncitoreşti fac parte din reţeaua unităţilor de învăţământ ale Comitetelor executive ale Sfaturilor populare regionale şi funcţionează în localul unei şcoli de cultură generală, stabilită de secţia de învăţământ regională.

Reţeaua şcolilor muncitoreşti (cursuri serale şi cursuri fără frecvenţă) se stabileşte anual de Ministerul Învăţământului şi Culturii, iar numărul locurilor se fixează, pentru fiecare an, de Ministerul Învăţământului şi Culturii, Comitetul de Stat al Planificării şi Ministerul Finanţelor. La stabilirea reţelei şi a planurilor de şcolarizare se va ţine seamă de propunerile făcute de ministere, instituţii centrale, organizaţii centrale şi Comitetele executive ale Sfaturilor populare.

4. În centrele regionale administrative (acolo unde va fi cazul) – se înfiinţează şcoli muncitoreşti (cursuri serale şi fără frecvenţă) cu limba de predare a minorităţilor naţionale conlocuitoare.

5. Şcolile muncitoreşti au durata de trei ani (anii I, II, III) şi dau pregătire echivalentă cursului mediu a şcolii de cultură generală (clasele VIII–XI).

La sfârşitul cursurilor, absolvenţii dau examen de maturitate. După promovarea acestui examen, elevii obţin diploma de maturitate care le dă aceleaşi drepturi ca şi elevilor de la şcolile de cultură generală.

6. Începând cu anul III, învăţământul în şcolile muncitoreşti se organizează pe două secţii, asigurând o pregătire diferenţiată: a) secţia reală şi b) secţia umanistică.

7. Elevii şcolilor muncitoreşti care frecventează cursurile serale, nu plătesc taxe şcolare; cei înscrişi şi la cursurile fără frecvenţă ale şcolilor muncitoreşti, plătesc aceleaşi taxe ca şi elevii înscrişi la învăţământul de cultură generală fără frecvenţă, organizat de şcolile medii de zi.

8. Admiterea în anul I al şcolilor muncitoreşti (cursuri serale şi cursuri fără frecvenţă) se face pe bază de concurs la începutul anului şcolar. Examenele se dau separat pentru cursuri serale şi separat pentru cursurile fără frecvenţă.

9. Pentru concursul de admitere în anul I al şcolilor muncitoreşti (cursuri serale şi cursuri fără frecvenţă) pot fi recomandaţi salariaţii care îndeplinesc condiţiile următoare:

a) deţin o funcţie pentru care nu posedă studiile de învăţământ mediu prevăzute de indicativul de pregătire şi stagiu, anexă la HCM nr. 1360/1956;

b) au absolvit şcoala elementară de 7 ani sau şcoli echivalate prin Ordinul Ministerului Învăţământului nr. 1989/1956 (anexa nr. 1);

c) au vârsta de cel puţin 24 de ani şi nu mai mult de 40 de ani.

➢ Arhiva RUB., dosar Instrucţiunii FF, dosar 17, 1959–1960.

213

1958 ianuarie 7, Bucureşti. Cerere de exmatriculare pentru o serie de studenţi din Facultatea de Filologie cu absenţe nemotivate şi pentru „lipsă de respect, dispreţ şi impertinenţă faţă de Universitate".

Universitatea „C. I. Parhon"
Facultatea de Filologie

Tovarăşe Rector,

Vă rugăm a aproba sancţiunile prevăzute mai jos, pentru studenţii care au încălcat regulamentul universitar în vigoare:

Exmatricularea studenţilor

1. Iancu Dimitrie, secţia rusă, an. I, 79 absenţe nemotivate.

2. Chiţu Elena, secţia rusă, an. I, 124 abs. nemotivate.

3. Traşcă Ariton, secţia germană, an. I, bursier al Sfatului Popular regional Bucureşti, admis la 7 oct. 1957 cu media 6,40, pentru 96 absenţe nemotivate.

4. Matei Mihai, fiu de jurisconsult, student la secţia engleză, an. I, pentru atitudinea de lipsă de respect, dispreţ şi impertinenţă faţă de universitate. Acest student a scris la o lucrare de control, pe care o anexăm cu traducerea ei, că în universitate lucrează 2–3 mii de oameni dintre care 50% sunt proşti şi că acest procent este cel mai îngrozitor din lume.

Tot acolo, el arată că, venind la facultate a înţeles cât de necesar este să înveţe singur.

Atitudinea de frondă constatată şi de tov. E. Ilovici în raportul anexat creează o atmosferă ne la locul ei în grupa din care face parte studentul Matei Mihai.

Primele impresii ca student de anul I.

(traducere din lb. engleză a lucrării studentului M. Mihai – grupa A – anul I)

„În timp ce se afişa numele celor care au trecut examenul de admitere, eu mă aflam pe stadionul „23 August". Cred că era meciul România-Jugoslavia. După meci am fost foarte trist, dar veştile pe care le-am auzit în seara aceea m-au mai înveselit puţin".

„Universitatea noastră este o clădire mare şi cenuşie, în care 2–3000 de oameni îşi petrec zilnic timpul. 50% dintre aceştia sunt proşti; se spune că acesta este cel mai grozav procent din întreaga lume".

„Facultatea este folositoare pentru că face pe fiecare să înţeleagă cât de necesar este să înveţi singur".

Caracterizarea
studentului Matei Mihai, an. I, Engleză, grupa A

Studentul Matei Mihai ridică serioase probleme educative. La începutul acestui an am căutat să-l înţeleg, să lămuresc singură acest „complex Matei" care se formase în jurul lui. Nu mă puteam hotărî cum să-i calific atitudinea, era vorba de o

timiditate exagerată sau de un dezinteres total față de colectivul de studenți, de orele de predare, de tot ceea ce îl înconjura.

Cu timpul lucrurile s-au lămurit: tov. Matei prezintă mari deficiențe de caracter, rezultatul probabil al unei greșite educații, din partea familiei sau din partea profesorului din școală, care nu s-au preocupat de aceste lipsuri.

1. Manifestă o atitudine de superioritate față de colegi. Este încrezut, declară acest lucru fără nici o rezervă.

2. Disprețul său este mai evident față de studenții noștri mai slab pregătiți la limba engleză, față de bursierii noștri pe care cu toții căutăm să-i ajutăm, să-i îndrumăm.

3. Deși dispune de serioase posibilități, este leneș, delăsător, nu-și pregătește temele, nu ia notițe la cursuri, nu se prezintă la orele de consultații la care a fost chemat în mod individual.

4. Este de cele mai multe ori, necuviincios față de profesori și studenți.

A fost criticat de colegi și de mine personal în grupă. Nu ascultă nici un sfat.

La critică el răspunde că părerile îi sunt formate, că nimeni nu este apt să-i facă reproșuri, deoarece el are un caracter format, păreri proprii și că deficiențele sale de caracter nu-l supără căci și „oamenii cei mari prezintă în mod obișnuit caractere negative" (textual).

5. Adoptă în general un ton arogant și se dezinteresează de viața grupei. În general, nu vrea să cunoască îndatoririle sale studențești.

6. A declarat deschis că nimic nu-l interesează din ceea ce se lucrează la secția noastră sau la alte cursuri comune, căci el nu a dorit să intre la Engleză, ci vrea să devină „critic literar".

➢ Arhiva RUB., dosar Ordine, decizii, probleme studențești, dosar 6, vol. II, 1958, nepaginat

214

1959 martie 16, București. Nota șefului Catedrei de Istoria Literaturii Române, profesorul George Ivașcu, privind analiza cursului profesorului Al. Piru.

Facultatea de Filologie
Catedra de Istoria Literaturii Române

Notă
privind analiza cursului tov. Al. Piru, (perioada 1870–1920),
în ședințele din 13 și 16 martie 1959

La ședință au participat toți membrii colectivului, aproape toți participând și la discuții.

Cum stenograma foarte voluminoasă (peste 100 p) nu a putut fi încă complet și mulțumitor dactilografiată, prezentăm deocamdată în acest dosar:

1. Referatul tov. N. Vatamaniuc
2. Referatul tov. Paul Cornea şi Ov. S. Crohmălniceanu
3. Răspunsul tov. Al. Piru
4. Concluziile şefului catedrei
5. Răspunsul, după concluzii, al tov. Al. Piru.

Foarte curând vom prezenta şi stenograma discuţiilor. Socotind totuşi, suficient acest material pentru o primă informare, îl prezentăm ca atare.

Şeful catedrei
(ss) George Ivaşcu

➢ Arhiva RUB., dosar Analize de cursuri, dosar 45, 1958–1959, nepaginat.

215

1959 august 6, Bucureşti. Ordinul Ministerului Învăţământului şi Culturii, nr. 236 din 6 august 1959, privind instituirea premiilor pentru activitatea ştiinţifică a cadrelor didactice din învăţământul superior.

I. Privind instituirea premiilor pentru activitatea ştiinţifică a cadrelor didactice din învăţământul superior.

Ordin al Ministerului Învăţământului şi Culturii, nr. 236, din 6 august 1959

1. Pentru stimularea activităţii ştiinţifice şi didactice a cadrelor din învăţământul superior se instituie premii anuale ale M.I. şi Culturii, în valoare de 8000 lei – premiul I, 6000 mii lei – premiul II şi 3000 lei – premiul III.

2. Premiile se vor acorda pentru cele mai valoroase lucrări realizate în cadrul planurilor tematice de activitate ştiinţifică ale instituţiilor de înv. superior, conform regulamentului întocmit.

3. Se aprobă alăturatul Regulament pentru acordarea premiilor de către M.I. şi Cult., care face parte integrantă din prezentul Ordin.

REGULAMENT
privind acordarea premiilor pentru activitatea ştiinţifică a cadrelor didactice din învăţământul superior

Art. 1. Pentru stimularea activităţii ştiinţifice a cadrelor didactice din înv. superior se vor acorda premii anuale ale M.I. şi Culturii, în valoare de 8000 lei – premiul I, 6000 mii lei – premiul II şi 3000 lei – premiul III (fiecare). (...)

Art. 3. Se vor prefera lucrările tipărite care au fost susţinute şi apreciate deosebit în sesiunile ştiinţifice ale instituţiilor de înv. superior.

Se pot acorda asemenea premii şi pentru manuale, cursuri sau tratate litografiate sau tipărite care au o deosebită valoare ştiinţifică, aducând o contribuţie originală în specialitate.

Premiile din sectorul artistic se vor acorda pentru cele mai valoroase lucrări elaborate în cadrul planului tematic de activitate ştiinţifică din anul precedent, lucrări ştiinţifice, precum şi lucrări artistice care contribuie la ridicarea nivelului înv. artistic. (...)

Art. 5. Acordarea premiilor se va face într-un cadru festiv în instituţiile unde funcţionează cadrele didactice premiate.

Premiile vor fi însoţite de diplome.

➢ Arhiva RUB., dosar Buletine Ministerul Învăţământului şi Cultelor, dosar 25, 1955–1959, nepaginat.

216

1959 decembrie 14, Bucureşti. Ordinul Rectorului Universităţii din Bucureşti Jean Livescu de exmatriculare a studentului Doina Teodoru, de la Facultatea de Filologie, pentru declaraţii false.

Universitatea C. I. Parhon
Serviciul Cadre
ORDIN Nr. 1454/1959

Rectorul Universităţii „C. I. Parhon"
– având în vedere dispoziţiunile legale în vigoare
– având în vedere art. 49 din regulamentul de ordine didactică şi disciplină
– având în vedere propunerea Facultatea de Filologie, nr. 4 110/1959, emite următorul

ORDIN

Art. I. Studenta Teodoru Doina Maria, din anul II, Facultatea de Filologie, secţia limba română – se exmatriculează din facultate pe data prezentului ordin pentru declaraţii false privind situaţia social-politică a tatălui.

Art. II. Decanatul facultăţii va aduce la îndeplinire prezentele dispoziţii.

Dat azi 14 decembrie 1959

Rector,
(ss) Jean Livescu

➢ Arhiva RUB., dosar Ordine, dosar 30, 1959, nepaginat.

217

1959, Bucureşti. Referat asupra cursului de Literatură franceză, predat de lectorul Valentin Lipatti, la Facultatea de Filologie, în anul universitar 1958–1959. Se analiza conţinutul politico-ideologic al cursului.

REFERAT

asupra cursului de literatură franceză, predat de lector Valentin Lipatti, la Facultatea de Filologie, în anul universitar 1958–1959.

Comisia formată din conf. N. Façon, lector I. Brăescu şi asist. S. Rădulescu-Bercescu, analizând cursul de Literatură Franceză, predat de lector V. Lipatti la anul III, a ajuns la următoarele concluzii:

Cursul este consacrat literaturii secolului al XVIII-lea, de la La Bruyere la literatura revoluţiei burgheze din 1789. Cursul este dactilografiat cu excepţia a trei lecţii (Enciclopedia, J. J. Rousseau, Literatura revoluţiei), care se află în stare de manuscris nedefinitivat. Este necesară redactarea definitivă şi dactilografierea acestor trei lecţii.

Planul cursului este bine echilibrat, el parcurgând etapele cele mai importante ale literaturii franceze din secolul al XVIII-lea. Se remarcă capacitatea de sinteză a autorului, care fundamentându-şi cursul pe o documentare bogată, reuşeşte, în timpul şi în spaţiul scurt disponibil, să extragă şi să prezinte ceea ce este esenţial în literatura sec. al XVIII-lea. Fiind un secol în care rolul dominant îl are literatura de idei (iluminismul), accentul principal al cursului cade, cum este şi firesc, asupra acestei literaturi filosofice şi mai puţin asupra literaturii artistice propriu-zise. De altfel secolul al XVIII-lea este un secol în care genul poetic aproape absent, rezumându-se la teatru şi roman. Din punctul de vedere al interpretării ideologice, secolul XVIII este o epoca limpede, o epocă a luptei de clasă, fără probleme greu de rezolvat, aşa încât analiza fenomenului cultural, filosofic sau literar este uşurată în acest sens. Este secolul din lit. Franceză pentru care se găsesc cele mai multe referiri la clasicii marxism-leninismului. Aceasta nu scade însă cu nimic meritul autorului de a fi alcătuit un curs care se remarcă în primul rând prin nivelul său ideologic ridicat. *Cursul tov. Lipatti are o orientare marxistă justă.*

Combativitatea care străbate întreg cursul accentuează caracterul său educativ incontestabil, el contribuind în mod pregnant la educaţia comunistă a studenţilor noştri.

Clasicii marxism-leninismului sunt valorificaţi în mod inteligent. Citatele din Marx, Engels sau Lenin nu sunt lipite în mod artificial, ci se integrează organic în cursul expunerii lecţiilor. În general se observă că citatele din curs sunt scurte şi prin aceasta, eficace, un citat prea lung neputând fi reţinut de student. Tov. Lipatti foloseşte întreaga bibliografie sovietică existentă, ca de exemplu: Istoria literaturii franceze apărută la Moscova, studiile lui Derjavin despre Voltaire, ale lui Lupoll despre Diderot etc. (...)

➢ Arhiva RUB., dosar Analiză de cursuri, dosar 45, 1958–1959, nepaginat.

218

1959–1960, Bucureşti. Adresa Rectoratului Universităţii din Bucureşti către Ministerul Învăţământului, solicitând sprijin pentru îmbunătăţirea calificării profesionale a cadrelor didactice prin lărgirea bazei de masă a învăţământului.

Calificarea Superioară a cadrelor didactice

Prin hotărârea din martie 1959 partidul şi guvernul au luat noi măsuri pentru lărgirea bazei de mase a învățământului mediu şi superior seral şi fără frecvență, astfel încât din ce mai mulți muncitori şi maiştri din producție să aibă posibilitatea să capete calificare superioară şi să întărească intelectualitatea nouă, socialistă. În ce priveşte sectorul universitar şi pedagogic superior, care constituie izvorul principal de cadre pentru învățământul de cultură generală, secțiile fără frecvență au fost profilate în special pe această direcție cu sarcina de a asigura şcolarizarea cadrelor didactice care funcționează în prezent la clasele V–VII, din mediul sătesc, fără a avea calificarea superioară. (...)

O problemă de bază în funcționarea şcolilor de 7 ani a constituit-o pregătirea cadrelor didactice necesare predării disciplinelor de specialitate de la clasele V–VII. Statul democrat popular a lărgit în acest scop în măsură considerabilă şcolarizarea la secțiile de zi şi fără frecvență ale facultăților universităților şi instituțiilor pedagogice, de la care au plecat în învățământ, în ultimii ani, un număr sporit de absolvenți. Aceştia muncesc cu multă râvnă pentru a realiza măreața politică culturală a partidului şi guvernului. Totuşi, față de impetuoasa dezvoltare a învățământului la clasele V–VII, numărul absolvenților din învățământul superior s-a dovedit încă insuficient. Există încă la aceste clase numeroase cadre fără calificare superioară, dar dornice s-o obțină, pentru ca munca lor să fie cât mai eficientă, iar rezultatele cât mai bune.

Pentru a crea acestor cadre didactice posibilitatea de a urma cursurile facultăților în specialitatea în care predau, hotărârea din martie 1959 le dă dreptul de a se prezenta la concursul de admitere de la învățământul fără frecvență ce are loc la 25 septembrie. La această universitate, de pildă, concursul se ține la secțiile de Matematică– Fizică, Şt. Naturale, geografie-geologie şi filologie (limba şi literatura română). Broşura publicată de Min. Înv. şi Cult., dă candidaților toate lămuririle necesare.

Ne exprimăm convingerea că măsurile luate vor găsi un larg răsunet în rândurile cadrelor didactice conştiente de importanța deosebită a îmbunătățirii calificării lor profesionale şi ideologice, pentru continua ridicare a calității învățământului. Solicităm în acest scop şi sprijinul dv. Pentru a îndruma cât mai mulți profesori necalificați să se prezinte la concursul de admitere.

Rector

(ss) Prof. J. Livescu

➢ Arhiva RUB., dosar Instrucțiuni FF, 1959–1960, nepaginat.

219

1959, Bucureşti. Regulament privind organizarea şi funcționarea învățământului superior seral şi fără frecvență, aprobat prin Ordinul Ministerului Învățământului şi Culturii, nr. 125/1959. Se aplica cu caracter experimental din anul 1959–1960

(...)

Partea a II-a

ÎNVĂŢĂMÂNTUL SUPERIOR, SERAL ŞI FĂRĂ FRECVENŢĂ

Învăţământul superior seral şi fără frecvenţă se organizează cu scopul de a pregăti, din rândul oamenilor muncii care lucrează direct în producţie, cadre de specialişti care să corespundă necesităţilor dezvoltării continue a economiei şi culturii.

Învăţământul superior seral şi fără frecvenţă trebuie să asigure o temeinică pregătire din punct de vedere ştiinţific, ideologic şi politic, pe baza învăţăturii marxist-leniniste şi să valorifice experienţa lor din producţie.

CAPITOLUL I

Organizarea şi conducerea învăţământului superior seral şi fără frecvenţă

Art. 58. Planul de şcolarizare şi reţeaua pentru învăţământul superior seral şi fără frecvenţă se stabilesc prin planul anual de şcolarizare aprobat de Consiliul de Miniştri.

Art. 59. Învăţământul superior seral se organizează în centrele universitare pentru studenţii din localitatea respectivă.

Învăţământul superior fără frecvenţă se organizează în centre universitare pentru studenţii din alte localităţi. Se pot aproba excepţii de către rectorul instituţiei de învăţământ superior, în cazuri bine motivate.

Aceste forme de învăţământ funcţionează în cadrul instituţiilor de învăţământ superior.

Art. 60. Durata de şcolarizare în învăţământul superior seral şi fără frecvenţă se stabileşte prin planurile de învăţământ în funcţie de specificul facultăţilor.

Art. 61. Învăţământul superior seral se bazează atât pe studiul individual cât şi pe cel colectiv şi se desfăşoară după normele stabilite pentru învăţământul de zi. Planurile de învăţământ pentru învăţământul seral vor stabili cursurile, seminarile, lucrările practice, prezenţele la maximum 20 ore săptămânal. Frecvenţa studenţilor la această formă de învăţământ este obligatorie. Absenţele nemotivate nu pot depăşi 20% din numărul total de ore.

Învăţământul fără frecvenţă se bazează în principal pe studiul individual al studenţilor şi este organizat, îndrumat şi controlat, în general, prin planuri de învăţământ, programe de curs, lucrări de control, proiecte şi lucrări practice, consultaţii, lecţii de sinteză, colocvii şi examene. (...)

Art. 63. Învăţământul superior seral şi fără frecvenţă, este condus de rectorul instituţiei de învăţământ.

Rectorul conduce şi răspunde de întreaga activitate a învăţământului superior seral şi fără frecvenţă din instituţia respectivă. (...)

Art. 64. În cadrul facultăţilor, învăţământul superior seral şi fără frecvenţă este condus de decanul facultăţii, care va fi ajutat în această muncă de un prodecan. (...)

CAPITOLUL II

Admiterea în învățământul superior seral și fără frecvență

Art. 65. Admiterea în anul I la învățământul superior seral și fără frecvență face pe bază de concurs, la care se pot prezenta persoanele care îndeplinesc următoarele condiții:

a. lucrează direct în producția industrială și agricolă ca muncitori calificați, maiștri sau tehnicieni și au o vechime de cel puțin 3 ani în specialitate;

b. au absolvit școala medie de cultură generală cu examen de maturitate sau o școală echivalentă cu diplomă;

c. sunt fii de oameni ai muncii.

Art. 66. Selecționarea candidaților recomandați pentru concursul de admitere în învățământul superior seral și fără frecvență se face în întreprinderi, de către o comisie formată din directorul întreprinderii, delegatul organizației de partid, președintele comitetului de întreprindere și secretarul organizației UTM.

Vor fi recomandați tinerii muncitori din producție care și-au completat studiile medii de cultură generală, au dat rezultate în producție, participă activ la viața obștească, manifestă dorința să-și ridice nivelul profesional.

Art. 67. La concursul de admitere în învățământul superior seral și fără frecvență se pot prezenta și muncitori, maiștri sau tehnicieni în vârstă de cel mult 35 de ani, care au școala medie terminată și o vechime de cel puțin 3 ani în producție și cărora li s-au încredințat funcții în aparatul de partid și de stat și în organizațiile obștești. În acest caz, recomandarea va fi făcută de ministerul sau conducerea organizației centrale de care depind.

Acești candidați se pot înscrie la concursul de admitere, fie în specialitatea în care au lucrat în producție, fie în specialitatea unde lucrează în prezent sau la o specialitate apropiată de aceasta. (...)

CAPITOLUL III

conținutul și desfășurarea procesului de învățământ

Art. 73. Conținutul învățământului superior seral și fără frecvență este același ca și al învățământului de zi. El este... prin planurile de învățământ și programele de curs. (...)

Cheltuielile ocazionate de deplasările cadrelor didactice la cercurile de studii din centrele neuniversitare vor fi suportate de instituțiile de învățământ superior care trimit cadre didactice în centrele respective.

Cadrele didactice din instituțiile de învățământ superior care activează în cadrul cercurilor de studii, atât în centrele universitare cât și în celelalte centre, vor fi plătite cu ora de către instituțiile de învățământ superior de care aparțin. (...)

Pentru învățământul agricol, perioada de pregătire de 2 săptămâni se va fixa printr-un ordin al Mininisterului Învățământului și Culturii înainte de sesiunea de examene din decembrie (15–30 noiembrie). (...)

Art. 93. Examenele şi colocviile la învăţământul superior seral şi fără frecvenţă se vor ţine numai în locul şi la ora dinainte afişate.

Art. 94. Examenele şi colocviile se desfăşoară în aceleaşi condiţii ca la învăţământul de zi. (...)

Art. 97. Studenţii de la învăţământul superior seral şi fără frecvenţă, care în timp de un an şcolar nu s-au prezentat la nici un examen, precum şi studenţii de la învăţământul superior seral, care nu au frecvenţa bună în timpul anului, pot fi exmatriculaţi. Se exceptează cei care obţin concediu, conform art. 112 din prezentul regulament. (...)

Examenul de stat (susţinerea proiectului de diplomă) face parte integrantă din procesul de învăţământ. (...)

CAPITOLUL IV

drepturi şi îndatoriri ale studenţilor

(...)

g) instituţiile de învăţământ superior vor asigura cazarea în cămine şi masa la cantinele studenţeşti, contra cost, pe timpul sesiunii de examene, studenţilor de la învăţământul superior fără frecvenţă;

h) să folosească conform programelor stabilite de rectorate, laboratoarele, cabinetele, sălile de lectură etc., ale instituţiilor de învăţământ superior , pe baza legitimaţiei şi carnetului de student;

i) beneficiază de amânări de încorporare, pentru studii, în aceleaşi condiţii ca şi studenţii cursurilor de zi. (...)

➢ Arhiva RUB., dosar Instrucţiuni, F.F., dosar 17, 1959–1960, nepaginat.

220

1960 iulie 8, Bucureşti. Ordinul Ministrului Învăţământului şi Culturii, Ilie Murgulescu, privind îmbunătăţirea învăţământului seral şi fără frecvenţă.

Ministerul Învăţământului şi Culturii

ORDIN AL MINISTERULUI ÎNVĂŢĂMÂNTULUI ŞI CULTURII din anul 1960, privind îmbunătăţirea activităţii în instituţiile de învăţământ superior în aplicarea

Regulamentului Ministerului Învăţământului şi Culturii, nr. 125/1959.

I 8.VIII.1960, Bucureşti

În perioada 15–21 iulie a.c., în toate centrele universitare s-a controlat modul în care sunt aplicate şi respectate prevederile Regulamentului M.I. şi Culturii, nr. 125/ 1959 întocmit pentru traducerea în viaţă a Hot. C.C. al PMR şi a Consiliului de Miniştri, nr. 1271/1959, privind îmbunătăţirea învăţământului seral şi fără frecvenţă.

Cu această ocazie s–a constatat că în majoritatea cazurilor s-au respectat prevederile regulamentului, că instituțiile de învățământ superior s-au preocupat de îmbunătățirea învățământului seral şi fără frecvență. Există o legătură mai sistematică, mai bine urmărită între institut şi studenți şi între instituție şi întreprinderile de la care provin studenții. De asemenea, instituțiile de învățământ superior s-au ocupat mai îndeaproape de problema practicii în producție a studenților de la seral şi fără frecvență.

Compoziția socială a studenților de la învățământul seral şi fără frecvență s-a îmbunătățit simțitor. Majoritatea studenților sunt muncitori calificați, maiştri şi tehnicieni care lucrează direct în producția industrială şi agricolă, activişti din aparatul de partid şi de stat şi cadre didactice care predau la clasele V–VII în mediul sătesc şi nu au calificarea necesară.

Controlul efectuat a scos însă în evidență şi existența unor lipsuri în activitatea instituțiilor de învățământ superior privind organizarea şi desfăşurarea învățământului seral şi fără frecvență, lipsuri care trebuie lichidate neîntârziat.

Referitor la studenții înscrişi în anul I pe baza concursului de admitere din anul 1959 s-a constatat că au fost respectate prevederile regulamentului nr. 125/1959 cu privire la vechimea în producție în specialitatea facultății, la studiile medii etc., existând totuşi şi unele încălcări ale regulamentului. Astfel s-au găsit studenți care nu au recomandarea întreprinderii unde lucrează. Această situație este la Institutul Agronomic Cluj, Universitatea „Al. I. Cuza" din Iaşi, Institutul Agronomic Craiova şi altele.

Sunt studenți în anul I de studii care lucrează în producție în specialități diferite de ale facultății şi unii care nu au vechime de 3 ani. De exemplu, la Institutul Agronomic Craiova, Inst. Agronomc Iaşi, Inst. Politehnic Oraşul Stalin, Universitatea „C. I. Parhon" Bucureşti şi Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

Ministrul Învățământului şi Culturii
(ss) Acad. Ilie Murgulescu

➢ Arhiva RUB., dosar Ordine. Instrucțiuni Ministerul Învățământului, dosar 80, 1957–1960, nepaginat.

221

1960 septembrie 15, Bucureşti. Adresa Ministrului Învățământului şi înştiințarea Universității din Bucureşti privind posibilitatea continuării studiilor universitare la forma „fără frecvență", de către absolvenții Institutelor Pedagogice.

Către Facultatea de .....

Vă trimitem mai jos în copie adresa Ministerului Învățământului şi Culturii – Dir.Gen. a Înv. Superior cu nr. 91967/960, pentru

Secretariatul Universității

Copie
Către
Universitatea „C. I. Parhon"
Bucureşti – Rectorat

Vă comunicăm că începând cu anul şcolar 1960/1961 la învăţământul universitar şi pedagogic superior fără frecvenţă vor putea fi admise şi cadrele didactice în vârstă de cel mult 35 de ani, care predau la clasele I–VII în mediul rural, au o vechime în învăţământ de cel puţin 3 ani şi sunt recomandaţi de către Comisia constituită în acest scop, în conformitate cu Hotărârea nr. 271/1959 privind îmbunătăţirea învăţământului seral şi fără frecvenţă.

Concursul de admitere în învăţământul superior seral şi fără frecvenţă va avea loc între 8 şi 14 octombrie a.c., iar înscrierile candidaţilor se vor face direct la secretariatele facultăţilor până la 1 octombrie a.c.

Vă rugăm să luaţi îndată măsurile corespunzătoare pentru impulsionarea înscrierii în instituţia dvs. a cadrelor didactice corespunzătoare.

În copie la toate facultăţile care au învăţământ fără frecvenţă

(ss) C. Rebega

Director general,
(ss) C. Ionescu Bujor

Înştiinţare

Universitatea „C. I. Parhon" din Bucureşti, B-l. 6 Martie, 64, aduce la cunoştinţă următoarele:

Începând cu anul univ. 1960–1961 absolvenţii cu examen de stat a Institutelor pedagogice de 2 şi 3 ani (învăţământ de zi şi fără frecvenţă) care funcţionează de cel puţin 2 ani în învăţământ la clasele V–VII în specialitatea pentru care s-au calificat, îşi pot continua studiile la cursurile fără frecvenţă de la facultăţile de 5 ani corespunzătoare ca profil cu institutele pedagogice absolvite.

În cadrul Universitatea „C. I. Parhon" funcţionează următoarele secţii de cursuri fără frecvenţă:

– Fac. de Matematică–fizică, secţia matematică–fizică;
– Fac. de Ştiinţe Naturale, secţia biologie–geografie;
– Fac. de Geologie–geografie, secţia geografie–biologie;
– Fac. de Filologie, secţia de lb. şi literatură română;
– Fac. de Filosofie, secţia de lb. şi literatura română.

Înscrierea se face în anul III de studii (cu examene de diferenţă) numai la secţiile de profil asemănător sau înrudit cu acela al Institutului Pedagogic absolvit.

Cererile se primesc până la data de 15 decembrie 1960 şi vor fi însoţite de următoarele acte:

– diploma de promovare a examenului de stat, în copie legalizată
– recomandarea pentru continuarea studiilor, din partea Comisiei raionale, în conformitate cu prevederile HCM, nr. 271/1959

– dovada de funcționare de cel puțin 2 ani în învățământ, la clasele V–VII în specialitatea absolvită sau în una înrudită.

Alte relații în legătură cu înscrierea se obțin de la secretariatele facultăților indicate în prezent.

➢ Arhiva RUB., dosar Ordine. Instrucțiuni Ministerul Învățământului, dosar 80, 1957–1960, nepaginat.

222

1960 octombrie 11, București. Tematica Cercurilor de învățământ ideologic ale cadrelor didactice din învățământul superior, în anul universitar 1960/1961 transmisă de Ministerul Învățământului și Culturii.

Ministerul Învățământului și Culturii
11 octombrie 1960

Către Universitatea „C. I. Parhon", București
– Rectorat –

Cercurile de învățământ ideologic ale cadrelor didactice din instituțiile de învățământ superior își vor reîncepe activitatea între 1–20 octombrie 1960, cu studiul documentelor Congresului al III-lea al PMR. În acest sens vor fi organizate 3 seminari, în lunile octombrie, noiembrie și decembrie 1960, pe următoarele probleme:

I. *Sarcinile planului de dezvoltare a economiei naționale pe anii 1960-1961 și liniile directoare ale planului economic de perspectivă.*

1. Congresul al III-lea al PMR despre realizările de însemnătate istorică dobândite de poporul nostru muncitor, sub conducerea partidului, în perioada 1956-1960.

2. Dezvoltarea bazei tehnico-materiale a socialismului în procesul desăvârșirii construcției socialismului în țara noastră.

3. Dezvoltarea și perfecționarea relațiilor de producție noi în procesul desăvârșirii construcției socialismului în RPR.

4. Creșterea rolului statului și necesitatea întăririi lui continue în perioada desăvârșirii construirii socialismului.

II. *Creșterea rolului conducător al PMR în întreaga activitate de stat economică și social-culturală în lupta pentru desăvârșirii construcției socialismului în țara noastră.*

1. Conducerea de către partid – lege generală a trecerii de la capitalism la socialism, factorul hotărâtor care a dus la victoria socialismului în țara noastră.

2. Atragerea tot mai largă a maselor muncitoare la rezolvarea sarcinilor trasate de Congresul al III-lea al PMR – chezășia succesului în opera desăvârșirii construcției socialismului.

3. Creşterea activităţii partidului în domeniul ideologiei şi culturii. Activitatea ideologică, munca de lichidare a înrâuririlor educaţiei burgheze din conştiinţa oamenilor – tărâmul principal al luptei de clasă, al luptei dintre vechi şi noi în etapa actuală.

4. Însuşirea bazelor ideologiei marxist-leniniste şi a politicii partidului nostru sarcină centrală şi permanentă a tuturor cadrelor didactice din învăţământul superior.

III. *Problemele principale ale actualei situaţii internaţionale. Contribuţia RPR la promovarea ideilor păcii şi securităţii popoarelor în scopul îmbunătăţirii climatului internaţional.*

1. Coexistenţa paşnică – necesitate vitală pentru întreaga omenire. Lagărul socialist în frunte cu URSS principalul factor în lupta pentru statornicirea principiilor coexistenţei paşnice.

2. Dezarmarea generală şi totală a statelor – mijloc radical pentru asigurarea păcii. Propunerile concrete ale URSS la cea de a XV-a sesiune a Adunării Generale a ONU.

3. Măreaţa renaştere a popoarelor coloniale – proces istoric ireversibil. Lichidarea ruşinosului regim colonial în întregime şi definitiv – un imperativ al vremii noastre.

4. Acţiunile concrete ale RPR în vederea: a) îmbunătăţirii relaţiilor de bună vecinătate dintre statele europene aparţinând unor sisteme social-politice diferite; b) promovării în rândurile tineretului a ideilor păcii, respectului reciproc şi înţelegerii între popoare.

În legătură cu desfăşurarea activităţii cercurilor de învăţământ ideologic în cea de a doua parte a anului universitar (începând cu ianuarie 1960), Direcţia generală a învăţământului superior va trimite în timp o completare la prezenta circulară. Totuşi, încă de pe acum ţinem să precizăm că cercurile de filosofie cu aplicare la ştiinţele naturii vor fi menţinute numai acolo unde au funcţionat în bune condiţii în anii trecuţi; cercurile de filosofie cu aplicare la ştiinţele naturii, ai căror membri nu cunosc încă problemele de bază ale filosofiei marxist-leniniste, îşi vor înceta activitatea urmând ca membrii acestor cercuri să fie repartizaţi în formele de învăţământ care corespund pregătirii lor.

Ministrul Învăţământului şi Culturii
(ss) Ilie Murgulescu

➢ Arhiva RUB., dosar Ordine Instrucţiuni, M.I.C., dosar 80, 1957–1960.

223

1963 septembrie 11, Bucureşti. Hotărârea Consiliului de Miniştri de desfiinţare a Facultăţii de Filologie şi constituirea Facultăţii de Limbă şi Literatură Română în cadrul Universităţii Bucureşti. Totodată, se înfiinţa şi Institutul de Limbi şi Literaturi Străine în cadrul Universităţii din Bucureşti.

Nr. 010707/12.IX.1963
Ministerului Învățământului
Serviciul documente secrete
Consiliul de Miniştri al Republicii Populare Române

HOTĂRÂRE

privind unele măsuri pentru îmbunătățirea învățământului limbii şi literaturii române şi al limbilor şi literaturilor străine în Institutele de învățământ superior

În vederea îmbunătățirii studiului limbii şi literaturii române şi a însuşirii temeinice a limbilor şi literaturilor străine corespunzător cerințelor şcolii de cultură generală şi a altor sectoare de activitate,

Consiliul de Miniştri al Republicii Populare Române hotărăşte:

1. Începând cu anul universitar 1963/1964 se înființează:

a) Facultatea de limbă şi literatură română a Universității din Bucureşti;

b) Institutul de limbi şi literaturi străine de pe lângă Universitatea din Bucureşti.

2. Institutul de limbi şi literaturi străine de pe lângă Universitatea din Bucureşti va avea gestiune proprie şi va fi condus de un prorector al Universității din Bucureşti.

3. Institutul de limbi şi literaturi străine de pe lângă Universitatea din Bucureşti va funcționa cu următoarele facultăți:

a. Facultatea de limbi slave cu secțiile:

– limba şi literatura rusă;

– limbi şi literaturi slave;

b. Facultatea de limbi romanice şi clasice, cu secțiile:

– limba şi literatura franceză;

– limba şi literatura spaniolă;

– limba şi literatura italiană;

– limbi şi literaturi clasice;

c. Facultatea de limbi germanice, cu secțiile:

– limba şi literatura engleză;

– limba şi literatura germană;

d. Secția de limbi şi literaturi orientale.

În cadrul institutului, Ministerul Învățământului poate înființa lectorate pentru studiul altor limbi, precum şi pentru predarea limbilor străine de largă circulație, studenților de la celelalte facultăți ale Universității.

4. Începând cu anul universitar 1963/1964, actualul Institut pedagogic de 5 ani „Maxim Gorki" se unifică cu Institutul de limbi şi literaturi străine de pe lângă Universitatea din Bucureşti.

Studenții din anii II–V ai acestui institut îşi continuă studiile în cadrul Institutului de limbi şi literaturi străine de pe lângă Universitatea din Bucureşti, potrivit planurilor şi programelor de învățământ stabilite de Ministerul Învățământului.

Gestiunea Institutului pedagogic de 5 ani „Maxim Gorki" va fi preluată de Institutul de limbi şi literaturi străine de pe lângă Universitatea din Bucureşti.

5. Începând cu anul universitar 1963/1964, actuala Facultate de filologie a Universităţii din Bucureşti îşi încetează activitatea.

Studenţii din anul II–V ai acestei facultăţi îşi continuă studiile la instituţiile de învăţământ superior prevăzute la art. 1, potrivit planurilor şi programelor de învăţământ stabilite de Ministerul Învăţământului.

6. Ministerul Învăţământului va stabili planuri şi programe de învăţământ unice, atât pentru Facultatea de limbă şi literatură română a Universităţii din Bucureşti şi Institutul de limbi şi literaturi străine de pe lângă Universitatea din Bucureşti, cât şi pentru secţiile facultăţilor de filologie ale celorlalte universităţi din ţară.

7. În cadrul Institutului de limbi şi literaturi străine de pe lângă Universitatea din Bucureşti se înfiinţează o secţie metodologică pentru studiul predării limbilor.

Ministerul Învăţământului va stabili, cu avizul Comitetului de Stat pentru Probleme de Muncă şi Salarii, în termen de 30 zile de la data apariţiei prezentei hotărâri, nomenclatorul funcţiilor specifice şi statul de funcţiuni ale secţiei metodologice pentru studiul predării limbilor.

Preşedintele Consiliul de Miniştri
/ss/Ion Gheorghe Maurer

Bucureşti 11 septembrie 1963
Nr. 683

Pentru conformitate

➢ Arhiva RUB., dosar State de Funcţiuni 1963–1964, nepaginat.

224

1963 octombrie 8, Bucureşti. Ordinul Ministerului Învăţământului de aplicare a HCM nr. 683/1963 privind înfiinţarea Facultăţii de limbă şi literatură română şi a Institutului de Limbi şi Literaturi Străine în cadrul Universităţii din Bucureşti.

R.P.R.
Ministerul Învăţământului

Ordin al Ministerului Învăţământului

În legătură cu aplicarea HCM nr. 683/1963 privind unele măsuri pentru îmbunătăţirea predării limbii şi literaturii române şi a limbilor şi literaturilor străine în institutele de învăţământ superior.

Bucureşti, 8 octombrie 1963

În vederea aducerii la îndeplinire a prevederilor HCM nr. 683/1963 privind unele măsuri pentru îmbunătăţirea învăţământului limbii şi literaturii române şi al limbilor şi literaturilor străine în institutele de învăţământ superior;

În baza dispozițiilor HCM nr. 728/1962 privind funcționarea Ministerului Învățământului Ministrul Învățământului

Dispune:

1. Finanțarea cheltuielilor Institutului de limbi şi literaturi străine, îndrumarea şi controlul financiar-contabil, cum şi pe linia activității de plan, statistică şi organizarea muncii se asigură direct de către Ministerul Învățământului.

2. Începând cu data de 1 octombrie 1963, se atribuie conducătorului Institutului de limbi şi literaturi străine calitatea de ordonator de credite.

Întreg activul şi pasivul Institutului „Maxim Gorki" va fi preluat pe aceiaşi dată de către Institutul de limbi străine.

3. Începând cu 1 octombrie 1963, Institutul de limbi şi literaturi străine va funcționa ca aparatul tehnico-administrativ prevăzut în schema alăturată.

Personalul încadrat la Biblioteca Institutului „Maxim Gorki" se trece la Biblioteca Centrală Universitară, cu fondul de salarii aferent.

Sarcinile sectorului de personal, problemele sociale studențeşti, problemele tehnice şi controlul financiar intern vor fi preluate de serviciile şi birourile respective din cadrul Universității Bucureşti.

4. Direcția Generală a Personalului şi Perfecționării Cadrelor şi Universitatea din Bucureşti vor lua măsuri pentru plasarea personalului rămas disponibil, ca urmare a prevederilor art. 3 din prezentul ordin.

5. Direcția Generală a Personalului şi Perfecționării Cadrelor, Direcția Plan Financiar şi Contabilitate, Direcția Planificării şi organizării muncii, Universitatea din Bucureşti şi Institutul de limbi şi literaturi străine vor lua măsuri pentru aducerea la îndeplinire a prezentului ordin.

L.S. M.I. (ss) Indescifrabil

Pentru conformitate
(ss) Acad. Ştefan Bălan

➢ Arhiva RUB., fond State de Funcțiuni 1963–1964, nepaginat.

225

1964, Bucureşti. Raport referitor la Istoricul Universității Bucureşti din perioada 1944–1964, redactat de profesorul Vasile Hurmuz. Fragmente.

(...)

Universitatea din Bucureşti în anii 1944–1964

A. Introducere: *Revoluția populară şi noile condiții de dezvoltare a învățământului*

Adâncirea crizei politice şi militare a regimului fascist, ca urmare a luptei crescânde a maselor împotriva dictaturii antonesciene şi a ocupanților fascişti, în condițiile înaintării victorioase a armatelor sovietice, a realizării unității de acțiune

a clasei muncitoare, a unirii tuturor forţelorpatriotice sub conducerea partidului comunist, a izolării lui Antonescu şi a clicii sale, deruta din aparatul de stat fascist precum şi atitudinea ostilă a marii majorităţi a armatei faţă de continuarea războiului împotriva Uniunii Sovietice, au permis ca în august 1944 să fie declanşată insurecţia armată.

Răsturnarea dictaturii fasciste şi eliberarea ţării de ocupaţia străină au marcat începutul revoluţiei populare antiimperialiste din ţara noastră, inaugurând o nouă etapă în dezvoltarea ţării. Sub conducerea partidului comunist lupta antifascistă şi de eliberare naţională se dezvoltă într-o largă acţiune de masă pentru desăvârşirea revoluţiei burghezo-democratice.

Chemările partidului comunist pentru desfiinţarea rămăşiţelor feudale şi împroprietărirea ţărănimii, democratizarea vieţii politice, reconstruirii economiei, corespundeau în întregime intereselor vitale ale poporului şi însufleţeau toate forţele democratice şi patriotice ale ţării.

Odată cu victoria insurecţiei are loc o schimbare substanţială în situaţia forţelor sociale şi politice din ţară, sunt zdruncinate poziţiile claselor exploatatoare, slăbeşte influenţa politică a burgheziei şi moşierimii. Partidele naţional-ţărăniste şi naţional-liberale, regrupându-se în jurul monarhiei se opun dezvoltării ţării pe calea reformelor sociale. (...)

După răsturnarea clicii antonesciene reacţiunea încerca să folosească noua situaţie pentru stăvilirea avântului revoluţionar al maselor şi pentru menţinerea regimului burghezo-moşieresc sub o altă formă decât era până atunci.

Masele populare au răsturnat însă calculele reacţiunii. (...)

Aşa cum arăta tov. Gheorghe Gheorghiu Dej, „ziua de 23 august 1944, are o mare şi profundă semnificaţie : odată cu eliberarea de sub jugul fascist, ea a deschis poporului român calea spre victoria asupra claselor exploatatoare, victoria care i-a dat putinţa să făurească o nouă Românie înfloritoare, socialistă"[1]

Numai în decurs de câteva luni o după victoria insurecţiei armate, *partidul a reusit* să câştige de partea sa majoritatea poporului realizând un larg front democratic. În uriaşe mitinguri şi demonstraţii, oamenii muncii îşi manifestau voinţa neclintită de a instaura o nouă putere democrat-populară. Primăriile şi prefecturile erau luate cu asalt, iar elementele reacţionare din fruntea lor erau înlocuite cu oameni devotaţi intereselor poporului muncitor. Toate acestea arătau că reacţiunea era din ce în ce mai izolată, că masele populare conduse de partid constituiau acea forţă care determina mersul evenimentelor pe calea revoluţionară.

Noul guvern de largă concentrare democratică, de sub preşedinţia dr. Petru Groza expresie a voinţei populare, a legiferat reforma agrară. Sub conducerea partidului s-a trecut cu hotărâre la lichidarea greutăţilor economice şi financiare pe de o parte lăsate de război, ier pe de altă parte provocate de reacţiunea, la refacerea şi dezvoltarea economiei naţionale, la înnoirea şi transformarea vechiului aparat de stat.

[1] Gheorghe Gheorghiu-Dej, *Articole şi cuvântări 1959–1961*, Bucureşti, Editura Politică, 1961, p. 13.

Succesele obținute de oamenii muncii sub conducerea partidului au dus la schimbarea raportului de forțe în așa măsură încât la sfârșitul anului 1947 au putut fi eliminați din guvern ultimii reprezentanți ai burgheziei și a fost înlăturată monarhia, proclamându-se la 30 decembrie 1947, Republica Populară Română, eveniment care a marcat totodată începutul unei noi etape în desfășurarea procesului revoluționar – etapă revoluției socialiste.

Cap. I

Începuturile reorganizării Universității. Deschiderea cursurilor

Lupta pentru democratizare în Universitate în anii 1944.

Victoria insurecției armate din august 1944 a dus la schimbări fundamentale în politică, în economie și în cultură. Și în prima universitate a țării insurecția a adus schimbări. Elementele democratice, cadre didactice și studenți, și-au pus toate forțele lor în reluarea activității universitare pe un făgaș nou, democratic și progresist.

Aici, ca și în alte domenii, acțiunile acestora s-au lovit de rezistența elementelor reacționare grupate în organizațiile partidelor „istorice", care se bucurau de sprijinul elementelor antidemocratice din guvernele cu majoritatea reacționară ce s-au perindat la cârma țării între 23 august 1944 și 6 martie 1945. Urmărind să creeze o stare de nesiguranță și provizorat reacțiunea se străduia din toate puterile să saboteze normalizarea activității întreprinderilor și instituțiilor, să împiedice lupta pentru transformări democratice revoluționare. În Universitate, această acțiune s-a concretizat în toamna anului 1944 în tendința de a amâna cât mai mult posibil sub diverse pretexte, redeschiderea cursurilor universitare.

Distrugerea unor clădiri ale universității ca și avariile suferite de altele aparținând aceleiași instituții constituiau un impediment în reluarea activității normale și buna funcționare a procesului de învățământ.

Acest lucru nu ar fi fost cel mai greu, de neînlăturat, dar unele elemente reacționare din guvern și din universitate căutau mereu pretexte pentru a împiedica redeschiderea cursurilor. (...)

Amânarea repetată a deschiderii cursurilor universitare avea printre altele și scopul de a ține corpul didactic universitar și pe studenți cât mai departe de lupta maselor populare, de acțiunea forțelor democratice conduse de partidul comunist.

Aceste încercări au dat însă greș. Cu toată opoziția din ce în ce mai înverșunată a reacțiunii, tot mai mulți profesori și studenți din Universitate intrau în organizațiile democratice participând la luptă generală pentru transformări democratice. Un rol important în această privință l-au avut profesorii și studenții comuniști, membri ai Partidului Comunist Român și ai Uniunii Tineretului Comunist, care au constituit un puternic factor mobilizator în lupta împotriva sabotajului reacțiunii coalizate.

În procesul luptei pentru democratizare au luat ființă în Universitate organizații de partid, UTC, sindicat etc. Comuniștii, cadre didactice și studenți au

desfăşurat, începând din toamna anului 1944, o amplă activitate organizatorică. Ca urmare a acestei activităţi, în luna aprilie 1945 a fost constituită în Universitate o organizaţie a PCR. Încă de la sfârşitul anului 1944 luase fiinţă în Universitate organizaţia Uniunii Tineretului Comunist. (...)

Organizaţia sindicală a constituit un factor de deosebită însemnătate în acţiunea de mobilizare a corpului didactic universitar la lupta pentru democratizarea Universităţii şi în lupta generală pentru înfăptuirea sarcinilor istorice ale revoluţiei populare.

Organizarea studenţimii universitare a constituit una din preocupările de seamă ale PCR şi ale celorlalte organizaţii democratice. La începutul lunii septembrie 1944 se creează Frontul Unic al Tineretului prin înţelegerea intervenită între UTC şi UTS. Pe baza unei platforme propuse de UTC la 22 septembrie 1944 se alege un comitet de coordonare a Tineretului Universitar. Scopul unirii studenţilor democraţi într-un singur front era mobilizarea întregului tineret patriotic pentru îndepărtarea din universităţi, şcoli şi toate societăţile culturale şi sportive a elementelor legionare şi prohitleriste.

În Universitate, acţiunea de organizare s-a desfăşurat în zilele imediat următoare datei de 22 septembrie. Comitetele de iniţiativă apărute în toate facultăţile au popularizat programul frontului şi au trecut la organizarea adunărilor studenţeşti. Prima adunare, a studenţilor de la Facultatea de ştiinţe a avut loc la 23 septembrie 1944. Adunarea a întocmit un program de revendicări sociale şi politice, ce-şi avea rădăcinile în platforma program a PCR din septembrie 1944. Programul a fost adoptat în zilele următoare de adunările studenţilor din celelalte facultăţi[2].

Pentru a dezbina pe studenţi şi pentru a camufla printre cei care duceau activitatea democratică, elementele fasciste aciuate în rândurile organizaţiilor de tineret ce se aflau sub influenţa partidelor „istorice" se dedau la diversiuni şovine, antisemite, în incinta facultăţilor, în cămine, la cantine, şi terorizau pe studenţii democraţi. Aceste provocări au fost însă respinse cu hotărâre de către studenţimea democrată, atât în Universitate, cât şi în afara ei. Astfel studenţii democraţi din Facultatea de Medicină au luat poziţie împotriva provocărilor şovine ale elementelor reacţionare fasciste din această facultate şi din conducerea Asociaţiei studenţilor în medicină[3]. La 8 octombrie 1944, tineretul universitar din Capitală a aderat la proiectul de platformă propus de UTC care cuprindea printre altele: mobilizarea, organizarea şi educarea întregului tineret universitar pe baze democratice antifasciste; democratizarea învăţământului; asigurarea locurilor de muncă după terminarea studiilor, defascizarea instituţiilor de învăţământ; revizuirea programelor analitice şi adaptarea lor la nevoile reale ale dezvoltării democratice a ţării etc. (...)

Combaterea reacţiunii se împletea cu eforturile comune ale profesorilor şi studenţilor democraţi pentru redeschiderea porţilor Universităţii. Schimbările

[2] „Scânteia", an. I, nr. 7 din 27 sept. 1944. Adunările studenţilor din celelalte facultăţi ale Universităţii s-au ţinut după cum urmează: Medicină, 28 sept., Litere şi Filosofie, 28 sept., Drept, 29 sept.

[3] „România Liberă", an. II, nr. 47 din 1 oct. 1944; „Scânteia", an. I, nr. 11 din 1 oct. 1944. Idem nr. 13 din 3 oct. 1944.

intervenite în guvern la 4 noiembrie şi 6 decembrie 1944, au întărit poziţiile forţelor democratice, ai căror reprezentanţi deţineau o treime din ministere printre care şi Ministerul Educaţiei Naţionale. (...)

La sfârşitul lunii decembrie o delegaţie formată din reprezentanţii comitetelor asociaţiilor studenţeşti ale tuturor facultăţilor Universităţii şi ale celorlalte şcoli superioare din Bucureşti a înmânat tov. Ştefan Voitec, ministrul Educaţiei Naţionale un memoriu cuprinzând revendicările tineretului universitar printre care la loc de frunte figurau deschiderea cursurilor universitare şi măsuri hotărâte pentru democratizarea învăţământului superior[4]. Măsurile luate în ultimele luni ale anului 1944, deşi n-au rezolvat decât în parte grelele probleme ce le ridica deschiderea cursurilor, au creat totuşi unele condiţii favorabile în acest sens.

Conform hotărârii Ministerului, cursurile universitare au început la 15 ianuarie 1945[5]. Reacţiunea a încercat să împiedice desfăşurarea în bune condiţiuni a solemnităţii de deschidere a cursurilor din universitate, punând la cale ocuparea de către elementele reacţionare a sălii în care urma să aibă loc solemnitatea[6]. Preveniţi de această manevră, studenţii democraţi mobilizaşi de către organizaţia Uniunii Tineretului Comunist au ocupat în perfectă ordine încă din primele ore ale dimineţii aula Facultăţii de Drept[7].

La solemnitatea de deschidere au luat cuvântul Ştefan Voitec, Ministrul Educaţiei Naţionale; prof. S. Stoilow, rectorul Universităţii; reprezentanţi ai studenţilor. În cuvântul rostit cu acest prilej ministrul învăţământului a subliniat semnificaţia deschiderii noului an universitar şi sarcinile ce stăteau în faţa studenţilor, accentuând asupra necesităţii legării activităţii universitare de nevoile reale ale dezvoltării ţării şi ridicării nivelului de viaţă material şi cultural al poporului. Profesorul S. Stoilow a subliniat la rândul său necesitatea combaterii elementelor reacţionare, chemând la continuarea tradiţiilor progresiste ale învăţământului universitar[8]. (...)

Redeschiderea porţilor Universităţii ridică noi şi serioase probleme de la a căror rezolvare depindea încadrarea acestui for de cultură în procesul revoluţiei populare. Pe lângă greutăţile de ordin material, care împiedicau funcţionarea normală a facultăţilor, laboratoarelor, căminelor şi cantinelor, mai erau şi acelea legate de înlăturarea urmărilor pe care le-a avut dictatura fascistă asupra organizării şi func-

[4] „Scânteia Tineretului", an. I, nr. 9 din 1 ianuarie 1945.

[5] Universitatea din Bucureşti avea atunci şapte facultăţi înfăţişate în ordinea înfiinţării lor: drept, litere şi Filosofie, ştiinţe, medicină umană, teologie, medicină veterinară şi farmacie.

[6] „Scânteia Tineretului", an. I, nr. 12 ianuarie 1945.

[7] Sub pretextul că în sală s-ar afla elemente străine de Universitate, prefectul Poliţiei capitalei s-a deplasat la faţa locului, a înconjurat cu soldaţi clădirea Facultăţii somând pe studenţii aflaţi înăuntru să părăsească sala pe motiv că ei nu sunt studenţi ai Universităţii. Cu dârzenie şi calm studenţii au respins această provocare. Trecându-se la legitimarea celor aflaţi în sală s-a constatat că toţi erau studenţi ai Universităţii. Manevra reacţiunii a fost astfel dejucată. („Scânteia Tineretului", an. I, nr. 12, din 21 ianuarie).

[8] „Scânteia", an. II, nr. 111 din 17 ian. 1945.

ționării Universității. Lupta pentru îmbunătățirea conținutului procesului de învățământ era una din sarcinile arzătoare care stăteau în fața conducerii Universității, profesorilor și studenților democrați în rândul cărora creștea continuu influența comuniștilor.

După primele măsuri luate de minister în luna octombrie 1944 pentru reorganizarea conducerii, s-a trecut la înlăturarea din Universitate a elementelor fasciste legionare a căror activitate constituia o piedică în calea democratizării[9].

În același timp au fost luate măsuri pentru reintegrarea în drepturi a profesorului C. I. Parhon la catedra care-i fusese desființată și a reintegrării în învățământ a prof. P. Constantinescu-Iași la catedra vacantă de istoria artelor a Universității din București. Totodată s-a trecut la înlăturarea măsurilor discriminatorii rasiale aplicate de regimul fascist. Au fost astfel reîncadrate în posturile ce le-au avut în 1940 un număr de 11 cadre didactice. Au fost luate de asemenea măsuri pentru rezolvarea situației studenților, care din aceleași motive fuseseră îndepărtați din Universitate.

Una din sarcinile importante ale democratizării învățământului superior a fost îmbunătățirea competenței social-politice a studențimii. Abrogarea legilor rasiale și anularea exmatriculărilor pentru activitatea antifascistă au constituit primele măsuri în acest sens. În 1947 prin înlesnirea intrării în facultăți a fiilor de muncitori și țărani situația s-a îmbunătățit simțitor. La inițiativa U.N.S.R.. Ministerul Educației Naționale a aprobat ca 30% din locurile facultăților cu caracter practic (medicina, politehnica etc.) și 20% din locurile facultăților cu caracter teoretic să fie ocupate de către fiii de muncitori și țărani săraci în ordinea mediilor obținute de ei la concursul examenelor de admitere. Această măsură a schimbat simțitor compoziția socială a studențimii Universității. Dacă în anii 1944–1946 procentul fiilor de muncitori era de 0,33% iar a fiilor de țărani era de 15,83%, în anul universitar 1947–1948 procentul fiilor de muncitori crește la 16%, iar a fiilor de țărani la 31,20%.

Are loc, cu toată împotrivirea reacțiunii, începutul unui serios proces de democratizare a procesului de învățământ.

Democratizarea se simte și în noile raporturi între cadrele didactice și studenți. Era necesar ca raportul între catedră și auditor să se facă pe alte baze decât în trecut. La Facultatea de științe, de pildă, conferențiarul St. Vencov își deschidea cursul anunțând că va sprijini pe studenți pentru a-și însuși materia cerând în această privință o strânsă colaborare din partea studenților. Noua orientare a început să se facă simțită și prin schimbările intervenite încă din primii ani de activitate ai Universității sub noul regim, în ce privește dezvoltarea diferitelor facultăți. Astfel, între 1944 și 1948 numărul cadrelor didactice și al studenților de la Facultatea de teologie s-a redus aproape la jumătate. Restrângeri asemănătoare s-au produs și la Facultatea de drept, care căpătase o extindere cu totul nejustificată. În același timp, spre a satisface nevoia de cadre calificate în producție, numărul studenților la facultățile de științe și medicină a fost sporit simțitor. Exprimând nevoia îmbinării strânse a învățământului cu practica, studenții chimiști din Universitate pornesc o acțiune pentru a obține dreptul de a face practică în fabrici. (...)

[9] *Ibidem*, dosar nr. 117/1944.

Încă de la începutul anului 1946 în Universitatea din Bucureşti a început o acţiune intensă în scopul creării unei organizaţii unice a studenţilor. O asemenea organizaţie unitară a studenţimii democrate, pentru care milita PCR era o necesitate ce rezulta din interesele comune de la baza luptei studenţimii, interese strâns legate de scopul luptei întregului popor. Răspunzând cuvântului partidului, „Societatea studenţilor în ştiinţe" de la Universitate a trecut prima la alegerea delegaţilor în comitetul de iniţiativă al organului ce avea să coordoneze activitatea asociaţiilor studenţeşti. Exemplul ei a fost urmat de celelalte facultăţi. În toate au fost aleşi în mod democratic reprezentanţi provizorii. Cu prilejul acestor alegeri reacţiunea a scos din nou capul. „Diverşi studenţi pripăşiţi în partidele istorice – scria „Scânteia" – vor acum să pătrundă şi să orienteze această organizaţie studenţească". Studenţimea democrată a fost însă vigilentă, alegând pe cei mai buni să ducă mai departe lupta alături de întregul popor.

Crearea Frontului Democrat Universitar a marcat un moment important în viaţa Universităţii. Manifestul lansat la 3 martie 1946, exprimă nu numai chemarea spre unitate, spre ridicarea nivelului pregătirii profesionale a studenţilor, ci îndemnul la luptă pentru înfăptuirea unor transformări radicale în patria noastră. Programul de activitate al Frontului Democrat Universitar, publicat ceva mai târziu, se bazează pe aceleaşi principii democratice menţionate în manifestul de constituire. Profesori, oameni de ştiinţă cu renume în ţară şi peste hotare şi-au exprimat, în zilele ce au urmat constituirii F.D.U., asentimentul lor la crearea acestuia. În rândul celor care au aderat printre primii la crearea FDU figurau cunoscute personalităţi ale vieţii universitare ca: C. I. Parhon, Al. Rosetti, M. Ralea, G. Călinescu, N. Gh. Lupu şi alţii. Studenţimea era chemată, ca în mod conştient să-i aducă contribuţia ei la lupta întregului popor pentru democratizare, pentru reconstrucţia ţării – contribuţie care putea fi adusă numai prin scoaterea studenţimii de sub influenţa vechilor concepţii întreţinute acum de elementele reacţionare. Hotărârea studenţimii democrate din Universitatea Bucureşti, de a merge alături de interesele poporului, s-a manifestat puternic şi cu prilejul pregătirii şi desfăşurării Congresului Naţional studenţesc din iunie 1946. Luând cuvântul în numele luptătorilor democraţi din Universitate, tovarăşa Constanţa Crăciun, arătând sarcinile ce stăteau în faţa studenţilor, a spus printre alt ele: „Astăzi, în faţa studenţimii din universităţi stă datoria de a duce mai departe lupta pentru ca studenţimea să fie între-adevăr a poporului şi nu a duşmanilor ei". Congresul a avut un rol important în realizarea unităţii studenţilor şi a stabilit sarcinile viitoare ale studenţimii. Prin cuvântul luat la Congres, reprezentanţii Universităţii – studenţi şi cadre didactice – şi-au reafirmat hotărârea de a lupta alături de întregul popor pentru consolidarea regimului democratic.

Datorită succeselor obţinute de oamenii muncii sub conducerea partidului, la sfârşitul anului 1947 s-a ajuns la un raport de forţe care dovedeau că sunt condiţii optime pentru eliminarea din guvern a ultimilor reprezentanţi ai burgheziei şi a înlăturării monarhiei, principalul stâlp al reacţiunii burghezo-moşiereşti. Înlăturarea monarhiei şi proclamarea Republicii Populare Române a fost primită cu mare

entuziasm în Universitate. La căminul studenților în medicină, în mijlocul uralelor, s-a adoptat la 31 decembrie 1947 o moțiune în care studenții salutau proclamarea R.P.R. Manifestări asemănătoare au avut loc şi la facultățile de litere, ştiințe, unde în cadrul unor mari adunări, au luat cuvântul profesori şi studenți, apoi s-a trimis o telegramă de felicitare Prezidiului R.P.R.

La facultatea de filosofie şi litere a avut loc la 13 ianuarie 1948 o mare şedință festivă, unde prof. Iorgu Iordan a vorbit despre însemnătatea acestui mare eveniment.

Revoluția socialistă punea noi şi mărețe sarcini ce trebuiau realizate şi deschidea noi perspective de dezvoltare poporului nostru. Cadrele didactice şi studenții din Universitate sub conducerea partidului au participat tot mai activ la marile evenimente şi probleme ale țării. (...)

Cap. II.
Cadrele didactice

Deşi între anii 1944–1948 în Universitate au continuat să rămână încă unele elemente antidemocratice, creşterea luptei pentru democratizare în întreaga țară a impus totuşi unele schimbări în orientarea procesului de învățământ. Au fost abandonate o serie de cursuri cu orientare reacționară, antiştiințifică, s-au introdus cursuri noi, care vădeau tendința unei înnoiri în orientarea şi conținutul procesului de învățământ.

În această perioadă în facultățile Universității Bucureşti, şi-au continuat activitatea valoroşi oameni de ştiință, care decenii de-a rândul şi-au închinat viața pregătirii profesionale a studenților şi dezvoltării ştiinței româneşti[10].

În domeniul ştiințelor umaniste, la Facultatea de litere şi filosofie, care avea mai multe secții (limba şi literatura română, limbi moderne, limbi clasice, filosofie, istorie) şi-au desfăşurat activitatea didactică şi ştiințifică distinse personalități. În domeniul lingvisticii prof. Iorgu Iordan, transferat de la Universitatea din Iaşi a dat un suflu nou organizării şi desfăşurării învățământului în Facultatea de litere şi filosofie al cărei decan a fost câțiva ani. Prof. T. Vianu şi George Călinescu se impun definitiv în domeniul literaturii universale şi româneşti.

În primii ani de după eliberarea țării de sub jugul fascist, în această facultate şi-au continuat activitatea profesori mai vârstnici ca Nicolae Cartojan, Ştefan Ciobanu, Tache Papahagi[11]. În studiul limbilor clasice s-au impus prof. Const. Balmuş, Ilie Bacinschi, D-tru Promeliuc, Avram Franchian ş.a., iar în domeniul filologiei comparate şi-a continuat activitatea prof. Teodor Capidan. Tot în aceşti ani îşi încep activitatea ca tineri asistenți actualii profesori Ion Coteanu şi Boris Cazacu.

În domeniul filosofiei şi psihologiei prof. Mihail Ralea, prin cursurile şi lucrările sale de orientare marxistă se impune ca unul dintre cei mai valoroşi oameni de ştiință.

[10] Afirmații eronate. Cea mai mare parte a cadrelor didactice universitare erau fie închise, fie date afară sau jignite în presa comunistă

[11] Neadevărat.

La secţia de filosofie şi-au continuat activitatea prof. Ion Petrovici (filosofie generală), Mircea Florian (Introducere în filosofie, logică şi istoria filosofiei), Dimitrie Gusti (sociologie şi etică), Gh. G. Antonescu (pedagogie), C. Norly[12] ş.a.

Deşi profesori cu o pregătire filosofică idealistă, burgheză, au făcut totuşi, unii dintre ei, eforturi de a-şi revizui concepţiile. Cursurile şi lucrările acestora, deşi nu erau marxiste, erau interesante prin faptul că se făceau încercări de însuşire a noi concepţii materialiste istorice despre lume şi viaţă.

Direct sau indirect îşi dădeau seama de falimentul vechilor concepţii, de netemeinicia.

Prof. Petre Constantinescu-Iaşi, prigonit de regimurile trecute, aruncat prin închisori şi lagăre, după 23 august 1944 este reintegrat la Universitatea Bucureşti la disciplina istoria artei. La aceeaşi disciplină personalitatea prof. Gh. Oprescu era cunoscută atât în ţară cât şi peste hotarele patriei. În 1946, este transferat de la Iaşi profesorul Andrei Oţetea, cunoscut şi până la acea dată ca istoric-marxist, şi luptător pentru triumful ideilor democratice. Lucrările apărute ca şi cursurile ţinute în anii aceştia erau studiate cu mare atenţie atât pentru erudiţia lor cât şi pentru metodele noi, marxiste, de interpretare a istoriei. Prof. Const. C. Giurescu, deşi tributar încă concepţiilor burgheze, a contribuit prin lucrările, cursurile şi seminariile sale la iniţierea şi obişnuirea studenţilor cu migăloasa muncă de cercetare. (...)

➢ Arhiva RUB., vol. 19, 1954–1964, nepaginat.

226

1972, Bucureşti. Raportul privind activitatea Universităţii din Bucureşti, la a 25-a aniversare a Republicii Socialiste România (1947–1972). Fragmente.

UNIVERSITATEA BUCUREŞTI LA A 25-a ANIVERSARE A REPUBLICII

Republica noastră a împlinit un sfert de veac de rodnică şi eroică existenţă. Ziua de 30 decembrie 1947, când s-a proclamat republica, se relevă ca o zi de răscruce în istoria contemporană a poporului şi statului român. O zi pregătită şi înfăptuită prin efortul întregului popor condus de comunişti, prin munca de vindecare a rănilor războiului şi de redresare economică prin strădania pentru îmbunătăţirea condiţiilor de viaţă ale maselor, prin lupta pentru transformarea revoluţionară a României, prin întregul complex al desfăşurării evenimentelor, prin însăşi logica devenirii istorice.

La sfârşitul anului 1947 era clar pentru oricine că discrepanţa, autonomia dintre regimul democrat popular şi monarhie nu puteau fi rezolvate decât prin abdicarea regelui şi deschiderea căii largi, pentru trecerea la revoluţia socialistă. Forţele retrograde negau necesitatea industrializării, căutau să reia procesul de înrobire

[12] Neadevărat, au fost arestaţi.

economică în fața imperialismului apusean, se cramponau de putere şi sabotau procesul de democratizare a societății. Curtea regală devenise un adevărat centru al intrigilor politice, un scut al reacțiunii interne şi principalul canal de legătură cu cercurile străine potrivnice democratizării României. Partidul Comunist Român a ştiut să mobilizeze masele populare care au îmbrățişat cu entuziasm revoluția şi au dat viață programului de redresare şi înflorire economică a țării. A ştiut să demonstreze de ce răsturnarea monarhiei se impunea ca o necesitate vitală pentru poporul şi statul român.

Opoziția nesăbuită, anacronismul orientării politice şi comportarea antipopulară, antipatriotică a forțelor retrograde strânse în jurul regelui au dus la compromiterea lor definitivă, la izolarea lor de mase, la necesitatea eliminării lor de pe arena politică şi la crearea unei noi forme statale. Toate acestea au vădit tot mai deplin şi mai limpede justețea programului PCR, au dus la consolidarea pozițiilor clasei muncitoare şi a organizațiilor ei în viața politică şi socială, la întărirea alianței dintre clasa muncitoare şi țărănime, la dezvoltarea şi întărirea unității forțelor democratice şi progresiste. Iar când forțele recesiunii au trecut la activitate complotist-clandestină, ori la sabotarea fățişă a procesului de reînnoire a economiei şi administrației – celebra „grevă regală" – a devenit imperios necesară curățirea țării de aceste piedici, de aceste anacronisme politice. Si, în primul rând, îndepărtarea monarhiei, ca o instituție perimată, ostilă vieții poporului, duşmancă a progresului societății româneşti.

Faptul s-a produs în ziua de 30 decembrie 1947 când, prin măsurile preventive luate de PCR şi de forțele democratice, actul de abolire a devenit posibil în mod obiectiv, fără tulburări, fără vărsări de sânge. Deşi toți duşmanii noştri asta ar fi vrut. Înalta pricepere politică a partidului, înțelepciunea poporului, dezgustul lui față de regimul monarhic au uşurat mult renunțarea la o veche formă statală şi a permis, fără nici o perturbare, instaurarea alteia, noi, în structură, principii şi țeluri. Izolat în interior, fără sprijinul scontat din afară, recunoscând el însuşi că instituția monarhiei este o piedică serioasă în calea dezvoltării României, regele a fost nevoit să semneze actul de abdicare. Prin această iscălitură dispărea o instituție politică – monarhia. Se punea capăt unor practici politice. Se lichidau nişte cheltuieli zadarnice. Se făcea un pas important în democratizarea societății româneşti. Se putea proclama republica populară, stat al oamenilor muncii de la oraşe şi sate, aşa cum s-a şi făcut câteva ore după semnarea actului de abdicare. Astfel s-au înfăptuit aspirațiile republicane ale celor mai luminați fii ai poporului român, în epoca modernă şi contemporană. Astfel s-a realizat încă un mare şi important pas pe calea progresului în viața poporului român. Astfel s-a încheiat etapa desăvârşirii revoluției burghezo-democratice în România şi s-a trecut la revoluția socialistă. (...)

În rândul acestor transformări epocale, un loc important l-a ocupat reforma învățământului din 1948, un adevărat hotar între şcoala veche şi şcoala nouă. De la început, republica s-a străduit să creeze condiții optime pentru dezvoltarea culturii noi, socialiste. Învățământul, ştiința, educația au devenit una din problemele esențiale ale

politicii partidului comunist şi ale republicii. Cum era şi firesc şcoala are marea şi înalta misiune de a forma noile cadre de specialişti, de a da un nou avânt ştiinţei şi artei, de a educa tineretul în spirit socialist. Pentru înfăptuirea grabnică a acestor ţeluri s-a instituit gratuitatea învăţământului de toate gradele, s-a trecut la sistemul burselor de stat şi chiar la gratuitatea manualelor. S-au construit mii de şcoli noi. S-au creat, rând pe rând, peste 40 de institute de învăţământ superior cu aproape 180 de facultăţi cu peste 13.000 de cadre didactice, care predau la cca. 150.000 de studenţi. Ca să se dea posibilitatea la cât mai mulţi cetăţeni, indiferent vârsta şi profesiunea să studieze, să-şi sporească şi să-şi pună la punct, să-şi reîmprospăteze cunoştinţele, s-a organizat învăţământul seral şi fără frecvenţă. (...)

Din fosta Facultate de litere şi filosofie s-a desprins geografia care împreună cu secţia de geologie de la Ştiinţe naturale au alcătuit Facultatea de Geologie-geografie. Din aceeaşi facultate de litere şi filosofie s-au ramificat, pe rând, o serie de facultăţi cu profil propriu, bine distinct: Facultatea de Filosofie, cea de istorie, cea de limba şi literatura română, cea de limbi romanice, clasice şi orientale, cea de limbi germanice, cea de limbi slave . (...)

Din 1948 se desfăşoară, an de an, practica în producţie, în uzine, în laboratoare, în institute de cercetare. Aceasta a sporit mult posibilitatea de integrare imediată a absolvenţilor în producţie cu întreaga lor capacitate de muncă şi de pregătire ştiinţifică de specialitate. Dar mai ales în ultima vreme s-a pus un stăruitor accent pe legătura efectivă a ştiinţei cu producţia. Specialiştii, catedrele, studenţii şi facultăţile s-au angajat în diverse domenii să rezolve o multitudine de probleme dictate de cerinţele economiei naţionale. Asemenea rezolvare se efectuează pe bază de contracte, de brevete de invenţii, de asistenţă tehnică acordată multor ministere şi întreprinderi industriale. Un rol important în munca ştiinţifică de specializare îl joacă stagiile de specializare în străinătate şi, mai ales, pregătirea doctoratelor. Este o muncă interesantă, pasionantă şi utilă care, de fapt, nu numai că ajută promovarea cadrelor didactice, dar contribuie în mod eficient şi organizat la formarea oamenilor de ştiinţă şi la dezvoltarea ştiinţei însăşi.

Un rol important în valorificarea muncii ştiinţifice din Universitatea Bucureşti îl joacă „Analele Universităţii", cu cele 22 de serii, cu apariţii anuale sau semestriale.

Noua lege a învăţământului din 13 mai 1968 şi toate măsurile de ordin organizatoric luate de atunci încoace au ţintit să îmbunătăţească şi în Universitatea Bucureşti structura şi conţinutul instrucţiei şi al educaţiei. S-a căutat îndeosebi să se planifice metodic munca ştiinţifică, încadrată în ansamblul activităţii ştiinţifice pe plan naţional. Să se întărească legătura învăţământului teoretic cu practica vieţii şi cu producţia, cu nevoile învăţământului general şi liceal. (...)

➢ Arhiva RUB., dosar Dări de seamă, rapoarte, 1969–1972, nepaginat.

227

1980 (?). Bucuresti. Materiale critice, aflate în dosarele CNSAS privitoare la activitatea şi personalitatea academicianului Iorgu Iordan. Sunt analizate şi criticate pagini întregi din volumele de *Memorii* ale academicianului Iorgu Iordan. Unele materiale nu sunt semnate, iar la altele nu se pot descifra semnăturile

Adevărata semnificaţie a unei aniversări

Cu câteva luni în urmă, ziarele din România au consacrat articole omagiale cunoscutului lingvist Iorgu Iordan, academician, fost profesor la Facultatea de Filologie din Bucureşti, fost ambasador la Moscova, fost savant, fost comunist, actualmente pensionar. În lunga sa carieră, Iorgu Iordan a publicat numeroase volume consacrate limbii române şi limbilor romanice, abordând unele subiecte pentru prima oară]n linguistica românească. Profesorul ursuz şi plicticos la culme, care venea la ore şi citea cu glas fornăit cursurile sale aride, nu avea vreme să urmărească reacţiile studenţilor, părând cu totul neinteresat de sentimentele ce le producea ca savant. El era totuşi foarte interesat de avantajele domestice şi de profiturile materiale, şi această patimă poate fi urmărită de-alungul întregii sale cariere politice şi ştiinţifice.

Locuind în Bucureşti, lângă Lupoaica romană, pe Strada Sofia, el a ţinut să reamintească mereu, chiar şi prin neînsemnate detalii exterioare, de componentele slave ale alcătuirii sale spirituale. Multe fapte dovedesc cât de mult i-au plăcut compromisurile şi linguşirea, spre a profita de pe urma puternicilor zilei. La vârsta senectuţii, absolvit de multe răspunderi pe care le are faţă de societate un om întreg, Iorgu Iordan s-a consacrat defăimării valorilor naţionale, decis să-şi pună în relief structurile şi mentalităţile de stalinist, cu pretenţii de arendaş ideologic în cultura română. Apariţia sa la şedinţele de „gerontologie", pe la diferite foruri academice sau pseudoacademice, a devenit profund detestabilă, căci profesorul de linguistică vrea să arate că are limbă şi intervenţiile sale penibile ţintuiesc obsesiv, ca o idee fixă, să facă elogiul superputerilor imperialiste şi să atragă luarea aminte că România n-are voie să ocupe o poziţie demnă şi independentă în lume, că suveranitatea este o... imprudenţă.

Bătrânul profesor, reactivat în laboratoarele Anei Aslan, poate fi folosit ca mostră de longevitate şi cobai de experienţă clinică, ideile sale însă, după cum se va vedea mai la vale- poartă pecetea corupţiei şi fostul profesor ne obligă să-l ţintuim la stâlpul infamiei. Căci, cinstind savantul, nu trebuie să uităm conduita lui morală, care explică de ce colegii academicieni, sătui de jocurile dubioase, de laşităţile şi spiritul nihilist şi distructiv, manifestate de fostul profesor Iorgu Iordan, i-au aplicat definitiv epitetul de Canalie.

Memoriu

Adevărata cunoaştere şi valorificare a moştenirii culturale a trecutului impune o atitudine constructivă de reconstituire fidelă şi subiectivă a tot ce au creat valoros înaintaşii.

Idei, opere şi autori au a fi judecaţi – cu maximum de exigenţă ştiinşifică – în contextul istorie şi în climatul epocii pe care adesea au ilustrat-o. O astfel de operaţie reclamă cea mai riguroasă obiectivitate şi un conţinut superior de responsabilitate.

Aşa s-a procedat în ultimele decenii cu reconsiderarea unor personalităţi ale trecutului, pe nedrept ignorate sau osândite care au fost repuse în lumina adevăratei lor valori.

De altfel indicaţiile secretarului general al P.C.R. sunt clare în această privinţă:

„Scrieţi istoria aşa cum a fost.

Mă adresez întregii noastre tinere generaţii pentru însuşiirea şi dezvoltarea celor mai înalte virtuţi ce caracterizează poporul nostru – în primul rând dragostea de adevăr".

(Expunerea din 4 iunie 1976, la congresul general al Partidului)

Dacă nu s-ar proceda astfel s-ar ajunge la confuzii şi erori pe care generaţiile în formare le-ar lua drept adevăruri şi le-ar transmite şi mai departe, falsificându-se astfel procesul de cunoaştere şi de valorificare a culturii naţionale.

Tocmai un astfel de caz regretabil a determinat alcătuirea acestui memoriu, care reprezintă profunda şi legitima indignare a unui însemnat număr de intelectuali din Bucureşti şi din ţară faţă de unele afirmaţii şi aprecieri ale academicianului Iorgu Iordan în ale sale „Memorii", publicate recent la Editura Eminescu.

Dacă personalităţi, ca V. Bogrea, Simion Mehedinţi, St. Zeletin, sunt prezentate superficial şi cu o vădită intenţie de denigrare, cel care se bucură de o atenţie susţinută şi înverşunată până la obsesie, din partea academicianului memorialist, este profesorul, filologul şi academicianul Ion Petrovici.

De câte ori pomeneşte de Ion Petrovici, academicianul I. Iordan nu pierde ocazia de a plasa o ironie, o observaţie răuvoitoare sau un atac, ajungând cu această pătimaşă atitudine până la inexactităţi flagrante.

Citǎm un singur exemplu edificator.

Când aminteşte de înlăturarea evreilor din învăţământ, academicianul I. Iordan declară textual (vol. II, p. 238):

„Interesant pentru cunoaşterea atmosferei dominante atunci ca şi a psihologiei politicienilor în general, este amănuntul şi ministrul Educaţiei Naţionale, aşadar executantul acestei măsuri revoltătoare, era filozoful Ion Petrovici, care nu numai că nu avea reputaţia de antisemit ci, dimpotrivă, se înţelegea, şi nu întotdeauna din interese personale, foarte bine cu evreii".

Două observaţii:

Prima: O inexactitate grosolană, întrucât scoaterea evreilor din învăţământ se petrecuse cu un an şi jumătate înainte, sub un alt ministru, iar sub ministeriatul Petrovici evreii au fost trataţi cu omenie şi consideraţie (vezi cazurile T. Vianu, Sanielevici etc.).

A doua: După ce îi aruncă în spinare o vină pe care nu o avea, academicianul I. Iordan declară, cu aerul că îl apără pe Ion Petrovici. Că nu era antisemit.

Asta înseamnă că Ion Petrovici, ca om, „se înțelegea bine cu evreii", dar ca ministru, îi scotea din învățământ. Urâtă postură, oportunism şi duplicitate, – iată ce vrea să dovedească memorialistul, care dă acest exemplu „pentru cunoaşterea psihologiei politicienilor în general".

Şi informația şi insinuarea se califică de la sine.

Nu vom semnala şi alte aprecieri sau relatări cuprinse în aceste „Memorii", fiindcă sunt lucruri mărunte şi nu urmărim o polemică cu academicianul memorialist, dar nu putem să nu reacționăm cu indignare la caracterizarea generală a lui Ion Petrovici, făcută atât de pătimaş încât desfigurează în mod injurios personalitatea acestuia.

Această caracterizare (vol. II, p. 120) începe cu o prețioasă mărturisire: „N-am asistat la nici o lecție a lui, după cum nu i-am citit nici o carte din domeniul specialității sale. În schimb i-am ascultat câteva conferințe şi i-am răsfoit, cu atenție, dealtfel, vreo două volume „literare" – căci avea veleități de scriitor..."

În concluzie: rezultă că memorialistul nu a cunoscut partea cea mai importantă a personalității lui Ion Petrovici (profesorul şi filozoful), iar aprecierile formulate se bazează doar pe răsfoirea (ce e drept, cu atenție) a vreo două volume, care se pretindeau „literare" întrucât Ion Petrovici „avea veleități de scriitor".

Reținem desfăşurarea logică, gradată şi înalt obiectivă a unor mărturisiri, dar memorialistul vrea să fie cât mai complet şi de aceea adaugă: „Era destul de superficial şi supărător de bombastic, atât ca vorbitor, cât şi ca „scriitor"".

Şi, pentru o edificare mai deplină a cititorilor, păstrează în cauda venenum: „Încrezut peste măsură în sine, prin temperament, prin educație, prin ascensiunea rapidă în cariera universitară şi politică etc. etc.". Cu alte cuvinte un îngâmfat şi un arivist.

Mânat de resentimente îndelung refulate, academicianul Iorgu Iordan uită principiile de „sinceritate şi obiectivitate" pe care le-a formulat însuşi ca „absolut esențiale" în scrierile memorialistice (vezi prefața la vol. II).

E întristător că un astfel de document pătimaş şi injurios emană de la un academician şi om de ştiință de autoritatea profesorului Iorgu Iordan.

Prezentarea făcută în memoriile amintite, se cere rectificată, nu numai ca o reparație adusă memoriei lui Ion Petrovici, dar ca o restabilire obiectivă a adevărului, ceea ce vom încerca să facem în cele ce urmează.

XXX
Ion Petrovici

Schiță biografică:

S-a născut la 14 iunie 1882 la Tecuci, dintr-o familie burgheză cu preocupări intelectuale, evocate de el în „amintirile unui băiat de familie" (1938). Liceul la Sf. Sava, din Bucureşti, unde îşi ia şi licența în drept şi litere. În 1905 obține pentru prima dată în țara noastră, titlul de doctor în filosofie. În 1906 e trimis la studii în străinătate (Leipzig şi Berlin) unde audiază cursurile lui Wundt, Volket, Paulsen,

Dilthey. E numit conferențiar de filosofie la Universitatea din Iași, unde predă logica și psihologia. Trece la București, la catedra de istoria filosofiei moderne.

Ia parte la manifestări filosofice pe plan internațional, în congresele de filosofie de la Praga, Paris (1937) unde ține comunicarea „Ideea lui Dumnezeu în fața rațiunii".

A conferențiat la Sorbona, Berlin, Bruxelles, Londra, Alger, întreținând o bogată corespondență cu cele mai reprezentative personalități ale filosofiei europene, ca N. Brehier, L. Brunschwig etc. Publică studii în prestigioasele: „Revue de Metaphisique et de Morale, Arhiv fur Geschichte der Philosophie und Sociologie, Revue Mondiale, Revue Bleu și altele (vezi Istoria filosofiei moderne, Omagiu profesorului Ion Petrovici, vol. V, de N. Bagdazar, Traian Herseni, S. S. Bârsănescu – București, 1941, p. 123–124).

Membru corespondent al Academiei Române (1927), membru activ (1934). În 1936 ales membru al Academiei din München, membru al Comitetului permanent al Congresului de filosofie, cu sediul la Paris, membru al comitetului de conducere al Federației Internaționale de filosofie (1940), afiliat la UNESCO.

Strălucit orator, Ion Petrovici a ținut în țară și în străinătate numeroase conferințe, a inițiat sau a participat la numeroase acțiuni culturale. În ultimii ani a reușit să adune amintirile trăite„De-alungul unei vieți", și să publice încă unele eseuri și să încheie activitatea îndelungată de profesor și orator cu magistrala conferință despre Titu Maiorescu, ținută la 20 martie 1970 în sala Zalomit.

Ion Petrovici a fost un fruntaș și în viața publică. A participat la întemeierea Partidului Poporului, de sub conducerea mareșalului Averescu. În 1918, director general al Teatrelor, în 1921, ministru al Lucrărilor Publice, în 1926, 1937 și 1938 ministru al învățământului secundar punând filosofia ca obiect de sinteză finală. În 5 decembrie 1941, titular al Ministerului Culturii, Cultelor și Artelor, într-o perioadă de grave frământări sociale și politice.

A încetat din viață în urma unui accident, la 27 februarie 1978, cu puțin înainte de a împlini vârsta de 90 de ani.

Opera

Ca gânditor Ion Petrovici face parte din generația postmaioresciană a gândirii filosofice românești, alături de C. Rădulescu- Motru, P. P. Negulescu și S. Mehedinți. De la primele sale scrieri, apărute la începutul secolului nostru, este remarcat de către Titu Maiorescu, care în rândurile introductive semnate la lucrarea lui Ion Petrovici „O problemă de filosofie", apărută în 1904, aprecia că „este o lucrare originală care duce explicarea și aplicarea cunoștinței omenești cu un pas mai departe".

Cu primele decenii ale acestui veac gândirea teoretică a lui I. Petrovici cunoaște o dezvoltare continuă și se desfășoară pe planul diversității problemelor ce le ridică filosofia în genere. Fie că are în vedere restaurarea drepturilor metafizicii și a metodei în filosofie, validitatea conceptelor logicii formale sau posibilitatea determinării aspectelor existenței, temeiurile cunoașterii umane sau problemele

istoriei filosofiei româneşti, atenţia gânditorului nu se abate de la cercetarea exhaustivă, de la stabilirea tuturor corelaţiilor posibile, menite să ajute la explicarea filosofică a fenomenului urmărit.

Concepţia filosofică a lui I. Petrovici – s-a format şi sub înrâurirea directă a filosofiei kantiene şi a filosofiei spiritualiste franceze a secolului trecut, lărgindu-i perspectiva unor demersuri teoretice iniţiale. Asociate unui spirit critic, pătrunzător, de o puternică limpezime teoretică, aceste influenţe au fost ele însile supuse analizei şi depăşite, determinând apariţia unor noi puncte de vedere în gândirea filozofului român.

Aparent dispersată, opera filosofică a lui I. Petrovici realizează permanente deschideri către problemele fundamentale ale gândirii, cunoaşterii şi culturii umane. O serie de scrieri aparţin literaturii, respectiv poeziei şi teatrului, pe care le publică în diferite reviste.

Debutează în filosofie cu studiul: „O problemă de filosofie" (1904), căruia îi urmează „Paralelismul psiho-fizic" (1905), cuprinzând o critică asupra unor poziţii filosofice, legate de problema ontologică, şi o primă expunere a concepţiei sale despre existenţă în genere, despre natura ei. În 1907, publică Cercetări filosofice, în care apără drepturile metafizicii, în opoziţia cu doctrina pozitivistă, iar în 1911, reia aceeaşi problemă, în „Noi cercetări filosofice", „N. Poincare ca filozof" etc.

Un capitol însemnat în opera lui I. Petrovici îl ocupă logica. La început elaborează câteva studii, cum ar fi: „Utilitatea logicii", apărută în 1905, în „Convorbiri literare", apoi „Valoarea cunoaşterii omeneşti", apărut în 1906, în revista „Cultura română", condusă de I. Găvănescul, „Logica sentimentelor şi logica inteligenţei" (1907), culminând cu lucrările: „Teoria naţiunilor", „Studiu de logică" (1910), „Probleme de logică" (1911), Curs de logică, vol. I, Iaşi, 1916.

În domeniul ontologiei, alături de lucrarea din 1905, amintită mai sus, semnalăm studiul: „Spirit şi corp" (I şi II), 1906, ca şi cele mai importante scrieri, cum ar fi „Introducere în metafizică" (1924), apărută între 1920–1923, în revista „Viaţa românească", reluând o problemă mai veche din 1906, despre metodă în filosofie. În aceeaşi direcţie se înscrie studiul „Problema existenţei" (1934), „Ideea de neant" (1933), „Ceva despre spaţiu şi timp" (1934), „Ideea de Dumnezeu în faţa raţiunii" (1937), „Determinismul şi indeterminismul în lumina criticii filosofice" (1938), „Dincolo de sare", „Problema supravieţuirii în cadrul criticii filosofice" (1939), „Legi invizibile" (1940) şi altele.

Un loc principal îl ocupă, în opera lui I. Petrovici, teoria cunoaşterii, amplu dezvoltată în studiile: „Nonismul experienţei pure" (1907), „Însemnătatea filosofică a audiţiei colorate" (1911), „Problema cunoaşterii la N. Spencer" (1914), „Filosofia şi ştiinţa" (1923), „Credinţa în progres" (1928), „Raţional şi iraţional" (1934), „Filosofia compromisului" (1935), „Introducere la critica cunoaşterii" (1939), „Vicisitudinile obiectivităţii ştiinţifice" (1939), „Transcendentul şi cunoaşterea omenească" (1939), „Problema adevărului" (1941), „În jurul unui euforism al lui Titu Maiorescu" (1946) etc.

În acelaşi timp, I. Petrovici desfăşoară o remarcabilă activitate de istorie a filosofiei, scriind două lucrări monografice remarcabile: „Viaţa şi opera lui Kan" (1936) şi „Schopenhauer" (1933). O atenţie deosebită acordă spiritualismului francez al secolului al XIX-lea, elaborând primele studii în literatura noastră filosofică despre F. Ravaisson, J. Lachelier, A. Fouille, E. Boutreux şi H. Bergson, insistând asupra spiritualismului acestora şi luând o atitudine critică. Studii speciale, cu ocazia diferitelor comemorări, scrie despre Descartes, Spinoza, Hagel, Compte, Spencer, Wundt şi alţii.

I. Petrovici se situează printre cei dintâi comentatori ai filosofiei româneşti, prin studiile despre Titu Maiorescu, A. D. Xenopol, M. Eminescu, C. Rădulescu-Motru, Nicolae Iorga, S. Mehedinţi, A. C. Popovici, în lucrările: „Din cronica filosofiei româneşti", „Figuri dispărute", „În amintirea lui N. Iorga" (1942), „Simţiri rostite", „Fulguraţii filosofice şi literare" etc.

Să adăugăm consideraţiile istoriei culturii, în „Valoarea şi limitele tradiţiei", „Puterile culturii", „Valoarea omului", cuprinse în volumele „Deasupra zbuciumului" (1932), „Valoarea omului" şi alte trei conferinţe, apoi în „Felurite" (1928), „Rotogoale de lumină" şi altele.

Rămân memorabile „Răspunsurile" sale la „Discursurile de recepţie" ale lui Lucian Blaga („Elogiul satului românesc") şi Liviu Rebreanu („Laudă ţăranului român") cu ocazia intrării lor în Academia Română, în conţinutul cărora găsim consideraţii interesante despre rosturile culturii.

Şi în literatura propriu-zisă Ion Petrovici a fost o prezenţă activă şi valoroasă. A debutat la vârsta de 16 ani, în revista „Arta şi literatura română", condusă de N. Petraşcu. În 1902 îi apare volumul de versuri: „Un colţ de viaţă". Piesa în versuri: „O sărutare", jucată pe scena Teatrului Naţional din Bucureşti în stagiunea 1901–1902 (când autorul avea 20 ani), s-a bucurat de aprecierea lui Caragiale ca „excelentissimă".

În volumul „Arte şi artişti" scria: „Vraja poeziei ar trebui să depăşească logicul fără sa-l suprime", anticipând astfel conceptul actual asupra creaţiei artistice.

Impresiile sale de călătorie denotă o sensibilitate larg receptivă, iar volumul memorialistic: „De-a lungul unei vieţi" (Ed. Cartea Românească, 1966) vine să confirme calităţile stilului său, remarcabil prin calitate şi excelenţă. Ultimele scrieri apărute în „Cronica", „Convorbiri Literare", „Revista de filosofie" infirmă şi ele observaţia persiflantă a academicianului I. Iordan, că Ion Petrovici avea doar „veleităţi literare".

Ca orator, Ion Petrovici s-a bucurat de o recunoaştere unanimă, începând cu aceea a lui Titu Maiorescu, cu toate că academicianul I. Iordan nu-l cunoaşte decât „vorbitor" sau îi acordă denumirea de „orator", în mod ironic (vol. II, p. 129).

I. Petrovici a iluminat toate speciile genului oratoric: prelegerea universitară, discursul academic şi parlamentar, conferinţa politică, cuvântarea ocazională.

La marile congrese europene de filosofie a prezentat adevărate studii, cu un talent oratoric care îl făcea pe ilustrul filozof Brunschwig să-l situeze printre cei mai reprezentativi oratori care s-au perindat la Sorbona.

Sălile de curs erau pline, sălile de conferințe erau neîncăpătoare atunci când se anunța că va vorbi Ion Petrovici. Câştiga auditoriul prin claritate, măsură şi eleganță.

Unele din manifestările oratorice ale lui I. Petrovici au valoare antologică. De pildă, cuvântarea la înmormântarea lui Delavrancea (Iaşi, 1918), impresionează prin elevația gândirii şi patosul simțirii; Răspunsurile la Discursurile de recepție ale lui Rebreanu şi Blaga, la Academie, cu observații şi reflecții de profundă gândire; Conferința despre Titu Maiorescu, ținută la 20 martie 1970 la Casa de cultură Zalomit, când aproape nonagenarul Petrovici a cucerit aleasa şi numeroasa asistență ca o demonstrație a artei oratorice pe linia maestrului Maiorescu. (Discursul a fost publicat ulterior în „Convorbiri literare")

Ion Petrovici şi-a pus talentul oratoric în slujba convingerilor sale, a intereselor naționale şi a tot ce socotea că trebuie să fie apărat. Aşa a procedat, de pildă, față de Tudor Vianu, atrăgându-şi următoarea observație a lui N. Iorga: „Petrovici propune şi impune, susținut tare de Sadoveanu, ca un franc mason ce este, pe filozoful de origine evreiască Tudor Vianu" (N. Iorga „Memorii" III, p. 256).

Am prezentat obiectiv şi în linii mari rolul şi meritele lui Ion Petrovici în cultura română. Memorialistul academician I. Iordan, deşi contemporan cu Ion Petrovici, a ignorat o activitate atât de bogată sau a reținut numai ceea ce scădea personalitatea acestuia, construind o imagine falsă şi injurioasă a lui.

Numeroşi intelectuali condamnă procedeul şi sunt de părere că forurile cele mai înalte ale culturii naționale au un cuvânt de spus, fiind vorba nu de un interes izolat, ci de respectarea unor principii de interes superior, etic şi național.

În acest sens mai cerea Academiei să găsească formula de a interveni public în această problemă. Editura trebuie să explice pe baza cărui referat ştiințific a lăsat să treacă astfel de erori. Întrucât academicianul I. Iordan anunță continuarea publicării „Memoriilor" sale e bine să fie oprite din timp erorile şi informațiile tendențioase care provoacă confuzii şi jignesc adevărul.

Totodată să se permită şi chiar să se favorizeze apariția în presă şi în publicațiile de specialitate a unor articole, studii şi amintiri, care să restabilească pe bază de documente şi cu obiectivitate ştiințifică meritele reale şi adevărata personalitate a profesorului, filozofului şi scriitorului Ion Petrovici.

(În facsimil, semnăturile unor personalități ale culturii, sau numai intelectuali români aflați în străinătate, nedescifrabil)

Ce a uitat să scrie Iorgu Iordan în „Memoriile" sale?

Din „Memorii", vol. 2, de academician Iorgu Iordan, cităm: pagina 230–231: „Frontul renaşterii naționale, în care am intrat, firește, foşti membri, unii marcanți şi foarte marcanți, ai partidelor politice interzise. Funcționarii publici au intrat din oficiu în această organizație „de masă", prin numărul mare al celor care o compuneau. Am fost, deci, şi eu membru al ei, la fel cu colegii de la Facultatea de Litere, ca să mă refer numai la dânşii, dar, cum nu jucasem mai înainte nici un rol politic mai de seamă, am rămas un membru de rând, spre norocul şi bucuria mea...

... Fapt este că nu m-am manifestat în nici un fel ca partizan, fie şi foarte moderat, al politicii inaugurate prin lovitură de stat a lui Carol al II-lea. De altminteri, cei care mă cunoşteau nu puteau să-şi facă o iluzie, fie şi extrem de slabă în acest sens. Mai degrabă, dimpotrivă. Fapt este că la „votarea" (?) constituției regale s-a petrecut, fără... cuvinte, un incident (în realitate, a devenit astfel ulterior). Totul se exprima printr-o semnătură în registrul existent în fiecare instituție. Pentru noi universitarii, localul de vot a fost Aula (cea veche i se spune astăzi), unde veneam când puteam şi semnam, în prezența unui salariat al Prefecturii de poliție. Ce i s-a părut acestuia când m-am prezentat eu, nu pot spune, fiindcă nu ştiu. Fapt este că a doua zi se vorbea în oraş că eu aş fi refuzat, cică m-aş fi hotărât cam greu să-mi pun semnătura. Foarte probabil că, de la uşa de intrare şi până la masa cu registrul, aşezată pe estrada la care se ajungea urcând câteva trepte, voi fi mers agale, căci nu-mi convenea rolul impus şi, poate, chiar mutra mea arătă în vreun fel că ce ***trebuia*** (subl. I.I.) să fac nu-mi plăcea. Ruşinea că n-am dat dovadă de curaj, cum se aşteptau, poate, unii prieteni şi cunoscuți, s-a atenuat puțintel, când am aflat că interpretarea dată comportării mele de salariatul poliției era în sensul că am refuzat să semnez"; pagina 384: „Am declarat textual, aceasta pentru consiliu: „Mi se face o onoare prea mare acuzându-mă de comunism. A fi comunist, astăzi, la noi, înseamnă a avea un curaj excepțional, pe care eu nu-l am". G.P. (Giorge Pascu) prezent la şedință, a reprodus în Revista critică această parte a răspunsului meu, cu scopul de a mă denunța, bineânțeles autorităților ca admirator sau simpatizant al comunismului. Numai că, intenționat sau nu, a schimbat textul declarației la începutul ei, în „N-am onoarea de a fi comunist", ceea ce diminuează semnificația spuselor mele, întrucât, cum se ştie, formula „n-am onoarea să..." se foloseşte adesea şi în glumă sau, mai rău, când vorbitorul vrea să bagatelizeze chestiunea supusă discuției" (Noi credem că G.P. atribuia cuvintelor lui I.I. o greutate pe care el nu le-o dăduse din moment ce voia sa-l denunțe de simpatizant comunist. Sensul celălalt, bagatelizat, nu-şi avea rostul în acest caz); pagina 307: „Am trimis imediat două telegrame cu acelaşi text aproape („Studenții legionari mă împiedică de la îndeplinirea obligației legale de a ține examenele. Vă rog luați măsuri"), una „conducătorului" cealaltă ministerului Educației Naționale (Traian Brăileanu, „filozoful" de la Universitatea din Cernăuți)"; pagina 320: „Trebuie recunoscut totuşi, indiferent de orice alte considerații, că sub conducerea lui Antonescu şi a oamenilor lui situația nu s-a înrăutățit, fără să se amelioreze în ce priveşte politica mare, națională a României. Au scăpat (unii poate, chiar de moarte), numeroşi intelectuali antifascişti din urmărirea lor sub toate formele şi prin toate mijloacele de intimidare. În ce mă priveşte, m-am bucurat, firește, că s-au petrecut lucrurile în felul arătat, bucurie de natură strict personală. Mă simțeam în siguranță, căci, în cazul cel mai rău, aş fi fost scos din învățământ ceea ce nu credeam însă. ... Eu însumi am lucrat ştiințific aproape mai bine decât în epoca precedentă, cel puțin aşa rezultă din publicațiile mele"; pagina 325–326: „Antonescu şi oamenii lui îşi dădeau seama de atmosfera reală din țară şi luau, în consecință, măsuri de toate felurile. Una, interesantă prin aspectul ei aparent

democratic, a fost organizarea unui plebiscit cu asigurarea expresă că cetățenii au deplină libertate să voteze cum le dictează conştiința, fără teamă de a suferi ceva, în cazul când ar da un vot negativ. După terminarea operației s-au publicat numele celor care s-au pronunțat împotrivă"; pagina 691: mi se pare: „Cine putea crede că restul cetățenilor majori, adică toți, erau pentru! Am reținut numele unui confrate: Emil Petrovici, mare lingvist şi, după Eliberare, academician şi l-au invidiat în modul cel mai sincer. Mi-a fost ruşine – mi-ar fi fost şi fără exemplul viitorului nostru tovarăş – că n-am putut apărea şi eu pe acea listă de onoare.Prieteni comunişti sau simpatizanți ai partidului mi-au spus că printre ei, cuvântul de ordine venit de la conducerea lui superioară era să voteze pentru, spre a nu se demasca. Această informație m-a consolat, dar nu pe deplin şi nici pentru totdeauna. Şi acum regret, şi simt o profundă jenă – ca să spun astăzi că nu m-am putut conduce după convingerile mele, exact ca în cazul constituției lui Carol al II-lea, de care am vorbit în altă parte. Atunci, cel puțin mi-a ieşit buhul care s-a bucurat... teoretic, că veneam agale la masa cu registrul de votare, semn că nu eram de acord"; pagina 328: „La Academie, profesorul Ion Petrovici şi-a exprimat, vizitându-mă, bucuria sinceră că... sunt în viață. Auzise – şi numai el – în legătură cu programul descris mai sus, că am fost judecat sumar şi executat, împreună cu Radu Cornățescu şi cu alți comunişti"; pagina 338: „A fost un exemplar strălucit al rasei româneşti" (din vocabularul folosit de acad. I. Iordan la evocarea rectorului Traian Bratu în 1943); pagina 346: „În dosarul meu întocmit de legionari după instalarea lor la putere am văzut o declarație a acestui „intelectual", profesor universitar, în care spunea, printre altele, că m-a „filat" (termenul îi aparține!) la o întrunire comunistă. Declar cu toată jena, că n-am participat, cu bună ştiință, la nici o reuniune de acest fel. Dacă el face o asemenea declarație, singura interpretare logică a ei este că el ştia ce fel de întrunire era şi ştia de la oficina care îl plătea pentru astfel de servicii"; pagina 346: „Într-o dimineață, spre sfârşitul lui iulie, făcând drumul spre Sibiu prin Sălişte – voiam să legalizez aici un act – mă întâlnesc în tren cu matematicianul Mihai Neculce, vechi comunist, pe care îl cunoscusem bine în Iaşi, unde a trăit multă vreme, îmi povesteşte, îngrijorat, că siguranța i-a confiscat exemplarul „Memoriul universitarilor" cu care umbla la el, prin Ardeal, pentru a strânge semnături. Atunci am aflat despre existența acestui document, devenit istorie prin simpla lui apariție, ca act de curaj intelectual în împrejurări dificile". ... „Întâlnirea cu Neculce, mai bine zis povestirea ei explică de ce numele meu nu figurează în „memoriul" amintit. M-am simțit şi mă simt foarte prost şi acum, când citesc ocazional despre semnatarii lui cuvinte elogioase, bine meritate, şi asta, din cauza absenței sale din rândurile lor, dar şi la gândul că numeroşi oameni de bună credință, ce vor fi întrebând de ce nu l-am semnat şi vor fi dând, poate, un răspuns defavorabil mie la întrebare. De aceea port o pică, prietenoasă, poate, eventual, nedreaptă, memoriei celor doi colegi, Oțetea şi Balmuş, care ar fi putut, eu zic că ar fi trebuit, să mă informeze despre existența memoriului, pe care îşi puseseră semnătura" (p. 347).

Pentru ca umbrele academicienilor Oțetea și Balmuș să nu poarte în ochii numeroșilor oameni de bună-credință ce au citit aceste pagini nici o urmă de întinare, suntem obligați să dăm aici „cheia" suspiciunii lor față de academicianul Iordan, „cheie" uitată de autor în paginile ziarului Curentul, ziua marți, 28 ianuarie 1941. Este celebra telegramă de care cei mai vârstnici își aduc aminte, și care sună astfel: „Trăiască generalul Antonescu. Trăiască Armata Română, pentru binele scumpei noastre Patrii!" „Maria și Iorgu Iordan: profesor universitar, Iași". Înțelegem rațiunile acestei telegrame și nu condamnăm decât pentru trecerea ei sub tăcere în aceste memorii, remarcabil de sincere și autocritice. Iar înțelegem și de ce Andrei Oțetea și C. Balmuș au șovăit să prezinte memoriul unui om care semnase în toate „registrele" și fusese singurul intelectual „de stânga" semnatar al unei atari telegrame. Atât. Odihnească-se în pace amintirea lui Andrei Oțetea și C. Bălmuș.

(Urmează fotocopie a telegramei, între două stele în cinci colțuri – una sus, cealaltă jos)

Neoroeslerieni sau paleolazarevi

(Cu acest supratitlu reproducem un articol semnat de Dna Zamfirescu și publicat în 30 decembrie 1970 în „Săptămâna" cu titlul: „De la Robert Roesler la academicianul Iorgu Iordan").

Academicianul Iorgu Iordan a publicat recent o carte despre magistrul său Alexandru I. Philippide. Critica științifică a întâmpinat-o cu îngăduință datorată vârstei și trecutului autorului, și s-a făcut că nu bagă de seamă ținuta apologetică a lucrării, în contradicție de altfel cu declarațiile și cu unele ieșiri publice și publicistice care păreau să indice în academicianul Iorgu Iordan un adversar al apologetismului în preluarea moștenirii științifice.

Evident, suntem de acord că Alexandru Philippide a fost un savant, poate nu atât de mare pe cât vrea să-l sugereze statuia de bronz aurit ce i-o toarnă ucenicul său, dar oricum un nume peste care nu se poate trece ușor sau cu ușurătate. El are merite clare de inițiator și mai ales meritul de a fi fost primul titular al unei catedre de filologie română în învățământul nostru superior. Nu este mai puțin adevărat că, printr-o stranie înclinație temperamentală, care-l apropie de un alt eminent savant contemporan lui, Demostene Russo, titularul, la București, al primei catedre de bizantinologie din România, Alexandru I. Philippide s-a simțit atras, poate și din reacție față de un anumit fals patriotism al vremii, către acele atitudini și idei care erau cel mai puțin favorabile poporului nostru. Așa cum Demostene Russo a rămas celebru în special prin obstinata și savanta sa încercare de a demonetiza și minimaliza cea mai mare operă a culturii vechi românești „Învățăturile lui Neagoe Basarab" – Al. I. Philippide și-a consacrat existența unui opus magnum apărut în două masive volume, sub titlul „Originea românilor", în 1925 și 1928. Această carte reprezintă, fără îndoială, o demonstrație de ingeniozitate neegalată în filologia română, aplicată însă unui scop clar: de a dovedi că poporul român s-a format în sudul Dunării, de unde a emigrat începând din secolul VI și până în secolul XIII, în

valuri succesive, fiind „absorbit" în nordul Dunării de „golul" lăsat prin scurgerea slavilor la sud. Oricât de imposibilă apare unei logici normale această teorie, nu trebuie minimalizat faptul că, de la faimoasele „Studii româneşti" ale austriacului Robert Roesler, acesta un duşman declarat şi făţiş al poporului nostru, cartea lui Philippide este cea mai bine organizată încercare de a desfiinţa convingerea dăinuirii noastre continui pe acest pământ, ceea ce nu înseamnă, implicit, că tezele ei fundamentale sunt şi demonstrate fără putinţă de replică. Însuşi faptul că Al. I. Philippide face să se termine procesul de „migrare" acolo unde Roesler îl consideră abia început – în secolul XIII – arată cât de greu este să se pună de acord susţinătorilor uneia din cele mai abracadabrante construcţii teoretice din câte cunoaşte ştiinţa istorică mondială. Aceasta nu-i împiedică însă pe neoroeslerienii contemporani să alăture cele două nume şi să citeze mai bucuros pe Philippide decât pe Roesler, din motive lesne de înţeles.

În centrul unei monografii despre Al. I. Philippide, discutarea acestei teorii, prin care savantul ieşean continuă să existe în actualitate, trebuia să deţină locul principal, iar examenul ei critic să se facă în lumina stadiului social al cercetărilor. Căci este un fapt bine ştiut că, de la Xenopol şi Onciul la istoricii, arheologii şi filologii vremii noastre, românii şi străinii, teza „migrării" românilor din sudul spre nordul Dunării a fost respinsă argumentat, de o pleiadă de savanţi tot atât de bine pregătiţi ca şi Al. I. Philippide, şi că astăzi arheologia a demonstrat definitiv permanenţa elementului autohton, câteva secole peste faimoasa „retragere aureliană". Încât neuroeslerienii se găsesc în dificultatea de a stabili o altă dată de „golire" a Daciei, mai înainte de a se pune de acord asupra datei şi căilor pe care s-a produs „migrarea" spre nord! Este atât de bine ştiut, de la cartea lui G. I. Brătianu „O enigmă şi un miracol istoric: poporul român", apărută în 1940, că urmaşii lui Roesler şi admiratorii de azi ai lui Philippide se găsesc în faţa unei dificultăţi insurmontabile atunci când trebuie să fixeze locul unde au locuit românii înainte de a „migra" spre nord. Într-adevăr, fiecare istoric străin, ţine să demonstreze că nu din ţara lui actuală au pornit, şi nu în ţara lui au locuit cândva şi s-a format poporul nostru. Ceea ce, prin eliminare, duce la concluzia, uluitoare dar logică, potrivit căreia românii au descins în veacul al XIII-lea de pe altă planetă.

În loc să ţină seama de toate aceste date, şi să încerce a sintetiza rezultatele unor decenii de cercetări multilaterale asupra problemei etnogenezei şi continuităţii românilor, academicianul Iorgu Iordan se mulţumeşte a reproduce, cu câteva retuşuri voit confuze şi câteva adaosuri abile dar neîndreptăţite care tind să implice alături de Philippide şi alte nume ilustre ale filologiei româneşti (cum sunt Sextil Puşcariu, Al. Rosetti), cele scrise de dânsul în recenzia publicată în „Revista critică" nr. 2–3 din aprilie–septembrie 1929. Amputările sunt semnificative, pentru cine compară cele două teze, după cum semnificativă este eliminarea celor câteva pagini de citate directe din Originea românilor, din care reieşea categoric poziţia exactă a magistrului în problema continuităţii românilor.

Amintita recenzie din numărul omagial al „Revistei critice" conținea, de fapt, și adeziunea necondiționată a academicianului Iorgu Iordan la Teza Philippide, adeziune pe care ține să și-o reafirme după aproape o jumătate de veac (vezi pag. 103 din cartea discutată). Evident, înscrierea unui nume în plus în galeria adversarilor continuității românilor la nord de Dunăre, fie el și al academicianului Iorgu Iordan, nu dă o greutate în plus teoriei lui Roesler–Philippide, devenită acum teoria lui Roesler–Philippide–Iordan, fiindcă nu descoperim nimic în plus față de cele spuse în 1929. A rezuma pe Philippide și a te declara de acord cu el nu înseamnă a demonstra teza în cauză.

Faptul că o personalitate de talia academicianului Iordan își poate permite să facă tabula rasa rezultatele convergente ale atâtor cercetători și atâtor discipline, trebuie să constituie încă un semnal. Nu un semnal de alarmă, fiindcă adevărul există cu sau fără concursul nostru, dar oricum, un semnal menit a ne atrage atenția că, deocamdată, nu avem pentru epoca noastră, marea carte de sinteză închinată problemei etnogenezei și continuității românești, carte în care să găsim, sistematizate și restructurate obiectiv-polemic, de o minte puternică, toate aceste rezultate ale arheologiei, lingvisticii și istoriei. Din păcate, dacă aceste probleme au avut darul să confere ranguri, fotolii și reputații, ele n-au produs, în ultimele decenii, decât firave broșuri menite a justifica indemnizațiile unor academicieni. În absența cărții sau cărților fundamentale despre chestiunile majore ale începuturilor noastre ca popor, cărți de loc imposibile, a căror redactare va trebui însă încredințată unei alte echipe, academicianul Iorgu Iordan își poate reproduce opiniile de acum 40 de ani, iar critica noastră științifică le poate trece cu vederea, ca pe un firesc capriciu de senectute.

P.S. (Săptămâna din 6 aprilie 1979, la „Caragiale" scos de municipiu)

În ultima vreme sporesc dovezile că Memoriile academicianului Iorgu Iordan, ajunse la volumul al II-lea, conțin un număr inimaginabil de adevăruri și de aserțiuni veninoase asupra contemporanilor. După rectificările profesorului Vasile Netea făcute în paginile „Săptămânii" au urmat puneri la punct ale lui V. Vetișanu în „Flacăra" (nr. 11 a.c.). Numeroase alte persoane țin în sertar rectificări similare. În ce ne privește, continuându-se investigațiile pentru volumul IV din Incognito, am fost obligați să parcurgem aceste memorii și să le confruntăm cu alte mărturii despre evenimentele relatate. Am constatat astfel că într-un caz esențial, tovarășul academician – ierta-mi-se cuvântul – minte. Domnia sa reproșează regretatului profesor Mihai Neculce că nu l-a informat la timp asupra existenței cunoscutului memoriu al intelectualilor români prin care i se cerea lui Antonescu ieșirea României din războiul anti-sovietic. Deținem informații de la prieteni apropiați ai profesorului Mihai Neculce și ai lui Belu Zilber (care adunau semnăturile pe acest memoriu), conform cărora academicianul Iordan a fost printre primii solicitați să-și pună semnătura, dat fiind marele prestigiu științific de care se bucura, dar că dânsul a refuzat, spre dezamăgirea generală, să se asocieze la un act semnificativ pentru atitudinea intelectualității românești sub regimul antonescian. În felul acesta, academicianul Iordan a rămas, pentru istorie, doar semnatarul celebrei telegrame către Antonescu, de care nu suflă un cuvânt în

Memorii şi pe care, spre reîmprospătarea memoriei, i-o reamintim, după ziarul Curentul, 28 ianuarie 1941, unde a apărut.

➢ CNSAS, Fond documentar învățământ, dosar 8833 vol. 34, documente nepaginate

228

1981 ianuarie 29, Bucureşti. Notă Informativă, cu caracter strict secret, privind atitudinea şi câteva activități ale academicianului Iorgu Iordan. Sunt comentate ca acțiuni de disidență față de N. Ceauşescu.

Ministerul de Interne

Strict secret

Departamentul securității statului
- U.M. 0544 -
Nr. 225/ 0044986 din 29.01.1981

Notă

Din datele pe care le-am obținut de la mai multe surse, rezultă că atitudinea antiromânească, filoslavă şi filosemită a academicianului Iorgu Iordan devine în ultimul timp mai evidentă şi mai virulentă, tinzând să ia aspectul unui comportament disident.

În sensul aprecierii de mai sus, precizăm următoarele:

1. – Academicianul Iorgu Iordan a influențat unii factori din Ministerul Educației şi Învățământului să reancheteze la Iaşi cazul profesorului V. Arvinte pentru că a luat poziție față de prof. dr. Hertha Peretz – evreică şi față de lector Lebiuc – ucrainean care au încercat să saboteze promovarea intereselor româneşti în R.F.G. şi dezvoltarea relațiilor dintre universitățile din Iaşi şi Freiburg/R. F. Germania.

Prin conferențiarul dr. Brîncuş, prodecan al Facultății de Filologie din Bucureşti, Iorgu Iordan a încercat să influențeze comisia de anchetă să conducă astfel lucrările încât să-l „lovească" pe profesorul V. Arvinte şi să dea câştig de cauză lui Lobiuc, în paralel cu denigrarea altor cadre universitare cunoscute pentru activitatea lor militant-patriotică.

De asemenea, Iorgu Iordan a intervenit insistent la Editura ştiințifică şi enciclopedică din Bucureşti pentru a se publica cât mai repede lucrarea de doctorat a lui Lobiuc tratând „influența limbii ucrainene asupra limbii române". Redactorii care au citit manuscrisul au fost surprinşi de conținutul ei antiromânesc şi proucrainean.

2. – Participând la sărbătorirea academicianului Al. Graur la comunitatea evreiască din Bucureşti, academicianul Iorgu Iordan a afirmat față de rabinul şef Moses Rosen, conf. dr. Ovid Crohmălniceanu şi alții că vine cu multă plăcere la Comunitate „întrucât acesta ar fi singurul loc din România unde se mai poate exprima în mod liber cineva".

3. – În aceeaşi ordine de idei o altă sursă informează că academicianul Iorgu Iordan se exprimă curent, la universitate şi în alte medii, față de cadre didactice,

studenți, etc. că, citãm: „În țara asta nu mai există nimeni care să gândească; în afară de unul. Nimeni nu mai are cap, în afară de unul. În România nu mai există nici un ministru, nu mai există guvern, nu mai există nici măcar popor. Există un singur om, care le vede, le gândește, le face pe toate. În felul acesta totul se duce de râpă și toate se vor termina prost pentru România".

4. – Subliniem faptul că interviul acordat postului de radio „Europa Liberă" și difuzat în luna ianuarie 1981 de câteva ori, rabinul-șef Moses Rosen a afirmat că în R.S. România ar exista fenomene ale unui curent antisemit, de natură legionaro-fascistă, că deplânge apariția unor asemenea fenomene, dar că personalități de vază, cum sunt academicienii Iorgu Iordan, Alex Graur și alții fac uz de toată capacitatea lor de influență pentru a le combate, pentru a le împiedica să ia amploare.

➢ CNSAS, Fond documentar învățământ, dosar 8833, vol. 34, f. 16.

229

1981 februarie 21, București. Raport, strict secret, al generalului Aron Bordea (Ministerul de Interne) privind concluziile urmăririi academicianului Iorgu Iordan. Se sugerează continuarea supravegherii acestuia dar și a persoanelor din anturajul său.

Ministerul de Interne
Strict secret
Departamentul securității statului
Direcția I
Nr. 0047037 din 21 februarie 1981

Raport

În executarea ordinului rezolutiv privind semnalarea U.M. 0544 despre atitudinea academicianului Iorgu Iordan, raportăm următoarele:

Susnumitul, de mai mulți ani, față de unele persoane din anturajul său își exprimă în mod tendențios părerile privind politica partidului și statului nostru.

Prin opiniile sale referitoare la limba română, aduce atingere teoriei continuității și latinității poporului român pe actualul teritoriu. De asemenea, apreciază ca necorespunzătoare măsura trecerii institutelor de cercetare din subordinea Academiei R.S. România pe lângă alte ministere, considerând că în acest fel Academia a devenit „o instituție moartă și nu se bucură de sprijinul conducerii de partid".

Cu ocazia sărbătoririi împlinirii vârstei de 80 de ani a academicianului Alexandru Graur care a avut loc la sediul Federației Comunităților Evreiești din București, Iorgu Iordan a făcut afirmații denigratoare privind situația naționalităților conlocuitoare din țara noastră, apreciind că ar exista o activitate „naționalistă, de prigoană a evreilor".

Referindu-se la volumele sale de memorii, a arătat că nu mai dorește să publice următorul volum care cuprinde perioada de după anul 1965, deoarece până la

această dată „noi am înflorit, dar după aceea suntem la pământ, suntem ultima țară din Europa în ceea ce privește cultura autentică".

Marea majoritate a persoanelor din anturajul său pun aceste fapte pe seama senilității, urmare a vârstei înaintate (are 93 de ani), motiv pentru care nu mai predă cursuri la Universitate din anul 1971.

Nu a rezultat ca academicianul Iorgu Iordan să fi intervenit pentru influențarea factorilor din Ministerul Educației și Învățământului de a reancheta cazul profesorului Arvinte Vasile și nici pe parcursul anchetei în favoarea lui Lobiuc Ioan.

Urmare a unor neînțelegeri între Arvinte Vasile și Lobiuc Ioan, acesta a fost scos de la catedra de limba română pentru anul 1980- 1981 și trecut în cadrul colectivului de școlarizare a cetățenilor străini. Măsura l-a determinat pe acesta să se adreseze cu nenumărate memorii la diferite nivele inclusiv la conducerea superioară de partid și stat. Ca urmare, s-a constituit o comisie formată din reprezentanți ai C.C. ai P.C.R., Ministerul Educației și Învățământului și Comitetul Județean Iași al P.C.R. care a cercetat cazul, iar Lobiuc Ioan a fost integrat în colectivul catedrei de limba română.

De asemenea, nu a rezultat ca academicianul Iorgu iordan să fi intervenit la Editura Științifică și Enciclopedică pentru publicarea lucrării de doctorat a lui Lobiuc Ioan. Acesta, în septembrie 1979, a predat manuscrisul editurii care, după studiul efectuat l-a considerat publicabil, fiind inclus în planul editorial 1980. Din lipsă de hârtie, lucrarea nu a putut fi publicată până în prezent.

Pentru cunoașterea și prevenirea unor acțiuni neavenite din partea lui Iorgu Iordan și a proliferării concepțiilor sale ostile, se va acționa în direcția stabilirii persoanelor care stimulează asemenea comentarii, în vederea izolării acestora. Concomitent vor fi selecționate persoane din anturajul său cu posibilități de a-l influența să se abțină de a mai face comentarii ostile.

S.S. Șeful Direcției I,
general maior Bordea Aron

➢ CNSAS, Fond documentar învățământ, dosar 8833, vol. 34, f. 79.

230

1981 februarie 25, București. Notă, cu caracter strict secret, în care este sesizată atitudinea anticeaușistă a academicianului Iorgu Iordan.

Strict secret
Exemplar nr. 1

NOTĂ

Din sursă sigură cunoaștem că acad. profesor Iorgu Iordan, membru PCR, domiciliat în Str. Sofia nr. 21, sectorul 1, în anturajul său apropiat, face comentarii denigratoare la adresa politicii promovate de partidul nostru.

Astfel, făcând comparație între perioade dinaintea evenimentelor din martie 1965 şi cea care a urmat după această dată, Iorgu Iordan a afirmat că: „... acum se fac mai multe arestări ca pe vremea lui.... Acum țara întreagă e o închisoare..."

Referindu-se la numirea tovarăşei Suzana Gîdea în funcția de preşedintă a Consiliului Culturii şi Educației Socialiste, el a apreciat că: „...Este o avansare în grad asta. Dă cultura pe mâna unui om care este realmente incult..."

În comentariile pe care le face cu persoanele din anturajul său apropiat, el aprobă şi susține opiniile ostile ale acestora, potrivit cărora, în ultimii 15 ani, contrar celor spuse, „economia României a mers an de an tot mai prost... Se dă din colț în colț", căutându-se cu disperare „o ieşire cât de cât" din această situație, între care şi „dispozițiile de politizare a oamenilor pentru a-i „convinge" asupra necesității unui regim strict de economii la energie, alimente etc., „inventându-se" tot felul de pretexte".

În contextul unor astfel de discuții, acad. prof. Iorgu Iordan a făcut în repetate rânduri comentarii denigratoare de nereprodus, la adresa conducerii superioare de partid şi de stat din țara noastră.

Menționăm că anturajul său este format din persoane care au deținut funcții de răspundere în aparatul de partid şi de stat, cunoscuți cu aceeaşi atitudine ostilă.

➢ CNSAS, Fond documentar învățământ, dosar 8833, vol. 34, f. 28.

231

1995, Bucureşti. Legea învățământului. Fragmente.

Capitolul IX.
Învățământul superior

Art. 55. Învățământul superior se realizează prin instituții de învățământ şi de cercetare: universități, institute, academii, conservatoare şi colegii universitare.

Art. 56. Înființarea instituțiilor de învățământ se face prin lege.

Secțiunea 1.
Organizarea învățământului universitar

Art. 57. Învățământul universitar are caracter deschis şi se organizează sub formă de:

a. Învățământ universitar de scurtă durată;

b. Învățământ universitar de lungă durată.

Art. 58. Învățământul universitar de stat este gratuit, cu excepția taxelor percepute pentru înscrierea la concursul de admitere, înmatriculări şi reînmatriculări, reexaminări, repetenție şi repetarea examenului de absolvire sau de licență. de asemenea, se pot percepe taxe şi pentru activități didactice neincluse în planul de învățământ, solicitate de studenți şi aprobate de consiliul facultății. Cuantumul taxelor se stabileşte de către senatele universitare.

Art. 59. Pot participa la admiterea în învățământul universitar absolvenții de liceu cu diplomă de bacalaureat. Organizarea admiterii este de competența fiecărei instituții de învățământ superior, pe baza criteriilor generale stabilite de Ministerul Învățământului. Concursul de admitere se poate organiza în două sesiuni.

Absolvenții de liceu, care au obținut într-unul dintre ultimii 2 ani de studii distincții la olimpiade şcolare internaționale, concursuri artistice sau sportive de nivel continental, mondial sau olimpic, au dreptul de a se înscrie în învățământul universitar fără susținerea concursului de admitere la acele facultăți sau secții de specialitate la care admiterea conține în probele de concurs disciplina la care au fost distinşi.

Cifra de şcolarizare în învățământul universitar de stat se stabileşte anual, prin hotărâre a Guvernului, pe baza studiilor de prognoză şi la propunerea senatelor instituțiilor de învățământ superior.

În învățământul universitar de stat condițiile de admitere, rețeaua şi cifrele de şcolarizare se fac publice cu cel puțin 6 luni înainte de începerea anului universitar.

Art. 60. Activitatea didactică se poate organiza în următoarele forme: de zi, seral şi fără frecvență. Formele de învățământ seral şi fără frecvență pot fi organizate numai de către instituțiile de învățământ care au şi cursuri de zi.

Durata studiilor în învățământul seral şi în cel fără frecvență este mai mare cu un an decât cea prevăzută pentru învățământul de zi.

Diplomele sau certificatele de absolvire eliberate de instituțiile de învățământ pentru specializările acreditate sunt echivalente, indiferent de forma de învățământ absolvită.

Studenții pot urma concomitent două specializări, dacă îndeplinesc condițiile de admitere cerute. Studenții respectivi pot beneficia de bursă de stat pe durata maximă a unei specializări.

Absolvenții cu diplomă de licență pot urma o a doua specializare, fără concurs de admitere, în condițiile stabilite în Carta universitară.

Art. 61. În instituțiile de învățământ superior pot fi înscrişi şi studenți străini, în conformitate cu prevederile legale.

Cetățenii străini care studiază în România în învățământul superior de stat, cu excepția celor care beneficiază de burse din partea statului român, plătesc taxele de şcolarizare stabilite anual prin hotărâre a Guvernului (...).

Secțiunea 3.
Învățământul universitar de lungă durată

Art. 66. Învățământul universitar de lungă durată se desfăşoară în universități şi în alte instituții echivalente, precum: institute, academii, conservatoare, în facultăți şi la specializări autorizate sau acreditate.

Înființarea de noi facultăți se aprobă de către Ministerul Învățământului, iar structura acestora, de către senatele universitare.

Art. 67. durata studiilor la cursurile de zi în învățământul universitar de lungă durată este, în funcție de profil, de 4–6 ani şi se stabileşte prin hotărâre a Guvernului. Modificarea duratei studiilor se poate face numai începând cu anul I.

Studiile în învățământul universitar de lungă durată se încheie cu exemen de licență, care constă în proiect sau lucrare de diplomă și în probe generale și de specialitate. Criteriile de organizare a examenului de licență se stabilesc de Ministerul Învățământului, iar metodologia de către senatele universitare.

Absolvenții care au promovat examenul de licență primesc titlul de licențiat în profilul și specializarea urmate.

Absolvenții care nu au promovat examenul de licență primesc, la cerere, un certificat de studii și copie de pe foaia matricolă. Ei mai pot susține examenul de cel mult 2 ori, în decurs de 5 ani de la absolvire.

Titulatura diplomei de licență se stabilește de către Ministerul Învățământului, în conformitate cu standardele internaționale.

Diplomele eliberate de instituțiile de învățământ universitar de lungă durată până în anul 1993 inclusiv sunt echivalente cu diploma de licență.

Art. 68. Studenții și absolvenții care optează pentru profesiunea didactică sunt obligați să participe la activitățile Departamentului pentru pregătirea personalului didactic.

Departamentul funcționează în instituțiile de învățământ superior pe bază de regulament și are planuri de învățământ distincte, care cuprind discipline de pregătire teoretică și practică în domeniile pedagogiei, psihologiei, logicii, sociologiei și metodicii de specialitate. În realizarea activităților proprii, departamentul este sprijinit de facultățile de profil.

Pregătirea studenților prevăzută la alin. 1 și 2 se realizează în regimul activităților didactice opționale. Planurile de învățământ ale departamentului sunt integrate în planurile de învățământ ale facultăților de profil.

Absolvenților Departamentului pentru pregătirea personalului didactic li se eliberează certificate de absolvire, pe baza cărora sunt abilitați să funcționeze în calitate de cadre didactice.

Absolvenții învățământului universitar pot profesa în învățământ numai dacă fac dovada că au efectuat pregătirea pentru disciplinele prevăzute la alin. 2 sau vor efectua această pregătire în primii 3 ani de la angajare. (...)

Secțiunea 4.
Învățământul postuniversitar

Art. 70. Învățământul postuniversitar asigură specializarea în domeniu sau extinderea și perfecționarea pregătirii atestate prin diplomă de licență sau, după caz, diplomă de absolvire.

Învățământul postuniversitar se organizează în isntituții de învățământ superior și în școli de studii postuniversitare, acreditate în acest scop, și se realizează prin: studii aprofundate, doctorat, studii academice postuniversitare, studii de specializare și cursuri de perfecționare.

Art. 71. Admiterea în învățământul universitar se face:

a. Prin concurs, pentru studii aprofundate, pentru doctorat şi pentru studii academice postuniversitare;

b. La cerere, epntru studii de specializare şi cursuri de perfecţionare.

Numărul locurilor pentru studii aprofundate, pentru doctorat şi pentru studii academice postuniversitare este aprobat de:

a. Senatele instituţiilor de învăţământ superior, epntru cele acoperite prin taxe sau subvenţionate din alte surse decât cele de la bugetul de stat;

b. Ministerul Învăţământului pentru cele subvenţionate de la bugetul de stat.

Art. 72. Studiile aprofundate au durata de 1yahoo conectare mail telefon2 ani şi pot fi urmate de absolvenţii cu diplomă de licenţă.

Concursul de admitere pentru studii aprofundate se organizează pe baza criteriilor stabilite de către Ministerul Învăţământului.

Cifra de şcolarizare şi reţeaua învăţământului de studii aprofundate se aprobă de către Ministerul Învăţământului.

Studiile aprofundate se încheie cu o dizertaţie. Absolvenţii primesc diplomă de studii aprofundate – magister sau master.

Cursanţii învăţământului de studii aprofundate beneficiază de gratuitatea studiilor şi de burse, în conformitate cu prevederile legii.

Art. 73. Doctoratul este o formă superioară de învăţământ şi de cercetare.

Au dreptul să participe la concursul de admitere la doctorat absolvenţii învăţământului universitar de lungă durată, cu diplomă de licenţă.

Conducătorii de doctorat pot fi profesori universitari sau cercetători ştiinţifici principali gradul I, cu titlul de doctor.

Dreptul de a conduce doctoratul este avizat nominal de Consiliul Naţional de Atestare a Titlurilor, Diplomelor şi Certificatelor Universitare, la propunerea instituţiilor organizatoare, şi este conferit prin ordin al ministrului învăţământului.

Doctoratul este organizat, cu sau fără frecvenţă, în instituţiile de învăţământ superior şi în isntitutele de cercetare ştiinţifică aprobate de Ministrul Învăţământului, la propunerea Consiliului Naţional de Atestare a Titlurilor, Diplomelor şi Certificatelor Universitare, pe baza criteriilor de acreditare în acest scop.

Doctoratul se încheie cu o teză susţinută public şi evaluată de o comisie de specialişti, propusă de organuul de conducere a instituţiei organizatoare, avizată de Consiliul Naţional de Atestare a Titlurilor, Diplomelor şi Certificatelor Universitare şi aprobată de ministrul învăţământului. Comisia este alcătuită dintr-un preşedinte, conducătorul de doctorat şi 5 referenţi oficiali, specialişti cu activitate ştiinţifică deosebită, cu titlul de doctor în domeniu, dintre care 4 nu funcţionează în instituţia organizatoare a doctoratului. Pentru activitatea depusă, referenţii oficiali vor fi retribuiţi potrivit normelor stabilite de Ministerul Învăţământului.

Titlul ştiinţific de doctor se acordă de către conducerea instituţiei organizatoare şi se confirmă de către Consiliul Naţional de Atestare a Titlurilor, Diplomelor şi Certificatelor Universitare de pe lângă Ministerul Învăţământului. Pe baza ordinului ministrului învăţământului se eliberează diploma de doctor de către instituţia acreditată.

Organizarea și desfășurarea doctoratului se reglementează prin hotărâre a Guvernului. (...)

Art. 77. Pentru organizarea activităților de pregătire postuniversitară, prevăzute la art. 74, instituțiile de învățământ superior se pot asocia cu instituții similare, precum și cu agenți economici din țară sau din străinătate. În acest caz, structura studiilor, structurile organizatorice și modul lor de funcționare și de finanțare se aprobă de Ministerul Învățământului, la propunerea instituției de învățământ superior inițiatoare.

Art. 78. Învățământul postuniversitar este susținut prin taxe sau din alte surse, cu excepțiile prevăzute de lege.

Bursele de stat în învățământul postuniversitar se obțin prin concurs.

Secțiunea 5.
Cercetarea științifică în învățământul superior

Art. 80. În instituțiile de învățământ superior se organizează activități de cercetare științifică, dezvoltare tehnologică, proiectare, consultanță sau expertiză, care se desfășoară în cadru departamentelor, catedrelor sau în unități proprii de cercetare științifică, inclusiv prin colaborare cu instituții de învățământ și de cercetare din țară sau din străinătate.

Unitățile de cercetare științifică se înființează cu aprobarea senatelor universitare.

Catedrele, departamentele și unitățile de cercetare științifică sunt încadrate cu personal didactic, de cercetare științifică și cu alte categorii de personal.

Activitatea de cercetare științifică constituie unul dintre criteriile de apreciere a valorii profesionale a cadrului didactic și, după caz, poate completa norma didactică.

Studenții pot participa la contracte de cercetare științifică din departamente, catedre și unități de cercetare.

Modul de organizare și de desfășurare a cercetării științifice în instituțiile de învățământ superior se stabilește prin regulament aprobat de senatul universitar.

Pentru activități de cercetare științifică specifice, în rețeaua Ministerului Învățământului pot funcționa institute de cercetare cu personalitate juridică.

Cercetarea științifică din învățământul superior beneficiază gratuit de serviciile întregii rețele de informare și de documentare a bibliotecilor din învățământ.

Art. 81. Programele de cercetare științifică fundamentală, precum și alte programe de interes deosebit sunt finanțate, pe bază de contracte, din fondurile alocate anual direct de Ministerul Învățământului, de la bugetul de stat, separat de finanțarea procesului de învățământ. Finanțarea contractelor de cercetare se face în mod competitiv, pe baza evaluărilor făcute de către Consiliul Național al Cercetării Științifice Universitare. (...)

Activitatea de cercetare științifică desfășurată în institutele de cercetare ale Ministerului Învățământului este finanțată de la bugetul de stat, pentru programele solicitate de acest minister, și din alte surse, pentru programele comandate de terți.

Art. 82. Veniturile nete obținute din realizarea programelor de cercetare științifică și din activitățile de proiectare, consultanță sau expertiză se utilizează, cu

acordul coordonatorului de program şi cu avizul rectorului instituţiei de învăţământ superior, pentru dezvoltarea bazei materiale proprii de cercetare, precum şi pentru remunerarea personalului care a executat contractul.

Secţiunea 6.
Structura instituţiilor de învăţământ superior.

Art. 83. Instituţia de învăţământ superior cuprinde, de regulă, mai multe facultăţi, colegii univesitare, departamente, catedre, unităţi de cercetare ştiinţifică, de proiectare şi de microproducţie.

Art. 84. Facultatea reprezintă unitatea funcţională de bază a instituţiei de învăţământ superior şi are în componenţă una sau mai multe secţii de specializare, facultatea este organizată pe departamente şi catedre. Activitatea didactică în cadrul facultăţii se desfăşoară pe ani de studii, serii de predare, grupe şi subgrupe.

Facultăţile se individualizează prin: condiţii de admitere şi absolvire; programe de studiu; domenii de specializare.

Facultatea cuprinde personal didactic şi studenţi, cercetători ştiinţifici şi proiectanţi, personal auxiliar şi administrativ.

Art. 85. Colegiul universitar este unitatea funcţională subordonată instituţiei de învăţământ superior sau facultăţii.

Art. 86. Departamentul constituie o structură subordonată instituţiei de învăţământ superior sau, după caz, facultăţii, având funcţii didactice, de cercetare ştiinţifică, de proiectare şi de microproducţie. Organizarea departamentelor se stabileşte de către senatele universitare.

Art. 87. Catedra este unitatea structurală de bază a facultăţii sau, după caz, a departamentului, care realizează activităţi de învăţământ şi de cercetare. Catedra cuprinde personal didactic şi, după caz, personal de cercetare, de proiectare şi auxiliar, dintr-o disciplină sau dintr-o familie de discipline.

Art. 88. Instituţiile de învăţământ superior sau componentele acestora au dreptul de a organiza şi a administra, singure sau în colaborare cu alte instituţii, unităţi şi centre de cercetare, centre pentru pregătirea resurselor umane, unităţi de microproducţie, loturi experimentale sau alte structuri instituţionale.

Secţiunea 7.
Autonomia universitară

Art. 89. Autonomia universitară constă în dreptul comunităţii universitare de a se conduce, de a-şi exercita libertăţile academice fără niciun fel de ingerinţe ideologiece, politice sau religioase, de a-şi asuma un ansamblu de competenţe şi obligaţii în concordanţă cu opţiunile şi orientările strategice naţionale ale dezvoltării învăţământului superior stabilite prin lege.

Autonomia universitară se corelează cu principiul răspunderii personale şi publice pentru calitatea întregii activităţi didactice şi de cercetare ştiinţifică pe care o desfăşoară instituţia respectivă de învăţământ superior.

Art. 90. Comunitatea universitară cuprinde totalitatea persoanelor care desfăşoară activitatea didactică, de cercetare ştiinţifică şi de proiectare, precum şi pe cei care studiază într-o instituţie de învăţământ superior.

Comunitatea universitară foloseşte în activitatea sa personal auxiliar şi administrativ.

Art. 91. Spaţiul universitar este constituit din totalitatea edificiilor, terenurilor, campusurilor universitare, dotărilor de orice fel şi cu orice destinaţie, folosite de instituţia de învăţământ superior, indiferent de titlul juridic sub care aceasta este îndreptăţită să le utilizeze. (...)

Art. 92. Ansamblul de drepturi şi obligaţii, precum şi normele care reglementeazp viaţa comunităţii universitare în spaţiul universitar propriu sunt cuprinse în Carta universitară a instituţiei de învăţământ superior, adoptată de senatul universitar, în condiţiile legii.

Autonomia universitară vizează domeniile conducerii, structurării şi funcţionării instituţiei, ale activităţii didactice şi de cercetare ştiinţifică, ale administrării şi ale finanţării.

Autonomia universitară se realizează, în principal, prin: programarea, organizarea, desfăşurarea şi perfecţionarea procesului de învăţământ; organizarea cercetării ştiinţifice şi a documentării; stabilirea specializărilor; stabilirea planurilor de învăţământ şi a programelor analitice, în acord cu standardele naţionale; admiterea candidaţilor la studii, pe baza criteriilor generale stabilite de Ministrul Învăţământului; selectarea şi promovarea personalului didactic şi ale celorlalte categorii de personal; stabilirea criteriilor de apreciere a activităţii didactice şi ştiinţifice; acordarea, în condiţiile legii, a titlurilor didactice, ştiinţifice şi onorifice; stabilirea formelor de studiu postuniversitar, confirmate prin acreditarea programelor de studiu; stabilirea, împreună cu Ministerul Învăţământului şi cu alte autorităţi publice, agenţi economici, organizaţii profesionale şi patronate recunoscute la nivel naţional, a domeniilor în care se utilizează diplomele şi certificatele proprii emise; stabilirea programelor de cooperare cu alte instituţii de învăţământ superior şi de cercetare din ţară şi din străinătate; eligibilitatea tuturor organismelor de conducere, prin vot secret; stabilirea necesităţilor financiare şi materiale; rezolvarea problemelor sociale ale comunităţii universitare; folosirea fondurilor şi gestionarea lor cu respectarea prevederilor legale; acordarea, din fonduri proprii, a burselor de studiu şi de cercetare, distincte de cele atribuite potrivit altor reglementări legale; asigurarea ordinii şi disciplinei în spaţiul universitar; organizarea şi controlul tuturor serviciilor economico-gospodăreşti; găsirea şi stabilirea surselor suplimentare de venituri; organizarea activităţii culturale şi sportive; înfiinţarea fundaţiilor; stabilirea şi folosirea unor însemne şi simboluri proprii.

În plan financiar, autonomia universitară se realizează ca drept de gestionare, potrivit legii şi răspunderii personale, a fondurilor alocate de la bugetul public naţional sau provenite din alte surse, inclusiv a veniturilor realizate din taxele în valută de la studenţi şi cursanţi străini, potrivit criteriilor stabilite de comun acord cu Ministerul Învăţământului.

Art. 93. Membrii comunităţii universitare au dreptul de a lua parte la conducerea treburilor universitare; organismele de conducere se aleg prin vot secret, potrivit Cartei universitare, pentru perioade de 4 ani.

Organele alese, cu excepția rectorului, se confirmă de către senatul universitar. Rectorul se alege de către senat şi se confirmă prin ordin al ministrului învățământului. O persoană nu poate ocupa funcția de decan sau de rector mai mult de două mandate succesive. Rectorul poate fi revocat din funcție de către senatul universitar prin aceeaşi procedură folosită la numire.

Ministerul Învățământului poate suspenda din funcție, din motive justificate, pe rectorul unei instituții de învățământ superior, de stat sau particular, acreditate.

Art. 94. În instituțiile de învățământ superior, studenții pot fi reprezentați în consiliile facultăților şi în senatele universitare, în proporție de cel mult 1/5 din numărul membrilor acestor consilii, în condițiile stabilite prin Carta universitară.

Protecția membrilor comunității universitare în activitatea profesională şi în spațiul universitar este înscrisă în Carta universitară. Abaterile de la deontologia universitară se analizează şi se soluționează la nivelul consiliilor facultăților şi al senatului.

Membrii comunității universitare sunt obligați să respecte regulamentele interne ale instituției de învățământ superior, stabilite în conformitate cu Carta universitară.

Art. 95. Accesul în spațiul universitar este permis numai în condițiile stabilite prin Carta universitară sau prin lege.

Art. 96. La nivel național, autonomia universitară se manifestă prin relația directă a rectorului instituției de învățământ superior cu Ministerul Învățământului şi prin alegerea reprezentanților instituției în organismele profesionale, conform legii. (...)

➢ „Juventus", an I, nr. 1 din octombrie 1995, p. 6–9.

232

2001 octombrie 8, Bucureşti. Hotărârea Ministerului Educației şi Cercetării privind organizarea învățământului „la distanță" şi cu „frecvență redusă".

Hotărâre
privind organizarea şi funcționarea învățământului la distanță şi a învățământului cu frecvență redusă în instituțiile de învățământ superior

CAPITOLUL I.
Dispoziții generale

Art. 1. Învățământul la distanță şi învățământul cu frecvență redusă sunt forme flexibile de învățământ superior prin care se asigură posibilitatea de formare inițială, de perfecționare sau de conversie profesională a unor largi categorii de cetățeni.

Învățământul la distanță este caracterizat prin programe de pregătire ale căror componente dominante sunt: utilizarea unor resurse specifice unui învățământ

informatizat, sisteme de comunicaţii la distanţă, de autoinstruire şi autoevaluare, precum şi sistemul tutorial.

În înţelesul prezentei hotărâri tutorele este cadrul didactic desemnat de consiliul departamentului de învăţământ la distanţă pentru a desfăşura activităţi de consiliere, îndrumare şi verificare a cunoştinţelor unui grup de studenţi înscrişi într-un program de învăţământ la distanţă.

În înţelesul prezentei hotărâri sistemul tutorial reprezintă cadrul educaţional prin care se asigură studenţilor înscrişi într-un program de învăţământ la distanţă suportul material, resursele de învăţământ specifice şi sistemele de comunicaţii bidirecţionale.

Învăţământul cu frecvenţă redusă este caracterizat prin programe de pregătire ale căror componente dominante sunt: perioade compacte de instruire, întâlniri periodice cu studenţii pentru desfăşurarea activităţilor practice obligatorii prevăzute în planurile de învăţământ, constând în laboratoare, lucrări practice, proiecte, practică de specialitate şi alte activităţi, precum şi folosirea unor mijloace de învăţământ specifice învăţământului la distanţă.

Art. 2. Programele universitare şi postuniversitare în sistemul de învăţământ la distanţă şi al învăţământului cu frecvenţă redusă asigură următoarele tipuri şi niveluri de pregătire profesională:

a. Calificări superioare universitare, finalizate prin examene de absolvire, corespunzătoare formei de învăţământ superior de scurtă durată, prin examene de licenţă sau diplomă, corespunzătoare formei de învăţământ superior de lungă durată;

b. Specializări postuniversitare, inclusiv prin studii aprofundate, masterat şi studii academice, finalizate prin diplome de studii postuniversitare;

c. Perfecţionarea postuniversitară finalizată prin certificate de absolvire;

d. Conversie profesională de nivel superior finalizată prin diplome sau certificate.

Art. 3. Sunt abilitate să organizeze învăţământ la distanţă sau învăţământ cu frecvenţă redusă instituţiile de învăţământ superior acreditate, în specializările universitare autorizate provizoriu sau acreditate conform Legii nr. 88/1993 privind acreditarea instituţiilor de învăţământ superior şi recunoaşterea diplomelor, republicată.

Sunt abilitate să organizeze învăţământ la distanţă sau învăţământ cu frecvenţă redusă în specializări postuniversitare instituţiile de învăţământ superior acreditate, la propunerea senatelor universitare şi cu acordul Ministerului Educaţiei şi Cercetării. (...)

Durata studiilor în învăţământul superior la distanţă nu poate depăşi cu mai mult de 3 nai durata studiilor la forma de învăţământ de zi.

Durata studiilor în învăţământul postuniversitar la distanţă organizat în conformitate cu prevederile art. 72 alin. 4, art. 74 alin. 1 şi ale art. 76 din Legea învăţământului nr. 84/1995, republicată, cu modificările şi completările ulterioare, este mai mare cu cel puţin un an faţă de durata studiilor în învăţământul postuniversitar forma de zi.

CAPITOLUL II.
Organizarea programelor în învățământul la distanță și în învățământul cu frecvență redusă

Art. 4. Managementul programelor de învățământ în sistemul învățământului la distanță și al învățământului cu frecvență redusă se face în structuri instituționale specializate – departamente – organizate la nivel de facultate și/sau de instituție de învățământ superior.

În conformitate cu prevederile art. 146 din Legea nr. 84/1995, republicată, cu modificările și completările ulterioare, departamentele de învățământ la distanță și de învățământ cu frecvență redusă sunt conduse de consiliile departamentelor, prezidate de directori.

Art. 5. Departamentele de învățământ la distanță sau de învățământ cu frecvență redusă se organizează pe baza unui regulament.

Regulamentul de organizare a departamentului va prevedea structura organizatorică și modul de funcționare, durata studiilor, precum și sistemul de evaluare și certificare pentru fiecare specializare.

Regulamentul de organizare a departamentului se elaborează de consiliul acestuia și se aprobă de senatul instituției de învățământ superior organizatoare.

Art. 6. În cadrul departamentelor de învățământ la distanță și de învățământ cu frecvență redusă se poate angaja personal didactic sau nedidactic, în condițiile legii.

Departamentele de învățământ la distanță sau de învățământ cu frecvență redusă întocmesc state de funcții adecvate programelor de studii dedicate învățământului la distanță și învățământului cu frecvență redusă, aprobate de senatul universitar.

Art. 7. Admiterea la programele universitare și postuniversitare în sistem de învățământ la distanță sau de învățământ cu frecvență redusă se face în baza criteriilor generale de admitere stabilite de Ministerul Educație și Cercetării.

Criteriile specifice de admitere se stabilesc de senatu fiecărei instituții de învățământ superior.

Candidații declarați admiși vor fi înscriși ca studenți ai facultății instituției de învățământ superior respective.

Art. 8. Numărul de locuri la înscriere este propus de consiliul profesoral al facultății, respectiv de senatul instituției de învățământ superior, în concordanță cu standardele de calitate, și este aprobat conform legislației în vigoare.

Art. 9. Studenții înscriși la forma de învățământ la distanță sau de învățământ cu frecvență redusă încheie un contract de școlarizare cu instituțiile de învățământ superior organizatoare, în care se specifică drepturile, obligațiile și răspunderile părților.

Art. 10. Pentru fiecare specializare planul de învățământ oferit prin programele de învățământ la distanță sau de învățământ cu frecvență redusă este corespunzător celui de la forma de învățământ superior de zi.

Art. 11. În învățământul superior şi la forma de învățământ la distanță sau de învățământ cu frecvență redusă funcționează sistemul de credite transferabile în aceleaşi condiții cu cele prevăzute pentru forma de zi.

Art. 12. Instituțiile de învățământ superior organizatoare de programe în sistem de învățământ la distanță sau de învățământ cu frecvență redusă utilizează tehnologii specifice pentru pregătirea studenților, în care sunt incluse: suporturi de curs scris, casete audio, casete video, dischete, CD, culegeri tematice şi materiale/ tehnologii care să permită autoinstruirea şi autoevaluarea.

Sistemele de comunicare cu studenții implică folosirea internetului, atribuirea unor conturi individuale fiecărui student, asigurarea sistemului tutorial, respectiv a tutoriatului individual, utilizarea altor mijloace IT.

Art. 13. Baza materială a departamentelor de învățământ la distanță sau de învățământ cu frecvență redusă este asigurată de către instituțiile de învățământ superior organizatoare şi cuprinde: spații de învățământ destinate cursurilor de sinteză şi examenelor, spații pentru sistemul de tutoriat, spații administrative, laboratoare, spații pentru comunicare multimedia, rețele de calculatoare cu acces la internet, resurse tehnice pentru multiplicarea materialelor didactice pe suport hârtie sau pe suport electronic.

Art. 14. Diplomele şi certificatele de studii sunt eliberate absolvenților care au parcurs programe în sistem de învățământ la distanță sau de învățământ cu frecvență redusă de către instituțiile de învățământ superior acreditate, în conformitate cu Regulamentul actelor de studii.

CAPITOLUL III.
Finanțarea programelor de învățământ la distanță sau de învățământ cu frecvență redusă

Art. 15. Fondurile aferente programelor de învățământ la distanță sau de învățământ cu frecvență redusă se constituie din următoarele surse:

a. Taxe de studii percepute în condițiile legii;

b. Alte surse de venituri, în condițiile legii.

Art. 16. Taxele de şcolarizare propuse de consiliul profesoral al facultății de către departamentele de învățământ la distanță sau de învățământ cu frecvență redusă sunt aprobate de senatul instituției de învățământ superior.

CAPITOLUL IV.
Evaluarea şi acreditarea programelor de învățământ la distanță sau de învățământ cu frecvență redusă

Art. 17. Procedura de evaluare academică a programelor de învățământ la distanță sau de învățământ cu frecvență redusă se realizează conform Legii nr. 55/1993, republicată.

CAPITOLUL V.
Dispoziții finale

Art. 18. Ministerul Educației și Cercetării nominalizează ca centre de excelență de învățământ la distanță sau de învățământ cu frecvență redusă instituțiile de învățământ superior care au obținut rezultate performante în programele de învățământ la distanță sau de învățământ cu frecvență redusă, în vederea identificării și consacrării celor mai performante tehnologii didactice specifice. (...)

Prim-ministru, Adrian Năstase
Ministrul educației și cercetării, Ecaterina Andronescu
Ministrul finanțelor publice, Mihai Nicolae Tănăsescu

➢ „Monitorul oficial'', nr. 678 din 26 octombrie 2001, p. 1–3.

233

2011 octombrie 20, Bucureşti. Carta Universitară a Universității din Bucureşti.

CARTA UNIVERSITARĂ

Prezenta Cartă a fost aprobată de Senatul Universității din Bucureşti în şedința din 27 iulie 2011, cu respectarea prevederilor Constituției României şi ale Legii Educației Naționale nr. 1/2011, şi avizată de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului şi Sportului cu adresa nr. 50084 Bis/20.10.2011.

Capitolul I.
DISPOZIȚII GENERALE

Art. 1.(1) Universitatea din Bucureşti (denumită, în continuare, „Universitatea") a fost înființată prin Decretul nr. 765 din 4/16 iulie 1864 al Domnitorului Alecsandru Ioan I (Alecsandru Ioan Cuza), fiind succesoarea structurilor de învățământ superior inaugurate de Academia Domnească de la Sfântul Sava (1694).

(2) Universitatea este o instituție de cercetare avansată şi educație, ce are trei misiuni: formare, cercetare şi dezvoltare socială.

Art. 2. Elementele identității Universității sunt:

a) Denumirea: Universitatea din Bucureşti.

b) Emblema, sigiliul, drapelul şi ținuta de ceremonie (robă şi epitogă), stabilite de Senat şi descrise în Anexa 1.

c) Ziua Universității, care se sărbătoreşte anual la 16 iulie, prin organizarea unor manifestări ştiințifice, culturale şi sportive.

d) Sediul Rectoratului: Bucureşti, Bd. Mihail Kogălniceanu nr. 36–46, România. Adresele facultăților sunt cuprinse în Anexa 2.

Art. 3.(1) Universitatea reprezintă o comunitate academică ce funcționează în baza Constituției României şi a legislației specifice privind învățământul.

(2) Universitatea îşi desfăşoară activitatea într-un spaţiu propriu, în deplină autonomie şi libertate academică.

Art. 4.(1) Universitatea este o instituţie publică cu personalitate juridică, finanţată integral din venituri proprii.

(2) Activitatea academică a Universităţii este fundamentată pe principiul integrării învăţământului cu cercetarea.

Art. 5.(1) Comunitatea universitară este constituită din studenţii tuturor ciclurilor de studii, corpul profesoral, personalul de cercetare şi auxiliar.

(2) Rămân membri ai comunităţii universitare cadrele didactice şi cercetătorii pensionaţi din Universitate, precum şi absolvenţii acesteia (alumni), fără a deţine prerogative decizionale sau drepturi elective.

(3) Din comunitatea universitară fac parte şi persoanele cărora, prin hotărâre a Senatului Universităţii (numit în continuare „Senatul"), le-au fost conferite titluri onorifice. Aceste titluri pot fi Doctor honoris causa, Profesor honoris causa şi Membru de onoare al Senatului.

(4) Drepturile şi îndatoririle membrilor comunităţii universitare sunt stabilite prin reglementările legale în vigoare şi prin prezenta Cartă.

(5) Apartenenţa la comunitatea universitară este reglementată prin lege şi prin dispoziţiile prezentei Carte.

(6) Nu pot face parte din comunitatea universitară, în calitate de personal didactic sau de cercetare al Universităţii, persoanele care au fost condamnate pentru săvârşirea unor fapte prevăzute de legea penală precum şi cele cărora le-a fost interzis exerciţiul unor drepturi civile şi politice, în baza unor hotărâri judecătoreşti definitive şi irevocabile.

Art. 6.(1) Spaţiul universitar este constituit din totalitatea edificiilor, terenurilor, staţiunilor didactice experimentale, institutelor de cercetare, fermelor, grădinilor botanice, caselor universitare, campus-urilor universitare, precum şi a dotărilor aferente, indiferent de titlul cu care sunt folosite de Universitate.

(2) Fac parte din spaţiul universitar şi clădirile destinate serviciilor de administraţie din cadrul Universităţii.

Art. 7.(1) Spaţiul universitar este inviolabil. Accesul în spaţiul universitar al persoanelor ce nu fac parte din comunitatea universitară, inclusiv al autorităţilor publice, este permis numai în condiţiile prevăzute prin regulamentul de acces aprobat de Senat sau, în cazuri speciale, neprevăzute de Regulament, numai cu aprobarea scrisă şi prealabilă a Rectorului sau a persoanelor autorizate de acesta. (2) Fac excepţie de la prevederile alin. (1) situaţiile de forţă majoră care pun în pericol viaţa, sănătatea sau integritatea corporală a membrilor comunităţii universitare.

(3) Camerele de locuit din cămine beneficiază de aceeaşi protecţie legală ca şi locuinţele particulare. În acestea organele de ordine publică nu pot interveni fără acordul scris şi prealabil al Rectorului.

(4) Cu excepţia cazurilor de forţă majoră şi a lucrărilor de consolidare, de reparaţii sau reamenajare, circulaţia în spaţiul universitar a membrilor comunităţii

universitare şi a altor persoane autorizate nu poate fi împiedicată sau restrânsă sub nici o formă.

(5) Dreptul la grevă nu poate fi exercitat prin împiedicarea sau restrângerea accesului membrilor comunităţii universitare în spaţiul universitar.

(6) Senatul şi conducerile facultăţilor pot reglementa limitarea accesului în spaţiul universitar pe timpul nopţii, în decursul perioadelor de vacanţă, al zilelor nelucrătoare şi sărbătorilor legale sau pe durata organizării unor activităţi cu acces reglementat.

(7) Dispoziţiile prezentului articol se aplică tuturor spaţiilor prevăzute la art. 6.

Art. 8.(1) În baza prevederilor prezentei Carte, Senatul Universitar aprobă regulamentele şi metodologiile, după cum urmează:

a) Codul de etică şi deontologie academică;

b) Regulamentul de activitate profesională a studenţilor;

c) Regulamentul de organizare şi funcţionare pentru fiecare ciclu universitar;

d) Regulamentele formelor de învăţământ;

e) Regulamentul de organizare şi desfăşurare a programelor postuniversitare de formare şi dezvoltare profesională;

f) Regulamentul de organizare a admiterii în programele de studii oferite de Universitate;

g) Regulamentul de organizare şi desfăşurare a examenelor de licenţă, de disertaţie, de susţinere publică a tezei de doctorat şi de certificare;

h) Regulamente şi metodologii de examinare;

i) Metodologiile specifice pentru recunoaşterea şi echivalarea studiilor sau a perioadelor de studii efectuate în ţară sau în străinătate;

j) Regulamentul drepturilor şi obligaţiilor studentului (inclusiv cazarea în cămin);

k) Metodologia pentru acordarea burselor şi altor forme de sprijin pentru studenţi;

l) Regulamente de organizare şi funcţionare a facultăţilor;

m) Regulamentul de organizare şi funcţionare a căminelor şi cantinelor;

n) Regulamente de funcţionare a serviciilor administrative;

o) Regulamentul de acces în spaţiul universitar;

p) Regulamentul de organizare şi funcţionare a bibliotecilor şi a altor unităţi din subordinea Universităţii;

q) Regulamentele Grădinii Botanice şi ale altor structuri;

r) Metodologiile de concurs pentru angajarea personalului didactic şi de cercetare;

s) Metodologia de recrutare şi de selecţie a rectorului, în cazul în care rectorul este desemnat pe baza unui concurs public;

t) Metodologia privind concursul public pentru desemnarea decanilor;

u) Regulamentul Consiliului de Administraţie;

v) Regulamentul Consiliului pentru Probleme Sociale Studenţeşti;

w) Regulamentul de desemnare a reprezentanţilor studenţilor în consiliile facultăţilor, Senat, Consiliul de Administraţie;

x) Structura organizatorică a Universităţii;

y) Alte norme de organizare şi funcţionare a structurilor Universităţii.

(2) Regulamentele şi metodologiile prevăzute la al. (1) devin anexe la prezenta Cartă şi formează parte integrantă din aceasta.

Art. 9. Universitatea respectă principiile înscrise în:

a) Declarația Universală a Drepturilor Omului

b) The Lima Declaration on Academic Freedom and Autonomy of Institutions of Higher Education (1988)

c) The Magna Charta of European Universities (Bologna, 1988)

d) Declarația de la Bologna privind aria europeană a învățământului superior (1999).

Capitolul II.
MISIUNEA ŞI OBIECTIVELE UNIVERSITĂȚII

Art. 10.(1) Misiunea Universității are trei componente: formare, cercetare şi contribuție la dezvoltarea societății româneşti.

(2) În domeniul formării, Universitatea urmăreşte formarea unor specialişti capabili şi responsabili, înzestrați cu gândire critică, cu abilități de leadership şi de înțelegere a problematicii legate de progresul economic şi social, pentru o societate bazată pe cunoaştere.

(3) Universitatea promovează cercetarea fundamentală şi cea aplicată, în domeniile ştiințelor exacte, ştiințelor inginereşti, experimentale, sociale şi umane, cu scopul de a contribui la progresul cunoaşterii, la difuzarea cunoştințelor ştiințifice şi a creației artistice, în vederea consolidării unei culturi naționale integrate în spațiul european şi deschise la fenomenele de globalizare.

(4) Universitatea contribuie la modernizarea României, prin propunerea de politici publice, de conținut legislativ, prin inovarea în domeniul practicilor instituționale, prin inovarea tehnologică şi prin comunicarea publică națională şi internațională.

Art. 11. Fiind o universitate de cercetare avansată şi educație, Universitatea îşi asumă ca obiective fundamentale:

a) dezvoltarea învățământului, ştiinței şi culturii naționale;

b) tezaurizarea şi difuzarea valorilor culturii şi civilizației umane;

c) promovarea spiritului de liber examen, a gândirii critice, înnoirea şi înlocuirea cunoştințelor;

d) formarea şi perfecționarea resurselor umane calificate şi înalt calificate;

e) participarea ştiinței româneşti la dezvoltarea ştiinței şi culturii europene şi universale;

f) afirmarea identității culturii naționale şi participarea la procesul de integrare europeană;

g) dezvoltarea societății româneşti în cadrul unui stat de drept, liber şi democratic.

Art. 12. Fundamental deschisă, Universitatea îşi ameliorează continuu activitățile şi performanțele prin reflecția asupra experienței universităților şi centrelor de cercetare de referință, prin adaptarea sugestiilor viabile şi eficiente.

Art. 13.(1) Universitatea atestă absolvirea programelor sale:

• emiţând diplome de licenţă, diplome de master, diplome de absolvire;

• conferind certificate de studii academice postuniversitare, certificate pentru studii de scurtă durată, formare continuă şi activităţi extracurriculare;

• propunînd acordarea titlului de doctor în ştiinţe.

(2) Universitatea încununează contribuţia unor personalităţi, din ţară şi din străinătate, la viaţa ştiinţifică şi culturală a lumii contemporane prin diplome onorifice.

Capitolul III.
PRINCIPII DE ORGANIZARE ŞI FUNCŢIONARE

Art. 14.(1) Universitatea este organizată şi funcţionează în baza principiilor statuate în Legea Educaţiei Naţionale, respectiv:

a. principiul autonomiei universitare;

b. principiul libertăţii academice;

c. principiul răspunderii publice;

d. principiul asigurării calităţii;

e. principiul centrării educaţiei pe student;

f. principiul echităţii;

g. principiul eficienţei manageriale şi financiare;

h. principiul transparenţei;

i. principiul respectării drepturilor şi libertăţilor membrilor comunităţii academice;

j. principiul independenţei faţă de ideologii, religii, doctrine şi partide politice;

k. principiul libertăţii de mobilitate naţională şi internaţională a studenţilor, a cadrelor didactice şi a cercetătorilor;

l. principiul consultării partenerilor sociali în luarea deciziilor.

(2) Modul de aplicare a principiilor prevăzute la alin. (1) precum şi limitele aplicării acestora sunt reglementate mai jos.

Principiul autonomiei universitare

Art. 15. Autonomia universitară, înţeleasă ca modalitate specifică de îndeplinire a misiunii Universităţii, reprezintă cheia de boltă a funcţionării acesteia în cadrul normativ creat prin Constituţia României, Legea Educaţiei Naţionale şi propriile reglementări.

Art. 16. Unităţile organizatorice ale Universităţii beneficiază de autonomie în limitele principiului subsidiarităţii.

Art. 17. Autonomia Universităţii se materializează în:

a) autonomia instituţională şi funcţională;

b) autonomia financiară şi administrativă;

c) autonomia didactică şi ştiinţifică;

d) autonomia jurisdicţională.

Art. 18. Competenţele Universităţii, ale facultăţilor şi departamentelor sunt reglementate de către Senat, în baza legislaţiei relevante, a prezentei Carte şi a propriilor decizii.

1. Autonomia instituțională și funcțională

Art. 19.(1) Autonomia organizării structurilor Universității se materializează în:

a) dreptul de a alege structurile sale de conducere;

b) dreptul de a elabora reglementări proprii cu respectarea legislației în vigoare;

c) dreptul de a decide organizarea unor concursuri pentru posturile didactice vacante;

d) dreptul de a selecta corpul profesoral, cercetătorii, studenții și personalul tehnic-administrativ;

e) dreptul de a încheia contracte de muncă.

(2) Autonomia funcțională a Universității se concretizează în dreptul acesteia:

a) de a-și înființa, stabili și dezvolta propriile structuri organizatorice ;

b) de a stabili planurile de învățământ racordate la experiențe universitare de referință;

c) de a-și alcătui statele de funcții în raport cu resursele umane și financiare de care dispune și cu prevederile planurilor de învățământ;

d) de a conferi titluri didactice și științifice, conform legii;

e) de a stabili direcții prioritare pentru cercetarea științifică;

f) de a iniția și dezvolta cooperări și schimburi internaționale;

g) de a reglementa și evalua conduita membrilor comunității academice;

h) de a publica reviste, manuale, cursuri, lucrări de cercetare sau orice alte materiale, conform misiunilor asumate prin Cartă;

i) de a iniția și realiza, cu aprobarea Senatului, orice altă activitate conformă cu prevederile legale și cu acordurile internaționale.

(3) Corpul profesoral al Universității este organizat pe departamente, facultăți și alte structuri.

(4) Facultatea este unitatea funcțională care elaborează și gestionează programele de studii. Facultatea corespunde unuia sau mai multor domenii ale științelor, conform tradițiilor academice consacrate și dezideratului satisfacerii necesităților societății.

(5) Din compunerea Universității mai pot face parte: institute, centre de cercetare, laboratoare, colective de studii și cercetare, unități de proiectare, centre de consultanță, studiouri și ateliere artistice, teatre, muzee, centre pentru formarea continuă a resurselor umane, unități de microproducție și de prestări servicii, stațiuni experimentale precum și alte entități pentru activități de producție și transfer de cunoaștere și tehnologie. În structura Universității funcționează și serviciile tehnico-administrative.

(6) Cu aprobarea Senatului și fără a afecta activitățile de învățământ, cercetare și consultanță, Universitatea poate înființa, singură sau prin asociere cu alte persoane fizice sau juridice, societăți comerciale, fundații sau asociații având drept scop creșterea sau valorificarea eficientă a performanțelor sale.

(7) La constituirea societăților comerciale, a fundațiilor sau a asociațiilor, Universitatea poate contribui cu drepturi de proprietate industriala. Cu aprobarea expresă și prealabilă a Senatului, Universitatea poate acorda prin contract, pe durată determinată, dreptul de administrare și folosință asupra bunurilor din patrimoniul

său societăților comerciale sau asociațiilor în care are calitatea de asociat sau acționar majoritar ori fundațiilor în care are calitatea de fondator. Dreptul de folosință și administrare asupra bunurilor proprietate publică nu poate constitui aport al Universității la capitalul social al unei societăți comerciale, fundații sau asociații.

(8) În baza unor contracte de parteneriat, Universitatea poate constitui consorții, inclusiv cu unități de cercetare–dezvoltare, cu respectarea legii.

2. Autonomia financiară și administrativă

Art. 20.(1) Autonomia financiară și administrativă a Universității se concretizează în dreptul acesteia de a decide, prin structurile sale de conducere:

a) utilizarea, conform nevoilor și priorităților proprii, a bugetului și a resurselor financiare de care dispune;

b) gestionarea descentralizată și transparentă a resurselor facultăților în limita bugetelor aprobate de Senat;

c) realizarea de venituri din cercetare științifică și din alte prestații;

d) cuantumul taxelor în conformitate cu prevederile legale;

e) realizarea de investiții și dotări;

f) efectuarea unor operațiuni financiar-bancare cu orice parteneri, în funcție de propriile necesități materiale;

g) acceptarea unor donații și legate, cu aprobarea Senatului;

h) acordarea de burse și efectuarea de plăți;

i) încheierea unor contracte de sponsorizare, cu aprobarea Senatului peste valoarea de 20.000 de euro și prin decizia rectorului sub această valoare;

j) modul de administrare a spațiului universitar și întregului patrimoniu conform necesităților proprii;

k) organizarea unor unități productive și de servicii generatoare de profit sau de alte beneficii, cu respectarea legii și a prevederilor prezentei Carte.

(2) Resursele financiare ale Universității sunt constituite din finanțarea de bază, finanțarea complementară, alte venituri proprii.

(3) Finanțarea de bază se alocă pe facultăți și departamente în funcție de numărul studenților înmatriculați, conform legislației în vigoare și hotărârilor Senatului. Sumele alocate pentru burse și alte forme de protecție socială se atribuie conform legii și regulamentelor în vigoare.

(4) Finanțarea complementară se compune din sume alocate de la bugetul de stat pentru investiții, consolidări, reparații capitale, reabilitări, dotări, reparații curente, subvenții cămine-cantine și altele.

(5) Sumele provenite din finanțarea de bază și din finanțarea complementară sunt prevăzute în contractul instituțional cu ministerul de resort (numit, în continuare, „Ministerul"), iar destinația lor este stabilită prin același contract.

(6) Universitatea dispune și de alte venituri care nu se alocă prin contractul instituțional și care pot proveni din: taxele legal instituite, microproducție, veniturile obținute de la agenții economici, veniturile din activitatea de cercetare științifică,

prestări de servicii, parcuri ştiinţifice, consultanţă, activităţi editoriale etc. şi din finanţări internaţionale.

(7) Resursele din finanţarea de bază şi veniturile atrase de facultăţi, departamente şi centre de cercetare sunt folosite de către acestea, cu excepţia unei cote-părţi ce va fi folosită pentru dezvoltarea generală a Universităţii. Mărimea acestei cote-părţi se stabileşte anual de către Consiliul de Administraţie, astfel încât să se asigure stabilitatea financiară a Universităţii şi capacitatea ei de acţiune, cu respectarea prevederilor legale. Cota reţinută din finanţarea de bază nu poate fi mai mare de 40%, iar cea reţinută din celelalte venituri nu poate depăşi 30%.

(8) Donaţiile, legatele şi sponsorizările se utilizează în conformitate cu instrucţiunile dispunătorului sau sponsorului, fără reţinerea cotei prevăzute în alineatul precedent.

3. Autonomia didactică şi ştiinţifică

Art. 21.(1) Autonomia didactică a Universităţii se concretizează în dreptul Senatului de a decide sau de a stabili, după caz, în conformitate cu standardele naţionale şi internaţionale:

a) înfiinţarea şi organizarea, în condiţiile legii, a unor facultăţi, departamente, direcţii de specializare, programe de studii universitare şi postuniversitare, inclusiv cu dublă specializare sau dublă diplomă;

b) conţinutul acestor programe, propus de către consiliile facultăţilor, exprimat prin planurile de învăţământ (curricula), fişele disciplinelor şi programele disciplinelor, validate de Comisia de resort a Senatului;

c) strategiile de predare şi obiectivele didactice, în conformitate cu cerinţele asigurării calităţii;

d) criteriile de admitere la programele de studii oferite;

e) organizarea unor activităţi de instruire permanentă şi perfecţionare;

f) stabilirea standardelor de evaluare a nivelului de predare a disciplinelor;

g) participarea la programele internaţionale cu caracter educaţional şi ştiinţific organizate de Uniunea Europeană sau de alte structuri.

(2) Autonomia ştiinţifică a Universităţii este materializată în dreptul acesteia:

a) de a iniţia şi desfăşura programe de cercetare ştiinţifică;

b) de a participa la competiţiile naţionale şi internaţionale pentru obţinerea granturilor de cercetare;

c) de a utiliza, potrivit necesităţilor, resursele financiare rezultate din activitatea de cercetare pe bază de contract;

d) de a realiza publicaţii ştiinţifice şi de a avea edituri proprii;

e) de a organiza institute, centre, laboratoare şi grupuri de cercetare;

f) de a participa la activităţile organizaţiilor ştiinţifice naţionale şi internaţionale;

g) de a participa la Spaţiul European al Cercetării, la alte sisteme de cooperare ştiinţifică internaţională;

h) de a evalua, pe baza propriilor criterii, activitatea de cercetare ştiinţifică a membrilor comunităţii academice şi a adopta măsuri în consecinţă.

4. Autonomia jurisdicțională

Art. 22.(1) Autonomia jurisdicțională a Universității se materializează în dreptul acesteia de a decide, prin structurile sale de conducere, asupra modului de aplicare şi interpretare a prezentei Carte şi a Regulamentelor universitare, precum şi în legătură cu toate chestiunile ce țin de competența sa, potrivit legii.

(2) Prerogativele decurgând din autonomia jurisdicțională nu pot fi delegate, în tot sau în parte, unor persoane, fizice sau juridice, de drept public sau privat, din afara Universității. Această prevedere nu limitează dreptul membrilor Universității de a se adresa justiției.

(3) Respectarea competențelor este garantată.

Principiul libertății academice

Art. 23.(1) Îndeplinirea misiunilor Universității are drept condiție esențială respectarea libertății academice.

(2) Libertatea academică a Universității şi a membrilor comunității academice este garantată.

(3) Membrii comunității universitare pot investiga orice subiect, pe baza metodologiei ştiințifice. Aceasta implică libertatea de a comunica rezultatele cercetării, prin orice mijloace, studenților, comunității ştiințifice naționale şi internaționale, cu respectarea normelor legale, deontologice şi de conduită universitară, precum şi a principiilor obiectivității şi toleranței. Cadrul didactic se bucură de libertate de expresie în predarea disciplinei care i-a fost încredințată. Aceste libertăți nu vor putea fi îngrădite ca urmare a unor nemulțumiri exprimate de partide politice, organizații, culte religioase sau autorități. Exercitarea acestor libertăți nu va putea atrage măsuri de constrângere administrativă împotriva cadrelor didactice, cercetătorilor sau studenților.

(4) Membrii comunității universitare care exprimă în public opinii ireverențioase, denigratoare sau injurioase la adresa altor membri ai comunității universitare, individual sau în grup, nu vor putea invoca libertatea academică. Libertatea academică nu justifică comportamente licențioase, obscene, discriminarea pe criterii etnice, de rasă, de origine socială, sex ori orientare sexuală, opinii politice, religie, vârstă, şi nici alte conduite lipsite de integritate etică.

(5) Apelul la blam public împotriva unui coleg pentru opiniile ştiințifice exprimate de către acesta este interzis, în caz contrar fapta urmând a fi deferită Comisiei de Etică a Universității. Este garantată libertatea de a exprima opinii critice față de poziții, abordări şi teorii ştiințifice.

Principiul răspunderii publice

Art. 24.(1) Asumarea răspunderii publice reprezintă premisa exercitării autonomiei universitare.

(2) În virtutea răspunderii publice, Universitatea are obligația:

a) de a respecta legea, prevederile prezentei Carte precum şi politicile naționale şi europene în domeniul învățământului superior;

b) de a aplica şi de a se conforma reglementărilor privind asigurarea şi evaluarea calităţii în învăţământul superior;

c) de a respecta politicile de echitate şi etică universitară stabilite de Senat;

d) de a asigura eficienţa managerială, a utilizării resurselor şi a cheltuirii fondurilor din surse publice, cu respectarea contractului instituţional;

e) de a asigura transparenţa deciziilor şi activităţilor sale;

f) de a respecta libertatea academică a personalului didactic, didactic auxiliar şi de cercetare.

Principiul asigurării calităţii

Art. 25.(1) Activitatea didactică şi de cercetare ştiinţifică a cadrelor didactice şi cercetătorilor este evaluată periodic, în baza regulamentului aprobat de Senat.

(2) Periodic, Comisia pentru Evaluarea şi Asigurarea Calităţii la nivelul Universităţii va evalua activitatea structurilor universitare (departamente, facultăţi, institute, laboratoare, grupuri de cercetare) potrivit normelor şi uzanţelor practicate în viaţa academică şi standardelor stabilite de agenţiile de asigurare a calităţii recunoscute prin lege.

Principiul cercetării educaţiei pe student

Art. 26.(1) Studentul este considerat partener al cadrului didactic în construirea cunoaşterii, fiind o parte activă în realizarea activităţilor instructiv-educative, în evaluarea calitativă şi în conturarea propriului traseu academic şi profesional.

(2) Universitatea contribuie la realizarea învăţământului centrat pe student, atât prin asigurarea unui climat academic propice legăturilor dintre profesor şi student în cadrul procesului de învăţământ, cât şi prin asigurarea de dotări materiale, resurse, programe, servicii şi reglementări, adecvate unui învăţământ modern, axat pe relaţionare, pe nevoile şi pe implicarea studentului, pe mijloace de învăţământ, strategii, tehnici şi metode moderne de predare – învăţare – evaluare.

Principiul echităţii

Art. 27. Orice aspecte care nu sunt reglementate prin lege, prin prezenta Cartă sau prin regulamentele universitare vor fi soluţionate conform principiului echităţii.

Principiul eficienţei manageriale şi financiare

Art. 28. Acest principiu urmăreşte obţinerea celui mai bun raport între rezultate şi mijloace pentru atingerea obiectivelor Universităţii, cu respectarea misiunii, viziunii conducerii şi strategiilor acesteia.

Principiul transparenţei

Art. 29.(1) Procesul decizional, la orice nivel al conducerii Universităţii, se realizează în condiţii de transparenţă.

(2) Rectorul universităţii are obligaţia de a prezenta anual, cel târziu până în prima zi lucrătoare a lunii aprilie a fiecărui an, un raport privind starea Universităţii.

(3) Raportul se publică pe site-ul Universităţii şi include:
a) situaţia financiară a Universităţii, pe surse de finanţare şi tipuri de cheltuieli;
b) situaţia fiecărui program de studii;
c) situaţia personalului Universităţii;
d) rezultatele activităţilor de cercetare;
e) situaţia asigurării calităţii activităţilor din cadrul Universităţii;
f) situaţia respectării eticii universitare şi a eticii activităţilor de cercetare;
g) situaţia posturilor vacante;
h) situaţia inserţiei profesionale a absolvenţilor.

(4) Decanii facultăţilor au obligaţia de a prezenta consiliului un raport anual asupra managementului facultăţii.

(5) Directorii compartimentelor administrative prezintă semestrial Consiliului de Administraţie rapoarte privind activitatea compartimentului.

Principiul respectării drepturilor şi libertăţilor studenţilor şi ale personalului academic

Art. 30. Drepturile, libertăţile şi obligaţiile studenţilor şi personalului academic sunt reglementate prin lege şi prin prezenta Cartă.

Principiul independenţei de ideologii şi doctrine politice

Art. 31.(1) Comunitatea academică a Universităţii este ataşată idealului formării unor cetăţeni cu conştiinţă civică, valorilor democraţiei şi ale statului de drept, apără aceste valori şi acţionează pentru promovarea lor în societate. Spaţiul academic nu poate fi utilizat pentru activităţi, de orice fel, ale partidelor politice sau ale altor organizaţii care promovează ideologii şi acţiuni politice.

(2) Universitatea se situează, ca instituţie, în afara activităţilor politice de partid. În învăţământul universitar, în cercetare şi în manifestările ştiinţifice din cadrul Universităţii, politica poate reprezenta un obiect de investigaţie, nu şi o formă de acţiune.

Principiul libertăţii de mobilitate naţională şi internaţională a studenţilor, a cadrelor didactice şi a cercetătorilor

Art. 32.(1) Instruirea se realizează la nivelul principiilor şi metodologilor didactice moderne şi trebuie să fie deschisă învăţării permanente. Planurile de învăţământ, fundamentate pe principiile sistemului de credite de studii, ale curriculum-ului şi ale modulizării, cuprind discipline obligatorii, opţionale şi facultative. Sistemul de credite transferabile, intra- şi interuniversitare (interne, intra- şi intermodulare, externe) permite mobilitatea studenţilor pe orizontală şi pe verticală şi o flexibilitate sporită în construirea rutelor proprii de studii. Acest sistem de organizare este menit a solicita responsabilitatea studenţilor în alcătuirea traseelor didactice şi a le oferi acestora posibilitatea de a-şi construi în mod liber o cultură pluridisciplinară, bazată pe o opţiune responsabilă.

(2) Sistemul creditelor de studii instituie ca unitate academică de bază semestrul, cu valoarea de 30 de credite ECTS. Durata maximă a unui program de studiu este stabilită prin dispoziţii legale. Rezidenţa universitară poate fi mai scurtă decât durata maximă normată, dacă studentul suplimentează în fiecare an universitar numărul minim de credite stabilit.

(3) Universitatea promovează parteneriatul şi relaţiile de colaborare în domeniul învăţământului şi ştiinţei cu institute de învăţământ superior şi de cercetare din România şi din străinătate. Parteneriatul se poate materializa sub forma doctoratelor în cotutelă şi a programelor de licenţă, masterat şi doctorat comune, ca şi prin orice fel de colaborare ştiinţifică la nivel individual sau instituţional. Aceste raporturi se întemeiază pe caracterul universal al cunoaşterii ştiinţifice şi au la bază principiile democraţiei, libertăţii academice, egalităţii şi deschiderii spre integrare în comunitatea ştiinţifică internaţională.

Principiul consultării partenerilor sociali în luarea deciziilor

Art. 33.(1) Convinsă de utilitatea dialogului social în gestionarea problematicii socio-economice, Universitatea acordă o importanţă deosebită consultării, în cadrul procesului decizional la nivelul structurilor sale de conducere, opiniei organizaţiilor reprezentative ale partenerilor sociali.

(2) În cadrul Universităţii se pot constitui şi funcţiona asociaţii, sindicate şi uniuni ale cadrelor didactice, cercetătorilor, studenţilor şi personalului tehnic-administrativ, cu condiţia ca scopul acestora să nu contravină obiectivelor şi misiunii Universităţii, iar regulamentele de organizare şi funcţionare ale acestora să fie compatibile cu prevederile prezentei Carte.

(3) Opinia studenţilor, individuală sau exprimată de reprezentanţii lor, autorizaţi prin procesul democratic, ori de sondaje efectuate cu metodologii validate, constituie o modalitate de autocontrol, de evaluare şi ameliorare a activităţii universitare.

Capitolul IV.
DREPTURILE ŞI RESPONSABILITĂŢILE MEMBRILOR COMUNITĂŢII UNIVERSITARE

Art. 34. Comunitatea Universităţii este compusă din persoanele prevăzute la art. 5 al prezentei Carte.

Art. 35.(1) Calitatea de student al Universităţii se dobândeşte în urma înmatriculării în programe de studii de licenţă, master, doctorat, studii postdoctorale sau postuniversitare, indiferent de forma sub care se desfăşoară aceste studii ori de tipul lor de finanţare. Calitatea de student se pierde la terminarea studiilor sau prin efectul exmatriculării sau al întreruperii studiilor.

(2) Studenţii care, pe parcursul studiilor în Universitate, se deplasează în alte universităţi din ţară sau din străinătate, în cadrul unor programe de colaborare interuniversitară, îşi păstrează calitatea de membru al comunităţii Universităţii pe durata deplasării.

(3) Studenții de la alte universități care urmează programele de studii ale Universității, în cadrul programelor de colaborare interuniversitară, beneficiază de toate serviciile oferite studenților acesteia. Pe durata studiilor la Universitate acestora le vor fi aplicabile prevederile prezentei Carte şi ale regulamentelor Universității.

Art. 36.(1) Accesul studentului la un program de studiu sau curs nu poate fi îngrădit ori condiționat decât de cerința existenței unui anumit nivel de cunoştințe, specificată corespunzător în condițiile de înscriere, sau a unui număr minim de cursanți.

(2) Fişa disciplinei şi programa disciplinei se comunică studenților în termen de 2 săptămâni de la începerea cursului.

Art. 37. Cadrele didactice şi cercetătorii dobândesc calitatea de membri ai comunității universitare la încheierea contractului de muncă şi o pierd la încetarea acestuia, cu luarea în considerare a prevederilor art. 5 alin. 2 al prezentei Carte.

Art. 38. În privința cadrelor didactice şi cercetătorilor din Universitate care se deplasează la alte universități din țară şi din străinătate în cadrul unor programe de colaborare interuniversitare precum şi a celor de la alte universități care lucrează în Universitate în cadrul programelor de colaborare interuniversitară se aplică, prin asemănare, prevederile art. 35 alin. (2) şi (3).

Art. 39. Personalul didactic şi de cercetare din Universitate se bucură de următoarele drepturi:

a) dreptul de a participa la conducerea activităților departamentului şi facultății din care fac parte;

b) dreptul la dezvoltare profesională şi la perfecționare;

c) dreptul la recunoaşterea şi stimularea performanței, conform evaluării şi resurselor disponibile;

d) dreptul la cercetare ştiințifică, în conformitate cu libertatea academică, în orice domeniu, cu respectarea normelor deontologice ale cercetării ştiințifice;

e) dreptul la libertate academică, în termenii prezentei Carte ;

f) dreptul la libera comunicare, prin orice modalități, a rezultatelor cercetării, atât în cadrul universitar cât şi în afara acestuia;

g) dreptul de a discuta rezultatele cercetării ştiințifice din domeniul de competență şi de a propune standarde de validare a cunoştințelor;

h) dreptul de a depune proiecte de cercetare la organismele finanțatoare din țară şi străinătate, cu avizul Universității;

i) dreptul de a propune proiecte de cooperare internațională, în conformitate cu strategia de internaționalizare a facultății şi universității;

j) dreptul de a participa la activitățile de îmbunătățire a calității;

k) dreptul de a propune programe, acțiuni, evenimente, în a căror organizare să se implice nemijlocit, în vederea îndeplinirii misiunii Universității şi a ridicării standardelor acesteia;

l) dreptul de a alege şi de a fi ales, indiferent de gradul didactic, în diferite funcții de conducere, cu excepția funcțiilor de conducere pentru care se prevăd alte proceduri decât alegerea sau criterii speciale de eligibilitate;

m) dreptul de a contesta, pe cale ierarhică sau la instanţele judecătoreşti, după caz, deciziile pe care le consideră nelegale sau neconforme prezentei Carte sau regulamentelor universitare.

n) dreptul de a fi informat cu privire la deciziile curente ale Senatului, Consiliului Facultăţii şi Consiliului Departamentului.

Art. 40. Cadrele didactice şi cercetătorii din Universitate au următoarele responsabilităţi:

a) să îndeplinească integral şi la nivel optim obligaţiile profesionale prevăzute în statul de funcţii şi fişa postului;

b) să-şi îmbunătăţească activitatea didactică, având mereu în vedere evaluarea rezultatelor învăţării, autonomia studentului, capacitatea lui de gândire critică, de rezolvare a problemelor, de lucru în echipă, de integrare într-o organizaţie după absolvire;

c) să analizeze calităţile şi defectele programelor de învăţământ oferite de facultate şi să propună structurilor de decizie, pe baza unor fapte şi indicatori, îmbunătăţirea acestora;

d) să indice în publicaţiile lor afilierea la Universitate;

e) să respecte în orice împrejurare standardele eticii universitare, să se comporte politicos, amabil, moderat cu colegii şi studenţii, să nu folosească expresii care lezează demnitatea acestora, sub niciun pretext, cu atât mai puţin prin difuzarea unor comunicări nesolicitate;

f) să respecte prezenta Cartă şi regulamentele stabilite în conformitate cu aceasta;

g) să respecte Universitatea, cultura ei organizaţională, standardele ei ştiinţifice, etice şi de calitate şi să contribuie prin mecanismele academice la îmbunătăţirea acestora;

h) să reprezinte în ţară şi peste hotare standardele Universităţii, făcând cunoscute structurile, regulile, conceptele şi criteriile acesteia.

Art. 41.(1) Personalul didactic şi de cercetare are dreptul să facă parte din asociaţii şi organizaţii sindicale, profesionale şi culturale, naţionale şi internaţionale, precum şi din organizaţii politice legal constituite, în conformitate cu prevederile legii.

(2) Situaţiile de conflict de interese şi incompatibilităţile sunt reglementate prin Lege şi prin prevederile Codului de Etică Universitară.

Art. 42.(1) Profesorii şi conferenţiarii titulari sau directorii de granturi pot beneficia de un an sabatic, cu condiţia ca timp de 6 ani consecutivi să fi derulat granturi de cercetare şi să fi funcţionat în Universitate. Pe perioada anului sabatic, aceştia pot beneficia de până la un salariu de bază, cu aprobarea senatului universitar, şi îşi păstrează calitatea de titular, dar sunt scutiţi de efectuarea activităţilor din fişa postului.

(2) În timpul unui an sabatic, beneficiarii acestuia nu pot desfăşura alte activităţi în baza unui contract de muncă.

Art. 43. Membrii comunităţii academice au dreptul să înfiinţeze asociaţii (societăţi ştiinţifice sau culturale, naţionale şi internaţionale) sau să facă parte din ele cu respectarea Constituţiei şi a prezentei Carte.

Art. 44. Accesul în comunitatea universitară prin admiterea ca student ori prin ocuparea unui post didactic sau de cercetare, precum şi exercitarea unor funcţii de conducere, nu pot fi îngrădite pe motive ţinând de sex, rasă, etnie sau convingere politică ori religioasă.

Art. 45. Cadrele didactice titulare în Universitate care au obţinut certificate de abilitare sunt acceptate în şcoala doctorală pe domeniu şi integrate în activităţile ei, cu avizul Consiliului şcolii doctorale.

Art. 46. Profesorii emeriţi pot îndruma teze de doctorat, preda cursuri, participa la activitatea departamentelor şi a centrelor de cercetare.

Art. 47. Studenţii Universităţii pot urma, pe o perioadă de timp, cursuri în cadrul altor universităţi din ţară sau străinătate. Condiţiile recunoaşterii studiilor urmate în străinătate se stabilesc înainte de deplasarea studentului. Echivalarea creditelor de studii obţinute în alte universităţi se face de către Consiliul facultăţii, la cererea studentului. Refuzul echivalării se motivează temeinic, în scris. Sub nici un motiv nu se vor impune studentului la întoarcere examene care nu au fost stabilite înainte de plecarea lui în străinătate.

Art. 48. Persoanele cu dizabilităţi au dreptul la amenajări şi facilităţi adecvate pentru a putea învăţa sau, după caz, preda şi cerceta.

Art. 49. Drepturile personalului tehnico-administrativ al Universităţii sunt, pe lângă acelea garantate prin lege, următoarele:

a) Să beneficieze de stimulente salariale, conform performanţei;

b) Să participe la luarea deciziilor furnizând informaţii relevante şi exacte despre starea Universităţii, din sectorul lor de activitate;

c) Să fie evaluaţi de şeful direct, iar, în caz de nemulţumire, să facă apel la nivelul ierarhic superior;

d) Să beneficieze de cursuri de formare şi perfecţionare profesională, conform legii.

Art. 50. Obligaţiile personalului tehnico-administrativ al Universităţii sunt următoarele:

a) Să îndeplinească în condiţii optime şi la timp sarcinile profesionale care le revin;

b) Să contribuie la îmbunătăţirea funcţionării Universităţii pornind de la sectorul lor de activitate;

c) Să ofere cu amabilitate şi eficienţă studenţilor, cadrelor didactice şi cercetătorilor servicii oportune şi fiabile.

Capitolul V.
FUNCŢIONAREA UNIVERSITĂŢII

Art. 51. Universitatea funcţionează în baza prevederilor legii, ale prezentei Carte şi ale reglementărilor proprii, stabilite sau aprobate de Senat sau de către alte structuri de conducere ale Universităţii.

Art. 52. Prezenta Cartă stabileşte competenţele decizionale specifice ale structurilor de conducere.

Art. 53.(1) Pentru validitatea întrunirilor structurilor colective de conducere ale Universității este necesar un cvorum de cel puțin 2/3 prezenți din numărul membrilor respectivelor organe.

(2) Cvorumul de prezență se menționează în minuta ședinței structurii de conducere al Universității. Minuta se publică după validarea acesteia în următoarea ședință.

Art. 54.(1) Absența nemotivată, în decursul unui an universitar, de la trei ședințe ale Senatului sau ale Consiliului facultății conduce la pierderea calității de membru în aceste structuri.

(2) Numirea unor alte persoane în locul celor care și-au pierdut calitatea de membru în condițiile alin. (1) se va face conform aceleiași proceduri prin care au fost desemnați cei din urmă.

Art. 55.(1) Structurile de conducere sunt:

a) La nivelul departamentului: consiliul departamentului, consiliul școlii doctorale;

b) La nivelul facultății: Consiliul facultății;

c) La nivelul Universității: Senatul, Consiliul de Administrație.

2) Funcțiile de conducere sunt:

a) director de departament, director de școală doctorală, la nivelul departamentului;

b) decan, prodecani, la nivelul facultății;

c) rector, președinte al Senatului, prorector, director al consiliului pentru studiile universitare de doctorat, director general administrativ, la nivelul Universității;

d) director de unitate de cercetare-dezvoltare, proiectare, microproducție.

(3) Funcția de conducere se ocupă cu începere de la data validării alegerii sau concursului de către Senat sau, în cazul rectorului, de către Minister.

(4) Funcțiile de rector, de președinte al Senatului, de prorector, de decan, de prodecan, de director de departament sau de unitate de cercetare-dezvoltare, proiectare, microproducție, de director de școală doctorală și de director general administrativ nu se cumulează.

(5) În cazul vacantării unui loc în structurile de conducere, se procedează la alegeri parțiale, sau se organizează concurs public, potrivit metodologiei alegerilor în vigoare la începutul mandatului respectiv, în termen de maximum 3 luni de la data vacantării.

(6) Aparatul administrativ al Universității este condus de către un director general administrativ subordonat Consiliului de Administrație, și este organizat pe direcții. Postul de director general administrativ se ocupă prin concurs organizat de Consiliul de Administrație al Universității. Președintele comisiei de concurs este rectorul Universității. Validarea concursului se face de către Senatul universitar, iar numirea pe post, de către rector.

(7) Unitățile de cercetare–dezvoltare sunt conduse de directorii unităților respective, propuși de către organul de conducere în a cărui subordine se află unitatea, și validați de către Senat.

Art. 56. Universitatea are în componența sa facultăți, departamente, centre, laboratoare şi institute de cercetare, şcoli doctorale, grădini botanice, muzee, clinici, centre de consultanță, stațiuni experimentale, centre pentru formarea continuă, teatre, studiouri şi ateliere artistice, centre pentru transfer de cunoaştere şi tehnologie, unități de microproducție (edituri, centre de servicii etc.).

1. Consiliul departamentului

Art. 57.(1) Departamentul este unitatea academică funcțională care asigură producerea, transmiterea şi valorificarea cunoaşterii în unul sau mai multe domenii de specialitate.

(2) Un departament poate avea în compunere, de regulă, între 20 şi 50 de membri titulari; excepții pot reprezenta departamentele nou înființate în domenii noi sau interdisciplinare. În cazul în care, timp de 3 ani succesivi, numărul membrilor unui departament nu respectă limitele de mai sus, se va proceda la reorganizarea respectivului departament.

(3) Un departament poate avea în componență centre de cercetare, institute, laboratoare, şcoli postuniversitare etc.

(4) Departamentul se înființează, se organizează, se divizează, se comasează sau se desființează prin hotărâre a senatului universitar, la propunerea consiliului facultății/facultăților în care funcționează.

Art. 58. Departamentul are următoarele competențe:

a) întocmeşte, aprobă şi evaluează programele disciplinelor de studiu şi ale activităților de pregătire practică;

b) fundamentează şi propune cifrele de şcolarizare pentru specializările pe care le coordonează;

c) stabileşte modalitățile de evaluare a studenților în acord cu normele generale stabilite de Consiliul facultății;

d) întocmeşte statele de funcții şi personal didactic;

e) evaluează activitatea corpului profesoral şi a personalului de cercetare din departament;

f) asigură realizarea de către corpul profesoral şi de către personalul de cercetare a obligațiilor din statele de funcții;

g) propune recompense şi sancțiuni pentru corpul profesoral şi pentru personalul de cercetare din departament;

h) propune scoaterea la concurs a posturilor didactice şi de cercetare;

i) organizează concursurile pentru ocuparea posturilor didactice şi de cercetare;

j) propune cadrele didactice asociate şi avizează cererile de acordare a titlului de profesor emerit şi cererile de prelungire a activității peste vârsta de pensionare;

k) coordonează activitatea de cercetare din departament şi organizează manifestări ştiințifice; avizează funcționarea centrelor şi a unităților de cercetare care utilizează infrastructura departamentului;

l) coordonează activitatea de pregătire prin doctorat în domeniul lor de competență;

m) utilizează resursele materiale şi financiare puse la dispoziţie, cu respectarea prevederilor legale;

n) participă la competiţiile pentru obţinerea de fonduri suplimentare;

o) propune stabilirea unor acorduri de colaborare cu parteneri din ţară sau din străinătate.

Art. 59. Consiliul departamentului are următoarele competenţe:

a) formulează propuneri privind programele disciplinelor de studiu din programele de studiu ale facultăţii;

b) evaluează predarea disciplinelor de specialitate;

c) stabileşte modalităţile de evaluare a studenţilor în acord cu normele generale stabilite de consiliul facultăţii;

d) evaluează activitatea corpului profesoral şi a personalului de cercetare din departament;

e) propune recompense şi sancţiuni pentru corpul profesoral şi personalul de cercetare din departament;

f) propune scoaterea la concurs a posturilor didactice şi de cercetare, precum şi comisiile de concurs;

g) organizează concursurile pentru ocuparea posturilor didactice şi de cercetare;

h) avizează personalul didactic asociat şi cererile de acordare a titlului de profesor emerit;

i) avizează funcţionarea centrelor şi a unităţilor de cercetare care utilizează infrastructura departamentului;

j) utilizează resursele materiale şi financiare disponibile cu respectarea prevederilor legale;

k) propune modalităţi de colaborare cu parteneri din ţară sau din străinătate.

2. Directorul de departament

Art. 60.(1) Directorul de departament realizează managementul şi conducerea operativă a departamentului. În exercitarea acestei funcţii, el este ajutat de consiliul departamentului.

(2) Directorul de departament răspunde de respectarea planurilor de învăţământ, de întocmirea statelor de funcţii, de managementul cercetării, al calităţii şi de managementul financiar al departamentului.

(3) Directorul de departament gestionează dezvoltarea resursei umane în domeniile şi disciplinele care sunt oferite ca subiecte de predare de către departament în alcătuirea diferitelor programe de studii ale facultăţii.

(4) Selecţia, angajarea, evaluarea periodică, formarea, motivarea şi încetarea relaţiilor contractuale de muncă ale personalului au loc la iniţiativa directorului de departament, a conducătorului şcolii doctorale şi a decanului, în condiţiile legii.

3. Consiliul facultăţii

Art. 61. Consiliul facultăţii organizează şi conduce întreaga activitate din facultate.

Art. 62. Consiliul facultăţii reprezintă organismul decizional şi deliberativ al facultăţii şi are următoarele atribuţii:

a) aprobă structura, organizarea şi funcţionarea facultăţii;

b) propune propriul regulament de funcţionare;

c) aprobă planul strategic şi planul operaţional al facultăţii;

d) aprobă programele de studii gestionate de facultate şi planurile lor de învăţământ;

e) aprobă programele disciplinelor de studii;

f) controlează activitatea decanului şi aprobă rapoartele anuale ale acestuia privind starea generală a facultăţii, asigurarea calităţii şi respectarea eticii universitare la nivelul facultăţii;

g) defineşte şi redefineşte misiunile facultăţii sau departamentului;

h) propune Consiliului de Administraţie şi Senatului Universitar înfiinţarea sau desfiinţarea de departamente, centre de cercetare, institute, laboratoare etc.;

i) desemnează, din rândul membrilor corpului profesoral sau cercetătorilor, reprezentanţii pentru structurile consultative ale Universităţii.

j) aprobă rapoartele de autoevaluare întocmite de comisia de calitate în vederea evaluării academice şi acreditării programelor de studii;

k) stabileşte criteriile şi standardele pentru evaluarea periodică a corpului profesoral şi a personalului de cercetare;

l) evaluează periodic activitatea didactică şi de cercetare din cadrul facultăţii şi stabileşte măsurile care se impun;

m) validează concursurile pentru obţinerea gradaţiei de merit;

n) stabileşte criteriile şi standardele specifice pentru ocuparea prin concurs a posturilor didactice cu respectarea criteriilor şi standardelor minime stabilite la nivel naţional sau la nivelul Universităţii;

o) avizează comisiile de concurs pentru ocuparea posturilor didactice şi de cercetare;

p) sancţionează abaterile cadrelor didactice din facultate cu i) avertisment scris; ii) diminuarea salariului de bază, cumulat, când este cazul, cu indemnizaţia de conducere, de îndrumare şi de control;

q) face propuneri pentru alte sancţiuni mai grave decât cele de mai sus;

r) avizează cadrele didactice asociate şi cererile de acordare a titlului de profesor emerit;

s) avizează statele de funcţii şi personal didactic elaborate de către departamente;

t) propune condiţiile specifice de admitere la toate nivelurile de studii; stabileşte criteriile şi condiţiile de înscriere la a doua specializare a absolvenţilor cu diplomă de licenţă;

u) stabileşte criteriile specifice pentru transferul interuniversitar al studenţilor şi avizează cererile de transfer;

v) validează regulamentul de recunoaştere a creditelor de studii şi aprobă cererile individuale;

w) validează rezultatul alegerilor la nivelul departamentelor şi al şcolilor doctorale;

x) aprobă regulamentul departamentelor şi şcolilor doctorale din facultate al centrelor de cercetare etc.;

y) organizează manifestări ştiinţifice;

z) validează componenţa comisiei de calitate a facultăţii;

aa) iniţiază activităţi aducătoare de venituri;

bb) propune acorduri de colaborare cu instituţii din ţară sau din străinătate.

Art. 63. La şedinţele Consiliului au statutul de invitaţi permanenţi secretarul şef şi administratorul şef al facultăţii.

Art. 64.(1) Cu privire la prezenţa membrilor Consiliului la şedinţele acestuia se aplică, prin asemănare, dispoziţiile art. 74 din prezenta Cartă.

(2) Cu privire la prezenţa membrilor studenţi ai Consiliului la şedinţele acestuia se aplică, prin asemănare, dispoziţiile art. 74 alin. 2 şi 3 din prezenta Cartă.

4. Decanul

Art. 65.(1) Conducerea operativă a facultăţii este asigurată de către decan.

(2) Decanul reprezintă facultatea şi răspunde de managementul şi conducerea facultăţii. Decanul conduce şedinţele Consiliului facultăţii şi aplică hotărârile rectorului, ale Consiliului de Administraţie şi Senatului universitar.

Art. 66. Decanul are următoarele atribuţii:

a) prezidează Consiliul facultăţii, comisiile de susţinere al tezelor de doctorat şi comisiile de concurs la postul de profesor;

b) întocmeşte planul strategic şi planul operaţional al facultăţii;

c) propune Consiliului o strategie de dezvoltare a facultăţii şi o strategie de internaţionalizare;

d) prezintă anual un raport Consiliului facultăţii privind starea facultăţii;

e) coordonează, împreună cu Consiliului, întocmirea planurilor de învăţământ la toate programele de studii oferite de facultate;

f) coordonează activitatea programelor de studii la toate cele trei cicluri, la nivel postdoctoral, postuniversitar şi de lifelong learning, şi răspunde de asigurarea calităţii acestora;

g) propune bugetul de venituri şi cheltuieli al facultăţii şi coordonează executarea lui;

h) coordonează activitatea directorilor de departamente, a directorului şcolii doctorale şi a altor structuri organizatorice aflate în subordinea facultăţii;

i) prezidează comisia de calitate a facultăţii;

j) propune structura, organizarea şi regulamentul de funcţionare a facultăţii;

k) coordonează evaluarea cadrelor didactice şi a personalului auxiliar şi nedidactic;

l) avizează propunerile de stimulente salariale;

m) coordonează, împreună cu consiliul şi directorul şcolii doctorale, întocmirea corectă a statelor de funcţii;

n) asigură respectarea eticii academice în facultate;

o) îndeplineşte orice alte atribuţii de conducere curentă, care nu sunt date prin lege sau prin prezenta Cartă în competenţa Consiliului.

Art. 67. Rezultatele unui examen sau ale unei evaluări pot fi anulate de către decanul facultății, atunci când se dovedește că acestea au fost obținute în mod fraudulos sau prin încălcarea prevederilor Codului de etică și deontologie academică. Decanul poate dispune reorganizarea examenului.

5. Senatul

Art. 68.(1) Autoritatea cea mai înaltă în Universitate este Senatul.

(2) Numărul membrilor în Senat este 119, din care 89 de cadre didactice și 30 de studenți.

(3) Personalul didactic și de cercetare reprezintă facultățile în Senat în număr proporțional cu numărul posturilor didactice și de cercetare (pondere 50%) și cu numărul studenților fizici (pondere 50%) ai fiecărei facultăți.

(4) Numărul reprezentanților facultăților în Senat se determină de Senatul în funcțiune la data alegerilor.

Art. 69.(1) Senatul are următoarele competențe:

a) garantează libertatea academică și autonomia universitară;

b) elaborează și adoptă Carta universitară, în urma consultării cu comunitatea universitară;

c) aprobă planul strategic de dezvoltare instituțională și planurile operaționale, la propunerea rectorului;

d) aprobă, la propunerea rectorului și cu respectarea legislației în vigoare, structura, organizarea și funcționarea Universității;

e) controlează activitatea rectorului și a Consiliului de Administrație prin comisii specializate;

f) aprobă proiectul de buget și execuția bugetară;

g) aprobă Codul de asigurare a calității și Codul de etică și deontologie academică;

h) adoptă Codul drepturilor și obligațiilor studentului din Universitate propus de asociațiile studențești, cu respectarea prevederilor Codului drepturilor și obligațiilor studentului;

i) aprobă metodologiile și regulamentele privind organizarea și funcționarea Universității;

j) încheie contractul de management cu rectorul;

k) validează numirile și concursurile publice pentru funcțiile de conducere și funcțiile de coordonare și reprezentare;

l) aprobă metodologia de concurs și rezultatele concursurilor pentru angajarea personalului didactic și de cercetare și evaluează periodic resursa umană;

m) aprobă, la propunerea rectorului, sancționarea personalului cu performanțe profesionale slabe, în baza unei metodologii proprii și a legislației în vigoare;

n) aprobă înființarea, divizarea, concentrarea și desființarea unităților din componența Universității, pe baza propunerilor facultăților avizate de Consiliul de Administrație;

o) aprobă organizarea și desființarea programelor de studii, inclusiv cu dublă specializare și dublă diplomă;

p) aprobă înființarea sau desființarea de cursuri sau școli postuniversitare pe baza propunerilor avizate de Consiliul de Administrație;

q) aprobă cifrele de școlarizare pe baza propunerilor facultăților, avizate de Consiliul de Administrație;

r) stabilește taxele care se vor percepe în spațiul universitar în legătură cu procesul de învățământ; taxele de școlarizare se vor determina cu cel puțin șase luni mai înainte de începerea anului academic următor;

s) validează rezultatele concursurilor de ocupare a posturilor didactice și de cercetare aprobate de către consiliile facultăților și departamentelor;

t) validează rezultatele alegerilor consiliilor facultăților și departamentelor;

u) acordă titlurile de profesor emerit, Doctor Honoris Causa, Profesor Honoris Causa și Membru de Onoare al Senatului, la propunerea Consiliilor facultăților;

v) aprobă propunerile facultăților de noi specializări la doctorat;

w) validează constituirea Consiliului de Administrație, Consiliului pentru Probleme Sociale Studențești, Consiliului de Orientare și Analiză Strategică și a Comisiei pentru Evaluarea și Asigurarea Calității;

x) validează constituirea Comisiei de Etică și decide, pe baza recomandărilor acestuia, în conflicte legate de activitatea cadrelor didactice și cercetătorilor;

y) dispune sancționarea cadrelor didactice cu suspendarea, pe o perioadă determinată de timp, a dreptului de înscriere la un concurs pentru ocuparea unei funcții didactice superioare ori a unei funcții de conducere, de îndrumare și de control, ca membru în comisii de doctorat, de master sau de licență; destituirea din funcția de conducere din învățământ sau desfacerea disciplinară a contractului de muncă.

z) aprobă Statutul școlilor doctorale și al unităților de cercetare și micro-producție din Universitate;

aa) aprobă regulamentele și rapoartele anuale ale tuturor organismelor, comisiilor și entităților funcționale;

bb) orice alte atribuțiuni ce-i revin prin lege.

(2) Mandatul Senatului este de 4 ani. Durata mandatului unui membru al Senatului este de 4 ani, cu posibilitatea reînnoirii succesive de cel mult două ori. Pentru studenți, durata mandatului este de 1 an, cu posibilitatea reînnoirii de cel mult două ori în același ciclu.

(3) Senatul poate fi convocat de rector, de președintele Senatului sau la cererea a cel puțin o treime dintre membrii Senatului.

(4) Președintele Senatului propune ordinea de zi a ședinței Senatului.

(5) În exercitarea activității sale, președintele Senatului este asistat de un secretariat.

Art. 70.(1) Senatul stabilește comisii de specialitate prin care controlează activitatea conducerii executive a Universității și a Consiliului de Administrație.

(2) Comisiile permanente ale Senatului sunt:

a) Consiliul ştiinţific,

b) Comisia de avizare a programelor de studii,

c) Comisia de avizare a concursurilor,

d) Comisia de monitorizare şi analiză a utilizării resurselor.

(3) Rapoartele de monitorizare şi de control ale comisiilor de mai sus sunt prezentate periodic şi discutate în Senat şi vor fundamenta rezoluţiile acestuia în respectivele domenii.

(4) Senatul poate crea comisii ad hoc şi invita specialişti să participe la acestea.

Art. 71. Şedinţele ordinare ale Senatului au loc de regulă lunar. Membrii Consiliului de Administraţie precum şi directorul direcţiei Secretariat General a Universităţii au statutul de invitaţi permanenţi la şedinţele Senatului.

Art. 72. La începutul fiecărei şedinţe a Senatului este supusă aprobării acestuia minuta cuprinzând deciziile din cadrul şedinţei precedente.

Art. 73. Senatul se consideră dizolvat în ziua întrunirii noului Senat desemnat prin alegeri.

Art. 74.(1) În cazul în care un membru al Senatului nu poate participa la o şedinţă, el va anunţa conducerea facultăţii. Decanul va desemna un înlocuitor, potrivit regulamentului facultăţii. Absenţa nemotivată, în decursul unui an universitar, de la trei şedinţe ale Senatului sau ale Consiliului facultăţii conduce la pierderea calităţii de membru în aceste structuri. Numirea unor alte persoane în locul celor care şi-au pierdut calitatea de membru în aceste condiţii se va face conform aceleiaşi proceduri prin care au fost desemnaţi predecesorii.

(2) Dacă un membru student al Senatului nu poate participa la o şedinţă, înlocuitorul său va fi desemnat conform Regulamentului de alegeri pentru reprezentanţii studenţilor.

(3) Membrii studenţi ai Senatului, care vor fi consideraţi demisionari pentru absenţe, vor fi înlocuiţi prin aceleaşi proceduri prin care au fost desemnaţi.

6. Rectorul

Art. 75.(1) Rectorul reprezintă legal universitatea în relaţiile cu terţii şi asigură conducerea executivă a Universităţii. Rectorul este ordonatorul de credite al universităţii. Rectorul are următoarele atribuţii:

a) asigură managementul universităţii, pe baza contractului încheiat cu Senatul;

b) negociază şi semnează contractul instituţional cu Ministerul;

c) încheie contractul de management cu Senatul;

d) numeşte prorectorii şi stabileşte atribuţiile acestora;

e) organizează concursurile pentru selectarea decanilor dintre candidaţii avizaţi de consiliile facultăţilor, precum şi pentru directorul general administrativ;

f) propune spre aprobare Senatului universitar structura şi reglementările de funcţionare ale Universităţii;

g) ia măsurile necesare pentru respectarea prevederilor prezentei Carte privind inviolabilitatea spațiului universitar:

h) propune spre aprobare Senatului proiectul de buget şi raportul privind execuția bugetară;

i) prezintă Senatului, în luna aprilie, raportul anual. Senatul validează raportul în baza referatelor realizate de comisiile sale de specialitate. Acest document este public;

j) conduce Consiliul de Administrație;

k) emite deciziile de numire şi eliberare din funcție a titularilor funcțiilor de conducere din Universitate, în conformitate cu prevederile legii şi ale prezentei Carte;

l) dispune înmatricularea şi exmatricularea studenților;

m) încheie contracte cu terții, cu avizul oficiului juridic şi directorului general administrativ;

n) întocmeşte strategia Universității pe termen mediu;

o) îndeplineşte alte atribuții stabilite de Senat, în conformitate cu contractul de management şi legislația în vigoare.

(2) Durata mandatului de rector este de 4 ani. Mandatul poate fi înnoit cel mult o dată, în urma unui nou concurs, sau a unor noi alegeri. O persoană nu poate fi rector al Universității mai mult de 8 ani, indiferent de perioada în care s-au derulat mandatele, de întreruperile acestora şi de circumstanțele în care s-au produs aceste întreruperi.

Art. 76. Rectorul acționează astfel încât să aplice prevederile Cartei şi regulamentelor Universității şi deciziile luate de Senat. Rectorul răspunde în fața Senatului pentru activitatea sa.

Art. 77.(1) Rectorul poate delega temporar o parte a competențelor sale unuia sau mai multor prorectori.

(2) În cazul în care rectorul se află în imposibilitate de a-şi exercita funcția, funcția de rector va fi asigurată de unul dintre prorectori, desemnat de rector sau de Consiliul de Administrație, după caz.

(3) În exercitarea competențelor sale, rectorul poate solicita avizul consultativ al unui organism prevăzut în prezenta Cartă pentru oricare din deciziile sale.

Art. 78.(1) Prorectorul, numit de către rector cu consultarea senatului universitar, dintre membrii comunității universitare ai Universității, exercită atribuții şi obligații stabilite de către rector, după ce prorectorul şi-a exprimat acordul scris de susținere executivă a planului managerial al acestuia.

(2) Numărul prorectorilor din Universitate este de 4–6 şi se defineşte de către Senat pentru fiecare mandat.

(3) Atribuțiile prorectorilor sunt stabilite de către rector şi vizează organizarea programelor de studii universitare şi postuniversitare, cercetarea, dezvoltarea şi inovarea ştiințifică, transferul de cunoştințe, activitatea financiar-contabilă, activitățile de microproducție şi purtătoare de TVA, achizițiile, resursele umane,

gestiunea patrimoniului, statistica şi prognoza instituţională, relaţiile internaţionale, asigurarea calităţii, problemele studenţeşti şi activităţile culturale şi sportive, relaţia cu mediul de afaceri şi cu părţile interesate, asigurarea stagiilor practice ale studenţilor, precum şi alte atribuţii.

(4) Durata mandatului de prorector este de patru ani.

(5) Prorectorul răspunde pentru activitatea sa, în faţa rectorului, a Consiliului de Administraţie şi a Senatului.

(6) Prorectorul poate fi demis de către rector, în urma consultării Senatului universitar, dacă nu-şi îndeplineşte atribuţiile cuprinse în decizia de numire, încalcă legislaţia şi normele de etică universitară, se află în una dintre incompatibilităţile prevăzute de lege sau aduce prejudicii intereselor Universităţii.

Art. 79.(1) Rectorul şi prorectorii pot demisiona din funcţie prin cerere scrisă adresată Senatului.

(2) Rectorul poate fi demis de către Senat în condiţiile specificate prin contractul de management.

Art. 80. Rectorul poate fi revocat din funcţie de către ministrul de resort, în cazurile prevăzute prin lege.

7. Consiliul de Administraţie

Art. 81.(1) Consiliul de Administraţie al Universităţii este compus din rector, prorectori, decani, directorul general administrativ şi reprezentantul studenţilor desemnat de studenţii membri în Senat.

(2) Preşedintele Senatului, directorul direcţiei Secretariat General şi reprezentanţii sindicatelor reprezentative sunt invitaţi la şedinţele Consiliului de Administraţie.

(3) Preşedintele Consiliului de Administraţie este rectorul.

(4) Consiliul de Administraţie are următoarele atribuţii:

a) asigură conducerea operativă a structurilor Universităţii;

b) stabileşte în termeni operaţionali bugetul instituţional;

c) aprobă execuţia bugetară şi bilanţul anual;

d) aprobă propunerile de scoatere la concurs a posturilor didactice şi de cercetare;

e) avizează propunerile de programe noi de studii şi propune Senatului încetarea programelor de studii care nu se mai încadrează în misiunea universităţii sau care nu îndeplinesc standardele de calitate şi eficienţă financiară;

f) aprobă operaţiunile financiare care depăşesc plafoanele stabilite de Senat;

g) propune Senatului strategiile pe termen lung şi mediu şi politici ale Universităţii, pe domeniile de interes ale acesteia;

h) alocă facultăţilor şi departamentelor partea ce revine acestora din finanţarea de bază. Aceste alocări se fac în termen de cel mult o lună de la data semnării contractului instituţional;

i) stabileşte cota-parte din finanţarea de bază şi din veniturile proprii ce va fi folosită pentru dezvoltarea generală a Universităţii, în raport de rezultatele financiare ale

anului precedent, dar nu mai mult de 38%. Determinarea cotei, pe categorii de resurse, se va face anual, în termen de cel mult o lună de la semnarea contractului instituțional;

j) verifică încadrarea facultăților în bugetul aprobat și ia măsurile ce se impun în această privință;

k) decide asupra modului de utilizare al veniturilor proprii ale Universității;

l) avizează acordurile de consorțiu și parteneriat cu alte instituții de învățământ superior din țară și din străinătate, precum și acțiunile de cooperare internațională

m) avizează participarea universității la organizațiile europene și internaționale.

Art. 82. Consiliul de Administrație funcționează în baza unui regulament propriu, stabilit potrivit prezentei Carte și se întrunește lunar sau ori de câte ori este nevoie, la convocarea președintelui.

Art. 83. Deciziile Consiliului de Administrație se adoptă cu votul a jumătate plus unul din membrii săi.

II. ALTE STRUCTURI ALE UNIVERSITĂȚII

1. Comisia de Etică

Art. 84.(1) În termen de două luni de la alegerea noului Senat, consiliile tuturor facultăților vor desemna câte un reprezentant, având gradul didactic de profesor, pentru Comisia de Etică a Universității. Studenții membri în Senat își vor desemna reprezentantul membru în Comisia de Etică. Întrunită în ședință plenară, Comisia de Etică își va alege un președinte și doi vicepreședinți.

(2) Structura și componența Comisiei de Etică universitară este propusă de Consiliul de Administrație, avizată de Senat și aprobată de rector. Membrii Comisiei trebuie să fie persoane cu prestigiu profesional și autoritate morală.

(3) Nu pot fi membri ai comisiei de etică universitară persoanele care ocupă vreuna dintre următoarele funcții: rector, prorector, decan, prodecan, director administrativ, director de departament, de școală doctorală sau de unitate de cercetare-dezvoltare, proiectare, microproducție.

(5) Comisia de Etică are următoarele atribuții:

a) contribuie la elaborarea și dezvoltarea Codului de etică și deontologie universitară, care este propus Senatului spre adoptare și includere în Cartă;

b) analizează și soluționează abaterile de la etica universitară, pe baza sesizărilor sau prin autosesizare, conform Codului de etică și deontologie universitară;

c) realizează un raport anual referitor la situația respectării eticii universitare și a eticii activităților de cercetare, care se prezintă rectorului și Senatului și care constituie un document public;

d) alte atribuții, stabilite prin lege.

Art. 85. Sancțiunile care se pot propune în cazul personalului didactic și de cercetare și personalului didactic și de cercetare auxiliar de către Comisia de Etică pentru încălcarea eticii universitare sau pentru abateri de la buna conduită în cercetarea științifică sunt următoarele:

a) avertismentul scris;

b) diminuarea salariului de bază, cumulat, când este cazul, cu indemnizația de conducere, de îndrumare şi de control;

c) suspendarea, pe o perioadă determinată de timp, a dreptului de înscriere la un concurs pentru ocuparea unei funcții didactice superioare ori a unei funcții de conducere, de îndrumare şi de control, ca membru în comisii de doctorat, de master sau de licență;

d) destituirea din funcția de conducere din învățământ;

e) desfacerea disciplinară a contractului de muncă.

Art. 86. Sancțiunile care se pot propune de către Comisia de Etică în cazul studenților şi studenților-doctoranzi pentru încălcarea eticii universitare sunt următoarele:

a) avertismentul scris;

b) exmatricularea;

c) alte sancțiuni prevăzute de Codul de etică şi deontologie universitară.

Art. 87. Hotărârile Comisiei de Etică sunt avizate de consilierul juridic al Universității. Răspunderea juridică pentru hotărârile şi activitatea Comisiei de Etică revine Universității.

Art. 88.(1) Orice persoană, din Universitate sau din afara acesteia, poate sesiza Comisiei de Etică abaterile săvârşite de membrii comunității universitare. Sesizările anonime nu se iau în considerație.

(2) Comisia de Etică păstrează confidențială identitatea autorului sesizării, în condițiile legii, până la eventuala demarare a investigației.

Art. 89. Sancțiunile se comunică celor sancționați, în scris, de către serviciul de resurse umane al Universității.

Art. 90. Rectorul se va adresa Comisiei de Etică pentru aviz în cazuri de litigii între facultăți, abateri sau reclamații grave ale unor membri ai comunității, retragerea titlurilor ştiințifice sau a titlurilor onorifice, excluderea unui cadru didactic sau cercetător din comunitatea universitară.

2. Consiliul Ştiințific

Art. 91.(1) În vederea desfăşurării în bune condiții a activităților de cercetare, se înființează Consiliul Ştiințific, potrivit legii.

2) Consiliul Ştiințific este compus din câte un reprezentant al fiecărei facultăți, împuternicit de consiliile acestora pe durata mandatului. Absența unui reprezentant la 3 şedințe succesive ale Consiliului atrage după sine excluderea şi înlocuirea celui în cauză. În cazul în care facultatea nu desemnează un nou reprezentant în termen de 2 luni de la comunicarea deciziei de înlocuire, ea pierde dreptul la reprezentare pe durata mandatului.

Art. 92.(1) Consiliul Ştiințific are rol un consultativ, privind:

a) propunerea criteriilor de evaluare a cercetării aflate în jurisdicția Universității;

b) propunerea unei strategii de cercetare a Universității;

c) propunerea de înființare/desființare și evaluarea periodică a centrelor de cercetare;

d) propune avizarea proiectelor de spin-off și de transfer tehnologic;

e) evaluarea contractelor de cercetare și rezultatelor acestora.

2) Propunerile formulate de Consiliul științific sunt supuse validării Consiliului de Administrație.

3. Consiliul pentru Probleme Sociale Studențești

Art. 93.(1) Consiliul pentru Probleme Sociale Studențești este format din reprezentanții studenților în Senat, ai serviciilor funcționale și din prodecani sau reprezentanți ai consiliilor facultăților. Consiliul pentru Probleme Sociale Studențești are un rol consultativ și este condus de un prorector.

(2) Consiliul face propuneri privind administrarea serviciilor sociale pentru studenți (cămine, cantine, servicii culturale, sportive etc.) Aceste propuneri sunt supuse validării Consiliului de Administrație.

4. Consiliul de Orientare și Analiză Strategică

Art. 94.(1) În termen de 6 luni de la intrarea în funcție, Senatul alege un Consiliu de Orientare și Analiză Strategică, compus din 11–25 de personalități eminente, din țară și din străinătate. Consiliul funcționează în baza statutului aprobat de Senat și are un rol consultativ. El este format din reprezentanți ai mediului economic și personalități din mediul academic, cultural și profesional extern.

(2) Consiliul are sarcina să examineze contextul social național și internațional, să elaboreze prognoze pe termen mediu și să analizeze impactul acestora asupra Universității, cu scopul de a-i îmbunătăți performanțele și competitivitatea. În activitatea sa, Consiliul are o funcție de monitorizare și evaluare, pentru îndeplinirea căreia folosește resursele curente ale instituției.

(3) Consiliul prezintă anual Senatului un raport de activitate. Prin raport vor fi evaluate relația universității cu societatea, influența acesteia din urmă asupra instituției, precum și principalele tendințe relevante care pot fi identificate, și se va realiza o analiză de previziune pe baza datelor disponibile.

(4) Mandatul Consiliului de Orientare coincide cu acela al Senatului.

5. Comisia pentru Evaluarea și Asigurarea Calității

Art. 95.(1) În termen de trei luni de la intrarea sa în funcție, noul Senat alege o Comisie pentru Evaluarea și Asigurarea Calității, conform legii.

(2) Comisia are un rol consultativ și are următoarele obiective:

– propuneri privind îmbunătățirea activităților legate de calitatea predării, învățării și cercetării în Universitate, activități ce se derulează prin intermediul comisiilor de calitate la nivelul facultăților;

– propuneri privind evaluarea anuală;

– redactarea raportului anual de calitate și a rapoartelor de autoevaluare către agențiile externe.

Aceste propuneri sunt supuse validării Consiliului de administrație.

Art. 96.(1) Comunitatea universitară beneficiază de serviciile unui ombudsman universitar, cu titlul de profesor, ales dintre specialiştii în drept. Ombudsmanul poate avea un adjunct, în conformitate cu regulamentul funcției, aprobat de Senat.

(2) Atribuțiile Ombudsmanului sunt:

1. primeşte cererile făcute de persoanele ale căror drepturi sau libertăți au fost încălcate în cadrul comunității academice şi face propuneri asupra modului de soluționare a acestor cereri;

2. acordă audiențe;

3. formulează recomandări;

4. ajută toate părțile implicate într-un conflict să identifice posibile soluții de rezolvare a problemelor, prin acordarea unor îndrumări de specialitate;

5. colaborează cu factorii de decizie de la nivelul Universității;

6. poate face propuneri pentru modificarea şi perfecționarea regulilor şi practicilor Universității.

III. ALEGEREA STRUCTURILOR DE CONDUCERE

Art. 97. În conformitate cu prevederile legislației învățământului şi ale prezentei Carte, membrii comunității academice au dreptul de a participa la conducerea treburilor universitare.

Art. 98.(1) Alegerile structurilor de conducere de la nivelul departamentelor, facultăților şi al Universității au loc în temeiul dispozițiilor legale relevante în vigoare la data alegerii.

(2) Durata alegerilor pentru funcțiile de conducere nu poate depăşi şase luni.

(3) În cazul revocării titularului unei funcții de conducere sau vacantării acesteia, procesul alegerii sau numirii succesorului nu poate depăşi trei luni.

Art. 99.(1) Alegerile se fac pe bază de vot universal, direct şi secret. Fiecare persoană are dreptul la un singur vot. Au drept de vot cadrele didactice şi cercetătorii din Universitate, titulari prin concurs, cu norma de bază în Universitate, având contract de muncă pe durată nedeterminată cu Universitatea, respectiv studenții. Reprezentarea nu este admisă.

(2) Nici un candidat nu poate fi ales în absență ori împotriva voinței sale, exprimate în scris.

(3) Sunt declarate alese în consiliile departamentelor şi facultăților şi în Senat, în ordinea descrescătoare a numărului de voturi „pentru" şi până la completarea locurilor eligibile, persoanele (cadre didactice şi studenți) care au obținut majoritatea voturilor (jumătate plus unu) din totalul membrilor electori prevăzuți pentru nivelul respectiv.

(4) Alegerile la nivelul unei structuri de conducere sînt validate dacă au participat cel puțin jumătate din membrii cu drept de vot la nivelul structurii.

Art. 100. Durata mandatului structurilor de conducere este de patru ani. Alegerile pentru posturile de conducere devenite vacante în timpul mandatului se

organizează conform metodologiei folosite pentru alegerile de la începutul acelui mandat, dacă prin lege nu se prevede altfel.

Art. 101. Locurile ocupate de studenţi în consiliile facultăţilor şi în Senat vor reprezenta cel puţin 25% din numărul total al locurilor în aceste structuri, în condiţiile stabilite prin prezenta Cartă. Mandatul unui reprezentant student în Consiliu sau în Senat se încheie la data încheierii ciclului de studii în care acesta a fost ales.

Art. 102.(1) Structurile de conducere ale Universităţii vor fi alcătuite din cadre didactice reprezentative, cu prestigiu ştiinţific şi didactic, cu autoritate morală şi cu aptitudini manageriale.

(2) Un student nu poate reprezenta în structurile de conducere (consiliile facultăţilor şi senat) două facultăţi în acelaşi timp.

(3) Nu pot fi alese în funcţii de conducere cadrele didactice şi cercetătorii care au împlinit vârsta legală de pensionare la data alegerilor.

Art. 103. Calitatea de membru în structurile de conducere se pierde ca urmare a încetării contractului de muncă cu Universitatea sau a încetării calităţii de student.

Art. 104. Persoanele care, din diverse motive, nu-şi exercită atribuţiile de conducere asumate o perioadă mai lungă de 90 de zile lucrătoare cumulate în cursul unui an universitar (cu excepţia concediului legal efectuat la cerere) vor fi considerate demisionare din funcţiile de conducere pe care le deţin.

Art. 105. Mandatul noilor structuri de conducere începe de la data validării alegerii lor. În perioada dintre data alegerilor şi cea la care îşi preiau prerogativele noile structuri de conducere, activitatea de conducere este exercitată de structurile în funcţie la data alegerilor.

Art. 106.(1) Numărul membrilor în consiliile departamentelor este stabilit de facultate, între 5 şi 7 membri, printre care şi directorul.

(2) Consiliul facultăţii este compus dintr-un număr impar de cadre didactice şi cercetători, între 9 şi 35, stabilit de facultate, la care se adaugă reprezentanţii studenţilor. Stabilirea componenţei consiliului se va face cu respectarea ponderii pe care au diferitele departamente în structura organizatorică a facultăţii, în funcţie de numărul de contracte de muncă încheiate cu titulari pe durată nedeterminată.

(3) Numărul membrilor în Senat este stabilit conform art. 68 din prezenta Cartă.

Art. 107. Numărul prodecanilor unei facultăţi este de 1 până la 5 prodecani, proporţional cu numărul de studenţi al facultăţii, respectiv un prodecan la fiecare 750 de studenţi. Numărul prodecanilor este validat în Senat cu o lună înainte de începerea concursului pentru funcţia de decan.

Art. 108.(1) Directorul de departament şi membrii consiliului departamentului sunt aleşi prin votul universal, direct şi secret al tuturor cadrelor didactice şi de cercetare titulare. În cazul departamentelor, perioada de alegeri începe la data de 1 octombrie. Calendarul alegerilor se face public până la 1 septembrie.

(2) Persoanele care candidează pentru funcţia de director de departament trebuie să fie personalităţi recunoscute în domeniul lor de activitate şi să aibă o experienţă suficientă în activităţile didactice şi de cercetare.

Art. 109. Candidaturile se depun în intervalul cuprins între a 15-a şi a 5-a zi dinaintea datei stabilite pentru desfăşurarea alegerilor.

Art. 110.(1) Cu ocazia şedinţei de alegeri, directorul de departament al cărui mandat încetează va prezenta un raport asupra activităţii depuse.

(2) Este ales director de departament candidatul care obţine majoritatea voturilor din departament (jumătate plus unu din totalul membrilor cu drept de vot). În cazul neîntrunirii majorităţii cerute se organizează un nou tur de scrutin la care participă candidaţii clasaţi pe primele două locuri în urma primului tur, în ordinea descrescătoare a voturilor obţinute. Dacă niciunul dintre aceştia nu obţine majoritatea cerută, tururile de scrutin vor continua până la realizarea acesteia.

Art. 111. În aceeaşi şedinţă se procedează la alegerea consiliului departamentului şi se pot formula propuneri pentru reprezentarea în Consiliul facultăţii, cu depunerea de candidaturi.

Art. 112.(1) Directorul şcolii doctorale şi consiliul acesteia se aleg prin votul universal, direct şi secret al conducătorilor de doctorat din şcoala doctorală respectivă, cu contract de muncă pe perioadă nedeterminată în Universitate.

(2) Alegerile de la şcoala doctorală au loc potrivit calendarului alegerilor de la departamente.

Art. 113. Desfăşurarea şedinţei de alegeri este consemnată într-un proces-verbal care va cuprinde rezultatele votării, numele directorului de departament şi al membrilor consiliului departamentului. Procesul-verbal, semnat de secretarul de şedinţă şi de toţi membrii prezenţi ai departamentului, va fi depus la decanatul facultăţii, unde se păstrează pe toată perioada mandatului, după care se arhivează.

Art. 114. Consiliul facultăţii aflat în funcţiune la data organizării alegerilor analizează modul de desfăşurare a alegerilor de la nivelul departamentelor şi validează alegerea directorilor de departamente. În cazul constatării unor neregularităţi, Consiliul facultăţii poate hotărî organizarea de noi alegeri, care vor avea loc în termen de o săptămână de la data hotărârii în acest sens a Consiliului facultăţii.

Art. 115. Alegerile pentru consiliile facultăţilor încep la data stabilită prin hotărârea Senatului.

Art. 116. La nivelul facultăţii, stabilirea structurilor şi a funcţiilor de conducere se face după următoarea procedură:

a) Numărul reprezentanţilor departamentelor în consiliul facultăţii se stabileşte de către Consiliul în funcţiune la data organizării alegerilor, asigurându-se o reprezentare a departamentelor în Consiliu conform prevederilor art. 106 alin. (2) al prezentei Carte;

b) Componenţa membrilor Consiliului facultăţii este de cel mult 75% cadre didactice şi de cercetare şi, respectiv, cel puţin 25% studenţi;

c) Reprezentanţii cadrelor didactice şi de cercetare în Consiliul facultăţii sunt aleşi prin votul universal, direct şi secret al tuturor cadrelor didactice şi de cercetare titulare cu baza în facultate, iar reprezentanţii studenţilor sunt aleşi prin vot universal, direct şi secret de către studenţii facultăţii.

Art. 117.(1) Vechiul Consiliu organizează alegerea noului Consiliu şi a reprezentanților facultății în noul Senat.

(2) În cadrul aceluiaşi tur de scrutin se procedează la alegerea membrilor Consiliului şi a reprezentanților facultății în Senat.

Art. 118.(1) Desemnarea reprezentanților studenților în Consiliul facultății se face prin votul universal, direct şi secret al tuturor studenților din facultate, conform unor proceduri stabilite de aceştia. Alegerea poate avea loc odată cu aceea pentru reprezentanții studenților în Senat.

(2) Procedurile se fac publice cu cel puțin 15 zile mai înainte de data alegerilor.

Art. 119. Cu prilejul desfăşurării alegerilor de la nivelul facultății se încheie un proces-verbal care conține rezultatele votului, numele membrilor noului Consiliu şi numele reprezentanților facultății în Senatul Universității. Procesul-verbal, semnat de cel care l-a întocmit şi de toți membrii vechiului Consiliu, va fi depus la decanatul facultății, unde se păstrează pe toată perioada mandatului, după care se arhivează.

Art. 120. Noul Consiliu îşi îndeplineşte atribuțiile începând cu a doua zi după validarea alegerii sale de către Senat.

Art. 121.(1) Decanii sunt selectați prin concurs public, organizat de către noul rector al universității şi validat de Senat. La concurs pot participa persoane din cadrul universității sau din orice facultate de profil din țară ori din străinătate care, pe baza audierii în noul Consiliu al facultății, au primit avizul acestuia de participare la concurs.

(2) Candidatura pentru postul de decan se depune în intervalul cuprins între a 15-a şi a 5-a zi dinaintea datei stabilite pentru şedința de avizare.

(3) În cadrul concursului organizat de către noul rector, Consiliul avizează candidații la funcția de decan cu votul majorității simple a membrilor acestuia şi pe baza unei metodologii specifice elaborate de Senat.

(4) Consiliul facultății are obligația de a aviza cel puțin 2 candidați, cu jumătate plus unul din voturile membrilor consiliului; avizul se dă pe baza angajamentului candidaților de a efectua cel puțin 15 ore de activitate managerială pe săptămână în facultate.

(5) Propunerile pentru decan se înaintează rectorului de către Consiliul facultății, în ordinea numărului de voturi şi alături de procesul verbal al şedinței de avizare.

(6) Decanul îşi desemnează prodecanii după numirea sa de către rector, în baza angajamentului candidaților privind volumul de activitate prevăzut la alin. (4).

(7) Atribuțiile prodecanilor sunt stabilite de către decan, cuprinzînd cel puțin următoarele domenii: activitatea didactică, resursa umană şi statele de funcții, activitatea ştiințifică şi raportările anuale, relațiile cu studenții, cămine şi cantine, asigurarea calității, relațiile internaționale ale facultății.

Art. 122. Senatul în funcțiune la data organizării alegerilor analizează şi validează alegerea membrilor noilor consilii şi a reprezentanților facultăților în Senat. În cazul în care constată încălcări ale prevederilor legale sau ale prezentei Carte, Senatul poate hotărî organizarea de noi alegeri, care vor avea loc în termen de o săptămână de la data hotărârii în acest sens a Senatului.

Art. 123.(1) Noul Senat verifică legalitatea avizării candidaților la funcția de decan și validează sau, după caz, infirmă acest aviz. Dacă în urma infirmării avizului rămân mai puțin de doi candidați validați la funcția de decan, se va relua procesul de depunere a candidaturilor și cel de avizare.

(2) Candidații validați vor fi audiați de o comisie numită de rector și formată din 3–5 membri ai Senatului.

Art. 124.(1) Senatul universitar este compus în proporție de 75% din personal didactic și de cercetare și din 25% reprezentanți ai studenților. Toți membrii Senatului, fără excepție, sunt aleși prin votul universal, direct și secret al tuturor cadrelor didactice și cercetătorilor titulari, respectiv al tuturor studenților, cu respectarea cotelor de reprezentare pe facultăți.

(2) Repartizarea pe facultăți a numărului de membri ce urmează a fi aleși se stabilește prin hotărîrea Senatului.

(3) Numărul de reprezentanți în Senat din partea fiecărei facultăți se stabilește conform art. 68 al prezentei Carte.

(4) Numărul de reprezentanți în Senat ai studenților se stabilește proporțional cu ponderea studenților fiecărei facultăți în numărul total al studenților înmatriculați la Universitate.

(5) Noul Senat se întrunește în termen de cel mult 30 de zile de la data încheierii alegerilor la nivelul facultăților.

(6) Senatul își alege, prin vot secret, un președinte care conduce ședințele sale și reprezintă Senatul în raporturile cu rectorul.

(7) Funcțiile de conducere nu ocupă un loc de drept în Senat.

Art. 125.(1) Rectorul Universității este desemnat prin una din următoarele modalități:

a) prin concurs public, în baza metodologiei aprobate de Senatul nou-ales, sau

b) prin votul universal, direct și secret al tuturor cadrelor didactice și de cercetare titulare din cadrul Universității și al reprezentanților studenților din Senat și din consiliile facultăților.

(2) Modalitatea de desemnare a rectorului, dintre cele prevăzute la alin. (1), se stabilește cu cel puțin 6 luni mai înainte de fiecare desemnare a rectorului, prin votul universal, direct și secret al tuturor cadrelor didactice și de cercetare titulare din cadrul Universității și al reprezentanților studenților din Senat și din consiliile facultăților.

Art. 126.(1) În cazul în care modalitatea aleasă pentru desemnarea rectorului este concursul public, procedura de desemnare este cea prevăzută de prezentul articol.

(2) Senatul nou-ales stabilește o comisie de selecție și de recrutare a rectorului, compusă, în cote egale, din membri ai Universității și din personalități științifice și academice din afara Universității, din țară și din străinătate. Comisia va avea cel puțin 12 membri, dintre care cel puțin un reprezentant al studenților sau un absolvent al universității desemnat de către studenții din Senat, potrivit prezentei Carte. Fiecare facultate va fi reprezentată în această comisie, conform normelor de reprezentare din Senat. Studenții își desemnează independent reprezentanții, conform unor proceduri făcute publice cu cel puțin 15 zile mai înaintea alegerii acestora.

(3) Senatul nou-ales elaborează şi aprobă metodologia de avizare, de selecţie şi de recrutare a rectorului, conform legii.

(4) Concursul public pentru desemnarea rectorului se desfăşoară în baza metodologiei prevăzute la alin. (3). Comisia de concurs este comisia de selecţie şi recrutare prevăzută la alin. (2).

(5) La concursul de ocupare a funcţiei de rector pot participa personalităţi ştiinţifice sau academice din ţară şi din străinătate care, pe baza audierii în plenul Senatului nou-ales, au obţinut din partea acestuia avizul de participare la concurs. Avizul se acordă cu majoritatea voturilor membrilor Senatului nou-ales. Senatul nou-ales are obligaţia de a aviza cel puţin 2 candidaţi. Candidaţii avizaţi de Senat participă la concursul organizat potrivit dispoziţiilor alin. (3).

Art. 127. Desfăşurarea şedinţei de alegere a rectorului se consemnează într-un proces-verbal care va cuprinde rezultatele votului şi numele rectorului ales. Procesul-verbal se păstrează la rectorat pe perioada mandatului, apoi se arhivează.

Art. 128.(1) Rectorul ales de comisie sau de comunitatea universitară este supus procedurii de confirmare prin ordin al ministrului de resort, în termen de 30 de zile de la data selecţiei sau alegerii.

(2) Rectorul confirmat de ministrul de resort îşi numeşte prorectorii după consultarea prealabilă a Senatului. Prorectorii se vor angaja să efectueze cel puţin 30 de ore de activitate managerială pe săptămână în Universitate.

(3) Rectorul confirmat de ministrul de resort încheie cu Senatul un contract de management, ce va cuprinde criteriile şi indicatorii de performanţă managerială precum şi drepturile şi obligaţiile părţilor contractuale. Prin contract se va prevedea efectuarea de către rector a cel puţin 30 de ore de activitate managerială pe săptămână în Universitate.

(4) Pe durata mandatului său rectorul nu poate îndeplini funcţii de reprezentare şi demnitate publică.

(5) Menţinerea în funcţie a directorului general administrativ al Universităţii se face pe baza acordului scris al acestuia de susţinere executivă a planului managerial al noului rector.

Art. 129.(1) Directorul de departament poate fi revocat din funcţie. Procedura se declanşează la iniţiativa a cel puţin o treime a membrilor departamentului, care vor putea solicita organizarea unei şedinţe extraordinare a departamentului având acest punct pe ordinea de zi, sau la iniţiativa Consiliului facultăţii.

(2) Hotărârea de revocare din funcţie a directorului de departament se ia cu o majoritate de două treimi din numărul membrilor departamentului.

Art. 130. (1) Decanul sau prodecanii facultăţii pot fi revocaţi din funcţie. Procedura se declanşează la solicitarea a cel puţin o treime a membrilor Consiliului facultăţii, care vor putea solicita organizarea unei şedinţe extraordinare a Consiliului având acest punct pe ordinea de zi.

(2) Hotărârea de revocare din funcţie a decanului/directorului de departament sau a prodecanilor se ia cu o majoritate de două treimi din numărul membrilor Consiliului facultăţii/departamentului.

Art. 131.(1) Rectorul Universității poate fi revocat din funcție de către ministrul de resort, în conformitate cu procedura stabilită prin lege.

(2) Procedura de demitere din funcție a rectorului sau a prorectorilor poate fi declanşată la solicitarea unei treimi din numărul membrilor Senatului.

(3) Hotărârea de demitere din funcție a rectorului sau a prorectorilor se ia cu o majoritate de două treimi din numărul membrilor Senatului.

Art. 132. Solicitările de revocare/demitere din funcție se analizează în termen de maximum 30 de zile de la data depunerii lor în scris.

Capitolul VI.
UNIVERSITATEA CENTRATĂ PE STUDENT ŞI ORGANIZAREA STUDIILOR

Art. 133. Universitatea promovează conceptul de educație centrată pe student, cu următoarele trăsături:

a) calitatea învățării este legată de calitatea predării; predarea constituie pentru cadrele didactice o preocupare prioritară, de rang egal cu cercetarea;

b) relevanța cunoştințelor şi ritmul asimilării ideilor fundamentale de către studenți au prioritate față de caracterul exhaustiv sau complet al predării unei teme;

c) sunt recunoscuți şi recompensați cei mai buni studenți, cărora li se permite să-şi valorifice optimal potențialul de studiu;

d) este încurajată competitivitatea studenților, prin finanțarea participării lor la competiții naționale şi internaționale, organizarea de astfel de concursuri, participarea studenților la evenimentele ştiințifice organizate în facultăți;

e) calitatea programelor de studiu este evaluată, între altele, după rezultatele învățării şi după succesul academic, corelate cu standardele minime de cunoştințe, abilități şi atitudini, precum şi cu absorbția în sectoarele relevante ale pieței muncii;

f) este încurajată selecția responsabilă a studenților la admiterea în fiecare ciclu de studii, în vederea asigurării unui nivel de competență care să permită atingerea standardelor de absolvire;

g) Universitatea pune la dispoziția studenților burse de excelență, servicii de mentorat, consultanță academică, orientare şi consiliere profesională, servicii medicale, săli de sport, terenuri de sport etc.;

h) în Universitate se organizează activități extracurriculare cum ar fi: cercuri studențeşti, sesiuni de comunicări ştiințifice, şcoli de vară, asociații de voluntariat, campanii sociale, cercuri de dezbatere, tribunale studențeşti şi diferite evenimente. Consiliile facultăților pot finanța aceste activități.

Art. 134.(1) Studenții pot participa la activități de orientare profesională, primesc consiliere şi orientare academică, pot participa la cursuri transversale de dezvoltare personală. Planurile de învățământ, fişele disciplinelor şi programele disciplinelor sunt documente la care studenții au acces neîngrădit.

(2) Studenții au cel puțin un reprezentant în comisiile de etică, de cazări, de asigurare a calității, precum şi în alte comisii cu caracter social.

Art. 135. Asociațiile studenților din Universitate publică anual un raport unic despre respectarea Codului drepturilor şi obligațiilor studentului în Universitate.

Art. 136. În baza unui regulament specific, Universitatea va acorda facilități sau condiții speciale referitoare la admiterea la programe de studii universitare de licență candidaților care au obținut în perioada studiilor liceale distincții la olimpiadele şcolare şi/sau la alte concursuri naționale sau internaționale.

Art. 137.(1) Programele de studii universitare planifică şi organizează volumul de muncă specific activităților de predare, învățare, aplicare practică şi evaluare în concordanță cu sistemul ECTS. Un credit de studiu transferabil constă în volumul de muncă intelectuală dirijată şi independentă necesară pentru finalizarea individuală de către student a unei părți dintr-un curs din cadrul unui program de studii universitare, completată cu validarea rezultatelor învățării. În Universitate, un credit de studiu corespunde unui volum de muncă estimat la 24 de ore.

(2) Munca intelectuală a unui student nu poate fi mai mică decât cea corespunzătoare unui număr anual de 60 de credite de studiu transferabile.

(3) Numărul minim de credite necesar promovării anului universitar se stabileşte prin regulament aprobat de Senat.

(4) Numărul de credite de studii transferabile aferente ciclului de studii universitare de doctorat se stabileşte prin regulament aprobat de Senat. Facultățile pot stabili, prin hotărârea Consiliului, un număr superior de credite. (5) Pentru acțiuni de voluntariat se pot oferi credite de studiu suplimentare.

Art. 138. La sfârşitul fiecărui an are loc reclasificarea studenților în funcție de rezultatele obținute şi de cifra de şcolarizare. Prin reclasificare, statutul de student cu taxă poate fi schimbat în acela de student finanțat de la bugetul de stat sau invers.

Art. 139.(1) Numărul creditelor de studii transferabile constituie elementul de referință pentru recunoaşterea unor studii sau perioade de studii universitare legale efectuate anterior în acelaşi domeniu fundamental, în scopul echivalării şi transferării creditelor de studiu şi al eventualei continuări a studiilor într-un program de studii.

(2) Mobilitățile ERASMUS se finanțează numai pe baza unui document eliberat de decanul facultății, prin care se specifică ce discipline şi forme de evaluare vor fi recunoscute, şi la ce examene se va prezenta studentul în facultate pentru a obține recunoaşterea completă a 30, respectiv 60 de credite de studii corespunzătoare mobilității.

(3) Pentru echivalarea, continuarea sau finalizarea studiilor şi recunoaşterea în străinătate a unor diplome eliberate anterior introducerii sistemului de credite transferabile, pe baza informațiilor existente în registrul matricol propriu, Universitatea va elibera, la cerere, documente prin care se va stabili un număr de credite de studiu transferabile disciplinelor de curs urmate de absolvent. Pentru această operațiune, se vor percepe taxe în cuantumul aprobat de Senat.

Art. 140.(1) Succesul academic al unui student pe parcursul unui program de studii este determinat prin evaluarea continuă şi prin evaluări sumative de tip examen.

(2) Baremele de examinare se afişează.

(3) Rezultatele în învățare sunt apreciate:

a) cu note întregi de la 10 la 1, nota 5 certificând dobândirea competențelor minimale aferente unei discipline şi promovarea;

b) cu calificative;

c) cu evaluarea „admis/respins".

Art. 141.(1) Analiza contestațiilor depuse de candidații la admitere, de studenții examinați, de absolvenți în cursul examenelor de finalizare a studiilor este în exclusivitate de competența Universității, conform regulamentului aprobat de Senat.

Art. 142. Cel mult 5% din numărul studenților cu frecvență dintr-un program de studii universitare de licență pot parcurge, cu aprobarea Consiliului facultății, 2 ani de studii într-un singur an, cu excepția ultimului an de studii, în condițiile prevăzute de regulamentele aprobate de Senat.

Art. 143. În cadrul studiilor universitare de licență este obligatorie efectuarea unor stagii de practică. Universitatea va asigura un minim de 30% din locurile de practică necesare, dintre care cel puțin 50% în afara instituției.

Art. 144. Studiile de licență şi de master sunt reglementate prin regulamente specifice.

Art. 145.(1) Universitatea organizează şcoli doctorale. Şcoala doctorală se organizează de către o facultate, şi este condusă de către consiliul şcolii doctorale, compus din cadre didactice titulare cu drept de conducere a doctoratelor, conform regulamentului propriu. Directorul şcolii doctorale este ales de către consiliul acesteia.

(2) La nivelul Universității funcționează Consiliul pentru studiile universitare de doctorat.

Art. 146. Doctorandul are statut de student şi de tânăr cercetător. El poate avea activitate didactică în condițiile legii.

Art. 147. În Universitate, programul de pregătire bazat pe studii universitare avansate, în cadrul şcolilor doctorale, este cuantificat în credite ECTS. Perioada programului de pregătire desfăşurată în altă universitate poate fi recunoscută de către consiliul şcolii doctorale.

Art. 148. Doctoratul în cotutelă se desfăşoară în condițiile legii, caz în care studentul-doctorand îşi desfăşoară activitatea sub îndrumarea concomitentă a unui conducător de doctorat din România şi a unui conducător de doctorat dintr-o altă țară, sau sub îndrumarea concomitentă a doi conducători de doctorat din instituții diferite din România, pe baza unui acord scris între instituțiile organizatoare implicate. Doctoratul în cotutelă poate fi organizat şi în cazul în care conducătorii de doctorat sunt din aceeaşi IOSUD, dar au specializări/domenii diferite de studiu, sau unul dintre conducătorii de doctorat a atins vârsta pensionării. Teza va purta înscris numele ambilor conducători, şi aceştia vor face parte din comisia de susținere publică a tezei. În cazul cotutelei internaționale şi interinstituționale, cele două universități vor încheia un acord de cotutelă în beneficiul candidatului.

Art. 149. Universitatea va participa prin şcolile sale doctorale la consorții pentru desfăşurarea studiilor doctorale, împreună cu alte universități sau cu institute de cercetare.

Art. 150. Universitatea organizează programe de studii postdoctorale, finanțate din venituri proprii, de la bugetul de stat sau din alte surse, în condițiile legii.

Capitolul VII.
CERCETAREA

Art. 151. Universitatea are prin misiunea sa vocația de a participa la progresul cunoașterii.

Art. 152. Activitatea de cercetare este integrată în procesul formării la toate cele trei cicluri. Responsabilitatea pentru această integrare revine conducerilor facultăților.

Acestea vor organiza cercuri de cercetare științifică, având sesiuni anuale, și alte activități. Studenții care au rezultate deosebite în cercetare se pot califica pentru a obține burse de excelență acordate de Universitate.

Art. 153.(1) Cercetarea în Universitate se desfășoară de regulă în centre de cercetare, institute, laboratoare, colective sau alte forme de organizare aprobate de Senat.

(2) Senatul desemnează un Consiliu Științific, a cărui misiune este să evalueze cercetarea din Universitate, să evalueze periodic centrele de cercetare și celelalte structuri omologe, să propună o strategie de cercetare, să facă recomandări privind prioritățile cercetării și propuneri pentru îmbunătățirea organizării activităților relevante.

Art. 154. Universitatea promovează cercetarea științifică prin:

a) încurajarea personalului academic de a participa la manifestări naționale și internaționale;

b) acordarea de granturi de cercetare din fonduri proprii;

c) acordarea de burse postdoctorale din fonduri proprii;

d) sprijinirea organizării de cercuri de cercetare științifică ori a altor forme de comunicare a rezultatelor științifice la nivelul facultăților, departamentelor și programelor de studii;

e) stimularea colaborării cu instituții publice și private la nivel național și internațional.

Art. 155.(1) Universitatea dispune în cadrul compartimentelor administrative de un Departament de Cercetare și Transfer Tehnologic (DCTT). Acesta este încadrat cu personal administrativ.

(2) Prin DCTT se derulează toate activitățile de cercetare, servicii și microproducție care se desfășoară pe baza unor contracte interne și internaționale, în lei și în alte devize. DCTT are responsabilitatea de a certifica toate operațiunile derulate în cadrul acestor contracte, legalitatea lor, oportunitatea și conformitatea lor cu termenii contractuali.

(3) Universitatea poate constitui alte structuri tehnico-administrative care să faciliteze managementul activităților de cercetare și a proiectelor de cercetare-dezvoltare derulate de personalul instituției. Aceste structuri deservesc și răspund optim cerințelor personalului implicat în cercetare.

Art. 156. Titularul grantului răspunde public, conform contractului încheiat cu autoritatea contractantă, de modul de gestionare a grantului. Portabilitatea grantului este garantată de către Universitate.

Art. 157. Universitatea oferă un număr de burse de cercetare postdoctorală din venituri proprii, conform hotărârii anuale a Senatului.

Capitolul VIII.
PATRIMONIUL UNIVERSITĂȚII

Art. 158. Patrimoniul Universității din Bucureşti se compune din terenuri, clădiri, drepturi dobândite sau constituite prin donații şi testamente, brevete şi patente, alte drepturi de proprietate intelectuală create în temeiul contractelor de cercetare, servicii, drepturi de autor etc.

Art. 159.(1) Universitatea din Bucureşti are în patrimoniul său, în mod nelimitativ, următoarele drepturi, în condițiile legii;

a) drepturi reale (drept de proprietate, uzufruct, uz, abitație, servitute, superficie), drept de administrare, de concesiune sau de folosință gratuită asupra unor bunuri proprietate publică;

b) drept de folosință dobândit prin închiriere, comodat şi altele asemenea, precum şi orice alte drepturi de creanță izvorâte din contracte, din hotărâri judecătoreşti ori din alte acte sau fapte juridice, potrivit legii.

(2) Drepturile Universității asupra bunurilor din domeniul public al statului pot fi drepturi de administrare, de folosință gratuită, de concesiune ori de închiriere, în condițiile legii.

Art. 160. Unitățile patrimoniale atribuite în mod explicit în beneficiul unei facultăți vor fi păstrate în folosința acesteia.

Art. 161. În conformitate cu legislația în vigoare, patrimoniul se înscrie în contabilitate şi face obiectul inventarierii periodice.

Art. 162. Senatul va primi anual spre aprobare un raport asupra stării patrimoniului Universității.

Art. 163.(1) Comunitatea universitară asigură dezvoltarea patrimoniului prin folosirea mijloacelor financiare atribuite, atrase sau obținute.

(2) Patrimoniul – constituit din construcții, terenuri, dotări materiale şi nemateriale – este intangibil.

(3) Administrarea patrimoniului se face, în condițiile legii, de către Consiliul de Administrație, conform Normelor de administrare şi gestionare a patrimoniului Universității.

(4) Gestiunea şi protecția resurselor se realizează, în condițiile legii, prin intermediul Consiliului de Administrație.

(5) Documentul oficial de prezentare a situației patrimoniului, a resurselor şi execuției bugetului de venituri şi cheltuieli îl reprezintă situațiile financiare trimestriale şi anuale, întocmite conform legii.

(6) Situațiile financiare vor oferi Consiliului de Administrație şi Senatului o imagine fidelă a activelor, datoriilor, poziției financiare precum şi a performanței financiare şi a rezultatului patrimonial.

Capitolul IX.
ASIGURAREA CALITĂȚII

Art. 164. Universitatea are un angajament instituțional pentru managementul şi asigurarea calității. Universitatea elaborează un concept propriu de calitate, în

acord cu politicile europene şi naţionale în acest domeniu, cu propria misiune instituţională şi viziune privind dezvoltarea sa în perspectivă.

Art. 165.(1) Rectorul răspunde de starea calităţii, de coordonarea tuturor activităţilor în acest domeniu, de managementul calităţii, şi delegă o serie de responsabilităţi în acest sens unui prorector, autorizat ca reprezentant al managementului pentru asigurarea calităţii.

(2) Rectorul elaborează o strategie pentru calitate şi prezintă un raport anual privind starea calităţii programelor de studii şi a cercetării în Universitate.

Art. 166.(1) La nivelul Universităţii, managementul calităţii este responsabilitatea unei Comisii de calitate, constituită conform legii, şi asistată de un birou de asigurarea calităţii cu personal salariat.

(2) La nivelul facultăţilor, managementul calităţii este responsabilitatea decanului, care delegă unele activităţi unei Comisii de calitate constituită din cadre didactice şi studenţi. Asigurarea calităţii fiecărui program de studii, inclusiv a studiilor doctorale, este în responsabilitatea decanului, care prezintă Comisiei pe universitate un raport anual.

(3) La nivelul departamentului, directorul de departament conduce o comisie de calitate.

(4) Universitatea dispune de un corp propriu de audit intern în sistemul de asigurare al calităţii.

Art. 167. Universitatea are un birou de statistică instituţională, cu personal salariat. Toate departamentele academice şi administrative au obligaţia de a furniza date acestui birou şi dreptul de a beneficia de sintezele acestuia.

Art. 168.(1) La fiecare 5 ani, Universitatea conduce evaluarea internă şi clasificarea departamentelor pe 5 niveluri de performanţă în cercetare, conform legii. Rezultatele evaluării şi clasificării sunt făcute publice.

(2) Senatul, la propunerea rectorului, pe baza evaluării interne, poate dispune reorganizarea sau desfiinţarea departamentelor ori centrelor de cercetare, precum şi a altor structuri neperformante, fără a prejudicia studenţii.

Capitolul X.
DISPOZIŢII FINALE

Art. 169. Prezenta Cartă este conformă cu Constituţia României precum şi cu prevederile legale în materie, care o completează.

Art. 170. Modificarea Cartei se face la propunerea Rectorului sau la iniţiativa unei treimi din membrii Senatului. Iniţiativa modificării Cartei se anunţă Senatului cu cel puţin o lună înainte de data supunerii la vot.

Art. 171.(1) Prezenta Cartă, împreună cu regulamentele stabilite la art. 8, formează statutele constitutive ale Universităţii.

(2) Regulamentele facultăţilor vor fi validate de Senat după adoptarea lor. Modificarea regulamentelor facultăţilor de către consilii va fi anunţată Senatului imediat după adoptare şi va fi supusă validării din partea acestuia.

Art. 172. Prezenta Cartă intră în vigoare la data validării acesteia de către Minister, dată la care încetează valabilitatea Cartei precedente.

➢ http://www.unibuc.ro/ro/cartauniversitara

234

2013 ianuarie 27, Bucureşti. Date statistice referitoare la Facultarea de Litere din perioada 1999–2013.

An univeritar	Forma de finanțare	Licență	Colegii	Master	Doctorat
1999/2000	Buget	1367	287	110	219
	Taxă	214	75	3	1
Total		**1581**	**362**	**113**	**220**
2000/2001	Buget	1408	310	130	230
	Taxă	314	60	19	1
Total		**1722**	**370**	**149**	**231**
2001/2002	Buget	1499	283	132	313
	Taxă	850	49	5	2
Total		**2349**	**332**	**137**	**315**
2002/2003	Buget	1491	282	147	324
	Taxă	899	44	5	1
Total		**2390**	**326**	**152**	**325**
2003/2004	Buget	1636	293	155	279
	Taxă	1163	10	58	1
Total		**2799**	**303**	**213**	**280**
2004/2005	Buget	1685	267	110	361
	Taxă	1349	38	76	3
Total		**3034**	**305**	**186**	**364**
2005/2006	Buget	1740	160	140	299
	Taxă	1244	31	101	21
Total		**2984**	**191**	**241**	**320**
2006/2007	Buget	1933	84	161	282
	Taxă	1191		98	65
Total		**3124**	**84**	**259**	**347**
2007/2008	Buget	1779		175	265
	Taxă	1017		127	73
Total		**2796**	**0**	**302**	**338**
2008/2009	Buget	1478		381	188
	Taxă	869		56	97
Total		**2347**	**0**	**437**	**285**
2009/2010	Buget	1414		401	177
	Taxă	652		166	90
Total		**2066**	**0**	**567**	**267**
2010/2011	Buget	1479		462	177
	Taxă	523		139	78
Total		**2002**	**0**	**601**	**255**
2011/2012	Buget	1468		568	167
	Taxă	516		26	58
Total		**1984**	**0**	**594**	**225**
2012/2013	Buget	1534		483	151
	Taxă	349		35	39
Total		**1883**	**0**	**518**	**190**

➢ Universitatea Bucureşti, Direcţia Secretariat General, Biroul Şcolaritate şi statistici, martie 2013.

PARTEA A IV-A

DECANII FACULTĂŢII DE LA ÎNFIINŢARE PÂNĂ ÎN PREZENT

1. AUGUST TREBONIU LAURIAN – 1864–1881
2. BOGDAN PETRICEICU HASDEU – 1881–1885
3. EPAMINONDA FRANCUDI – 1885–1897
4. VASILE ALEXANDRESCU URECHIA – 1897–1898
5. IOAN BOGDAN – 1898 – iunie 1912; oct. 1912–1919
6. IOAN BIANU – iunie–august 1912; aprilie 1927–oct. 1928
7. DIMITRIE ONCIUL – 1919–1923
8. DIMITRIE EVOLCEANU – 1923–1925
9. CHARLES DROUHET – 1925–1927
10. IOAN BIANU – 1927–1928
11. NICOLAE IORGA – 1928–1929
12. DIMITRIE GUSTI – 1929–1932
13. CONSTATIN RĂDULESCU-MOTRU – 1932–1940
14. ALEXANDRU MARCU – 1940–1941
15. GHEORGHE I.BRĂTIANU – 1941–1943
16. THEOFIL SAUCIUC-SĂVEANU – 1943–1944
17. GEORGE OPRESCU – 1944–1945
18. ALEXANDRU ROSETTI – 1945–1946
19.GEORGE OPRESCU – mai 1946 – oct. 1946
20. IORGU IORDAN – 1947–1950
21. GHEORGHE ORZEA – 1950–1953
22. EMIL BOLDAN – 1953–1954.
23. ALEXANDRU GRAUR – 1954–1956
24. IORGU IORDAN – 1956–1957
25. ION COTEANU – 1957–1958
26. BORIS CAZACU – 1958–1961
27 ALEXANDRU BALACI – 1961–1962
28. BORIS CAZACU – 1962–1963
29. ALEXANDRU ROSETTI – 1963–1965
30. G. C. NICOLESCU – 1966–1967
31. DIMITRIE PĂCURARIU – 1968–1974
32. ION COTEANU – 1974–1984
33. ALEC HANŢĂ – 1984–1989

34. DIMITRIE PĂCURARIU – 1989
35. EMANUEL KANT VASILIU – 1990–1992
36. PAUL CORNEA – 1992–1995
37. DAN HORIA MAZILU – 1995–2004
38. LIVIU PAPADIMA – 2004-2012
39. OANA CHELARU-MURĂRUŞ – 2012 – prezent

BIBLIOGRAFIE

I. Surse inedite. ARHIVE

Arhiva CNSAS (Consiliul National pentru Studierea Arhivelor Securității)

Fond Învățământ superior Universitate. Facultatea de Filologie/Filosofie – D. 008857, vol. 36, 38, 46, 71, 72, 73.

Fond documentar privind procesele verbale ale Comisiei pentru revizuirea membrilor corpului didactic universitar din decembrie 1940 din Facultatea de Litere, Bucureşti – D. 01231.

Fond documentar Învățământ – D. 008833, vol. 34 – Iorgu Iordan.

Fond Artă. Cultură – D. 000118, vol. 1; D. 010415, vol. 1.

Fond Frontul Național Studențesc (1937–1940) – D. 016027.

Fond Centrul Studenți București (1935–1939) – D. 012761, vol. 2.

Fond Societăți Studenți Români (1928–1940) – D. 012748.

Fond documentar Mişcarea Studențească (1935–1946) – D. 012694, vol. 1–4.

Fond documentar Societatea Studenților în litere şi filosofie din Cluj (1925–1945) – D. 01768.

Dosare individuale:

Gh. I. Brătianu – P. 000356, vol. 1–8 – fond urmărire penală; dosar penal anchetă.

G. Călinescu – I. 066960 – dosar informativ.

Ion Coteanu – I. 264939 – dosar informativ.

Mircea Florian – I. 259004 – dosar informativ.

C. C. Giurescu – I. 4985, vol. 1–2 – dosarul de deschidere a dosarului individual; P. 001683 – dosarul penal.

Iorgu Iordan – I. 210696, vol. 1–2 – (dosarul lui ca informator – vol. 1); D. 000130, vol. 1; D. 012739; D. 012730.

N. Manolescu – I. 137592, vol. 1–3 – dosar informativ; R-288 – Dosar personal.

P. P. Panaitescu – I. 234303, vol. 1–4 – dosar informativ.

Ovidiu Papadima – P. 050340, vol. 1–2 – dosar penal – urmărirea şi anchetarea; I. 264461 – vol. 1 şi 2 – dosar informativ-operativ; Dosar personal R-316523, R-316526; fond informativ D. 000118, vol. 35.

Al. Rosetti – I. 258359, vol. 1–4 – dosar informativ.

Arhiva Ministerului Educației, Tineretului şi Cercetării

Arhiva Muzeului Universității din București

Arhiva Rectoratului Universitatea din Bucureşti (Arhiva RUB.)

Fond Consilii profesorale 1969–1971.

Fond Şedințe Senat, dosarele **1969**: 1147; 1972: 1765, 1777, 1879, 1821, 1825; **1973**: 2024; **1974**: 1886, 1974, 1984, 2017, 2024, 2116, 2129, 2132, 2142, 2143; **1975**: 2178, 2210, 2206, 2215, 2254; **1976**: 2380, 2392, 2406; **1977**: 2459, 2472, 2478, 2527,

2489; **1978**: 2597, 2605, 2608, 2636, 2646, 2661; **1979**: 2700, 2772, 2775, 2737; **1980**: 2804, 2856, 2879, 2881; **1981**: 2981, 2993/1981; **1982**: 3052, 3108; **1983**: 3260, 3283, 3293; **1986**: octombrie, vol. 1; dosarele pe anii **1990–1996**.

Fond Şedinţe Senat, Cursuri de vară, dosarele: **1971**: 1649, 1657; 1973: 1864, 1868, 1870; **1974**: 2058, 2066, 2069, 2105; 1975: 2193, 2227, 2264, 2271, 2281; 1976: 2363, 2422; **1977**: 2512; 1978: 2554, 2580, 2575, 2690; 1979 2725, 2734, 2743; 1980: 2837, 2851; **1981**: 2906, 2936; 1982: 3012, 3028/1982; 1983, dosarele 3172, 3177, 3181/1983; **1984**: 3365; **1990**: 315 (29 martie–31 mai), iunie; **1992**: 493 (9 aprilie–21 mai).

Pentru problemele ivite în facultăţi după 22 decembrie 1989. Fond Senat, dosar 315 (29 martie–31 mai) /1990; dosar 239 (10 ianuarie)/1990; dosar 7 iunie/1990, dosar 493 (9 aprilie–21 mai)/1992.

Fond State de funcţii – dosarele din perioada 1948–1996 (pentru cronologia decanilor Facultăţii de Litere şi Filosofie).

SANIC. (Serviciul Arhivelor Naţionale Istorice Centrale)

Fond CC al PCR – Cancelarie (1944–1958) dosarele 2/1944; 4/1944; 2/1945; 38/1945; 284/1945; 352/1945; 95/1946; 9/1948; 26/1948; 39/1948; 40/1948; 41/1948; 44/1948; 58/1948; 134/1948; 136/1948; 11/1949; 156/1949; 171/1949; 112/1949; 113/1949; 191/1949; 125/1952; 120/1956; 124/1956; 26/1958.

Fond CC al PCR – Propagandă şi agitaţie (1921–1976), dosarele 33/1945; 55/1945; 56/1945; 71/1945; 46/1946; 28/1946; 79/1946; 5/1947; 29/1949; 60/1949; 77/1949; 81/1949; 85/1949; 92/1949; 94/1949; 108/1949; 6/1950; 16/1950; 33/1950; 50/1950; 64/1950; 83/1950; 1/1951; 50/1951; 30/1952; 125/1952; 6/1953; 31/1953; 48/1953; 55/1953; 59/1953; 106/1953; 59/1955; 69/1955; 76/1955; 141/1955; 7/1956; 9/1956; 43/1956; 49/1956; 58/1956; 75/1956; 113/1956; 14/1958; 4/1959; 6/1959; 12/1959; 29/1960; 3/1962; 15/1963; 7/1966; 14/1966-1967; 21/1967; 14/1968; 14/1969; 29/1972; 2/1973; 28/1973; 41/1973; 43/1974; 14/1975; 47/1976.

Fond Dima-Drăgan (1936–1986).

Fond Ministerul Cultelor şi Instrucţiunii Publice, dosarele 1856–1863; 1864–1866

Fond Preşedinţia Consiliului de Miniştri (1945–1955), dosarele: 53/1950–1951; 65/1950, 64/1950; 71/1950; 73/1950.

Fond Preşedinţia Consiliului de Miniştri (1925–1968). Stenograme, dosarele 1/1944; 7/1948; 11/1948; 8/1949.

II. Surse edite

Gh. I. Brătianu în dosarele securităţii. Documente (1947–1953), selecţie de documente, studiu introductiv, note şi addenda Aurel Pentelescu, Liviu Ţăranu, Bucureşti, Ed. Enciclopedică, 2006.

Istoria Universităţii din Bucureşti. Documente (1864–1972), adunarea şi selecţionarea documentelor de Adina Berciu-Drăghicescu, Bucureşti, Ed. Universităţii din Bucureşti, 2008.

A. **Periodice**:

„Analele Sighet", 5 – *Anul 1947 – Căderea cortinei*, editor Romulus Rusan, Bucureşti, Fundaţia Academia Civică, 1997.

„Analele Sighet", 6 – *Anul 1948 – Instituționalizarea comunismului*, editor Romulus Rusan, București, Fundația Academia Civică, 1998.
„Analele Sighet", 7 – *Anii 1949–1953: Mecanismele terorii*, editor Romulus Rusan, București, Fundația Academia Civică, 1999.
„Analele Sighet", 8 – *1954–1960: Fluxurile și refluxurile stalinismului*, editor Romulus Rusan, București, Fundația Academia Civică, 2000.
„Analele Sighet", 10 – *Anii 1973–1989: Cronica unui sfârșit de sistem,* editor Romulus Rusan, București, Fundația Academia Civică, 2003
„Anuarul Universității din București", 1892-1942.
„Călăuza Studentului", 1928-1940.
„Cercetări etnologice românești contemporane" (CERC), Revistă de Etnologie a Colectivului de Etnologie și Folclor de la Facultatea de Litere a Universității București, vol. 1, nr. 1/iarna 2005, București, Ed. Valahia.
„Revista de Etnografie și Folclor", tom. 42, nr. 1-2/1995, Institutul de Etnografie și Folclor „Constantin Brăiloiu", București.
„Universitatea București. Anuarul 1994/1995" (coordonatori Adrian Nicolescu, Ovidiu Bozgan), București, 1995.
„Vademecum", 1979-1980, Universitatea din București, 1980.

B. **Presa:**

„Contemporanul" – 1947–1949.
„Monitorul Oficial" – 1863–1865, 1868–1869, 1921–1948.
„România Liberă" – 1944–1948.
„Scânteia Tineretului" – 1944–1948.
„Scânteia" – 1944–1949.
„Victoria" – 1944–1948.

III. Enciclopedii. Dicționare. Cărți. Studii. Articole:

AGRIGOROAIE, Valentina. *L'étude de la langue – préocupation constante du professeur Charles Drouhet*, în „Analele științifice ale Universității Iași. Lingvistică", t. XXVII, 1981.
ALEXANDRESCU, Maria. *Bibliographie des articles et des études et ouvrages de M.Ch. Drouhet,* București, f. a.
ANDRIEȘESCU, Ion. *Învățații noștri. Vasile* Pârvan, București, Ed. Cartea Românească, f. a.
ANDRIEȘESCU, Ion. *Vasile Pârvan (1882–1927),* București, Ed. Cartea Românească, 1927.
ANGELESCU, Silviu. *Mihai Pop și cercetarea etnologică românească,* în „Datini", nr. 3–4/1997.
ANGHEL, Petre. *Mihai Ralea*, București, 1998.
ANGHEL, Petre. *Mihai Ralea, vocația eseului*, București, 1973.
ANGHELESCU, Mircea. *Un critic uitat: Basil Munteanu*, în „Analele Universității București", Limba și literatura română, an XXX (1981).
*** *Antologie de filosofie românească.* vol. II, București, Ed. Minerva, 1986.
ANTON, Corina. *Anita Belciugățeanu. Cronologie*, în vol. *Un secol de italienistică la București*, vol. I. *O catedră centenară,* coordonator Doina Derer-Condrea, Hanibal Stănciulescu, București, Ed. Universității din București, 2011.

APOSTOLESCU, N. I. *Hasdeu şi Tocilescu*, Bucureşti, Institutul de Arte Grafice Carol Göbl, 1913.

BAIAS, Ionuţ. *Sfinţii închisorilor. Mircea Vulcănescu: Să nu ne uitaţi.* (on-line, accesat în februarie 2013).

BALACCIU, Jana; CHIRIACESCU, Rodica. *Dicţionar de lingvişti şi filologi români*, Bucureşti, Ed. Albatros, 1978.

BALACI, Alexandru; IONAŞCU, Ion. *Universitatea din Bucureşti: 1864-1964*, Bucureşti, Ed. Universităţii din Bucureşti, 1964.

BÂRSĂNESCU, Ştefan. *Educaţia, învăţământul, gândirea pedagogică în România*, Bucureşti, 1978.

BĂDINA, Ovidiu. *Dimitrie Gusti*, Bucureşti, 1966.

BĂLAN, Dumitru. *Martor la recrudescenţe staliniste,* în „Analele Sighet", 8, p. 878-895.

BĂLAN, Ştefan; MIHĂILESCU, Nicolae Şt. *Istoria ştiinţei şi tehnicii în România. Date cronologice*, Bucureşti, 1985.

BĂLAN, Teodor. *Dimitrie Onciul (1856–1923),* Cernăuţi, Tiparul „Mitropolitul Silvestru", 1938.

BĂNESCU, Nicolae. *Istoria imperiului bizantin (610–1081)*, ediţie îngrijită şi prefaţată de Tudor Teoteoi, Bucureşti, 2000–2003.

BĂNESCU, N.; MIHĂILESCU, Vintilă. *Ioan Maiorescu*, Bucureşti, Tipografia Română, 1912.

BĂRBULESCU, Ilie. *Studiile slavice la Facultatea de Litere din Bucureşti. Studii critice cu prilejul unui „studio" al domnului profesor Ion Bogdan*, Bucureşti, Tipo-litografia D.P. Cucu, 1902.

BERCIU, D. *Contribuţia lui Ioan Andrieşescu la preistoria Daciei şi a sud-estului Europei*, în „Buletinul Muzeului Judeţului Vlaşca „Teohari Antonescu", III, Bucureşti, 1945.

BERCIU-DRĂGHICESCU, Adina. *B. P. Hasdeu – editor al revistei „Arhiva istorică a României"*, în „Caietul seminarului special de ştiinţe auxiliare ale istoriei", Bucureşti, vol. III, 1992.

BERCIU-DRĂGHICESCU, Adina. *Schiţă biografică. Profesorul Alec Hanţă la 70 de ani*, în „Buletinul Colegiului Universitar de Administraţie şi Secretariat. Arhivistică–Biblioteconomie–Birotică", II. *Omagiu Alec Hanţă – 70 de ani,* Bucureşti, Ed. Universităţii din Bucureşti, 2002, p. 7–15.

BERCIU-DRĂGHICESCU, Adina; BOZGAN, Ovidiu. *O istorie a Universităţii din Bucureşti. 1864–2004*, Ed. Universităţii din Bucureşti, 2004.

BERCIU-DRĂGHICESCU, Adina; PETRE, Maria. *Ofensiva comunistă împotriva învăţământului superior românesc – 1944–1946*, în „Buletin Informativ", Universitatea din Bucureşti, octombrie–noiembrie, 2004.

BERCIU-DRĂGHICESCU, Adina. *Personalităţi ale ştiinţelor informării şi documentării din spaţiul românesc*, Ed. Universităţii din Bucureşti, 2008.

BERZA, Mihail. *Nicolae Iorga*, Bucureşti, 1965.

BIBERI, Ion. *Tudor Vianu*, Bucureşti, Ed. pentru Literatură, 1966.

*** *Biblioteca Centrală Universitară din Bucureşti. Scurt istoric. 1895–1970,* Bucureşti, Biblioteca Centrala Universitară, 1970.

*** *Biblioteca Centrală Universitară din Bucureşti. O bibliografie a existenţei. 1891–2001,* Bucureşti, Biblioteca Centrală Universitară din Bucureşti, 2001.

*** *Biblioteca Centrală Universitară „Carol I" din Bucureşti,* Biblioteca de Litere (Pliant).

*** *Biblioteca Centrală Universitară din Bucureşti. 75 de ani de activitate. Volum jubiliar,* Bucureşti, Biblioteca Centrală Universitară, 1971.

BOCA, Ioana. *1956 – un an de ruptură. România între internaţionalismul proletar şi stalinismul antisovietic*, Bucureşti, Fundaţia Academia Civică, 2001.

BOCA, Ioana. *Studenţii în anii '50*, în „Anuarul Institutului Român de Istorie Recentă", I, 2002, p. 207–242.

BOIA, Lucian. *„Germanofilii". Elita intelectuală românească în anii primului război mondial*, Bucureşti, Ed. Humanitas, 2009.

BORDEIANU, Mihai; VLADCOVSCHI, Petru. *Învăţământul românesc în date*, Iaşi, 1979.

BOZGAN, Ovidiu. *Din istoria Universităţii din Bucureşti*, în „Revista Istorică", t. II (1991), nr. 3–4.

BOZGAN, Ovidiu. *Din istoricul Facultăţii de Istorie din Bucureşti în perioada 1948–1960*, în „Analele Universităţii Bucureşti", Istorie, an XXXLX (1990).

BOZGAN, Ovidiu. *Iorgu Iordan (1888–1986),* în „Arhivele Totalitarismului", an III (1995), nr. 4.

BOZGAN, Ovidiu. *L'Université de Bucarest à l'époque du régime communiste*, în „Totalitarism Archives", tom IV–V (1996–1997), nr. 13–14.

BOZGAN, Ovidiu. *L'Université de Bucarest et la France de 1864 aux années 1940*, în „Cahiers d'histoire", t. XXXVII (1992), no. 2.

BOZGAN, Ovidiu. *Mihail Ralea (1896–1964),* în „Arhivele Totalitarismului", an IX (2001), nr. 30–31.

BOZGAN, Ovidiu. *Muzeul Universităţii din Bucureşti*, în „Forum", an XXXII (1990), nr. 8.

BOZGAN, Ovidiu. *Traiectorii universitare de la stânga interbelică la comunism,* în vol. *Miturile comunismului românesc*, vol. II, sub direcţia lui Lucian Boia, Bucureşti, Ed. Universităţii din Bucureşti, 1997, p. 151–177.

BOZGAN, Ovidiu. *Traiectorii universitare: de la stânga interbelică la comunism*, în vol, *Miturile comunismului românesc*, sub direcţia lui Lucian Boia Bucureşti, Ed. Nemira, 1998.

BOZGAN, Ovidiu. *Turbulenţele unei cariere universitare în secolul XX*, în vol. *Centenar Constantin C. Giurescu. Amintiri şi documente inedite*, Craiova, 2002.

BOZGAN, Ovidiu. *Universitatea Bucureşti. Scurt istoric*, Bucureşti, Ed. Universităţii, 1994.

BOZGAN, Ovidiu. *Universitatea din Bucureşti 1864–1990*, Bucureşti, Ed. Universităţii, 1990.

BOZGAN, Ovidiu. *Universitatea din Bucureşti în perioada interbelică*, în „Forum", an XXXVII (1995), nr. 1–3.

BRĂTIANU, Gh. *Memoriu prezentat Comisiunii de revizuire a Universităţii din Bucureşti*, Bucureşti, 1945.

BRÂNCEANU, Lidia. *Geneza unei lucrări: „Istoria critică a românilor de către B. P. Hasdeu. Documente de arhivă*, în „Caietul Seminarului special de ştiinţe auxiliare ale istoriei". Opuscula bibliologica, genealogica, Bucureşti, vol. III, 1992.

BUCUR, Marin. *Basil Munteanu (1897–1972),* în vol. *Istoriografia literară românească de la origini până la G. Călinescu*, Bucureşti, Ed. Minerva, 1973.

BUCUR, Marin. *Istoriografia literară românească de la origine până la G. Călinescu*, Bucureşti, 1973.
BUCUR, Marin. *Istoriografia literară românească*, Bucureşti, Ed. Minerva, 1973.
BUCUR, Marin. *Ovid Densuşianu*, Bucureşti, Ed. Tineretului, 1967.
BUCUŢA, Emanuel. *Institutul social român*, în „Boabe de grâu", an I (1930), nr. 6.
BUGA, Marin. *Ovid Densuşianu, folclorist*, Bucureşti, Ed. „Grai şi Suflet – Cultura Naţională", 2003.
BULAI, Alexandru. *Aspiraţie spre normalitate*, în „Analele Sighet", 8, p. 768–778.
BULUŢĂ, Gheorghe. *Civilizaţia bibliotecilor*, Bucureşti, Ed. Enciclopedică, 1998.
BULUŢĂ, Gheorghe. *O viaţă în şi pentru bibliotecă – Corneliu Dima Drăgan*, în „Biblioteca", VIII, nr. 2, 1997.
BULUŢĂ, Gheorghe; PETRESCU, Victor. *Bibliologie românească. Idei. Portrete. Controverse*, Târgovişte, Ed. Bibliotheca, 2008.
BULUŢĂ, Gheorghe; PETRESCU, Victor. *Centenar Dan Simonescu: cartea şi biblioteca. Contribuţii la istoria culturii româneşti*, Târgovişte, Ed. Bibliotheca, 2002.
BULUŢĂ, Gheorghe; PETRESCU, Victor. *Galeria bibliologilor români. Portrete*, Târgovişte, Ed. Bibliotheca, 2003.
BUZATU, Gh.; GRIGORAŞ, N. *Centenar N. Iorga. Omul şi opera*, Iaşi, 1971.
*** *Byck Jacques. Studii şi articole. Pagini alese*, Bucureşti, 1967.
CARACOSTEA, D. *Scrieri alese*, vol. II, 1988, vol. III, 1990.
CATARGIU, Emilian Virgil. *Vasile Pârvan – filosof al istoriei*, Iaşi, Ed. Junimea, 1982.
CAZAN, Gh. Al. *Istoria filosofiei universale. Istoria filosofiei româneşti*, Bucureşti, Tipografia Universităţii, 1975.
CĂLINESCU, George. *Biblioteca lui Odobescu*, în „Revista Fundaţiilor Regale", XIV, 1942, nr. 12.
CĂLINESCU, Matei; VIANU, Ion. *Amintiri în dialog*, ediţia a III-a, Iaşi, Polirom 2005.
*** *Centenar Mihai Pop (1907–2007). Studii şi evocări*, editori Ioana Fruntelată, Adrian Stoicescu, Rodica Zane, Ed. Universităţii din Bucureşti, 2007.
CHINDRIŞ, Ioan. *Regele cărţilor*, în „Astra blăjeană", XI, nr. 1, 2006, p. 6.
CHIPER, Ioan; CONSTANTINIU, Florin; POP, Adrian. *Sovietizarea României. Percepţii anglo-americane (1944–1947)*, Bucureşti, 1993.
COANDĂ, Lisette; CURTA, Florin. *Mic dicţionar de sociologie*, Bucureşti, Ed. ALL, 1994.
*** *Comisia prezidenţială pentru analiza dictaturii comuniste din România. Raport final*, Bucureşti, 2006.
CONDEESCU, N. N. *Limba şi literatura franceză la Universitatea din Bucureşti*, în „Analele Universităţii Bucureşti" Filologie, an. XIV (1965).
CONDURACHI, Emil. *Vasile Pârvan. Opera şi gândirea sa istorică (1882–1927)*, Bucureşti, Ed. Academiei, 1957.
CONSTANTINESCU, Nicolae. *Claritate, noutate, profunzime sau despre tinereţea fără bătrâneţe a profesorului*, în „Revista de Etnografie şi Folclor", tom 32, nr. 3/1987.
CONSTANTINESCU, Nicolae. *Profesorul Mihai Pop la 90 de ani*, în „Studii şi comunicări de etnologie", tom. XI/1997.
CONSTANTINESCU-IAŞI, Petre; VELICHI, Ctin. N. *Ioan Bogdan – istoric*, în „Romanoslavica", an XIII, 1966.

CRAINIC, Nichifor. *Zile albe, zile negre. Memorii* (ediţie îngrijită de Nedic Lemnaru), Bucureşti, 1991.

CRĂCANĂ, Iuliu. *Paul Goma – dosarul de securitate,* în „Analele Sighet", 10, p. 69–85.

CRĂCIUN, Ioachim. *Doi bibliologi români: Ioan Bianu şi Al. Sadi Ionescu*, Cluj, 1937.

CRESIN, Roman. *Ancheta sociologică asupra vieţii studenţeşti*, în „Arhiva pentru ştiinţă şi reformă socială", an XIV (1936), tom II.

CRIHANĂ, Marcel. *Bogdan Petriceicu Hasdeu*, Bucureşti, Ed. Recif, 1996.

DATCU, Iordan. *Dicţionarul etnologilor români. Autori. Publicaţii periodice. Instituţii. Mari colecţii. Bibliografii. Cronologie*, ediţia a III-a, revăzută şi mult adăugită, Bucureşti, Ed. Saeculum I. O, 2006.

DATCU, Iordan. *Ovid Densuşianu. Folclorul. Cum trebuie înţeles. Un secol de la apariţie (1909–2009)*, Bucureşti, Ed. Saeculum I.O., 2009.

DEACONU, Gheorghe. *Mihai Pop: discurs despre folclor*, vol. 1. *Conceptul*, vol. 2. *Metoda*, Râmnicu Vâlcea, Ed. Fântâna lui Manole, 2007, 2008.

DENSUŞIANU, Ovid. *Opere,* vol. V, ediţie critică de B. Cazacu, Ioan Şerb şi Florica Şerb, Bucureşti, Ed. Minerva, 1981.

DIACONU, A.Mircea. *Simion Mehedinţi – Scrisori către Constantin Brătescu*, Iaşi, Ed. „Convorbiri Literare", 2001.

*** *Dicţionar de sociologie,* trad. Mariana Ţuţuianu. Completări privind sociologia românească dr. Maria Larionescu, Bucureşti, Ed. Univers Enciclopedic, 1996.

*** *Dicţionar enciclopedic român*, vol. 2, Bucureşti, 1964.

*** *Dicţionarul general al literaturii române,* Bucureşti, Ed. Univers Enciclopedic, 2004.

*** *Dicţionarul operelor filosofice româneşti*, coord. Ion Ianoşi, Bucureşti, Ed. Humanitas, 1997.

*** *Dicţionarul penitenciarelor din România comunistă (1945–1967),* coordonator Andrei Muraru, Bucureşti, Ed. Polirom, 2008.

*** *Dicţionarul scriitorilor români*, coordonatori Mircea Zaciu, Marian Papahagi, Aurel Sasu, A–C, Bucureşti, Ed. Fundaţiei Culturale Române, 1995.

*** *Dicţionarul scriitorilor şi publiciştilor teleormăneni*, Alexandria, Ed. „Rocriss", 2005.

DIMA, Al. *Alexandru Odobescu*, Sibiu, 1935.

DIMA, Elena. *Valoarea documentară a fondului de carte din biblioteca B.P. Hasdeu de la D.G.A.S., Bucureşti*, în „Caietul seminarului special de ştiinţe auxiliare ale istoriei", Bucureşti, vol. III, 1992.

DIMITRESCU, Florica. *I. A. Candrea lingvist şi filolog*, Bucureşti, Ed. Ştiinţifică, 1974.

DOBEŞ, Andreea; CIUPEA, Ioan. *Decapitarea elitelor. Metode, mijloace, mod de acţiune*, în vol. *Memoria închisorii Sighet*, ediţia a II-a revăzută şi adăugită, Bucureşti, 2003.

DOBOŞ, Dănuţ. *Ingerinţe în viaţa universitară românească. 1944–1964,* în „Arhivele Totalitarismului", an II, nr. 4, 1994, p. 28–32.

DOBOŞ, Dănuţ. *Reforma învăţământului: decretul 175/1948*, în: „Arhivele Totalitarismului", nr. 3/1995.

DRAGNE, Florea; PETCULESCU, Constantin. *Frontul Studenţesc Democrat*, în vol. *Organizaţii de masă legale şi ilegale create, conduse sau influenţate de P.C.R. 1921–1944*, vol. II, Bucureşti, 1981.

DRAGOMIRESCU, Iuliu. *Ideile şi faptele lui Bogdan Petriceicu Hasdeu*, ediţie critică de I. Oprişan, Bucureşti, Ed. Saeculum Vizual, 2007.

DRAGOMIRESCU, Matei. *Mihail Dragomirescu, Sistemul filosofic şi estetic*, Bucureşti, 1974.
DRĂGAN, Simona. *Chemarea sociologiei în context (didactic) teoretico-literar*, în vol. *Explorări în trecutul şi în prezentul teoriei literare româneşti*, coord. Mircea Martin, Bucureşti, Ed. Ars Docendi, 2006.
DUMITRAŞ, D. *Ioan Bianu – Aspecte inedite din perioada tinereţii (1856–1876)*, în „Annales Universitatis Apulensis", Series Historica, 10/I, 2006.
DUMITRESCU, Petre. *Conceptul de filosofie la P.P. Negulescu,* Iaşi, Ed. Junimea, 1975.
*** *Enciclopedia istoriografiei româneşti*, Bucureşti, Ed. Ştiinţifică şi Enciclopedică, 1978.
*** *Enciclopedia României. Cugetarea. Material românesc, oameni şi înfăptuiri*, ediţie anastatică, Ed. Saeculum, Bucureşti, 1999.
*** *Facultatea de Litere*, Ghid, Universitatea din Bucureşti, Bucureşti, Ed. Universităţii din Bucureşti (s.a.).
FANEA, Georgeta. *Preocupări bibliografice în activitatea lui A. I. Odobescu,* în „Călăuza bibliotecarului", XI, 1958, nr. 4.
FICEAC, Bogdan. *1947 – începutul procesului de formare a „omului nou"*, în „Analele Sighet", 5, p. 308–311.
FRUNTELATĂ, Ioana-Ruxandra. *Terminologia etnologică românească după 1989. Influenţa operei lui Mihai Pop,* în „Anuarul Institutului de Etnografie şi Folclor „Constantin Brăiloiu", Serie nouă, Tom 19/2008, Bucureşti, Ed. Academiei Române.
GANĂ, George. *Tudor Vianu şi lumea culturii*, Bucureşti, Ed. Minerva, 1998.
GĂLĂŢEANU, Cornelia. *Contribuţii bibliologice şi cercetări de arhivă*, Cluj-Napoca, 1995.
GEORGESCU, Florian; CERNOVODEANU, Paul; CEBUC, Alexandru. *Monumente din Bucureşti. Ghid*, Bucureşti, Ed. Meridiane, 1966.
GEORGESCU-TISTU, N. *Activitatea bibliologică a lui A. I. Odobescu*, în „Studii şi Cercetări de Bibliologie", V, 1963.
GEORGESCU-TISTU, N. *Preocupări bibliologice la începuturile Academiei Române. Primele bibliografii ale membrilor ei,* în „Studii şi Cercetări de Documentare şi Bibliologie", VII, 1965, nr. 3.
GEORGIADE, Constantin. *Domnul Rădulescu-Motru ca profesor şi om de ştiinţă*, în „Convorbiri literare", an LVII, 1925.
GEORGIAN, C. Pamfil. *Dimtrie Onciul*, Bucureşti, 1940.
*** *Ghid de documentare al bibliotecilor universitare din România*, Bucureşti, (s.e.), (s.a.).
GHIŢĂ, Simion. *Aspecte istorico-metodologice ale gândirii filosofice şi ştiinţifice,* Bucureşti, Ed. Ştiinţifică şi Enciclopedică, 1976.
GIURESCU, C.C. *Cinci ani şi două luni în Penitenciarul de la Sighet*, Bucureşti, 1994.
GIURESCU, C.C. *Note biografice despre Constantin Giurescu*, Bucureşti, 1944.
GOGAN-POPESCU, Petre; VOICULESCU-ILIE, Claudia. *Desfiinţarea Academiei Române şi înfiinţarea Academiei R.P. Române,* în „Analele Sighet", 6, p. 487–506.
GOGAN-POPESCU, Petre; VOICULESCU-ILIE, Claudia. *Cultul lui Stalin la Academia R.P. Române şi consecinţele lui în evoluţia ulterioară a Academiei,* în „Analele Sighet", 7, p. 872–888.
GOGAN-POPESCU, Petre; VOICULESCU-ILIE, Claudia. *Academia între agonie şi extaz,* în „Analele Sighet" 8, p. 909–916.
GOIA, Vistian. *V. A. Urechia*, Bucureşti, 1979.

GUSTI, Dimitrie; POPESCU-SPINENI, Marin. *Îndreptar pentru studentul de la Facultatea de Filosofie şi Litere din Bucureşti,* Bucureşti, Ed. Facultăţii de Filosofie şi Litere, 1931.

HARET, Spiru. *Raport adresat M.S. Regelui asupra activităţii Ministerului Instrucţiunii şi Cultelor*, Bucureşti, 1903.

HERGHELEGIU, Larisa. *Contribuţiile lui V. A. Urechia în domeniul bibliologiei şi muzeologiei,* în „Buletinul Colegiului Universitar de Administraţie şi Secretariat, Arhivistică, Biblioteconomie, Birotică", I, Bucureşti, 2001.

*** *I. D. Ştefănescu. 1886–1981*, volum îngrijit de Alex. Zub şi Flavius Solomon, Iaşi, Fundaţia Academică „A. D. Xenopol", 1997.

ILIESCU, Ion; *Constantin Dimitrescu-Iaşi: sociolog şi istoric al filosofiei*, Timişoara, Ed. Mirton, 1998.

*** *Ion Coteanu. In memoriam*, Craiova, Ed. Universitaria, 2000.

IONESCU, Gh.T. *Contribuţii la istoria Universităţii din Bucureşti, după 1918*, în „Studii, Revistă de istorie", t. XVII (1964), nr. 6.

IONESCU, Gh.T. *Contribuţii la istoricul Universităţii din Bucureşti după 1918*, în „Studii", t. XVII, nr. 6, 1964, p. 1299–1320.

IONESCU, Nae. *Curs de metafizică,* Ediţie îngrijită de Marin Diaconu, Bucureşti, Ed. Humanitas, 1995.

IONESCU, Nae. *Curs de istorie a metafizicii*, Introducere de Ştefan Voinescu. Îngrijirea ediţiei Marin Diaconu, Dora Mezdrea, Bucureşti, Ed. Anastasia, 1996.

IONESCU, Nae. *Între ziaristică şi filosofie. Texte publicate în ziarul „Cuvântul" (15 august 1926 – 26 martie 1938),* Iaşi, Ed. Timpul, 1996.

IORDAN, Al. *Bibliografia scrierilor lui V. A. Urechia*, Bucureşti, 1942.

IOSIFESCU, Mircea; SOMEŞAN, Maria. *Politica de cadre în învăţământul superior*, în „Analele Sighet", 7, p. 853–858.

ISAR, Nicolae. *Cultură naţională şi spirit european. De la Şcoala lui Gheorghe Lazăr la Universitatea din Bucureşti (1818–1864)*, Bucureşti, 2004.

*** *Istoria filosofiei româneşti.* Vol. II (1900–1944, partea I), Bucureşti, Ed. Academiei R.S.R., 1980.

*** *Istoria învăţământului din România*, vol. II (1821–1918), Bucureşti, 1993.

*** *Istoria învăţământului din România. Compendiu*, Bucureşti, 1974.

*** *Istoria Universităţii din Bucureşti*, vol. I, (De la origini până la 1918), redactor responsabil Ion Ionaşcu, Bucureşti, 1977.

IVAŞCU, George. *Titu Maiorescu*, Bucureşti, 1972.

IVAŞCU, Lavinia. *Învăţământul de partid,* în „Analele Sighet" 6 – *Anul 1948, instituţionalizarea comunismului*, Bucureşti, Fundaţia Academia Civică, 1998, p. 115–121.

KIRIŢESCU, Constantin. *Problema „educaţiei dirijate" în legătură cu suprapopulaţia universitară şi şomajul intelectual*, în „Arhiva pentru ştiinţă şi reformă socială", an XIV (1936), tom II.

LĂUDAT, I. D. *Două personalităţi ale veacului nostru: Spiru Haret şi Vasile Pârvan*, Iaşi, 1976.

LĂZĂRESCU, George. *Şcoala română din Roma*, Bucureşti, 1996.

LOVINESCU, Eugen. *Titu Maiorescu*, Bucureşti, 1972, ed. a II-a.

LUNGU, Vasile. *Viaţa lui Tudor Vianu*, Bucureşti, Ed. Minerva, 1997.

LUNGU, Vasile. *Opera lui Tudor Vianu*, Bucureşti, Ed. Eminescu, 1999.
MACREA, Dimitrie. *Contribuţii la istoria lingvisticii şi filologiei româneşti*, Bucureşti, 1978.
MANIU, Leonida. *Introducere în opera lui Mihail Dragomirescu*, Bucureşti, Ed. Minerva, 1983.
MANOLESCU, Florin. *Basil Munteanu istoric literar, poet*, în *Enciclopedia exilului literar românesc 1945-1989.*
MANOLESCU, Nicolae. *Contradicţia lui Maiorescu*, Bucureşti, 1970.
MARCEA, Pompiliu. *Tabel cronologic,* în vol. *Tudor Vianu. Scriitori români*, I, Bucureşti, Ed. Minerva, 1970.
MARINESCU, Constantin. *Dimitrie Gusti şi şcoala sa,* Bucureşti, Ed. Felix-Film, 1995.
MĂRGINEANU, Liviu. *1947 – Anul lichidării democraţiei în România şi al radicalizării rezistenţei anticomuniste*, în „Analele Sighet", 5, p. 400–409.
MĂRUNŢELU, Ion. CODREANU, Sorina. CARAPCEA, V. *Cartea străină veche (1472–1700),* în *Biblioteca V. A. Urechia, Catalog*, Galaţi, 1973.
MECU, NICOLAE. G. *Calinescu faţă cu totalitarismul*, Bucureşti, Ed. Dacia XXI, 2011.
*** *Mélanges d'histoire littéraire et de littérature comparée offerts à Charles Drouhet par ses amis, ses collegues et ses anciens élèves à l'occasion du XXX-e anniversaire de son enseignement à l'Université,* Bucureşti, 1940.
MEZINCESCU, Ruxandra Nadia. *Anul 1948 şi Academia Română*, în „Analele Sighet", 6, p. 507–519.
MILICESCU, Emilia St. *Gheorghe Lazăr*, Cluj, 1982.
MOANGĂ, Emil. *Tudor Vianu în conştiinţa criticii*, Bucureşti, Ed. Floarea Darurilor, 1997.
MOLDOVEANU, Valeriu. *Dezvoltarea Bibliotecii Academiei Republicii Socialiste România de la perioada clasică (Ioan Bianu) la perioada modernă*, Bucureşti, Ed. Universităţii, 1978.
MORARU, Constantin. *Cum erau trataţi intelectualii români de partidul unic*, în „Analele Sighet", 7, p. 865–871.
MUREŞEANU-IONESCU, Marina. *Dicţionarul general al literaturii române* (coord. E. Simion), vol. II, 2004.
MUŞAT, Carmen. *Oglinzi de pământ*, Bucureşti, Ed. Curtea Veche, 2009.
NASTASĂ, Lucian. *Itinerarii spre lumea savantă. Tineri din spaţiul românesc la studii în străinătate 1864–1944*, Cluj-Napoca, Ed. Limes, 2006.
NASTASĂ, Lucian. *„Suveranii" universităţilor româneşti. Mecanisme de selecţie şi promovare a elitei intelectuale. I. Profesorii Facultăţii de Filosofie şi Litere. 1864–*1948, Cluj-Napoca, Ed. Limes, 2007.
NASTASĂ, Lucian. *Intimitatea amfiteatrelor. Ipostaze din viaţa privată a universitarilor „literari" 1864–1948*, Cluj-Napoca, Ed. Limes, 2010.
NASTOVICI, Ema. *Unele aspecte ale luptei pentru democratizare în Universitatea din Bucureşti între 1944–1948*, în „Analele Universităţii Bucureşti", Istorie, an XIII (1964).
NĂSTASE, Elena. *Unele aspecte ale aplicării reformei învăţământului din 1948 la Universitatea din Bucureşti*, în „Analele Universităţii Bucureşti", Istorie, an XII (1963).
NEGULESCU, P. P. *Partidele politice.* Bucureşti, Ed. Garamond, 1994.
NEGULESCU, P. P. *Scrieri inedite, III. 1. Istoria filosofiei moderne. 2. Problema ontologică*, Bucureşti, Ed. Academiei R.S.R., 1972.

NEGULESCU, P. P. *Destinul omenirii*, Bucureşti, Ed. Nemira, 1994.
NICULESCU, Alexandru. *30 de ani de la moarte: Basil Munteanu*, în „România Liberă", nr. 29/2002.
ODOBESCU, Al. *Opere*, vol. I, 1965; vol. II, 1967; vol. IV, 1976, vol. V, 1989.
OLTEANU, Georgeta. *Dicţionarul scriitorilor români,* vol. II, (coordonator M. Zaciu, M. Papahagi, A. Sasu), Bucureşti, 1981.
*** *Omagiu acad. Zoe Dumitrescu-Buşulenga la 80 de ani*, Bucureşti, Ed. Roza Vânturilor, 2001.
OPREA, Nedelcu. *Biblioteca Publică în Galaţi: 100 de ani de existenţă,* în vol. *100 de ani de la înfiinţarea primei biblioteci publice din judeţul Galaţi. Volum jubiliar*, Galaţi, 1974.
OPRIŞ, Ioan. *Anton Golopenţia – un destin frânt*, Reşiţa, 1997.
OPRIŞAN, I. *Romanul vieţii lui B. P. Hasdeu*, Bucureşti, Ed. Minerva, 1990; ed. a II-a, cu titlul *B. P. Hasdeu sau setea de absolut*, Ed. Vestala, 2001.
ORĂSCU, Şerban; MIHĂILESCU, Nicolae. *Alexandru Orăscu*, Bucureşti, 1966.
ORĂSCU, Şerban. *Spiru Haret*, Bucureşti, 1976.
ORNEA, Zigu. *Trei esteticieni: Mihai Dragomirescu, H. Sanielevici, P. P. Negulescu*, Bucureşti, EPL, 1968.
*** *Ovid Densuşianu în amintirea şi conştiinţa critică românească*, ediţie îngrijită de Ion Diaconu şi Ioan Şerb, studiu introductiv de Ioan Şerb, Bucureşti, Ed. „Grai şi Suflet – Cultura Naţională", 2005.
PANAITESCU, P. P. *Ioan Bogdan şi studiile de istorie slavă la români*, vol. VII, în „Buletinul Comisiei Istorice a României", 1928.
PANDELE, Rodica. *Alex. Odobescu. Antologie critică*, Bucureşti, Ed. Eminescu, 1976.
PASCADI, Ion. *Estetica lui Tudor Vianu*, Bucureşti, Ed. Ştiinţifică, 1968.
PĂLTÂNEA, P. *V. A. Urechia şi Daco-Romanica*, în „Buletinul Fundaţiei Urechia", Galaţi, nr. 1, 1990.
PENTELESCU, Aurel. *În faţa istoriei. Gh. I. Brătianu (1898–1953),* Cluj-Napoca, Ed. Dacia, 2003.
PETRENCU, Anatol. *Învăţământul istoric în România (1948–1989),* Chişinău, 1991.
PETRESCU DÂMBOVIŢA, Mircea. *Profesorul Ioan Andrieşescu, Omul şi Opera*, în „Codrul Cosminului", nr. 11, 2005.
PETRESCU, Mihai. *Un nume pentru istoria bibliotecilor*, în „Biblioteca", 1992, nr. 6.
PODGOREANU, Traian. *Umanismul lui Tudor Vianu*, Bucureşti, Ed. Cartea Românească, 1973.
POP, Simion I. *Primul curs de economie politică marxist-leninistă la Universitatea din Bucureşti*, în „Analele Universităţii Bucureşti", Ştiinţe politice şi economice, an XX (1971).
POP, Simion I.; BULBOREA, Ion; ŞERBAN, Clara; ROSENBERG, Sironica; LUPAŞ, Ioana. *Predarea economiei politice la Universitatea din Bucureşti în perioada 1864–1948*, în „Analele Universităţii Bucureşti", Filosofie, an XV (1966).
POPA, N. I. *Activitatea literară a lui Charles Drouhet*, Iaşi, 1940.
POPESCU, Anca Lavinia. *Odobescu şi bibliografia*, în „Odobesciana", Biblioteca Judeţului Călăraşi, an 3, nr. 5, 2004.
POPESCU, Cristian Florin. *Basil Munteanu contemporanul nostru. Studiu monografic*, Bucureşti, Ed. Muzeului Literaturii Române, 2003.

POPESCU, Eufrosina. *Din istoricul Universităţii din Bucureşti în timpul ocupaţiei germane (1916–1918)*, în „Analele Universităţii Bucureşti", Istorie, an XI (1961).

POPESCU, Titu. *Mihai Dragomirescu, estetician*, Bucureşti, Ed. Minerva, 1973.

POPESCU-SPINENI, Marin. *Contribuţiuni la istoria învăţământului superior. Facultatea de Litere şi Filosofie din Bucureşti de la început şi până în prezent. Istorie, bio-bibliografie, programe, regulamente statistici, diagrame*, Bucureşti, Ed. Cultura Naţională, 1928.

POPESCU-SPINENI, Marin. *Instituţii de înaltă cultură. Învăţământul superior*, Vălenii de Munte, 1932.

POPESCU-TEIUŞAN, Ilie; NETEA, Vasile. *August Treboniu Laurian*, Bucureşti, 1970.

*** *Program studenţesc pentru organizarea vieţii universitare*, în „Arhiva pentru ştiinţă şi reformă socială", an V (1924), nr. 1–2.

*** *Programe de licenţă 2012*, Ghid, Facultatea de Litere, Universitatea din Bucureşti.

RĂDULESCU-MOTRU, Ctin. *Cultura română şi politicianismul*, Bucureşti, 1904.

ROSTAS, Zoltán. *Sala luminoasă. Primii monografişti ai Şcolii gustiene*, Ed. Paideia, Bucureşti, 2003.

RUSAN, Romulus. *Cronologia şi geografia represiunii comuniste în România. Recensământul populaţiei concentraţionare. 1945–1989*, Bucureşti, Fundaţia Academia Civică, 2007.

RUSU, Dorina N. *Membrii Academiei Române 1866–1999*, Bucureşti, Ed. Academiei, 1999.

SACERDOŢEANU, Aurelian. *Nicolae Iorga despre carte şi bibliotecă*, în „Studii şi cercetări de bibliologie", 1974.

SASU, Aurel. *Dicţionarul biografic al literaturii române*, vol. I (A–M), vol. II (M–Z), Bucureşti, Ed. Paralela 45, 2007.

*** *Scriitori. Reviste. Instituţii*, Bucureşti, Ed. Compania, 2010.

*** *Scrisori către Ioan Bianu*, vol. I–IV, Bucureşti, Ed. Minerva, 1974–1980.

SILVESTRI, Artur. *Zoe Dumitrescu Buşulenga, opera încoronată*, Bucureşti, Ed. Carpathia Press, 2005.

SIMONESCU, Dan; BULUŢĂ, Gh. *Scurtă istorie a cărţii româneşti*, Bucureşti, 1994.

SIMONESCU, Dan; *Ioan Bianu – bibliograf*, în „Studii şi cercetări de documentare şi bibliologie", nr. 2-3, 1967.

SIMONESCU, Dan. *Profesorul N. Georgescu-Tistu şi bibliologia română*, în „Revista bibliotecilor", nr. 9, 1969.

SOMEŞAN, Maria. *Mişcarea studenţească din 1922*, în „Anuarul Institutului Român de Istorie Recentă", vol. I (2002), p. 175–206.

SOMEŞAN, Maria. *Eliminarea vechii elite universitare*, în „Dosarele Istoriei", an VII (2002), nr. 4.

SOMEŞAN, Maria. *Universitate şi politică în deceniile 4–6 ale secolului XX. Episoade. Documente*, Bucureşti, Ed. Universităţii din Bucureşti, 2004.

SOMEŞAN, Maria; IOSIFESCU, Mircea. *Momente ale anilor 1949–1952 în Jurnalul lui C. Rădulescu-Motru*, în „Analele Sighet", 7, p. 889–896.

SOMEŞAN, Maria; IOSIFESCU, Mircea. *Referinţa*, în „Analele Sighet", 7, p. 859–863.

SOMEŞAN, Maria; IOSIFESCU, Mircea. *Ecourile şi consecinţele revoluţiei maghiare din 1956 în universităţile din România*, în „Analele Sighet", 8.

SOMEŞAN, Maria; IOSIFESCU, Mircea. *Legile din 1948 pentru reforma învăţământului,* în „Analele Sighet", 6, p. 439–486.

SOMEŞAN, Maria; IOSIFESCU, Mircea. *Modificarea structurii universităţii în anii consolidării sistemului comunist,* în „Analele Sighet 6".

SPINEI, Victor. *Reprezentanţi de seamă ai istoriografiei şi filologiei româneşti şi mondiale,* Brăila, Ed. Istros, 1996.

STAN, Apostol. *Vasile Boerescu (1830–1883),* Bucureşti, 1974.

STAN, Stoica. *România după 1989. O istorie cronologică,* Bucureşti, Ed. Merania, 2007.

STĂNESCU, Gh. *Charles Drouhet şi opera sa,* în „Analele ştiinţifice ale Universităţii Iaşi. Literatura universală şi comparată", 1970, 2.

STOICA, Ion. *Mircea Tomescu – profesorul (1916–1969),* în „Studii de bibliologie şi ştiinţa informării", I, 1995, Bucureşti, 1996.

STOICA, Marin. *Ioan Maiorescu*, Bucureşti 1967.

STREMPEL, Gabriel. *Ioan Bianu (1856–1935),* în „Studii de Bibliologie şi Ştiinţa informării", Bucureşti, I, 1995, 1996.

*** *Şcoala Mihai Pop,* vol. 1, antologie de texte îngrijită de Gh. Deaconu şi Ioan St. Lazăr, Râmnicu Vâlcea, Ed. Patrimoniu, 1997.

*** *Şcoala Mihai Pop*, vol. 2, antologie de texte îngrijită de Ioan St. Lazăr, Râmnicu Vâlcea, Ed. Patrimoniu, 2007.

ŞTEFĂNESCU, Ştefan. *Grigore Tocilescu – omul şi opera*, în „Memoriile secţiei de ştiinţe istorice", secţia IV, tom X, 1985.

ŞTEFĂNESCU, Ştefan. *Mari istorici şi ideea de unitate naţională: Dimitrie Onciul*, în „Analele Universităţii Spiru Haret", seria Istorie, an 1999, nr. 2.

ŞTEFĂNESCU, Ştefan. *Vasile Pârvan – savant de prestigiu internaţional,* în „Memoriile secţiei de ştiinţe istorice şi arheologice", seria IV, tom XXI, 1996.

TABACU, Jenica. *Amurgul demiurgului. Ultimii ani de viaţă ai lui B.P. Hasdeu*, Bucureşti, Ed. Saeculum Vizual, 2007.

THEODORESCU, Barbu. *Bibliografia istorică şi literară a lui Iorga 1890–1934*, Bucureşti, Ed. Cartea Românească, 1935.

THEODORESCU, Barbu. *Nicolae Iorga şi biblioteca*, în „Studii şi cercetări de documentare şi bibliologie", 1965, nr. 2.

THEODORESCU, Barbu, *Preocupări bibliologice în opera lui Iorga,* în „Studia Bibliologica", 1965.

THEODORESCU, Barbu. *Iorga şi educaţia maselor*, Bucureşti, Comitetul de Stat pentru Cultură şi Artă, 1967.

THEODORESCU, Barbu. *N. Iorga*, Bucureşti, Ed. Tineretului, 1968.

THEODORESCU, Barbu. *Bibliografia şcolară a lui Iorga*, Bucureşti, Ed. Didactică şi Pedagogică, 1970.

TEODORESCU, Barbu. *Istoria bibliografiei române*, Bucureşti, 1972.

THEODORESCU, Barbu. *Scrisori către Iorga*, vol. I (1890–1901), Bucureşti, Ed. Minerva, 1972.

THEODORESCU, Barbu. *N. Iorga. Biobibliografie*, Bucureşti, Ed. Ştiinţifică şi Enciclopedică, 1976.

TOCILESCU, Gr. *Cum se scrie la noi istoria*, Bucureşti, Tipografia Curţii Regale, 1873.

TOMESCU, Mircea., *Biblioteca Universităţii din Bucureşti*, în „Călăuza bibliotecarului", an XVII, nr. 10, 1964.
TOTU, Maria; SCURTU, Ioan; SMÂRCEA, Doina. *Din istoria mişcării democratice a studenţilor în România*, Bucureşti, 1985.
*** *Tudor Vianu. Biobibliografie*, Bucureşti, Biblioteca Centrală Universitară, 1967.
TUDOR, D. *Alexandru I. Odobescu arheolog*, în „Istoria Arheologiei", Bucureşti, 1961.
TUDOR, D. *Al. Odobescu ca profesor*, în „Analele Universităţii", Bucureşti, XII, 1963.
TUDOR, Dumitru. *Gr. Tocilescu şi arheologia Olteniei*, în „Studii şi cercetări de istorie veche şi arheologie", an IV, 1976, tom 27.
TUDORICĂ, Al. *La despărţirea de Ion Vasile Şerban*, în „Observator cultural", nr. 296/nov. 2005.
TUDORICĂ, Al. *Mihai Dragomirescu, teoretician al literaturii*, Bucureşti, Ed. Minerva, 1981.
TUDURACHI, Adrian. *Destinul precar al ideilor literare: despre instabilitatea valorilor în opera lui Mihail Dragomirescu*, Cluj, Ed. Limes, 2006.
TUFESCU, Victor. *Simion Mehedinţi. Viaţa şi opera*, Bucureşti, 1994.
TURCUŞ, Veronica. *Alexandru Marcu: Tabel cronologic*, în vol. *Un secol de italienistică la Bucuresti. I. Ctitorii*, coordonatori Doina Condrea-Derer, Hanibal Stănciulescu, Bucuresti, Ed. Universităţii din Bucureşti, 2009.
ŢARĂLUNGĂ, Ecaterina. *Tudor Vianu*, Bucureşti, Ed. Cartea Românească, 1984.
ŢURLEA, Petre. *Şcoala română din Franţa*, Bucureşti, 1994.
UDRESCU, Claudia Maria. *Universitatea din Bucureşti. Modele şi traiectorii postcomuniste (1990–1996)*, Bucureşti, Ed. Universităţii din Bucureşti, 2011.
*** *Un secol de italienistică la Bucureşti. I. Ctitorii*, coordonatori Doina Condrea-Derer, Hanibal Stănciulescu, Bucureşti, Ed. Universităţii din Bucureşti, 2009.
VAIDA, Petru. *Opera filosofică a lui Tudor Vianu*, Bucureşti, Ed. Enciclopedică, 2004.
VASILE, Cristian. *Educaţie şi ideologie în România. 1948–1953*, în „Revista Istorică", serie nouă, t. XV, nr. 5–6, 2004.
VASILESCU, Emil. *N. Georgescu-Tistu – O operă dedicată cărţii*, în „Biblioteca", nr. 8, 2004.
VERZEA, Mihaela Cristina. *Desovietizarea culturii româneşti la începutul deceniului şapte*, în „Arhivele Totalitarismului", an. XI, nr. 40–41, 3–4, 2003.
VLĂDESCU-RĂCOASA, Gh. *Viaţa, personalitatea şi opera profesorului Constantin Rădulescu-Motru*, Bucureşti, Societatea Română de Filosofie, 1932.
VOICU, George. *Radiografia unei expatrieri: cazul Lazăr Şăineanu*, Caietele Institutului Naţional pentru Studierea Holocaustului din România „Elie Wiesel", nr. 1 (3)/2008.
VONCU, Răzvan. *Poetul ascuns* (cronică la volumul de poezie *Oglinzi de pământ*), în „Contemporanul. Ideea Europeană", an XXI, nr. 9 (702), septembrie 2010.
VULCĂNESCU, Mircea. *Nae Ionescu. Aşa cum l-am cunoscut*, Bucureşti, Ed. Humanitas, 1992.
VULCĂNESCU, Mircea. *Şcoala sociologică a lui Dimitrie Gusti*, Bucureşti, Institutul Social Român, 1937.
VULPE, Radu. *Vasile Pârvan gânditorul, savantul, profesorul*, în „Luceafărul", IX, 1996, nr. 2.
ZACIU, Mircea; PAPAHAGI, Marian; SASU, Aurel. *Dicţionarul scriitorilor români*, R–Z, Bucureşti, Ed. Albatros, 2002.

ZALIS, Henri. *Tudor Vianu – apropieri, delimitări, convergenţe*, Bucureşti, Ed. Minerva, 1993.
ZALIS, Henri. *Tudor Vianu*, Bucureşti, Ed. Recif, 1997.
ZALIS, Henri. *Viaţa lui Tudor Vianu. O biografie intelectuală*, Bucureşti, Ed. Atlas, 1997.
ZONER-RĂDULESCU, Şerban; BUŞĂ, Daniela; MARINESCU, Beatrice. *Instaurarea totalitarismului comunist în România*, Bucureşti, Ed. Cavallioti, 1995.
ZUB, Al. *Pe urmele lui Vasile Pârvan*, Bucureşti, Ed. Sport-Turism, 1983.
ZUB, Al. *Clio în derută. Istoriografia română a anului 1947*, în „Analele Sighet", 5, p. 258–282.

Webgrafie:

BALINT, Nicolae. *De la Râpa de Jos la Berlin*, în „Ziarul de Mureş", din 15 oct. 2007, accesibil la adresa:
http://www.ziaruldemures.ro/index.php?id=25&tx_ttnews%5Btt_news%5D=8241 (accesat în iunie 2013).
BOTUŞAN, Alexandru. *Gheorghe I. Brătianu sau umilirea istoriografiei româneşti,* accesibil la adresa:
http://botusanalexandru.wordpress.com/2010/04/26/gheorghe-i-bratianu-sau-umilirea-istoriografiei-romanesti/ (accesat în iunie 2013)
http://ro.wikipedia.org/wiki/%C8%98tefan_Ciobanu (accesat în iunie 2013)
http://ro.wikipedia.org/wiki/Constantin_dimitrescu (accesat în iunie 2013)
DANALACHE, Teodor. *Mircea Vulcănescu în Universul credinţei*, accesibil la adresa:
http://www.crestinortodox.ro/religie/mircea-vulcanescu-125861.html (accesat în iunie 2013)
DIACONESCU, Ioana. *Scriitori în arhiva C.N.S.A.S.: Ion Petrovici – la reeducare*, în „România Literară", nr. 27/2006, accesibil la adresa:
http://www.romlit.ro/ion_petrovici_-_la_reeducare (accesat în iunie 2013)
file:///C./Users/user/Downloads/Memoria-revista gandirii arestate.htm (accesat în februarie 2013).
GHERMAN, Mihai Alin. *Între literatură şi istoriografie: Florian Aaron. Idee repede de istoria Prinţipatului Ţării Rumâneşti,* accesibil la adresa:
http://www.uab.ro/reviste_recunoscute/philologica/philologica_2003/25_m_gherman.doc (accesat în iunie 2013)
HANDOCA, Mircea, *Jurnalul inedit al lui Eliade. Noi fişe de lectură şi comentarii. III. Românii din exil*, accesibil la adresa:
http://www.litere.usv.ro/anale/anale%202007/literatura/2%20literatura%202007/I/4.doc (accesat în iunie 2013)
http://romania-on-line.net/whoswho/CaragiuMM.htm (accesat în iunie 2013)
http://www.ro.biography.name/scriitori/8-romania/111-mihai-ralea-1896-1964 (accesat în iunie 2013)
http://www.crispedia.ro/George_Antonescu (accesat în iunie 2013)
http://www.crispedia.ro/Nicolae_Banescu (accesat în iunie 2013)
http://www.crispedia.ro/Victor_Papacostea (accesat în ianuarie 2013, iunie 2013).
http://www.admitereliceu.ro/institutie/colegiul-national-I-l-caragiale-bucuresti (accesat în iunie 2013).

http://www.crispedia.ro/Nicolae_Quintescu (accesat în iunie 2013).
http://ro.wikipedia.org./wiki/Pompiliu_Eliade (accesat în ianuarie, iunie 2013).
http://www.humanitas.ro/Pompiliu-Eliade (accesat în ianuarie, iunie 2013).
http://150.uaic.ro/personalitati/psihologie-si-stiinte-ale-educatiei/constantin-dimitrescu/ (accesat în iunie 2013).
http://150.uaic.ro/personalitati/litere/charles-drouhet/ (accesat în iunie 2013)
http://adevarul.ro/cultura/istorie/despartirea-filologul-scriitorul-gh-bulgar-1_50ba022a7c42d5a663af8257/index. html (accesat în februarie, iunie 2013).
http://atlas.usv.ro/www/codru_net/CC14/16_grecu.pdf (accesat în iunie 2013)
http://biografii.famouswhy.ro/constantin_c__giurescu/ (accesat în februarie, iunie 2013)
http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/deed.ro
http://documentare.rompres.ro/guverne.php (accesat în iunie 2013) şi
http://www.agerpres.ro/sitemap.php (accesat în iunie 2013)
http://ebooks.unibuc.ro/StiinteCOM/bibliologie/14.htm (accesat în ianuarie 2013). (accesat în iunie 2013)
http://en.wikipedia.org/wiki/August_Treboniu_Laurian (accesat în ianuarie 2013). (accesat în iunie 2013)
http://www.ohio.edu/chastain/ip/laurian.htm (accesat în iunie 2013)
http://policier.wordpress.com/2011/05/03/tatiana-slama-cazacu-25-ianuarie-1920-%E2%80%93-4-aprilie-2011/ (accesat în februarie 2013). (accesat în iunie 2013)
http://ro.wikipedia.org/wiki/Nicolae_Chiriac_Quintescu (accesat în februarie, iunie 2013).
http://ro.wikipedia.org./wiki/Ioan_Bianu (accesat în februarie, iunie 2013).
http://ro.wikipedia.org/wiki/%C8%98erban_Cioculescu (accesat în februarie 2013)
http://ro.wikipedia.org/wiki/Basil_Munteanu (accesat în ianuarie, iunie 2013).
http://ro.wikipedia.org/wiki/Boris_Cazacu (accesat în februarie, iunie 2013).
http://ro.wikipedia.org/wiki/Comuna_Soveja,_Vrancea (accesat în februarie, iunie 2013).
http://ro.wikipedia.org/wiki/Constantin_C._Giurescu (accesat în februarie, iunie 2013).
http://ro.wikipedia.org/wiki/Dan_Grigorescu (accesat în ianuarie, iunie 2013).
http://ro.wikipedia.org/wiki/Demostene_Russo (accesat în ianuarie, iunie 2013).
http://ro.wikipedia.org/wiki/Dimitrie_Gusti (accesat în ianuarie 2013). (accesat în iunie 2013)
http://ro.wikipedia.org/wiki/Dimitrie_P%C4%83curariu (accesat în februarie, iunie 2013).
http://ro.wikipedia.org/wiki/Edgar_Papu (accesat în februarie iunie 2013).
http://ro.wikipedia.org/wiki/Florian_Aaron (accesat în ianuarie, iunie 2013).
http://ro.wikipedia.org/wiki/George_Gan%C4%83 (accesat în februarie, iunie 2013).
http://ro.wikipedia.org/wiki/George_V%C3%A2lsan (accesat în iunie 2013)
http://ro.wikipedia.org/wiki/Gheorghe_I._Br%C4%83tianu (accesat în iunie 2013)
http://ro.wikipedia.org/wiki/Gheorghe_Bulg%C4%83r (accesat în februarie, iunie 2013).
VLAŞIN, Gelu. Enciclopedia umană [Gheorghe Bulgăr] accesibil la adresa: http://atelier.liternet.ro/articol/342/Gelu-Vlasin/Enciclopedia-umana-Gheorghe-Bulgar.html (accesat în iunie 2013)

http://ro.wikipedia.org/wiki/I.D._%C8%98tef%C4%83nescu (accesat în ianuarie, iunie 2013).
http://ro.wikipedia.org/wiki/Ion_A._R%C4%83dulescu-Pogoneanu (accesat în ianuarie, iunie 2013).
http://ro.wikipedia.org/wiki/Ioan_Maiorescu (accesat în februarie, iunie 2013).
http://ro.wikipedia.org/wiki/Ion_A._R%C4%83dulescu-Pogoneanu (accesat în ianuarie 2013)
http://ro.wikipedia.org/wiki/Ion_Aurel_Candrea (accesat în ianuarie, iunie 2013).
http://ro.wikipedia.org/wiki/Ion_Coteanu (accesat în februarie, iunie 2013).
http://ro.wikipedia.org/wiki/Ion_S%C3%A2n-Giorgiu (accesat în iunie 2013)
http://ro.wikipedia.org/wiki/Matilda_Caragiu_Mario%C8%9Beanu
(accesat în iunie 2013)
http://ro.wikipedia.org/wiki/Mihai_Ralea (accesat în ianuarie, iunie 2013).
http://ro.wikipedia.org/wiki/Mihail_Dragomirescu (accesat în ianuarie, iunie 2013).
http://ro.wikipedia.org/wiki/N.I._Herescu (accesat în ianuarie, iunie 2013).
http://ro.wikipedia.org/wiki/Nicolae_Cartojan (accesat în februarie, iunie 2013).
http://ro.wikipedia.org/wiki/Ovidiu_Papadima (accesat în februarie 2013).
http://ro.wikipedia.org/wiki/Petre_P._Negulescu (accesat în iunie 2013).
http://ro.wikipedia.org/wiki/Petre_P._Panaitescu (accesat în februarie, iunie 2013).
http://ro.wikipedia.org/wiki/Ramiro_Ortiz (accesat în februarie, iunie 2013).
http://ro.wikipedia.org/wiki/Romul_Munteanu (accesat în februarie, iunie 2013).
http://ro.wikipedia.org/wiki/Theofil_Sauciuc-S%C4%83veanu (accesat în ianuarie, iunie 2013).
http://ro.wikipedia.org/wiki/Vasile_Grecu (accesat în februarie, iunie 2013).
http://ro.wikipedia.org/wiki/Victor_Papacostea (accesat în ianuarie, iunie 2013).
http://ro. wikipedia. ork/wiki/Tache_Papahagi (accesat în ianuarie 2013).
http://ro.wikipedia.org/wiki/Tache_Papahagi (accesat în iunie 2013)
http://sectiadecopiideva.blogspot.ro/2013/03/romul-munteanu-87-de-ani-de-la-nasterea.html (accesat în februarie 2013). (accesat în iunie 2013)
http://sociologie.dreamstyler.ro/gusti.htm (accesat în iunie 2013)
http://theodorcodreanu.wordpress.com/2007/07/11/edgar-papu-si-minoratul-culturii-romanesti/ (accesat în februarie 2013). (accesat în iunie 2013)
http://translate.google.ro/translate?hl=ro&sl=en&u=http://www.tatianaslamacazacu.ro/englvers/&prev=/search%3Fq%3Dslama-cazacu%26hl%3Dro%26biw%3D1280%26bih%3D613&sa=X&ei=VBRMUa36PI3Msga-kYHQAQ&sqi=2&ved=0CC0Q7gEwAA (accesat în februarie, iunie 2013).
http://www.alternativaonline.ca/BasilMunteanu.html (accesat în ianuarie, iunie 2013).
http://archive-ro.com/page/574960/2012-11-01/http://www.aromanul.ro/biografii/p-s/item/349-papacostea-victor (accesat în iunie 2013)
http://www.aromanul.ro/recenzii/p-s/item/246-papahagi-maramures%&50%9f (accesat în ianuarie 2013).
http://www.asociatiasimionmehedinti.ro/simion-mehedinti-viata-opera (accesat în februarie, iunie 2013).
http://www.autorii.com/scriitori/tache-papahagi/ (accesat în ianuarie, iunie 2013).

http://www.autorii.com/scriitori/alexandru-dima/ (accesat în ianuarie, iunie 2013).
http://www.autorii.com/scriitori/dimitrie-pacurariu/index.php (accesat în februarie, iunie 2013).
http://www.autorii.com/scriitori/mihai-ralea/index.php (accesat în ianuarie, iunie 2013).
http://www.autorii.com/scriitori/nicolae-cartojan/ (accesat în februarie, iunie 2013).
http://www.autorii.com/scriitori/ovidiu-papadima/ (accesat în februarie, iunie 2013).
http://www.autorii.com/scriitori/serban-cioculescu/ (accesat în februarie, iunie 2013).
http://www.biblacad.ro/expozitii/Bianu%202/bianu2.html (accesat în iunie 2013)
http://www.bibliotecametropolitana.ro/Uploads/Giurescu_cumulat.pdf (accesat în februarie, iunie 2013).
http://www.braila.djc.ro/Noutati.aspx (accesat în iunie 2013)
http://www.cafeneauapolitica.ro/old/nicolae-herescu.html (accesat în iunie 2013)
http://www.copsi.ro/index.php?option=com_content&view=article&id=1252&Itemid=200002 (accesat în februarie 2013). (accesat în iunie 2013)
http://www.crestinortodox.ro/memoria-zilei/vasile-grecu-137024.html (accesat în februarie, iunie 2013) http://www.crispedia.ro/Alec_Hanta (accesat în februarie 2013). (accesat în iunie 2013)
http://www.crispedia.ro/Constantin_Dimitrescu-Iasi (accesat în ianuarie, iunie 2013).
http://www.crispedia.ro/Constantin_Litzica (accesat în februarie, iunie 2013).
http://www.crispedia.ro/Demostene_Russo (accesat în ianuarie, iunie 2013).
http://www.crispedia.ro/Dimitrie_Pacurariu (accesat în februarie, iunie 2013).
http://www.crispedia.ro/Dumitru_N__Burileanu (accesat în februarie, iunie 2013).
http://www.crispedia.ro/Ion_Radulescu-Pogoneanu (accesat în ianuarie, iunie 2013).
http://www.crispedia.ro/Liviu_Onu (accesat în februarie, iunie 2013).
http://www.crispedia.ro/Mihail_Dragomirescu (accesat în iunie 2013)
http://www.crispedia.ro/Petre_Cancel (accesat în ianuarie, iunie 2013).
http://www.crispedia.ro/Petre_P__Panaitescu (accesat în februarie, iunie 2013).
http://www.crispedia.ro/Dumitru_Evolceanu (accesat în februarie, iunie 2013).
http://www.crispedia.ro/Dimitrie_Marmeliuc (accesat în februarie, iunie 2013).
http://www.curierulnational.ro/Eveniment/2008-04-23/Dan+Grigorescu%3A+Stralucit+reprezentant+al+traditiei+umaniste+romanesti (accesat în ianuarie, iunie 2013).
http://www.gazetademaramures.ro/personalitati-inchise-la-sighet-12897 (accesat în iunie 2013).
http://www.hotnews.ro//stiri-arhiva-1045085-serial-sfintii-mircea-vulcănescu-nu-razbunati.htm (accesat în februarie, iunie 2013).
http://www.hotnews.ro/stiri-cultura-8401354-profesorul-scriitorul-romul-munteanu-decedat.htm (accesat în februarie, iunie 2013).
http://www.iasuniversitar.ro/index.php?option=com_content+&view=articole8id=1626: iesenii-zilei-constantin-dimitrescu-iasi&catid=55: viata_in_Uadi&itemid=82 (accesat ianuarie 2013).
http://www.icr.ro/praga/creativitate-si-inovatie/dimitrie-gusti.html (accesat în ianuarie, iunie 2013).
http://www.icr.ro/venetia/evenimente-4/aniversarea-la-venetia-a-100-de-ani-de-la-infiintarea-catedrei-de-italiana-a-universitatii-din-bucuresti.html (accesat în februarie, iunie 2013).

http://inffo.ro/Scriitori/Al._Piru_biografie,_opera_Al._Piru.html (accesat în iunie 2013)
http://www.mediafax.ro/cultura-media/academicianul-matilda-caragiu-marioteanu-a-decedat-4040234 (accesat în ianuarie, iunie 2013).
http://www.memorialsighet.ro/index.php?option=com_content&view=article&id=285&Itemid=153&lang=ro (accesat în iunie 2013)
http://www.observatorcultural.ro/Portretul-unui-carturar-Dan-Horia-Mazilu*articleID_20691-articles_details.html (accesat în ianuarie 2013) (accesat în iunie 2013)
http://www.resurseculturale.ro/site/?q=node/97 (accesat în iunie 2013)
http://www.revista22.ro/cultura-romaneasca-in-Germania-1799.html (accesat în ianuarie, iunie 2013).
http://www.romlit.ro/dan_grigorescu_1931-2008 (accesat în ianuarie, iunie 2013).
http://www.romlit.ro/ovidiu_papadima (accesat în februarie, iunie 2013).
http://www.romlit.ro/profesorul_alexandru_dima (accesat în ianuarie, iunie 2013).
http://www.suplimentuldecultura.ro/index/continutArticolAllCat/17/4019 (accesat în ianuarie, iunie 2013).
http://www.tatianaslamacazacu.ro/englvers/ (accesat în februarie, iunie 2013).
http://www.ziarulmara.ro/%E2%80%9Esunt-inca-viu-si-intreg/ (accesat în februarie, iunie 2013).
http://www.coramdeo.ro/exercitiu-de-neuitare-petre-negulescu#more-%27 (accesat în ianuarie, iunie 2013).
http://www.giony.ro/aroman-celebru/tache-papahagi/9 (accesat în ianuarie, iunie 2013).
http://www.t-biblioteca.ase.ro/resurse/resurse_electronice/autor_lucrari.php?aut=9 (accesat în iunie 2013)
http://www.aesgs.ro/page.php?id=8&s1=67 (accesat în iunie 2013)
http://www.edusoft.ro/rol/Alexandru%20Graur.php (accesat în iunie 2013)
ilazu.blogspot.com/*Duminică, 30 decembrie 2012-Scriitorul zilei Al. Marcu* (accesat ianuarie 2013).
Duminică, 30 decembrie 2012 – Scriitorul zilei Al. Marcu, accesibil la adresa: http://ilazu.blogspot.ro/2012/12/scriitorul-zilei-george-magheru-poezia.html (accesat în iunie 2013)

Ion C. Petrescu – remarcabil teoretician al educaţiei (prezentare a vieţii şi operei) accesibil la adresa:
http://www.didactic.ro/materiale/28388_ion-ct-petrescu-remarcabil-teoretician-al-educa-iei-prezentare-a-vietii-si-operei (accesat în iunie 2013)
http://istoriiregasite.wordpress.com/2012/10/28/drama-lui-george-valsan/ (accesat în iunie 2013)

MARINESCU, Eugen. *Un cercetător al trecutului cultural*, accesibil la adresa: http://ebooks.unibuc.ro/StiinteCOM/bibliologie/14.htm (accesat în ianuarie, iunie 2013).

PENTELESCU, Aurel; ŢĂRANU, Liviu. *Gheorghe I. Brătianu în timpul domiciliului obligatoriu (1947–1950)*, în „Orizont XXI", Piteşti, an II, nr. 5, martie 2007, p. 39–51; accesibil la adresa:
http://www.cnsas.ro/documente/istoria_comunism/studii_articole/personalitati_in_vizor/Gh%20Bratianu.pdf(accesat în iunie 2013)

PETRESCU, Victoria C.; Stanciu, Ion Gh.. *Şcoale pentru democraţie. Antologie de texte pedagogice*, accesibil la adresa:
http://www.crispedia.ro/Ion_C__Petrescu (accesat în iunie 2013)
Despre această carte la adresa :
http://www.calificativ.ro/carti/O-scoala-pentru-democratie---Antologie-de-texte-pedagogice-Victoria-C-Petrescu-Ion-Gh-Stanciu-All-Educational-c7796.html
PIPPIDI, Andrei. *Iarăşi o casă de profesor. SOS Bucureşti*, „Dilema Veche", nr. 300/12–18 noiembrie 2009, accesibil la adresa:
http://dilemaveche.ro/sectiune/ieri-cu-vedere-spre-azi/articol/iarasi-o-casa-de-profesor (accesat în ianuarie, iunie 2013).
Plecarea unui mare Profesor, accesibil la adresa:
http://www.cotidianul.ro/a-murit-romul-munteanu-140204/ (accesat în februarie, iunie 2013).
POHOANŢĂ, Gabriela. *Ion Petrovici – profesorul filosof „lucid într-o lume buimacă"*, accesibil la adresa:
http://euromentor.ucdc.ro/euromentor/rom/ionpetroviciprofesorulfilosofgabrielapohoata_2.pdf (accesat în iunie 2013)
RĂDULESCU, Mihai Sorin. *Genealogii: Familia Nicolae Cartojan*, în „România literară", nr. 16, 2006, accesibil la adresa:
http://www.romlit.ro/familia_nicolae_cartojan (accesat în februarie, iunie 2013).
RĂDULESCU, Mihai Sorin: *Lisabona şi Scarlat Lambrino*, „România Literară", nr. 1, 2009; accesibil la adresa:
http://www.romlit.ro/lisabona_i_scarlat_lambrino (accesat în iunie 2013)
RĂDULESCU, Mihai Sorin, *Regăsirea unei civilizaţii*, „România Literară", nr. 11, din 2004, accesibil la adresa:
http://www.romlit.ro/regsirea_unei_civilizaii (accesat în iunie 2013)
ro.wikipedia.org/wiki/Alexandru_Graur (accesat ianuarie 2013).
http://ro.wikipedia.org/wiki/Alexandru_Graur (accesat în iunie 2013)
http://ro.wikipedia.org/wiki/Alexandru_Piru (accesat în iunie 2013)
http://ro.wikipedia.org/wiki/Alexandru_Rosetti (accesat în iunie 2013)
http://ro.wikipedia.org/wiki/Dan_Horia_Mazilu (accesat în iunie 2013)
http://ro.wikipedia.org/wiki/Mircea_Vulc%C4%83nescu (accesat în iunie 2013)
http://ro.wikipedia.org/wiki/Nicolae_B%C4%83nescu (accesat în iunie 2013)
http://ro.wikipedia.org/wiki/Simion_Mehedin%C8%9Bi (accesat în iunie 2013)
Romania online: *Famous Romanians from A to Z: Zoe Dumitrescu Buşulenga* accesibil la adresa: http://romania-on-line.net/halloffame/
http://ro.wikipedia.org/wiki/Zoe_Dumitrescu_Buşulenga (accesat în ianuarie, iunie 2013).
Sacul şi peticul, în „Tribuna" (Cluj), nr. 233/16–31 mai 2012, p. 10, accesibil la adresa:
http://laszloal.wordpress.com/tag/edgar-papu/ (accesat în ianuarie, iunie 2013).
SARAMANDU, Nicolae. *In memoriam Emanuel Vasiliu*, accesibil la adresa:
http://web.archive.org/web/20070928155855/http://www.lingv.ro/memoriam.htm#vasiliu (accesat în februarie, iunie 2013).
SCURTU, Nicolae. *Câteva însemnări despre cărturarul I. D. Ştefănescu*, în „România literară", nr. 46, 2011, accesibil la adresa:

http://www.romlit.ro/cteva_nsemnri_despre_crturarul_i.d._tefnescu (accesat în ianuarie, iunie 2013).

SCURTU, Nicolae. *Întregiri la biografia lui I. D. Ştefănescu*, în „România literară", nr. 1, 2012, accesibil la adresa: http://www.romlit.ro/ntregiri_la_biografia_lui_i.d._tefnescu (accesat în ianuarie, iunie 2013).

SCURTU, Nicolae, *Note despre cărturarul Basil Munteanu*, „România Literară", nr. 32 din 2011, accesibil la adresa: http://www.romlit.ro/note_despre_crturarul_basil_munteanu (accesat în iunie 2013)

http://silviacolfescu.blogspot.ro/2011/02/casa-de-pe-chei-casa-pompiliu-eliade.html (accesat în ianuarie, iunie 2013).

SIMUŢ, Ion, *Impasul lui Mihail Dragomirescu,* în „România literară", nr. 44, 2006, accesibil la adresa: http://www.romlit.ro/impasul_lui_mihail_dragomirescu (accesat în iunie 2013)

SPIRIDON, Vasile. *5 febr. 2010 – Charles Drouhet – fişă de dicţionar*, accesibil la adresa: http://www.ateneu.info/2010/02/charles-drouhet-%e2%80%93-fisa-de-dictionar/ (accesat în iunie 2013)

STAN, Constantin. *Dimitrie Marmeliuc – luptător pentru unitate naţională*, accesibil la adresa: http://www.istorie.ugal.ro/anale/4/407%20STAN.pdf (accesat în iunie 2013)

ŞTEFĂNESCU, Al. *Alexandru Piru – biografie – (opera şi scrierile)*, în „România literară", nr. 10 din 2002, accesibil la adresa: http://www.romlit.ro/al._piru (accesat în iunie 2013)

ŞTEFĂNESCU, Al. *In Memoriam: Ce urât ne-am purtat cu Zoe Dumitrescu-Buşulenga*, în „România literară", nr. 19/2006, accesibil la adresa: http://www.romlit.ro/ce_urt_ne-am_purtat_cu_zoe_dumitrescu-buulenga (accesat în iunie 2013)

ŞTEFĂNESCU, Al. *La o nouă lectură: Al. Piru*, în „Romania literară", nr. 10, 2002, accesibil la adresa: http://www.romlit.ro/al._piru (accesat în iunie 2013)

ŞTEFĂNESCU, Al. *La o nouă lectură: Zoe Dumitrescu-Buşulenga*, în „Romania literară", nr. 23/2002; accesibil la adresa: http://www.romlit.ro/zoe_dumitrescu_-_busulenga (accesat în iunie 2013)

ŞTEFĂNESCU, Alex. *La o nouă lectură: Edgar Papu*, în „România Literară", nr. 8 din 2002 accesibil la adresa: http://www.romlit.ro/edgar_papu (accesat în februarie 2013). (accesat în iunie 2013)

TURCUŞ, Veronica. *Italienistica din Bucureşti. Contribuţia lui Alexandru Marcu*, în „Revista interculturală bilingvă", an III, nr. 1, ianuarie 2013, accesibil la adresa: http://www.orizonturiculturale.ro/ro_studii_Veronica-Turcus-despre-Alexandru-Marcu.html (accesat în iunie 2013)

http://ro.wikipedia.org/wiki/Constantin_Dimitrescu-Ia%C8%99i (accesat în iunie 2013)

http://ro.wikipedia.org/wiki/Scarlat_Lambrino (accesat în iunie 2013)

http://www.autorii.com/scriitori/alexandru-piru/ (accesat în iunie 2013)

http://www.autorii.com/scriitori/alexandru-rosetti/ (accesat în iunie 2013)

http://www.calificativ.ro/carti/O-scoala-pentru-democratie---Antologie-de-texte-pedagogice-Victoria-C-Petrescu-Ion-Gh-Stanciu-All-Educational-c7796.html (accesat în iunie 2013).

http://www.clipa.com/a866-Simion-Mandrescu-Un-muresean-in-slujba-Marii-Uniri.aspx
http://www.crestinortodox.ro/parinti/simion-mehedinti-savantul-geograf-pedagogul-crestin-97580.html (accesat în iunie 2013)
http://www.crispedia.ro/George_valsan (accesat în ianuarie, iunie 2013)
http://www.crispedia.ro/Nicolae_Banescu (accesat în februarie, iunie 2013)
www.fgmanu.ro/carti/2/capitol_12 agonia.ro/index.php/author/0036160/Ion San-Giorgio#bio (accesat în ianuarie 2013).
http://www.fgmanu.ro/carti/2/capitol_12(accesat în iunie 2013)
http://agonia.ro/index.php/author/0036160/Ion%20Sân-Giorgiu#bio
(accesat în iunie 2013)
http://www.mesagerul.ro/2012/11/26/simion-mandrescu-omul-din-umbra-istoriei-marii-uniri (accesat în ianuarie, iunie 2013)
http://www.romaniaculturala.ro/images/articole/msrad01-09.pdf (accesat în iunie 2013)
http://www.romanialibera.ro/cultura/aldine/lazar-saineanu-filologul-complet-153843.html (accesat în iunie 2013)
http://www.romlit.ro/basil_munteanu (accesat în ianuarie, iunie 2013)
http://ro.wikipedia.org/wiki/Ioan_Andrie%C8%99escu (accesat în iunie 2013)

ZAFIU, Rodica. *Emanuel Vasiliu*, în „*România literară*", nr. 34, accesibil la adresa: http://www.romlit.ro/emanuel_vasiliu (accesat în februarie, iunie 2013).

INDICE ONOMASTIC

A

Adamescu Gheorghe – 360
Adameşteanu I. – 852
Agapie Petrică – 599, 950
Agavriloaiei Gh. – 833
Agârbiceanu Ion – 125
Aiton Ilie – 770
Alecsandri Vasile – 125, 412
Alecsandri Vasile, liceu (Galaţi) – 519, 520
Alecsandru Ioan I vezi Cuza Alexandru Ioan – 19, 24, 602, 606, 607, 1006
Alessandrescu V. – 611
Alexandrescu-Urechia Vasile – 519, 611, 1047
Alexandru G. – 16, 51, 115, 628, 852
Alexandru Ioan – 259, 265, 390, 391, 582, 583
Alexandresco Gregoire vezi Alexandrescu Grigore – 125, 392
Alexandrescu C. – 193
Alexandrescu Maria – 388
Alexandrescu Vlad – 450
Alexandru cel Bun, fundaţia – 325
Alimănişteanu Dumitru – 222, 223
Almăşan Bujor – 267
Aman Theodor, muzeu –
Amzăr Dumitru Cristian – 424
Anastasescu M. – 769
Andersen Hans-Christian – 390
Anderson Hall Jr. Robert – 272
Andrei Petre – 188, 193
Andrieşescu Ioan – 69, 86, 87, 107, 339, 340, 341, 439,479, 666, 678, 679, 680, 683, 689, 771
Angelescu Constantin – 74, 115, 149, 187, 428
Angelescu Eugen – 138, 941
Angelescu Silviu – 265, 269, 270, 285, 299, 300, 487, 583, 833
Anghel C. – 769
Anghel Dimitrie – 125
Anghel Ion – 267
Anghelescu Mircea – 284, 292, 765
Annunzio D. – 345, 465, 569
Antonescu Ervin – 149, 856
Antonescu George G. – 61, 62, 84, 86, 107, 109, 341, 479, 480, 502, 587, 647, 666, 678–680, 682, 684, 743, 771, 977
Antonescu Ion, mareşal – 114, 115, 120, 126–128, 131, 191, 197, 214, 218, 439, 562, 566, 568, 594, 596, 809, 818, 829, 830, 834, 868, 987, 991
Antonescu Mihai – 118, 132, 401, 566, 852
Antonescu Petre A. – 82, 87, 693
Antonescu Simona – 286, 295
Antonescu Teohari – 339, 340
Apostolescu Gabriela – 177
Apostolescu Gheorghe – 177
Arghezi Tudor – 205, 218, 253, 269, 273, 355, 373, 413, 484, 522, 527
Arghir Andrei – 770
Arion C. C, legea învăţământului din 1912 – 32
Arion Dinu – 852
Aron Florian – 621, 25, 631
Arvinte Vasile – 992, 994
Assaky G. – 627
Atanasiu Ion – 852
Atanasov Petar – 273
Augustin Ratiu – 606, 823
Aurelian Petre S. – 30
Arram Frenkian – 69, 354, 940

B

Babeş-Bolyai, Universitatea (Cluj) – 292
Bacinschi Ilie vezi Bacinski Ilie – 107, 544, 852, 976
Bacovia George – 484
Bagdasar Dumitru – 115, 121, 135, 139, 833, 852, 858, 869
Bagdasar N. – 473, 718, 821
Balacciu Jana – 355, 358–360, 362, 364, 366, 370, 375, 378, 393, 404, 405, 421, 427, 435, 446, 464, 468, 472, 796, 497, 504, 522, 523
Balaci Alexandru – 218, 927, 1047

Balint Nicolae – 446
Balmuş Constantin I. – 122, 124, 126, 131, 132, 135, 149, 186–192, 196, 201, 220, 598, 833, 859, 913, 919, 923, 927, 928, 976, 988, 989
Balmuş Gheorghe – 189
Balmuş Ion – 189
Balmuş P. – 858
Banciu Doina – 11, 278, 279, 286, 288, 303, 304, 308, 326
Banu Gh. – 115, 833
Banu Luciana – 322
Barbilian Dan vezi Barbu Ion – 852, 526
Barbu Ilie – 856
Barbu Silvia – 858
Barbu Victor – 732
Barbu Zevedei – 858
Bariţ Gheorghe vezi Bariţiu Gheorghe Brutus – 343, 344, 395
Bariţiu Gheorghe, liceu (Cluj) – 475
Barna Gloria – 180
Barna Slavia – 942
Barnea Alexandru – 309
Basilescu Nicolae (Bazilescu Nicolae) – 132
Bădescu Gabriela – 322
Bădescu Elena Liana – 177
Bădiţă Nadia – 177
Bădulescu Dumitru – 941
Bădulescu Ioan – 606
Bădulescu Mihai – 903
Bădulescu Victor – 149, 852
Bălan Dumitru – 175, 183
Bălan Maria – 737
Bălan Ştefan – 248, 252, 969
Bălan Teodor – 462
Bălăceanu Constantin – 623
Bălăceanu Ştefan – 624
Bălăcescu Ioan – 74, 83
Bălăeţ Dumitru – 398
Bălăican Delia – 325
Bălănescu Ion N. – 145, 693
Bălcescu Nicolae – 125, 338, 433, 434, 458, 515, 833
Bălcescu Nicolae, bursa – 941, 942
Bălcescu Nicolae, liceu (Brăila) – 449
Bălcescu Nicolae, liceu (Piteşti) – 442
Bălcescu Nicolae, premiul Academiei Române – 401, 503
Bălşianu Dumitru – 782
Bălţăceanu Francisca – 309
Bălţăceanu Gh. – 852
Bălteanu I. – 852
Bănăţeanu Vlad – 151
Băncilă Vasile – 424
Bănescu Nicolae – 86, 107, 110, 127, 404, 589, 594, 726, 727, 828
Bărbulescu Cornel – 334, 731
Bărbulescu Ilie – 351
Bărbulescu N. – 901
Bâcov Emilian – 728
Bâlă Constantin – 770
Bârsănescu Ştefan – 983
Bäumker – 421
Becher Johannes – 390
Bejan Petre – 222, 223
Belciugăţeanu Anita – 344, 345, 363, 592, 666, 679, 682, 688, 777
Beldescu Gheorghe – 264
Belea Miron – 874
Bellu Const. – 769
Bellu Nicolae – 148
Beniuc M. – 148, 858, 936
Berciu Adina vezi Berciu-Drăghicescu Adina – 287, 289, 295, 322, 325, 349, 382, 398, 414, 416, 431, 438, 459, 462, 502, 514, 517, 519, 521
Berciu Dumitru – 87, 267, 270, 339, 340
Berechet Şt. – 371
Berza Mihail – 149, 431
Beşliu Cătălin – 267
Beşteliu – 940
Bianu Ion vezi Bianu Ioan C. – 37, 38, 44, 53, 62, 63, 85, 87, 109, 213, 294, 332, 345–349, 357, 364, 365, 371, 394, 395, 458, 494, 499, 501, 512, 513, 516, 531, 643, 645, 646, 666, 679, 681, 682, 686, 764
Bianu M. – 210
Biberi Ion – 527,
Bibescu Gh. – 415
Biloiu Matei – 903
Biriş Victor – 783
Bistriţeanu I. – 640
Blaga Lucian – 125, 142, 146, 273, 284, 393, 449, 450, 473, 474, 526, 578, 593, 819, 821, 985, 986
Blaga Lucian, premiul Academiei Române – 393, 476
Blaga Lucian, universitatea (Sibiu) – 308
Blandiana Ana – 273

Bobircă Viorica – 259
Bodea Cornelia – 223
Bodin Victor – 852
Bodnăraş Emil – 249
Boerescu Constantin – 30, 520, 586, 629
Boerescu Vasile – 26, 46, 47, 51, 628
Boga L.T. – 371
Bogdan Ion vezi Bogdan Ioan C. – 30, 32, 35, 40, 43, 44, 49, 52, 53, 55, 57, 58, 63, 64, 69, 109, 254, 284, 330, 331, 350, 351, 358, 399, 468, 477, 496, 550, 553, 587, 637, 638, 641, 645, 650
Bogdan-Duică G. – 331
Bogrea V. – 981
Bogza Geo vezi Bogza Gh. – 218, 368
Bojin Alexandru – 264
Boldan Emil – 229, 941
Bolintineanu D. vezi Bolintin D. – 18, 19, 23, 26, 125, 365, 415, 476, 484, 585, 601, 625
Bolliac Cezar – 48, 471
Bolocan Gh. – 265
Borănescu Al. – 687, 718
Borcea Ioan – 193
Bordea Aron – 600, 993, 994
Bordeianu C. – 114, 833, 852, 857
Borobaru Traian – 783
Bosianu Constantin – 16, 615, 631
Boslodeanu Alex – 590, 736
Botez Ion C. – 207, 490, 833
Botezat E. – 589, 696
Botuşan Alexandru – 353
Boureanu Radu – 128, 595, 852, 853
Bouzon Arlette – 312
Bozgan Ovidiu – 427,
Bozianu Constantin – 625
Bratu Ion – 360
Bratu Savin – 148, 259
Bratu Traian – 197, 988
Braudel Fernand – 478
Brăescu I. – 941, 958
Brăescu Raluca – 289
Brăileanu Traian – 86, 120, 187, 987
Brăiloiu Constantin – 109, 485, 486, 624
Brăiloiu Constantin, Institutul de Etnologie şi Folclor (Bucureşti) – 299, 300, 325, 485, 487, 488
Brătescu Constantin – 70, 446, 449, 852
Brătianu Gheorghe I. vezi Brătianu Gheorghe – 86, 107, 110, 120, 124, 126, 127, 133, 136, 142, 143, 145–147, 149, 150, 191, 196, 214, 221–223, 227, 352–354, 401, 439, 559, 568, 571, 594, 844, 852, 888, 998
Brătianu I. C., aşezământ cultural – 74, 401
Brătianu Ioan I. C., biblioteca – 75
Brâncuş Grigore – 151, 260, 289, 290, 360, 992
Brâncuşi Constantin – 123, 408, 450
Brândză Dimitrie – 254
Brîncuş, conferenţiar – 992
Brezeanu Maria, biblioteca – 10
Bucur Marian – 941
Bucur Septimiu – 26
Bucurenciu Ileana – 259
Bucuţa Emanoil – 525
Buescu Victor – 215
Buga Marin – 258, 378, 574
Bugnariu Tudor – 148
Bujgoli Spiru – 728, 730
Bujor Paul – 193
Bulacu M. – 852
Bulai Alexandru – 184
Bulat Toma – 852
Bulgăr Gheorghe – 264, 354, 580
Buluţă Gheorghe – 349, 382, 398, 399, 416, 431, 434, 459, 502, 517
Bungeţeanu D. – 677
Bungeţianu Ştefan – 26
Burdea Silvia – 388
Burghele Th. – 852
Burileanu Dumitru N. – 39, 63, 71, 107, 109, 356, 645, 646, 666, 679–681, 685, 718, 772
Buruiană Lascăr – 852
Busuioceanu Al. – 147, 502, 589, 591, 695, 719, 772, 773, 889
Byck Jacques – 84, 85, 183, 186, 270, 289, 357, 358, 411, 919

C

Caliman Georgiu – 606,
Caloianu Florica – 264
Camariano Ariadna – 497
Camariano Nestor – 435, 471, 497
Campus Eliza – 904
Cancel Petre – 40, 86, 107, 109, 358, 666, 680, 681, 683, 688
Cancel Vera – 147, 666, 886

Candrea Ion Aurel – 37, 53, 84, 86, 107, 110, 213, 289, 310, 357, 359, 360, 375–377, 494, 666, 679, 680, 682, 686, 771, 773
Cantacuzino George – 591, 772, 773
Cantacuzino Ioan – 69, 71, 73, 74, 82, 645
Cantacuzino Şerban – 622
Cantemir Dimitrie – 125, 336, 371, 414, 458, 467, 468, 524, 525
Cantemir Dimitrie, gimnaziu/liceu (Bucureşti) – 386, 387
Capidan Theodor vezi Capidan Teodor – 86, 107, 110, 124, 127, 146, 151, 361, 472, 771, 773, 976
Carabulea Elena – 265
Caracaş Remus – 347, 348
Caracostea Dumitru – 70, 86, 87, 107, 110, 120, 124, 126–128, 146, 149, 299, 349, 354, 486, 564, 573, 574, 666, 679, 680–682, 686, 718, 771,856
Caragiani Gheorghe – 258
Caragiu-Marioţeanu Matilda – 258, 264, 270, 289, 362
Caraman Petre – 128, 833
Carol I, regele – 67, 69, 517, 518, 587, 630, 636, 647–650
Carol I, biblioteca centrală universitară (Bucureşti) – 308, 330, 335–337
Carol I, colegiu naţional (Craiova) – 417, 438
Carol I, liceul (Ploieşti) – 356
Carol I, fundaţiile culturale; universitară – 678–70, 72, 75, 218, 417, 467, 491, 518, 530, 534, 641
Carol I, muzeul de etnografie şi artă naţională – 518
Carol al II-lea, regele – 72, 76, 82, 84, 120, 151, 191, 193, 201, 211, 214, 557, 565
Carol al II-lea, fundaţia pentru literatură şi artă – 72, 154
Carol al II-lea, institutul de cercetări ştiinţifice – 72
Carp Petre – 29, 545
Cartojan Nicolae – 53, 59, 85, 86, 107, 110, 290, 364, 439, 499, 502, 666, 678, 680–682, 686, 718, 764, 976
Cartojan Nicolae, seminarul de literatură română veche – 287
Catargiu Emilian Virgil – 479
Cazacu Boris – 177, 247, 258, 260, 262, 264, 265, 269, 270, 273–275, 289, 332, 365, 463, 543, 569, 574, 582, 976
Cazacu Slama Tatiana – 265, 502, 562, 569
Cazan I. C. – 731
Cazan Manolache – 891
Cazimir Ştefan – 259, 265, 284, 292, 582
Călăraşu Cristina – 258, 264, 285
Călinescu George, institutul de istorie şi teorie literară (Bucureşti) – 256, 266, 267, 325, 367, 379, 389, 406, 444, 470
Călinescu Gheorghe vezi Călinescu George – 123, 143, 154, 170, 201–209, 220, 247, 290, 331, 332, 366, 450, 459, 461, 464, 483, 536–542, 544, 573, 575, 578, 581, 582, 595, 865, 941, 975, 976
Călinescu Matei – 183, 259, 527
Călinescu Raul – 852
Cernat Paul – 291, 292
Cernătescu Petre I. – 40, 57, 436, 616, 620, 633, 634
Cernătescu Radu – 194, 590, 736
Cernescu N. – 833
Chelaru G. I. – 697, 716
Chelaru Traian – 858
Chelaru-Murăruş Oana – 11, 269, 288, 289, 325
Chimenitul Sevastos – 13
Chindriş Ioan – 349
Chiriac Quintescu Nicolae – 369, 370
Chiriacescu Dumitru G. – 666
Chiricescu C. – 645, 646
Chiriţă Marcela – 493
Chirnoagă Eugen – 118, 120, 135
Chisinevschi Iosif – 221
Chitiş Mihail – 507
Chiţimia Ion – 205, 218, 391
Chivu Gheorghe – 265, 290, 583
Ciobanu Nicolae – 183
Ciobanu Ştefan – 86, 107, 127, 146, 147, 370, 371, 439, 444, 852, 976
Ciobanu Valeriu – 149, 202, 203, 903
Ciobanu Victor – 29, 265
Cioculescu Şerban – 158, 247, 259, 270, 372, 527, 539
Cioflec Remus – 424
Cioflică Graţian – 267
Cionkin Ivan – 176
Ciopraga Constantin – 270

Cioran Emil – 151, 209, 285, 422, 560
Ciorănescu Al. – 474
Cipariu Timotei – 345, 395, 396, 434
Ciucă Alexandru – 138
Cocea N. D. – 126
Colțea, spitalul (București) – 101
Coman Ioan – 852
Comarnescu Petru – 406, 408, 473
Conea I. – 666, 679, 683, 690
Constantin Brâncoveanu – 13, 14, 382, 399, 400, 469, 622
Constantinescu A. N. – 46, 110, 535, 666, 678–681, 689, 673
Constantinescu Emilian – 531, 903
Constantinescu Gheorghe – 115, 264
Constantinescu Mihaela – 11, 288, 289, 296, 298, 314, 315
Constantinescu Mihaela-Viorica – 314
Constantinescu Mitiță – 198
Constantinescu Nicolae – 259, 265, 285, 287, 299–313, 487, 571, 574, 576, 852
Constantinescu Scrima – 780
Constantinescu-Iași Petre – 120, 121, 124, 135, 146, 154, 187, 194, 197, 220, 221, 227, 351, 736, 857, 974, 977
Conta Vasile – 29
Corbeanu Nicolae – 175
Coridaleu Teofil – 13
Corivan N. – 858
Cornea Andrei – 288, 298, 308, 309, 325
Cornea Paul – 165, 259, 265, 290, 292, 582, 596, 871, 873, 956
Cornescu Maria – 737
Cosmovici Nicolae – 852
Costache Iulian – 292
Costinescu Victor – 732
Coșeriu Eugen – 270
Coteanu Ion – 151, 172, 218, 236–238, 247, 259, 260, 262, 264, 265, 267, 269, 270, 289, 373, 375, 403, 413, 420, 421, 426, 510, 544, 574, 583, 598, 927, 976
Crainic Nichifor – 118, 129, 130, 244, 576, 592, 781
Creangă Ion – 269, 368, 390, 391, 426, 484, 858
Crețescu Al. – 29
Crețulescu Narcis – 398
Crețulescu Nicolae – 625
Crihană Marcel – 355, 417
Cristescu Matei – 923
Cristescu Nicolae – 267
Croce – 538
Crohmălniceanu Ovid. S. – 125, 262, 575, 956, 992
Cruceanu Mihai – 148
Cruceru Constantin – 258, 264

D

Dante – 539, 687, 876
Darie Alexandrina – 264
Dașcovici N. vezi Dascovici N. – 589, 696
Datcu Iordan – 183, 378, 471, 487
David Mihail D. – 446
David Silviu – 203
Davila Carol – 16, 625
Dăianu Ilie – 544
Dămăceanu D. – 835, 838
Dănăilă Ioan – 183, 265
Deaconu Gheorghe – 487, 488
Deciu Andreea – 285
Demetrescu Dragomir, profesor dr., donația – 64
Demetrescu Florica – 941
Demetrescu Gh. – 115, 133, 852, 857
Demetriescu Anghel – 471
Demian Vasile – 400
Demosthene At. – 620
Densusianu Ovidiu vezi Densusianu Ovid – 213, 299, 357, 358, 360, 377, 463, 485, 574, 666, 678–680, 682
Depner Christl – 174
Diaconescu Ion – 259, 264, 560
Diaconescu Ioana – 483
Diaconescu Mihail – 355
Diaconescu Paula – 258, 262, 264, 575
Diaconescu Traian – 177
Diaconu Ion – 376, 378
Diaconul Coresi – 349
Dianu N. Ion – 38, 666, 678, 681
Diehl Charles – 352, 508
Dima-Drăgan Corneliu – 294, 382
Dimitrescu Angel – 616
Dimitrescu Florica – 289, 358, 360, 420
Dimitrescu-Iași Constantin – 29, 30, 41, 44, 52, 53, 56, 57, 59–61, 63, 70, 109, 382, 383, 480, 490, 530, 633, 638, 640, 645, 646

Dimitrescu-Niculescu Florica – 258
Dimitriu Anton – 86, 115, 134, 149, 173, 903
Dincă Emil – 731
Dindelegan-Pană Gabriela vezi Dindelegan Gabriela – 264, 285, 289, 290, 314, 421, 574
Dinu Liviu Petrişor – 319
Dinulescu Gh. – 852
Djuvara Mircea – 74, 546
Doca Gheorghe – 264, 274, 285, 582
Doinaş Augustin-Ştefan – 413
Dosoftei mitropolitul – 348, 358, 443
Dragomir Nicolae – 852
Dragomirescu Adina – 289
Dragomirescu Iuliu – 417
Dragomirescu Matei – 386, 678, 772
Dragomirescu Mihai vezi Dragomirescu Mihail – 36, 40, 41, 44, 53, 55, 63, 86, 90, 107, 109, 148, 384, 386, 454, 455, 499, 537, 538, 545, 666, 678–681, 687, 734
Dragomirescu Ştefan – 203, 207 208
Drăgan Ion – 267
Drăgan Simona – 11, 298, 315, 320, 507
Drăgănescu Ştefan – 204
Drăghicescu Dumitru – 86, 546, 586, 638, 639
Drăghici Vasile – 430
Drăgoi Ioan – 769
Drăgulescu Constantin – 590, 736
Drăguţ Vasile – 407
Dron Virgil –264
Drouhet Charles – 37, 45, 53, 63, 71, 86, 107, 109, 345, 386, 388, 389, 391, 438, 449, 666, 678, 680–682, 687, 718, 773
Dumitrescu Geo – 124, 128, 214
Dumitrescu Ion – 730, 731, 919
Dumitrescu-Buşulenga Zoe – 247, 259, 265, 267, 270, 388–391, 411, 541, 548, 549, 559, 581, 583
Dumitriu Gheorghiţa – 267

E

Elefterescu G. – 596, 867, 868
Eliade Mircea – 274, 422, 555, 556, 593, 811, 813, 821
Eliade Pompiliu – 37
Eliade-Rădulescu Ion vezi Heliade-Rădulescu Ion – 624
Eminescu Mihai – 70, 125, 132, 252, 253, 269, 270, 274, 355, 367–379, 390, 391, 393, 394, 444, 448, 450, 474, 476, 482, 484, 493, 526, 527, 540, 575, 580, 581, 812, 985
Eminescu, cercul studenţesc – 262, 575, 583
Eminescu Mihai, şcoala de literatură şi critică literară – 466, 468
Enache Dumitru – 207
Enăchescu Marin – 115, 833, 852, 858
Erasmus, program educaţional european – 279, 290, 300, 301, 310, 316, 324, 1041
Erbiceanu C. – 38, 638
Evolceanu Dimitrie – 38, 44, 63, 64, 86, 109, 392, 435, 638, 641, 645, 646, 666, 678, 679, 681, 685, 718

F

Façon Nineta vezi Façon Nina – 247, 465, 569, 958
Fălcoianu Ioan – 625
Ferdinand I, regele – 49, 50, 587, 651, 652, 665
Ferdinand I, fundaţia – 72
Filipescu Nicolae – 441
Fischer I. – 151, 186
Florescu Grigore – 666, 678, 680, 689, 773, 852
Florescu Ioan – 670
Florian Aron vezi Florian Aaron – 18, 40, 53, 57, 338, 436, 605, 611, 621, 625, 631
Florian Bogdan – 316
Florian Mircea – 62, 86, 107, 134, 149, 174, 221, 233, 234, 236, 473, 531, 542, 543, 557, 595, 666, 678, 680, 684, 719, 773, 852, 857, 866, 867, 903
Forăscu Narcisa Elena – 259, 264
Fotache Oana vezi Fotache-Dubălaru Oana – 285, 288, 292, 316, 318
Frîncu Gheorghe – 259
Frollo Gian-Luigi – 36, 53, 620, 633, 638
Fruntelată Ioana-Ruxandra – 11, 300, 301, 312, 313, 325, 378, 487, 488, 576

G

Gabrea-Iosif Ion – 86, 122, 342, 502, 666, 679, 685, 773, 852
Gafiţa Mihai – 890
Gană Veronica – 573
Gană George – 259, 265, 284, 393, 527, 573, 575
Gămulescu Dorin – 942

Georgescu Nicolae – 734
Georgescu P. – 903
Georgescu Teohari – 116, 144, 221
Georgescu-Tistu Nicolae – 75, 86, 87, 294, 332–335, 394–397, 399, 460, 530, 591, 763, 764, 852, 945, 946
Georgiade Constantin – 332, 492, 531, 533, 536
Georgian C. Pamfil – 462
Ghelmegeanu Mihail – 193
Gheorghiu Mihnea – 408, 545, 563, 594, 597, 780, 845, 846, 902
Gheorghiu Ştefan, academia – 255
Gheorghiu Ştefan, şcoala de partid – 598, 931
Gheorghiu Ştefan, şcoala superioară de partid – 165, 931
Gheorghiu Ştefan, universitatea de partid – 166, 167
Gheorghiu Ştefan, universitatea muncitorească – 137
Gheorghiu-Dej Gheorghe – 111–113, 125, 150, 152, 161, 169, 254, 255, 577, 580, 597, 919, 920, 928, 970
Gherman Mihai-Alin – 339
Ghibu Onisifor – 135
Ghiță Ioan – 923
Giurescu Constantin C. – 36, 40, 44, 53, 58, 73, 84, 86, 87, 107–109, 120, 124, 126, 127, 131, 142, 143, 150, 214, 218, 221–223, 227, 228, 270, 397, 399, 400, 401, 439, 449, 466, 497,666, 678, 680, 683, 688, 771, 773, 977
Giurescu Dinu C. – 182
Goma Paul – 174, 221, 273
Gorki Maxim, institutul pedagogic – 248–251, 967, 968, 969
Gorki Maxim, institutul de limbă rusă – 248
Grandea H. Gregorie – 606
Graur Alex vezi Graur Alexandru – 85, 112, 123, 124, 126, 148, 150, 151, 183, 186, 200, 206, 218, 221, 247, 253, 259, 265, 289, 374, 402, 419, 426, 575, 583, 923, 992, 993
Grămadă Ion – 442
Grecu Al. vezi Panaitescu Petre P. – 466
Grecu Cristina – 312
Grecu Liliana – 152
Grecu Vasile – 86, 107, 110, 146, 404, 852
Grigoraş N. – 431
Grigorescu Dan – 262, 265, 285, 406, 527
Grigorescu N. – 726
Groza Petru – 113, 135, 143, 144, 154, 157, 158, 210, 221, 489, 890–892, 970
Gruia Ion V. – 127, 852
Gusti Dimitrie – 60, 62, 72, 75, 85, 86, 95, 101, 105, 106, 108, 109, 121, 124, 146, 147, 150, 329, 333, 383, 395, 409, 410, 411, 439, 479, 480, 485, 488, 502, 528, 529, 558, 559, 564, 592, 593, 666, 679, 682, 684, 719, 722, 773, 776, 809,821, 822, 977
Gusti Dimitrie, muzeul național al satului – 299
Guțu Viorica – 940
Guțu-Romalo Valeria – 259, 289, 290

H

Handoca Mircea – 418
Hanță Alecu vezi Hanță Alec – 259, 265, 284, 287, 411, 414, 460, 461, 482, 561, 562
Haret Spiru – 29, 30, 32, 48, 52, 56, 67, 342, 383, 400, 479, 578
Hariton Silviu – 314
Hariton T. vezi Herseni T. – 490
Hasdeu Bogdan-Petriceicu, premiul Academiei (Române) – 374, 470, 484
Hasdeu Iulia – 415, 416
Haşdeu Bogdan-Petriceicu vezi Hasdeu Bogdan-Petriceicu – 28, 43, 53, 54, 57, 125, 254, 289, 299, 342, 345, 350, 357–359, 399, 406, 414–417, 444, 458, 486, 490, 504, 513, 515, 555, 556, 574, 620, 633, 638, 686, 718
Herescu Nicolae I. – 84, 86, 87, 107–110, 126, 354, 417, 418, 432, 852
Herseni Traian – 86, 230, 490, 502, 757, 983
Hodoş Nerva – 347, 348, 501, 512
Hristea Theodor – 259, 264, 285, 289, 418–421
Hudiță Ion – 86, 114, 147, 150, 852, 888
Hulubei Horia – 840, 852

I

Iancu Carol – 306, 321, 325
Iancu Mihail – 769
Ibrăileanu Garabet – 187, 196, 367, 379, 425, 483, 484, 488, 489

Ichim-Stoichiţoiu Adriana vezi Stoichiţoiu Adriana – 264, 312, 314
Ierunca-Unitaru Virgil – 239
Iliescu Ion – 383
Ioanid George – 624
Ioanid Nicolae – 852
Ionescu Adriana Antoaneta – 264
Ionescu Emil – 11, 285, 288, 289, 316, 319
Ionescu Gheorghe – 259, 265
Ionescu Marin P. – 731
Ionescu Nicolae C. vezi Ionescu Nae – 73, 107, 110, 124, 128, 230, 382, 421–423, 425, 529, 542, 546, 556–558, 666, 680–682, 684, 719, 769, 771, 814, 903
Ionescu Take – 139, 491
Ionescu-Gulian Constantin – 137, 148
Ionescu-Ruxăndoiu Liliana – 258, 285, 289, 314, 363, 509, 523, 574
Ionescu-Siseşti Gheorghe – 852
Ioniţă Diana – 512
Ioniţă Vasile – 222
Iordan Iorgu – 121–123, 133, 144, 149–152, 163, 167, 177, 183, 186, 188, 190–201, 206, 215, 218, 220, 229, 244, 247, 253, 254, 270, 275, 289, 331, 352, 363, 374, 403, 411, 419, 425–427, 512, 523, 575, 590, 600, 736, 858, 900–902,, 976, 980–982, 985, 986, 988, 989, 990–995
Iordăchescu Vera – 945, 946
Iorga Nicolae – 40, 43, 44, 53, 55, 58, 62, 63, 69, 73, 74, 76, 78, 82–84, 86–88, 91, 102, 107, 110, 131, 214, 231, 254, 285, 294, 340, 342, 346, 348, 352, 364, 391, 399, 422, 427–431, 438, 464, 466, 468, 477, 481, 482, 499, 508, 512–514, 530, 534–536, 578, 586–589, 591, 592, 636 637–638, 641, 643–645, 651, 652, 664–666, 678, 681, 689, 716, 719, 725–727, 758, 763, 765, 767, 772, 775, 985, 986
Iorga Nicolae, fundaţia culturală – 75, 535
Iorga Nicolae, institutul de istorie – 267, 352, 401, 470, 500, 843
Iorga Nicolae, strada – 233, 234, 235
Iosifescu Sylvain vezi Iosifescu Silvian – 127, 128, 148, 170, 259, 265, 545, 597, 920
Isăcescu Dumitru – 852
Isbăşescu Mihai – 151, 265, 732, 922
Istrati Panait – 274, 810
Istrătescu Alexandrina – 666, 681, 686
Iucu-Bumbu Oana Simona vezi Iucu Oana – 303
Iulian Sorin – 207
Ivan Doina – 267
Ivan Ioana – 285
Ivasiuc Alexandru – 173, 184
Ivaşcu George – 247, 438, 576, 582, 599, 955, 956
Ivaşcu Nicolae vezi Ionescu Nae – 422

J

Jack Byk – 173
Jdanov A. A., şcoala centrală de lectori – 165
Jdanov A. A., şcoala superioară de ştiinţe sociale – 166, 167, 598, 931
Joja Athanasie – 122, 212

K

Kogălniceanu Mihail – 46, 67, 365

L

Lahovary Alexandru Em. – 68, 439, 545, 546, 588, 691, 692, 693
Lambrino Scarlat – 39, 85, 86, 107–109, 127, 431, 432, 449, 591, 592, 595, 666, 678, 679, 683, 689, 716, 773–775, 863
Lazăr Linden Anita vezi Belciugăţeanu Anita – 592, 777
Lăudat I. D. – 479
Lefter Ion Bogdan – 284, 288, 291, 292
Leon Gheorghe – 149
Lipatti Valentin – 940, 958
Lişcu Marin – 146, 594, 827, 852
Litzica Constantin – 38, 43, 44, 57, 63, 434
Livescu Jean – 179, 599, 941, 957, 959
Lovinescu Eugen – 63, 367, 378, 438, 587, 648
Lozovan Eugen – 450
Lupaş I. – 120, 146

M

Macici Nicolae – 782, 783
Macrea Dimitrie vezi Macrea Dumitru – 176, 183, 247, 258, 265, 858
Madgearu V. – 565
Maioreanu Ioan vezi Trifu Ioan, numele lui Maiorescu Ioan până în 1837 – 435
Maiorescu Titu – 29, 30, 32, 41, 43, 44, 52, 53, 57, 59, 61, 69, 70, 125, 126, 290, 331,

342–344, 356, 364, 379, 382, 392, 412–414, 437, 438, 444, 446, 448, 454, 455, 477, 481, 482, 493, 508, 524, 537, 538, 545548, 555, 563, 621, 627, 633, 638, 718, 983, 985, 986
Maiorescu Titu, seminarul pedagogic universitar – 109, 364, 473, 493, 500
Manolescu Florin – 259, 583
Manolescu Gh. – 769
Manolescu Ion Florin – 583
Manolescu Strunga – 222, 223
Manolescu-Apolzan Nicolae – 178, 239, 240, 241, 290,542, 549, 581, 1049
Marcu Alex vezi Marcu Alexandru – 38, 85, 86, 107–19, 118, 124, 126, 128, 132, 133, 137, 146, 149, 214, 221, 224, 438–440, 502, 540, 544, 545, 562–571, 592, 595, 666, 679, 682, 688, 773, 778, 779, 852, 853
Marinescu Constantin Gh. – 411, 852
Marinescu Eugen – 259, 262, 265, 286, 497
Marinescu-Himu – 418
Marino Adrian – 595, 865, 889
Marmeliuc Dimitrie – 86, 108, 146, 441, 852
Marsillac Ulysse de – 53, 611, 616, 621, 625
Marta Mihai – 258, 264, 285
Martin Mircea – 259, 262, 265, 285, 288, 290, 292, 507, 582
Massim Ioan C. – 433
Mateescu Mircea – 731
Mateescu Nicolae – 731
Maurer Ion Gheorghe – 251, 968
Mavrodin Alex. – 852
Mazilu Dan Horia – 269, 270, 284, 287, 360, 442, 510
Mândrescu Simion C. – 37, 45, 63, 71, 84, 86, 107, 109, 444, 445, 446, 666, 678, 680, 682, 687, 771, 772
Mârzescu Gh. – 72
Mehedinţi Simion, profesor, fondul – 40, 41, 44, 53, 55, 59, 63, 86, 107, 109, 120, 124, 127, 412, 414, 446, 447, 468, 477, 524, 541, 645, 646, 666, 677–680, 683, 690, 772, 981, 983, 985
Meitani Radu – 118, 135
Melian Alexandru – 259, 265, 284, 577, 578
Mesina Laura – 11, 286, 288, 293, 312
Mezincescu Eduard – 115, 120, 121, 126, 127, 135, 154, 220, 833, 858
Mezincescu Florica – 115, 833, 858, 909, 912, 920, 927
Micescu Istrate – 115, 127, 128, 149, 833
Mihai I, rege al României (Michel, roi) – 221, 692, 693, 696, 854, 863, 866, 870
Mihalache Ion – 193
Mihăescu Marin – 606
Mihăilă George – 247, 267
Mihăilescu Florin – 265, 284, 292, 490
Mihăilescu Gabriel – 284, 291, 292
Mihăilescu M. Mihai – 582
Minea Ilie – 461, 466
Mîndra Mihail – 259
Moangă Emil – 285, 292, 528
Molcuţ Eufrosina – 259, 265
Moisil Grig – 120, 135, 198, 220, 270, 852, 857
Moldoveanu Ioan Micu – 345
Moraru Mihai – 284, 291, 292
Moraru Traian – 919, 923
Moroianu Cristian – 285, 288, 289, 421
Munteanu Bazil vezi Munteanu Basil – 86, 108, 115, 122, 128, 449–451, 594, 833–835, 852
Munteanu George – 29, 262, 265, 560, 575, 576, 578, 581–583
Munteanu Romul – 259, 265, 451
Munteanu-Murgoci George – 55
Muraru Andrei – 481
Murnu George – 40, 43–45, 49, 63, 71, 86, 107, 109, 435, 453, 468, 553, 587, 640, 649, 650, 666, 678, 679, 683, 690, 771
Muşat Carmen – 285, 291, 506, 507

N

Naidin Georgeta – 171, 172, 175
Nandriş Grigore – 86, 107, 449, 852, 888
Nasta Traian – 852
Nastasă Lucian – 525, 559
Naum Gellu – 734
Nădejde Cornelia – 233
Neagu Mioara – 493
Neamţu Mihail – 145
Negrea Ştefan – 173–175
Negrici Eugen – 284, 292, 329, 574
Negulescu Mihai – 178
Negulescu Petre Paul – 30, 44, 53, 60, 61, 63, 72, 85, 86, 106, 109, 366, 386, 454, 455,

457, 473, 548, 555, 587, 645, 646, 649, 666, 678–680, 682, 684, 772, 983
Nicolescu Tatiana – 247, 940
Nicorescu Paul – 864
Niculescu Alex vezi Niculescu Alexandru – 218, 265, 270, 420, 426, 450, 616
Niculescu Petre – 666
Nistor I. I. – 86, 124, 146, 150, 439
Noica Constantin – 255, 273, 424, 473, 509, 593, 594, 815, 819–823
Noica Simona – 178
Novac vezi Novacu V. – 736, 900, 901
Novacu Valeriu – 148
Novicov Mihail – 125, 148, 172

O

Oancea I. – 148, 919, 923
Oancea N. – 900
Odobescu Alexandru I. – 16, 17, 28, 38, 39, 41, 43, 53, 56, 57, 125, 339, 345, 379, 396, 398, 415, 436, 444, 457–460, 476, 513, 517, 521, 526, 527, 620, 625, 633, 718
Ofrim Alexandru – 286, 293, 312
Ofrim Lucia – 285, 300
Oişteanu Andrei – 309, 325
Olteanu Tudor – 259
Onciul Dimitrie – 37, 40, 44, 53, 56, 58, 63, 85, 109, 213, 342, 351, 358, 399, 415, 460–462, 468, 477, 494, 508, 538, 638, 641, 645, 646, 990
Onofrei Deniss – 312
Onu Liviu – 218, 258, 264, 289, 366, 463, 496
Oprea Nedelcu – 591
Oprescu George – 41, 70, 86, 87, 107–110, 123, 146, 147, 473, 530, 596, 773, 821, 857, 870, 977
Oprescu Zamfira – 265
Oprişan I. – 417, 471, 555
Ornea Zigu – 386, 546
Ortiz Ramiro – 33, 38, 53, 63, 73, 84, 86, 109, 331, 332, 344, 345, 366, 438, 439, 464, 465, 536, 537, 539, 540, 544, 545, 666, 679–682, 687, 716, 719
Orzea Gh. – 183, 186, 244, 913, 923
Oţetea Andrei – 122, 135, 137, 143, 149, 186–188, 190–193, 195, 201, 220, 221, 229, 270, 283, 858, 869, 889, 890, 977, 988, 989

P

Panaitescu Perpesicius – 218
Panaitescu Petre P. – 40, 69, 84, 86, 102, 107, 108, 110, 118, 120, 124, 126, 128, 131, 132, 135, 150, 191, 221, 229–231, 351, 449, 466, 467, 592, 593, 595, 666, 678, 679, 683, 688, 773, 781–783, 785, 851
Pangrati Ermil – 45, 52, 677
Papacostea Şerban – 467
Papacostea Victor – 86, 108, 143, 147, 150, 468, 596, 773, 809, 852, 888
Papacostea-Danielopolu Cornelia – 469
Papadima Liviu – 284, 291, 292, 316, 318
Papadima Ovid vezi Papadima Ovidiu – 124, 125, 149, 150, 202, 203, 205, 221, 238, 470, 471, 903
Papahagi Marian – 369, 373, 388, 452, 514
Papahagi Tache – 37, 84, 86, 108, 149, 289, 376, 471, 588, 594, 666, 679, 680, 682, 686, 690, 773, 841–843, 852, 903, 976
Papanace Constantin – 783
Papiu-Ilarion A. – 434, 458, 641
Papu Edgar – 244, 473, 475, 573
Pauker Ana – 113, 117, 169, 183, 221, 567
Pătrăşcanu Lucreţiu – 112, 116, 139, 148, 835, 838
Păunescu Adrian – 560, 561, 562
Pânzaru Ioan – 583
Pârvan Vasile – 39, 44, 49, 53–55, 58, 62, 63, 69, 84, 85, 87, 91, 109, 254, 340, 347, 366, 432, 438, 468, 477, 478, 479, 499, 515, 540, 549–553, 555, 587, 588, 640, 645, 646, 647, 651, 664, 665, 718
Pârvan Vasile, asociaţia academică (Roma) – 87
Pârvulescu Ioana – 284, 291, 292
Petrescu Victor – 399, 416, 431, 434, 459, 481, 502, 517
Petrovici Ion – 36, 86, 108, 118, 120, 124, 126, 129–131, 133, 136, 146, 150, 197, 221, 354, 439, 473, 474, 481, 483, 488, 564, 809, 819, 827–830, 852, 856, 877, 981–986, 988
Petrovici Emil – 122, 135, 220,833, 858, 988
Petrovici Vladimir – 129, 137, 852
Philippide Alexandru I. – 270, 391, 425, 426, 989, 990, 991
Philippide Daniel – 343
Pilat Constantin – 203, 207, 208, 889

Pilat Dinu – 202, 203, 205
Pillat Ion vezi Pilat Ion – 205, 417, 418, 471, 576
Pintilie Gheorghe – 208
Piru Alexandru – 202, 203, 218, 247, 258, 260, 264, 269, 270, 368, 483, 484, 560, 573, 576, 599, 903, 955, 956
Poalelungi Gheorghe – 258, 264
Poenaru I. – 677
Poenaru-Bordea Gheorghe – 267
Pop Mihai – 258, 259, 265, 270, 299, 300, 485–487, 573–575, 582
Pop Simion I. – 148
Pop Ghiță – 37
Popa Alina – 312
Popa Catrinel – 11, 292, 373, 394, 484
Popa N. I. – 235, 388, 833
Popescu Ion – 178, 546, 547, 548, 852
Popescu Simona – 291, 292, 583
Popescu Stelian – 82
Popescu Șt. – 334, 335
Popescu Vasile – 769
Popescu-Teiușan Ilie – 434
Popovici A. C. – 985
Popovici Alexandru – 592, 677, 782
Popovici C. – 115, 833, 858
Porumbeanu Luciana vezi Madge Luciana – 286, 296, 411, 425, 457
Potop Aurel – 121, 139, 833, 858
Preda Oana-Georgia vezi Preda Oana – 298, 315
Predelescu Cristiana – 285
Profiri N. – 121, 833, 857, 869
Protopopescu Dragoș – 147, 406, 408, 852, 888
Protopopescu P. – 769

R

Racoviță Mihail – 222, 782, 783
Radu Vasile V. – 335
Ralea Mihai vezi Ralea Mihail – 86, 108, 110, 114, 122, 154, 168, 185, 186, 193, 198, 210–212, 219, 220, 229,254, 270, 450, 473, 488, 490, 502, 531, 569, 570, 593, 818, 819, 821, 833, 852, 857, 869, 900–902, 975, 976
Rădulescu Andrei – 70
Rădulescu Gheorghe – 90, 172, 769
Rădulescu-Motru Constantin – 41, 43, 44, 53, 60, 61, 63, 70, 74, 84, 86, 102, 107, 109, 112, 120, 124, 126, 130, 131, 145, 146, 185, 366, 422, 454, 473, 474, 477, 482, 490–493, 531–534, 537, 638, 666, 678–680, 682, 684, 696, 735, 763, 771,773, 777, 983, 985
Rădulescu-Pogoneanu Ion – 44, 61, 63, 86, 106, 109, 438, 454, 493, 666, 679, 680, 682, 685, 723, 743, 771, 773
Rogojinaru Adela – 286, 288, 293, 312, 326, 327
Roibu Melania – 289, 314
Roman Tiberiu – 923
Rosetti Alexandru – 37, 46, 67, 72, 84–86, 107–109, 114, 121, 123, 135, 136, 138, 143, 147, 150, 151, 154, 163, 168, 183, 186, 200, 201, 204, 206 213–221, 229, 247, 253, 254, 265, 270, 275, 289, 314, 324, 331, 354, 358, 366, 405, 411, 412, 419, 420, 439, 449, 450, 463, 485, 494, 544, 570, 574, 575, 582, 588, 594, 596, 666, 680– 682, 686, 690, 691, 718, 773, 823, 825, 833, 857, 868, 869, 871, 873, 900, 903, 975, 990
Rosetti Gheorghe – 215, 217
Rosetti Maria – 213–215, 217
Roșca Al. – 858
Ruxăndoiu Pavel – 183, 258, 265, 285, 299, 487, 573, 574

S

Sacerdoțeanu Aurelian – 331, 431, 462, 501, 534
Sadi-Ionescu Alexandru – 347, 349, 512, 516
Sadoveanu Mihail – 70, 121, 122, 198, 200, 212, 253, 355, 393, 412, 413, 474, 810, 986
Sandu Vasile – 259, 265, 284
Sanielevici Al. – 148, 858, 913, 923, 981
Sanielevici H. – 386
Sanielevici S. – 121, 135, 228, 857
Saramandu Ecaterina Manuela – 264, 285
Sauciuc-Săveanu Theofil – 86, 108, 126, 129, 146, 147, 150, 221, 497, 843, 852, 864
Sălăgeanu Nicolae – 179, 900, 901, 913, 919, 923, 941
Sălișteanu Ion – 407

Săvulescu Nicoleta – 259
Săvulescu Traian – 121, 122, 135, 146, 158, 198, 220, 857
Sân Giorgiu Ion – 37, 109, 126, 131, 498, 592, 666, 678, 680, 681, 682, 687, 771, 776
Sârbu Gheorghe – 783
Scântee Adrian – 335
Schifirneț C. – 490
Scurtu Nicolae – 451, 509
Sebastian Mihail – 310, 541, 542
Simion Eugen – 175, 183, 205, 259, 265, 284, 292, 378, 388, 573, 582
Simonescu Dan – 86, 259, 294, 349, 380, 396, 431, 499, 501, 502, 512, 666
Spiridon Monica – 286, 393, 311, 312, 511
Stahl Henri H. – 86, 556, 596, 852, 880
Stahl Henri Yvone – 218
Stalin Iosif Vissarionovici – 115, 123, 124, 150–152, 170, 176, 183–185, 192, 202, 220, 257, 875, 926, 930
Stan Camelia – 285, 289, 314
Stănescu C. N. – 544
Stănescu Gh. – 388
Stere Constantin – 187, 193, 196, 489
Stihi Emil – 139, 833
Stoenescu F. C. – 418
Stoian Stanciu – 122, 158, 891
Stoica Gabriela – 289, 314
Stoica Ion – 70, 286, 517
Stoica Marin – 437
Stoicescu Adrian – 300, 312, 313, 487, 488, 576
Stoicescu Constantin – 74, 84, 606
Stoicescu G. – 621
Strat George – 127, 148, 852
Strat I. – 29
Streinu Vladimir – 373, 527, 539
Sturdza D. A. – 30, 74, 399, 555, 641, 643

Ş

Şăineanu Lazăr vezi Schein – 289, 310, 358, 504
Şerban Ion Vasile – 259, 265, 286, 505–507
Şerban Sergiu – 171
Şerbănescu Virginia – 380
Şiperco Andrei – 298
Şoimescu Şte. – 666, 678, 684
Ştefănescu Aurelia – 732
Ştefănescu Cornelia – 218, 310, 391, 418
Ştefănescu Dumitru – 770
Ştefănescu Ion D. – 86, 87, 107–109, 147, 508, 509, 678, 681, 852
Ştefănescu Saba – 254
Ştiucă Narcisa Alexandra – 288, 300, 312, 313, 576

T

Tabarcea Cezar – 259, 264, 286, 287, 311, 509–512
Taşcu-Stavre Miroslav – 298, 309, 315
Taşcă Gheorghe – 127, 149
Tănase Bogdan – 285, 292
Tănăsescu Antoaneta Zahia – 285, 292
Tănăsescu Mihai Nicolae – 1006
Teodoreanu Elena – 391
Teodoreanu Ionel – 125, 810
Teodorescu Ana-Maria – 11, 269, 294, 312, 512
Teodorescu Dan vezi Theodorescu Dan – 852, 833
Teodoru Doina Maria – 599, 957
Terzea Lucia – 583
Theodorescu Barbu – 86, 349, 431, 512, 513, 595, 865, 889, 903
Titulescu N. – 692, 693
Tocilescu Grigore G. – 29, 30, 38–40, 53, 55–58, 329–331, 415, 444, 477, 490, 514–17, 544, 550, 551, 556, 620, 633, 634, 638
Tohăneanu G. – 152
Toma Cristina Alice – 289, 325
Toma Florin – 408
Toma Iancu – 769
Tomescu C. – 371
Tomescu Mircea – 294, 335, 396, 516, 517, 531, 544
Traşcă Ariton – 954
Tudor Nicolae – 903
Tudorică Alexandru Nicolae vezi Tudorică Alexandru – 259, 265, 285, 386, 507, 574
Turcuş Veronica – 440, 565
Tzigara-Samurcaş Alexandru – 33, 44, 63, 69, 70, 474, 517–519, 946

U

Urechia Vasile Alexandrescu – 28, 36, 37, 40, 48, 53, 58, 62, 415, 444, 490, 519–521, 611, 616, 620, 633, 634, 638

Uscătescu George – 391, 474
Uşurelu Camelia Gabriela vezi Uşurelu Camelia – 285, 289, 314
Uţă Oana – 289

V

Valaori Iuliu – 39, 74, 86, 110, 361, 521, 666, 678, 679, 681, 685
Vasilescu Andra Maria vezi Vasilescu Andra –285, 289, 312, 314
Vasilescu Dem. N. – 424
Vasilescu Emil – 399
Vasilescu Mircea – 284, 288, 290, 292
Vasilichi Gh. – 147, 162, 163, 891, 892
Vasiliu Angela – 152
Vasiliu Emanuel Kant – 259, 264, 282, 289, 522, 523
Vălimărescu Alexandru – 149, 852, 903
Vâlsan Gh. vezi Vâlsan George – 36, 53, 59, 86, 254, 446, 524, 719
Vârgolici Niculina – 287, 303
Vârtosu Ileana – 463
Vâşinschi A. I. (Vâşinski) – 202
Verdeş Ovidiu – 285, 292
Vetişanu V. – 991
Vianu Tudor – 62, 86, 105, 122, 133, 147, 183, 184, 186, 198, 200, 219, 244, 247, 253, 270, 290, 294, 354, 373, 379, 393, 406, 411– 413, 439, 473, 475, 485, 502, 507, 526–528, 531, 548, 549, 564, 565, 573, 574, 581, 582, 594, 666, 680, 682, 684, 718, 773, 829, 852, 976, 981, 986
Vitner Ion – 125, 148, 202, 203, 259, 276
Vizirescu Pan M. – 471
Vlad Nicolae – 178, 320
Voievozeanu Stejar – 174
Voinescu Alice – 406, 408
Voinov Dimitrie N. – 32, 68, 69
Voncu Răzvan – 292, 507
Vrânceanu Angela Elena – 264
Vrânceanu Gheorghe – 69, 102, 114, 115, 833, 852
Vulcănescu Mircea – 86, 103, 126, 150, 221, 411, 422, 424, 425, 528, 529, 557–559
Vulcănescu Romeo – 728, 730

W

Wald Henri A. – 127, 596, 874, 876, 882, 884
Wald Luciae (Vald Lucia) – 259, 374, 404, 420, 421, 940
Waldman Felicia – 11, 309, 310, 321, 322

X

Xenopol A. D. – 44, 415, 478, 556, 985, 990

Z

Zafiu, Rodica – 11, 285, 288, 289, 314, 420, 522
Zaharescu Barbu – 148
Zaharescu Gh. – 666, 679, 680, 690
Zaharia Elena – 259
Zalis Henri – 528, 549
Zamfir-Mancaş Mihaela – 258, 264, 285, 314, 509
Zamfir Mihai – 259, 265, 269, 284, 291, 292, 574
Zane Rodica – 285, 300, 312, 487, 488
Zapan Gheorghe – 86, 502, 567, 569, 570, 757, 773, 852
Zarifopol Paul – 285, 372
Zalomit Ioan (Ion) – 18, 51, 53, 56, 59, 61, 383, 586, 605, 611, 616, 620, 621, 625, 628, 631

ILUSTRAŢII

Samoil Dascălul, „Dascăl şi ucenic", 1778.
(Muzeul Universității Bucureşti)

Gheorghe Lazăr
Promotorul învățământului în limba română.

(Muzeul Universității Bucureşti)

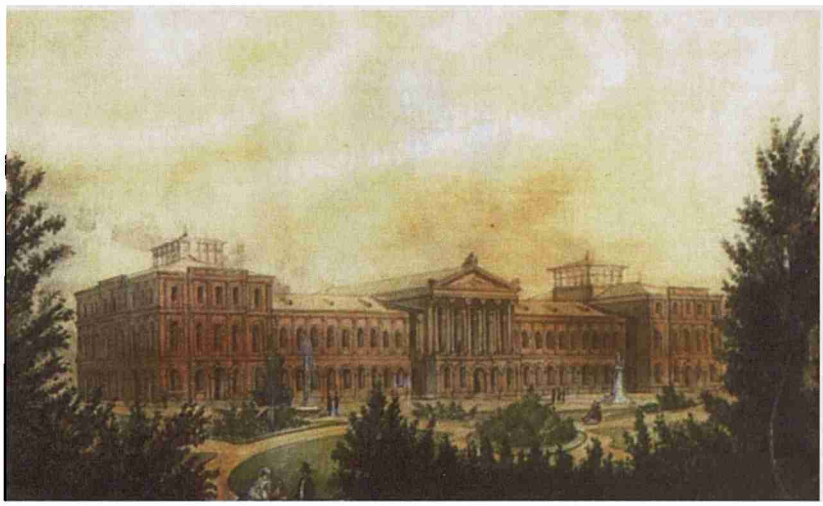

Alexandru Orăscu, Proiectul Universității, acuarelă, 1857 (Muzeul Universității Bucureşti)

Macheta localului fondat în 1857 pentru Academia Sf. Sava, care adăposteşte din 1864 Universitatea din Bucureşti. Proiectant Al. Orăscu, scara 1:100.

(Muzeul Universității Bucureşti)

Piatra fundamentală a vechii clădiri a Universității, 10 oct. 1857.

(Muzeul Universității Bucureşti)

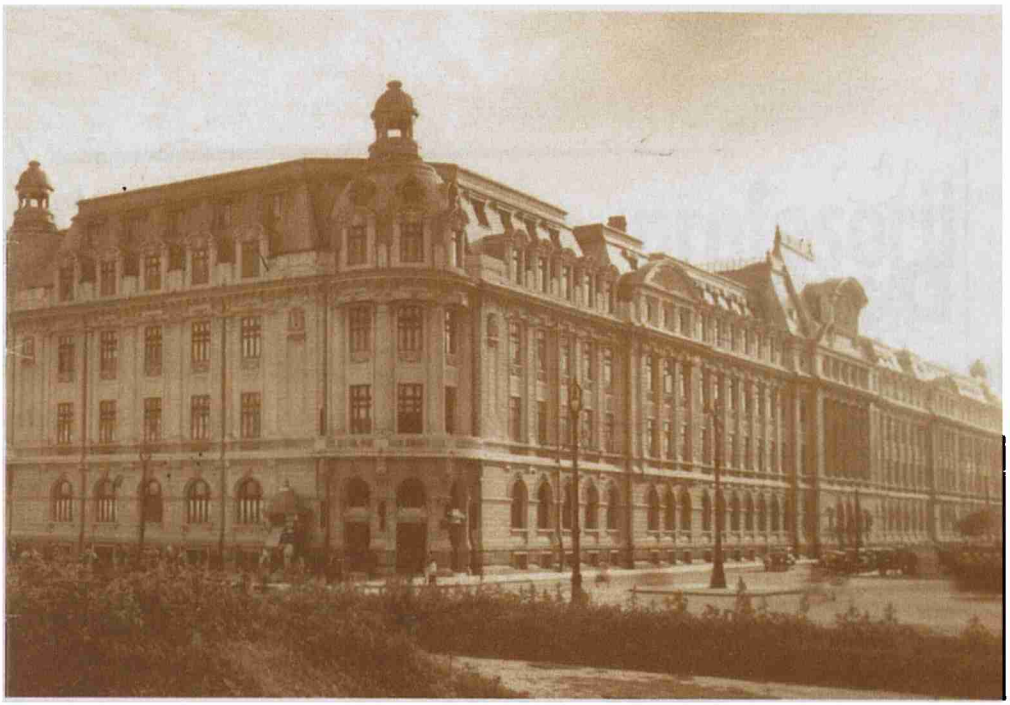

Facultatea de Litere. Universitatea din Bucureşti (*Facultatea de Litere. Universitatea din Bucureşti. Cartea Facultăţii de Litere*, Bucureşti, s.a., coperta I).

Placa cu denumirea Facultăţii de Litere aflată la intrara în incintă (*Facultatea de Litere. Universitatea din Bucureşti. Programe de livcenţă 2012* Bucureşti Edit. Univ. 2012, coperta 4)

Sigla Universităţii din Bucureşti. Feronerie. (*Facultatea de Litere. Universitatea din Bucureşti. Cartea Facultăţii de Litere*, Bucureşti, s.a., p. 4).

Despre niște personagii decorative și mai puțin decorative

A apărut numărul pe Septembrie din „Revista Fundațiilor Regale". Dela prima vedere ne întâmpină comitetul de direcție compus din înalte personagii academice sau culturale și anume: dl. I. Al. Brătescu-Voinești, D. Gusti, E Racoviță, C. Rădulescu-Motru, Al. Tzigara Samurcaș, Octavian Neamțu și Camil Petrescu, redactor șef.

Acest comitet de direcție funcționează cu mici remanieri determinate de împrejurări politice — de la apariția revistei. Au fost puse pe frontispiciu nume de personalități cari prin situația lor culturală trebuiau să dea greutate revistei. Comitetul a rămas totuși pur decorativ. „Directorii" își primiau doar regulat onorariile, lăsând în seama secretarilor de redacție toată grija și răspunderea apariției revistei.

Personagiile tocmite să facă figurație s'au demonetizat însă în anii aceștia hotărâtori de război și dictatură fascistă.

Ion Al. Brătescu-Voinești, blândul povestitor al boerilor târgovișteni, fostul teoretician al pacifismului s'a pus în slujba huliganismului celui mai josnic dela „Universul" și „Porunca Vremii", devenind reporterul lui Antonescu, luându-i acestuia interviewuri pentru „Porunca Vremii", cea mai infamă gazetă huliganică din România.

C. Rădulescu-Motru, profesorul de filosofie democrat s'a pus în slujba legionarilor, și prin „Timpul" a făcut elogiul național-socialismului german, înmormântându-și autoritatea sa de profesor, cotropitorilor și dictaturei trădătoare, după ce mai înainte se încliname în fața oricărui stăpân vremelnic.

Al Tzigara Samurcaș a rămas acelaș filo-german din 1916—18. Atunci a slujit Komandaturei germane cu prefect de poliție al Capitalei, acum ca unealtă în propagandă.

Killinger l-a prețuit mai puțin. Nu l-a folosit decât în redacția revistei „Prietenie și luptă" — buletinul „Asociației româno-germane".

Își închipuie oricine cu ce ochi privește astăzi poporul român pe acești savanți, pe acești profesori cari s'au lăsat folosiți de fascismul german și de cei românești. Autoritatea lor s'a prăbușit. Ei au susținut războiul de cotropire și jaf. Inima lor n'a tresărit când hoardele hitleriste și agenții lui Antonescu au ucis oameni, au jefuit și distrus instituții de cultură! În războiul pornit în mod criminal împotriva U. R. S. S. sub pavăza „cruciii".

Ce autoritate culturală — fie ea și simplă decorativă — mai pot avea niște moaște de care s'au slujit, tâlharii fasciști, în opera lor de înșelare și robie a poporului român?

Dar găsim în cuprinsul numărului pe Septembrie tipărit după actul istoric dela 23 August — găsim și alte curiozități (Redactorul șef Camil Petrescu ar trebui să fie vigilent).

Mircea Vulcănescu, fost subsecretar de stat la finanțe sub dictatura lui Antonescu, teoreticianul filosofic al legionarismului, scrie despre profesorul Francisc Rainer, care a fost un om de știință cinstit, și nu merită injuria de a fi elogiat de un dușman al libertății de gândire.

Semnează versuri Julian Vesper, legionar și în slujba nemților dela „Asociația româno-germană".

Radu Tudoran trimis în Iunie 1941 în Bulgaria ca să facă o anchetă despre Partidul Comunist Bulgar, și-a publicat o parte din raportul de agent, în „Curentul". În timpul războiului el s'a apucat de literatură antisovietică încercând să acopere bestialitățile comise în Uniunea Sovietică de bandele cotropitoare hitleriste, cu romane sentimentale și eftine. Radu Tudoran este unul din scriitorii cari au slujit propagandei criminale hitleriste.

Ce caută această pleiadă de slugi culturale care s'au închinat hitlerismului, ce caută acești proslăvitori ai războiului hitlerist, la revista „Fundațiilor Regale"?!

Scânteia, anul I, nr. 17/7 octombrie 1944, p. 2

Chemare către profesorii din învățământul muncitoresc

COLEGI,

Invățământul pentru ucenici a fost nesocotit ani dearândul, fiindcă ucenicul era copilul cel mai chinuit în regmul de tiranie care s'a prăbușit la 23 August 1944.

Cărula dintre noi nu i s'a strâns inima când a văzut ucenicii flămânzi goi și obosiți, adormind în bancă. Care dintre noi nu s'a revoltat, văzând cum trăiesc și cum muncesc ucenicii, speculați de patronii cari făceau averi cu prețul chinuirii acestor copii ai nimănui.

Răsturnarea regimului de opresiune și întuneric al legionarilor și al lui Antonescu, a dat posibilitate tuturor categoriilor sociale să se organizeze și să lupte pentru revendicări profesionale și pentru desăvârșirea regimului democratic

Situația ucenicilor nu trebue să rămână aceeași și nici învățământul muncitoresc nu poate să rămână așa cum a funcționat până acum. Este necesar, ca noi profesorii din învățământul muncitoresc, din toate partidele democratice și democrații în afară de partid, să ne organizăm în Frontul Național Democratic al Profesorilor din Invățământul Muncitoresc. Numai prin unirea tuturor celor, cari înțeleg ce nenorocire a însemnat și mai înseamnă fascismul, vom putea reface pe baze noui, învățământul muncitoresc

Pentru aceasta este nevoie de o imediată curățire a Ministerului Muncii și a Invățământului Muncitoresc de toate elementele fasciste trădătoare, cari în loc să apere și să ajute pe muncitori și pe ucenici, i-au apăsat și i-au jefuit. Deasemeni trebuesc abrogate legile abuzive și cele făcute pentru ridicare la conducere a unor elemente nepregătite

COLEGI,

Salariile noastre sunt atât de mici încât nu ne asigură necesitățile cele mai elementare nemaivorbind de cumpărarea de cărți și reviste strict necesare pentru menținerea nivelului nostru intelectual.

Pentruca lupta noastră să poată fi dusă cu hotărâre, trebue să ne organizăm în sindicat așa cum au fost organizați profesorii francezi și cum tind să se organizeze intelectualii români. Numai uniți vom putea alunga din minister și din mijlocul nostru, pe cei, cari au avut și au sentimente fasciste, numai așa vom putea lupta hotărât pentru ridicarea învățământului muncitoresc și pentru un salariu omenesc. Numai în chipul acesta vom putea să participăm alături de lupta întregului popor, pentru cucerirea Ardealului împreună cu brava Armată Roșie.

COLEGI,

Pentru discutarea celor de mai sus și pentru alegerea comitetului, veniți cu toții la adunarea profesorilor din învățământul muncitoresc, care va avea loc Duminică 8 Octombrie a. c. ora 4 d. a. în Localul Școalei de Ucenici nr. 1, str. C. A. Rosetti nr. 30 (Școala primară Clementa).

COMITETUL DE INIȚIATIVA

Scânteia, anul I, nr. 17/7 octombrie 1944, p. 5

PERSECUȚII ANTISEMITE LA UNIVERSITATE

La 3 luni după răsturnarea regimului hitlerist, școala este încă tot împânată de elemente legionare, exniste, antonesciene și, într'un cuvânt, hitleriste. Până astăzi încă nici un singur huligan n'a fost îndepărtat din învățământ. De aceea nu ne putem mira când ne ajung la cunoștință cazuri de persecuții ale evreilor. Ultimul în timp este cel pe care-l vom arăta aici.

Studenții evrei, neputând fi primiți în universitate pe vremea lui Antonescu, au urmat cursurile unor școli superioare evrești, înființate ad hoc. După eliberarea țării, s'a decis ca acestor studenți să li se recunoască anii de frecvență și examenele trecute la școlile evrești, astfel încât să fie primiți în universitate în anul imediat superior. Natural, s'a cerut și s'a obținut să li se recunoască valabilitatea numai a acelor examene pe care le-au trecut, urmând ca celelalte să fie date la universitate, cu profesorii români.

Iată însă că acum ,la Școala Politehnică, la Facultatea de Medicină, li se cere studenților să se prezinte cu absolut toate examenele luate, adică să-și treacă într'o zi — două toate restanțele, la școlile evrești, atunci când studenții români pot fi primiți în anul superior chiar dacă au restanțe. Iar dacă studentul evreu cade la o singură materie, își pierde anul.

Deoarece nu putem vedea ce ne are vre-un interes să examenele să nu fie date la Universitate, cu profesorii români, singura explicație care rămâne este că hitleriștii din învățământul superior au început să-și arate arama.

E de sperat însă că se vor găsi măsurile necesare pentru ca jocul să nu continue.

Al. Graur

CONSILIUL DE MINIȘTRI DE IERI

Luni 13 Noembrie ora 5 după amiază s'a ținut un consiliu de miniștri sub președinția d-lui general de corp de armată adjutant C. Sănătescu. Consiliul a discutat chestiuni în legătură cu situația din Moldova și Ardealul de Nord.

Pentru cetățenii sovietici înscriși pentru repatriere

Ministerul Afacerilor Interne aduce la cunoștința tuturor cetățenilor sovietici înscriși pentru repatriere, care deși au primit toate drepturile lor bănești, nu au plecat cu primele transporturi că sunt obligați să se prezinte în ziua de Marți 14 Noembrie a. c., orele 10, la cinematograful „Regal" pentru control.

România liberă, anul II, nr. 92/15 noiembrie 1944, p. 3

DAR ACADEMIA?

În mintea oricărui om nepreve-nit, Academia reprezintă jo-rul cultural suprem al țării. Oncarea care se acordă membrilor Academiei este superioară Uni-versității și tuturor celorlalte așeză-minte. Și în teorie așa ar trebui să fie. Că alegerile de noui membri nu a dat totdeauna rezultate fericite, că a intervenit favoritismul, spiri-tul de partid, că o glorie ca I. L. Caragiale nu a putut pătrunde în sanctuarul culturii, toate acestea nu infirmă cele scrise mai sus.

Deaceea avem dreptul să fim mai pretenționși când e vorba de va-loare morală și de prestigiu, față de Academie decât față de oricare instituție. Și trebue să cerem acade-micienilor să prezinte un tablou de activitate patriotică pe care să nu-l întreacă nimeni.

In alte țări, mișcarea de rezis-tență a numărat printre șefii ei a-cademicieni cu nume de mare ră-sunet. Se înțelege că la noi n'a fost vorba de așa ceva. Luați memoriul adresat lui Antonescu de profesorii universitari în vara trecută, și cer-cetați câți academicieni l-au semnat.

Dar dacă n'au luat parte la lupta de eliberare a poporului român, cel puțin s'au ținut într'o măreață izo-lare? Asta, ce e drept, nu. Toate crimele regimului de dictatură au fost sprijinite, dacă nu chiar patro-nate, de membri ai Academiei. Din guvernul care a cedat Ardealul de Nord, la ordinul lui Hitler, făcea parte și d. Caracostea, prietenul lui Gamilscheg. La Berlin, ca stâlp al gărzii de fier hitleriste, se găsea Sextil Pușcariu. In guvernul lui Antonescu au figurat generalul Ro-setti și I. Petrovici. Printre colabo-ratorii cei mai mărșavi ai mărșavei „Porunca Vremii", se numără Brăi-escu-Voinești. Susținători ai războ-iului de jaf antihitlerist au fost Șt. Ciobanu, Nichifor Crainic, fost de altfel și ministru hitlerist, Rădu-lescu-Motru și alții. Să nu uităm că membru al Academiei mai e și A. C. Cuza, tartorul huliganismului ro-mânesc. Natural nu-i putem înșira pe toți, dar credem că cei pomeniți sunt de ajuns.

Iată cine reprezintă știința ro-mână, iată cine ar urma să stea în fruntea oricărei manifestații cultu-rale și patriotice, compromițându-ne în ochii întregii omeniri civilizate. Mulți din cei citați au fost de alt-fel dați afară cu rușine pentru ei din presă, din Parlament, din Societatea Scriitorilor ,din Universitate, ba unii au fost chiar arestați în calita-tate de criminali de război.

Dar academicieni rămân mai departe. Colegii lor se simt bine în această companie?

G. R.

România liberă, anul III, nr. 158/4 februarie 1945, p. 1

ȘI TOTUȘI SE PLIMBĂ LIBER!..

ION SÂN-GIORGIU LA «RADIO DUNĂREA»

Imediat după ieșirea din ilegalitate, ziarul nostru a atras atenția autorităților competente asupra mai multor hitlerișți notorii, criminali de război, saboteuri și trădători, care continuau să se plimbe liberi, ca și cum nu s'ar fi schimbat nimic în țară. Ziarele reacționare au luat în râs avertismentele noastre, ba la un moment dat au început să ne parodieze, scriind în bătae de joc despre cutare sau cutare personaj: și totuși se plimbă liber!

Cută dreptate aveam atunci când semnalam pericolul lăsării în libertate a dușmanilor celor mai înverșunați ai democrației și ai poporului se poate vedea astăzi. Unul dintre cei pe care i-am denunțat ca trădători de țară lăsați în libertate, era Ion Sân Giorgiu. Am arătat atunci că acest individ a mers atât de departe în abjecție, încât nu numai că s'a pus la dispoziția hitleriștilor, dușmanii civilizației și ai omenirei, dar făcea rapoarte direct lui Killinger, denunțând până și autoritățile antonesciene că nu sunt destul de servile față de Germania. Iar când a fost concentrat, a aruncat în public insulte și amenințări la adresa Marelui Stat Major, pe care l-a acuzat că e anglofil și a anunțat că va veni comandamentul german să intervină pentru desconcentrarea sa.

Acest dezgustător individ este unul dintre cei care totuși se plimbau liberi... Și s'a plimbat atât de liber, încât deunăzi a luat cuvântul la Radio-Donau, revărsînd șiroaie de lături asupra țării, împroșcând cu noroi tot ce este cinstit în România. Nu știm de ce complicități s'a folosit pentru a putea pleca, după cum nu știm nici ce informații și materiale importante pentru apărarea națională a putut duce lui Hitler și „camarazilor" din Germania. Bănuim că se va face o anchetă în această privință. Dar ceeace știm, este că a fost lăsat liber s'o steargă în tabăra dușmană și că întocmai ca el mai sunt și alții, pe care-i știm cu toții, pe care i-am semnalat în repetate rânduri opiniei publice și care probabil își așteaptă rândul să treacă linia frontului.

Iar „patrioții" noștri din lagărul reacțiunii sunt ocupați să ne zeflemească pe noi pentru osteneala pe care ne-o dăm de a atrage atenția asupra primejdiei...

România liberă, anul III, nr. 139/13 ianuarie 1945, p. 3

Lupta profesorilor universitari pentru un regim de largă democrație

Zilele acestea, s'a publicat un memoriu semnat de numeroși profesori și asistenți universitari, cari, păstrând și întărindu-și poziția antifascistă, manifestată încă în Aprilie 1944, sub dictatura lui Antonescu, subliniază voința lor hotărîtă de a lupta pentru instaurarea unui regim de largă democrație progresistă în țara noastră.

Cercetători dintre cei mai valoroși în diferite domenii științifice, oameni de cultură consacrați, fruntași ai intelectualității din România, au semnat acest memoriu, care marchează un moment important în democratizarea vieții noastre culturale.

Savanții noștri au luat o atitudine de luptă hotărîtă pentru rezolvarea gravelor probleme ce stau în fața poporului nostru: ducerea cu toată hotărîrea a războiului nostru drept, îndeplinirea condițiilor de Armistițiu, reforma agrară, lupta contra speculei și sabotajului, distrugerea fascismului intern, reîntoarcerea prizonierilor din U. R. S. S., unirea nordului Ardealului cu restul țării, relații economice și de prietenie cu Națiunile Unite și în special cu Uniunea Sovietică.

Mai există oameni, cari afirmă că progresul științific nu se poate obține decât ca produs al unei „izolări superioare" a cercetătorilor în laboratoare sau biblioteci. Atitudinea combativă a profesorilor universitari trece peste teoriile acestea demobilizatoare în lupta pentru lichidarea gravelor urme ale operei fasciste de întunecare a culturii.

Căci, profesorii universitari, în calitate de oameni de știință, cari fac să progreseze stăpânirea omului asupra naturii, au datoria ca, în primul rând, să lupte pentru un regim de democrație progresistă, care să asigure omului stăpânirea propriei sale soarte, astfel ca, — așa cum spune comunicatul Conferinței din Crimeia, — *„să poată trăi toată viața fără să cunoască nici frica, nici mizeria"*.

Actuala poziție de luptă a profesorilor universitari, în frunte cu prof. dr. Parhon, este singura poziție pe care o poate lua un om de știință, în interesul științei și culturii pentru popor.

Căci știința și cultura, pe orice treaptă superioară s'ar afla, nu pot fi desligate de popor. Ele își trag seva necesară desvoltării lor din activitatea productivă a marilor mase populare și, pentru a putea evolua, trebuie să-și întoarcă binefacerile asupra acestor largi mase ale poporului. Păstrarea și întărirea legăturii reciproce, a schimbului viu între purtătorii făcliei culturii și popor, este deci o datorie pentru intelectualii dornici să-și păstreze poziția de elemente constructive.

Deaceea, trebuie ridicat nivelul economic și cultural al muncitorilor, țăranilor și funcționarilor, trebuie în acest scop realizată împroprietărirea țăranilor, iar învățământul să fie pus la dispoziția maselor largi, din care se vor recruta cercetătorii și oamenii de știință de mâine.

Ridicarea nivelului cercetărilor științifice nu poate fi concepută fără o ridicare a producției industriale, deoarece, în condițiile actuale, necesită relații economice cu Națiunile Unite și în special cu U. R. S. S., pentru procurarea materiilor prime și a instalațiilor necesare.

Ridicarea cât mai grabnică a nivelului cultural și științific în țara noastră nu se poate face fără legături temeinice de prietenie cu națiunile democrate și mai ales cu marea noastră vecină din răsărit, din a cărei măreață experiență avem totul de învățat.

Cine nu pune astfel problema viitorului culturii noastre, nu are o poziție obiectivă față de această problemă.

Dar, pentru realizarea tuturor acestor sarcini, este nevoie de o curățire radicală a vestigiilor fascismului din țară, este nevoie de o democratizare adâncă a vieții noastre publice, așa cum ni s'a atras atenția în mod serios, în urma Conferinței din Crimeia. Se impune deci instaurarea unui guvern hotărît să îndeplinească aceste sarcini, care să termine cu politica de duplicitate a guvernelor de coaliție. E nevoie de un guvern sprijinit în lupta sa de toate elementele democratice ale țării, de masele largi ale poporului, un guvern de Front Național Democrat.

La această concluzie firească au ajuns profesorii universitari, semnatari ai memoriului amintit, pentru această soluție trebuie să lupte orice om de știință, orice patriot cinstit din țara noastră.

C. Simion

Scânteia, anul II, nr. 146/21 februarie 1945, p. 1

Universitatea

REFORMA INVĂȚĂMÂNTULUI

CUVÂNTUL STUDENȚILOR

Deschizând aceste coloane pentru desbaterea problemelor profesionale studențești și școlare, ziarul nostru a inaugurat un loc în presă pentru cuvântul studențesc. Ecoul pe care această inițiativă a avut-o în universitate și școală, participarea tot mai largă a studenților și elevilor colaboratori, ne-a confirmat că munca noastră din cuprinsul acestor coloane a găsit înțelegerea adecvată și că ea umple un gol în efortul de ridicare a tineretului nostru. Și mulțumirea noastră e cu atât mai mare, cu cât faptele vin să ateste că ceeace se scrie aici e luat în seamă, constatându-se că multe din nedreptățile semnalate de noi au fost rezolvate spre bine și multe atitudini și gesturi deplasate și-au corectat ținuta în urma sublinierilor noastre.

Primim de aceea cu plăcere sugestia tot mai insistentă a nenumăraților studenți și elevi ce ni se adresează direct sau în scris și care ne roagă să le deschidem coloanele pentru a-și spune cuvântul în cea mai importantă problemă care îl preocupă astăzi: reforma învățământului, care de altfel e proiectată de Ministerul Educației.

Ani de zile s'au încercat pe spinarea tineretului studios, zeci de experiențe și s'au redactat fel de fel de regulamente fără a se ține seama de necesitățile și doleanțele celor cu adevărat interesați pentru soarta lor. Găsim de aceea binevenită inițiativa spontană a masei studențești și școlare; și aceasta cu atât mai mult cu cât ea se încadrează perfect pe linia democrației actuale.

Chemăm așa dar pe toți studenții și elevii care vor să-și spună cuvântul în chestiunea reformei învățământului să se alăture celor ce ni s'au adresat până acum. Toți cei care au de susținut revendicări juste, de interes general și obiectiv, să ne aducă,, sau să ne trimită în scris propunerile lor concrete Dorim răspunsuri concise, clare și care să aducă soluții profesionale bazate pe stări de fapte, așa cum fiecare student și elev le gândește, cu privire la facultate, anul de studii, laboratorul sau seminarul respectiv. Noi știm că studenții și elevii au multe de spus, multe din cele asupra cărora au trebuit să tacă până astăzi.

Avem autorități înțelegătoare și democrate și vom face astfel ca cele ce se vor scrie aici să fie aduse la cunoștința celor în drept, la care vom găsi, de sigur, înțelegere.

Vacanța aceasta trebue folosită pentru munca de încadrare a școlii în misiunile ei veritabile și de așezare a învățământului pe baze solide și noi. E în interesul studenților și elevilor să participe la această muncă,, mai ales că vacanța le rezervă timpul liber necesar.

A. M.

Victoria, anul II, nr. 227/27 iulie 1945, p. 2

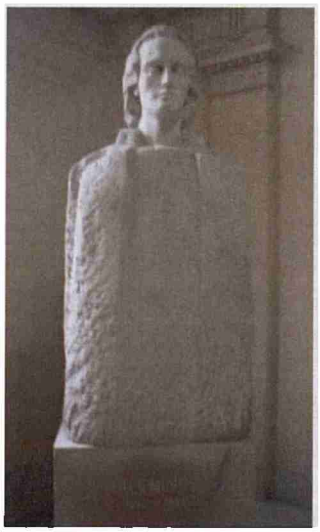

Mihail Eminescu, holul Facultății de Litere din Bucureşti (fotografie furnizată de Biblioteca Facultății)

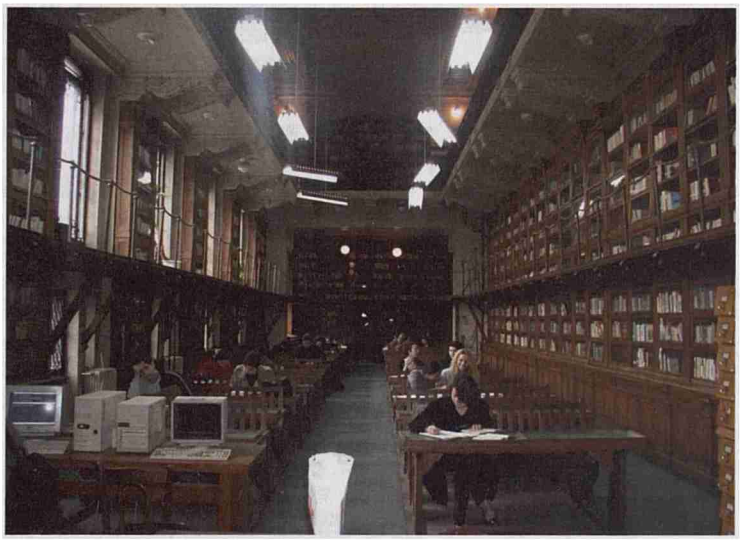

2013 – Biblioteca Facultății de Litere (fotografie furnizată de Biblioteca Facultății)

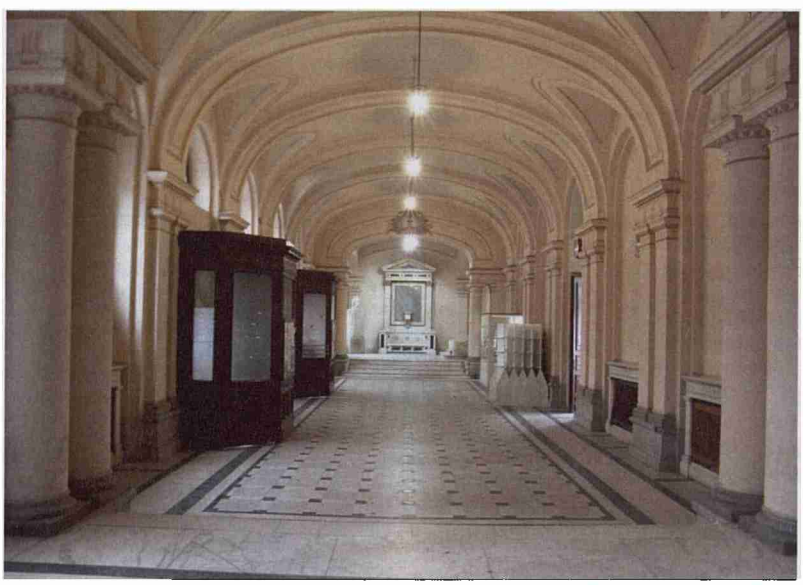

2013 – Holul de marmură al Facultății de Litere (*Facultatea de Litere. Universitatea din Bucureşti. Cartea Facultății de Litere*, Bucureşti, s.a., p. 5).

Fotografii furnizate de prof. univ. dr. Doina Banciu – mai 2013

Dezbaterea pe tema „Informaţia digitală şi serviciile electronice pentru cetățean" Facultatea de Litere din cadrul Universităţii Bucureşti organizată de Departamentul de Ştiinte administrative şi de Centrul DIGINFI – d-na prof. univ. dr. Doina Banciu, d-na prof. univ. dr. Rodica Zane, prodecan al facultăţii de Litere la acea dată (8 Aprilie 2010), d-na prof. MariaVoinea, prorector al Universităţii.

Prof. univ. dr. Doina Banciu – director Departament de ştiinte administrative.

Fotografii furnizate de prof. univ. dr. Doina Banciu – mai 2013

Participantii la manifestarea "Grid Days" a Centrului DIGINFO
Dezbaterea pe tema "Informația digitală şi serviciile electronice pentru cetățean"
Facultatea de Litere din cadrul Universității Bucureşti
organizată de Departamentul de Ştiinte administrative şi de Centrul DIGINFI – d-na prof. univ. dr. Doina Banciu, d-na prof. univ. dr. Rodica Zane, prodecan al facultății de Litere la acea dată
(8 aprilie 2010)

Tiparul s-a executat sub c-da nr. 3291bis/ 2013
la Tipografia Editurii Universității din Bucureşti

Decretul nr. 1047 de înfiinţare a Şcolii Superioare de Litere din Bucureşti

ALECSANDRU IOAN I

Cu mila lui Dumnezeu şi voinţa Naţională, Domnul Principatelor-Unite-Române;

La toţi de faţă şi viitori, sănătate.

Asupra raportului prezentat de Ministrul Nostru, Secretar de Stat la Departamentul Cultelor şi Instrucţiunii Publice, sub nr. 30,222;

Am decretat şi decretăm:

Art. I. Se instituie la Academia din Bucureşti o Şcoală Superioară de Litere, în scopul de a forma profesori gimnaziali în ramurile limbilor clasice şi moderne, ale literaturii şi filosofiei, istoriei şi geografiei.

Art. II. Regulamentul acestei şcoli se aprobă şi se va pune în aplicare de la 1 Noiembrie, anul curent.

Art. III. Spezele necesare se vor acoperi, până la 31 decembrie 1863, din rezervele bugetului Instrucţiunii Publice, dar de la 1 ianuarie 1863, se vor trece în bugetul Statului, conform trebuinţei, până la completarea cu toate catedrele necesare.

Art. IV. Ministrul Nostru, Secretar de Stat la Departamentul Cultelor şi Instrucţiunii Publice, este însărcinat cu executarea Decretului de faţă.

Dat în Bucureşti, la 30 octombrie, 1863.

Ministru Secretar de Stat
La Departamentul Cultelor
Şi Instrucţiunii Publice
D. Bolintineanu.

ALECSANDRU IOAN I

ISBN 978-606-16-0301-5

Editura Universităţii din Bucureşti